

DOUGLAS
STUART

AZ IFJÚ
MUNGO

A BOOKER-DÍJAS SHUGGIE BAIN SZERZŐJÉTŐL

**DOUGLAS
STUART**

**AZ IFJÚ
MUNGO**

PARK KÖNYVKIADÓ

A fordítás alapjául szolgáló kiadás:
Douglas Stuart: *Young Mungo*
Picador, London, 2022

Copyright © 2022 by Douglas Stuart

Magyar kiadás © Park Kiadó, Budapest, 2024
Hungarian translation © Csordás Gábor, 2024

Borítófotó © Kyle Thompson
Szerzőfotó © Clive Smith

*Alexandernek
és Glasgow minden kedves fiának*

**A következő
május**

Egy

Ahogy a sarokhoz közeledtek, Mungo megállt, és lerázta a férfi karját a válláról. Olyan határozott mozdulattal, amely mindenkit meglepett. Hátrafordult, fölsandított a bérlakásra, és a szemhéja rángani kezdett, ami az egyik ideges szokása volt. Az anyja figyelte a búzakalászmintás tüllfüggöny mögül, és igyekezett meggyőzni magát, hogy ez a rángás boldog kacsintás, afféle morzeüzenet, miszerint minden rendben lesz. REMEK. A kisebbik fia ilyen. Mosolyog, még ha nincs is kedve. Bármit megtenne, csak hogy mások jobban érezzék magukat.

Ma-Mau félrehúzta a függönyt, és az ablakpárkányra könyökölt, mint a társaságot kereső asszonyok. A kezében tartott teásbögrét gyöngyházrózsaszín körmével kocogtatta. Azért választotta ezt a színt, hogy az ujjai frissebbnek tűnjenek, mert ha a keze fiatalabbnak látszik, akkor talán az arca, az egész valója is. Ahogy lenézett rá, Mungo megint visszafordult, mintha hazafelé indulna. Festett körmeit billegette hessegette. *Menj!*

A fiú kicsit megbotlott, a hátizsák megbillent a hátán. Nem tudta, mit kellene magával vinnie, figyelmetlenül, értelmetlenül rakta tele: egy túl nagy Fair Isle pulóver, filteres tea, a számárfüles vázlatfüzete, egy társasjáték és néhány megkezdett tubus bőrápoló krém. De most úgy megingott a sarkon, mintha a hátizsák akarná az árokba rántani. Pedig Ma-Mau tudta, hogy nem nehéz. Tudta, hogy a csontjai váltak holt súllyá a fiú számára.

Az egész az ő javát szolgálja, mégis van képe fájdalmas pofát vágni. Túl meleg van a hülyeségeihez. Az idegeire megy. *Menj!* - tagolta ismét

hangtalanul, és kortyolt a hideg teából.

A két férfi a kanyarban álldogált. Egymásra néztek, sóhajtoztak és vigyorogtak, aztán letették a hátizsájukat, és rágyújtottak. Ma-Mau biztos volt benne, alig várják, hogy mehessenek - ezek a keskeny utcák nem kedvelték az idegen alakokat -, és látta, nehezen állják meg, hogy ne süssék a fiát. Elég eszük volt, hogy ne erősködjének Mungóval ilyen közel az otthonához, ahol még megléphetne. Résnyire húzott szemmel figyelték, várták, mit fog tenni, miközben a nadrágzsebükben motoszkálva próbálták a herezacskójukat elválasztani a combjuktól. Fülledt és párás lesz a nap. A fiatalabbik férfi játszott magával. Ma-Mau megnyalta a felső fogsorát.

Mungo fölemelte a kezét, hogy integessen az ablak felé, de Ma-Mau mogorván nézett le rá. Észrevehette, hogy szigorú lett az arckifejezése, vagy talán ő is gyerekesnek találta az integetés gondolatát, mert félbehagyta a mozdulatot, és a levegőbe markolt, ami olyan volt, mintha épp vízbe fulladna.

A lifegő sortjában és a túl nagy anorákjában úgy nézett ki, mint egy levetett ruhákba öltöztetett lelenc. De ahogy a hajfürtjeit elsimította az arcából, Ma-Mau látta, hogy megfeszül az álla, és eszébe jutott, milyen elszánt fiatalember lett belőle. Megint megkocogtatta az üveget. *Ne nézz ilyen morcosán.*

A fiatalabbik férfi odalépett, és a karját Mungo vállára tette. Mungo összeresztette a súlyától. Ma-Mau látta, hogy megvakarja az oldalát, és eszébe jutottak az érzékeny, lila horzsolások a bordái fölött. Megkocogtatta az üveget. *Ó, az istenit, menjél már!* A fia erre lesütötte a szemét, és hagyta, hogy elvezessék. A férfiak nevettek, és a hátát veregették, *jó fiú. Derék fiú!*

Ma-Mau nem volt vallásos, de az ég felé emelve billegette rózsaszín körmeit, és azt kiáltotta, halleluja. Kiöntötte a teáját a kiszáradt cserepes

zöldikére, megtöltötte a bögréjét likőrborral, fölcsavarta a zenét, és lerúgta a cipőjét.

A három utazó városi busszal ment a Sauchiehall Streetig. Ritka hőség borult Glasgow-ra, derékig meztelen, rózsaszínre sült, hangoskodó férfiakkal szemben kellett tülekedniük. A városi padokat vastag karú nagymamák szállták meg, takaros kalapkákat és gypjúkabátot viseltek, felső ajkuk vadul verejtékezett. Miközben ragacsos kölykeik az utcán ugrándoztak, az asszonyok fejüket telt mellükre ejtve szunyókáltak a hőségben. Mungót a bérházak galambjaira emlékeztették, a nagy, lusta tubikra a félig hunyt szemeikkel és nyaktollaikba süppedő fejükkel.

Az utcazenészek lármája egy próbát tartó orániai zenekar csinnadrattájával versengve verte föl a várost. Az orániaiak fuvoláinak édes trillázása énekesmadarak csiripeléseként hangzott, a *lambeg* dob súlyos dübögése kísérte. A zene annyira szívhez szóló volt, hogy egy idősebb, finom megjelenésű úriember elábrándozva nagy, harmatos könnycseppeket ejtett. Mungo igyekezett nem megbámulni a nyilvánosan síró férfit. Nem lehetett biztos benne, hogy bánat vagy büszkeség fakasztotta könnyekre. Kabátujjából drága óraszíj csillant elő, és Mungo más információkra támaszkodva úgy gondolta, túl feltűnő, túl hivalkodó darab ahhoz, hogy egy katolikushoz tartozhasson.

A férfiak vánszorogtak a napsütésben. Egy csomó vékony műanyag szatyor, egy horgászholmival megrakott táska és egy kempinghátizsák húzta a vállukat. Mungo hallotta, hogy szomjúságról panaszkodnak. Csak egy órája ismerte őket, de ezt már többször említették. Úgy tűnt, mindig szomjasak.

- Megdöglök egy italért - mondta az öregebb.

Már céklavörös volt a vastag, túl meleg tweedöltönyében. A másik nem törődött vele. Szétvetett lábbal járt, mintha a túl szűk farmer vágná a combhajlatát.

A buszállomásra kísérték a fiút, és aprópénzt csörgetve fölszálltak egy távolsági buszra, amelyik Glasgow-ból északra, Dumbarton zöld dombjai felé tartott.

Mire átverekedtek magukat a hátsó műanyag ülésekig, a férfiak verejtékeztek, és alig kaptak levegőt. Mungo közöttük ült, és igyekezett a lehető legkisebbre összehúzni magát. Amikor valamelyik kinézett az ablakon, oldalról szemügyre vette az arcát. Amikor feléje fordultak, úgy tett, mintha a másik oldali ablak érdekelné, és igyekezett nem nézni a szemükbe.

Az állát leszorította a mellkasára, és igyekezett megállítani az arcát hatalmába kerítő ideges rángást, miközben az elsuhanó szürke várost nézte. Tudta, hogy megint csinálja azt a dolgot, az orrát ráncolja, pislog, és olyan képet vág, mintha tüsszenteni akarna, ami sohasem következik be. Érezte, hogy az öregebb férfi tekintete rászzegeződik.

- Nem is emlékszek, mikor vótam kint utoljára a városból.

A férfi hangja reszelős volt, mintha száraz pirítóssal lenne tele a szája. Időnként a mondat közepén vett levegőt, meg-megtorpanva, mintha minden egyes szava az utolsó lenne, amit ki tudott préselni magából. Mungo próbált rámosolyogni, de volt valami görényszerű a férfi arcában, amitől nehéz volt a szemébe nézni.

Az öltönyös idegen visszafordult az ablak felé, és Mungo az alkalmat kihasználva tetőtől talpig végigmérte. Szögletes termetű volt, az ötvenes évei végén vagy a hatvanasok elején járt, de ezek nyilvánvalóan nehéz évek voltak. Mungo látta már ezt a típust. A telepen kívüli fiatal protestáns huligánok gyakran kötöttek bele a hozzá hasonlókbba, a munkáskocsmák előtt körülfogták a fecsegő részegeket, gúnyolódva kísérték őket a gyorsétkezdéig, és lecsaptak rájuk, miközben utolsó érméik kipotyogtak szakadt zsebükből. A férfi fonnyadt volt az összevissza evéstől és a kemény italozástól. Az arcán túl sok volt a bőr a túl kevés húshoz, sárga és ráncos volt, mint egy túlérrett alma.

A férfi rongyos zakója nem illett öltöny nadrágjához, amely térdben megereszkedett, mint a kinyúlt bőr. A zakó alatt egy South Side-i vízvezeték-szerelőt reklámozó trikót viselt, nyakrésze szakadtán elvált a mellrészről. Mungo gyanította, hogy ez lehet az összes ruhája; áporodott szaga volt, mintha télen-nyáron ezt viselné.

Mungo furcsa módon megsajnálta. A férfi enyhén reszketett. A napsütéstől elzárva, a sötét kocsmákban töltött évektől olyan idegesen reagált, mint egy hóba kizavart szalonkuty, kicsi, szúrós szeme és hosszú, meg-megránduló végtagjai is egy megkínzott kutyához tették hasonlatossá. Úgy festett, mint aki mindjárt elinal.

Amikor az utolsó magasházak eltűntek a szemük elől, az öltönyös férfi valami halk hangot hallatott, amely az üres levegőt betöltve mintha beszélgetésre szólította volna fel őket. Mungo a mellkasára szegezte az állát, és nem szólt semmit. A fiatalabbik férfi a tőkét vakarta. Mungo a szeme sarkából figyelte.

Ez a férfi húsz-egynéhány évesnek látszott. Indigókék farmert viselt, nadrágszíját a derékrész alatt hordta, hogy látható legyen a büszke Armani cégjelzés. Jóképű volt - vagy egykor nem állhatott messze ettől -, de már valami romlottság érződött rajta, mint mikor a jó tökehúst kint felejtik. A hőség ellenére puffos pilótadzsekit viselt. Amikor levette, Mungo látta, hogy a karján kötélszerűen feszülnek az izmok, ami nehéz munkára vagy verekedéssel töltött évekre vallott, esetleg mindkettőre.

A haja kurtára volt nyírva. Elöl egy zselézett vonalban a homlokába fésülve fűrészfogakat formált, mintha cakkos ollóval vágták volna. Mungo az ökle megviselt bőrére nézett. Mézszínű volt, ami skótoknál ritka; a családja talán olasz vagy spanyol krumpli- sütő volt, mint a fekete írek.

De amikor tompa torokhangú glasgow-i kiejtéssel azt mondta: „uhh, nem kéne törönnyi az öreg Szent Kristóffal”, minden regényesség szertefoszlott. Beszéd közben nem nézett egyikükre sem.

- A lónak a valagát untassa.

Mungo törhette a fejét, mit akar a buszon Szent Kristóffal, miközben a másik férfi nekiállt az orrát piszkálni. Ahogy a kisujja az orrlyuka belsejét kurkászta, Mungo észrevette, hogy mindegyik ujján fémépénzből készült gyűrűt visel, alkarján pedig egymásba fonódó tetoválások kígyóznak. Az egész embert szavak fedték: a mellkasán, a cipőjén, a farmerjén lévő cégjelzésektől a bőréig. Nők és bandák nevét róta varrótűvel a húsába: Sandra, Jackie, RFC, The Mad Squad. A kék irodai tinta itt-ott elhalványult, szétfolyt a bőr alatt, mint a vízfesték, és csinos, ibolyaszínű árnyalatot adott neki. Mungo figyelmesen olvasta a karját. Amennyit csak bírt, megjegyzett belőle.

Szent Kristóf benyúlt az egyik reklámszatyorba, és ravaszul hunyorítva kivett belőle fél tucat Tennent's Super dobozos sört. Apró szemét a buszsofőr tarkójára szegezve letépett két dobozt a csomagról, megkínálta vele a fiút és a tetovált férfit. Mungo a fejét rázta, de a fiatalabbik férfi hálás mordulással elvett egy dobozt. Felnyitotta, és száját a kibuggyanó habra tapasztotta. Három hatalmas korttyal kiitta.

Szent Kristóf olvashatott a fiú gondolataiban, mert azt mondta:

- Azért hívnak engem Szent Kristófnak, mert a piások gyűlésére járok a Hope Streetre minden szombaton. Én vagyok a Szombat Kristóf, hogy ne tévesszenek össze a castlemilki Chrisszel vagy Répafejű Pici Chrisszel. - Hörpintett egyet, és Mungo figyelte, hogyan küzd a gégéje, hogy elég sört befogadjon. - Szomba-T Kristóf, érted?

Mungo hallott már valami ilyesmiről. Ma-Maut is Ma Maureenként ismerték. Így keresték más alkoholisták, amikor ő vette fel a folyosón a telefont. A telefonálók biztosak akartak lenni, hogy nem a „millerstoni Maureen” vagy a „miiki Kicsi Mau” számát tárcsázták véletlenül. Ezek a finom megkülönböztetések számítottak, ha tiszteletben akarták tartani az anonimitás szabályait.

- Néha annyira rám jön, hogy elmennék már a szerda esti gyűlésre is. De hát nem lehet - vágott bánatos képet Szent Kristóf. - Érted, hogy gondolom?

Mungónak nagy erőfeszítésébe került, hogy megértse, mit akarnak valójában az emberek. Ma-Mau és Jodie, a nővére mindig ezzel gyötörte. Szemléltatást némi különbség lehetett aközött, amit valaki mondott, és amit az embernek értenie kellett. Jodie azt mondta, hiszékeny. Ma-Mau azt mondta, szeretne volna fineszesebbre nevelni, hogy senki se csinálhasson ilyen könnyen bolondot belőle. Vicces volt, hogy azért elégedetlenek vele, mert becsületes, és másokat is annak tart. Az emberek játszmáitól sajgóit a szíve.

Szent Kristóf végzett a sörével, és Mungo azt mondta neki:

- Talán egyszerűen el kéne mennie szerdán is. Úgy értem, ha tényleg szüksége van rá.

- Ja, de bírom, hogy így hívnak. - Benyúlt a trikójába, és előhúzta a szentet ábrázoló kis ónérmét. Himlőhelyes orrával rámutatott: - *Szent Kristóf*. A legklasszabb, amit valaha is mondtak rólunk.

- Nem adhatná meg egyszerűen a rendes nevét?

- Az nem lenne túl anonim, vagy igen? - szólt közbe a tetovált férfi. - Miután kirakod a beledet, és hagyod, hogy mindenki megismerje a démonaidat, képesek lennének kivinni a nevedet az utcára.

Mungo nagyon jól tudta, hogy az embereknek vannak démonaik. Ma-Maué mindig megjelent, valahányszor az asszony egy italért cirkuszott. Egy lapos, angolnászerű kígyó volt a démona, olyan állkapoccsal és mélyen ülő szemmel, mint egy menyété, és olyan fénytelen bundával, mint egy rühes patkányé. Egy fortélyos valami egy láncpórázon, amelyik rángatta, és olyan dolgok felé vonszolta, amiket kerülnie kellett volna. Falánk volt, és ravasz. Képes volt aludni, megvárni, míg a gyerekek elindulnak az iskolába, búcsúzóul megcsókolják az anyjukat, aztán nekiesett Ma-Maunak, és úgy fojtogatta, mint egy reszkető egeret.

Máskor meg összegömbölyödött benne, és súlyosan a szívére nehezedett. A démon mindig ott volt, közvetlenül a felszín alatt, még ajó napokon is.

Azokon a napokon, amikor ivásnak adta a fejét, a démon egy időre képes volt nyugton maradni. De néha Ma-Mau olyan messzire ment az ivásban, hogy teljesen más asszony, teljesen más teremtmény lett belőle. Az első jel az volt, hogy a bőre laza lett, mintha az igazi arca félrecsúszott volna, megmutatva az idegen asszonyt, aki alatta lapult. Mungo a bátyjával meg a nővérével *Krumplirémnek* nevezte ezt a laza változatot, olyan volt, mint egy szívtelen, tántorgó madárijesztő. A gyerekei hiába halmozták el a szeretetükkel, vagy próbálták támogatni és összekanalazni, elnyelte minden gondoskodásukat és figyelmüket, és ugyanolyan üres maradt, mint azelőtt.

Amikor a Krumplirém beszélt, az alsó ajka lefittyedt, és a nyelve mocskosán, buján forgott a szájában, mintha szeretne nagyon csúnyán megnyalni valamit. A Krumplirém mindig arra gyanakodott, hogy kihagyták valamiből, hogy valami izgalmas zajlik mindjárt a sarkon túl vagy a szomszéd utcában elrejtve. Amikor ezt érezte, nekiment a gyerekeinek, és elhessegette őket, mintha szürke kis madarak lennének. A Krumplirém hitt abban, hogy a jobb dolgok, a ragyogóbb fények, a nagyobb nevetések mindig azoknak az asszonyoknak jutnak, akiknek nincsenek gyerekeik.

A Krumplirém a véletlenül útjába akadó asszonyok legjobb barátnője lett, és egy fél üveg Black & White whisky mellett képes volt kibeszélni legféltettebb titkait, aztán sértve érezte magát, ha az új barátnők nem tanúsítottak ugyanilyen mély érzelmeket. Amire aztán összevesztek, és végigvonszolta őket a szőnyegen, és le a lépcsőn, vagy azok őt. Reggel aztán Mungo illatos hajcsomókat talált a folyosón, mint szalmát egy leégett madárijesztőből, életre keltette őket a bejárati ajtó alatt behúzó

levegő. Ő vagy Jodie feltakarította a szőnyegkefével, és nem beszéltek róla többet.

Jodie hasította ketté az anyjukat. A hideg reggeli fényben ez segített Mungónak megbocsátani, ha Ma-Mau az italtól bosszúszomjas és undok lett.

- Ez nem Ma-Mau volt - kiáltotta Jodie, amikor az anyja bezárta őt a ruhaszáritó szekrénybe -, csak az a szörnyű, öreg Krumplirém, de most már elaludt.

Mungo tudta, milyenek a démonok. Miközben a busz észak felé gurult, nyugodtan ült, és a magáéra gondolt.

- Jó lenne, ha ez a sofőr igyekezne, baszki - mondta a tetovált férfi.

Lenyúlt a lába közé állított hátizsákba, amelynek vászonhevederét rikító színű kürtök díszítették. A horgászsínórtekercek között kotorászva egy zacskó dohányt bányászott elő. Vastag cigarettát sodort, nyelve végigsiklott a papíron. Nagyot slukkolt, aztán a füstöt az üres sörösdobozába fújta. Begörbített tenyerét a szájára tapasztotta, mintha pókot fogott volna, de a cigaretaszag hamarosan az egész buszt belengte. Néhány utas hátrafordult, és a hátsó üléseket fürkészte. Mungo szelíden mosolyogva áthajolt előtte, és felpattintotta a kisablak zárját.

- Cigizel? - kérdezte a férfi, mohón szíva a füstöt.

A szeme elképesztően zöld volt, itt-ott elszórt arany színű pettyekkel.

- Nem.

- Jóvan. - Megint teleszívta a tüdejét. - A te bajod.

Szent Kristóf kinyújtotta reszkető kezét, és a tetovált férfi kelletlenül átengedte a cigarettáját. Szent Kristóf pattanásig teliszívta a tüdejét. Száraz ajka odaragadt a papírhoz. A tetovált férfi a vál- lával meglökte Mungót.

- A cimboráim Gallowgate-nek hívnak, mert odavalósi vagyok. - Megigazgatta a pénzgyűrűit, és a mit sem sejtő buszsofőr felé biccentett.

- Ideges kis fickó vagy, mi? Ne aggódj. Ha egy mukkot szól, kap egyet tőlem, baszki.

Szent Kristóf addig szívta a csikket, míg égetni nem kezdte az ujját.

- Szereted a halat?

- Nem tudom. - Mungo örömmel látta, hogy a cigarettának vége. - Még soha nem pecáztam.

- Ott, ahová megyünk, foghatsz csukát, angolnát, pöttyös pisztrángot - mondta Gallowgate. - Egész hétvégén pecázhatsz, és senki sem kéri tőled a horgászengedélyt. Schol egy lélek húsz, negyven mérföldes körzetben.

Szent Kristóf egyetértően bólintott.

- Ja. Olyan közel van az éghez, hogy három busz kell, míg odajutsz.

- Négy - helyesbített Gallowgate -, négy busz.

A távolság hallatán Mungo úgy érezte, süllyed.

- Megeszik a halakat?

- A mérettől függ - mondta Gallowgate. - Ívási időszakban annyit foghatsz, hogy egy nagy mélyhűtő kell a tárolásához. A mamádnak van egy nagy mélyhűtője?

Mungo megrázta a fejét. Ma-Mau apró hűtődobozára gondolt, amelyet vastagon belepett a jég. Arra gondolt, vajon örülne-e egy kövér pöttyös pisztrángnak, de kételkedett benne. Úgy tűnt, nem örül semminek, amit ő csinál. Az utóbbi időben szívidegességet okozott neki, ezt onnan tudta, hogy mondta. Igyekezett nem nevetni, amikor Ma-Mau ezt mondta, de csak úgy tudta elképzelni, hogy a szíve egy nappaliban járkál a mellkasában, és egy fehér zsebkendőt gyűröget idegesen. Jodie akkor az égre nézett, és azt mondta:

- De most komolyan, Maureen. Van neked szíved egyáltalán?

Mungo az arcát csipkedte, miközben a busz elhagyta Dumbartont, és föltűntek a Loch Lomond okkerszínű partfalai. Emlékezett Ma-Mau súlyos szavaira. Tudta, miért van itt; a saját hibájából.

- Egyébként hány éves vagy? - kérdezte Gallowgate.

- Tizenöt.

Mungo igyekezett teljes hosszában kihúzni magát, de a bordái még fájtak, és az ócska busz borzasztóan rázott. A magassága a korának megfelelő volt, az osztályban utolsóként kezdett megnyúlni. Hamish, a bátyja szerette megfogni az állát, és a fény felé fordítani az arcát. Látni akarta a felső ajkán serkenő finom pihét, ahogy a kertészek ellenőrzik a zsenge vetést. Aztán ráfűjt, csak hogy piszkálja Mungót. Aki nem volt különösen magas, de így is magasabb volt Hamishnél. Hamish ezt utálta.

Szent Kristóf odanyúlt, és hosszú ujjaival átfogta a fiú csuklóját.

- Elég kicsi vagy. Legfőlőbb tizenkettőnek, tizenháromnak mondtalak volna.

- Ó, már majdnem férfi - tette a fiú vállára egyik teleírt karját Gallowgate. - Ravaszkas pillantást váltott a barátjával. - A tököd leszállt már, Mungo?

Mungo nem felelt. Csak ott lógott ráncosán és céltalanul. Ha leszáll, hova száll le?

- Érted, a zacskódba? - bökte meg kissé Gallowgate a fiú ágyékát.

- Nem tudom - hajolt előre Mungo védekezésül.

A férfiak összenevettek, Mungo próbált csatlakozni hozzájuk, de erőltetett nevetés volt, fél ütem késéssel. Szent Kristóft száraz köhögés fogta el, és Gallowgate megvetően az ablak felé fordult.

- Vigyázunk rád, Mungo - mondta -, ne aggódj. Sokat fogunk nevetni, és friss halat viszel haza a mamádnak.

Mungo a sajtó heréjét tapogatta. Megint Ma-Mau ideges szívére gondolt.

- Ja. A mamád egy rendes nő. Nem sok ilyen maradt. - Gallowgate a száraz bőrt rágta le a mutatóujjáról, és a padlóra köpte. Hirtelen abbahagyta. - Megnézhetem? - Mielőtt Mungo tiltakozhatott volna,

megragadta az anorákja alját. Kezdte fölemelni, nekiállt levetköztetni a fiút. - Hadd lássunk egy kicsikét.

Mungo fölemelte a karját, és hagyta, hogy a férfi lehúzza róla az anorákot, amelynek műanyag szövete már eltakarta az arcát, és mindent nyugalmas kék fénybe borított. Nem látott semmit, de hallotta a férfiakat és szaggatott lélegzetvételüket. Egy szomorú belégzés, szünet, aztán egy sóhaj. Gallowgate ujja hegye nyálas volt ott, ahol rágta. Rányomta a feketedő horzsolásra Mungo mellkasán, és Mungo érezte, hogy a szegycsontjától elindul az alsó bordái ívén, mintha egy térkép vonalait követné. Gallowgate megbökte a bordáit, aztán mintha a puhaságukat vizsgálná, ujját a horzsolásokba dugta. Mungo nyöszörgött, és elrántotta magát. Visszahúzta magára az anorákot, biztosra vette, hogy lángol az arca. Gallowgate a fejét csóválta.

- Csúnya ügy. Az anyád elmesélte nekünk, milyen bajba keveredtl azzal a koszos ír szarházáival. A katolikusok, ember. Alamuszi macskák.

Mungo egy ideje próbált nem gondolni erre.

- Ne aggódj - vigyorgott Gallowgate. - Jó messze megyünk a teleptől. Igazi fiús hétvégét rendezünk. Férfit csinálunk belőled, érted?

Átszálltak egy másik buszra, aztán egy harmadikra, aztán majdnem három órát vártak a negyedikre. Már messze túl jártak a Loch Lomondon, és Mungo kezdte azt hinni, hogy a két férfinak valójában fogalma sincs, hol vannak. Neki minden ugyanolyan volt.

A két szivacs most a zanótban hevert a buszmegálló fém szélfogója mögött, és az utolsó sörökkel végzett. Gallowgate egyre- másra dobálta az üres dobozokat a sövényen át az országúira, és kérdezgette a fiút, nem jön-e a busz. Mungo eltakarította a szemetet, és azt felelte, nem, nem jön.

Didergett a napsütésben, és távol a szájátva bámuló idegenektől, hagyta, hadd rángjon az arca. Amikor egyedül volt, így próbálta

kifárasztani az ingert, de sohasem sikerült.

Itt, vidéken hidegebb volt. A lassú északi nap mintha elakadt volna az égen, de a meleget, amit adott, elrabolta a völgyek fölött kitaratóan vágató szél. Az orra folyni kezdett. Lehet, hogy le is égett reggel.

Leguggolt a sarkára. Volt egy var a jobb térdkalácsán, a bőr ráncolódott és viszketett. Mungo ellenőrizte, nem látják-e. Aztán odahajolt a szájával, a nyelvét végighúzta rajta, hogy megpuhítsa, aztán addig szopta, amíg a szája meg nem telt a fémes ízzel. Tudta, nem bízhat magában, hogy nem fogja újra megnyalni a vart, ezért a meztelen lábát betakarta az anorákkal, és térdét az álláig felhúzva eldugta a meleget nem adó napsütés elől. Olyan ritka hőség volt a lakótelepen, hogy csak ezt a vékony focistasortot hozta magával. Ma-Mau nem hagyott neki időt a csomagja összekészítésére, és nem állította meg, amikor ilyen lengén felöltözve lépett ki az ajtón.

Elővette a hátizsákjából a vastag Fair Isle pulóvert, és fölvette az anorákja alá. A száraz shetlandi gyapjútól viszketett az arca, ahogy húzta magára. Ellenőrizte, hogy a két szivacs még mindig a zanótban hever-e. A pulóvert az orrára húzva a nyelvét végigfuttatta a kötés belső oldalán. Még mindig friss levegő, fűreszpor meg pisás galambszar szagát árasztotta. Az otthonára emlékeztette. A hüvelykujjával a szájába tömte a szövetet, és lehunyta a szemét. Addig nyomta befelé, míg tele nem lett a szája.

Mire a busz megérkezett, a két férfi már teljesen részeg volt. Mungo támogatta fel őket a buszra a hátizsákkal meg a peca- botjaikkal, aztán türelmesen várta, hogy Szent Kristóf kifizesse a jegyeket. A részeg férfi hadonászott, ezüst- és rézpénzek záporoztak. Cserzett arcú asszonyok morogtak türelmetlenül, a lábukhoz tett szatyorban olvadt a fagyasztott áru, és Mungo érezte, hogy ég a nyaka, miközben összekaparta Szent Kristóf tenyeréből és egyenként a tartóba tette az

érméket. Érezte, hogy ráng a szeme, és megkönnyebbült, amikor a sofőr végre rászólt:

- Rendben, hagyd abba. Ez már elég, fiam.

Mindig is zavarta, hogy nem tud elég gyorsan összeadni. Sokat hiányzott az iskolából, amióta Ma-Mau megint az ital betege lett.

A sofőr kiengedte a kéziféket. Mungo nem tudott a vidéki asszonyok szemébe nézni, de nevetett, amikor a mögötte botladozó Szent Kristóf „dicsőséges és boldog délutánt” kívánt a savanyú arcoknak. Gallowgate már az igazak álmát aludta a fölszerelés és a műanyag szatyrok halmán. Mungo a szemközti ülésen foglalt helyet, és az ablak fekete gumiszigetelését csipkedte.

A tömött busz egy serpentinén dülöngélt. Minduntalan megállt, és kis fehér asszonyokat tett le a kis fehér házuk előtt. A dízelmotor altatót duruzsolt, és a fiú érezte, hogy az eltelt naptól elnehezül a szemhéja. Fenyő és tiszafa alkotta sarjerdő kezdte birtokba venni az út szélét, leveleik bepötytyözték arcán a napfényt. Mungo az üvegnek hajtotta a fejét. Nyugtalan álmot látott.

Hamish szerepelt benne. A bátyja az övével szemközti ágyon hevert. Abból, ahogy a nappali fény visszatükröződött vastag szemüvegén, Mungo tudta, hogy kora reggel van. Hamish teli kanál zabpelyhet tömött a szájába, és csokis tejpatak folyt végig csupasz mellkasán. Mungo mozdulatlanul feküdt, nyugodtan figyelte a bátyját. Mindig szerette az ilyen pillanatokat, amikor valaki nem veszi észre, hogy figyelik. Hamish mosolygott magában. Az arca bal fele csúnya vigyorba torzult, miközben egy magazint lapozgatott. Mungo látta a meztelen nők szomorú, kifestett arcát, ahogy elterülve fíntorognak vissza Hamishre. De amikor megint Hamishre nézett, már az figyelte őt. Abbahagyta a vigyorgást.

- Mondd, Mungo, ez az egész az én hibám?

Gallowgate rázta föl a fiút szendergéséből. A felső ajka odatapadt a fogain képződött ragadós réteghez, és Mungo egy pillanatilag nem tudta eldönteni, hogy a férfi mosolyog vagy vicsorog-e.

Ahogy letámolyogtak a buszról, Szent Kristófnak megbicsaklott a bokája, és elesett a füves útszegélyen. Egy olyan útszakaszon voltak, ahol az éger fák sűrű lombjától minden zöld volt, párás és lassú. Szent Kristóf a sárban vergődött, szorosan tyúkmellére húzta az öltönye zakóját.

- Miért nem ébresztettél föl minket, bazmeg! - Dühös hab képződött szája sarkában. - Mérföldekkel túlmentünk azon a rohadt helyen.

- Nem tudtam, hova megyünk. Nekem mindenütt ugyanolyan.

Gallowgate előrelépett, mintha meg akarná ütni a fiút, és Mungo ösztönösen hátrált, a karját maga elé tartotta.

- Nyugi, a francba. - A lehelete savanyú volt a sörtől meg az alvástól.

- Ott még nem tartunk. - Felkapta a porból az egyik hátizsákot, és a vállára kanyarította. Elindult arrafelé, ahonnan a busz érkezett, az út közepén bandukolva, kockáztatva, hogy elgázolják. - Mérföldekre vagyunk, úgyhogy igyekezzünk, bazmeg.

Egyik irányban sem volt forgalom, Mungo és Szent Kristóf mégis a biztonságos útpadkán küszködött, hátizsákjuk folyton beleakadt a szederbozót tüskéibe. A fiú nyakig bezárta az anorákját, aztán még följebb, a szájára húzta. Fejét az így képződött tölcserbe süllyesztette, lesütött szeme rángott.

Negyven perce meneteltek, amikor Szent Kristóf morogni kezdett; a készleteiket tartalmazó szatyrok vágta a kezét, és a szövetcipője kérge kidörzsölte a kényes sarkát. Gallowgate mord pillantásokat vetett rájuk, mint egy apa, aki nem képes rávenni a gyerekeit, hogy rendesen viselkedjenek. Megragadta Mungo karját, szembefordította a nem létező forgalommal, és kényszerítette, hogy föltartsa a hüvelykujját. Lecsúszkált a rézsún, az öregebbik férfi szüntelenül panaszkodva

követte. Lefeküdtek az árvízvédelmi töltés mögött, miközben Mungo az üres út szélén várakozott, hogy megpróbáljon leállítani egy kocsit. Egyik irányból sem jött semmi. Távolabb birkák özönlöttek az úton.

Mungo nem tudta, mennyi az idő, de hideg volt az égerfák alagútjában. Meztelen lábszára elkékült, azzal próbálkozott, hogy levette az anorákot, és a lábát a két szárába bújította. Amikor az oldala jobban fázott, mint a lába, megint kinyitotta az anorákot, és visszahúzta a mellkasára. Eltelt egy óra, aztán még egy. Semmi sem jött. A kőgát mögül többször hallotta kinyitott sörösdobozok szisszenését. Szent Kristóf időnként fölállt, és bátorító szavakat mondott.

- Nagy vagy, fiú. Tényleg, igazán kiváló.

A férfias nőt szemlátomást megdöbbenetette, hogy egy fiút talál az út közepén. Meglepetése félelemmé, majd csalódottsággá változott, amikor a két alkesz előmászott az aljnövényzetből. Mungo a barna Lada elé állt, elzárva a menekülés útját, és olyan kedvesen mosolygott, ahogy csak tudott. Nyugtalanító látványt nyújtott, ahogy megkönnyebbülten ácsorgott az autó reflektorának gyöngye fényében.

Az asszony egyiküket sem akarta az első ülésre engedni. De a hátsó ülésen a két idegen férfi közé szorulva Mungo örült a testükből áradó melegnek. Felforrósodtak az alkoholtól, leheletük tőzegszaga a téli tüzekre emlékeztette Mungót. A hideg megfosztotta a függetlenség gondolatától, boldogan hagyta, hogy testük elnyelje őt. Gallowgate olyan udvariasan és megnyerően beszélt, amennyire csak képes volt; Mungo hallotta, ahogy kínosan küzd a magánhangzók tiszta kiejtéséért. Megkérte az asszonyt, addig a lejtős részig vigye el őket, ahol a kerítés megszakad, és egy sáros út visz le a tópartra. Mungo arra gondolt, még nappali világosságban is nehéz lenne megtalálni azt a helyet, hát még a lila alkonyatban.

A nő lassan hajtott, félt a férfiaktól a hátsó ülésen, rettegett a gondolatától, hogy elvétí azt a rést a kerítésen, és a kelletténél tovább maradnak a nyakán. Mungo látta, hogy folyton a visszapillantóba néz, és valahányszor találkozott a pillantásuk, a legmegnyerőbb iskolásfiúmosolyt küldte felé.

- Sose láttam még birkákat - mondta.

A nő udvariasságból mosolygott. Bármit csinált Mungo, attól csak feszélyezettebb lett. A bőre cserzett volt, mintha szélben és esőben dolgozna. Szarukeretes szemüveget hordott, kézi kötésű Aran pulóver volt rajta, és szerény öltözetét gondosan egy gyöngysorral egészítette ki. Mungo látta, amint a nyakláncot a pulóvere alá rejti.

- Nem vagyunk rokonok - mondta nyugodtan. - Ők anyám barátai, és egy hétvégi pecázásra visznek.

- Nagyszerű - mondta a nő, egyáltalán nem csodálkozva.

- Aha. - Úgy érezte, még mondania kellene valamit, tudtára kell adnia valakinek, akár ennek az egyszerű nőnek, kicsoda ő, kikkel van, és hová viszik. - Az Anonim Alkoholisták tagjai. Azt hiszem, a mamám azt gondolta, mindannyiunknak jót tenne egy kis levegő.

A hölgy a kézi kötésű pulóverében túl sokáig nem figyelte az utat, a kocsit kissé megdobta az útpadka. Egy hüvelykujj vagy talán egy öngyújtó döfődött figyelmeztetően Mungo meztelen lábába. Nyilván Gallowgate követelte, hogy hagyja abba a társalgást. Mungo hallotta, hogy Szent Kristófnak nem tetszik valami; hevesen cöcögött, mint egy nő, aki álmélkodik, hogy fölment a tej ára.

Gurultak tovább néhány mérföldön át, kétségbeesetten keresve a helyet, amelyre Gallowgate homályosan emlékezett. De amikor végre megtalálták a kidőlt kerítést, pontosan olyan volt, ahogy ő leírta. A nő a lába közé szorította a kezításkáját, mielőtt kiengedte őket. Egyesbe

kapcsolva robogott el, miközben ők összeszedték a sört és a horgászfőlszerelést tartalmazó csomagjaikat.

- Sznob picsa. Azt hittem, mindjárt a fülcimpáját is lecsavarja a fülbevalójával együtt - mondta vigyorogva Gallowgate.

Szent Kristóf a kerítés mellett idegeskedett. Még mindig izgatottan cöcögött.

- Mungo, nem szabad így leleplezned valakinek a névtelenségét.

Mungo elszakította a tekintetét a távolodó hátsó lámpáktól.

- Bocs. Nem tudtam.

Éppen elégszer kísérte Ma-Maut a Hope Streeten tartott összejövetelekre, hogy nagyon is tisztában legyen az Alkoholisták névtelenségének szabályaival.

- Mért izgat ez téged? - kérdezte Gallowgate. - A kis ember csak fecsegett.

Szent Kristóf már úgy vacogott, mint egy vásári csontváz. A fogai között dünnögte:

- Csak azt mondtam, nem kéne egy személy jó hírét így tönkretenni.

Gallowgate végigmérte a reszkető férfit. Ajó öltönye sáros lett, amikor a zanótban hevert, és „tucatja öt font” fehér sportzoknijára gyűrűben lerakodott az út pora; skarlátszínű foltok virítottak a sarkán, ahol a cipője feltörte a lábát. Gallowgate a fejét csóválta:

- Nem hoztalak volna magammal, ha tudom, hogy ilyen önérzetes vagy.

A zakója zsebéből elővett egy csokoládés kekszet, és odaadta a fiúnak. Rákacsintott, mintegy mentegetőzve az öregebbik iszákos miatt. Ez azt jelentette, hogy Gallowgate szerint vele nincs semmi baj, és együtt szenvednek Szent Kristóf miatt.

Már későre járt. Ahogy mentek lefelé a tóhoz, Mungo azon tűnődött, hogyan jöhetett létre a két férfi között ez a furcsa barátság - de aztán eszébe jutott, hogy az ital nagy egyenlősítő, mindig is összehozott össze

nem illő embereket. A saját otthonában láthatta, mennyire különböző emberek csődülhetnek össze szolidárisán egy boltból hozott ebéd körül. A sok nagynénire és nagybácsira gondolt, akik rájuk nyitották az ajtót, és pusztították magukat az anyjával együtt. Olyan emberek, akikre az anyja rá se hederített volna az utcán, a rokonaik lettek, mihelyt fölvtették a munkanélküliségüket, és egy negyedes whiskyre váltották.

Nem vezetett út a partra, a talajt páfrányszőnyeg takarta el. A nappali fény utolsó sugarainál Gallowgate a nyírfatörzseket kerülgetve csúszkált lefelé a tóhoz, amelyet még nem láttak. Szent Kristóf hátramaradt. Mungo hallotta, hogy dűnnyög magában, időnként megállt, és visszamosolygott a duzzogó férfira, de Szent Kristóf csak szünetet tartott, és a mohos kérget piszkálta, mintha az érdekelné.

Mungo eddig alig hagyta el a várost. Soha nem járt még olyan helyen, ahol a zöldnek talán nincs is vége. Egyszer futkározott a Garthamlock körüli elhanyagolt mezőn, de azt kiégett kocsik és kidobott kanapék rondították el, és nem lehetett a magas fűben szaladni, nehogy valami megvágja az ember bokáját. Most, ahogy átmentek az erdőn, elszédült a gondolattól, hogy egy a maroknyi ember közül, aki valaha is megfordulhatott itt. Nem voltak hangok, nem voltak madarak, nem futkostak állatok a fák tövében. Megnyugtató volt részévé válni valaminek, ami ennyire romlatlan.

Egy juh kifehéredett koponyájára és csontjaira bukkantak. Gallowgate végighúzta az ujját a görbe szarvakon, és azt magyarázta, hogy ez egy kos, egy „férfi juh” volt. Mungo az anorákja zsebéből előkotorta a Jodie-től kapott eldobható kamerát. A tekercs már félig tele volt, Jodie pazarolta el, házilig vágott frufruval kísérletezve. Az egyetlen hang, amit az aljnövényzetben hallani lehetett, a letekeredő film surrogása volt. A vaku megállította a levelek lengését. Még Szent Kristóf is abbahagyta a lamentálást.

Libasorban mentek át egy sötét tisztáson. Gallowgate leguggolt; nem sajnálta az időt, hogy megmutassa Mungónak, milyen a csalán, és amikor egy csalántengerhez értek, a csupasz lábú fiút a hátára vette. Úgy csörtetett át az aljnövényzeten, mint egy fölnyergeit öszvér. Fölnyerített, amikor zötykölő ügetése gurgulázó nevetésre készítette Mungót. Minél jobban nevetett Mungo, annál merészebben vágatott Gallowgate, míg végül Mungo visítása visszhangzott a vastag lombsátor alatt, és Gallowgate vadul lihegett.

Furcsa érzés volt eleinte Gallowgate dereka köré fűznie a lábát, de biztonságban érezte magát a férfi hátán. Amikor Gallowgate ismét letette, kidörzsölte a hideget Mungo vékony csontjaiból, aki azon tűnődött, vajon nem értette-e félre a férfit. Végignézett az ösvényen, de már sehol nem látta és nem hallotta mögöttük Szent Kristófot. Úgy tűnt, Gallowgate-et ez nem izgatja, begázolt a páfrányok közé, és ment tovább.

A nap elmerült a dombok mögött, mire a tóhoz értek. Az erdő szélénél hirtelen előbukkant, és szinte túl nagy volt ahhoz, hogy Mungo beláthassa. Lebotorkált a partra.

A nap utolsó színeit festette fel a horizontra, és amikor a leglágyabb ibolya- és barackszín is elhalványult, sajnálta, hogy nem értek ide hamarabb. Hátraszegte a fejét, és körbefordult. Sötétülő kék volt fölötte az ég, halvány citromsínű sávokkal. Nem tudta, hogy az égnek ilyen sok árnyalata lehet - vagy nem figyelt oda rá korábban. Fölnézett valaki egyáltalán az égre Glasgow-ban?

Csodálattal teli kis sóhaj szakadt ki belőle. Az ég egész szépsége tükröződött a tavon, mintha Természet anyánk hencegne vele. Gallowgate büszkén vigyorgott.

- Várj, amíg meglátod az éjszakai eget. Olyan teketét még sohase láttál.

A nyakába ültette Mungót, hogy lássa a másik oldalt is, mielőtt teljesen homályba borul. A magasból Mungo úgy látta, a tó két mérföld széles és száz mérföld hosszú lehet.

A túlsó partját magas dombok határolták, a lejtőjük felhasadt, mintha az alattuk lévő sziklák szakították volna fel a szövetüket. Minden szín foltos és pettyes volt. Mungo úgy látta, mintha egy hatalmas, kopott szőnyeg takarná a domboldalakat. A mohazöld és a sárgásbarna foltokban lekopott, és előbukkant a szürke gránit, mintha az alkotná a táj alsó rétegét. Elszórtan bíborszínű tőzegvirágokat és arany színű zanótot látott, és itt-ott fehér kis hófoltok kapaszkodtak makacsul a mélyebb hasadékokba.

Bal felé a tó a végtelenbe veszett. Jobbra egy lusta kanyar után egy fenyves fala mögött tűnt el. Mungo arra gondolt, tízszer akkora, mint a lakótelep, nagyobb talán még Glasgow-nál is.

Kétszer látta addig a tengert. A víz ott folyton mozgott és kavargóit. Itt viszont lustán terpeszkedett, a felszíne tükör vagy tócsa. Semmi sem mozgott, kivéve a zümmögő fekete szúnyogokat, amelyek alacsonyan repültek, és felizgatták az éhes halakat. A tó elképzelhetetlenül hidegnek és mélynek tűnt. Szomorúnak látszott, mint akiről megfeledkeztek. Néma volt, mint aki megőrzi titkait.

Gallowgate letette a fiút. Megdörzsölte Mungo hideg hátát, aztán nekivágott a partot szegélyező töredezett szikláknak. A mohos lejtőbe egy halom durván faragott kőtömb süppedt, amelyek homályosan egy kunyhóra emlékeztettek. Párhuzamos falai álltak, s Mungo még ki tudott venni egy dűledező bejáratot és a túlsó végén egy oromfalat. A kunyhó előtt tűzrakó hely volt, és félkörben elrendezett nagyobb kövek ülőhely gyanánt. Kövér, csípős szúnyogok dönögtek az árnyékban.

- Majd megszokod őket - mondta Gallowgate, és odanyújtott neki egy nagy lóromlevelet. - Dörzsöld be ezzel a lábad, és nem lesz semmi baj.

Mungo addig dörzsölte vele a meztelen lábát, míg zöld és ragadós nem lett a klorofilltől. A harapós szúnyogokat ez mintha nem tartotta volna vissza.

Szent Kristóf bicegve felbukkant az erdőből. A tóparton leroskadt, és a lábát megmerítette a jéghideg vízben. Szögletes csontjaival és szürke tweedzakójában olyan volt, mint egy parti szikla a többi között.

Gallowgate nekilátott a táborhely elkészítésének a tűzrakó hely körül. Levette divatos műszálas pilótadzsekijét, és olasz farmer- nadrágja térde hamarosan átázott, miközben kicsomagolta a nagy halom reklámszatyrot. A hátizsákából kihámozott két vékonynak tűnő sátrat. A kétszemélyes sátrat az elhagyott kunyhó belsejében állította föl. A kisebbiket a lehető legtávolabb ettől, a táborhely másik végében, a száraz kavicságyon verte föl. Mungo segített beverni a görbe fémcövekeket egy kemény szikladarabbal.

- Nem lehetnének közelebb egymáshoz a sátrak?

Gallowgate ránézett, és a fejét rázta. Úgy tűnt, mosolyát barátságosnak szánja, de hiányzott belőle az érzés, és Mungónak úgy tűnt, valami fenyegető kifejezés suhan át keskeny ajkán. Talán, akárcsak Hamish, ő sem szeretne, ha a tekintélyét kétségbe vonják.

- Nem. Jobb messze lenni a tűztől - mondta. Hátrament megfeszíteni a merevítőkötelet. Megpengette, hogy ellenőrizze a feszességét. - Nem akarod látni a csillagokat?

**Tavaly
januárban**

Kettő

Biztos, hogy meghalt az anyjuk. Több mint három hete nem látták a gyerekei, és Mungo csak a legrosszabbra tudott gondolni. Ma- Mau Hamiltont megerőszakolták, aztán kibeledzték egy húsvágó késsel, amit egy kamionsofőr vett a benzinkútnál kapott kuponokon. Megkötözték, és levágták az ujjhegyeit, mielőtt meztelen testét a Clyde folyó hideg brakkvizébe csúsztatták. Mungo szobáról szobára ment a nővére után, és festette az ördögöt a falra.

- Egyszerűen tudom, hogy meghalt.
- Lehet - csitította Jodie. - Vagy lehet, hogy megint csak tivornyázik.
- De mi van, ha meghalt?
- Viselkedj komolyan - sóhajtott Jodie. - Nincs akkora szerencsénk.

A gyerekeket megint üres lakás és még üresebb hűtőszekrény várta, mikor hazamentek az iskolából. Jodie nézte a testvérét, ahogy le-föl járkál az erkélyablak előtt, elképzei az összes szörnyűséget, ami az anyjukkal történhetett, és az okokat sorolja, amiért a rendőrséghez kellene fordulniuk. Az iskolai egyenruha volt rajtuk, egyforma kék pulóverek borvörös-arany csíkos nyakkendővel, csak Mungo a fejére tekerte a nyakkendőt, mint egy kötést, hogy az arcát védje a jeges hidegtől.

- Előbb hiszem azt, hogy lelépett - mondta Jodie. - Ne felejtsd el, kivel van dolgod.

Jodie átjött oda, ahol ő árkokat taposott a szőnyegbe. Átkarolta, igyekezett lecsillapítani heves szívdobogását. Egy évvel volt csak fiatalabb a nővérénél, de nagyon megnyúlt; később született, de

mostanra majdnem egy fejfel magasabb volt nála. Jodie arcát a tarkójához szorította, tűzforró volt.

- Bármelyik percben besétálhat az ajtón.

Mungo barna szeme az ajtóra szegeződött, a bal szeme alatt a rángás mintha morzejeleket küldött volna. Jodie a kezébe vette az arcát, és erővel elfordította onnan. Olyan volt, mint egy kutya, képes volt órákig bámulni valamit, míg el nem terelték a figyelmét.

A nővére az arcára szorította az ujját. Az orvosok azt tanácsolták neki, ne törődjön a rángással, elég, ha vigyáz, hogy megfelelő mennyiségű magnéziumot kapjon, és idővel majd kinövi - de nem nőtte ki, és a nővére kételkedett abban, hogy valaha ki fogja. Most gyakrabban jelentkezett. Előbb az orrát ráncolta, aztán pislogni kezdett, mintha valaki egy kapcsolót rángatott volna az agyában. Ha különösen szorongott, vagy fáradt volt, az arca egész bal oldala rángott vagy remegett. Megtanította a nővérét, hol nyomja meg az arcát, hogy megpróbálja csillapítani a vibrálást. De ez csak placebohatás volt. Jodie idővel rájött, egyszerűen szereti, ha megérintik.

A fiú most megint az arcát csipkedte, a bőre horzsolt és haragos volt.

- Ne vakard már a képed. Kisebesedik. *Hááá-há!* - korholta Jodie.

- De muszáj.

A felső ajkán volt egy friss seb. Akkor kezdte kicsipkedni, amikor az állán lévő seb túl mély lett.

- Jaj, az istenért! A végén csupa ragya lesz az arcod, mint azé a pasasé, aki a hentesnél dolgozik.

Az öccse ritka jóképű gyerek volt. Nem a szokásos nyers és robusztus férfiasság, és nem az a túl stramm, túl muszklis amatőr-focista-típus, amilyenek a fiúk az ő korában lenni szerettek volna. Mungónak széles arccsontja volt, és olyan finom szemöldöke, amilyenért Jodie a pufók arcával és a tömpe orrával ölni tudott volna. A tekintete félénkséget sugárzott. Mogyoróbarna szeme képes volt

diadalmas melegséget árasztani, aztán ha levette rólad a szemét, alig vártad, hogy ismét rád nézzen. Óvatos mosolya, ha sikerült előcsalni, valóságos jutalom volt; akik kiérdemelték, azonnal lekötelezettnek érezték magukat. Engedetlen hajtincse anyáskodásra készítette a nőket.

Ahogy nagyobb lett, mindig ő volt az engedelmes vőlegény, akinek Jodie játék esküvőket rendezett. Jodie nyűgösködött, Mungo pedig mindig előzékenyen megtette, amit kívánt tőle. Képes volt moccanás nélkül állni, miközben a nővére és Angie Harms körültáncolta, és az anyjuk tüllfüggönyeiből készült koszos fátylakba csomagolta. Délutánokat töltött térden állva, a hajgumikat harapdálva, amelyeket kisfiúsán dundi combjára húztak harisnyatartó gyanánt.

Olyan kedvesség jellemezte a lényét, ami tetszett a lányoknak; „i kedvenc állatkájukként bántak vele. De ez az édesség a többi fiút kihozta a sodrából.

Mungo mindig is a legjóképűbb Hamilton volt. Bátyjának és nővérének is ugyanolyan gesztenyebarna haja és olajos árnyalatú bőre volt, amivel olyannyira különböztek jellegtelen, fakó anyjuktól. Hamish, ha föl akarta idegesíteni Ma-Maut, azt mondta, legalább a közös színeik bizonyítják, hogy ugyanattól az apától származnak, és hogy többet kaptak tőle a puszta vezetéknévénél, Jodie-nak el kellett ismernie, hogy ezek a színek Mungónak állnak a legjobban. Míg nála és Hamishnél a sárgás bőr és a szeplők kissé szutykosnak látszottak, Mungo olyan volt, mint a krém, az ember szeretett volna kanalizni belőle.

Jodie csak egyszer látta belülről a glasgow-i székesegyházat; azért engedték el arra az egy iskolai kirándulásra, mert gyalog mehetett, és ingyen volt az egész. Míg a többi lány elővette a vázlat füzetét, és dörzsmásolatot készített a kőbe vésett feliratokról, Jodie talált egy festett üvegablakot, amelyik Szent Kentigernt, vagy ahogy a glasgow-iak becézték, Szent Mungót ábrázolta. Mélabús fiúként egy kövér lazacot tart a karjában, és szomorúan látja, hogy döglött. Jodie elnézte, ahogy a

délutáni fény a szenten szilánkokra törve a székesegyház padlójára vetül, és az öccsére gondolt. Békés ablak volt, valahogy magányos. Jodie sóhajtott. Valószínűtlen volt, hogy Ma-Maunak ilyen rendes dologhoz köze lehet.

Amikor kisebbek voltak, és Ma-Mau elvitte őket vásárolni a Duke Streetre, az asszonyok megtorpantak, hogy megcsodálják Mungót.

- Nézzenek oda, micsoda csinos fiúcska!

Hamish ilyenkor Mungo elé állt, és azt mondta:

- Köszönöm, asszonyom, maga se néz ki rosszul.

Az otrombábbak erre azt mondták:

- Nem, fiacskám, *nem te*. Ő! Ő a csinos.

Mungo ezt mindig utálta. Nem szerette, ha megbámulják. Tudta, ha hazaérnek, Hamish el fogja verni, beszorítja az ágykeret és a szegélyléc közé, és aztán ott áll rajta, míg meg nem unja.

Jodie ezt mondta az öccse arcáról:

- Ha úgy érzed, hogy csipkedned kell magadat, akkor egyszerűen ülj rá a kezedre.

- Ugyan már. Így is kinevetnek. El tudod képzelni, hogy a kezemen ülök, miközben az arcom hülyéskedik? Egy frászt - hajolt előre Mungo, és a nővérét fölemelte a levegőbe.

Úgy cipelte, mint egy hátizsákot, és nevetve kivitte a keskeny teakonyhába. Letette a villanytűzhely elé.

- Adj ennem, asszony.

Jodie két ujját kinyújtva a bordáiba bökött.

- Ez a szar nem áll jól neked. Meg se próbáld. *Hááá-há*.

Jodie Hamiltonnak is volt egy ideges szokása, habár soha be nem vallotta volna. Elmehetett lányos affektálásnak, hogy bizonyos mondatok után torokhangú, fröcsögő nevetéssel hintette meg a levegőt. *Hááá-há*. Váratlan volt. Furcsa volt. Egy sípoló hanggal kezdődött, és csipogásként halt el. Próbálta leharapni a végét, mintha a nevetésének

farka lenne, amit elkaphat a fogaival. Amikor Mungo pislogni kezdett, az rokonszenvet keltett. Amikor Jodie rákezdt a nevetésére, az emberek rászóltak, hogy uralkodjon magán.

Mungo tudta, hogy nem képes rá; mindig a legrosszabbkor jött, cs látta, mennyire zavarba hozza a nővérét. De Ma-Mau szerint csak azért csinálta, hogy felhívja magára a figyelmet. *Hááá-há.* A csendes postahivatalban az asszonyok összerezzenek. Elérte vele, hogy a bandába verődött vagányok békén hagyják. Mungo nagyszerűnek találta, sokkal jobbnak, mint az ő babrálása, kaparászása az arcán, ami mindig arra készítette az embereket, hogy közelebb lépjenek, jobban megnézzék. Jodie szokása viszont maga volt a varázslat. Távol tartotta az embereket.

Mungo szerette látni, ahogy rossz hírt közöl.

Egy reggel döglötten találta Shinglest, Campbellné rühes macskáját a szeméttárolóban, merev volt, és férgek nyüzsgtek rajta. Becsomagolta a döglött macskát az iskolai pulóverébe, és bekopogott Campbellné ajtaján. Mindkettőjük arcán könny csörgött, ahogy szegény, élettelen állatot nézték. Campbellné a kopasz foltot simogatta az állat két világosbarna füle között, Jodie pedig könnyes takonygombócokat csöpögtetett a blúzára.

- Rettentően sajnálom, misszasz Campbell - zokogta -, gondoltam, nem jó neki odakint a sötétben. Azt hiszem, valami patkánymérget ehetett. Egy csomó bűdös hányadék volt a pici arca körül. *Hááá-há-há.*

Jodie-nak a legrosszabb pillanatokban kellett nevetnie.

Hamishnek sohasem lettek ideges szokásai. Amikor Ma-Mau Mungo hátát simogatta, hogy csillapítsa a nyugtalanságát, Mungo látta, hogy a bátyja dühösen nézi, és sejtette, hogy úgy érzi, kimarad valamiből. Ritkán figyelt Ma-Mau csak őrá. Talán egy tényleg szokatlan ideges szokást kellett volna fölvennie, például milliószor ki-be kapcsolgatni a villanytűzhelyt, amitől mindenki .i piczába kívánja. Mungo jól el tudta

képzeln, hogy Hamish kat- logtatja a főkapcsolót, miközben a többiek a vacsorájukat próbálják elfogyasztani. Vagy lehetne az, amit Mungo a tévében látott. Ahogy az a srác a Border csatornán a legmocskosabb szavakat üvölti, amikor a legkevésbé számítanak rá. Baszodpinapuncifos, mikor épp a templomban volt, faszállítószőröspunci az orvosi rendelőben. Ez egy hősies és erőteljes ideges szokás lenne, Hamishhez méltó.

Jodie leoldotta az iskolai nyakkendőt Mungo homlokáról. Tanulmányozta az arcán átfutó bizonytalan időjárást.

- Mi zajlik a kis hörcsőgagyadban?

- Tényleg úgy gondolod, hogy Ma-Mau bármelyik percben megjöhet?

- Nem tudom, Mungo. Kérdeztem az állatorvost, de nem engedte, hogy nyakörvet tegyek rá.

- Lehetnél kedvesebb h...

- És azt sem engedte, hogy kimiskároljam.

Jodie kivett két vastag szelet fehér kenyeret a kenyértartóból, megkenste margarinnal, és beszórta kristálycukorral. Szendvicset csinált belőlük, és odaadta Mungónak.

- Talán megkereshetnéd Hamisht, és megkérdezhetnéd, hallott-e róla valamit. Akárhogy is, hamarosan ide kell tolnia a seggét. Különben a tanács kitesz minket az utcára.

- Tényleg?

- Hát, technikailag téged az árvaházba visznek, engem meg utcára raknak. De a lényeg ugyanaz. - Jodie két bögrét megtöltött csapvízzel. - Még mindig az a véleményed, hogy ő a legjobb anya a világon?

A délutánt a házi feladatokkal töltötték. Jodie hamar elkészült a magáéval, aztán segített Mungónak. A fiú rajzolt egy méhet, és tévesen jelölte meg, melyik a tora meg a potroha. A nővére türelmetlenül kirántotta a kezéből a füzetet, és megcsinálta maga, miközben az esti

híreket figyelte. Mindössze tizenkét hónappal korábban végezte ugyanezt az osztályt. Tökéletes rajzot készített, miközben alig nézett az oldalra.

- Mungo Hamilton - érdeklődött gyakran a fiú irodalomtanára -, mér nem bírsz jobban hasonlítani a nővéredre? - A kis Napóleonnak sűrű, szürke haja volt, amit körös-körül fölfésült, remélve, hogy úgy jobban imponál. Nyers glasgow-i tájszólást beszélt. Mungo tudta, hogy csak színleli, így akar hitelesebbnek látszani az East End-i kölykök előtt, lenyűgözni őket azzal, hogy úgy beszél, mint az apjuk. Sok férfi tanító csinált így, mert a helyes királyi angoljuknak kiváltságszaga volt, és mindig gúny fogadta, amikor a hangjukat felemelve próbáltak rendet tartani az osztályban. A férfi megkopogtatta Mungo homlokát, mintha egy csónak alját vizsgálná, hol ereszt. - Mér nem tudsz jobban hasonlítani Jodie-ra?

Mr. Gillespie kis szünetet tartott. Kedvelte a kínosan hosszú szüneteket, mielőtt tömzsi karjával legyintve a helyére engedte Mungót. - Vagy, mondjuk, tojni az egészre, mint a Hamish, még az is jobb, mint a semmi.

Mungo boldogan hagyta, hogy Jodie megcsinálja a házi feladatát, ő meg odaült a rádióhoz, és fölvette kazettás magnóra a slágerlista első negyven helyezettjét. Amikor ezt megunt, talált egy léggömböt a konyhai fiókban, fölfújta, és Jodie-val rugdosták egymásnak, nem volt szabad a szőnyeghez érnie. Jodie egyszer- kétszer túl nagyot rúgott, és a szoros ceruzaszoknyája miatt lezuhant a padlóra. Ott feküdt nevetve, Mungo meg ráült a mellkasára, és úgy tett, mintha nyálat akarna csöppenteni az arcára. Nem birkóztak, szemük időről időre a tévére tévedt. Mungo egy ideig üldögélt rajta, Jodie pedig hagyta, míg túl nehéz nem lett, vagy föl nem kellett kelnie pisilni. Már el kellett volna indulnia a műszakjába a Garibaldi Caféba; Mungo tudta, hogy futva kell majd megtennie az utat végig az Armadale Streeten, csak hogy Enzo ne

ordibáljon vele olaszul teljes húsz percen keresztül. Mégis itt volt, ezt a hülye léggömböt rugdosta, és elszakította a legjobb szoknyája varrását, csak hogy ő ne érezze magát magányosnak nélküle. Ennyire jó volt.

- Mit fogsz csinálni este? - kérdezte.

- Tán sétálok egyet.

- Meg kell próbálnod barátokat szerezni... - amikor látta, hogy a fiú szeme rángani kezd, abbahagyta.

Mungo ráállt a léggömbre, és megpróbálta kipukkantani.

- Figyelj, ma este nem jövök haza váltás után. Ne aggódj, holnap délben találkozunk, és együtt üldögélhetünk. Megígérem.

- Hová mész a Garibaldiból?

- Nem a te dolgod. - Mungo figyelte, ahogy a nővére furcsa dolgokkal pakolja tele az iskolatáskáját: hajbodorító, kukoricapehely, egy bársonyruha, amit kivasalt, és a fürdőszobaajtóra akasztott. - Az egyik lánynál leszek a történelemcsoportból.

- De ki az?

A nővére az orrára koppintott. Kezdt elhatalmasodni benne a pánik, amit a nővére olyan világosan látott, akár egy fortyogó fazekat.

- Én nem vagyok Ma-Mau. Holnap megjövök. Megígérem.

- Jól van.

Mungo igyekezett nem csipkedni az arcát, de nem tudott uralkodni magán.

Miután Jodie elment, Mungo az ablakba állt, és kicsit még jobban aggódott Ma-Mauért. Hogy megnyugtassa magát, elővette a vázlatfüzetét. Ha hagyta, hogy a keze járjon a lapon, megfeledkezett magáról. Jodie volt az első, aki ezt észrevette. Egy napon idegesítette a fiú gyüszmékelése, és odaadta neki az egyik régi jegyzetömbjét egy félig szétrágott kék golyóstollal. Amikor a fiú nem tudott koncentrálni, vagy rájött a viselkedés, Jodie kinyitotta egy üres lapnál, és a fiú

nagy, burjánzó mintákkal rajzolta tele. Soha nem rajzolt alakokat, csak elindult az egyik sarokból a kék tintával, és hagyta, hadd menjen, amerre akar, míg tele nem lett a papír szövevényesen örvénylő, egybefonódó vonalakkal: hol úgy néztek ki, mint a pávatollak, hol mint a halcsontvázak vagy a vadszőlő, tekeregtek egymás körül, míg nem maradt fehér hely. Csodálatos minták keletkeztek a fejében. Tudtak olyan díszesek lenni, mint a bayeux-i kárpit, vagy olyan egyszerűek, mint az ayrshire-i csipke. Ma azonban a fehér lap nem tudta lekötni a figyelmét. Gondolatai nem tágitottak az anyjától.

Ma-Mau volt a soros a lépcsőház felmosásában, ami azt jelenti, hogy Jodie lett érte a felelős. Az utóbbi két hétben Mungo látta, hogy a nővére besurran a lépcsőházba, és fellopakodik a lépcsőn. Mielőtt valamelyik szomszéd kinyitná az ajtaját, és megszégyenítené a kosz miatt. Ez nem igazságos, gondolta Mungo: Jodie-t hajszoják, csak mert neki puncija van.

Nem lévén jobb dolga, megtöltötte a bádogvödröt, és öntött valamennyit Jodie samponjából a vízbe. A felső lépcsőfordulónál kezdte, Mr. Donnelly ajtaja előtt, és lefelé haladva lemosott minden lépcsőfokot. A lépcsőházban hamarosan trópusi illat keveredett kókusz- és eperízű rágógumi boldog felhőivel, de a szivacs habos lett, és néha egy lépcsőfordulót újra és újra föl kellett mosnia, hogy a buborékok eltűnjenek.

A Hamilton család a harmadikon lakott a négyemeletes bérházban. A lépcsőház nem volt mutatós, de jól karbantartották, és mindenkinek gondja volt arra, hogy tiszta lábtörlő legyen az ajtaja előtt. Két lakás volt minden emeleten, a főemeleteken pedig színes üveglak egyszerű gyémántmintával, amely a hátsó kert fényét fakó olajzöld és indigókék foltokban vetítette a lépcsőre.

Amikor az illatos vizet kiöntötte a lefolyóba, látta, hogy egy csapat fiatal proti vonul végig az úton. A zakójuk a nyirkos hideg ellenére

nyitva volt, és hősies hányavetiséget sugallva libegett vékony vállukon. Kivétel nélkül mind középtűt választották el a hajukat, és súlyos, zselézett hajhullámok árnyékolták a szemüket.

- Mungo! - szóltak föl neki.

Fölfűjták és fintorgatták az arcukat, ami olyan lett, mint a kicsavart konyharuha.

Annie Campbell kint volt az ajtaja előtt, amikor Mungo ment visszafelé a lépcsőn. A lábával csiszatolta a kőpadlót, a férje mokaszinja ragadós, cuppogó hangot adott.

- Jaj, Mungo fiam, mivel mostad ezt föl?

- Csak samponnal, misszasz Campbell.

Mindig is kedvelte Campbellnét. Amikor kisebbek voltak, süteményeket sütött. Nehéz napokon, ha meghallotta őket a lépcsőházban játszani, adott nekik egy-egy szelet Selkirk lepényt, és arról beszélt, mennyire hiányoznak neki a fiai, akik felnőttek, és valahol délen kerestek munkát maguknak. Mungo tudta, hogy Mr. Campbell a Yarrow Hajógyárban dolgozik, habár nem emlékezett, hogy valaha is elhagyta volna a házat munkába menet, legalábbis azóta, hogy Thatcher beszüntette a Clyde finanszírozását. Mr. Campbell most egy karosszékekben rothadozott a bekapcsolt tévé előtt, és a Hamilton gyerekek a falhoz lapultak, ha véletlenül találkoztak vele a lépcsőn.

Campbellné félresöpörte Mungo haját az arcából.

- Komolyan mondom, fiam, nagyon kedves vagy, de egy csöpp eszed sincs.

A kötényruhája zsebében kotorászott, és egy maréknyi citromízű cukrot adott neki. Megolvadtak, és egyetlen tömbbé álltak össze.

- Jó ideje nem láttam a mamidat. Nincs semmi baja?

Mungo a szöszöket szedegette le a cukorcsomóról. Igyekezett nem ránézni.

Campbellné aggodalmasan megszívta a fogát. Repedezett kezét a fiú sovány bordáira tette.

- Tennél nekem egy aprócska szívességet? Mindig túl sokat főzök ebédre. Soha nem sikerül eltalálnom, amióta a fiaim távol vannak. Bejönnél egy percre, és ennél egy tányér húsos mártást? Megszakad a szívem, ha a szemébe kell dobnom.

Olyan arcot vágott, mintha tényleg megszakadna a szíve, ha el kellene pazarolnia az ételt.

Mungo Mr. Campbellre gondolt. Nem mintha nem kedvelte volna a férfit. Egyszerűen csak a méretei ijesztettek meg minden kölyköt, akire rávetődött az árnyéka. Évekkel korábban, valahányszor kihajolt az ablakon, hogy lehordja a fiait, a többi gyerek abbahagyta a játékot, és lehajtott fejjel egy percig gyászolták a szegény, kárhoztatott Campbelleket. Mungót idegesítette valami Mr. Campbellben, mert úgy nőtt fel, hogy náluk nem volt férfi a házban.

Noha éhes volt, megrázta a fejét.

- Nem, köszönöm, misszasz Campbell.

Az asszony nem volt elégedett. Megragadta a fiú karját, és behúzta az ajtón. Puhának látszott, mint a reggeli köd, de kemény aberdeeni gránitból volt.

- Én kedvesen kértelek. Megsértesz, ha visszautasítod a főztömet.

Átvezette a fiút az elülső szobán. Pont olyan formájú volt, mint az övék, csak egy emelettel lejjebb. Campbellné szeretett cigarettázni, és zárva tartotta az ablakokat. Mungo hallotta egyszer, hogy azt mondja, miért prédálna el valamit, amiért jó pénzt fizetett.

Mr. Campbell le sem vette a szemét a tévéről, amikor beléplek. Egy agárverseny válogatott pillanatait közvetítették Ayrból. Mungo nézte a szemerkélő esőben elnyúlva száguldó kutyákat, ahogy a gépnyulat üldözik.

Campbellné a saját karosszékébe tuszkolta Mungót, és egy kis kinyitható asztallal odaszögezte, amíg elment megmelegíteni az ételt. A tűzhely fölötti falat a Campbell fiúk fényképei tapétázták. Sortjaik mutatták az idő folyását, minden korszakot jól láthatóan dokumentálva. Mosolygós, jó természetű fiúk, évente egyszer álltak vigyorogva az iskolai fényképész márványos kék háttérfüggönye elé. Legalább tíz évvel voltak idősebbek Mungónál, aki alig emlékezett rájuk, de a fiúk szájáról megállapíthatta, hogy a fényképész egy pillanatot sem hagyott ki: tejfogak, kiesett fogak, az első nagy fogak, foghíjak és fémfogak. Láta a fogszabályozós félénk mosolyokat, aztán a sikeres fiatal emberek nyílt és magabiztos vigyorgását. Önkéntelenül a saját szájához nyúlt. Ma-Mau nem volt nagy híve a fogorvosoknak.

- Anyád megint nincs itthon? - Mr. Campbell nem nézett a fiúra.

- Aha.

- Hát bizony, az ember nem tudhatja, mi meg nem történik mostanában. Túl sok a lehetőség. Biztosan előkerül, ha száraz lesz.

- Azt hiszi?

- Aha. - A férfi mogorván nézte a versenyeredményeket. - Hamish talált már munkát?

- Nem.

Mr. Campbell egy pillanatig eltűnődött ezen.

- Hát bizony, Glasgow-nak annyi. Se szén, se acél, se vasútépítés, se kibaszott hajóépítés. - A férfi állkapcsa vicces szögben állt, de nem vette le a szemét a versenyről. - Mondd meg neki, Mr. Campbell üzeni, hogy álljon be a flottához. Kérje magát Faslane-be, oszt hajtson valamék atomtengeralattjárón egyenesen Thatcher pinájába.

Mungo idegesen vihogott.

- Nem John Major segge Inkába?

- Van elég tengeralattjáró, jut az egész bagázsnak - fintorgott Mr. Campbell.

Margaret Thatcher már évek óta nem miniszterelnök, ezt Mungo is tudta. De valahányszor a munkanélküliség vagy a jövő került szóba, a harag órá összpontosult. Mr. Gillespie azt mondta irodalomórán, hogy Margaret Thatcher akarta bezáratni az összes nehézipari üzemet a városban. Az angol kormányt idegesíti a szakszervezetek növekvő ereje, és elege van abból, hogy Skóciát támogassa az olcsó külföldi munkával folytatott versenyben. Azt mondta, katasztrofális lépés volt ugyanazoknak a családoknak több generációját megfosztani a munkától: a férfiakat, akiket arra neveltek, hogy az acélt formálják, hagyták elrozsdásodni, a hajóépítésből élő egész közösségek vesztették el munkajövedelmüket. Egy tócsa hullámaihoz hasonló koncentrikus köröket rajzolt fel, és megpróbálta rávenni az osztályt, hogy sorolják fel Thatcher politikájának távolabbi kihatásait a városra. Hogy amikor a szénbányák bezártak, annak a hentesek, a zöldségárusok és a használatú-kereskedők itták meg a levét. Mr. Gillespie szerint már az is rossz, hogy a konzervatívok kinyírták a várost, de hogy ennek egy angol nő állt az élén, az kimondhatatlan sértés. Mi készítette arra, hogy kasztrálja a glasgow-i férfiakat? Ezerszavas dolgozat egy hét múlva, hétfőre.

Amikor Mungo megkérdezte Jodie-t, mit jelent a „kasztrálni”, az azt felelte, hogy Mr. Gillespie túlzásba vitte az ivást. Ha egy férfi van hatalmon, soha nem kellett volna olyan kemény döntéseket hoznia, mint amilyenekkel Thatcher szembesült. Aztán megkérdezte Mungót, tényleg szeretne-e szénbányában dolgozni.

- Nem.

- Akkor, baszki, ne hibáztass ezért egy nőt. - Jodie a hámló lakkot szedegette le a hüvelykujja körméről. - Mellesleg ne törődj a vén szarházával. Thatcher nincs benne a tananyagban. Mr. Gillespie egy ványadt seggű marxista. Tudod, hogy egyesek modell- vasutat építenek a vendégszobájukban? Na, hát neki meg ti vagytok az ő kis zöld katonái.

Azt hiszi, az a dolga, hogy fölláztassa az hast End proletariátusát, miközben ő a bishopbriggisi Marks and Spencerbe jár a Sierrájával, és a béréből baguette-en és merlot-n dőzsöl.

Mungo görbén nézhetett, mert Jodie felsóhajtott:

- A múlt héten láttam, hogy kivit hámoz a tanáriban. Szóval földughatod a seggedbe ezt a munkásosztály-hangja hülyeséget.

Mungo tudta, hogy Jodie ezt sohasem mondaná Mr. Gillespie szemébe.

Mr. Campbell folytatta a társalgást:

- Pont mint a kibaszott angolok, nem? Először hajószámra hozták ide az éhező ír szarháziakat, hogy elvegyék az összes jó munkahelyet. Aztán fogták és bezárták az összes üzemet, hogy .íz írek munka nélkül a mocsokba fulladjanak. - Most Mungóra nézett, a szeme kék és tiszta volt, mint a júniusi ég. - Nahát, nagyon okos húzás volt ez az angoloktól. Ezzel kényszerítették térdre a skót oroszlánt.

Campbellné egy gőzölgő tányérral jött vissza, rajta nagy halom barna húsos mártásban úszó főtt krumpli. A mártásban bőven hagymadarabok, hosszúak és görbék, mint a boszorkánykörmök. A tányér közepén két könnyű tésztagombóc. Mosolygott, amikor Mungo nekilátott. Olyan gyorsan rágott, ahogy csak tudott, alig várta, hogy megszabaduljon Mr. Campbelltől. Az asszony csak akkor vette el a kinyitható asztalt, és engedte szabadon, amikor mindent megevett. Letörölt egy mártásfoltot a fiú pulóveréről.

- Nagyon jól mulatott Maureen Hamilton, amikor egy szentről nevezett el téged, nem? Olyan az arcod. Csak nézd meg magad.

A fiú arcon csókolta Campbellnét, pergamenszerű bőrén zsírosnak érezte a saját ajkát.

A férfi a mennyezetre mutatott, de nem nézett a fiúra.

- Ha a mamidra rájön a happaré, odaszögezhetem a kibaszott lábát a szőnyeghez, ha akarod. Az hamar észhez téríti.

- Majd szólok - mondta Mungo.

Gyorsan bólintott, és kiment az ajtón.

Később a nappaljuk szőnyegén hevert, és a teli hasát simogatta. Korán alkonyodott, és a narancssárga utcai lámpák az egész telepen életre keltek. Ott feküdt a sötétben, magában döngicsélve.

Hallotta, hogy Campbellné föl-le jár a lépcsőházban egy lötyögő vödörrel. A térde pattogott járás közben. A felmosófa csattogott a kemény kövön, ahogy minden egyes lépcsőfokról lemosta az ő samponját. Kínosan érezte magát, hogy miatta kell dolgoznia, de az asszony egy Tammy Wynette-dalt énekelt magának, és Mungo úgy vélte, elégedett lehet.

Amikor Hamiltonék lépcsőfordulójához ért, az asszony leguggolt az ajtónál. A rozsdás rugó csikorgott, ahogy kinyitotta a levélnyílást. A hangját behozta a huzat. Elég tisztán hallotta, mintha ott lenne vele a szobában.

- Mungo Hamilton, egy haszontalan kis undok vagy.

A levélnyílás csattanva becsukódott. Mungo felült. Kis szünet után megint a csikorgás.

- De én szeretlek. - Becsukódott, aztán megint kinyílt. - Te kis seggfej.

A Garibaldi Café húsz éve ugyanazon a sarkon állt. Előtte hatvan évig beljebb volt az utcában, egy olyan bérház alagsorában, amit a tanács a nyomornegyedek felszámolása keretében lebontatott, és a családokat az új magasházakba költöztette.

Jodie lélekszakadva vágódott be az ajtón. Enzo Garibaldi fölemelte a fejét, amikor a kis csengő megszólalt. Dühösen a díszes órára pillantott, amelyet a családját ábrázoló fényképek vettek körül; szigorú olasz férfiak hat nemzedéke vidám, csíkos kötényben. Jodie tudta, hogy az óra

siet, de aligha lett volna értelme ezen vitatkozni. A pult alá lökte az iskolatáskáját, és feltűzte a haját.

Majdnem minden este a Garibaldiban dolgozott iskola után; kemény jégkrémet meg mályvacukorral töltött ostyát adagolt osztrigahéjakra, aztán egy adag sűrű, cukros málnaszószot öntött a (elejére. A Garibaldiban csak egyféle jégkrém volt: édes krémes vanília. Jodie csak egyszer kóstolt valódi vaníliát, és tudta, hogy a Garibaldié nem az. Egyszerűen csak fehér cukor és sűrű tejszín, de a háziasszonyok szeme az égre fordult tőle, és a gyerekeknek elég volt egy tölcsér vaníliát kilátásba helyezni, hogy viselkedjenek. Megvolt az oka, miért árulták majdnem egy évszázada; az ember ínye visított az élvezettől.

Nyomott, eseménytelen este volt, órákon át nagy gyömbérdarabokat tört apróra, hogy Enzo külön-külön drágábban adhassa. Amikor véget ért a műszakja, bezárkózott a mosdóba. Belepréselte magát a bársonyruhájába, aztán a ruháját a télikabátja alá rejtve előleget kért Enzótól a jövő heti béréből.

Enzo kedvelte Jodie-t; egy kicsit olasznak látszott, és a saját felnőtt lányaira emlékeztette, akiknek már saját családjuk volt. Leg- alább hetente egyszer megkérdezte, hogy még mindig egyetemre akar-e menni, ha az élete *sínen* marad. Ezzel a régi eufemizmus- sal azt akarta mondani, mi van, ha hagyja, hogy egy férfi rátegye a kezét. De Jodie örült, hogy valaki aggódik érte, még ha emlékeztetnie kellett is Enzót, hogy ő nem értelmiségi családból való.

Amikor összehajtogatta a kötényét, Enzo büszkén rámosolygott, és egyenesen a kasszából átnyújtotta az előleget. Aztán megengedte, hogy elvegyen magának két kukoricapehely-morzzával behintett, málnaszószba fullasztott aranyszínű osztrigát.

Ahogy átment a Duke Streeten, a szemetelő eső szúnyograjként kavargóit az utcai lámpák fényében. Fölment a dombon a főiskola elé,

és megállt a sarkon, a csepegő jégkrémet óvatosan eltartva a bársonyruhájától.

A férfi kikapcsolt fényszórókkal parkolt, türelmesen várt rá. Amikor megpillantotta az esőben, elindította a motort, és odagurult a járdaszegélyhez. Jodie beszállt a kocsiba, és megcsókolta. A férfi nem időzött el az ajkán. Idegesítette, hogy egy csepegő jégkrémmel szállt be az új kocsijába. Letekerte az ablakot, kivette az osztrigákat a kezéből, és kihajította az utcára. A lány erre egyenként lenyalta a jégkrémet az ujjairól.

Míg ő nem volt, Jodie soha nem hagyta el Glasgow-t, még az East Endet is alig. Tudta, hogy a West End a gótikus tornyaival, a régi egyetemével és a vegetáriánus menüt kínáló kiülős kávéházaival nem az olyanoknak való, mint ő, és a South Endbe is ritkán ment, mert Hamish hazug mesékkel ijesztgette, mit művelnének a pakisztáni férfiak egy olyan kis fehér csajjal, mint ő.

Ahogy áthajtottak a Kingston hídon, a város felfénylett alatta, és érezte, hogy él. Olyan gyorsan suhantak a fények fölött, hogy az ilyen pillanatokban azt hitte, bárhol élhetne, nem csak egy tanácsai bérházban, a kisöccsére felügyelve. Befészkelte magát a bőrrülésbe, és megengedte magának, hogy a főiskolai életről álmodozzon, talán nem egyetemen, hanem egy jó szakfőiskolán, egy technikai főiskolán, mint amilyen az Építő- és Nyomdaipari vagy a Cardonald a vízvezeték-szerelőknek és fodrászoknak.

A férfi megfogta a kezét, és megcsókolta. Ahogy a fények elmaradtak, őbenne bízott. Tudta, hogy ugyanezt a fényes jövőt szánta neki. Sokszor mondta, mennyire okos, és ha képezné magát, lehetnének együtt akár fényes nappal is valahol messze Glasgow-tól és a felesége szemétől.

Mungo fölvette az anorákját. Királykék sídzseki volt, és a fején át kellett fölhúznia, mert a cipzár csak a feléig tartott, és egy nagy

kenguruzsebnél véget ért. Szerette ezt a dzsekit. Bármit hordhatott a zsebében, ami tépőzáras füllel nyílott, és az embernek ki kellett csavarnia a törzsét, ha bele akar t nyúlni. Sokszor talált valamit, zsebre dugta, aztán hetekre megfeledkezett róla, míg megint bele nem ütköztek az ujjai. Amikor Hamish a lábánál fogva fölemelte, minden kiömlött belőle, mint egy vallomás.

Egy ideig ismerős utcákon járt, jobbra-balra forgolódva, pillantásával Jodie-t keresve, bár azt hazudta magának, hogy nem ezt teszi. Az utcák keskenyek voltak, a bérházak pedig magasak, az utcák ettől mintha elsüllyedtek volna egy homokkő hasadék mélyén. Az égből kevés látszott itt. Nem lehetett látni, mi közeledik a horizonton, csak amikor már ott volt az ember fölött. Egész életét ezeken az utcákon töltötte, és néha úgy érezte magát ettől, mint egér a labirintusban. Tudta, sehová sem mehet itt anélkül, hogy emberek ne néznének le rá, miközben az időjárás változását fürkészve lassan töltik az időt. Aligha érezhette magát egyedül.

A leskelődők között Mr. Ogilvy volt a legrosszabb. Kukkoló Ogilvy az orániaiak felvonulásain játszó helyi zenekar vezetője volt, és vagy ő, vagy az ikerfiai az ablakban állva dudával és dobbal gyakoroltak, hogy a vékony ablaküveg rezgett a keretében. Az Ogilvy ikrek ma a kék egyenruhájukat és a vicces pomponos sapkájukat viselték. A fehér kesztyűjükkel csinos porcelándíszeknek látszottak az Unió romantikus, gyűlöletes katonáinak öltözött gyerekek. Dudájuk éles hangja szállt a bérházak fölött, mögöttük meg a kőfalakon visszhangozva a lambeg dob *dum, dum, dumja*. Kukkoló Ogilvy csépelte a súlyos tölgyfa harci dobot, hangja végig- görgött a homokkő falakon, miközben az éles sípok a „The Sash My l at her Wore” dallamát játszották. Két férfi megállt, és a rozsdás kerítésnek támaszkodva hallgatta, szemük whiskytől párás. Mungo elsietett Ogilvyék mellett. *Dum, dum, dum*, kopogtak a léptei.

Tud- ta, hogy Kukkoló Ogilvy minden mozdulatát figyeli. Tudta, hogy nagy csalódásnak tartja a protestáns ügy szempontjából.

Rosszkedvűen érte el a durva fűvel benőtt nagy térséget, amely a régi bérházakat a tanács által a hatvanas években építtetett nyirkos lakásoktól elválasztotta. A várostervezők nem a zöldterülethez illesztették az új lakásokat. Az autót felé fordították őket, mert azt gondolták, az emberek azt akarják látni: a haladást, nem a szemerkélő esőben játszó girhes kölyköket. Mungo ógyelgett egy ideig, örült, hogy egy percig nem figyelik. A fű kitaposott és sáros volt, idősebb fiúk fociztak, le-föl rohangáltak egy félig leeresztett labdával. Didergő lányokat állítottak hármast vagy négyest csoportokba, széles kapufáknak használva őket. A labda időről időre az egyik lány arcáról pattant vissza, aki sírást színlelt, míg a kíváncsi fiú oda nem ment, és száját a szájára nem tapasztotta.

A nagy telek másik oldalán fiatalabb fiúk fahulladékot, régi ajtókat és törött bútordarabokat szedegettek. Egy helyre vonszolták a darabokat, és kunyhót építettek belőlük. Nyolc vagy kilenc ilyen barkácsolt otthon vízköves várost alkotott, és Mungo elnézte, ahogy a kisfiúk körbejárják, és javítgatják, toldozgatják kastélyaikat. Igyekezetük láttán eszébe jutott a videó, amit egy helyettesítő tanár vetített le az iskolában egy méhkaptár életéről. Tudta, hogy némelyik fiúnak nehéz ember az apja, és a testvére börtönben ül. Hallotta, hogy már tizenegy éves fiúk képesek kardokat gyártani, és megtámadni a katolikus bandákat, ha a telep területére lépnek: koponyákat hasítanak be, arcokat vágnak meg, náluk kétszer magasabb íreket szúrnak meg pusztán a mulatság kedvéért. Ahogy most együttműködni látta őket a kunyhók építésében, könnyű volt megfeledkeznie a vidám erőszakról, amire képesek.

Lehajtott fejjel ment el az új lakások mellett. A kavicshabarcsos homlokzat olyan porózus volt, hogy száraz napokon is mintha esővizet csurgatott volna a világba. A túlsó oldalon, tizenöt láb magas falak

mögött volt az építők telepe. Az építők szögesdróttal szegték be a fal tetejét, de a helyi ifjúságot ez nem tartotta vissza.

Mungo látta, hogy egy csapat fiatalember intéz rohamot a fal ellen. Két szobalétrát kötözték össze, az egyikük elcsente a kis- húga ágyából a paplant. Be akartak jutni, mert építőipari nehézgépek súlyos szörnyei voltak odabent, amelyeket meg lehetett mászni, szét lehetett verni, tönkre lehetett tenni. Néha valamelyik munkás ott felejtette a szerszámaikat egy markoló kabinjában, és a fiúk elvihettek egy kalapácsokkal, csavarkulcsokkal teli zsákot, nagy terveket szöve fegyverré alakításukról otthon, a bérházakban.

A legjobb az volt, amikor valaki benne hagyta az indítókulcsot egy markolóban. A protestáns kölykök elindították a markolót, és miután nekivezették a többi gépnek, áthajtottak vele a lelakatolt kapun, és le-föl járaták a hátsó utcákon. Egy kosárnyi fiatalembert fölemeltek a második emeleti ablakokig, hogy egy dundi lányt kukkoljanak, míg az anyja ki nem hívta a rendőrséget.

Mungo figyelte, ahogy a fiatalember a falnak támasztották rozoga létrájukat. A vezérük kiválasztotta a legkisebbet, hogy másszon föl a tetejére, és próbálja ki, elég szilárd-e. A vörös hajú fiú becsavarta magát a gyerekpaplanba, és nekivágott az ingatag létrának. Amikor már elég magasan volt ahhoz, hogy meghaljon, más fiatalember elkezdtek rugdalni a létra alját. Remek szórakozás lehetett, mert kurjongattak, és pénzbe fogadtak, hogy szét- loccsan-e az agya. Összefogtak, és ellökték a létrát a faltól. Egy pillanatig magától állva maradt, és a vörös hajú fiú gerinctörést kockáztatva imbolygott rajta. Szánalmasan üvöltött. A vezér, Hamish félrelökte a többieket, és fél kézzel visszanyomta a létrát a falhoz.

- Hagyjátok abba, bazmeg! - mondta fenyegetően.

A vörös hajú gyerek sápadt és kókadott volt, mint a főtt káposzta. Lenyomta a szögesdrótot a gyerekpaplannal, és egy ideig mozdulatlanul

figyelte, nincs-e biztonsági őr, mielőtt átlépett a falon, és lehuppant a lenti hullámbádog tetőre. Mungo átment a telken, és megállt a bátyja mellett, miközben a többiek fölmásztak az ostromlétrájukon.

Hamish apró biccentéssel üdvözölte. Lankadatlanul figyelte a csapatát. Mungo tudta, hogy később szigorú véleményt fog mondani; egy talpraesett, becsvágyó kis csapat vezére volt. Fontos volt mindegyikük alkalmatlanságát kiteregetni a többiek előtt, mert ez tartotta megosztva őket. Ez készítette őket nagyobb merészségre.

Mungo számára a bátyja egyszerűen Hamish volt - Hamey, ha különösen nekibátorodott. De a csapata számára csalódást keltő termete ellenére Ha-Ha volt, vagyis a Nagy Ember. Ha-Ha figyelte, amíg az utolsó embere megmászta a létrát, aztán Mungóhoz fordult.

- Mi a hézag, szaros?

- Semmi - vonta meg a vállát Mungo. - Láttad Ma-Maut?

Ha-Ha a fejét rázta. A vastag állami szemüvegén át nézett föl Mungóra, szeme aprócska volt a sárguló üveg mögött. Fiú lévén zavarhatta volna a teknőchéj keret, de Mungo tudta, hogy a bátyja úrrá lett ezen a szégyenen, és most alig várta, hogy valaki okulás fasznak nevezze, és meglephesse a villámgyors, erőszakos válaszszak Hamish szerette a kelepceket: azt a függő pillanatot különösen élvezte, amikor valaki túlfut a szakadék peremén, és még nem tudja, hogy le fog zuhanni. Értékelni kezdte, hogy ez a szemüveg lefegyverzi az idegeneket. Ostobán hagyták, hogy az aprócska karikálábú a nyugdíjas szemüvegével túl közel kerüljön hozzájuk, és még mindig azt hitték, hogy ők vannak fölényben, míg ki nem verte a fogaikat a járdaszegély.

Hamish nem volt magas, de mindig készenlétben állt, és soha nem riadt vissza attól, hogy elsőként üssön. Farmernadrágot és -dzsekit hordott. A dzsekit nyakig begombolta, és fölhajtotta a gallérját. A lábán Samba cipő volt a három csíkkal, vadonatújnak látszott. Semmi zsír nem

volt a testén, minden porcikája inas és izmos. Minden szorosra húzva, mintha bármikor kész volna nekiiramodni. Ha-Ha soha nem futott.

- Most te jössz - mutatott Ha-Ha a rozoga létrára.

Mungo hátralépett.

- Hogyhogy?

Mungo tudta, hogy az arca már áram alatt van.

- Nincs kedvem.

Ha-Ha Mungo tarkójára kulcsolta az egyik karját. Még valamit készült mondani, de ehelyett csak odalökte az öccsét a létrához, és Mungo már mászott is föl.

Az építők udvara nem volt nagy. Szorosan egymás mellett álltak benne az erőgépek, mint egy táblajáték bábui a dobozban. Minden nagyon takaros és rendezett volt: keverők, szórógépek, súlyos gőzhengerek, és középen, mint egy csapat brontosaurusz, a hosszú nyakú exkavátorok.

A siker kulcsa az építők udvara esetében a nem túl gyakori támadás volt. Ha túl gyakran loptak onnan, a munkavezető ideiglenesen éjszakai őrt alkalmazott, hogy védje a fölszerelést. Mindig csak ideiglenesen, mert a protestáns fiúk nem haboztak volna leszúrni, ezért a munkavezetőnek nehéz volt valakit teljes munkaidőben ott tartania. Viszont ha csak évente egyszer vagy kétszer támadtak, furcsa parazita kapcsolat jött létre. A fiúk tönkretettek és elloptak, amit csak akartak, a művezető bejelentette a kárt a biztosítónak, és még mindig a pénzénél volt. Hamish tudta, hogy a furfangos művezető időnként arra használta a támadásokat, hogy lecserélje az elavult modelleket vagy a félig tönkretett szerszámokat, amelyeket többbe került volna megjavítani, mint újat venni helyettük. Hamish találkozott vele egyszer a Loudon ivóban, és a férfi egy aprócska biccentéssel adta jelét tiszteletének. Évente kétszer, nem többször. Még mindig olcsóbb volt, mint éjjeliőrt fizetni.

Az ifjú protestánsok a főépület hullámtetején álltak; leheletük párállott a levegőben, mint egy csapat Eriskay póninak. Mungo látta, hogy szemük az építők udvarát pásztázza. Egyik póni sem mozdult, míg Ha-Ha át nem mászott a falon. Úgy állt meg közöttük, mint egy tábornok, egy császár kőmosott szerkóban.

Hahó, hahó, a Billy Boys vagyunk,

Hahó, megismeresz arról, hogy zajt csapunk.

Add meg magad, vagy meghalsz, térdig ír vérben gázolunk.

Mert a brigtoni Billy Boys vagyunk.

Ha-Ha tudta, mit csinál. Az orániai induló büszkeséggel töltötte el őket. Ha volt félelem a félférfiakban, ettől elpárolgott.

Egyenként leereszkedtek a csatornán, és záporozva értek földet a murván. Mungo a bátyjához fordult, de Hamish már nem volt ott, Ha-Ha pedig nem volt olyan hangulatban, hogy szóba álljon vele. Figyelte a katonáit, akik az első portyájukra indultak, keresték, mit lehet hangtalanul elmozdítani, mielőtt kezdetét veszi a víg pusztítás. Aztán Ha-Ha megtaszította a testvérét, és Mungo a vékony esőcsatornába kapaszkodva tizennégy láb magasból lecsúszott a földre.

A fiúk most a kabinokból rángattak ki dolgokat, használati utasításokat téptek szét, és vaktában széthajigált csavarok záporoztak. Mindabból, amit műveltek, Mungo ezt utálta a legjobban. Meg tudta érteni, hogy lopnak - a lopott tárgyak hasznosak -, de ez egyszerűen esztelen pusztítás volt. A vörös hajú fiú talált egy rikító narancssárga védősisakot; összement alatta, olyan lett tőle, mint egy kölyök, aki a halálán van. Mungo nézte, ahogy a fejével egy gőzhenger oldalablakát

ütögeti. Újra és újra, míg be nem tört, aztán a maradék üveget a könyökével nyomta be.

Ha-Ha soha nem ereszkedett le a földre. A csapat időről időre földobott neki valamit, ottfelejtett csavarkulcsokat vagy egy rozsdásodó vízszintezőt. Vastag szemüvege mögül úgy vizsgált meg minden darabot, mint egy barna halászsas. Rábökött a magasleséből valamire, és a fiúk futottak földeríteni a mutatott helyet.

A csapat egyik tagja túl nagy figyelmet szentelt egy szerszámoszláda átkutatásának. Egy markoló fölemelt kosarában ült, olyan kényelmesen, mint egy új pamlagon. Nagyra nőtt fiú volt, fakó haja kétoldalt hosszan lelógott, és lágyan bongyorodott a homloka fölött. Mungo tudta, hogy alkalomadtán a királyi angolt beszéli - nem azt mondta, hogy *hazó*, hanem hogy *haza*, nem *nemtom*, hanem *nem tudom* -, és rájárt a szája, mikor fáradt volt. Büszke anyja volt, és dolgos apja, aki még velük lakott. A többiek ugratták emiatt. Ha-Ha hangja zúgott végig a murva fölött:

- Hé, Károly herceg! Nem hoznál nekem egy csésze teát? Te kibaszott buzi.

A fosztogatók abbahagyták, amit épp csináltak, megijedtek, hogy egyiküket deviánsnak, eltévelyedettnak fogja kikiáltani a tisztességes férfiak között. Ha-Ha ujjával egyenesen a fiúra mutatott, és megbotránkozva csóválta a fejét.

- Ne pazarold a kibaszott időt, mintha répát válogatnál, hogy földugd a seggedbe.

A fakó fiú szétszórta a szerszámoszláda tartalmát, hogy a férfiasságát bizonyítsa. A többiek vihogtak, és megkönnyebbülten folytatták a helyfeldúlását. Semmi sem volt szégyenletesebb annál, mint ha buzi az ember, erőtlen és puha, mint egy nő.

Mungo egy kotrógép sötét fülkéjében ült, rejtve Ha-Ha szeme elől. Láta, hogy a fakó fiú bíborvörös lesz, és egy gonosz rúgással szétszór

egy láda csőbilincset. A többiek összeszedtek minden fegyvert és szerszámot, amit lehetett, és amikor ezzel elkészültek, nekiláttak a pusztításnak. Egy vörös arcú fiú belevágott egy kerítésrudat a markoló ablakába. A biztonsági üveg megnyugtatóan ropogott.

Amikor ebbe belefáradtak, nekikezdték a harmadik felvonásnak, és ismét gyerekekké válva játszottak. Fölmásztak a legkisebb rakodógép tetejére, és nagy kört leírva ugrottak egyikről a másikra, a talajt soha nem érintve. Egymást utánozva végezték ezt az akadályfutást, egyre magasabbra jutva. Kitalálták a módját, hogyan tehetnék még veszélyesebbé. Elkezdtek a brontosaurusz exkavátorok meredek nyakára mászni, fölkapaszkodni a kosárig, és onnan leugrani, a levegőben siklani egy kotrógép tetejéig. Ha elvétették, az huszonöt lábnyi zuhanást jelentett. De rettenthetetlen angyalokként röpködtek az éjszakai égen, melegítőjük röpképlelen szárnyként lobogott.

A gépek nedvesek voltak az esőtől. Mungo látta, hogy némelyik fiú megcsúszik a brontosauruszok meredek nyakán. Néhányan túl nagyot ugrottak, végigcsúsztak a kotrógép vizes tetején, és csak az utolsó pillanatban sikerült megkapaszkodniuk egy ablak kiálló gumiszigetelésében. A többiek ilyenkor visszatartották a lélegzetüket, és egy percre csend lett. Amikor a szerencsés fickó föltápászkodott, saját halhatatlanságukat ünnepelték.

Ha-Ha a tetőn állt, egy rövid csikket szívott. Császárból unatkozó apukává változott, aki utálja, hogy részt kell vállalnia a gyerekfelügyeletből. Mintha arra várt volna, hogy a kölykei kitombolják magukat egy nyalánkságokkal töltött nap után, és hazavihesse őket az anyjukhoz. Mivel a bátyját figyelte, Mungo észrevette a változást az égen. Ha-Ha is látta a ritmikus kék-fehér lüktetést. Kendőrkocsik lopakodtak közelebb kikapcsolt szirénákkal. Most már a kapunál voltak. Ha-Ha túl sokáig hagyta játszani a kölykeit.

Mungo kicsúszott a bádofülkéből, és gyorsan mászni kezdett az első kerékről a másodikra, a motorházra, a tetőre. Az udvaron rohant át, amikor a rendőrök áttörtek a zárt kapun. A fiúk mögötte leugráltak a markoló hosszú karjáról, rohantak az esőcsatornához, és onnan a tető biztonságába. Visítottak, mint a hatévesek egy játszótéren, miközben próbálták elkerülni, hogy a rémek elkapják őket. Csak a biztonságos tetőt elérve és Ha-Ha maradéktalan védelmét élvezve húzták ki magukat, és váltak ismét férfiakká. Kihajoltak, és köpésekkel árasztották el a rendőröket.

Hat rendőr érkezett két Roverrel meg egy ütött-kopott rabszállítóval. Elkapták az egyik lassúbb fiút, aki óvatlanul az egyik rendőrtiszt karjába futott. Az egy ideig úgy tartotta a karjában, mintha rajtakapott szerelmespár lennének.

A vörös hajú srác az egyik exkavátor nyakán tekergeti, éppen le akart csúszni rajta, hogy meglógjon a rendőrök elől. Mungo már majdnem elérte a csatornát, amikor látta, hogy a fiú leesik. A fém bizonyára nedvesebb volt, mint gondolta, és olyan esetlenül puffant le a gép magas karjáról, ahogy egy liszteszsák esik le a polcról.

Nem repedt ki, mint egy liszteszsák, és nem visított, de abból, ahogy a karja a teste alá csavarodott, meg a furcsa szögben álló kézfejről Mungo tudta, hogy a csuklóját törte, vagy talán az egész alkarját darabokra.

Hallotta, hogy Hamish a nevéen szólítja, miközben közáporral árasztja el a rendőröket. Ha Mungo most azonnal fölkel, gyorsan fölmászhat, és a hullámbádog tetőn lehet, mielőtt elkapnák.

- Hagyd ott! - ordította Hamish.

Hülyeség lett volna nem elszaladni - a rendőrség nyilván az összes fiút szemmel tartotta már -, és ha Mungót nem látták is, a lepuffant liszteszsákokat biztosan. Elég hamar ott lettek volna a lezuhant fiúért.

Mungo hallotta a lábak csattogását a hullámbádog tetőn, a visszavonulók hősködését és gúnyolódását, és tudta, hogy a többiek már a falon túl járnak, és menekülnek a lakótelep biztonságába. Otthagyták.

A vörös srácon már nem volt védősisak, és alig lélegzett. Mungo megragadta a hóna alatt, és behúzta a kotrógép alá. Ide nem ért el a biztonsági világítás, figyelték, ahogy a rendőrök kézilámpái pásztázzák a földet. A srác nyöszörgött. Mungo befogta a száját. A srác bármikor máskor megagyalta volna Mungót ezért a mozdulatért. Most fejét Mungo oldalába fúrva feküdt ott, és figyelték a rendőrségi fénysávokat a járművek között. Mungo felismerte a srácot, Bobby Barr volt, Mungo egyik osztálytársának a bátyja, egy ikerpár valószínűtlen apja, a szüzek híres megrontója. Most vér csörgött a pulóvere ujjából, és a szagból Mungo kitalálta, hogy összepisálta magát.

A murva halk csikorgásától eltekintve csönd volt. A rendőrök mászkáltak, és kikapcsolták a sustorgó rádióikat. Bobby csöndesen sírdogált. Mungo arca rövidre záródott a sötétben. *Ne hagyjatok itt.* Mungo a tenyerében érezte a szavak rezgését; a fiú könnyei összegyűltek tenyere árkában.

Lámpafény kúszott be a kotrógép alá. Kemény kezek ragadták meg Bobby Barr bokáját. Egy rendőr laza mozdulattal kihúzta, és a fiú úgy gurult arrébb a kerek kavicsokon, mint egy autószerelő a guruló deszkáján. Bobby jobbik karja tönkrement, a másikkal tartotta, mint egy babát, úgyhogy képtelen volt ellenállni. Huss. Olyan gyorsan eltűnt, mint egy bűvészmutatványban.

- Van még ott egy kibaszott szarházi - kiabált az egyik rendőr- tiszt.

Mungo elhúzódot a fény elől, és a másik oldal felé kúszott a köveken. Hallotta, ahogy közelednek hozzá, ketten kétfelől, a gép hosszabbik oldala mentén. Talpra ugrott, nem volt olyan fürge, mint a többi fiú, akik sovány macskákként szökkentek egyik géptől a másikig, de már fönt volt a vezetőfülkén, mire a rendőrök megkerülték a gépet.

Tudta, hogy az ereszcsonán nem lesz biztonságban; a lelógó lábánál fogva elkapnák. Ezért tett egy fél fordulatot, hogy a nyitott kaput érje el, de elvágta az útját. Csapdába került.

- Te kis rohadék! Ha elkaplak, megbaszlak! - vigyorgott öntelten a rendőrtiszt. Kapaszkodott fölfelé Mungo után, miközben a másik elzárta a menekülés útját. - Meg foglak baszni! Meg foglak baszni! - énekelte újra és újra.

Hamish megmondta volna neki, hogy a rendőrtiszt csak az idegeit akarja kikészíteni. Hogy meg akarja alázni, és meg akarja félemlíteni, hogy ellenkezés nélkül lemasszon a tetőről. De Hamish nem volt ott.

- Bírni fogod - mondta a rendőr. - Ha most mindjárt lejössz, akkor előbb ráköpök, hogy ne fájjon annyira. - Összeröhögtek. Hallotta, hogy a rendőrök egyszerre tiltakoznak és gratulálnak a tisztnek, hogy ilyen rohadt. - Nővéred nincsen?

Mungo följebb óvakodott.

Valami puffant a sötétben. Nem tudta, mi lehetett. De bármi volt is, a tiszt abbahagyta a gúnyolódást, lekapta a sapkáját, és egy keverőgép oldalához csapta. Sötét vér volt az arcán, olyan fekete, mint a melasz alkonyaikor. Fröccsent belőle a gépek sárga acéljára.

Ha-Ha újra ott volt a létra tetején, és fél téglákkal dobálta a rendőröket. Mungo tudta, hogy a protestánsok értenek a bandaharchoz, és most csatárláncban adogatják fel a téglákat a császáruknak. Ha-Ha gyakorlott verekedő volt.

- Na? Szaladj már, te kibaszott pöcs!

Mungo meglátta a lehetőséget. Lezúgott a tetőről, és már kint is volt a nyitott kapun, mikor a záporozó fél téglák a gépek fedezékébe kergették a rendőröket. Először túlfutott rajta, aztán csúszva fékezett, és visszaroht a rabszállítóhoz. Feltépte a hátsó ajtót. Nem várta meg az elfogott srácokat, de hallotta a tornacipőik megnyugtató csattogását, ahogy levegőt kapkodva rohantak a vizes utcákon.

Három

Szent Kristóf a tó szélén kuporgott, motyogott magában, és a csípős szúnyogokat csapkodta. Mungo nem tudta eldönteni, hogy duzzog-e, vagy kezd kijózanodni. Háttal volt feléjük, és előrehajolt, mintha az arcát akarná a vízbe meríteni, vagy háyni készülne. A szél borzolta ritkás haját; elmozdított egy verejtékbe és pomádé- ba ragadt fürtöt, és elválasztotta a világosbarnát az egyhüvelyknyi tiszta fehér tövétől. A fiút meglepte ez a hiúság. Az öregember festi a haját, mint Ma-Mau a szupermarketben vett dobozból. Biztosan a vécén üldögél otthon egy nagy, fekete műanyag zsákkal a vállán, hogy fölfogja a csepegést.

Mungo látta, hogy már kicsomagolta az összes maradék italt, és elhelyezte két kő között a hideg tóban. Egy ember egyetlen öltönnyel és egy tele zsák itallal. Ilyen jól berendezkedett.

Mungo ágakat gyűjtött, és Gallowgate megmutatta neki, hogyan rakjon gyöngé, pislákoló tüzet nedves fából és zöld ágakból. Szélirányban kuporogtak, és a lengedező füst elkergette a fekete legyeket. Mungo addig rakosgatott rá mohos ágakat, míg a tűz fényesen nem lobogott. Valahányszor tett a tűzre, a férfit pillantott, hogy jól csinálja-e. Gallowgate kicsomagolt három rég kiolvadt lasagnét, és bádogtálcájukat az izzó parázsba temette. Mungo az üres hasára szorította a kezét.

Szent Kristóf tartotta a távolságot. A tűz fényétől messze a sötétség sima felületet adott. Mintha az ég olyan akart volna lenni, mint a mozdulatlan tó: árnyalatról árnyalatra közelítette a tavat, míg eggyé nem vált az ég és a víz, és Szent Kristófit elnyelte az éjszaka tintája.

- Furcsa név ez a Mun-go - mondta Gallowgate.

Egy görbe csikket szopogatott. A kézzel sodort cigaretták megnyomorodtak szoros farmerje zsebében, a borostyánszínű dohány kiszóródott a papír szakadásain.

- Szerintem is. - Mungo figyelte, ahogy az ujjával fogja be a szakadásokat, gyakorlattan, mint egy fuvalás. - Apám nacionalista volt. Azt akarta, hogy a fiainak hagyományos skót nevük legyen.

- Aha. De hát Mun-go! Úgy értem, *basszapasztá*, ez tisztára gyerekzaklatás.

- Szent Mungo. Glasgow védőszentje volt. Tüzet csinált a semmiből... vagy valamiből, nem is tudom.

A glasgow-i mitológiát illető tudását kikezdte a zavar. Meg sem tudja számolni, hányszor rángatták oda az osztály elé, hogy hangosan fölolvassa a város történetét, szégyenkezve a saját hangja hallatán, és egyetlen szót sem jegyezve meg abból, amit olvasott.

Amikor először Mungoloidnak nevezték, sírva ment haza. Jodie elbújt vele a forró ruhaszárító szekrénybe. A fűtőtest boldog kattogása és zümmögése megvigasztalta, miközben arcát Ma-Mau télikabátján szárítgatta. Ő beszélt neki Szent Mungo legendáiról: a madárról, amelyik sohasem repült, a fáról, amelyik sohasem nőtt meg, a harangról, amelyik sohasem kongott, a halról, amelyik sohasem úszott. Az összes közül a madárról szólót szerette a legjobban; hogy miképpen hozta vissza Szent Mungo a kis vörösbegyét az életbe, miután a gonosz gyerekek megölték. Jodie azt mondta, az ereje bizonyítéka, hogy az apjuk halála után visszaadta Ma-Maut az életnek, amikor már magától fölhagyott volna vele. Szerette Jodie-t. Megbocsátotta, amikor hazudott neki.

Gallowgate üdvözlésre emelte a sörösdobozát. Szeme homályos volt az italtól.

- Ez csodálatos. Tessék, azt hittem, csak egy mocsadék vagyok, oszt kiderül, hogy valójában áldott ember. Nahát, hogy két szent ótalmaz ezen a szép, háromnapos hétvégén! Az egyik, hogy biztonságban átvigyen a vízen. A másik, hogy tüzet adjon nekem. - Öklével a szívére ütött. - Bárcsak találnék egy harmadikat, aki egy kis pénzt ad kölcsön. Nahát, akkor aztán fűtyörésznék, bazmeg!

Szent Kristóf jött elő dideregve a sötétségből. A fénykör legszélén álldogált, mint félénk vendég egy házibulin. Gallowgate böffentett, hívta a férfit, hogy keressen egy követ, és üljön le. Zavarba ejtő volt látni, ahogy Szent Kristóf úgy tesz, mintha nem duzzogna, ahogy megpróbálja kitalálni, miről van szó, bekapcsolódni a társalgásba, visszaigrani rá, mint egy vágató lóra. A lába hústalan és vértelen volt. A víz olyan hideg volt, hogy simán fénylett, mint a porcelán.

Míg Szent Kristóf a tűz mellett olvadozott, megsavanyodott tej szagát lehetett érezni, alatta meg olyasmit, mint a szárított haleledel. Gallowgate fintorgott, kicsit szélirányba húzódtott, a házfal mellé. Mungo látta, hogy fölemeli az ingét, és kezét végighúzza f eszes, kidudorodó hasán; ott is szavakkal volt teleírva, mint egy iskolai füzet belső borítója. Elég sokáig ültek iszogatva a tűz mellett, szemüket csípni kezdte a füst. Mire mindegyik sörösdobozt kinyitották, a beszélgetés elsötétült, és fokról fokra elenyészett. Mungo szerint ez olyan volt, mint lefelé menni egy bérház lépcsőházában: minél több lépcsősort hagytak maguk mögött, annál sötétebb lett, annál homályosabbak lettek a fények.

- .. .Na aztán én jól megfogtam, ő meg tisztára odavót érte - magyarázta Gallowgate a tűz fényénél. - Aszondta, a férje tudja, mire készül, és nem érdekli. Szóval, gondoltam, tiszta szerencse, ha ez a pina nem bánja, akkó nem törődök vele, milyen nyomokat hagyok, hát nem?

Mungo megint fölhúzta a térdét a mellkasáig. Nem tetszett neki, ahogy a férfi a fogát nyalogatja.

- Na és mit csinýátál? - köpött ki szenthez nem illőn Szent Kristóf, a mocskos részletekre kíváncsian.

- Nohát, megfogtam - hajolt közelebb Gallowgate a fiúhoz. És egy ilyen vékony, kék hálóing vót rajta, egy olyan simogatni való cica az elejire nyomtatva. Nem foglalkoztam azzal, testvér, hogy levetköztessem, nem vót egy húsvéti bárány, érted, néha jobb nem megkockáztatni. Szóval csak odanyúltam neki. Elkezdtem megdógozni.

- A szeme homályos volt a tűz fényénél. Előretartotta a begörbített tenyerét. - Érted. Csak dörgöltem. Etettem a kicsike lovat.

- Várjunk csak, a hölgynek volt egy lova? - csúszott ki a kérdés Mungo száján.

A két férfi rápillantott. Felröhögtek.

- Nem, apró ember. A női részét. A punciját. Legközelebb, ha ráteszed a kezed, figyeld meg, olyan, mint a ló szája.

Szent Kristóf az ajkát berregtetve prűszkölő hangot hallatott.

Gallowgate nevetett, a rövid csikk a szája sarkában fityegett. Mungo megint így járt, nem vette észre a különbséget aközött, amit mond valaki, és amit igazából jelent. Érezte, hogy a szeménél elkezdődik az ideges rángás. Próbált átnevetni a rángáson, igyekezett belül és nem kívül lenni az egészen.

Szent Kristófnak nem jutott ideje a fiúra.

- Aztán mi volt?

- Szóval ledobtam a heverőre, és elkezdtek csinýálni, mármint *igazából*, érted? És tőkig benne vótam a hasába, és erre ő: *Óóóó, menjünk föl, és csinýáljuk a fürdőszobában.* - Beleköpött a tűzbe, a nyál kicsit sistergett, aztán eltűnt. - Na, erre én viszem föl a lépcsőn, mint egy kampóra akasztott nagykabátot.

Mungo a kabátakasztókra gondolt, amiket kézimunkaórán csináltak az iskolában. Csavart G alakú fémkampók, amiket fölmelegítve porlakkba mártottak, és olcsó fába csavartak. Beharapta az alsó ajkát.

Szent Kristóf rácsapott a lábára.

- Mocskos kis disznó vagy!

- Fölviszem a lépcsőn, és rosszfélé indulhattam, mert az egy tinédzser hálósobája. De belém akaszkodott, és csinyáltuk tovább.

- Télleg egy piszkos boszorkány - mondta a szent.

Mungo azon tűnődött, ismeri-e a nőt.

- Szóval leraktam, és folytattuk az egyszemélyes ágyon. - Gallowgate fölállt, és kezdte előre-hátra mozgatni a csípőjét a tűz fényében. Sápadt arca puffadt volt az alkoholtól, lebegett, mint a hold az égen. - És pont ekkor lenézek a szőnyegre, és hát el se hinnéd.

- Mit? Mit?

Gallowgate közelebb lépett a tűzhöz. Begörbítette a hátát, és Mungo látta, hogy a farmerje duzzadt része, ahol a fütyköse van, a medencecsontjához tapad. Mungo lesütötte a szemét. Gallowgate szívott a csikkből, fokozta a feszültséget, élvezte szentjei türelmetlenségét.

- Nahát, kiderült, a francba, hogy azt a virágos szőnyeget én fektettem le a lánya szobájába az előző évben.

- Aha. És?

- Egy jó szőnyegrakó sose felejt el a munkáját. Kiderült, hogy azon kefélt meg a kicsikéjét is - kapta hátra a fejét önelégülten Gallowgate.

Kifújta a füstöt, mint egy büszke kémény.

Egy perc késéssel Szent Kristóf felüvöltött, mint egy megszúrt kutya.

- Ááá, te mocskos szemét!

Törött fogai veszedelmesen élesnek tündek. A térdére csapott.

- Nahát. A pinákra nem emlékszek. De egy jól lefektetett szőnyeget sose felejtetek el.

Mungo nem értette, mi ebben a vicc. Egyik férfiről a másikra nézett, de már tudta, hogy jobb nem kérdezni.

- Tizenöt vót. Egy kis nyőstény, mint az anyja. - Gallowgate elővett egy üveg whiskyt a műanyag szatyorból. Akkorákat kortyolt belőle, mintha csak gyömbérsör lenne. - Már előbb tudtam, ezekben a nagy, mutatós házakban ajánlatos figyelni. Azok a nők, akik dupla ablakért nyaggatják a férjüket, valószínűleg nem kapják meg, amit tényleg akarnak.

Megvakarta elől a farmernadrágját, megdörzsölte és megmarkolta, mintha meg akarná fojtani.

Szent Kristóf abbahagyta az ordítást.

- Nem tuttam, hogy szőnyegetek fektetsz le.

- Szőnyegetek. Konyhapadlót. Tini csajokat. Amit akarsz. Én lefektetem.

Szent Kristóf csöndes elismeréssel bólogatott.

- Nagy dolog, ha egy fiatal embernek megvan mindene a játékhoz.

- Aha. Hát, a kezem mindig jó volt. - Gallowgate fölemelte az öklét a feje mellé. - Csak a többi okozott kibaszott csalódást.

- Még előtted az egész élet. - Szent Kristóf úgy nyúlt a whiskyért, mint egy gyerek a cumisüvegért, gyöngye ujjáival a levegőbe markolva. Gallowgate odaadta neki, és amikor levegőért kapkodva befejezte a nyeldeklést, megtörölte a száját, és azt mondta: - Soha nem kellett vóna a Barlinnie-ba kerülnöd. Egy ilyen fiatal ember börtönben?

Mungo látta már a Barlinnie börtönt. Hallotta, hogy Ma-Mau azzal fenyegette Hamisht, amikor túl közéről súrolta a törvényt a lopott motorokkal és a szennyezett kokszot tartalmazó zacskókkal. Látta, hogy ez titkolt félelmet kelt a bátyjában.

Mungo arckifejezése kérdést sugározhatott, mert Gallowgate rápillantott, mielőtt ismét a szenthez fordult.

- Mi a fasznak kellett ezt elárulnod a fiúnak? - A férfi felé pöckölte a csikket. - Megijeszted a kislegényt.

De a vigyorgása elárulta, hogy nem dühös Szent Kristófra. És nem fél attól, hogy megijeszti Mungót.

- Mit árultam el? - ugrott talpra mezítláb a férfi.

Táncolva kereste az égő cigarettát koszos öltönye ráncáiban.

- Azt, hogy *börtönben* voltunk. - Gallowgate gúnyos mosollyal Mungóhoz fordult. - Azt fogja hinni, hogy két igazi lepukkant alakkal van itt.

Mungo a vart piszkálta a térdén. Úgy tett, mintha ez teljesen lefoglalná.

- Miért került börtönbe?

- Betörésér - felelte Gallowgate gyorsan. Látszott rajta, hogy hazudik, de Mungo ebben nem lehetett biztos. - Baleset volt. Egy tetőablakon keresztül pont egy áruháza estem. Mire megtaláltam a kijáratot, már két tucat focifelső volt nálam.

A szent olyan hangot hallatott, mintha ellent akarna mondani neki, de Gallowgate a kavicsba rúgott, és közáport küldött az irányába. Gyors mozdulata arra készítette Mungót, hogy felpattanjon.

- Aha. Betörés, az éppen elég - értett egyet kelletlenül a szent.

Attól, ahogyan mondta, Gallowgate felnyihogott.

- És maga? - kérdezte Mungo. A var levált a bőréről. - Maga miért volt börtönben?

A szent Gallowgate-re nézett, aztán vissza a fiúra. Nem válaszolt. Gallowgate beszélt helyette.

- Flangálásért.

Szent Kristóf sértettnek látszott, de nem szólt semmit.

- Börtönbe zárták *ezért*? - kérdezte Mungo.

- Ja, meg csúnyaságért - nevetett Gallowgate, és kivette a kormos lasagnés tálcákat a hamuból. - Ki éhes?

Sokáig kellett várniuk, amíg a lasagnés tálcák annyira kihűltek, hogy kézbe vehették őket. A társalgás elapadt, miközben megpróbálták

körberágni a hús égett szélét és a gumyszerű sajtot. Szent Kristóf félretette a vacsoráját, mintha nem érdekelné. Megint fölvette a whiskyt, és azzal töltötte meg a hasát. Mungo arra gondolt, az ennivaló füstízű és finom. Ahogy a tészta szétterjedt a gyomrában, a tűzbe bámult, és a börtönre gondolt, arra a szegény asszonyra meg a lovára. Mire lenyelte a vacsorája utolsó falatját, elnehezült, elfáradt a friss levegőtől. Az arca bizonyára elszabadulva rángott, mert Gallowgate egyenesen ránézett.

- Biztos kapsz ezért az iskolában.

- Előfordul - mondta Mungo.

Az arcához emelte a kezét, és amikor rángani kezdett, elkezd- le csipkedni a mutatóujjával. Érezte, hogy a bőr elmozdul, ahogy dörzsöli.

- Ne dörzsöld magadat - mondta Gallowgate. - Az mire jó? - Közelebb lépett. - Vedd el a kezedet, látni akarom. - Durva tenyerébe fogta Mungo állát. A tűz felé döntötte a fejét. - Szerintem egy csoda.

- Ne gúnyolódjon - próbálta kiszabadítani Mungo az arcát az érdes kézből.

- Nem, komolyan. Mintha az arcodnak saját lelke lenne. Megmutatja, mit érzel odabent, anélkül hogy kérdeznék. - Gallowgate most az arcát fordította a tűz felé. A kis folt, ahol a fiú dörzsölte a bőrét, száraz volt, és kipirosodott a kiálló pofacsontja fölött. Finoman végighúzta az ujját a csonton. - Ez jó?

- Nem.

Mungo összehúzta magát, és kicsúszott Gallowgate kezéből.

Gallowgate összerándult, mintha megfájdult volna a gyomra.

- Képzeljük csak el. Isten egy szép arcot adott neki. Erre ő kibaszottul tönkreteszi. Micsoda gonosz kis szarházi.

- Kegyetlen - énekelte Szent Kristóf.

- Szegény kis Mungo. Kibaszottul feszült vagy. - Gallowgate a távoli hold felé fordította az arcát. Aztán hirtelen egy rettenetes üvöltést

hallatott. Mungo kis híján elszaladt. Gallowgate mosolyogva lehajolt a fiúhoz, éles metszőfogai az alsó ajkába akadtak. - Üvölts velem.

Mungo a fejét rázta. Gallowgate fölállt, és a fiú felé nyújtotta a kezét. Magával húzta az éjszakába.

- Üvölts. Jobban fogod érezni magad.

Mungo hátrahajtotta a fejét. Nem vette még észre, hogy az ég egyáltalán nem teljesen fekete. Mindenütt csillagok voltak, akármerre nézett az ember. Még amikor azt hitte, hogy talált egy üres foltot a semmiben, amint a szeme hozzászokott, az ég ott is megtelt fagyos csillagokkal meg valami krémszerűvel, ami mintha a csillagok után maradt volna. Soha még nem látta ilyennek az éjszakai eget. Soha nem látta ennyire felhőtlennek a lakótelep fényeinek lágy narancsszínű szűrője nélkül.

Üvöltött egyet. Félénken, gyorsan elhaló hangon, álla a mellkasára bukott.

- Ne így. Inkább így.

Gallowgate beszívta a levegőt, magába nyelte az éjszakát. Aztán úgy üvöltött, mint egy rém. Fölverte a nyugalmat, és Mungo arra vágyott, hogy visszatérjen a csend. A sötét tóra meredt, félt, hogy valami válaszolni fog.

Gallowgate föladta.

- Najó, ha nem akarsz üvölteni, akkor ugord át a tüzet. - Rövid nekifutással átlendült a parázson. - Gyerünk!

Szent Kristófot addig szórakoztatta a hülyeségük, de erre fölült.

- Vedd le előbb a nejlondzsekidet, fiú, vagy egész életedben hordani fogod.

Mungo ledobta a kék anorákját, és érezte a tó felől áradó hideget. A sötétségbe hátrálva nekifutott, és átrepült a lángok fölött. Könnyedén elbánt a halódó tűzzel, megkönnyebbült, hogy nem vallott szégyent. Valami boldogságféle olvasztotta ki benne a hideget. Gallowgate

nyomában futkosott körbe, és ugrálta át a tüzet, kurjongattak, mint két eszement. A csillagok, a tűz, a mély ló, egyszerre rendben volt minden, és egy pillanatra teljesen megleledkezett Glasgow-ról. Elfelejtette, miért küldték el ezekkel az emberekkel.

Egy ideig ugráltak át a tűz fölött, míg Gallowgate el nem kezdte lökdösni Mungót, és a levegőben ütköztek össze, zúzták egymást, ahogy a metálosok szokták. Mungo abbahagyta az ugrálást, úgy lett, mintha szúrna az oldala. Gallowgate elterült a murván. Kinyitott egy doboz sört, és a fiúnak kínálta.

- Reggel majd forralok neked vizet, de most idd ezt helyette. Könnyebben elalszol.

Mungo rájött, hogy egész nap nem ivott semmit, se tóvizet, se tejes teát. Szagolgatta a doboz ismerős élesztőszagát. Érezte, hogy a férfiak azt lesik, beszopja-e, de ő óvatos volt az itallal. Láta a szörnyű szomorúságot, amit a boldog hab alatt tartogat. Lassan a szájához emelte a dobozt, az első korty simogatta kiszáradt torkát, de a sűrű árpaíztól fölkavarodott a gyomra. A férfiak helyeslően bólintottak. Mungo rájött, hogy ha a szájába veszi a sört, és tartogatja, mielőtt hagyná, hogy lecsurogjon a torkán, akkor kevésbé émelyítő, kevésbé erjedt ízű. Ha szopogatta és ide-oda préselte a fogai közötti kis réseken át, veszített puffasztó, nehéz állagából, olyan lett, mint az állott, savanyú mosogatóié.

A férfiak egymásnak adogatták a whiskyt, miközben Mungo vékony ágakat tört a tűzre. Egy idő múlva a tűz felé fordította kihűlt vesetájékát; a tompa tűzfény tócsáján túl semmi sem volt. A szemhéja elnehezült, amikor Szent Kristóf újra megszólalt:

- Szóval nem szőrösödöl még?

A sörtől megjött a bátorsága.

- Csak erről tudnak beszélni? Puncik, foci meg szőr?

- Ez csak tréfa férfiak között - vigyorgott Gallowgate. - Menynyi idő is vagy?

- Mondtam már. Majdnem tizenhat.

- Szóval rendesen szőrös vagy?

- Meglehet - fűjt Mungo. - Semmi közük hozzá.

- Nem szégyen férfivá válni, te nagy, szőrös állat. Mindannyiunkkal megtörténik. - Gallowgate amerikai módra odanyújtotta a tenyerét a fiúnak, hogy csapjon bele. - Nesze, tedd ide, nagy ember.

Mungo, fáradtan már, fölemelte a kezét, hogy belecsapjon. Gallowgate egy gyors mozdulattal elkapta a csuklóját, egy csavarintással az ölébe húzta a fiút, és az alkarját a torkára kulcsolta. A támadás váratlanul érte, a sörösdoboz elgurult a sötétbe. Megfeledkezett a csillagokról és a tűz fényéről. Gallowgate kinyújtotta vastag ujjait, és a bordái közé döfte. A régi sebet találta el.

- Ha kérdezek tőled valamit, ne legyél olyan átkozottul pofátlan.

- Nem akartam.

A férfi éppolyan hirtelen engedte el, ahogy elkapta. Mungo talpra vergődött. Sokáig félrehúzódva állt, szeme vörös volt a füsttől. Nem merte megdörzsölni.

- Ne kreténkedj, apró ember - vicsorgott Gallowgate. Mulatott Mungo lázongó arckifejezésén. - Csak vicceltem.

Szent Kristóf a sörét szűrcsölgette, és vigyorgott, mint egy féleszű.

Mungo nem akart csecsemőnek látszani, úgyhogy egy laza nevetéssel próbálkozott, és úgy tett, mint aki érti a viccet.

- Nagyon jó, Gallowgate.

Még mindig érezte az ujjai nyomát a bőrén, az érzékeny helyen. A sötétbe húzódott, úgy tett, mintha a tóba akarna vizelni. Ahogy a szeme hozzászokott a sötétséghez, a víz ugyanolyan színben derengett, mint az ég, de kissé villódzott a holdfényben, az ég pedig matt volt fölötte. A tó felől érkező szél esőszagot hozott. Mungo sokáig állt a víz szélén. Úgy

nézte a megvilágított férfiakat, mint egy diorámát: ittak, dohányoztak, bámultak ki a semmibe. Mondatokat fogalmazott gondolatban, amelyekkel visszatér hozzájuk, amikor Gallowgate belekiabált a sötétségbe, hogy ideje lefeküdni. Szent Kristóf egyetértően bólintott.

Mungo előbukkant a sötétből, és a piros sátorhoz indult a víz mellett, amelyben egyetlen hálósák volt. Gallowgate a száját húzta, a vad szarvasokról mondott valamit, és a kétszemélyes sátorra mutatott a kunyhó belsejében. A fiú túl fáradt volt, hogy ellenkezzen. A savanyú sör lötyögött a hasában, és ácsorgott, míg Gallowgate eltaposta a kis tüzet a tornacipője sarkával. Ismét a kunyhóban álló sátorra mutatott. Apai szigorral figyelte, ahogy a fiú bemászik.

Mungo a focistasortjában és a kék anorákjában feküdt ott, a szűnyogcsípeket vakarta a lábán. A talaj hideg volt alatta, mint a konyhakő, és elszoruló szívvel gondolt megint arra, hogy nem hozott magával melegebb ruhát, amit holnap vagy holnapután fölvehetne. Hideg térdét dörzsölgetve becsúszott az egyik hálósákba, kezét ökölbe szorítva a lába közé dugta, hogy megmelegedjen. Hiába. A föld mohó volt alatta; a kövek olyan gyorsan szívták el tőle a meleget, ahogy a testének sikerült kitermelnie.

Először sajnálta a másik, kisebb sátrat az egyetlen hálósákkal, de most a koromsötétben örült, hogy nincs egyedül. Ijesztő volt arra gondolnia, mi lapulhat a tóban a tűz körén túl, és az éjszaka meglepően hideg volt. Mungo összegömbölyödött, hogy megmelegedjen. A szemhéja elnehezült, míg arra várt, hogy az egyik férfi jöjjön lefeküdni. Hallotta, hogy a tó szélén sétálnak, és halkán beszélgetnek, miközben hangosan a vízbe pisáinak. A whisky kábulata nem védte meg őket a hidegtől. Hirtelen lélegzetvételeikből Mungo tudta, hogy ugyanúgy fáznak, mint ő.

Gallowgate felhajtotta a sátorlapot. Úgy tűnt, nagyon erőlködni kell, hogy részeg testét beszuszakolja a szűk helyre. Behúzta a cipzárt,

bezáródtak kettesben. Gallowgate lerogyott a nyirkos hálózsjára, a levegő sziszegve szaladt ki belőle. A szűk tér megtelt a szagával, whisky, cigaretta, koszos zokni és meleg hónalj. Párás lett, mint egy csukott szájbán.

- Jól vagy, pajtás? - kérdezte halkan.

Ujjai Mungót keresték a levegőben, a sötétséget nyomogatták, mint egy óvatos gépiró. Addig kereste a fiút, míg ujjai bele nem ütköztek Mungo arcába ott, ahol a puha szőr ütközött ki álla vonalán. Az ujjai valamiért mozogtak tovább. A gyűrűsujja megsimította Mungo alsó ajkát. A pénzes gyűrűi hidegen érintették az arcát.

Mungo elhúzódott.

- Jól vagyok. Elfáradtam.

Hallotta, hogy Gallowgate összedörzsöli a tenyerét. A kezére lehel.

- Kibaszott Balti-tenger, hát nem? - A sötétben kinyújtotta vastag karját, és leszorította vele Mungót, a mellkasához húzta, hogy megmelegedjen. - Melegebb lesz, ha összebb húzódunk. Nem voltam cserkész, de láttam elég filmet, hogy tudjam, jobb, ha összebújunk, különben reggelre megfagyunk. Skót nyár, mi?

A férfi erősen magához húzta, és a mellkasához szorította. Mungo elfordult, de Gallowgate odasimult a hátához. Nem volt nagydarab, de minden porcikája inas és izmos. Mungo a két réteg műanyagon keresztül is érezte, hogy a hasa kinyomódik, kitölti a dereka öblét, míg már semmi sincs közöttük.

- Szent Kristóf nem fog megfagyni? - kérdezte Mungo. - Nem akar vele aludni?

- Nem. Nem zavarom a békéjét meg a nyugalmát. Ez ritka élvezet a vén szarházinak.

- Hogyhogy?

- Az öreg Kristinek nem megy jól az utóbbi időben. A legtöbb éjszakát a Great Easternben tölti. Ismered azt a szállást? Nem félénk

szívűeknek való.

Mungo látta azt a hajléktalanszállást a Duke Street Wellpark felőli végén. Egy régi szövőgyár volt impozáns viktoriánus homlokzattal, amitől börtönnek nézett ki, és most vagy háromszáz embert szállásolt el éjszakánként apró hálófülkékben. Reggel megpróbálták rávenni az embereket, hogy ne a lépcsőházban ténferegjenek, de ott kóboroltak, mint a kísértetek. A néhány olyan épület közé tartozott, amelyik előtt még Hamish is átment a másik oldalra.

- Ne aggódj az öreg Kristi miatt - mondta Gallowgate. - Annyi éjszakát töltött az árokban, hogy most biztosan a mennyországban érzi magát.

Gallowgate karja elnehezült Mungo mellkasán. A lélegzete melegebb és lassúbb lett, Mungo érezte, hogy a szempillái súrolják a nyakát.

- Te meg én, mi összetartunk. Pont mint a klánok a hegyvidéken.

Mungónak hirtelen nagy kedve támadt beszélgetni. Kinyitotta a száját, és Ömlőitek belőle a szavak. Nem is gondolkodott rajta, mintha erezteni kezdett volna, egy végtelen történet folyt ki belőle, és betöltötte a sötétséget. Suttogva áradt, szünettel és központoszással nem törődve.

- Mikor hatéves voltam a bátyám megtanított biciklizni apám már elment szóval Hamish azt mondta megtanít és folyton ezt mondogatta de amikor kaptam egy bringát karácsonyra nem tanított meg és végül amikor nyár lett azt mondta az agyára megyek és kijött velem.

Mungo hallotta, hogy kinyílik az oldalsó cipzár Gallowgate hálósákján. A saját hálósákja halk, fémes percegése követte. Gallowgate farmerét meglepően hidegnek érezte a meztelen lába. A férfi keze lesiklott a csípőjére. Gallowgate szorosabban odanyomta magát Mungo hátához. Ujjai szétnyíltak Mungo hasán, mint egy csillag.

- Hamish azt se engedte hogy az oldalkerekeket használjam levette és azt mondta sohase használjam aztán fogta a bringát és elment vele

futnom kellett utána egészen a nagy domb tetejéig aztán felültetett a bringára aztán megfogta az ülést és egyenesen előrelökött azt mondta a szart kiveri belőlem ha leesek. - Mungo tovább beszélt a sötétben. - A bringa billegett de rajta maradtam a végtelenségig aztán egyre gyorsabb lett hogy már nem tudtam pedálozni föl kellett emelnem a lábamat mert verte a pedál. Egy pillanatig boldog voltam. - Mungo ekkor levegőt vett. Érezte, hogy a férfi szája kicsit kinyílik, és finoman nekinyomódik a gerincének. - Amikor leértem nem tudtam mit csináljak mert Hamish nem mutatta meg hogy kell rendesen megállni vagy bekanyarodni úgyhogy mentem tovább és nekivágtam egy piros kocsinak megsérült az arcom és a karom és a térdem és a bringám leszedte a díszláncát az egyik kerékről a földön feküdtem és sírtam vérzett az orrom mikor Hamish futva odaért és fölkapott és futottunk és elbújtunk a nagy zöld bozótban.

Gallowgate borzongatóan bűdös levegőt fúj ki. Aztán horkolni kezdett. Mungo érezte, hogy a kar elernyed körülötte. Nem beszélt tovább. A közös hálósákban sokkal melegebb volt. Ostobának érezte magát, hogy aggódott emiatt.

Négy

Egy sor fognyom volt az ablakpárkányon, a szorongás tökéletes kis félholdjai. Mungo minden délután az ablaknál térdelt, és az anyját leste az utcán, foga belemélyedt a puha fába, az ólomfesték fémes íze beborította a nyelvét. A kis lakást megjelölte szórakozott rágcslása; a törülközők sarka rojtos és nedves volt, az iskolai inge alját gombóccá gyűrve a szájába tömte, míg majdnem megfulladt, a fa keverőlapát nyelét mintha kalapáccsal ütögették volna, mert a zápfogaival harapdálta.

A rendőrökkel történetek után Mungo rengeteg időt töltött az ablakban. Napokig kerülte Hamisht, amennyire csak lehetett, nagy kerülőket tett, hogy ne keresztezze az útját. Ez nem tett jót.

Egy napon hazajött az iskolából, és Hamisht egyedül találta a teakonyhában. Több réteg tiszta ruha lógott fölötte a fregolin. Jolie szorgosan vezette a háztartást, ágyneműt cserélt, keményítette a fehéréket. Most Hamish ott ült alatta, és cigarettázott. Mindent tönkretett.

- Helló - mondta Mungo, és maga is meglepődött, milyen közönyösen hangzik ez.

Csalódás volt itt látni a bátyját, de egyúttal valami beteges megkönnyebbülés is. Az iskolatáskát lecsúsztatta a válláról.

- Kerültél minket - mondta Hamish sokatmondón nevetve. Új feliratok voltak az ujjain. Szerette tetoválni magát egy régi varrótűvel és egy golyóstollbetéttel. Az egyik öklére „Adri” volt tetoválva, a másikra

„Anna”, Adrianna, a rózsaszín kislánya indigókék neve. - Furcsa. Nekem kéne zavarba jönnöm, hogy beléd futottam.

Hamish tetoválásai összefüggéstelen, rögtönzött benyomást keltettek. A formák primitívek voltak, a rajz nem volt megszerkesztve vagy valami nagyobb, összefüggő terv szerint elrendezve. Amikor Hamish öltözködött reggel, Mungo próbálta megfejtani az ábrákat. Az ökörfejek, török és tekerdő kigyók véletlenszerűen helyezkedtek el, és a nyakszirtjétől a térdkalácsáig terjedtek Hamish sápadt bőrén. A millió tűszúrásból, a kék tinta apró beszűrődéseiből létrejött jelképek mintha úgy szóródtak volna szét rajta, mint a csillagképek az éjszakai égen.

- Láttad Ma-Maut? - nyitotta ki Mungo a konyhaszekrény egyik rekeszt a másik után, remélve, hogy nem üresek, de tudta, hogy igen.

- Nem. Valószínűleg szökésben van. Tartozik valakinek? - pöckölte a cigaretta hamuját a mosogatóban tornyosuló edényekre. - Hagyj kint neki egy csésze tejet meg egy tízes csomag Regalt. Ha szüksége lesz valamire, visszajön.

Mungo kioldalgott a teakonyhából. Nem lesz semmi ennyivaló Jodie műszakja végéig. Ha nem jön haza ma éjszaka, akkor nem lesz mit enni reggelig.

- Nem köszönted meg, hogy múltkor megmentettelek - kezdte fenyegetően Hamish. Követte az öccsét a nappaliba. Mungo levetette magát a pamlagra, szerette volna, ha ennyivel megússza. - Mi a szart játszottál el? Ez nem az *Apokalipszis most* volt. Mi a fasznak nem hagytad ott azt a vörös seggfejet?

- Megsebesült.

- Igen? Egy rendőrt pofán vágtam fél téglával miattad. Börtönbe kerülhettem volna, csak mert te a kedvesnővért játszottad.

- Majdnem meghalt. Szarban volt. Nem hagyhattam ott. - Mungo a kikapcsolt tévére függesztette a szemét, jobb volt nem ránézni

Hamishre, amikor okoskodik, nem elkapni provokatív tekintetét. - Egyszerűen helytelennek éreztem.

Hamish talpra rántotta Mungót. Tetovált karját a tarkójára fonta, és a homlokát a homlokához nyomta. Láthatta valahol, hogy apák így nyugtatják meg vagy igázzák le a fiukat. Gyengédnek kellett volna hatnia, de egy pillanattal korábban valami félrecsavarodott benne. Mungo megfeszítette a hasizmait, várta az ütest.

- A rendőrség házról házra járva kérdezősködött utánunk. Tudni akarták, ki fosztotta ki az építőket. Csak idő kérdése, hogy valamelyik rosszindulatú, gonosz pina beköpjön, és te leszel az oka, ha nem ússzuk meg.

Az ütés nem a gyomrára jött, ahogy várta. Hamish odanyúlt, és megcsavarta az öccse orrát. Ez mocskos húzás volt még gyerekkorukból, és Mungónak, aki mindig hajlamos volt orrvérzésre, máris folyt az orra. Nagy könnyecseppek potyogtak a szeméből, de nem sírt. Megtanulta, hogy ne adja meg ezt az elégtételt a bátyjának. Hamish kedvelte a könnyeket; ha azt látja, hogy sírsz, még többet akar kipréselni. Mungo fölhúzta a pulóvere alját, és belecsomagolta az orrát. A műszálas anyag inkább tölcserként, mint dugóként működött.

- Ne nyavalyogj. Nem tört el. - Hamish visszatolta a szemüvegét az orrnyergére. Mosolygott, és Mungo abban a pillanatban tudta, azt akarja, hogy barátok legyenek megint. Hamish ilyen szeszélyes volt. Ez tette olyan veszélyessé. - Tudod, figyeltelek aznap éjjel. Nem voltam elragadtatva.

Mungo elképzelte, ahogy szigorúan figyel a tetőn, egy mozdulatot sem mulaszt el a szemüvegével.

- Ott se kellett volna lennem.

- Éppen ez az. *Ott kellett volna lenned.* A kisöcsém vagy, és nem öröm nekem látni, ahogy viselkedsz.

- *Hogy viselkedem?*

- Mintha túl jó lennél az ilyesmihez. Csak ódalogsz, mint egy kibaszott buzi.

Hamish várt, figyelte, hogy az ütése talált-e.

Mungo örült, hogy a fél arcát eltakarja az iskolai pulóver. Érezte, hogy a jobb szemében nő a feszültség. A vérző orrát csipkedte.

- Mit gondolsz, az öreg mit szólna ehhez? Ha a nagy Ha-Ha még itt lenne, jól elagyabugyalna az eszetlenségedért. Te nem mondtál semmit, te nem basztál el semmit, még a rendőrök elől meglógni sem tudtál a saját erődből. - Hamish egy dohánymorzsát pöckölt le a szájáról. - Túlságosan lekötött az, hogy a nyamvadt Bobby Barrt ölelgesd.

- Ez nem igaz.

- Úgy érzem, hibáztam veled kapcsolatban, Mungo. Nem mutattam meg neked, milyennek kell lennie egy férfinak. - Tényleg csalódottnak látszott. Egy puha, kerek kudarcot hordott a kemény vállán, amit soha nem vitt volna ki az utcára. - Úgy érzem, nem jól neveltelek.

Mungo tudta, hogy ez súlyosan nyomasztja a bátyját, de hülyeség volt azt gondolni, hogy Hamish nevelhette volna őt. Túl kicsi volt köztük a korkülönbség. Ez olyan lenne, mintha az első hullám nevelné a közvetlenül utána következőt, amikor az ember követ dob egy tócsába. Mungo nem volt túl okos, de azt ő is tudta, hogy ez lehetetlen. Egy hullám nem tehet mást, hagyja, hogy a következő hullám a nyomában legyen, teljesen mindegy, hogy ő maga merre tart.

Ma-Mau nem szerette, ha a gyerekei maminak vagy anyunak nevezik, és nem egyszerűen csak Maunak. Azt mondta, túl fiatal ahhoz a hülyeséghez. Épp csak elmúlt tizenöt, amikor teherbe esett Hamishsel, és tizenkilenc, amikor Mungo született. Olyan gyorsan bújtak ki egymás után, akár karonfogva is jöhettek volna. Mungo volt az egyetlen, aki nem bömbölve jött. A másik kettő dühösen bújt ki, összeszorított ököllel és elkékült arccal, de Mungo csak fölnézett rá szomorúan, mesélte, mintha már előre tudná, mekkora csalódás lesz számára.

Ma-Mau elmehetett volna Jodie nővérének - erre naponta emlékeztette a gyerekeit. Mungo emlékezett arra az időre, amikor négyen osztottak egyetlen Irn-Bru italon, miközben sorban álltak *A dzsungel könyvéhez*. Mungo Ma-Mau idegeire ment azzal, hogy egy hot dogot akart vetetni vele az utcai árusnál.

- De én *szeretem* a mustárt - tiltakozott.

Csak ötéves volt.

- Nem szereted, Mungo - szólt rá Ma-Mau, de a legkisebb gyereke nem volt egy nagyevő.

Három teljes napon át nem látta, hogy valami tényleg táplálót evett volna. Szórakozott kisfiú volt, többet nyugtalankodott, mászkált, izgett-mozgott, mint amennyit a konyhaasztalnál ült.

Mungo elfordult az izzadó hol dog árustól. Átsodródott a kivilágított plakátokhoz, és az anyja tudta, kihagyott egy esélyt, hogy valami táplálót imádkozzon belé. Összeszorította a fogát, megvette a drága hot dogot, és megkente fényes, sárga mustárral. Mungo egyet harapott belőle, és az arca sötétvörös lett. Született önfejű lévén nem köpte ki, próbálta megrágni. Jodie azt mondta, megeszi helyette, de Ma-Mau lobbanékony volt, az egészet a szemébe dobta.

A tollai már föl voltak borzolva, mikor a pénztároslány megkérdezte, mit kér.

- Négy gyerekjegyet - mondta Ma-Mau, megpróbálva gyerekeknek kiadni magát.

Hamisht elkápráztatták a ragyogó fények. Mungo látta, hogy a szeme nyugat és az ég felé néz, de a száját Ma-Mau felé fordítja.

- Mami. - Jobban tette volna, ha nem így szólítja, de kristálytisztán ezt mondta: - Mami, mit gondolsz, kaphatunk pattogatott kukoricát, amikor bent leszünk?

A pénztáros fintorgott, és gúnyosan vigyorgott. Elégedettség ült ki az arcára, látszott, alig várja, hogy elmesélje a dolgot a többi jegyszedőnek

teaszünetben. Ma-Maunak meg kellett ragadnia Hamish karját, hogy egyáltalán levegye a szemét a ragyogó plakátokról. Ahogy megfordította, egyszerre látszott csodálkozás és rettegés az arcán. Ma-Mau már akkor is csak néhány hüvelykkel volt magasabb a legidősebb gyerekénél, de fölkapta, mint egy bolti csirkét. Lábujjhegyen tartotta, és a fenekét csépelte. *Egy, kettő, három*, számolta Jodie. Ma-Mau arca bíborvörös volt, és megint fölemelte a karját, meglendítette, mint egy profi golfjátékos. Mungo előrelépett, és a bátyja elé állt. Ma-Mau keze túl gyorsan csapott le, és a puha hasát találta el. A virsli kirepült a szájából. Ha képes lett volna lenyelni a hot dogot, akkor egy nagy halom csípős hányadék jött volna ki.

- Szóval gondolkodtam - mondta Hamish, keze már a kilincsen. - Több időt kell veled töltenem. Rendbe kell tegyelek.

- Jól vagyok, ahogy vagyok.

Mungo még mindig a véres iskolai pulóveren keresztül beszélt. Felszívott egy alvadt csomót az orrából.

Hamish kellemetlenül közel lépett hozzá, és ráállt a lábára. Széles ívben meglendítette az öklét Mungo arca felé. A fiú összerezett, Hamish ökle fél centire állt meg érzékeny orrától.

- Első lecke - köpte oda. - Soha többé ne mondj nekem ilyen kibaszott hülyeséget.

Mungónak vegyes érzései voltak a februári szünidővel kapcsolatban. Az iskola megszabadította attól, hogy egész nap Ma-Mau miatt aggódjon, és számított az iskolai ingyenebédre. Most, hogy az iskola egy hétre bezárt, lesújtotta a fásultság. Jodie-nak nem volt ideje arra, hogy szórakoztassa, mert még egy műszakot vállalt az olasz kávézóban, de a bére az anyjuk társadalombiztosítási könyvecskéje nélkül alig volt elég arra, hogy kettejüket etesse.

Jodie a legtöbbször engedte, hogy Mungo odamenjen ebédidőben, és meettek ketten egy mélyhűtött pizzát az egyik hátsó bokszbán. Enzo fogott egy fagyasztott pizzát, és a térdén kettétörve összehajtotta. Tésztába mártotta, ugyanabba a krémes trutyiba, amivel az összes halat és kolbászt beborították, és hirtelen kisütötte. Fenséges sült tészta és olvasztott sajt bugyborékoló masszája lett belőle. Mungónak szét kellett törnie, hogy a magma ehetővé hűljön. Amikor végeztek az evéssel, mindketten zsírosak és fáradtak voltak, de a mélyben ott volt az érzés, hogy tele vannak, és ez megnyugtatta őket.

Mungo a lábát lógázta az asztal alatt, és Jodie-t vizsgáztatta francia igeragozásból. Ő pocsek volt franciából, minden mondata úgy hangzott, mintha egy mániákus kontár mondaná, cs a gondolat, hogy egy egyszerű valaminek, mint egy kanál, neme lehet, úgy kihozta a sodrából, hogy törni-zúzni tudott volna. Olyan volt, mint egy társasjáték, aminek senki sem árulja el a szabályait. Amikor Jodie-t faggatta a szabályokról, az csak a vállát vonogatta. Amikor Jodie-t kérdezte, rossz volt a francia kiejtése, úgyhogy Jodie kijavította a kérdését, és aztán adta meg a helyes választ Ilyen jó volt. A fiú az asztalra fektette a fejét, és azt mond- la, Jodie főiskolára fog menni, és egy csicsás házban fog lakni a West Enden. A lány meglegyintette a kötényével, és ment vissza dolgozni.

Azután Mungo magára maradt a rá váró ásító ürességével. Néha az ablakpárkányt rágta, néha Campbellnét zaklatta. Bekopogott hozzá, és megkérdezte, nem kell-e neki valami. Szorgalmas asszony volt, akkor a legboldogabb, ha hasznos lehet, tehát többnyire azt mondta, hogy nem. Néha azonban ott, az ajtóban az ujjaival végigszántott Mungo sűrű haján. A fiú szerette, ahogy rövid körmei a fejbőrét súrolták. Néhány látogatás után rájött, hogy ezért jár oda.

Egyszer vagy kétszer Jodie azzal a hírrel ment haza, hogy látták Ma-Maut. Az egyik fagylaltnyalogató látta Haghillben, vagy fölszállni a barrasi buszra csomagokkal megrakva. Ezek a nők sohasem beszéltek

vele, csupáncsak látták, de azt mondták, jól néz ki, egészséges, frissen festett. Jodie hazudott és mosolygott, igen, *igen*, Ma-Maunak jól megy a sora. El van ragadtatva, hogy Ha-Ha kis Adriannájának a nagymamája lehet.

Amikor az anyjuk biztonságban volt otthon, az ilyen megjegyzései agyvérzést hoztak Jodie-ra. Miközben a munkahelyi cipőjét dezodorozta, olyan mocskos szavakkal illette az anyját, hogy Mungo elfehéredett. Olyan kíméletlen volt Ma-Mauval, ahogyan csak lányok engedhetik meg maguknak. Azt mondta, olyan ez., mintha elveszett volna a kutyája, de nem vallhatja be, hogy megszökött, egy csökönyös szuka, amelyik remélhetőleg hazajön, ha nem tüzel már. Az, hogy látták, eleinte némi vigaszt jelentett Mungónak. Egy villanásnyi időre reményt adott, hogy nem gyilkolták meg, hogy nem úszik valahol a ködös Clyde-ban. Viszont ha él, miért nem jött haza? És egy idő múlva utálni kezdte a híreket, hogy boldognak látták, és hogy a Trongate környékén mászkál.

A szünidő alatt széles ívben került Hamisht. Kerülte a tanácsi lakást, ahol a barátnőjével, a kisbabájával és az anyósfiével lakott. Elkerülte az üres telket, ahol a fiúk fociztak és területi háborút folytattak a roystoni katolikusokkal.

A féltégla-dobálás óta a rendőrség állandóan a lakótelep utcáit járta. Mindenkihez bekopogtak, aki megmondhatná nekik, hol vannak azok a srácok, akik az építők udvarát kifosztották. Majdnem mindenki tudta, hogy Ha-Ha volt, de senki sem kockáztatta meg, hogy köpjön. A rendőr még a kórházban volt. Az állkapcsa összezúzódott, és négy fémszög tartotta, megszorult, és nem tudta annyira kinyitni a száját, hogy szilárd táplálékot vegyen magához.

Volt egy nyugodt, elfelejtett hely a lakótelep mögött, egy facsoport az autótú széle és az utolsó sor kormos homokkő épület között. A városi tanács körülkerített belőle annyit, amennyit gondozni szándékozott, vele

szemben pedig az útkarbantartók kerítették el a forgalmas autóutat. A két kerítés között volt egy gazdátlan, füves térség, egy mindössze negyven láb széles purgatórium. A szünidő alatt Mungo ott ült a fűben, a kócos vadvirágokat tépkedte, és büntudata volt a rendőr miatt. Néha egy öregember sétált arra póráz nélkül vezetett kutyákkal, de Mungo többnyire egyedül volt. Elővette a vázlatfüzetét, és lerajzolta a kerítéseket meg a bérházak egymásba érő homlokzatát. A tolla fölemelése nélkül telerajzolt két oldalt egy téglafallal meg a szorosan zárt műanyag redőnyökkel az ablakokon. De a szaladó toll nem tudta elcsitítani a lelkét. Becsukta a vázlatfüzetet, aztán a szemét, a tenyerére fektette az állát, és érezte az egynapos kirándulók menetszelét, ahogy a forgalom elrobogott Edinburgh felé.

Volt egy galambház az elfelejtett rét távolabbi végén. Egy hatszor hatlábnyi, kétszintes menedék tizennégy láb magasan. Úgy tűnt, a szögletes kis tornyot alkalmilag rótták össze ócska hullámbádogból, néhány súlyos bejárati ajtóból és szétszedett kávéházi asztalok fényes műgyanta lapjaiból. Az egész építmény csámpás volt, de elég szilárd; minden illesztést szorosan össze- szögelték vagy -hegesztettek, a tetőt pedig vastag kátránypapír védte az eső ellen. Egy tolóablak nyílt a tetején, afölött pedig egy feltámasztott drótkosár szolgált egyfajta csapdaként. Noha hulladékból készült, a torony otthonszerető ember művének látszott. A bárki építette, nagy gonddal csinálta; fakó olajbarnára festették, nem feltűnő színre, ami jól álcázta az üres telken, ahol állt. Csukható ajtó volt az egyik oldalán, rajta három vastag vasrúd, mindegyik öklömnyi lakattal lezárva.

Mungo két napig rajzolt a fűben ülve, és most, a harmadik napon az ajtó végre nyitva állt.

Egy fiatal férfi volt ott, a holmiját rakta ki a félénk napsütésbe, talán hogy kiszellőztesse. Rutinosan végezte a dolgát, miközben Mungo figyelte a vázlatfüzete széle fölött. A fiúnak jó erős háta lehetett, hogy

olyan könnyedén hordta ki a nagy ketrecek a galambházból. Aztán csoszogott, hosszú karját az oldalához verdeste. Távolból volt valami össze nem illő nyurga karja és gyakorlott a keze között. Lehetett fiú és lehetett férfi, attól függően, merre fordult vagy hogy esett rá a fény.

Vastag gyapjúból készült, grízesszürke tréningruhát viselt. A fején sötét tengerészkék, gyűrött halászkalap. A füle szétállt, mint két sápadt salátalevél, a kalap lazán ült fölötté, mintha nem tudná ráerőltetni a fülére. Pizkosszöke, kócos haja volt, és látszott, hogy sokat van a szabadban; az arca pirosposzgás a szélben és esőben töltött napoktól. Egy parasztra emlékeztette Mungót; eltökéltnek és magányosnak látszott. Rutinosan végezte a dolgát, szemlátomást elégedetten, hogy a szabadban van.

Nem látta Mungót, vagy látta, de nem érdekelte. Arcát az ég felé fordította, nézte a lakótelep fölött sikló galambokat. Fölfigyelt valamire a felhők között, és eltűnt a tornya belsejében. Súlyos léptek koppantak egy létrán, a tolóablak kinyílt, és a fiú kidugta a fejét, mint egy fából készült tengeralattjáró kapitánya. Valamit tartott a nagy keze között. Mungo látta, hogy simogatja, gyengéden súg neki valamit, az ajkához emelve megcsókolja. Fölhajította a magasba, és a sápadt galamb csapkodó szárnyakkal elrepült a lakótelep ferde tetői fölött.

- *Brúúú, brúúú, brúúú* - burukkolt a madár után.

A kis madara a köházak fölött keringett. Csatlakozott a többihez, és egy időre eltűntek szem elől. Amikor Mungo ismét a galambházra nézett, a fiú még ott állt a tetőablakban, de már őt nézte dühösen. Aztán eltűnt az ablakból. Kijött az alacsony ajtón, és Mungo felé tartott.

- Meddig akarsz itt ülni? - kérdezte bevezetés nélkül.

Mungo most láthatta, milyen erős az arca; széles arccsontját kemény izmok kötötték össze az állkapcsával, és miközben Mungo válaszára várt, étellel tele mozogtak és lüktettek.

- Mit érdekel? - kérdezett vissza Mungo bátran és talán kissé ostobán.

Az orra még érzékeny volt Hamish miatt, és egy jó fejfel alacsonyabb volt a fiúnál.

Ami északinak és egészségesnek tűnt benne, az most bizonytalansággá töpörödött, és a fiú megint annyi idősnek látszott, mint ő. A szája széles ívet alkotott, a fogai nagyok és fehérek voltak, de hézagosan álltak.

- Csak azt, hogy a tojóm látja, hogy itt ülsz - intett az eltűnt galamb felé -, elijesztheted, és nem jön vissza.

- Hogy ijedhetne meg tőlem egy madár?

A fiú aggódva vizsgálta az eget. Mintha habozott volna. Közönséges dolog lett volna távozásra fölszólítani egy idegent, és úgy tűnt, ez nem illik hozzá.

- Figyelj, tudsz nyugton maradni? Tedd félre azt a könyvet, a lapozás megijesztheti.

Mungo bólintott, és becsukta a vázlatkönyvet. A fiú megkönnyebbülten nézett le rá. Mulatságosan festett: ritkás fogsor, elálló fül és hajlott, római orr. De a mosolya lefegyverző volt. Volt benne valami egyszerűség. Amint ismét az égre nézett, a mosoly egy pillanatra sem hagyta el az ajkát, és Mungo azon kapta magát, hogy bámulja. Úgy tűnt, a fiú egy napot sem tölthetett a Mungó-nak ismerős utcákon, soha nem volt szüksége az ott szokásos könyörtelen pózolásra, önvédelmi hencegésre, mocskos fenyegetésre, hogy elsőként fog ütni. Semmi tartózkodás vagy félelem nem volt benne. Mungo kénytelen volt viszonzni a mosolyát.

- Mungo a nevem.

- Nagyon jól tudom, ki vagy - mondta a fiú. - A te Ha-Hád taposta ki belőlem a szart egy nevetés miatt. - A fiú még mindig az eget figyelte, közben odanyújtotta a kezét Mungónak, és talpra segítette. Olyan erővel rántotta föl, hogy Mungo egy pillanatra a levegőbe emelkedett. Érezni lehetett rajta a friss levegőt, amikor megveregette a hátát. - James

Jamieson vagyok, a mögöttetek lévő utcában lakom. Szoktam látni Jodie-t, ahogy a hálósobában táncol.

Mungo lehunyta a szemét, és megvakarta a tarkóját.

- Bocs. Három hétig tanult felföldi táncokat nyolcéves korában. Nem bír magával.

- Semmi baj - mondta James. - Nem túl kecses. De mindig hót kedves, ha az utcán találkozunk.

Mindenki utálta Hamisht, de Jodie-t mindenki szerette. A nagy szíve volt az oka, hogy akik Hamisht vagy Ma-Maut ki nem állhatták, őt mégis nagyra tartották. Mungo nem tudta, hol az ő helye ebben az egészben. Néha érezte, hogy idegenek úgy néznek rá, mint a másik szégyenfoltra ennek a kifogyhatatlan jóságú lánynak az életében.

James a galambháza felé vezette Mungót. Úgy húszlábnyira a toronytól lehasaltak a fűbe. James egy fehér ruhaszáritó zsinórt vett a kezébe. Mungo látta, hogy a zsinog a fűben a torony felé tekereg. Várták, hogy történjen valami. James halkán burukkolt, egy galamb dülleszkedő, elégedett éneklését utánozva. *Brúúú, brúúú, brúúú.* Minden burukkolás után bólintott, mint aki egy tüsszentést tart vissza. A szeme az eget pásztázta, a szőke madarát keresve. Mungo néha kinyitotta a száját, mint aki mondani akar valamit, de James a szájára tette az ujját, és Mungo visszaereszkedett a nedves fűbe.

A szőke galamb egyszer csak ott keringett a bérházak fölött. James egész teste megkönnyebbülést sugárzott. *Brúúú, brúúú, brúúú.* Most már térdelt, és minden burukkolásnál előrehajolt.

A galamb leszállt a galambház tetejére, de ők még vártak. Egy másik, kicsit nagyobb és közönségesebb kinézetű galamb kerülgette a szőkét. Leszállt a kátránypapír tetőre, és szemezni kezdett James galambjával. Összeakasztották kemény csőrüket afféle viaskodó csókra.

- Hűha, *csöröznek.* Igen! - hallotta Mungo James mormolását. James madara kicsit lekuporodott, és a jövevény ráugrott a hátára. A fiú

megmozdult, és erősen megrántotta a zsinórt. A fémkosár rácsapódott a szerelmeskedőkre. A galambok vadul csapkodtak, aztán megnyugodtak.

- Ó, te gyönyörű!

James a galambház felé rohant. Elfogta valaki más galambját, a saját szép madarát használva csalinak. Mungo követte. A galambház belsejében falétra vezetett a felső szintet alkotó rozoga platformra és onnan egy második a tetőablakhoz. Tucatnyi hulladékfából eszkábált és csirkehálóval borított ketrec volt a falba építve. Mindegyikben idegesnek tűnő galambok. A bűz elviselhetetlen volt.

James Jamieson visszatette a szőke csábítót a ketrecébe. Óvatosan lement a létrán, kezében az új galambbal.

- Körülbelül két éve próbálom elkapni ezt a pöcsöst. Nézd. Ez egy Tolvaj Angol Begyes. - Megfordította a szürke galambot, megvizsgálta a csőrét és a segge lyukát. A madár csak pislogott. - Kisember Flannigan kedvenc golyvása. Teljesen ki fog készülni. Szeretném látni az arcát.

- Nem adod vissza neki?

James teljes hosszában kinyújtotta a nyelvét.

- Egy faszt! Erre megy ki az egész, erre hajtok évek óta, hogy nekem legyen a legjobb galambházam az East Enden.

Engedte, hogy Mungo megsimogassa a puha, pelyhes tollakat. A madár hihetetlenül közönségesnek tűnt, de boldogan burukkolt, és a legkevésbé sem zavarta, hogy idegen kézben van.

- Beletelik egy időbe, amíg elrontom. Érted, rendesen magamhoz kötöm. Biztos akarok lenni abban, hogy egy másik pinát kergetve nem keveredik más galambházába.

- Nem félsz, hogy elveszítesz egy madarat?

- Ó, hát folyton veszítek el madarakat. Benne van a pakliban. Ha kiengeded őket, hogy menjenek, amerre akarnak, azzal kockáztatsz. Ha akarnak, visszajönnek. Ha nem akarnak, nem jönnek vissza. Akkor elveszítéd őket.

- Ez úgy hangzik, mint egy vadnyugati nóta.

James megvonta a vállát.

- Úgy gondolom, így becsületes a játék.

- Micsoda? Hogy elcsalja őket egy kósza numera?

James olyan pillantást vetett Mungóra, amitől ő gyerekesnek érezte magát.

- Ha valamelyik galambom elhagy, hogyan haragudhatnék rá? Az én hibám, hogy nem csináltam nekik elég jó galambházat. Biztos nem voltak elég boldogok, hogy maradjanak. - Két galamb csipkedte egymást a kalitkájuk hálóján keresztül. James közéjük tartotta a tenyerét, és távolabb helyezte őket. - Lelépnél, ha boldogtalan lennél, hát nem? - kérdezte Mungót.

- Mungo, Mungo! - szólította valaki a nevének odakint.

Ez a helyzet, ha valakit Mungónak hívnak: ha valaki kimondja ezt a nevet, határozottan rá fognak nézni. Jodie hangján hallatszott, hogy izgatott és bosszús egyszerre. Mungo kidugta a fejét. A nővére meglepődött, hogy a galambházból látja felbukkanni.

- Mit keresel ott?

Mungo csak megvonta a vállát, és fölvette a táskáját.

- Hogyhogy nem vagy a kávézóban?

- Enzo hamarabb elengedett.

James és Jodie alig vett tudomást egymásról. James még mindig a kedvenc galambját szorongatta, és látszott, hogy semmi sem ronthatja el a napját.

- Híreim vannak. Misszasz Campbell mondott valamit. Velem kell jönnöd.

Mungo a vállára vette a két pántot. Ahogy ellépett volna a galambháztól, James megragadta az anorákját.

- Várjál. Visszajössz holnap?

- Lehet - blöffölt Mungo.

James megint odatartotta eléje a pislogó galambot.

- *Jaj, ne csináld.* Mondd, hogy viszlát, vagy valami.

Vártak, amíg az utcai lámpák kigyulladtak, amíg a jó családok behúzták a függönyt, és elhelyezkedtek a tévé előtt. Ekkor Jodie és Mungo elhagyta a bérházat, és elindult a főutcán. Nyugat felé tartottak, a fényesen kivilágított buszokkal szemközt, amelyek párokat hoztak vissza a táncos helyekről. Félbevágott arcok néztek le rájuk, ahogy a forgalmas út mentén gyalogoltak. Késő volt. Mungo megfogta a nővére kezét, és a járdaszegély mellett ment, testével fogva fel a buszok által felszórt kavics és a felfröccsenő víz nagy részét.

Kicsit szemerkélt, a levegő még csípős volt a tél hidegétől. Mire odaértek a Királyi Kórház hatalmas tömbjéhez, az éjszakai műszakban dolgozó nővérek már kint álldogáltak, cigarettáztak a sürgősségi bejárat sátorfeteje alatt. Amikor Jodie kisebb volt, rettegett a Királyi Kórháztól. Viktoriánus iskolaigazgatónőnek látta épület formájában: szigorúnak, kegyetlennek, aki arra figyelmezteti, hogy kifogástalanul kell viselkednie. Erődszerűnek építették, és uralkodóan magasodott a város fölé. A tetején sorjázó vastag tornyok és mellvédek a bezártság benyomását keltették, mintha nem kórház, hanem börtön lenne. Régebbi volt, mint bármelyikük képzelte volna, és nyugati homlokzata évtizedek esőit és kipufogógázait szívta magába, míg tiszta fekete nem lett. Nem olyan hely volt, ahol szívesen végezné az ember. A rücskös homokkő felület árnyékokat vetett, és olyan sötétséget borított a városra, amely betöltötte Jodie lidérces álmait. Sokáig nem hitte el, hogy egy ilyen taszító helyre azért jöhetnek az emberek, hogy jobban legyenek.

Mungo Jodie vállára tette a karját. A lány nem evett rendesen. Egyikük sem, de Jodie mindig vele etette meg a mélyhűtött pizza nagy részét, és Mungo nem emlékezett, mikor látta őt utoljára egy egész tányér saját ételt enni.

A lámpánál várták, hogy átkelhessenek a széles High Streeten. Pont a kórházzal szemben volt egy háromszög alakú járdasziget. Az üres területet egy ablaktalan kocsmá szegélyezte, meg egy félig lebontott bérház szégyentelen maradványa, amitől az egész úgy nézett ki, mint egy lebombázott háborús terület. Az omladék között fehér utánfutó állt. Ezüstös fényt hintett a vizes éjszakába. Mindhárom oldalon autók özönlöttek.

A falatozó kamionsofőröket csalt oda, akik sorban álltak a vacsorájukért, meg utcaseprőket, akik a reggelijükre vártak. Férfiak rövid ujjú ingben gyülekeztek a farostlemez tető alatt. Dideregve cigarettáztak és toporogtak, ingnyakukba csepegett az eső.

És ott volt ő a sárga fény udvarában, húsdarabokat tologatott egy sistergő rostélyon. Jodie sarkon akart fordulni, hogy elmenjen, de Mungo visszatartotta, és várták türelmesen, hogy a sor haladjon. Az asszony elégedettnek tűnt. Könnyed közvetlenséggel beszélgetett a törzsvendégekkel, amiből látszott, hogy ismerik már egymást. Időnként abbahagyta a sütést, a kezébe vette egyikük arcát, és megkérdezte, hogy van a beteg felesége, vagy hogy rendesen viselkednek-e a kölykei. Figyelmesen hallgatott egy nagydarab férfit, aki a szakszervezete vitáját ecsetelte a vállalattal. Mungo megfigyelte, hogy pontos kérdéseket tesz fel, amiből látszott, hogy komolyan érdekli a dolog. Jodie feléje fordult, és halkán azt mondta:

- Bármit csinálsz, ne engedd, hogy nevessek.

Amikor a sor elejére értek, kiléptek a sötétből a betegesen fluoreszkáló fénybe.

- Sziasztok - mondta az asszony, mintha a buszmegállóban futottak volna össze. - Ti mit kerestek itt?

Mungo ebben a pillanatban megbocsátott neki. Mélységes megkönnyebbülés árasztotta el. Jodie-ra nézett, de annak megfeszült az állkapcsa, és a szeme résnyire összeszűkül.

- Ennyi az összes mondanivalód? *Sziasztok? Sziasztok, bazmeg?*

Ki akarta rántani a karját Mungo markából, de az nem engedte. Ma-Maut nézte, elragadtatottan bámult föl rá. *Légyszi, mondta magában, hadd nézzem még egy kicsit.*

- Hallgass ide, kisasszony - mutatott Ma-Mau a lányára, a zsíros vakaró úgy nyúlt ki, mint Isten ujjá. - Ez pont az a viselkedés, amiért nem vágytam rá, hogy meglátogassalak.

- Hogy meglátogass? Meglátogass! - Jodie ritkán gurult dühbe. Amikor kisebbek voltak, gyakran viccelt azzal, hogy Hamish ellopta mindkettejük részét a dühből. Mungo kizökkent az elragadtatásból. Nézte, ahogy Jodie hátraveti a fejét, és vizes haja vadul röpköd körülötte. - Kibaszottul nem *látogatóba* jössz a saját kölykeidhez. Te hülye, öreg kurva. Hazajössz minden este, és megnézed, ettek-e, tisztálkodtak-e, aztán ágyba dugod őket. Megnézed, megcsinálták-e a házi feladatukat, és lesz-e mit enniük ebédre, aztán ha kibaszott nagy szerencséd van, lesz tíz perced magadra, mielőtt az egész kezdődik újra.

Hegyes ujjával az anyja felé bökött, a vakaró és az ujjá majdnem egymáshoz ért. Arca eltorzult az ideges nevetésétől: *hááá-há.*

Mungo látta, hogy Ma-Mau elfancsalodik. Néhány taxisofőr állt ott száját tátva, jókora, félig rágott kolbászarabokkal vaskos nyelvükön. Idegesítette őket ez a visító, hálátlan teremtés. Aztán amikor nevetett, nem értették, mi a vicc. Jodie arcán könny patakzott.

- Amit nem tehetsz meg... amit *egyáltalán* nem tehetsz meg... az az, hogy magukra hagyod a gyerekeidet, és eltűnsz. Nem kotródhatsz el a saját lukadba, hogy azt higgyék, meghaltál.

- Csak azt akarjuk, hogy tudd, hiányoztál - érezte úgy Mungo hirtelen, hogy meg kell szólalnia.

Megrohanta a félelem, hogy Ma-Mau rákapcsolja az utánfutót egy kocsira, és megint otthagyja őket, ezen a szigeten állva, tucatnyi idegen férfival körülvéve. Jodie bömbölve árulónak nevezte.

Ma-Mau kihajolt az ételkiadó nyíláson. Nedves csókot nyomott Mungo szájára.

- Drágám. Kétszer ott voltam a lakásban tiszta ruháért, hajlakkért meg ilyesmi. Bocs. Hagytam egy kis üzenetet.

Mungo szája tátva maradt. Megpördült, és a nővére nézett.

- Mi van? Jobban érezted volna magad, ha tudod, hogy anyád harminc percig sem bírt várni, míg hazajössz az iskolából?

Ma-Mau begombolta a két felső gombot a blúzán.

- Mit szólsz ehhez, Johnny? - beszélt el a gyerekei feje fölött. - Elrontottam az alakomat ezek miatt a hálátlanok miatt. Most láthatod, miért iszok. - Lenézett Mungóra. - Menj, és várj meg amott, egy perc múlva odamegyek hozzád.

- De...

- Dolgozom. Menj, és ülj le.

Ma-Mau nem hagyhatta ott mindjárt a falatozót, hogy beszéljen velük, de a kezükbe nyomott két porhanyós szalonnás-hurkás szendvicset meg egy-egy pohár teát. Mungo látta, hogy a nővére habozik, mielőtt elfogadja. A kinyitható asztal fényes volt az esőtől, de az utánfutó fölfogta a szél nagyját. Mungo szárazra törölt egy helyet, hogy Jodie leülhessen. Tartogatták a forró teát, és igyekeztek némi meleget tölteni magukba a szívószálon át. Rózsaszín pulóver szegélye látszott ki Jodie kabátujjából. Amikor nem nézett oda, Mungo meghúzta, és beleakasztotta az ujját a laza öltésekbe. Zúgott mellettük a késő esti forgalom. Mungo igyekezett nem nézni az anyák szemébe, akik a meleg Saabokból nyújtogatták a nyakukat.

- Jodie - kockáztatta meg óvatosan -, próbálj a jó dolgokra emlékezni, rendben? Ő nem teljesen rossz. - Jodie rámeredt. Mungo folytatta, ujjain számlálva elő anyjuk jó tulajdonságait: - Vicces. Nem mindig akar az lenni, de mégis. Nem tart haragot, és nem lovagol a hibákon. Nagyon

ritkán nyaggat minket. Ö... - Megakadt. - Mi is az a szó, ami „r” betűvel kezdődik? Tudod, mikor kiütnek, és te megint fölkelysz?

Jodie nem tétozott:

- Rohadt, reves, ritkán józan, rém önző?

Mikor az éjszakai műszak reggelizői elfogytak, Ma-Mau kilépett a kis lakókocsiból. Semmiben sem hasonlított a csemetéire. A Hamilton gyerekek barnasága az apjuk fekete ír beütéséből jöhetett. Mungo sohasem látott fényképet a férfiről. Egyszer ezt ígérte egy előhívatlan filmtekerecs, amely a konyhafiókban hányódott, de Ma-Maunak sohasem sikerült megtalálnia. Az anyjuk alacsonyabb volt Jodie-nál - mezítláb mindössze öt láb -, de egér- színű fürtjeit föltornyozta a feje tetején, hogy magasabbnak érezze magát. Vékony csontú és finom vonású volt, éles, zöld szemmel. Sápadtabb bőrű a gyerekeinél, látszólag törekeny, de ez csak a felszínt alkotta.

Zsíros kötény volt rajta, alatta rövidre vágott farmer meg egy vadonatúj, fehér sportcipő, mutatós Nike suhintással az oldalán. Ma-Mau észrevette, hogy megbámulják ezt a luxust.

- Na, hát fáj a hátam, hogy egész nap a forró rostély mellett állok.

Átlátszó műanyag pohár volt nála, olvadt narancsszínnel ragyogott benne az Irn-Bru üdítő. Valami kesernyés, alkoholos illat járult hozzá, az eső ellenére erős orvosságzag érződött rajta. Jodie már egy asztalból kiálló szálkát csipkedett.

- Mióta dolgozol itt? - Mungo azt gondolta, ez biztonságos kezdet a beszélgetéshez.

- Nagyjából két hete. - Ma-Mau leült Mungo mellé, és meggyújtott egy vizes cigarettát, pedig úgy nézett ki, hogy nem fog meggyulladni. - Jocky ismer egy Ella nevű kövér liverpoolit. A Nagy Ella, egy egész flottája van ezekből az utánfutókból, és keresett valakit az éjszakai műszakra.

- Ki az a Jocky? - kérdezte Mungo.

Ma-Mau megigazította a nyakába lógó haját; a dauerja elnyűttnek és lazának tűnt. Mungo arra gondolt, a haj sokat nőhet pár hét alatt.

- Jocky az új fiúm - bökte ki. - Zálogüzlete van lent a Trongate-nél. Ó, majd ha megismeritek! Prima ember, egy gömbölyű kis Nicolas Cage jut róla az ember eszébe. Nagyon szeret kajálni. - Kisimította Mungo haját a homlokából. Szerette látni, egy csinos és mostanáig romlatlan darabot belőle és a Nagy Ha-Hából. Aki nem olyan kemény, mint Hamish, és nem olyan fárasztó, mint Jodie. - Akarsz egy Commodore 64-est? Jocky tud szerezni, ha akarod.

Mungo megrázta a fejét. Nem akart számítógépet.

Ma-Mau az asztalon tartotta a kezét. Észrevette, hogy Jodie a körmeit nézi. Festetlennek látszottak az utcai világításban, de ahogy megmozdította az ujjait, Mungo látta, hogy gyöngyházasan csillognak.

- Tetszik? - kérdezte Jodie-t. - Úgy éreztem, a *Raspberry Beret* kicsit öregít. Az összes fiatal csitri ezt az átlátszó árnyalatot viseli napközben. Egy kis időbe tellett, amíg megszoktam, de azt hiszem, simább, fiatalosabb. Nem?

Jodie olyan merőn nézte az anyját, hogy az Mungóhoz fordult, és megkérdezte, nincs-e valami az arcán.

- Vele élsz? Azzal a Jockyval? - kérdezte Jodie. - Úgy értem, gondolom, hogy igen, de miért?

- Miért ne? Jézusom, Jo-jo! Még csak harmincnégy éves vagyok! - Mungo tudta, hogy a nővére utálja, ha így szólítják, azt mondta, egy táncoló majomhoz illik. - Pár hónap múlva tizenhét leszel. Én a te korodban Hamisht szoktattam bilire. Mi rossz van ebben? Jocky rendesen bánik velem, kínai étterembe visz... előétel meg főfogás.

- Rákszirom is? - kérdezte Mungo.

- Aha. Meg sült banán, ha akarom. - Ma-Mau ismét Jodie-hoz fordult. - Meg kell próbálnom kipréselni az életből egy kis boldogságot, amíg még lehet.

Jodie az asztal fölött Mungo felé bólintott. Az arca nedves volt az esőtől, amitől viaszos fényt kapott, és riasztóan nyugodt volt.

- Ő még csak tizenöt. Még nem nevelted föl a kölykeidet, te önző vénség.

Megint kezdődik. Ez az elkeseredett küzdelem Jodie és Ma- Mau között Mungo miatt. Örökre a közepén érezte magát. Bármelyik pillanatban térdre rogyhatnak mind a ketten, és elkezdhetik magukhoz csalogatni egy darab szózott sonkával, mint egy kutyát.

- Na, hagyjál békén. Tudjuk, hogy imádod a kis háziasszonyt játszani.

Behorpadó arccal szívta a cigarettát. Mungo Jodie lábát kereste az asztal alatt, a lába közé fogta a bokáját, hogy ott tartsa.

- Nézzétek, most van egy kis pénzem - mondta Ma-Mau. - Nem sok, de valamennyi. - Az új sportcipőt hallották csikorogni. - Hazanézek, és kifizetem az összes számlát. Lemehetünk a Duke Streetre, és kitölthetjük együtt a csekket. Annyi csokis sütit kaphattok, amennyit akartok. - A tenyerébe vette Jodie kezét. Jodie mindjárt behúz neki egyet, gondolta Mungo. - Egy kis ideig még egyedül kell boldogulnotok. Csak amíg látom, mire jutunk Jockyval.

Olyan késő lett, hogy már korán volt. A járdaszegély mellett új sor képződött fekete taxikból. Elődöcögtek az áramló forgalomból, és Mungo látta, hogy megkönnyebbülten megbillennek, ahogy a pocakos sofőrök lelépnek az esős járdára.

- Meglátogathatunk? Megnézhetjük, hol élsz most?

Érezte, hogy az arca egyik fele kezd fellázadni.

Ma-Mau a vállára fektette az állát. Ágaskodott, hogy megcsókolja a rángó járomcsontját.

- Nem, fiam. Most nem.

A válasz nem volt elég jó Jodie-nak.

- Hogyhogy?

Ma-Mau előrehajolt, és megpaskolta Jodie kezét, amitől az összerezzen.

- Nők egymás között, te még nem tudhatod, milyenek a férfiak, de én meg akarom könnyíteni neki. Még túl korai, hogy zűrös legyek neki, hogy terheljem.

- Terheld?

- Egy nap majd megérted. Egy kicsikét még lazán akarom tartani, ennyi az egész. - Amikor fölkel, hogy kiszolgálja az embereket, megint kigombolta a blúza két felső gombját. - Ki kell várnom az alkalmas pillanatot, amikor megmondhatom Jockynak, hogy kölykeim vannak.

Öt

Mungót odarendelték. A tévé előtt gubbasztott, egy szoros spirálist rajzolt, nem tudta, hogyan fejezze be. Jodie nézte, ahogy azon tűnődik, elmenjen-e. Kikapcsolta a tévét, és emlékeztette, mennyivel rosszabb lenne, ha nem tenné pontosan azt, amire Hamish kérte.

Hamish többnyire az egyik hatvanas évekbeli nyirkos tanácsi lakásban tartózkodott. Mrs. McConnachie a legfelső emeleten lakott, és amióta Hamish felcsinálta a legfiatalabb lányát, Sammy- Jót, kénytelen volt megengedni, hogy ott csövezzen. Mungo láthatta, hogy a bátyja a legkifogástalanabb viselkedést igyekszik tanúsítani, amikor ott van. Tartózkodóan viselkedett, feszes arccal, türelmesen dühöngve. Ez csak arra volt jó, hogy egész kegyetlenségét arra a napszakra összpontosítsa, amikor nem a McConnachie-lakás foglya. De Hamishnek esze ágában sem volt tovább kísérteni a szerencséjét: Sammy-Jo csak tizenöt éves volt, és Mrs. McConnachie börtönbejuttathatta volna fiatakorú megrontásáért. Az orvosa így is felhívta a gyámügyet, és a gyámügy felhívta a rendőrséget. Sammy-Jo mindegyiknek hazudott; azt mondta, nem tudja, ki az apa, és a születési anyakönyvi kivonatra egy hivatalnok a legszebb kézírásával azt írta, *ismeretlen*. Hamish lemásolta az írást, és a jobb füle mögé tetováltatta a szót.

Mungo Mrs. McConnachie nappalijának küszöbén állt. Még nem hívták beljebb. A pamlagon hat fiú zsúfolódott össze az építők udvarából. Egymáshoz préselődve ültek, és túlcsordultak a kis pamlag karfáin. Műszálas melegítőikben olyanok voltak, mint ugyanennyi összenyomott műanyag zsák; színes feliratok és támogatói lógók

tűzveszélyes, harsány összevisszasága. A hifiből techno mániákus dübörgése áradt; valaki megszerezte kalóz- felvételen Cari Coxnak a Rezerection fesztiválon adott műsorát. Úgy hangzott, mintha a DJ légoltalmi szirénát nyomna egy dadogó breakbeat fölött. Olyan agresszívan szólt - olyan gyorsan -, hogy Mungo feszült lett tőle.

A vörös fiú volt az egyetlen, aki Mungóra nézett. Aprót biccentett, aztán világoskék szeme ismét a nappali tévéműsorra siklott. Ennyi volt az összes köszönet, amit Mungo kapott tőle, amiért megmentette. A karja roncsoknak látszott; tengerészkék ujjak bújtak ki egy betegrózsaszín gipszkötésből. A gipszet már kézzel rajzolt faszok tarkították, minden lüktető eret kínos pontossággal reprodukáltak vastag filctollal, és büszkén aláírták. A fiú szeme távolba vesző kék volt, és a szája körül kivörösödött a bőr attól, hogy egy zacskó friss ragasztóval szipuzott. A karja piszkosul fájhatott.

Az egyik MacPherson testvér ott ült a pamlagon. Azt beszéltek, hogy összesen négyen vannak, de egy időben mindig csak két MacPherson testvér volt látható a telep utcáin. Olyan sűrűn váltották egymást a Polmont Javítóintézetben, mintha Mrs. MacPherson aszerint adogatta volna be őket a zálogházba, hányat tud kezelni az adott pillanatban. Mai MacPherson a pamlag törött karfáján ült, fehér dobverőivel hangtalanul ütögette a lábát: a ballal egy monoton ütemet, a jobbal adva hozzá az örvénylő borzongást. Abbahagyta, és szertartásosan a levegőbe emelte a dobverőket. A pálcák egyetlen merev vonalat alkottak, a hegyük a szegycsontja előtt érintette egymást. Így tartotta egy ütemig - Mungo szinte hallotta a szünetet az indulódallamban -, aztán folytatta a hangtalan dobolást. Elkötelezett volt. Folyton az orániai együttesek versenyére készült, amit az Auld Resolute munkásklubban rendeztek meg; egy zárt, ablaktalan csarnokban, amely kihívóan Calton katolikus negyedében állt.

A lecsavart hangú tévében egy angol nő merített egy vázát valami folyadékba, mutatva, hogyan kell zsugormázzal bevonni a felszínét. A srácok mind tátott szájjal bámultak a képernyőre.

Az előttük álló alacsony asztalon egy csomag összehajtott pelenka volt egy csomó lopott autórádió, félig üres MD 20/20-as üvegek és egy nagyon nagy tomahawk társaságában.

A tomahawk házi gyártmány volt. Valaki fogta egy gömbölyítőkalapács nyelét, és egy élezett fémdarabot csavarozott rá. Mungo tudta, hogy az egyik fiú apja még a hajóépítőknél dolgozik, és acélmaradékokat visz neki haza, ha tud. A balta úgy nézett ki, mint egy középkori fegyver, amely képes lecsapni egy ember karját. A fiú nagy szeretettel fényesítette, aztán szigetelőszalagból kék- fehér-piros csíkokat csavart a nyelére. Fényesre csiszolta a pengét, már a nézése visító hangot keltett. Mungo nem tudta levenni róla a szemét.

Sammy-Jo McConnachie a karosszékekben ült. Hamish egyik pulóverével volt betakarva. A rózsaszín kisbabáját etette alatta, próbálta rávenni, hogy bevegye a bimbót. Mungo megpillantotta a melle oldalát. Fájdalmasan duzzadtnak látszott; dühös vénák kékítették el a cicik alsó felét, olyan volt, mintha két óriási köszmétét ragasztottak volna egy gyerek mellkasára. A lány fáradtnak látszott, a sírás határán volt. A baba faksznizott és kólikásan nyöszörgőit. Öt vacak hajszála összeragadva vidám ívbe göndörödött.

A nő abbahagyta a váza mázazását, és odatartotta a kamerának, hogy látni lehessen a bonyolultan kanyargó repedéseket. A srácok álmélkodva néztek egymásra; fehér hegyű pattanások borították a homlokukat.

- Tök szép - mondta a vörös hajú srác.

Mind egyetértően bólogattak.

Sammy-Jo elkezdett sűrögni a szobában, próbálta letörölni az asztalt, mire az anyja megjön a munkából. Mungo emlékezett rá az iskolából.

Egy évvel alatta járt, fiús és karcsú alakja még nem keményedéit férfias soványsággá. Mindig friss alma- samponszaga volt, és a legcsinosabb lánynak számított az egész lakótelepen. Mungo látta, ahogy a fiúk az összes többi évfárból próbálták megkönyékezni, de természetesen Hamish volt az, aki elcsavarta a fejét. Hamish kihívást jelentett a lányoknak; annyira megkeseredett, annyira ellenséges volt, hogy amikor sikerült kicsalniuk belőle valami kis kedvességet, elbűvölte őket a saját sikerük. Hamish azt mondta Sammy-Jónak, hogy nagyobb embernek érzi magát a közelében, ő és csakis ő készíti arra, hogy kezébe vegye az életét. Mungo látta, mennyire másként viselkedett ezután a lány, hogyan páváskodott, mint egy melltartós megváltó. Hogy állhatott volna ellen Hamishnek?

- Ha-Ha! - visította. Hamish beceneve mindig furcsán hangzott Mungónak, mint amikor egy rossz színész erőltet egy műkacagást. - Ha-Ha! Szólj nekik, hogy vegyék le a lábukat a mami jó asztaláról!

Mungo sejtette, hogy Hamish nem akarja elhagyni a házat. Nem akarja kivinni a fiúk különítményét, hogy az esős utcán mászkáljanak. Túl korán volt a balhézáshoz.

A lány megpróbálta eltakarítani az autórádiókat, de a drótokat durván vágta el, és összeakadtak egy zavaros kupacba. A baba fűjtatott a vastag pulóver alatt. Mungo emlékezett rá, hogy Sammy-Jo okos volt, azok közé tartozott, akik könnyedén boldogultak a matematikai hieroglifákkal, mintha az anyanyelvük lenne. Megrázogatta a tápszeres üvegeket, hogy lássa, melyikben van a legtöbb.

- Van valami pénzed?

- Én is pont ezt akartam kérdezni tőled - Hamish szeme a tévére tapadt.

Ügy látszott, Sammy-Jo forró könnyekkel küszködik. Az egyik fiú abbahagyta a tévénezést, és nyíltan a duzzadt melle alját bámulta.

- Ha-Ha!

Hamish elszakította a tekintetét a képernyőtől. Dühös volt, hogy nem nézheti a zsugormázazást.

- Mi van? A nagyanyád nem adott pénzt a babára?

- Az a füle kilyukasztására van.

- Figyelj, egyszerűen szükségem van pár fontra a buszhoz. Be kell jelentkeznem fönt a Jamaica Streeten. - Az asztal felé intett a fejével. - Elvihetem a rádiókat Paddy piacára, és eladhatom őket teaidőig. Aztán ott lesz nekünk a munkanélkülipénzem meg amit ezekért kapok.

- Nem.

- Lesz elég pénzed, hogy utána négyszer kilyukasztasd a fülét.

Nem volt kellemes Hamisht alkudozni és vitatkozni látni. Mungo megszokta, hogy egyszerűen elveszi, ami kell neki, és látta, hogyan fenyegeti Ma-Maut és Jodie-t, ha a legkisebb ellenállást tanúsítják. Mungo kíváncsi volt, mennyi időbe telik, hogy megüsse Sammy-Jót.

A technodübürgés fölött egy énekes kezdett üvölteni: *You make me feel so real*. Mungo az ajtóban várakozott. Világos volt, hogy még nem kapott engedélyt a megszólalásra.

- Én adhatok neked pénzt, Hamish - mondta. - Ha akarod.

A fiúk mind megfordultak, és ránéztek. Soha egyikük sem nevezte a nagy embert „Hamish”-nek.

- Rendben. Meg fogom adni.

Hamish mogorván nézte Sammy-Jót. Soha nem mondta, hogy kérem vagy köszönöm.

Mungo az anorákja zsebében kotorászott. Jodie adott neki pénzt iskolaszerekre, és nem költötte el az egészet. Hamish ki- lökdöste a folyosóra, és átmentek a keskeny teakonyhába, ahol Hamish tarkón legyintette.

- Soha többet ne nevezz így előttük. *Ha-Ha* vagyok. Négy kibaszott betű, nem vagy olyan hülye, hogy ne jegyezd meg.

A teakonyha keskeny volt, még Ma-Mauénál is kisebb. Mungo tudta, hogy Hamish megpróbálta föltetetni a nevüket a tanácsi lakást igénylők listájára. A tanácsi hivatalnoknő elrémült tőle: egy tizenöt éves lány nem lakhat együtt egy tizennyolc éves férfival.

Mungo a kezébe csurgatta az érméket.

- Vannak dolgaim, amiket eladhatsz. Ha az segít a babán.

- Például?

- Például egy távirányítású autó meg egy Space Invader játék.

- Nem. Azokat már eladtam. - Hamish gyorsan témát váltott. - Figyelj. Van valamim számodra.

A farmerje farzsebébe nyúlt. Megrázott valamit az öccse előtt, és egy háromhüvelykes penge ugrott elő. Mungo nekiesett a szemétdöörnek. A műgyanta polcra kapaszkodott, és a rövid pengére meredt. Hamish a gyomra felé bökött vele, és agyalágyult élvezettel mosolygott.

- Az után a kibaszott cirkusz után az építők udvarán szükségem van egy pengére, hogy megvédd magad.

Nem volt sokkal több, mint egy penge, kicsi és ezüstös, hamis ónixnyéllel. Látszott, hogy könnyedén kettévág egy almát vagy egy köteg régi szárítókötelet. Hamish, mintha olvasna Mungo gondolataiban, beledöfte a pengét egy zacskó kristálycukorba. Egyszer, kétszer, háromszor. A cukor kifolyt a zacskóból, és a polcon csillogott.

Mungo zsebre dugta a kezét. A könyökét az oldalához szorította.

- Szó se lehet róla. Pizkosul nem akarom.

- Nincs kérdés - lökte Hamish a kést az öccse felé.

- De mi van, ha a rendőr megállít? Mi van, ha a rendőr egy kést talál nálam?

Hamish felhorkant.

- Mungo, bazmeg, nézz tükörbe! Minek állítana meg *téged* a rendőr? Olyan puha vagy, csoda, ha van annyi csontod, hogy megállj a lábadon.

- Nem akarok kést.

Hamish visszaugratta a pengét a foglalatba. Kinyitotta a tépőzárát Mungo kenguruzsebén, és beledobta a kést.

- Figyelj, faszszopó, minél többet foglalkozok a Billykkel, annál jobban igyekeznek majd az írek elkapni egy Hamiltont. Ha nem akarsz a magad kedvéért, tartsd magadnál a mi Jodie-nk miatt. Soha nem tudhatod, mikor leszel kénytelen megszurkálni egy rohadékot. - Gondosan behajtott a tépőzárát. Befejezte a vitát. Megnyálazta az ujját, és a kristálycukrot kezdte fölszedezgetni, ropogott a fogai között. - Még valami. Szükségem lesz a segítségedre pénteken.

- Az enyémre? - Mungo a nappali felé intett, ahonnan egy gyerekműsor cincogása és ismétlései hallatszottak. - Miért nem tud valamelyik Billy segíteni?

Hamish a konyhaszekrény fiókjait nyitogatta. Valami cukrosat keresett, hogy megegye, vagy valami elektromost, hogy zálogba csapja. - Jó alkalom lesz neked és neked, hogy egy kis időt együtt töltsünk. Megmondtam, meg fogom mutatni neked, hogyan lehet belőled rendes férfi. Nem akarok szégyenkezni miattad.

- De pénteken misszasz Campbellnek kell segítenem.

- Jézusom - csóválta a fejét Hamish. - Pénteken. - Nyomatékosan jelezte, hogy ez végleges. A felső ajka utálkozva felhúzódott. - És ha érted kell mennem, kibaszottul megbánod.

Jodie-nak nehezére esett összpontosítani a sirályok vijjogása közben. Kiteregette a házi feladatát az összecsukható asztalra, és tudta, hogy csak harminc perce van, mielőtt az embere visszajön a halvacsorával, és neki el kell rejtenie mindent, ami a gyerek voltára emlékeztet. Csak harminc perc, mielőtt az összecsukható asztal kemény, kényelmetlen ággyá alakul át, és ő egy oda illő lepedőt terít rá.

Különben is kit érdekelnek „az olaszok által afrikai gyarmataikon elkövetett végzetes tévedések”? A gyerekek fele az osztályából képtelen

volt Edinburght megtalálni a térképen.

Autókerekék csikorogtak a murván, és ő a házi feladatát a táskájába söpörte. Szokás szerint egymás mellett ültek a lakókocsi legfelső lépcsőjén, és kinéztek az ír-tengerre. West Kilbride a legtávolabbi hely, ahol Jodie valaha járt. Csak negyvenöt percre van Glasgow-tól, de mintha egy világ választaná el tőle. A lakókocsi-parkoló egy gazda telkén volt, és a palaszürke láthatárra nézett. Otthonszerető glasgow-iak bérelték ki a lakókocsikat a turistaszézonra. Az ablakokat tüllfüggönnyel takarták el, régi autógumikat virágfölddel töltöttek meg, és nefelejcset ültettek bele. Reménykeltő nyugágyakkal és itallal megrakott kocsikon érkeztek, örültek, hogy néhány órás sávós napsütésért maguk mögött hagyhatják a szürkeséget.

Hideg volt itt, sokkal jobban fűjt a szél, mint a városban, de Jodie-nak tetszett, milyen friss és érintetlen szaga van mindennek. Minden lélegzetvétel kristályos volt, és tisztára csiszolta a tengeri só. Kint ették meg csöndben a halvacsorájukat, és miközben a lány a tengert nézte, a férfi oldalról az arcát tanulmányozta, boldognak érezte magát, hogy ez a csinos, állhatatos lány az övé lehet. Amikor a szájuk zsíros lett a haltól, Jodie fogta az égett tésztamaradékot, és földobta magasra, hogy a madarak lecsapjanak rá. A férfi egy ideig a tenyerében tartotta a hideg kezét, aztán bevitte a kocsiba, és ággya hajtotta szét az asztalt.

Amikor végeztek, a férfi elaludt. A sápadt hátát fordította felé, és Jodie nézte, hogyan táncolnak a szellőtől a göndör fekete szőrszálak a lapockáján. Már elveszett a váratlanság izgalma, túlságosan rutinos lett minden. Fölvette a kocsijába. Idejöttek a lakókocsihoz. A férfi egyedül elment ennivalót venni, aztán négy percig izzadt rajta, majd hamar elaludt. Jodie már tudta, hogy hamarosan felébred, és gyorsan felöltözik. Megcsiklandozza az ő meztelen lábát, és azt mondja neki, hogy szereti. De már az óráját nézegeti, a gyerekeire gondol, meg a sült csirkére, amit be kell szereznie a vacsorájukhoz.

Eleinte azt ígérte, el fogja hagyni a feleségét. De minél tovább hagyta Jodie izzadva ügyködni magán, annál kevésbé ígérte ezt. A lányt meglepte, hogy ettől megkönnyebbül.

Jodie ott feküdt, és gondosan számolta a hátán a foltokat. Aztán csoportosította őket, különválasztotta a barna öregségi foltokat a vérpiros bőrcímkéktől. Nem kívánt idejönni többé, de úgy érezte, kénytelen. A férfi tizennégy halvacsorát hozott neki, és okos lány lévén tudta, mennyibe került ez az egész. Feküdt mögötte, és halkan azt mondta:

- Ha egy férfi tizennégy halvacsorát fizet egy lánynak, darabját két font ötvenért, akkor meddig tart ki a lány? Mutasd meg, hogy számolod ki.

Ravasz kérdés volt, hiszen nem tudta, mennyivel tartozik még a lány a benzinért.

Végül is ő többet ér ennél. A férfi volt az első, aki a lehetőségeiről beszélt neki:

- Jodie Hamilton, ha kitartasz, messzire jutsz. Hogy a fenébe bújhattál el Hamish árnyékában? Ez olyan, mint gyémántot találni a szarban - mosolygott rá a többi negyedikes feje fölött.

A vele egykorú fiúk mintha észre sem vették volna. A legtöbben ismerték a bátyja legendáját, és féltek. Mások nem szerették, hogy beleköt a válaszaikba az órán. Könnyebb volt ezeknek a fiúknak hűdecsini lányokat fölszedni, és megujjazni az úszómedence mögött, mint a híres Hamilton-söpredék parancsolgató kis Jodie- jával bajlódni.

A hátára fordult, és a mennyezet paneljeit nézte. Kíváncsi volt, nem egy apát keres-e. Nem, ez több annál: ki akarta pihenni, hogy Mungo anyjának szerepét játssza. Most már folyton fáradtnak érezte magát. Ez csereügylet, nagyon jól tudta - de a három rövid órára, ameddig a férfi gondoskodott róla, megszabadulhatott minden nem rá méretezett tehertől. Három óra nyugalom négy izzadságos, mocskos percért.

Már nem érdekelte, hogy élvezi-e vagy sem. Eleinte a férfi kérdezgette, hogy jól van-e, aggódott, hogy kellemetlen a lánynak, amiért szűk, de most már el volt ragadtatva. Feküdt rajta, és kéjelegve meg kissé szorongva nézett a szemébe. Félt, hogy a lány összezárja a térdét, és megkéri, hogy hagyja békén. *Engedd, hogy befejezzem*, szürke szeme mintha ezt mondta volna, és a lány sejtette, hogy ez a legjobb dolog, ami valaha is történt vele, mellesleg azt is mondogatta, hogy „köszönöm, köszönöm, köszönöm”, miközben ki-be csúszott benne. Ezt szerette eleinte. Most már nem kérdezte meg, nem fáj-e neki, még ha folyton köszöngette is. Egyszerűen tette, ami jólesett, aztán egy csókot nyomott a homlokára. Zsíros nyoma olyan volt egy kicsit, mint a piros osztályzat egy dolgozat alatt.

A férfi megint ébren volt. Fölkült. Megcsiklandozta a talpát. Felül baloldalt az összes foga hiányzott, és a lány szerette volna, ha nem mosolyog rá így a válla fölött.

Amikor Mr. Gillespie először becserkészte, az ayri vidámparkba vitte a lányt. Egy ropogós ötvenfontos bankjeggyel jegyet vett neki az összes mulatságra: a visítés, rozoga hullámvasutakra, a súlyos, lengő kalózhajókra és kedvenceire, a sívítva pörgő körhintákra. A fények, az édes vattacukor, a pattogatott kukorica édes földimogyorószaaga szédítő éjszakává állt össze távol az otthontól. Jodie most szinte látta őt, ahogy kifizeti mindezeket a meneteket, és idegesen álldogál a homályban, mint egy elvált apa, miközben ő a hetvenöt másodperces élvezetekben részesül.

Egy másik alkalommal West Kilbride-ba vitte. Nyirkos szeptemberi este volt, és arról emlékezetes, hogy szégyenében és haragjában először zárta össze a térdét. Már a bepárasodott Sierrában rosszkedve volt. Mr. Gillespie nem vette észre, hogy túl sokat beszél a lányáról, aki a Hutchesons' középiskolába járt, és biztos befutó volt az Edinburghi Egyetemre. A lány féltékenyen hallgatta, ahogy büszkén dicsekszik

Gilliannel. Fájt arra gondolnia, hogy vele kapcsolatban senki sem érez így.

- Gondolod, hogy Gillian is ilyesmit csinál a tanárával? - kérdezte, miközben a férfi keze az iskolai szoknyája zsinórjával bajlódott.

A férfi felháborodott arckifejezésétől még mélyebbre süppedt a bőrülésbe. Gillian Gillespie sohasem süllyedne ilyen mélyre. Jodie az alsó ajkába harapott, de nem tudta visszatartani a nevetést: *Hááá-há*.

- Jó lenne, ha kinőnéd végre ezt az ostoba vihogást - dünnyögte a férfi.

Már látszott az öböl. Az alacsonyan álló nap visszatükröződött a tengeren, és csillogott, mint egy ezüstös pikkelyű hal. Jodie ekkor elhatározta, hogy hagyja, csináljon, amit akar, nem törődik vele. Letekerte az ablakot, és az ajtó keretének támasztotta a fejét. A tengeri levegő hűtötte égő arcát.

Mungo leszorította a szürke galambot a deszkára. Szorosan fogta, ahogy James mutatta neki, és a golyvás bólogatott, de nem vergődött. James megkeverte a vegyszerboltban vett hajfestéket, és rákenste a madárra. Egy mosolygó amerikai lányt ábrázoló kép volt a doboz oldalán, és a fiúk most összehasonlították a hajszínét a galamb szárnyával.

- Ne engedd, hogy a szemébe menjen, vak madarat nem tudok röptetni - mondta James.

Hosszú, gyengéd simításokkal az egész madarat bekente a trutyival. Összeragasztotta vele a szárnyait, úgyhogy Mungo elengedhette, mert a madár hozzáragadt a farostlemezhez. Úgy nézett ki, mint egy kátrányba és tollba forgatott állat. Aztán várták, hogy kifakuljon a színe.

- Ez a tudomány, hát nem? - vigyorgott saját fakó fürtjeit megrázva James. - Mindenki a szőkét szereti.

A galambháznak a fehérítőszertől savanyú szaga lett. A sav marta Mungo szemét, de az arca nem rángott. Szeretett itt lenni. James néha

odanyúlt, és megpróbálta végighúzni a vékony ecsetet Mungo halántékán. Folyton félre kellett ugrania, vigyázva, nehogy a platinaszőke galamb elszabaduljon.

A múlt héten mindennap eljött a galambházba. James nagyvonalú volt vele, örült, hogy beszélgethet valakivel a galambjain kívül. Hagyta, hogy Mungo kézbe vegye a galambokat, préselt takarmánnyal etesse és megitassa őket. A második napon a nyirkos fűben ültek, és James megosztotta vele a sonkás szendvicset. A harmadik napon James külön neki is készített egy vastagon megvajazott, szívós héjú szendvicset. Hamishhez képest nyílt és egyszerű volt. Ha odanyújtott neki valamit, Mungónak nem kellett félreugrania. Ült a hideg fűvön, ette a sós sonkás szendvicset, és meglepetten jött rá, hogy szomorú lesz, amikor hétfőn megint iskolába kell mennie.

A galamb nem lett olyan napsütötte Los Angeles-i szőke, amelyet a doboz ígért. Sápadt húsleveszínű lett, mint egy idős asszony harisnyanadrágja, de James így is elégedettnek látszott. Gondosan lemosta a madarat, a vegyszer utolsó maradékát is leöblítette a szárnyairól. Amikor visszatette a többi közé, azok buján bólogattak és szemezték vele.

- Azt hiszem, már tetszik nekik - mondta Mungo. - De úgy látom, magának még inkább.

Jamest lekötötte a hímek és tojók párosítása, hogy hadd udvaroljanak forgolódva, mielőtt különválasztja őket a hétvégén, és kéjesen kavargó, megviselt toll-labdákként kiengedi mindet a város fölé. Ha elég szépek és begerjedtek, mások galambjait csálhatják lames galambházába, és egy gyors baszáshoz juthatnak, amitől most igyekszik megfosztani őket.

Egy kékes példány lépdelt peckesen föl-alá a csirkeháló mögött. Fölfújta magát, és kevélyen nézelődött. Igyekezett lenyűgözni a tojókat, amelyekkel szűrös szeme találkozott.

- Nagyon odavan magától, mi? A nagy, hősies szívtipró.

- Mi a neve? - kérdezte Mungo.

- Nemtom, gondoltam, Archie-nak fogom hívni, de nem igazán illik hozzá.

Mungo nézte a hatszögletű hálón át.

- Akkor hívjad Mungónak.

James nevetett, aztán fájdalmasan, ugatva felköhögött. Mungo észrevette, hogy ez gyakran előfordul. Olyan volt, mint egy öregember köhögése, nyirkos, váladékos és mélyről jövő. James fölvetett egy kisebb, homokszínű tubit. Idegesnek látszott, és elég kicsinek, hogy tojó legyen.

- Nem, ha valamelyik Mungo, akkor ez a pöcsös az.

- Nem úgy néz ki, mint amelyik el bírna csábítani egy kitömött csirkét.

- Pont ezt mondom - emelte meg James a barna galambot, és lesimította felborzolt nyaktollait. - De vigyázz, mit beszélsz, a kis Mungo hall téged, és ő egy érzékeny kis pöcs.

Mungo szemügyre vette a galambot, a kisujjával megsimította a nyaktollait, amire az összerezsent. El kellett ismernie, a név illik hozzá.

- Még sohasem találkoztam egy másik Mungóval. Gondom lesz rá, hogy keményebb legényt faragjak belőle, mint az a Dolph Lundgren amott.

James üvegszilánkokat szórt szét a galambházban, nehogy a patkányok megegyék védtelen madarait. Recsegett a talpa alatt a törött üveg, amikor izgatott táncba kezdett.

- Ez az! Az ő neve Dolph, és nem Archie! - mutatott a kékes madárra.

- Ezennel megkeresztellek: Dolph, az Örült Kefélőgép.

- Dolph Pidgegren.

- Nem, tönkreteszem a találkát egy ilyen névvel. Költőibbre van szükség. Olyasmire, ami félelmet kelt a többi hím tubiban, *Bánatos Égbolt Bajnoka*, vagy ilyesmi.

- Mit szólnál ahhoz, hogy Conan, a szektás?

- Szó se lehet róla! - de Mungo látta, hogy Jamesnek ez tetszik.

Kimentek, magára hagyták kicsit az ifjú párt. Lehasaltak a rongyos fűre, és hallgatták az esti forgalom halk moraját. A nappali fény elmerült a gyalogos felhőkben, néhány rövid pillanatra minden lágy barackszínű fényben fürdőit. Mungo lehunyta a szemét, és próbálta megérezni a melegét.

- Egyáltalán hogy kezdted el golyvásokkal foglalkozni?

Elképzelte, ahogy James megvonja a vállát mellette.

- Egyszerűen az apám tanított rá.

Mungo úgy érezte, mindenki tud mindent, ami a Hamilton családról tudható, de James semmit sem mondott el a magáéről.

- Ő is galambász?

- Nem igazán. - James ismét köhögött. - Keresett valamit, amit együtt csinálhatunk. Azt hiszem, büntudata volt.

Mungo szerette volna tudni, milyen az, ha az embernek apja van.

- Te hasonlítasz rá?

- Aha.

- Utánozod?

- Aha. Anyám legalábbis ezt mondta.

- Most már nem mondja?

James ránézett, gyors pillantás volt, mintha valamit keresne Mungo szemében, talán kegyetlenséget vagy a szívtelen nők szemvillanását, amikor egy jó sztorit szimatolnak.

- Bocs, azt hittem, tudod. - Fűcsomókat tépkedett ki tövestül. - Több száz nagy, fekete kocsi volt ott, azt hittem, a telepen mindenki tudja. - Egy fűszálat csúsztatott az ajka közé. - Ezért van büntudata, tudod. Amikor anya meghalt, vissza kellett mennie dolgozni. Rengeteget dolgozik. Csőszerelő egy olajfűró szigeten. Jól keres.

- Skóciában?

- Aha, de egészen fönt a csücsökben, majdnem a norvég vizeken. Két hetet dolgozik, aztán két hét szabadságot kap. De az sokszor rövidebbnek tűnik. Azt mondja, a petrolpapagáj nem tud fölszállni, ha köd van.

- A petrolmicsoda?

- A helikopter. Több száz mérföldre vannak a parttól, és nem repülhetnek rossz időben. A nap felhúzza a ködöt a tengerről. Azt mondja, néha Aberdeent sem látni a nyári ködtől. Azt hinné az ember, ez télen van így, de nem. Nyáron a legrosszabb. - Most Mungo szemébe nézett. - Tényleg nem láttad a fekete gyászkocsikat?

- Nem - mondta Mungo, és így is volt. Nem tudott Mrs. Jamieson haláláról. - Sajnálom a mamádat. Nagy csönd lehet nálatok.

- Előfordul.

- Csönd van nálunk is. - Mungo egy fűszálat illesztett az ujjai közé, és megpróbált sípolni vele. A fűszál berregő hangot adott, aztán élesen felvijjogott. - Tudod, eljöhetsz hozzánk, amikor csak akarsz.

- Szuper. De mindegy, nem sokáig maradok itt. Hamarosan tizenhat leszek, befejezem a sulit, és eltűnök ebből a pöcegödörből.

- Aha. Hová mész?

- Nem tudom. Talán föl északra. Valahová, ahol a szabadban dolgozhatok. Szeretek a szabadban lenni, és mindenütt jobb, mint itt. Itt úgy érzem magam, mintha a boldog háziasszonyt játszanám, akinek a férje soha nincs otthon.

Mungo nemigen tudta elképzelni, hogy Hamishtól távol éljen, és állandóan attól féljen, hogy történik valami Ma-Mauval. Megpróbált nevetni.

- Tudod, mit, ha megvársz, veled megyek, amikor én is tizenhat leszek. Szóval én még soha nem hagytam el az East Endet. Elvihetsz Shettlestonba, és azt mondhatod, hogy Spanyolországban vagyok.

James erre nem szólt semmit. Mungo furcsán érezte magát ettől. A másodpercek rettentően hosszúra nyúltak. Jobban tette volna, ha befogja a száját, de a szavak kikíváncoztak belőle, hogy betöltsék az űrt.

- Tudod, azt hittem, hogy az én anyám is meghalt. De nem. Véres hurkát süt a kórház mellett.

Hülyeség volt ezt mondani egy fiúnak, akinek meghalt az anyja. A fűbe eresztette az arcát.

Mikor a fények kigyúltak a lakótelepen, Mungo segített James- nek kisöpörni az utolsó ketrecek, és bezárni éjszakára. Ahogy mentek vissza a bérházak felé, James átnyújtott neki egy hosszú, barna tollat, amit a Kis Mungo vedlett le.

- Ez neked jár.

Mungo a kezében forgatta a tollat, puha és pihés volt a külső széle mentén. Kis Mungo fióka volt, még nőnie kellett. Meg akarta ezt említeni Jamesnek, de az megelőzte:

- Találkozom pár lánnyal fönt a régi szökőkútnál. Akarsz jönni?

- Nem. Inkább nem.

Nem akarta, hogy Jodie üres lakásba menjen haza. Azt akarta, hogy égjen a villany, mire hazajön a kávézóból.

Jamesre megint rájött a köhögés. Elővett egy kék inhalátort a tréningruhája zsebéből, és kétszer mélyet szippantott belőle. A gyapjúsapkája, mint mindig, szabadon hagyta a fülét, amelynek a széle már hámlott a hidegtől.

- Szerintem haza kéne menned kicsit megmelegedni. Nézed a tévét?

- Nem. Még nincs kedvem hazamenni az üres házba. Biztos, hogy nem akarsz velem jönni? Tudok egy csajt, aki hagyja, hogy megujjazzd, ha veszel neki egy diós csúcsot.

Mungo megint a Kis Mungo tollának puha szélét simogatta. Szerette volna tudni, lesz-e valaha annyi idő, hogy szeressen ilyesmit csinálni.

- Nem, kösz.

- Ugyan már, légy férfi - mondta kis mosollyal James.

De már elfordult, és a park felé sandított.

Mire Mungo hazaért, minden villany égett, és az anyja a lehajtható asztalnál ült a teakonyhában. Magán tartotta a vastag anorák- ját, és whiskyt ivott egy talpas borospohárból, egy másikat pedig alkalmi hamutartónak használt. A lila szemfestéke elkenődött, ami furcsa, kék árnyalatot kölcsönzött az arcának. Mungo tudta, hogy sírt. Ma-Mau nyilván észrevette, hogy tátott szájjal bámulja.

- Ne állj le ott legyeket fogdosni - fújtatott -, gyere ide, és ölelj meg.

Mungo odament az anyjához. Az az ölébe húzta, és átkarolta, tiszta *Pietà*. Már majdnem tizenhat éves volt, túl nagy ahhoz, hogy babusgassák, mégis hagyta, hogy kényeztesse az anyja. Átkarolta, és az arcát a hajába nyomta. Kolbász- és szottyoskörte-, cigaretta- és gyümölcsízűrágógumi-szaga volt, az ismerős illatok sehol. De ahogy a feje búbját szaglászta, mindezek mellett ott volt egy idegen szappanszaga, és mintegy annak alapjaként Jocky lakásának szaga, egy idegen fürdőlepedő pézsmás illata. Mungo igyekezett nem észrevenni.

- Tényleg azt hittem, hogy meghaltál.

- Ha-ha! - rikoltott az asszony, és széttárta a karját, mint egy egyiptomi múmia. - Nincs szerencséd, pajti. *Még él!*

Mungo még nem tudott nevetni.

- Volt egy sztori az esti hírekben. Pár tizenéves lány eltűnt, és kiderült, hogy megölték őket. Aggódtam miattad.

- Hát ez kedves tőled - fordította feléje az arcát az anyja. Olyan árkok látszottak rajta, amelyek nem voltak még ott, amikor legutóbb látta. Régi smink rakódott le a finom ráncaiba, úgy festettek, mintha vénák lennének. - Ha te egy örült gyilkos lennél is, gondolod, hogy én még elmennék tizenévesnek?

Mungo megvakarta az arcát.

- Hát persze.

Tudta, hogy az anyjának tetszeni fog ez a hazugság.

Ma-Mau vidáman toppantott a kicsi lábával.

- Jaj, már el is felejtettem, mennyivel jobban érzem magam mindig, ha itt vagy körülöttem. - Megcsókolta a fiú arcát. Furcsa, nyitott szájú csók volt. Mungo érezte a nyelve nedves hegyét. Az anyja már részeg volt. - Bárcsak találnék egy olyan férfit, amilyen te vagy. Nem is tudom, hogyan sikerült téged összehoznom. Nem úgy, mint a másik kettőt.

- Jodie rendben van - mondta Mungo. - Orvos lesz vagy úrhajós. Szerintem leginkább rá lehetsz büszke.

Ma-Mau elégedetlenül morgott, aztán elvigyorodott, mint egy összeesküvő.

- Az nem számít. Ki szeret egy olyan nőt, aki nem szórakoztató? - Nagy adag whiskyt lötyintett a borospohárba. Mungo kíváncsi volt, eljön-e éjszaka a Krumplirém, az anyja meredt szemű, szörnyeteg változata. Figyelmesen nézte, úgy látta, hogy jól érzi magát. Talán minden rendben lesz. - Nem utálod, hogy egész nap össze vagy itt zárva *vele*? ő egyáltalán nem szórakoztató. Esküszöm, a kis utálatos egy napirenddel a kezében bújt elő belőlem.

- Mindig nevetünk, mikor együtt vagyunk.

- Ez a másik, ami soha nem tetszett benne. Mihelyt elég nagy volt hozzá, hogy fölemeljen, úgy mászkált itt a telepen, mintha az ő kisbabája lennél.

- Mungo, ne égesd az összes villanyt... - Nem hallották, hogy a kulcs fordul a zárban. Jodie állt előttük egy ázott pizzásdobozzal a kezében. - *Te* meg mi az istent csinálsz itt?

- Szép dolog így köszönni a saját anyádnak.

Jodie letette a pizzásdobozt az asztalra. Durván megragadta Mungo karját, és elrántotta Ma-Mau öléből. A saját székére ültette, és a kihűlt dobozra mutatott:

- Tessék, egyél.

Mungo szót fogadott. Jodie a mutatóujját Ma-Mau elegáns poharába dugta. Ahogy lenyalta az ujját, elfintorodott.

Ma-Mau szeme üveges volt, a fehérje vörösre ázott, mintha túl sokáig időzött volna a városi uszodában. Az állkapcsa furcsa szögben állt, és haragosan nézte, ahogy Jodie Mungo körül röpköd. A fiú letépett egy darab megviselt pizzát, és odanyújtotta az anyjának. Az kinyújtotta a kezét, hogy elvegye, de Jodie visszarántotta Mungo karját.

- Ha te jóllaktál, és *ha* marad valami, akkor megeheti, de addig nem.

Jodie elkezdte összeszedni a piszkos edényt.

- Szóval minek köszönhetjük ezt a nagy megtiszteltetést? *Hááá-há.*

- Csak gondoltam, eljövök, hogy lássam a kölykeimet. - Ma- Mau egyenesen ült a konyhaszéken, próbált valami méltóságot mutatni a saját házában. - Mi rossz van abb...

- Kímélj meg a hülyeségeidtől, Maureen. - Jodie hidegen mondta, de közönségesség nélkül. Mungo fölpillantott rá: a nővére megviseltnek látszott. - Mi van Jockyval?

- Semmi. Semmi sincs Jockyval. Csupa vattacukor és smárolás holdvilágnál. Csak látni akartam a fiamat. Az egyetlen igaz szerelmemet.

Átnyúlt az asztalon, és az ujjait Mungo ujjába fűzte. Úgy mosolyogtak egymásra, mint a szerelmesek.

- Nagyszerű. Szóval ez akkor egy röpke látogatás? Örülök, hogy helyet szorítottál a naptáradban. - Jodie haja ki volt fésülve az arcából, a lófarka a hátára lógott vastagon, mint egy hajókötel. A feszültségtől megkövült az arca. A konyhafiókokban kotorászott, egy papírköteget vett elő, és ledobta Ma-Mau elé. Dühös, vörös jelek voltak rajta mindenütt, mintha a betűk rájuk kiabáltak volna. - Azzal fenyegetnek, hogy kikapcsolják az áramot, a gázt és a telefont. A lakásszövetség már háromszor azt írta, hogy úgy látják, nincs felnőtt a háznál. Ha nem

jelentkezel, föl hívják a szociális osztályt, és a drágalátos fiadat gondozásba veszik.

- Kíváncsi vagyok, melyik árulkodó szarházinak járt el a pofája. - Ma-Mau padlóra dobta a vörös betűs levelet. - Ez a kibaszott telep! Nem mehetsz végig az utcán anélkül, hogy minden genyó ne tudná, mi van veled.

- A legelső dolgod hétfőn, hogy bemész a tanácshoz, és beszélsz velük.

- Aha. Majd meglátom.

- Nem, a legelső dolgod ez lesz hétfőn.

Ma-Mau fölemelte a kezét, hogy eltakarja a száját, az asztal fölött odahajolt Mungóhoz, mintha Jodie ott se lenne.

- *Látod, megmondtam, hogy kibaszottul nem szórakoztató.*

Jodie lehunyta a szemét. Mungo látta, hogy a karja ernyedten lóg. Ma-Mau kiborította a hamut a tartalék poharából. Whisky-t töltött bele, és Irn-Brut lötytyintett hozzá. Odatolta Jodie elé.

- Tessék, csibém, ettől talán ellazulsz egy picikét.

Jodie szeme felpattant. Mungo eddig soha nem vette észre, de most meglátta Hamish erőszakosságát az arcán. A szeme ugyanúgy szürkésfeketévé fakult, mint az ayrshire-i kovakő, és az álla megfeszült, mint Hamishé, mikor arra készült, hogy keményen odavágjon. Kinyújtotta a karját, és lesöpörte az asztalról a poharat, ami nekivágódott a szemközti falnak. Olvadt narancs fröccsent a fehér konyhapultra.

- Te pofátlan húgyagyú! - Ma-Mau nem szerette, ha ajó italt pazarolják. - Még nem vagy annyira nagy, hogy el ne fenekeljelek, kisasszony.

- Minek jöttél vissza?

- *Minek jöttél vissza, minek jöttél vissza* - ismételte papagáj módra, keserűen vinnyogva Ma-Mau. - Hát ha tudni akarod, a ti hibátokból.

Minden frankón ment köztünk Jockyval, amíg ti ketten meg nem jelentetek a falatozónál.

- A mi hibánkból?

- Aha - kapta föl az orrát Ma-Mau, és egész testével elfordult tőlük, mintha erkölcsi sérelem érte volna. - Szarul éreztem magam, miután láttalak benneteket. Büntudat, vagy mi. Úgyhogy megmondtam Jockynak, hogy kölykeim vannak, ő meg lapátra tett. Azt mondta, ez túl zűrös. Azt mondta, nem akar családot.

Jodie egész súlyát a fél lábára helyezte. Fintorgott, mintha égett szagot érezne. Hosszú, félelmetes csönd volt, mielőtt megszólalt:

- Tudod, kérdezősködtem, és kiderült, hogy Jocky Dunbarnak négy saját kölyke van. Három lány és egy fiú, még mind iskolás. *Hááá-há.*

- Én azt nem mondtam, hogy *nincsenek*.

- Együtt éltél egy idegen férfival, és otthont játszottál a kölykeivel. Főztél rájuk?

- Az nem így volt. Nem miattuk voltam ott.

- Kivasaltad az iskolai egyenruhájukat? Szendvicseket csomagoltál nekik ebédre?

- Nem mindig.

- Várj csak, hogy mi van? - nézett Mungo egyik nőről a másikra. - Mau - az anyja utálta, ha így hívta -, kivasaltad a ruháját egy másik fiúnak?

- Nem, Mungo.

Ma-Mau átnyúlt az asztal fölött, de a fiú elhúzta a kezét. Jodie a tarkójára tette a tenyerét, forró volt.

- Tudom, hogy nem miattunk vagy itt - mondta Jodie. - Tudom, hogy valami özvegyembernek meg a nagyszerű kölykeinek szerepeltél. Mungo életére lefogadnám, hogy most azért vagy itt, mert kirúgott, mert túl sokat iszol. Lefogadom, rosszul volt attól, hogy a Trongate körül futkostál, és szégyent hoztál rá.

- Te sohasem szeretted engem.

- Valamikor igen - bólintott Jodie őszintén. Karon fogta Mungót, és kivezette a teakonyhából. - Itt maradhatsz, amíg beszélünk a tanáccsal, aztán el kell menned. Minden pénteken elmegyek a falatozóhoz, és elhozom a pénzt a számlákra. Csak addig kell fizetned, amíg Mungo tizenhat éves nem lesz. Aztán szabadon tönkreteheted magad, ahogy akarod. Próbáld meg a lehető legrövidebb úton.

Jodie szerette volna, ha az öccse sír. Ez olyan luxus, amire ő sohasem volt képes. Az ő helyzete más volt, nem volt kinek sírnia - se Ma-Mau, se Hamish nem vigasztalta volna meg. De Mungónak ott volt ő. Ahogy a városi szeméttároló mögött kuporogtak, azt kívánta, bárcsak sírna. Csak Hamishre kellett gondolnia, és máris látta a dühöt, amely felhalmozódik, ha az ember soha nem engedi szabadjára a sérelmeit. Túl sok görcsbe kötött férfit látott.

- Tudod, hogy hazudós, igaz?

Mungo bármikor máskor az anyja védelmére kelt volna. Ez volt az ő szerepe a családi drámában, megtalálni a jóság utolsó foszlányait Ma-Mauban, és örökösen emlékeztetni erre az ivadékait. Tudta a szerepét, de nem volt ereje fölmondani.

- Tudod, hogy abban a percben lelép, amikor Jocky telefonál.

Mungo döbbentnek látszott, a szája tátva maradt. Nem volt már ereje vitatkozni.

- Tényleg gondoskodott Jocky kölykeiről?

- Igen - mondta Jodie. - Láttam, hogy megint rád jött az örült rágszálás. Nem tudtam rászánni magam, hogy megmondjam.

A szeméttároló árnyékában ácsorogtak, amíg csak bírták. Valami rettenetesen búzlott, de minél tovább várnak, annál valószínűbb, hogy Ma-Mau nyugtalan álomba merül. A szélről védve összebújtak, Campbellné megijedt tőlük, amikor halat hozott le a telep kóbor

macskáinak. Mungo éppen a galambos fiúról mesélt Jodie-nak, amikor Campbellné kizavarta őket a sötétből, és ágyba küldte őket. A lépcsőházban fölfelé menet zsörtölődött. De Mungo látta a szája szögletén, hogy sajnálja őket.

- Micsoda két kis szarházi vagytok, hogy halálra rémítetek egy öregasszonyt. - Egy-egy darab rikító narancssárga sajtot nyomott a kezükbe. A köténye zsebéből varázsolta elő, mintha az lenne a sajtok természetes helye. A sajt széle szárazon töredezett, de nem engedte el őket, amíg meg nem ették. - Úgy néztek ki, mint akikkel bármelyik pillanatban végezhet az angolkór.

- Köszönjük, misszasz Campbell - mondta Jodie.

Campbellné megfogta Jodie kezét. Elsimította arcába lógó haját.

- Figyelj, csibém, ha bármi okból nem tudtok ma éjszaka oda- fönt aludni, csak gyertek le hozzám, rendben? Tudok egy kis ágyat készíteni mindkettőtöknek, és nem kérdezek semmit. - Campbellné elhallgatott, de nem engedte el a kezét. - Nem akarom, hogy úgy nézzen ki, mintha beleártanám magam egy másik asszony dolgába, értitek, ugye? De csak szójatok, rendben van?

Mungo előrelépett, és megölelte az asszonyt. Az körbeperdült vele.

- Di-dá-dú. Szép kis firma vagy, Mungo Hamilton. Az utolsó nagy romantikus. - Elhessegette őket. - El innen. El, mielőtt az öreg Graham féltékeny lesz.

A Hamilton-lakásban csönd volt. Ma-Mau a hálósobájában volt, nehezen lélegzett. Csöndesen becsukták maguk mögött az ajtót. Jodie a szájára tette az ujját, de Mungo tudta, mit kell tennie. Régóta játszották már ezt: egy pisszenést se, nehogy a Krumplirém fölébredjen.

Mungo csak hétéves volt, Jodie meg nyolc és fél, amikor először találkoztak a Krumplirémmel. Jodie látta, hogy az öccse viaskodik azzal a másik személlyel, a dühös, pusztító részeggel, aki előjött, ha Ma-Mau a mélyponton volt. A *Willo the Wisp* sorozatot nézték, vacsoraidő volt,

de Ma-Mau már régóta ivott, mire hazaértek az iskolából. Hamish valami ennivalót kért, az anyjuk nevetett, és megmondta, hogyan működik a villanytűzhely. Hamish dührohamában elvette tőle a whiskysüveget, és kiöntötte a tartalmát a mosogatóba, mintha kihűlt tea lenne.

Amikor végzett Hamish elpáholásával, az asszony pánikba esett: hol talál még italt? Telefonált a szomszédban lakó férfinak. Az átjött, és bementek a hálósobába egy üveg likőrborral. Hamish csak a hasán tudott feküdni, a feneke skarlátvörös kéznyomokkal volt tele. Ők a tévé előtt ültek, és sós zabpelyhet ettek, amit Jodie csinált. Amikor a férfi végre elment, Ma-Mau holtrészeg volt, és félig meztelen. Túlfutott azon a ponton, amikor még jól érezte magát, és most dühös volt, ocsmány, és mélységesen úgy érezte, hogy átverték.

- Tudod te, mit kellett tennem? - vádolta Hamisht. Tudták, habár még nem voltak rá szavaik. A tévébe kellett temetkezniük, hogy ne hallják a férfit meg a lihegését. Annyira közel voltak a készülékhez, hogy hallották a képernyő sercegését. - Nahát, az *egész* a te hibád, ez az igazság - mutatott vádlón idősebbik fiára.

A gyerekek összébújva ültek, rémülten, mint három ijedt menyét. Azon a napon találta ki Jodie a Krumplirémet.

Amikor Ma-Mau végre elájult, Jodie bekente cinkrázóval Hamish vöröslő fenekét, miközben Mungo a lehalkított tévé csatornáin szörfölt. Egy farkasemberes film ment: vígjáték egy amerikai kamaszról, aki megpróbál megküzdeni ijesztő alteregójával. A három gyerek tátott szájjal nézte, fejük imbolygott puha nyakukon, és Jodie halkan megszólalt:

- Ez olyan, mint Ma-Mau. Nem mindig ugyanaz a személy. Nézzétek.

Leeröltették a torkukon Campbellné száraz sajtjának utolsó falatját. A sötét folyosón álltak, és igyekeztek megfejteti Ma-Mau szabálytalan

lélegzetvételeinek üzenetét. Elaludt. Jó. Jodie jóéjszakát-pusztit adott az öccsének. Különváltak, ki-ki ment a saját hálósobájába. Semmi zajt nem csaptak, Ma-Mau valahogy mégis felriadt. Hangja nedvesen, ragacsosan hangzott a sötétben.

- Mungo? Mungo kedvesem, te vagy az?

Mungo a nővérére nézett; az intett, hogy maradjon csendben, minden szín kifutott az arcából. Ma-Mau kikászálódott az ágyból. Egy húsos talp csattant a szőnyegen, és Mungo tudta, mit kell tennie, hogy távol tartsa, hogy leszerelje.

- Igen, Ma-Mau. Én vagyok. Mi az?

Az asszonynak sokkal több idő kellett a gondolkodáshoz, amikor mélyponton volt. A gyerekek álltak a sötétben, várták a választát.

- Gyere - mondta a szánalmas hang. - Gyere be, és aludjál Ma-Mauval ma éjszaka.

- *Túl nagy vagy ehhez* - súgta hangtalanul Jodie.

- Tudom.

De nem vallhatta be Jodie-nak, mennyire szeretné megtenni, mennyire szeretne az anyjával lenni, és ismét biztonságban érezni magát.

- Mungo, nem alhatsz vele - suttogta Jodie.

- Munn-go, Mungo. Gyere, aludj itt ma éjszaka - nyöszörgött Ma-Mau.

Ma-Mau alig artikulált. Megteheti, hogy vár, hogy nem csinál semmit, és az asszony valószínűleg elalszik. De hogy mondhatná meg Jodie-nak, hogy neki ez ugyanolyan, mint az anyjának?

- Oda kell mennem. Legalább szemmel tartom. Nehogy nekiinduljon az éjszakának.

Jodie nem szólt többet. Utálkozva elfordult, és becsukta a hálósobája ajtaját. A fiú hallotta, ahogy helyére ugrik a kis retesz. Hamish egyszer berúgta az ajtaját - éppen akkoriban, amikor Jodie

vérezni kezdett -, és ő bosszúból az összes nadrágjából kivágta a zsebet. Hamish ezután sokáig kénytelen volt a két kezében hordani minden holmiját, mint egy betlehemi koldus.

Mungo töltött Ma-Maunak egy nagy pohár fémízű csapvizet. Besurrant a meleg hálósobába.

- Emeld föl a feneked - rendelkezett, és az asszony rák pózba emelte magát az ágyon, remegve, mintha bármelyik pillanatban leroskadhatna.

Mungo előásta hasa párnái közül a harisnyanadrágja szoros gumiját, és lehúzta róla. Az asszony megkönnyebbült sóhajjal visszafeküdt, és megpaskolta maga mellett a lepedőt. Mungo levetkőzött, csak a bokszeralsót hagyta magán, és bemászott mellé. Magukra húzva a paplant az asszony közel nyomakodott hozzá, és ő odasimult keskeny hátához. Mintha egy gyereket tartott volna a karjában, egy részeg, savanyú leheletű, nikotinszagú gyereket. Mungo a meleg combját az asszony hideg lábához nyomta. Apró lábát a saját lába közé fogta, és finoman dörzsölte, míg azt nem érezte, hogy már nem jég hideg.

- Nem vok áámos - dünnyögte Ma-Mau kásás hangon.

- Akarsz egy történetet? Mesélhetek arról a nőről, aki megnyerte a sportfogadást, és soha többé egy napot sem kellett dolgoznia. Azt szereted.

Ma-Mau a fejét rázta, mint egy gyerek.

- Nem. Énekelj valami szépet.

- Például?

- Száz szép dalt ismersz. Valamit, amit fölvetél a slágerlistáról. Valamit a szerelemről.

Mungo ott feküdt mögötte. Ott kellett tartania magánál. Halkan elkezdett szerelmes dalokat énekelni, nem volt biztos a szövegben, de abban igen, milyen érzést keltenek benne.

Hat

A narancssárga Capri egy törött utcai lámpa alatt parkolt. Valamelyik törekvő ifjú fölmászott a lámpaoszlopra, és kiiktatta a világosságot, hogy nyugodtan csókolóz hasson a barátnőjével. A kocsí az árnyékban állt, nem messze a szélfogótól, amely a száradó területet elválasztotta a sáros fűtől. Pompás masina volt. Még a félhomályban is olyan bizalomkeltően sütőtökszínű, hogy eloszlatta a csicsás járművek szokásos, zavarba ejtő benyomását. Erőtől duzzadó vadállatnak látszott, olyannak, amelyet Mungo mindig csak az Amerikából importált játék autók dobozán látott.

Hamish az ajtó kilincsére tette a kezét, egy lapos fejű csavarhúzó gyors mozdulatával felnyitotta a zárat, és beszállt. Mungo hátralépett az árnyékba. Mikorra Hamish életre keltette a dübörgő motort, egész hátával a szélfogóhoz tapadt.

- Szállj be, szarzsák - Hamish csak ennyit mondott.

Mungo nem hitte, hogy túl tudja kiabálni a berregő motort.

Tükröző díszeivel és prémes fejtámaszaival a kocsí belseje inkább hasonlított egy lepusztult úri klubra, mint kocsibelsőre. Hamish lassan hajtott a hátsó utcákon, és Mungo belesüppedt a plüssülésbe, azon igyekezve, nehogy meglássa valaki a lopott kocsiban. Amikor a Parade jelzőlámpáihoz értek, Hamish sebességet váltott, és beletaposott a gázba. Ijesztő dübörgés támadt, amely visszaverődött a bérházak faláról, és felriasztotta a buszmegállóban állókat. Aztán újra.

- Nekem ez nem tetszik - mondta Mungo rángó arccal.

Hamish megint felbőgte a motort. A szembejövő reflektorok megcsillantak vastag szemüveglencsén.

- Nem hagyom abba, amíg nyugton nem ülsz, és be nem fejezed ezt az idióta viselkedést.

- De hát feltörted.

A motor megint felüvöltött, és a kocsí mozgásba lendült.

- És? Aki meg akar állítani, bazmeg, annak előbb utol kell érnie.

A Parade fényei gyönyörűek voltak ilyen sebességnél. A kivilágított gyorsétkezdék és otthonos kocsmák tükröződtek a vizes útburkolaton. Bérházak húztak el mellettük, és Mungó figyelte az utcai szobák szinkronban változó fényeit; a hidegtől védett, boldog családok mind ugyanazt a tévécsatornát nézték. A bérházak hamarosan elmaradtak, és Royston alacsony házai bukkantak fel jobbra a dombon: katolikus vidék, nem Hamiltonoknak való.

Ezeket túl a Sighthill megíúsult ígéretei. A toronyházak csak húszévesek, de máris elhanyagolt állapotban voltak. A legmagasabb épületek, amiket Mungó valaha látott. A tetejük eltűnt a sűrű fellegekben, mintha a soha el nem álló esőn túl vezető lépcsők volnának, vagy tartóoszlopok, amelyek a sötét gomolygást tartják vissza attól, hogy leomoljon, és megfojtsa az egész várost.

A Capri tudta, mi a repülés. Valahányszor Hamish megállt egy piros lámpánál, majd újra elindult, Mungó olyan erővel préselő- dött az ülésbe, mint amikor Hamish ült a mellkasára. Csak ezt a nyomást most szabadságnak érezte. Hamish felbőgte a motort, elrántotta a kormányt, és a kocsí megkerült egy járdaszígetet. Amíg a jelzőlámpánál álltak, Hamish a kivilágított falatozóra mutatott. Csöndes volt, Ma-Mau az ételkiadó ablakban lógott, a fluoreszkáló neonfény csillogott sápadt mellén. A fiaí figyelték, ahogy az egyik szemetessel flörtöl. Hamish letekerte az ablakát, és megint felbőgte a motort.

- *Verdbenekivénpiás, adegyfalást!*

Mungo lehúzódt az ülésen. Mentegetni készült Ma-Maut, de már a Trongate felé csikorogtak. Hamish hangosan röhögött, és Mungo akarata ellenére azon kapta magát, hogy jól mulat.

- Ne pisáid össze magad, nem tudja, hogy mi voltunk - mondta Hamish. - Soha nem visel szemüveget férfiak előtt.

A narancssárga bestia lefelé rohant a High Streeten, majd jobbra kanyarodva elhagyta a sajtóházat, és a George Square-re ért. Hamish úgy hajtott, mintha az övé lenne az egész város, fél kézzel a kormányt tartotta, a másikkal gúnyos lányoknak integetett az ablakból. Mungo a hűvös üvegnek támasztotta a homlokát, és az elhúzó ezer történetet nézte: munka után egy italra betérő fiatal, alulöltözött nők, lelkesen gesztikuláló művészeti iskolások meg saját fontosságuk tudatában vonuló ügyvédek, hónapok alatt irattartókkal. Mennyi élet zajlik alig kétföldnyire az övétől, és mind nagyszerűbbnek tűnik.

Hamish a széles Argyle Streeten hajtott végig. Az emberek alacsonyabb sorban lévőnek, hozzájuk hasonlóknak tunktek itt. Most már közelebb voltak a Clyde folyóhoz, és az üzletek olcsóbb árut kínáltak; nem adták vissza homokfúvással az épületek dicsőséges aranszínét. Glasgow-iak csörtettek a szemerkélő esőben, nem is nézve, merre mennek. Nem néztek föl a korinthoszi oszlopoktól súlyos, nagy épületekre, amelyeket a dohánykereskedők építettek maguknak. Mungo irigységet érzett. Ha ezeken az utcákon járhatna nap mint nap, soha nem unná meg a város szépségét.

- Jól vagy? - kérdezte Hamish. - Ugye nem leszol rosszul?

- Ezt soha nem láthatom. Ne hajts olyan gyorsan.

Cirkáltak még egy ideig, fel és le kanyarogva a West Nile és a Renfrew Streeten, majd vissza a Hope Streeten. A kocsi megállt a Central Station lámpáinál, nézték a fiatal nőket, akik összekapaszkodva a kocsimákba és klubokba tartottak. Puha karjuk kívül rózsaszín és

libabőrös volt, makacs csecsemőhájtól göröngyös. Hamish elhúzott mellettük, és csábítóan duruzsoltatta a motort. A lányok rájuk nevettek.

Hamish megpöccintette a benzinszintmutatót.

- Kár elpazarolni ezt a szépséget. Hogy tetszene egy kis kaland, mielőtt munkába állunk? - Előhúzott egy doboz Special Brew sört a tréningruhája zsebéből, és Mungónak nyújtotta. Elővett egy másikat, és koccintott az öccsével. Mungo szomorúan látta a sör fehér habjának gömbjeit a kárpiton, de Hamish szemlátomást nem törődött ezzel. - Most jövünk mi, a tökös Hamiltonok.

A kesztyűtartóban ott voltak valakinek a kazettái. Hamish betett egy Pretenderst, és Mungót szidta, hogy „hagyja abba a szipogást”, verte az ütemet a lármás kórushoz. Boldognak látszott, gyorsan hajtott, fél kézzel kormányozva siklott a szemerkélő esőben, a sörösdobozt a térde közé szorítva. Mungo szerette volna sokáig nézni őt ilyen ritka elégedetten, de a város már alattuk suhant el. A Clyde hídján voltak. Olyan városrészek fölött repültek, amelyeknek Mungo a nevét se tudta.

Mire elérték a tengert, már alig lehetett látni, hol ér véget a part, és hol kezdődik a víz. Hamish leparkolt a legmagasabb dombon, és felültek a motorháztetőre. Alattuk az éjszakai fények csillagképei, magányos tanyák és falvak kis foltjai lapultak meghitten a jeges ír-tengertől védve. Hamish átkarolta Mungo vállát.

- Legközelebb talán nappal jövünk ide, jó? - szólalt meg szinte mentegetőzőve.

Mungónak mindegy volt. Ez volt a legnyugisabb hely, amit valaha látott.

- Kikapcsolhatnánk a fényszórót? Csak pár percre.

A bátyja megtette. Kiitta a sörét, aztán kiitta Mungóét is helyette, és ott ültek együtt az alkonyaiban.

- Nem akartam mindig olyan kemény lenni hozzád - mondta egy idő múlva.

- Tudom.

- Egyszerűen csak néha nyomást érzek a lelkemben. Tudod, ott vannak a Billyk, Adrianna baba, és a tetejébe rád is vigyáznom kell.

- Nem kértelek rá.

- Mondjuk te okozod a legkevesebb gondot. - Hamish gyengéden meghúzta Mungo fülcimpáját. A fiú ritkán hallotta így beszélni a bátyját. Otthon semmilyen gyengédséget nem engedhet meg magának az ember. Ostobaság valami kedveset mondani, amit aztán a telep felhasználhat ellened. - Együtt vagyunk ebben, Mungo. Azért vagyok kemény veled, mert nem hagyhatom, hogy puhának vagy semmilyennek mutakozzál.

Meghúzta Mungo fülét, aztán megcsavarta.

Mungo szomorú volt, hogy az igazi bátyja ilyen hamar visszalopakodott.

- Azt hiszem, valami baj van Jodie-val. Nem eszik rendesen.

- Aha. - Hamish mintha unta volna ezt. - Lefogadom, hogy a suliban egyik srác sem akarja megdugni.

- Várjál, azt hittem, együtt vagyunk ebben. A három testőr.

- Röhögnöm kell! Inkább mint a keresztapa meg a két használhatatlan semmirekellő. - Hamish összegyűrte a sörösdobozát, és megröptette a levegőben. - Gyerünk. Akarsz látni egy frankó varázslatot?

Hamish kanyargó utakon vezetett végig. Gyorsan hajtott, és Mungónak eszébe jutott, hogy a bátyja volt már itt nélküle, és a gondolattól elszomorodott. A kocsis magas sövények és tanyakerítések között haladt, és egy kis domb tövében állt meg. Az esti kék derengésben Mungo körülbelül negyvenlépésnyire látott el.

- Na jó - szólalt meg Hamish. - Szerinted mi történik, ha kioldod a kéziféket egy dombon?

- Hülye kérdés - mondta Mungo. - Visszagurulsz.

- Nagyon helyes.

Hamish kioldotta a kéziféket, és Mungo megkapaszkodott, arra számítva, hogy a kocsí hátrafelé legurul a dombról, saját reflektorfényétől távolodva. Egy ideig nem történt semmi, aztán a kocsi nagyon lassan, nagyon határozottan elindult fölfelé. Mungo szinte érezte Hamish széles vigyorának melegét.

- Örület, nem?

Tényleg furcsa volt. A kocsi önszántából egyre gyorsabban gurult fölfelé.

- El van átkozva, vagy mi. Akármit teszel ide, fölfelé gurul, és nem lefelé. Elektromos áram. Bizarr, mi?

Hamish sebességbe tette a kocsit, és folytatta az utat fölfelé, de Mungo azt akarta, hogy csinálják még és még.

Egy kis kikötőben álltak meg a barátságtalan tenger mellett. Hamish vett egy zacskó chipset, hogy osztozzanak rajta. Nem panaszkodott, amikor Mungo az egészet malátaecettel öntötte le, csak azt mondta:

- Ne edd meg most. Tudom, hova menjünk.

Az ázott chips még meleg volt, amikor egy hosszú kőgáthoz értek. Hamish lehúzódott az útról, és átmásztak a magas falon. Koromsötét volt. Időnként magasra nőtt páfrányok simították meg a lábukat, félve és vígan táncolniuk kellett. A távolban, úgy egymérföldnyire, emberkéz gyújtotta fény derengett.

Amikor végre odaértek a kivilágított kastélyhoz, Mungónak meg kellett kérdeznie, mi az, mert ilyesmit még sohasem látott. Olyan volt, mint a Central Station Hotel vagy a glasgow-i székesegyház kormos homokköve, de azokat a közönségnek vagy az ingázóknak építették. Ez az egész ház egyetlen emberé volt. Fenségesnek szánták, és valahol egy megerősített vár és egy nagy főúri kastély között volt. A főépület háttal állt a tomboló tengernek, park és lőrésekkel csipkézett fal vette körül,

ameddig csak a szem ellátott. A benti halvány fény márványos üvegen át szivárgott. Az ablakok nagyok voltak, a szobák teli bútorokkal, és Mungo elmondhatta, hogy kint és bent egyaránt a szépség világára nyílik kilátás.

- Szuper, mi? Ez a Culzean-kastély. - Hamish egy öreg fa alatt állt, keze a csípőjén, büszkén, mint egy skót földesúr. - Sammy-Jo itt akar megesküdni. - Füttyentett. - Tudod, hány kocsit kellene ellopnom, hogy kifizessem?

Hamish egy mélyben lapuló kert fölött átívelő hídra mutatott. Mindkét végén rég használaton kívül helyezett tornyocska őrizte.

- Itt jól lehet dugni a csajokat - közölte tárgyilagosan. - Hozd föl őket egy üveg Buckie-val, és mutasd meg nekik a kastélyt. Utána azt csinálhatsz velük, amit akarsz.

Mosolygott. A szája tele volt sárga chipsszel.

Mungo nézte, ahogy Hamish egy vastag faágon hintázik, és arra gondolt, mennyire tetszik neki a bátyjának ez a játékos oldala. Hamish itt messze volt Glasgow-tól meg a protestáns fiúktól, akik olyan sokat vártak tőle, meg a többiektől a telepen, akik olyan keveset. Mungo itt most emlékezhetett a pajkos és klassz srácra, aki Hamish egykor volt, tele lendületes ötletekkel, és aki sohasem félt, hogy leesik, amíg elsőként iramodhat neki. Ebben a pillanatban olyan volt, mintha még nem keseredett volna meg. Mungo számára majdnem túl sok volt látni, hogy megint úgy viselkedik, mint egy kölyök.

- Hamey? - Mungo tudta, hogy túlfeszíti a húrt.

- Mi van?

- Szeretlek.

Mungo a bátyját nézte, ahogy előre-hátra hintázik az ágon, amikor érezte, hogy egy kéz galléron ragadja. Miért mindig a gallérjánál ragadják meg az embert? Az éjjeliőr lopódzott oda a vizes pázsiton, a

tenger tompa sustorgása elnyomta a léptei zaját. Erős kezével Mungo állá alá nyúlt, és fölemelte a fejét.

- Elkaptalak, te kis szarházi!

Hamish még le sem kászálódott az ágról, amikor Mungo már cselekedett. Az erőszak előtört az egy életen át összepréselődött ösztönökből, a szadista báty kinnal elsajátított leckéiből. Egy gyors mozdulattal előrehajtotta, aztán hátravetette a fejét. Érezte, hogy a férfi kemény orrcsontja valami puhára cserélődik, és tudta, hogy betörte az orrát. Összegömbölyödött, és teljes erőből meglökte, kimozdította egyensúlyából a férfit. Az éjjeliőr lezuhant az ázott talajra. Mungo kiszabadult a szorításából, és talpra ugrott.

A férfi a földön fetrengett, és az összezúzott orrát szorongatta, miközben Mungo a sötétség biztonságába igyekezve elrohant Hamish mellett. Futás közben megragadta Hamish síkos tréningruháját, és elvonszolta a férfi közeléből, vissza a páfrányosba. Könnyű volt elbánni az éjjeliőrrel; talán nem volt hozzászokva, hogy glasgow-i lakótelepek garázdálkodjanak a kastélyában. De miközben átmásztak a kőgáton, Hamish arcára a csodálat kifejezése ült. Mungo látta, hogy a foga megcsillan a holdfényben. Hamisht a csibészség izgalma éltette. Ahogy a szabaddá tett huzalokkal babrált, és a motor dönögni kezdett, megszólalt:

- Az istenit, Mungo. Gyávának látszol, de szerintem fogalmaid sincs, mire vagy képes.

Egész úton énekeltek, míg a városba nem értek. Hamish túltett a katolikus verekedők hengegésén, büszkeségtől ragyogva fedezte föl öccsében az erőszak apró szikráját.

- Tiszta örület, ahogy kiütötted a vén faszt - vigyorgott. - A jövő hónapban segítened kell nekünk a Royston Bhoys ellen. A szarházinak fogalma sem lesz, mi találta el. Alig várom, hogy belemártsd a tomahawkodat egy ír semmirekellőbe.

Sighthillen túl volt egy sáros csatorna, a North End felől folyt a Clyde-ba, az alacsony ipari épületek körülötte mind sötétek voltak éjszaka, és alaposan belakatolták őket. Hamish az üres út közepén hagyta a Caprit. Éppen elég benzin maradt a tankban ahhoz, hogy fölgyútsák. Mungo megpróbált tiltakozni. Jót szórakoztak, miért ne adnák vissza sértetlenül a szép kocsit, hogy most az egyszer ne rontsák el a jót, amiben részük volt?

- Ennyire hülye vagy? Nyolcvan fontot kapok, amiért elloptam és fölgyújtottam. Joe Morrison többet kap a biztosítótól, mint ha eladná használtan.

Hamish meggyújtott egy rongyot, és benyomta a benzintartályba. Eltáncolt a Capritól. Hatalmas robbanás következett, a kocsit tűzgömbbé vált. Mungo lélegzete elakadt, és minden gondolat kimosódott a fejéből. Döbbenetes volt, hogy egy ilyen csodálatos valami ilyen gyorsan és ilyen maradéktalanul elpusztítható. A testvérek távolabb kocogtak a lángoktól, felültek a sighthilli temető falára, és nézték, ahogy a gumik füstjének magas oszlopa beleolvad a megvilágított felhőkbe. Mungo sajnálta, hogy az éjszakájuk véget ért. Hamarosán megint a telepen lesznek. Szerette volna, ha Jodie is velük van, és együtt esznek ecetes chipset a tengerparton.

Figyelték, ahogy a sighthilli kölykök közelebb óvakodnak a máglyához, és tárgyakat keresnek, amiket még a bömbölő lángok közé dobhatnak, mielőtt a tűzoltók megérkeznek, és eláztatnák a mulatságot. Az ipari épületeket odalent megvilágították a tűzoltókocsik forgó kék fényei. A fiúk nézték, ahogy a fény az utcák labirintusán át megtalálja az utat a csatorna felé. Hamish szólalt meg először:

- Büszke voltam rád ott a kastélynál.

Mungo nem érzett büszkeséget. Utálta, hogy a haja megkeményedett a férfi ragacsos véréből.

- Szomorú, hogy ezért vagy büszke rám.

Hamish egy rövid csikket tartott a mutató- és középső ujja között. A város félig rothadt volt alattuk. Nem csak arról van szó, hogy Mungo túl fiatal ennek megértéséhez, hanem arról is, hogy tizenöt év alatt nem látott semmi mást, mint a fél tucat lakótelepi utcát, ahol éltek. Hamish összeszorította a bal öklét, és megpróbálta tompítani a rosszkedvét. Nem Mungo hibája, hogy nem tud többet.

- Itt nincs mit csinálni. Kibaszottul össze kell szedned magad. Például mit gondolsz arról, hogy folytatod a sulit?

- Aha, de te meg sem próbáltad.

Ez túl gyors volt. Mungo felkészült.

Hamish elpöckölte a csikket, és az bucskázva eltűnt az éjszakában. Előrehajolt, mint egy félig becsukott bicska, és nekivágott a hosszú útnak hazafelé.

Mungo mögötte ügetett, megrugdosott kutya a gazdi sarkában.

Hamish gúnyosan megszólalt:

- Tanulj szakmát, ezt mondta nekem az iskola. Én azt mondtam nekik, egyetemre akarok menni, kitanulni mérnöknek, erre azt mondták: „Tudod, az nem az olyan fiúknak való, mint *te*.” - Hamish a West End választékos kiejtését utánozta, és Mungo a felrántott szövégekről tudta, hogy Newmannét, a gimnázium agyonhajszolt igazgatónőjét utánozza. - A szomorú az, hogy tudtam, mire gondol a savanyú pina, de azért csak: *Miért nem?* Erre beszívta a nagy, remegő pofáját: „Magát nem egyetemi szövetből szabták.”

Mungo hallotta, amikor Hamish szóról szóra ugyanezt mondta Jodie-nak; most már tudta, hol szorít a cipő.

- És te elhitted?

- Először nem. Newman azt mondta, ha annyira szeretem az építési dolgokat, menjek le Govanbe, és jelentkezsek hajóépítő tanulónak. Egy délután leküldött a vízhez, kifizette a buszjegyet meg minden. A legjobb iskolai egyenruhámban páváskodtam le a dokkokhoz, miközben

rengeteg ember tülekedett az ellenkező irányba. Éppen közölték velük, hogy ki vannak rúgva. Az ételdobozuk még tele volt. - Hamish, aki eddig hosszú léptekkel haladt, most megállt, és kinézett a városra odalent. - Felnőtt emberek sírós arccal, itt meg egy tökkelütött iskolai nyakkendővel, aki tanulónak jelentkezik. Háromszázötven ember lapáton, én meg útiköltség-térítést kérek. Rém kínos volt.

- Sajnálom.

Hamish sarkon fordult, és ujjával az öccse mellkasába bökött. Átléptek valami glasgow-i határt, és mintha a dühös ember, akit otthagytak, itt várt volna rá, amikor visszatér.

- Nem akarom, hogy sajnálkozz rajtam.

Mungo fél arca megint rángani kezdett. Nyugodt volt egész éjszaka, akkor is, amikor betörte az éjjeliőr orrát.

Hamish szemügyre vette az ismerős rángást, és felsóhajtott:

- Utálsz engem, Mungo?

- Nem! - bukott ki a fiúból, és igazat mondott. Beharapta a száját, és hozzátette: - De nem akarok olyan lenni, mint te.

Arra számított, hogy Hamish pofán vágja. De az csak elfordult, és nevetett. Mungo egy fél lépést tett hátra, hogy elkerüljön egy meglepetésszerű jobbhorgot.

- Ez vicces. Én ugyanezt gondoltam Ma-Mauról, és nézz rám. Tizenöt évesen öregember voltam, és tizennyolc évesen apa.

- Ezért gyűlölöd anyát?

- Nem gyűlölöm - nevetett Hamish, de a nevetése keserű volt. - Vagy lehet, hogy igen. De nem hibáztatjuk mind valamiért?

- Én nem hibáztatom. Egyszerűen csak próbálom szeretni.

- Még fiatal vagy, faszszopó. Várd ki a végét.

Hamish ezzel megfordult, és teljes erőből futni kezdett. Mungo tudta, hogy vele kell tartania. Royston nem az a hely, ahol egy Hamilton ráérősen sétálgathat, Hamish ezt is tönkretette. Az egyik alacsony

tanácsi épületre valaki egy nagy, zöld lóherét fújt fel. A testvérek nem álltak meg, hogy szemügyre vegyék. Repültek a csillogó utcákon, betolakodók a katolikusok földjén.

Hét

Ma-Mau azzal töltötte a reggelt, hogy megpróbált ismét Jodie kegyeibe férkőzni. Hol ugyanazt a négy konyharuhát vasalta újra, hol gyászba borulva nézte a telefont, de valahányszor Jodie a közelében volt, mosolyba rendezte az arcát, és elfojtotta a szégyenkezését az elutasítás miatt. Aztán mintegy megjavulását bizonyítandó, a délutánt azzal töltötte, hogy kockára vágott marhahúst és kolbásztölteleket főzött egy fazék hagymás krumplival. A teakonyhát elborította a gőz. A levegőt húslé és izzadó hagyma szaga fűszerezte.

Mungo lefeküdt a folyosói szőnyegre, és a lábát föltette a falra. Élvezte az egyetlen jó késük boldog kopogását és a keverőkanál cuppogását. Jodie időnként átlépett fölötté a vécére menet. A szemét forgatva arra kérte, nőjön fel végre.

- Áruló! - káromta. - Lehetne egy kis önbecsülésed. - Néha abbahagyta a dorgálást, és az oldalába döfte a lábujjait, valahányszor elment mellette, de úgy tett, mintha véletlen lenne. - Bocs! Annyira sajnálom!

De Mungo hűséges kutya volt. Nem lehetett kimozdítani.

Időnként fölkel, és követte a nővérét a lakásban. Jodie a hosszú haját szárította, és ő csendesen beszivárgott a hálószobájába, centiméterenként feléje lopakodott, már a közelében ült, aztán mellette, míg végül tartotta a bal tenyerét, hogy Jodie abba tegye a hajcsatjait. Halkan könyörgött neki, hogy jöjjön ebédelni, és világos volt, hogy nem hagyja békén, míg bele nem egyezik.

Végül csatlakozott hozzájuk a lehajtható asztalnál. Fél fenékkal ült a széken, mintha bármelyik pillanatban fölpattanhatna és el mehetne. Mungo ettől ideges lett. Ma-Mau krumplidarabokat kanalazott ki, akkorák és olyan fehérek voltak, mint a hógolyók, és mócsingos kolbászhúsban úsztak: a hosszúkás fajtában és a rágós szögletesben. Aztán az egésztest elmerítette egy tócsa jó szagú mártásba.

Az anyja megmosta az arcát az utolsó műszakja óta, de Mungo még mindig látta az ultraibolya smink árkait, amikor mosolygott. A hogy kenyerüket a mártásban húzogatták, egy kis beszédet tarlóit, mesélt nekik a falatozót látogató figurákról; az éjszakai evők- ről, akiknek azzal telik az életük, hogy a sötétben kóborolnak. Röpködnek hozzá, mint az éjjeli pillék, mondta, és szégyenkezés nélkül mondanak el neki személyes dolgokat, amiket soha nem említenének meg nappal.

- Szóval a Nagy Ella elmesélte, hogy az utolsó csaj, akit alkalmazott, nem csak kolbászt és tükörtojást árult. A mocskos dög csinált egy titkos árlistát, meg minden, és ha tízet megvettél, tizenegyedszer már ingyen verte ki. - Ma-Mau vihogott a sztorin, és megtört szívű asszony létere egy pillanatra elég boldognak látszott. - Az első három héten a kamionsofőrök mind azt akarták megtudni tőlem, mi a *specialitásom*. Én meg mindig mondtam nekik, hogy currysós meg chips, ők meg úgy néztek rám, mint egy hülyére. „Nem, mondták, hanem a *speciális specialitásom*.”

Jodie karba tette a kezét.

- Talán csinálnod kellett volna.

- Micsoda? Én nem nyúlok pár shillingért egy férfi farkához.

Jodie szeme Mungóra villant. Mindketten tudták, hogy igazság szerint Ma-Mau többet is megtett kevesebbért. Mungo a lábával megkereste a nővére lábát az asztal alatt, és megpróbálta megrúgni, mielőtt elrontja az estét. A lány ajka már gúnyosan görbült.

- Talán ha súlyra adod el magad, jobb árat kapsz.

Ma-Mau letette a villáját. Öntudatlanul a kis hájhurkáit nyomogatta.

A két nő dühösen meregette a szemét, de nem egymásra. Mungo igyekezett kitölteni az űrt. Jodie csak néhány falatot evett a hagymás húsból, aztán abba hagyta.

- Nem vagy éhes? - kérdezte az öccse, tisztára törölve a saját tányérját.

Jodie egy kicsit zöld volt.

- Úgy látszik, nincs étvágyam.

Mungo fordított kicsit a tányérján, mintha az segítene.

- Csak néhány falatot.

Ma-Mau fölvette a villáját, és élvezet nélkül evett.

- Ne erőszakoskodj, Mungo, ha nem akar, hát nem akar. - Jodie-hoz fordult. - Egyébként most már, hogy nő vagy, nem árt, ha kihagysz egy-két étkezést. Nem ehetsz úgy, mintha egy tizenkét éves fiú lennél. Tudod, mit mondanak a genetikáról?

- Betűzd - mondta gyorsan Jodie.

- Már hogy mit?

- A genetikát.

Ma-Mau felkapta Jodie tányérját az asztalról. A maradék hagymás húst visszakotorta a lábosba.

A telefon csörögni kezdett. Ma-Mau összefogta petyhüdt tincseit, és egy hosszú, banán alakú hajcsattal rögzítette. Soha nem állt telefonálás közben. Minden hívást alkalomnak tekintett arra, hogy leüljön, cigarettázzon, és hosszasan csevegjen. A téves hívások voltak a kedvencei.

Mungo megvárta, míg az anyja elhagyja a helyiséget. Tenyérrel fölfelé az asztalra fektette a két kezét.

- Az istenért! Miért kell mindig elkezdened?

Jodie nem válaszolt. A fejét Mungo kezére hajtotta. Selymes, karamellszínű haja fényes volt, és jó szagú. Érezte a vére lüktetését a

halántékán. A lány dühbe gurult. Hallották, ahogy Ma-Mau telefonál. Mindig visszamondta a telefonszámot a hívónak, ez a fontoskodás idegesítette Jodie-t.

- Hallóóó, Hamilton lakás. *Öt-öt-négy-hat-egy*. Aztán a választékos kiejtés elpárolgott. - Ó, bassza meg! Hát *te* vagy az? Mit akarsz?

A gyerekek hallgatták, ahogy Ma-Mau Jockyval veszekszik. Nem tartott sokáig. Az elszántsága nem gyökerezett mélyen. Ami fagyos, makacs elutasításnak indult, hamarosan olvadni kezdett, és úgy dorombolt a férfinak a telefonban, mint egy tizenéves. Jodie kihúzta magát, és sóhajtott. Mungo segített neki lekaparni a körmeiről a régi lakkot, és egyenként újralakkozta őket Ma-Mau jó lakkjával. Matt rózsaszín volt, mint egy csecsemő fülcimpája.

Ma-Mau elpirult, amikor visszajött a teakonyhába.

- Még egy hét sem volt. - Megszorította Jodie kezét, ami mindenkit meglepett. - Gondolod, hogy szeret?

Jóval azelőtt, hogy megtette volna, Mungo tudta, hogy a nővére le fogja rombolni ezt a hitet. Jodie egy pillanatig tartó álmodozást engedélyezett az anyjának, aztán elhúzta a kezét.

- Biztos, hogy nem fogsz elmenni megint?

- Mi az, hogy nem? Nekem nincs jogom boldognak lenni?

Jodie odabólintott Mungónak. Nem szólt többet.

Egy röpké pillanatig úgy tűnt, Ma-Mau nem tudja, hol van. Aztán összeszedte magát, és Mungo fejét odavonta a keblére. Mungo mélyeket lélegzett, nem tudta, mikor lesz ismét ennyire közel hozzá. Érezte, hogy a testsúlyát a jobb csípőjére helyezi, mintha támaszt keresne, aztán valami megváltozott a tartásában. A korábbi izgatottság nyom nélkül elmúlt, a hangja színtelen lett, mintha valaki minden levegőt kieresztett volna egy ballonból.

- Nem, nem. Igazad van, Jodie, itt kell maradnom.

Jodie szeme akkorára meredt, mint egy porcelán csészealj. Mungo tudta, mondania kellene valamit, hogy Ma-Maut visszairányítsa Jockyhoz, de nem. Átkarolta az anyját, és nem mondott semmit.

Ma-Mau egy vetélkedőműsorral beszélgetett. A maradék aprópénzét számolgatta, amikor Mungo áthúzta a fején az anorákját. Körülötte járkált, ravaszul ellenőrizte, hogy tényleg csapvíz-e, amit iszik. Aztán azt mondta neki, pár óra múlva visszajön.

Anyja hirtelen megjelenése miatt már néhány napja nem látta lamest. Még mindig szörnyen érezte magát, amiért azt mondta, Ma-Mau a Hadészből tért vissza, miközben James mamája halott volt, igazi, nem visszaváltható halott.

James nem volt ott a galambháznál, de a friss réteg galambszar és fűrészipor elárulta, hogy nem sokkal azelőtt járt ott. Mungo visszaballagott a telepen át. Keserves vasárnap éjszaka volt, kiválóan alkalmas a heti fürdésre és a munkaruhák vasalására, letargikus rosszkedv borult a lakótelepre. Tudta, hogy Jamesék lakása háttal áll az övéknek, de a pontos házszámot nem ismerte. Igyekezett közönyösnek látszani, míg az üres utcán csellengett, és a Jamieson nevet kereste a csengőgombok mellett. Már éppen feladni készült, amikor az utolsó lépcsőháznál meglátta a nevet zöld tintával felírva a legfelső gomb mellett.

- Ki az? - nem James hangja volt.

- Bocsánat, James ott van? Lejőhet játszani? - Mungo feszengett, ügyetlen volt az ilyesmiben.

De a zár fölberregett, és ő hálásan belépett a száraz lépcsőházba. A falat vállmagasságig rombusz alakú, aranyszínű és barna csempe borította. Minden lépcsőfordulóban virágmintás festett ablak, amely az egész lépcsőaknát szép fényfraktálokkal töltötte meg. Ugyanolyan bérház volt, mint Mungóéké, de a tanácsi alkalmazott, aki ezt a

lépcsőházat kezelte, szemlátomást több becsvággal intézte a dolgát. Az itt élő családok egy hajszálnyival jobban voltak eleresztve.

Jamiesonék bejárata egy széles dupla ajtó volt a legfelső lépcsőfordulóban. James kihajolt a korláton, mezítláb volt, vastag Aran pulóver és műszálas focistanadrág volt rajta. Fáradt volt, és fakó, karba tett kézzel úgy állt ott, mint egy unatkozó kidobóember. Megenyhült, amikor meglátta, hogy Mungo jön föl a lépcsőn. Mungo egy szó üdvözlés nélkül követte a lakásba, és leült a pamlag másik végében.

A tévében összefoglalót közvetítettek egy lóversenyről. James apja egy fonott műanyag utazótáskába pakolt be, és közben a befutók listájával vitatkozott. Nem vett tudomást a belépő Mungó- ról. A lova vesztett, és ő oda sem figyelve csomagolt, mint aki már számtalanszor megtette korábban. Magas volt, mint James, és széles is, olyan, akinek hasznát lehet venni. A haja is ugyanolyan lenszínű, de a halántékán már ezüstösen fénylő. Olyannak látszott, aki élvez egy kiadós úszást januárban; az arca erősen pirosposzsgás. Le sem véve a szemét a tévéről, föltette a tengerészsapkáját, és Mungo megállapította magában, hogy a sapka, amit James visel, az apjáé megviselt változata.

Amikor a férfi végül a fiára pillantott, a szeme olyan szürke volt, mint az Északi-tenger. Aztán Mungóra nézett. Olyan megvető pillantással, hogy Mungo a tréningalsója bal szárát a jobb mögé dugta, habár mindkettő egyformán megviselt volt. Kíváncsi lett volna, mit hallott Mr. Jamieson a Hamilton családról.

A férfi kiment a folyosóra. Kihúzott egy kábelt a falból, és amikor visszajött a nappaliba, a krémszínű telefonjukat körütekerte a saját zsinórjával. Becsúsztotta a sporttáskájába anélkül, hogy a fiára nézett volna.

- Ismered a szabályokat. Ha föl kell hívnod, Mrs. Daly telefonját használd.

James lassan bólintott. Mr. Jamieson megint tetőtől talpig végigmérte Mungót, aki furcsa késztetést érzett, hogy eléje tartsa a nyitott tenyerét.

- Rendben - húzta be a sporttáska cipzárját. Egy vastag bankjegykötegből kiválogatott néhányat. Az asztalra csapta a pénzt. - Akkor három hét múlva. Ügyelj, hogy ne verj előbb a fenekére, rendben? Próbálj meg... - akart mondani még valamit, de megint Mungóra nézett, és meggondolta magát. - Csak próbálj meg rendesen viselkedni. Igyekezz az iskolában. Rendben?

Nem ölelte meg Jamest búcsúzóul. Csak biccentett, mintha az utcán mentek volna el egymás mellett.

Mungo csak akkor szólalt meg, amikor meghallotta a férfit a lépcsőházban füttyörszani.

- Aúú. Kész röhej. - De Jamesnek az arcára kövült egy mosoly. Mungo alig ismert rá a szokásos gondtalansága nélkül. - Nem mondtad, hogy az öreged itthon van.

- Nem is volt. Csak hétvégére jött.

- Azt hittem, két hét szabadsága van.

- Aha, az van. De azt mondta, megismerkedett egy peterheadi nővel. Korán vissza akart menni északra, hogy egy kis időt vele töltsön, mielőtt visszamegy a fűrészigetre.

Mungo nem tudta, hol van Peterhead. Nem szólt semmit.

- Úgy tűnik, Caroline pincérnő az Auk fűrészigeten. - James kicsit hallgatott. - A nővérevel yorkshire terriereket tenyésztenek. Tizenegy van. Kurva nagy dolog.

Úgy tűnt, Jamesnek nincs kedve tovább beszélgetni. A távkapcsolót nyomogatta, olyan gyorsan váltogatva mindig ugyanazt a négy csatornát, hogy Mungónak félre kellett néznie, nehogy rángani kezdjen az arca. Valami angol vígjáték ismétlésénél állapodott meg. Súlyos csöndben ültek, és nézték, ahogy a nyugdíjasok legurítanak egy zongorát egy yorkshire-i domboldalon.

Az utcai szoba ugyanolyan alakú volt, mint Mungóéké, csak minden finomabb és sokkal jobb minőségű. A padlószőnyegre nagy gyapjúszőnyeget terítettek. Valakinek gondja volt rá, hogy a pamlag menjen a szőnyeghez, és a szőnyeg a függönyökhöz. Azt a fényűző benyomást keltette, hogy mindent egyszerre vásároltak, nem pedig darabonként cseréltek le. A kandallópárkányon bekeretezett fényképek: az egyik egy műteremben pózoló négytagú családról, a másik két gyerekről, Jamesről és egy csinos idősebb lányról.

- Nem tudtam, hogy nővéred is van.

James követte Mungo pillantását.

- Geraldine. Egy whiskykereskedőhöz ment hozzá.

- Klassz.

James felhorkant:

- Geraldnek hívják. A neve *Gerry Berry*. Hiszed? Tök mulatságosak együtt, ember. A nővérem pizszokul fantasztikusnak képzei magát, mert egy csicsás házban lakik műholdas tévével. De én tudom, hogy csak egy szőrmebunda, és alatta semmi. Mrs. Gerry Berry szeret idejönni kedden és csütörtökön munka után, és fagyasztott kaját hoz.

- Talán biztos akar lenni benne, hogy eszel rendesen.

- Tényleg? Szerintem büntudata van.

Mungo Jodie-ra gondolt. A következő kérdése természetesnek tűnt:

- Miért nem költözől hozzá?

James feléje fordult, és merőn a szemébe nézett:

- Miért nem ő kérdezi ezt meg?

Aztán megint a tévé felé fordult. Egy másik ember volt, nem az a tevékeny, nyílt, friss levegőt árasztó fiú, akit a galambházból ismert.

- Ugyan, ne légy már ilyen - lökte meg a vállával.

Ha Jodie-val csinálta ezt, az visszalökött, és hamarosan már kínozták egymást, míg az egymásnak okozott legelső fájdalom szét nem választotta őket egy időre. Mungo megint meglökte a vállával. James

nem mozdult. Mungo hülyén érezte magát, nekidőlt az oldalának. Éppen vissza akart egyenesedni, amikor James kissé megmozdult. Kihúzta a beszorult karját, és átkarolta Mungo vállát. Mungo összerándult, mert ütésre, fricskára, fojtófogásra számított. De a megtorlásra várva lassan rájött, hogy nem támadás következik. Ahelyett, hogy visszaverte volna, James több helyet adott neki.

Mungo feléje csúszott, és odabújt James oldalához. James mellkasa kitágult, és Mungo a domborulatára hajtotta a fejét. Magával ragadta bordái lassú emelkedése és süllyedése, és megnyugtatta sóhajszerű lélegzése. James karja nehéz volt, de Mungo szerette ezt a súlyt, biztonságban érezte magát alatta. James Aran pulóverének gyapjúja csiklandozta a tarkóját, és érezte hónalja pézsmaszagát, a szappanos dezodor ragadós maradékát, az eső mosta bőr sós illatát. James ujjai a levegőben táncoltak, lépést tartva elkalandozó gondolataival. Mungo lehunyta a szemét, és az ujjak gyengéden doboltak a mellkasán.

James időnként nevetett a tévében ügyetlenkedő nyugdíjasokon, és rázkódott a testük. Mungo megnémult. Nem tudott a műsorra figyelni, inkább James nevetését utánozta, mindig fél ütem késéssel. Sokáig ültek így. Az egész valahogy rossznak tűnt. Mungo aggódott, hogy vége lesz.

- Rengeteg pénz, nem? - Mungo nem hallotta elsőre, ezért James megismételte: - A pénz jó sok.

Ügy látszott, Mr. Jamieson úgy kétszáz fontot hagyott az asztalon. Mungo próbálta nem nézegetni.

- Egy vagyont keres, csakis ezért hagyta itt. Túlórapénzt és veszélyességi pótlékot kap. Odakint, a tenger közepén nem tudja elkölteni.

- Azért van, hogy kaját vegyél rajta?

- Soha nem kérdezi meg, mire költöm.

James elvette a karját, és fölállt. Mungónak ez olyan volt, mintha egy vastag takarót húznának le róla egy februári reggelen.

A fényezett szekrényben néhány kristálydíszt volt, és többpolcnyi bőrkötéses könyv. Kifinomult benyomást keltettek, elegánsak voltak, mint egy tudós dolgozószobájában. James levett egyet, és kinyitotta Mungo előtt. Egyáltalán nem könyv volt, hanem egy videokazetta vörös doboza. Valójában egyik sem volt könyv.

Az álkönyvben egy köteg ropogós pénz volt.

- Kétezer-negyvenkilenc font nagyjából. Nem költök el mindent, amit ad. Igyekszem megspórolni, hogy elég legyen, amikor végzek. - Belehajtogatta az új bankjegyeket, és olyan hanyagul lökte a könyvet az asztalra, mint egy üres cigarettásdobozt. Most Mungo másik oldalán ült, távolabb tőle, és a lábát maga alá húzta. Tovább nézte a tévét.

- Mi van Szeptás Conannal?

James nevetett, és Mungo elszállt attól, hogy újra láthatja ritka szép fogsorát.

- Kiderült, hogy Kaledóniai Napsütés a neve. Híres. Nem akart megmaradni, úgyhogy elvittem egy garthamlocki srácnak. Negyven fontot adott érte, azt mondta, Kisember Flannigan megkésél, ha elkap.

- De hát nem loptad. Nem ez a lényeg?

- De. De vannak hülyék, akik szörnyű komolyan veszik. Ott voltál, láttad, hogy szabályszerűen kaptam el. Flannigan megbasz-
hatja magát.
Brúúú-brúúú.

- Szomorú vagyok, hogy eladtad.

James kinyújtotta a lábát, és meglökte Mungót.

- El kell adni őket. Ha nem teszed, esetleg hazatalál, és magával viszi a kedvenc tubidat. - Visszahúzta a lábát. - Mozgatni kell őket. Összezavarni. Ez is része a játéknak.

Mungo üresnek érezte azt az oldalt, amelyikkel Jameshez bújott. Arra gondolt, lehet, hogy Jamesnek volt szüksége az érintésre, talán ő a magányos itt egymagában, de az is lehet, hogy neki volt szüksége vigaszra.

- Éhes vagy? - kérdezte James.

Nem volt az - a hagymás hús ólomként feküdt meg a gyomrát -, de azért követte Jamest a teakonyhába. A szekrények színes dobozokkal voltak tele. Aladdin cukrosbarlangja volt, minden lehetséges előrecsomagolt szénhidráttal, amit csak kapni lehet. Ma-Mau soha nem ment a boltnak abba a részébe, megelégedett a hússal és a zöldségekkel, nem ment túl a dobozos leveseken. James kelletlenül sóhajtva nézte a szekrényeket.

A kis ebédlőasztal fölött a falon egy gyűjtemény volt feszületekből. Különféle, pálmalevelekből font kis keresztet. A gyerekek neve volt rájuk írva, mind ugyanazzal az írással, de más-más színű tollal. Biztosan az anyja gyűjtötte össze ezeket virágvasárnapkor az évek során.

- Baszki!

- Mi van? - James két, szendvicsként összerakott csokoládés kekszet evett.

- Semmi.

Azért nem tudta pontosan elhelyezni Jamest, mert más iskolába jártak; nem egyszerűen egy ismeretlen pofa volt, aki beleveszett a túlnépesedett állami iskola tömegébe. James katolikus volt, és egy katolikus vigyorgott, miközben két tálat színültig töltött édes, tejes árpakeksszel, és csokipelyhet morzsolt a tetejére. Mungo elfogadta a csemegét, és igyekezett nem nézni a feszületekre. Miközben a tej lecsorgott az állán, elhatározta, hogy Hamishnek nem beszél a pápistáról.

A villanykályha fénynél tévénézéssel töltötték az estét. A kék szőnyegen heverték, és végtelen mennyiségű vajás süteményt tömtek a szájukba. Az angol vígjátékok közismerten nem viccesek. A királynő előtt játszó angol színészek nem voltak viccesek, csak valami hízelgő síkosságtól simák. A tetejébe az éppen játszó férfinak lötyögött a keze, és valamitől kínosnak hatott. Utálatos látvány volt, az emberek harsogva

nevettek rajta, és minél jobban nevettek, ő annál inkább hadonászott és affektált.

- Mikor indulsz - kérdezte Mungo -, és hová mész?

James elfordult a színésztől. Leszegte az állát.

- Mondtam már. Innen bárhová. Olyan helyen akarok élni, ahonnan nem mennek el folyton az emberek. Nem zavar, hogy egyedül vagyok. Csak az, ha folyton kibaszott távol vannak, újra meg újra. - James ránézett. - Megleszel, ha elmentem?

- Csinálj, amit akarsz - vontta meg Mungo a vállát.

James Mungo és a tévé között feküdt. Mungo arcát fürkészte a viliódzó derengésben.

- Nem tudsz hazudni, Mungo Hamilton.

Megpróbálta a hüvelykujját Mungo arcára tenni, éppen oda, ahol a rángás elkezdődött.

Mungo lerázta.

- Miért akar minden faszfej az arcomhoz nyúlni?

James felkönyökölt.

Mungo hol az egyik szemét, hol a másikat csukta be, mint egy látásvizsgálatnál. Nevetni kezdett.

James hátranézett a fényes képernyőre. Aztán visszafordult Mungóhoz.

- Min nevensz?

- Különféle színeket látok a nagy füleden át. Szinte ég.

James a fejéhez lapította a fülét.

Mungo elhúzta a kezét, és a nagy fül életre kelve visszaugrott.

- Olyan vagy, mint Dumbo, a kiselefánt.

James hirtelen mozdult, erősen megragadta Mungo bokáját, és megcsavarta. Mungónak megreccsent a térde, és kicsavarodva próbált megszabadulni a fájdalmas szorításból.

- Mondd még egyszer - sziszegett James. - Ha mered, bazmeg.

- Dumb...

Mire befejezhette volna, James már rajta volt. A térde Mungo oldalába nyomódott, bal kezével a padlóhoz szorította az arcát. A vastag szőnyeg horzsolta érzékeny bőrét. James hátracsavarta a karját.

- Nem hallak. Mondjad!

Hamish a legtöbbször könnyűszerrel felülkerekedett Mungón. Ő hamar megtanulta, hogy ne tanúsítson ellenállást, mert az csak meghosszabbítja a verést. Összegömbölyödni. Könyököt a térdhez, az arcot az alkar közé rejteni. Ez megfosztotta az élvezettől Hamisht. Nem volt nagy mulatság egy élettelen zsák húst püfölni.

- Add fel - parancsolta James.

- Ááá, soha!

James megint megcsavarta a karját.

- Add fel!

- Rendben.

Elengedte, és Mungo elhúzódott. Háttal ült neki, és sajgó csuklóját dörzsölte. James túl messzire ment, nem volt különb Hamishnél. Győztes mosolya lehervadt az ajkáról. Bocsánatkérően kinyújtotta a kezét. De amikor Mungo megfordult, mogorván nézett Jamesre, aztán a szája vigyorra húzódott.

- Dumbo. Dumbo. Dumm-boo. Nagy fülű szarházi. Tudsz repülni ezekkel a lappancsokkal?

Ő többet bír, mint amennyire James egyáltalán képes. James tanulhat.

Verekedtek, míg az utcai lámpák meg nem gyulladtak. Mungo távol tartotta magát, amennyire tudta. Fölhúzta a trikóját, és a dagadt hasát dörzsölte, rosszul volt a cukrozott süteménytől.

- Vissza kell mennem, Ma-Mau aggódni fog.

Ez olyasmi volt, amit az amerikaiak mondanak a tévében. Szerette, ahogy hangzik, noha tudta, az anyja nem aggódik.

James arca megfeszült. Kinyitotta a száját, hogy mondjon valamit, de Mungo látta, hogy elharapja a szót, mintha meggondolta volna magát.

- *Brúúú, brúúú, brúúú.*

Válaszul ő is bólogatott és burukkolt.

- Holnap suli után odamegyek a galambházhoz. - Mungo igyekezett olyan közömbösnek látszani, amennyire csak lehet. Úgy csinált, mintha az anorákja zsebébe nézne. - A katolikus suliba jársz, igaz?

- Aha - mondta James. - Mondtam neked, hogy a ti Ha-Hátok mindig megpróbál kinyírni.

Mungo fölnézett. Ezt félreértette.

- Azt hittem, ezt úgy általában mondod. Érted, mint egyszerű lehetőséget.

James felült, és a térdét felhúzta a mellkasáig.

- Nem. Mindennap négy órakor el kell futnom előle meg a többi Billy elől. Szemüveges kis törpe létére a Ha-Hád kibaszottul tud futni.

- Aha, egy elpazarolt tehetség.

James a nagylábujját piszkálta. Úgy tűnt, mintha mondani akarna még valamit, de csak többször lehajtotta a fejét, és a haja a szemébe hullott. Amikor végül megszólalt, egy rojtos asztali lámpához beszélt.

- Kérhetek tőled egy szívességet, Mungo? Semmi különöset nem akarok vele. De tudnál egy kicsit még maradni? Vagy ha akarod, itt maradni éjszakára? - Mungo látta, hogy küzd magával. - Van egy doboz karácsonyi csokim. Te választhatsz először.

- Nem lehet. A mamám - bökött hátra a hüvelykujjával Mungo.

- Próbáld meg, kérlek.

Mungo sóhajtott. Tudta, milyen ezt a súlyt érezni.

Lementek egy lépcsőfordulót, és megkérték Mrs. Dalyt, hogy használhassák a telefonját. Az asszony mintha már várta volna, és egyedül hagyta őket a takaros előszobájában. Jodie két csöngetés után fölvette a telefont. Olyan csüggedt volt a hangja, mint gyakran egy

hosszú kávézó-i műszak után. Mungo megmondta neki, hogy maradni szeretne, és majd reggel odamegy az egyenruhájáért.

- Várj csak, *tényleg* van egy barátod? - kérdezte a lány meglepetten, egyszersmind megkönnyebbülve.

- Nem baj?

- Klassz.

- Szóval maradhatok?

- Aha. Ha szükségem lesz rád, majd integetek a hátsó szemétdombon át. Figyeld a füstjeleket.

- Szólsz Ma-Maunak helyettem?

- Igen - mondta a lány, aztán reményvesztetten fűjt egyet. - Már ha látom.

- Hogy érted?

Jodie egy kefét húzott végig a haján. A telefonban hallani lehetett a szikrák pattogását.

- Te *tényleg* azt hitted, Mungo, hogy ezúttal itt marad?

- Ó!

Mrs. Dalynek annyi macskája volt, hogy Mungo meg se tudta számolni.

- Ne búsulj. Hagyott egy kedves üzenetet.

James hálósobájában nagy volt a felfordulás. A falakat vastagon, több rétegben felrajzszögezett plakátok borították. Tiszta és szennyes ruhadarabok kupacokban a padlón. Az egyik sarokban egy halom régi kanárikalitka, galambszállításhoz átalakítva. Fölöttük Skócia térképe madármegfigyelőknek, tavak és domboldalak remekül részletezve, minden völgyben azokkal a madarakkal, amelyeket a rajongójuk megtalálhat ott. James bekarikázott néhány távoli helyet, ahol eltűnhetne.

A fiúk együtt aludtak, James fejtől, Mungo pedig James lába felé, fejtől-lábtól az egyszemélyes ágyban. Nagyon igyekeztek, hogy ne érjenek egymáshoz. Ha egyikük lába túl közel került, a másik arrébb húzódott, és a keskeny matrac szélén lógott.

- Milyen a mamád? - kérdezte James a sötétben.

Nehéz ilyesmit leírni. Az embernek csak egy anyja van, nem bírja az összehasonlítást, és nem a tulajdonságok listájával kapja az ember, mint egy új kályhát.

- Nemtom. Egyszerűen a mamám - Mungo ezen még sohasem gondolkodott.

Hallotta, hogy James egy régi címkét tépked le a fejtámláról.

- Szeret táncolni?

- Aha.

- Szeret énekelni?

- Leginkább mikor részeg. - Mungo nyitott szemmel feküdt a sötétben. A szoba idegennek, mégis valahogy meghittnek tűnt. Azt gondolta volna, hogy egy katolikus hálószoza kopár, vagy legalábbis feszületek vannak mindenfelé, de itt egy sem volt. Folyton arra számított, hogy a másik oldalára fordul, és meglátja Hamisht, amint zabpelyhet eszik az ágyában. - A nővérem szerint egyáltalán nem is anya. Azt mondja, mi csak egy ostoba kiscsaj tévedései vagyunk, amit azóta is bán. Miután apám meghalt, Ma-Mau úgy döntött, hogy ő az első.

- A mamák ilyesmit nem csinálnak.

- Jodie is ezt mondja. - Nem volt kedve többet beszélni róluk. - A tiéd milyen volt?

- Ó, ő nagy szám volt - mondta nagyon gyorsan James. - Amikor már nagyon beteg volt, még akkor is úgy tett, mintha nem lenne. Mindennap, mikor hazajöttem az iskolából, megölelt, és nem engedett el addig, amíg el nem mondtam, mi minden történt. Ha Geraldine utánam ért haza,

várnia kellett, hogy őt is megölelje. Évszázadokig tarthatott. A mamám ezt *kifacsarásnak* nevezte. Azt mondta, hogyha nem ölel minket szorosan, nem ismerünk rá. Szorított minket, ahogy csak bírt, hogy minden jót kipróbáljon belőlünk. Nem engedett el, míg abszolút mindent el nem mondtál neki.

- Ez jól hangzik.

- Aha. Az is volt.

James úgy köhögött, mintha valami a torkán akadt volna. Mungo kitalálta, hogy mélyeket lélegzik, nehogy elsírja magát.

Mungo nem tudta, mit tegyen. Kinyújtotta a kezét, és James éles sípcsontját érezte. Ököibe szorította a kezét, és ütögetni kezdte a csontot, föl és le, föl és le, mint amikor az orvos egy törést vizsgál. Arra számított, hogy James elhúzódik. De nem tette, Mungo adta föl előbb. Visszahúzta a kezét, és a mellkasa közepére tette.

- Mi volt a legjobb vacsora, amit főzött?

- Szar szakács volt - fűjt James. - De hiányzik; nem a kaja, hanem az érzés, hogy itt van a lakásban, gondoskodik rólunk. Sohasem éreztem üresnek a lakást, ha ott volt a konyhában. Apám a fűrószigeten volt, amikor meghalt. Azt mondta neki, hogy jól van, de nem volt jól. Külön helikoptert béreltek neki, meg minden, de így is nyolc órával azután ért haza, hogy meghalt.

Nyolc óra. Mungo nem tudott elképzelni ekkora távolságot.

- Itt ültem a teste mellett. És vártam, hogy jöjjön apám - James most nagyobbakat nyelt.

Mungo nem tudta áthidalni a távolságot kettőjük között. A legtöbb, amire képes volt, hogy odatette a kezét Jamesé mellé úgy, hogy a kisujjuk majdnem összeért. Olyan közel voltak, mintha *érintenék* egymást. James kezének melege legyőzte a távolságot közöttük, és Mungo egész testét elárasztotta. Feküdt ott hanyatt és egy világgal

távolabb, és hallgatta James hangtalan zokogását. Szerette volna jobban megvigasztalni. Nem volt hozzá bátorsága.

James változtatott a helyzeten. A kisujja, ami az övé mellett feküdt, megmozdult, és rákulcsolódott az övére. A szélén égő elektromosság átpattant a bőrére, és megperzselte.

Mungo kérdés nélkül felült, és befordult James mellé. A mellére húzta a fiút, és érezte gyűrött, nedves arcát. Éppen úgy tartotta, ahogy Jodie szokta őt, és az anyjára emlékeztette. Jó áterhelni a súlyt valaki másra, ha csak rövid időre is.

Nyolc

Mungo kilépett az iskolai egyenruhájából, és egy kupacban ott hagyta a nappali padlóján. Meleg volt a szárítószekrényben, béke, ott érezte magát a legjobban. Kezét becsúsztatta az egymásra rakott törülközők közé, és élvezte az érzést, amit a pamutbolyhok keltettek a bőrén. A hónaljáig becsúsztott közjük, és ez olyan volt, mint egy ölelés. Egész nap aggódott, arra gondolt, James túlságosan zavarban van ahhoz, hogy beszéljen vele, miután elsírta magát az anyja miatt.

Mungo csak segíteni akart, de a reggeli világosságban James nem tudott a szemébe nézni. Ahogy feljött a nap, elment a galambházhoz, és hagyta, hogy Mungo egyedül egye az árpakekszet, úgy érezte, mintha valami mocskosat, valami rosszat tett volna.

Mungo kijött a szárítószekrényből, és megállt az ablaknál. Belevájta a hüvelykujja körmét a puha fába, és mélyítette az elmúlt pár hónapban vájt lyukakat. Láta, hogy egy ismerős férfi közeledik az utcán. Lefelé nézett, de a gerince merev volt, és a fejét büszkén fölemelte Istenhez. Rövideket lépkedett; karját illedelmesen az oldalához szorította, ügyelve arra, hogy ne foglaljon el nagyobb teret, mint amennyit élvezhet. Soha nem lendítette előre úgy a lábát, ahogy a legtöbb férfi, közhírré téve, hogy a farkának több helyre van szüksége. A karja merev volt, de az ujjai hegyén volt egy kis tollazat. Alig lehetett látni. Mindenki láthatta.

Ritkán lehetett látni csomagok nélkül. Naponta járt a szövetkezeti boltba, és annyi ennivalót hozott el, amennyi másnapig elég volt. Egy aggregény éléskamrájához elég: két kolbász a hentestől, egy kis csomag

teafilter, fagyasztott zöldség, amit frissen lehet tartani, ha az ember egy régi gumikarikával visszazárja a zacskót.

Néhány unatkozó fiú kiszúrta a férfit. A pakisztáni boltjának árnyékvetője alatt meghúzódva oldalba bökdösték egymást, és majmolták a férfit, ahogy megy végig az utcán. Ha Charles „Csirke” Calhoun tudta is, hogy utánozzák, nem vett tudomást róluk. Egy pattanásos képű, kövér fiú közönséges mozdulattal kinyújtotta a kezét, és úgy tett, mintha rácsaptak volna a csuklójára. Le-fől pipiskedett a neonszínű, ragasztott csillagok előtt, amelyek egy csomó tegnapi kenyér kiárúsítását hirdették. A többiek a cigarettájukat szopogatták, és egymás közt vihogtak.

- Hejhó! - kurjantott a fiú az ujjait billegetve.

Néhány háziasszony unatkozott az ablakában, a teájukat itták, és várták, hogy a gyerek hazajöjjön az iskolából. Aki csak látta szegény Mr. Calhount, sajnálkozva cöcögött.

- Hej-űazmeg-hó, aszontam! - A vagány hangosabb lett. - Nem leszel olyan bunkó, hogy nem veszel tudomást rólunk, ugye?

Mr. Calhoun, ahogy szemtől szemben szólították, vagy Szegény Csirke, ahogy a háta mögött nevezték, nem szakította meg haladását. Nem nézett kínzóira.

- A seggemet nézed? - A vagány egy régi taktikával próbált belekötni. A barátaihoz fordult: - Hé, láttátok, hogy az öregfiú a seggemet nézi?

Mind egyetértettek abban, hogy igen. Mint a suhogósba öltözött majmok, vadul mutogatva lépkedtek a magányos férfi mellett. Ez volt minden, amit akartak, rávenni, hogy válaszoljon, olyan mélyen megsérteni, hogy kijöjjön a sodrából. Akkor aztán eljátszhatják, hogy ők a sértettek, bántalmazhatják, és emlékeztethetik, hol a helye, az ember alatt, alattuk. Ettől az egy öregembertől megjavult a közérzetük. Mikor mindenki úgy néz rájuk, mintha senkik lennének, mintha semmijük sem lenne, neki még kevesebb van.

A férfi takarosai! lépkedett tovább, arcán a lehető legfeszesebb mosollyal. Mungo nem tudhatta, hogy Szegény Csirke itt sincs, nincs jelen a saját testében, régen, réges-rég megtanulta, hogyan lebegjen a bérházak fölött. Ez volt a trükkje. Ahogy a teste küszködött tovább a Parade mentén, a lelke a Duke Street fölött lebegett, csigavonalban lecsapott a La Scala mozira, és ott ült a sötétben, nézte, hogyan hévül Anne Baxter a *Mindent Éváról* című filmben.

Szegény Csirke balra a földszinten lakott. Az ajtaja előtt szaladgált az összes gyerek. A sima barna ajtó, mint amilyen Mungóé- ké, szomorú, leharcolt látványt nyújtott, amiért annyiszor kellett lesúrolni róla a mocskos rajzokat. Valaki - Ha-Ha egyik proti cimborája - talált egy félig döglött festékszórót az egyik szeméttartályban. A vicces fickó felfújta hegyes betűkkel Szegény Csirke ajtajára: *Gyerekmollesztálló*. Jodie igyekezett lemosni, mielőtt Mr. Calhoun meglátja. Bizonyára lesúrolta a festékréteget, mert végül a súroló zaj csalta az ajtóhoz. Ott találta a lányt fehérítőszertől és festékfoltoktól mocskos egyenruhában.

- Jaj, szegény barmok. Írni se tudnak rendesen. Én személy szerint a *kölyöksimogatót* jobban kedvelem. Valahogy rendesebben, dallamosabban hangzik. Nem gondolod?

Jodie kedvelte Szegény Csirkét. Végtelen türelme volt a magányosokhoz. Mungo azonban tartott tőle; hiába mondott mást az esze, azért elhitte a sok hazugságot, amit az agglegényről terjesztettek.

Mungo felöltözött. Fölvette az anorákot. Talán jó ötlet lenne találkozni Jamesszel, és egyszerűen úgy tenni, mintha az egész képtelenség, az egész sírás meg sem történt volna. Szegény Csirke meghallotta a lépteit, és kinyitotta az ajtaját.

- Ó, Mungo fiam! Hála istennek, hogy te vagy az. Segítenél? - Natalie-t szorongatta a karjában, az őzbarna szalonagarat, amire a rokkantnyugdíja nagy részét költötte. - Volt egy kis problémám - intett

kifelé a fejével, de nem mondott többet. - Gondolod, hogy ki tudnád vinni Natalie-t helyettem? Már biztos szétpattan a hólyagja.

Mungo kivitte a kutyát, és megsétáltatta a parkoló kocsik sora mellett. Igyekezett nem fölhívni magára a proti fiúk figyelmét, akik most a következő célpontot keresték maguknak, de már hallotta őket sóhajtozni, elég halkán, hogy úgy tehessen, mintha nem hallaná, ha belekötnek - ő soha nem kötne beléjük.

- *Mongo, Mungo.*

A kis agár nem törődött a szemetelő esővel. Fintorgott, gyorsan elvégezte a dolgát, és húzta vissza a házba.

- Pizsmogott? - kérdezte Szegény Csirke.

- Aha, pizsmogott.

- Pizsmogott és *pisáit*?

- Aha. Pizsmogott és pisáit.

A karjába kapta a kutyát.

- Jó kislány. Nem könnyű egy hölgynek egy idegen férfi előtt pisilni.

- Tényleg? A mi Jodie-nkat kellene látnia. Néha még a vécéajtót sem csukja be.

- Jaj, szörnyű vagy! - rázta a kezét Szegény Csirke, mint egy finom zsebkendőt. - Zavarhatlak még öt percig? Valakinek tartania kell, amíg levágom a kicsi körmeit. Valahányszor a körömsípővel közelítek hozzá, menekül a lakás túlsó végébe. Rendszerint a nővérem segít, de most lefoglalja egy pakisztáni özvegyember, és soha nem hagyja el a házat. - Szomorúnak látszott egy pillanatra. - Viszont szép függönyei vannak.

Mungo bólinthatott, mert Szegény Csirke oldalt lépett, és beengedte a lakásba. Ahogy átlépték a küszöböt, Mungo megpróbálta nem nézni az ajtót beszennyező szavak kísérteties nyomát.

A lakás kisebb volt, mint a fentiek, sok helyet elvett tőle az előtér és a lépcsőház, ezért inkább régimódi szoba-konyhának látszott, mintsem

rendes családi otthonnak. Szegény Csirke teveszínű Lyle & Scott pulóvert viselt. Az volt a furcsa szokása, hogy minden felsőruháját betúrta a nadrágjába, akármilyen vastag volt a szövete. A buggyos nadrágja fölött ettől régimódian kidomborodott a dereka. Kint is, bent is mindig frissen fényesített cipőt viselt, és vékony derékszíját fényes fémcsattal. Szegény Csirke Mungo kezébe adta a kétségbeesett agarat. Könnyen elfért a karjában, csupa csont és ín volt, úgy tartotta, mintha egy halom aprófa lenne. A legkevésbé dédelgetni való kutya, amihez valaha is hozzáért.

Mungo sohasem látta, hogy a férfi napközben sétáltatta volna az agarat. Éppen a múlt héten mondta Ma-Mau, hogy látta kettőjüket a telepen mászkálni az üres utcákon az éjszakai műszak előtt és után is. Ma-Maunak nem volt bizalma iránta, azt mondta, „úgy lopakodott, mint egy sírbró”. De Szegény Csirke jobban szerette, ha nem veszik észre. Valahogy biztonságosabb volt egyik árnyékból a másikba osonni.

- Ez nagy segítség, fiam. Nem hajkurászhatom a lakásban az én koromban. - Kezébe vette Natalie egyik mancsát, és egy ollóval sorra lecsipdeste a körmeit. - Ez egy buta szuka. Nyolc éve havonta egyszer csináljuk ezt, de azt hiszed, mostanra megszokta? Mindjárt meglátod... - Kuncogott. - Még az állatok is mindig abban reménykednek, hogy egyszer máshogy lesz. Egyik nap fognom kéne, és ahelyett, hogy a körmet vágom, befestem kurvás vörösre. Akkor aztán meglátná. - Megcsókolta a kutyát a két füle között. - Ehhez mit szólnál, mi? Te dilis öreglány.

Mungo a szobát fürkészte Szegény Csirke feje fölött. A lakás makulátlan volt, minden gazdaságosan és kínos gonddal elrendezve, sehol egy porszem. Ma-Mau azt mondta, Mr. Calhoun háziasszony, de csak a saját háziasszonya.

- Agglegény - mondta, és a gyerekei fősorakoztak a teakonyha ablakában, nézték, ahogy fölcsípteti a lepedőit meg a zoknijait a

szárítókötélre.

- Kinek árt? - fűjt Jodie.

- Lefogadom, annyit veri a faszát, hogy naponta kell mosnia a lepedőjét - föltételezte gúnyosan Hamish. - Rohadt vén agglegény.

Az egyetlen, amiben mind egyetértettek, hogy Mungónak nem kellene az agglegény ajtaja körül csellengenie. Ha a lépcsőházban kell játszania, akkor játsszon fönt, Campbellék és Hamiltonék lépcsőfordulója között.

A körömvágás gyorsan ment. Mungo letette Natalie-t a padlóra. Az a hasa alá dugta a fejét, és megszagolta a saját vagináját. Szegény Csirke nevetett:

- Mókás szokás. Ellenőrzi, nem loptad-e el. - A kutya elégedetten, hogy még megvan, felugrott a pamlagra, és összegömbölyödött a sarkában. - Igyál egy kis pohár gyömbért, fiam. Köszö- netem gyanánt.

Mungo tiltakozott volna, de Szegény Csirke már a keskeny fürkében volt. A fiú utánament. Egy VHS-lejátszó és egy színes tévé volt a kenyeresláda mellett. Nem tudta megállni:

- Aúú! Két tévéje van?

- Aha. Szeretem nézni a *Sportscene* régi adásait főzés közben. - Kitöltött egy pohár habzó gyömbért. - Szereted a focit?

Mungo megrázta a fejét, és a tréningruhájára nézett. A szégyen forrása volt számára, hogy nem elég ügyes a labdával. Témát akart váltani, más sebét vakarni az övé helyett.

- Szóval misszasz Calhoun szokott főzni?

A férfi lélegzetvételnýt sem várt; az esze mint a borotva:

- Nem, fiam. Úgy érted, a nővérem vagy az anyám? Mert tudom, hogy nem a feleségemre gondolsz.

Ahogy a mosoly eltűnt az arcáról, az elárulta Mungónak, hogy túl messzire ment. Talán világosabban akarta látni, amit mindannyian lestek a tüllfüggönyök mögül.

- Elnézést, Mr. Calhoun. - És hozzátette: - Egyszerűen egész életemben itt laktam maga fölött, és azt hiszem, nem is ismerem.

- Nem? - A férfi odanyújtotta neki a poharat. - Hát, te legalább beismered. Az emberek rendszerint azt hiszik, hogy mindent tudnak rólam.

Egy galamb volt az ablakpárkányon, egy egyszerű, jelentéktelen tubi. Szegény Csirke odament az ablakhoz, hogy kenyérdarabokat dobáljon neki az erre szolgáló nyíláson át. Mungo ekkor látta, milyen sima az arca és milyen sűrű a szőke haja. Nem volt öreg, mint állította, talán öregebb Ma-Maunál, de sokkal, sokkal fiatalabb Campbellnénél. Csak megjátszotta az öreg, házhoz kötött nyugdíjast. Még eljárhatna dolgozni, még hasznos lehetne. Valaki szerethetné.

- Jól vagy, fiam? - mintha olvasott volna a gondolataiban.

- Aha. Épp csak a galambokra gondoltam. - Aztán megtetézte a hazugságot. - A barátomnak galambháza van. Érdekli a galamb-
röptetés. Mindenfélét megtanultam róluk.

- Tényleg? - Szegény Csirke kidobta az utolsó kenyérdarabot a résen.

- Apám kelepccébe csalta őket az ablakpárkányon. Anyám pompás galambhúsos lepényt csinált.

- Ez undorító. Ne említse a barátomnak.

Szegény Csirke nevetett.

- Nem akarja majd tőlem a receptet? Hogy hívják?

Mungo kíváncsi volt, hogy számít-e ez. Hogy a fiú a galambházban egyáltalán még a barátja-e, vagy valami rosszat tett, miközben valami jót akart.

- James. James Jamieson.

- *James. James Jamieson* - mondta utána a férfi dűnnyögve, és öklével az ablakpárkányra csapott. - James. Régimódi és nem túl képzeletgazdag, de jó kis bevált név. A Jamesek nagyon állhatatos emberek. Olyan személynek látszik, akiben megbízhat.

- Gondolja?

- Aha. Máris kedvelem. - Szegény Csirke a szeméttároló fölött a legfelső lakásra mutatott. - Ott lakik, ugye? Együtt jártam az apjával munkába a reggeli busszal. Szánalmas nagy szarházi volt. Senkivel sem állt szóba. Akkor se mosolygott volna az emberre, ha egy új fogsort vesz neki.

- Úgy nézett rám, mintha koszos cipővel mentem volna át a szőnyegén. Együtt dolgozott vele?

- Nem. Én tetőfedő voltam a tanácsnál. Ő szakszervezeti táskával járt. Valami hajóépítő lehetett. Esetleg állványozó vagy dugarozó. - Szegény Csirke a csinos körmével megkocogtatta az ablaküveget. A galamb pislogott. - Láttam azt a fiút kinézni az ablakon. Késő éjszaka is ott van. Néha reggel is.

- Szerintem golyvásokat keres.

Szegény Csirke bólintott, de az ajakbiggyesztése elárulta, hogy mást gondol.

- Rendes fiú. Egyszerűen csak megvan magában.

Mungo megrázta a fejét, mint aki témát akar váltani.

- Nemtom. Röhejes lehet, hogy folyton ott lóg a galambházban. Nekem sohasem árt. - Szegény Csirke olyan képet vágott, mint aki nem egészen érti, mire gondol Mungo. - Nézze, tudja, milyen az, ha valakinek van valamije, amihez ragaszkodik, és nem akarja magát a közelébe engedni. Például Hamishnek van egy régi Pink Floyd-albuma, amihez nem enged hozzáérni. Egy frankó nagy képpé lehet kinyitni, és én csak azt szerettem volna megnézni, de nem engedi, hogy hozzányúljak. Vagy... vagy ahogy misszasz Campbell nem szereti, ha hozzáérek a nippjeihez az előszobaasztalon. Hát James nem ilyen. Szereti a galambjait, és minden idejét velük tölti, de alig ismertem meg, már megengedte, hogy kézbe vegyem az egyiket. Szerintem ez jó dolog a részéről.

Szegény Csirke megint a fa ablakpárkányra csapott.

- Jó-és-Igaz-James. - Elgondolkodott. - Milyen teteje van annak a galambháznak?

- Nemtom. Kátránypapír? - vont a vállát Mungo.

A férfi végigsimította a bajszát.

- Nem, nem, nem. Az nem lenne jó. Azt a kelleténél gyakrabban kellene cserélnie. Mennyire lejt?

Mungo nem volt a szög mérés mestere. A két kezével egy háromszögletű csúcsot mutatott, és megvonta a vállát. Szegény Csirke megfogta a kezét, és nagyon igyekezett, hogy Mungo emlékezetére támaszkodva megállapítsa a tető pontos hajlásszögét. Szélesebbre és alacsonyabbra állította a fiú kezét, míg végül Mungo jóváhagyta a tizenöt fokos szöveget.

- Nem, nem, nem. Ez hosszú távon nem elég. Túl lapos. Néhány kemény fagy, és a kátránypapír ugyanannyit fog fölszívni, mint amennyit lecsorgat. - Tűnődött egy kicsit, és még mindig a fiú két kezét tartotta. Mungo arca remegni kezdett, és Szegény Csirke hirtelen észbe kapott. Elengedte a fiút. - Elnézést, fiam. A régi szokások makacsok. Tetők! Néha nem tudom visszafogni magam.

- Semmi baj - mondta Mungo, és leeresztette a kezét. - Köszönöm a gyömbért, Mr. Calhoun.

Szegény Csirke kinyújtotta a kezét, mintha maradásra kérte volna a fiút, aztán meggondolta magát.

- Beugrasz majd később? Megmutatom, milyen mutatóvárra képes Natalie egy szelet császárszalonnáért.

Mungo tudta, hogy nem fog beugrani, de udvariasságból azt hazudta, hogy igen.

- És mondd meg Jó-és-Igaz-Jamesnek, hogy szögezzen palát a kátránypapír fölé. Mindenből, amit rosszul építettek meg, rom lesz erefelé.

Kikísérte Mungót a rövid folyosón. A bejáratí ajtón öt biztonsági zár volt, egy örökkévalóságig tartott, míg kinyitotta.

Kilenc

Mungo elaludt. Amikor fölébredt a hideg földön, a sátrat fényfoltok élénkítették. Gallowgate szaggatottan lélegzett; a leheleté forró és élesztőszagú volt. Karja holt súlyként nyomta a puha húst Mungo bordái alatt. Az ingük feltűrődött, és Mungo érezte Gallowgate verejtékét a dereka mélyedésébe domborodó hasán. Az ital kiütötte a fiatalembert, de voltak jelei a feltámadásnak. Mungo érezte, ahogy duzzadt farka a fenekének nyomódik, egyre-másra megmozdul és lüktet, ahogy Gallowgate megtelik vérrel, és nekifeszül az olasz farmerjének.

Mungo keze ökölbe szorult. Vértelen volt, fehér, és ahogy kinyitotta, megkönnyebbülten bizsergett. Számolt. Egy alvás szombaton. Egy alvás vasárnap. Aztán haza.

A reggeli nyugalomban, amikor a kavicsok még csúszósak voltak a ködtől, Gallowgate a tóhoz vezette Mungót. Megmutatta, hogyan készítse elő a zsineget, hogyan fűzze föl a nehezekeket és a gumigyöngyöket. Megmutatta, hogyan erősítse föl a horgot egy horgászcsomóval, és hogyan vesse ki oda, ahol a legsötétebb a víz. Csalétekként bűdös ingoladarabokat vett elő egy fagyasztótáskából. Nagyokat nyelt, hogy visszatartsa a felöklendezett epét.

Mungo levette a tréningnadrágját, és combig begázolt a jéghideg tóba. A hideg kasztráltat csinált belőle; kedve támadt énekelni. Az enyhe locsogástól és az időnként felbukkanó szúnyograjoktól eltekintve a tó nyugalomban volt. A derült ég alatt a felszín olyan fényes, mint egy tükör. Mungo megmozgatta a lábujjait, és tisztán látta őket a víz alatt. Nagyobb üresség terült el előtte, mint amelyet valaha ismert.

A tó szemközti oldalát szőnyegszerű domboldal zárta le. Azon túl a csipkézett Munro, a kopár hegyvidék húzódott, amerre a szem ellátott. A nap megvilágította a sziklák keleti oldalát, a többi mély árnyékban hagyta. Ezekben az árnyékokban a pettyes hófoltok hámló festékre hasonlítottak, előregegett fehér zománcrétegre, amely pikkelyesen válik le a mohával borított dombokról, mintha egy hanyag Isten keze munkája volna. Minden hegy olyan volt, mintha egy nagyobb darab kovából pattintották volna. Némelyik gerinc olyan éles, hogy Hamish házi készítésű tomahawkjára emlékeztette Mungót.

Éles szél fújt a tó fölött, és sietve tépkedte anorákja szövetét. A levegő tisztább volt minden addiginál, amit belélegzett, és amikor Gallowgate nem figyelte, hátrahajtotta a fejét, és kinyújtotta a nyelvét a légáramba. Zöld íze volt, mint a tavaszi fűnek, de valami történelem előtti barnaság keveredett bele, mintha egy korszakon át keresgélte volna nyirkos, tűzeges völgyekben és ősrégi erdőkben, merre menjen.

Ha lettek volna szavai arra, hogy leírja mindezt, azt mondta volna, hogy érzi a fenyőerdő szagát, a mocsári mirtusz, a bükköny, a zanót fénylő erejét, és az egésznek az alján a sötét, termékeny talaj, a soha nem szűnő, tisztító eső párás pézsmailatát. De Mungo számára ez zöld volt, barna, párás és tiszta. Nem voltak szavai rá. Egyszerűen elvarázsolta az illat.

Gallowgate-et nem hatotta meg a varázsos fuvallat. Tönkretette azzal, hogy nagy nyálcsomókat köpött a vízbe. Forgó kis felhőkként úsztak el Mungo mellett. A férfi egész reggel alig szólalt meg, mintha a másnapossága lármáját nem tudta volna túlharsogni. Térde között tartotta a horgászbotját, és rágyújtott az ötödik cigarettára. Mungo beljebb húzódott a fagyos tóban. Meg akarta magának tartani az érintetlen csodákat.

Szent Kristófot sem hatotta meg a fenségesség. A ragyogó reggelt azzal töltötte, hogy feküdt az egyszemélyes sátorban, és a reszketését

ápolta. Ahogy a reggel kopni kezdett, egyre több ital távozott Gallowgate véréből, és rosszabbodott az állapota. A két férfi nem beszélt egymással éjszaka óta, és abból, ahogy Gallowgate Szent Kristóf sátra felé nézegetett, a fiú kitalálta, hogy pocsék a kedve, és a helyet keresi, amit beszennyezhetne vele.

Gallowgate lekuporodott a magas fűben a reggeli szaráshoz. Aztán Szent Kristóf sátra felé kanyarodott, és belerúgott a köteleibe. A sátor szemfedőként borult rá az alvó emberre. Mungo nézte, ahogy a vékony műanyag szövet le-föl mozog a férfi horkolásának ütemére.

A nap lassan elhagyta a sziklák keleti oldalát, mire Szent Kristóf végül föltámadt halottaiból. Gyapjúöltönyében a tó széle fölé hajolt, és lefetyelt a jéghideg vízből, mint egy vadállat. A sarkára ülve sokáig pislogott magában. Gallowgate nem vett tudomást róla, a tűzrakással bajlódott. Két doboz babkonzervet dobott a lángok közé, aztán mindhárman leültek, és elfogyasztották hitvány reggelijüket. Egy örökkévalóságig kísérleteztek a makacs, forró dobozok kinyitásával konzervnyitó nélkül, és amikor Gallowgate végül egy szikla éléhez csapdosta őket, a bab egy része a kavicsokra fröccsent. Szent Kristóf a sárga ujjával kotorta össze és tömte a szájába a babot. Időnként egy kisebb követ is bekapott véletlenül, a törött fogak abbahagyták az őrlést, köhögött, és a kavicsot a táborhelyen túlra köpte.

Mungo távolabb ült, miközben vastag felhők kúsztak fölējük. A felhőket addig távol tartotta a magas Munro, de mostanra nyílást találtak rajta, és bezúdultak a békés völgybe. Gyülekeztek, vastagodtak, és lefelé nyomakodtak, mint a szobát betöltő füst.

Furcsa volt látni a változó fény csodáját, és ahogy átszínezi a földet. A reggeli napsütés perzselte a páfrányos, zuzmós, rézszerű dombokat. A fodros felhők most súlyos függönyként leereszkedtek, és mindent élettelen szürkébe és barnába fojtottak. Olyan volt, mintha a földnek nem lennének saját színei.

Amikor minden zöld szürkévé fakult, Mungo Jamesre gondolt, arra, ahogyan a fény minden figyelmeztetés nélkül eltűnik a szeméből. Látni szeretne volna azt a zöldet és aranszínt. Aztán elhessegette a gondolatot - sohasem fogja látni többé.

A két férfi a szatyrokban kotorászott, az üres sörösdobozokat zörgetve, hogy egy korty itallal lecsillapítsák remegésüket. Mungo most először vehette szemügyre Gallowgate-et az éles nappali fényben. Nem sokkal volt idősebb Hamishnél. A csiricsáré farmer lógott rajta; az összes zsírt a testén a szeme alatt duzzadó zacskók tartalmazták. Guggolva átvizsgálta utolsó készleteiket, és kirakta a kövekre. Szép adag ital maradt: egy fürt sörösdoboz, egy üveg whisky és egy fél liter átlátszó valami. Ennivalónak volt két tábla csokoládé; az a fajta az oldalára festett békával, a túl tejes, amelyet fogzó karonülőknek adnak. Mungo sejtette, hogy azt neki szánták. Azért hozták, hogy a fiú, akit nem ismertek, megkedvelje őket.

Szent Kristóf, akit lecsillapított a friss sör a hasában, lejött a vízhez. Most enyhébb volt a remegése. Hozott néhány sprotnit a városból, egy maréknyi félig rothadt halat, amit a szállítás céljából vécépapírba csomagolt, és a mellényszsebében tartott. Ez megmagyarázta a belőle áradó kellemetlen szagot. Mungo igyekezett nem lélegezni, mikor a férfi megmutatta neki, hogyan tűzze a horgot a hal kopoltyújába. Aztán kivetette a békés tóba, és a maradék halat visszatette a mellényszsebébe.

- Ennél abszolút nincs jobb, hát nem? Csak mi, fiúk, és egy kis jó pecázás, ugye. - Végre jobb állapotban volt, mint a mogorva Gallowgate. - Nem bírom elhinni, hogy sohase pecáztál még. Szégyen. Senki se tanítja meg már a fiúknak, hogyan gondoskodjanak magukról. A múlt héten találkoztam egy fickóval, aki asse tudta, mit csináljon, ha kipukkad a biciklikereke. Egyszerűen csak fogta, és bevágta a csatornába.

- Miért?

Szent Kristóf megrázta a lábát.

- Nemtom. De megvártam, míg elment, begázoltam, kihúztam, és huszonöt fontot kaptam érte a zaciban.

- Én meg tudok javítani egy bringát. Nem vagyok túl jó a suliban, de meg tudom javítani a dolgokat. És értek a galambokhoz is.

- Ne fájjon a fejed az iskola miatt. Aki tudja használni a kezét, az sose marad munka nélkül. Glasgow a dolgozó emberek hazája.

Mungo arra gondolt, amit Hamish mesélt neki a hajóépítőkről; a havonta százszámra elbocsátott emberekről. Szent Kristóf eltévedt egy másik időben. Mungo megugratott egy követ a víz felszínén.

- Mellesleg mi a neve ennek a tónak?

Igyekezett közömbösnek látszani, de még mindig nem tudta, hol van.

- Én meg nem mondom - felelte Szent Kristóf. - Ha megmondanám, az összes kis lakótelepi gyagyás idejönne, és elpusztítaná ezt a paradicsomot a felturbózott Escortjaival meg BMX bringáival. Egén, anyád mesélt nekünk a bátyádról. - Egy ideig rágódott egy gondolaton. - Hogyhogy a bátyád nem tanított meg pecázni?

- Ez túl csendes dolog neki.

- És nincs apád, aki megtaníthatott volna?

- Meghalt.

- Ó, sajnálom. Egy ilyen rendes srác, mint te. Biztos hiányzik.

Mungo el sem tudta mondani, mennyire hiányzik az apja. Túl nagy érzés volt, hogy szavakba foglalhassa.

- Még kölyök voltam.

Szent Kristóf szánakozva sóhajtott.

- Furcsa. Anyád elvált asszonynak tűnt. Dühös kis asszony. Olyan, mintha valaki átverte volna, vagy ilyesmi.

Mungo nem tudta, mit mondjon erre. Örült, hogy Szent Kristóf beszélt tovább, és kitöltötte a csendet.

- Asszem, az én anyám nagyon örült, amikor apám meghalt. Nem volt rossz ember, csak túlságosan szerette a pacikat. Először aszíttem, anyám férjhez megy megint. Elégé fiatal volt, habár sose volt egy szépség. - A fiúhoz fordult. - Nagyon csúnya dolog ilyesmit bevallani egy anyáról?

Mungo megvonta a vállát.

- Nem? Nohát, igaz. Nem olyan volt, aki bárkit izgalomba hoz, de elég jó társ lett volna. Nagyon olvasott volt. - Szent Kristóf visszafordult a tó felé, feszesre tekerte a zsinégét. - A mamád férjhez ment megint?

Mungo megrázta a fejét.

- Próbált. A magáé?

- A, nem. Ez már évekkkel ezelőtt volt. Mindjárt ahogy apám meghalt, az öreg Jeanette eladta a családi házat, és vett egy egyszemélyes lakást Govanben. Adott nekünk egy kis pénzt, aszonta, szeretné, ha boldogulnánk, ahogy ő is. Más szavakkal: „Nesztek, fogjátok, és tünjetek a francba innen.” - Nevetett. - Soha nem ment újra férjhez, nem hiszem, hogy még egyszer magába eresztett volna valakit is. De a végén megkapta, amit mindig is akart.

- És mi volt az?

Szent Kristóf kuncogott, mintha ez nyilvánvaló lenne.

- Nyugtot a férfiaktól.

Mungo megugratta az utolsó kavicsát a tapon.

Szent Kristóf kihúzta a zsinórt a vízből. A sprotni oda volt; csak apró szervek tejfehér kis zsákja maradt, a vörös máj és szív vonalai márványozták a ködös nyákot. A horog fájdalmasan mélyen lehetett, hogy kiszakította a kétszer elpusztított halacska belsejét.

- A szarházi! Elvitte a csalimat. Gondolhattuk volna, hogy figyelni kéne. Fogadok, hogy egy rohadt csuka volt. Hogy nem éreztem meg, hogy húzkodja a zsinórt?

Ezt inkább a tó isteneitől kérdezte, mint Mungótól.

Mungo kíváncsi lett volna, egyáltalán képes-e még megérezni bármit is a férfi. Az erőtlen és kiégett vénák az arcán, a kezén és föl az alkarján mind úgy néztek ki, mintha azért nyomakodnának a felszínre, hogy érezzenek valamit, bármit. A sárgult szemgolyóját is behálózták a vékony vérerek, ami Mungót a Garibaldi vaníliafagylaltjára emlékeztette: a málnavörös szósszal behálózott krémsárga gömbökre.

Szent Kristóf lekaparta a halbelsőséget a horogról, és belehajította a vízbe. A válla fölött odavetette Mungónak:

- A te hibád. Hogy az anyámról beszéltetted. Menj innen. Nem hozol szerencsét. - Aztán inkább csak magának hozzátette: - Én ennél jobb vagyok.

Mungo nem válaszolt. Nehéz volt eldönteni, hogy Szent Kristóf egy tönkrement ember, vagy eleve nem is volt minek tönkremennie. Mostanáig az egyetlen hozzájárulása a kiránduláshoz az volt, hogy a pecázás ősi mesterségére tanította a fiút. Ebben a vízben is nyüzsögtek a halak, mint mindenütt Skóciában. De most a szupermarketban vásárolt sprotni kitépett bele azt igazolta, hogy lúzer még ebben is.

Szent Kristóf feltúrta a zakója ujját. Az alkarja olyan vékony volt, hogy többször is vissza tudta hajtani a vastag gyapjúszövetet, majdnem a könyökéig. Egy újabb sprotnit nyársalt a horogra, és bedobta a vízbe. Az úszó azonnal ugrott egyet, és a sprotni eltűnt.

- A ravasz szarházi!

A férfi térdig vizes volt. Levette az öltönytadrágot, és derékig begázolt a tóba. Az alsónadrágja lazán lógott, mint egy ócska lepedőből készült ágyékkötő. Kinyújtott karral állt, mozdulatlanul, mint egy kiszáradt fa, és amikor egy hal a közelébe került, eljátszotta, hogy pusztá kézzel kifogja. Elesett, víz alá merült. Köpködve és átkozódva felszínre éviekét, a laza gatyáját szorongatva, nehogy lecsússzon a lábszárára. Mungo letette a botját, és bocsánatot kért, hogy vizelnie kell. Hátat kellett fordítania a szentnek, hogy elrejtse a nevetését.

Szent Kristóf nem törődött vele, és a fiú a hosszú tó partján bandukolt. Volt egy satnya kis liget, amelyik leért a vízpartig. Mungo ide-oda kanyargóit benne, érezte, hogy a mocsár beszívja a cipőjét, és a sár fölfelé kúszik meztelen lábszárán. Beljebb ment az erdőbe. Csönd volt a tónál, de itt még nagyobb a víz halk csobogása nélkül. Mohos sziklák között ténfergett, óvatosan egyensúlyozott kidőlt fatörzseken, élvezte, hogy a napfény a gyér lombon át foltosra festi a talajt. Elrejtőzött, de semmi sem mozdult. Kíváncsi lett volna, ki látta utoljára ezt az elfelejtett völgyet. Aztán ráeszmélt, hogy teljesen egyedül van.

Egy csobogó folyóhoz ért, amely friss vizet szállított a hatalmas lóba. A víz tajtékos volt a széleken a gazdag ásványi tartalomtól. Sziklák között zubogott, itt-ott barna ivadékhalak raja sötétítette el, boldogan és zavartalanul iramodtak tova. Mungo átgázolt a derékig érő vízen; hidegebb volt, mint a tó, frissen érkezett az olvadó csúcsok felől. Elcsúszott a mohos folyómederben, és a jeges víztől elállt a lélegzete. Sikítva felugrott, hirtelen nagyon éber lett, fölkapaszkodott a legközelebbi sziklára. Átkelt a folyón, és egy kövér, barna hal figyelte közben.

A fák megritkultak, és ismét a nyílt tópartra ért, messze a férfiaktól. Sétált a parton meg-megállva, hogy megtöltse a zsebét lapos kavicsokkal a kacsázáshoz. Ahogy a part kanyarodott, egy öreg kastély romjai álltak előtte. Ugyanolyan barnás és szürke kövekből állt, mint a dombok körülötte, és úgy emelkedett ki a gránitból, mint egy nagy földrepedésből. Valaha büszke hely lehetett, néhány kis dombon át nyúlt egy félszigetig a tóparton. Egy nagy csarnok három fala még állt, egy másik megmaradt fal pedig halványan három- vagy négyemeletes toronyra emlékeztetett keskeny lőrésekkel.

Mungo átvergődött az egyik leomlott falon, és megállt a kibelezett csarnokban. A magas torony egy része a kastély közepén hevert, ahová a

tetőt bezúzva leomlott. Ami megmaradt belőle, vaskos volt, erődszerű. Culzeanen kívül, ahová Elamishsel betörlek, eddig soha nem látott kastélyt, még kevésbé volt a belsejében. Ma-Mau soha nem engedte el az iskolába azokon a napokon, amikor az osztály Stirlingbe vagy Edinburghba ment.

- Nem azért dolgozok minden áldott nap, hogy te valami kárpitot fogdoshass.

Mindig volt valami, amire fontosabb volt a négy font ötvenet elkölteni.

Tizenöt éve élt és lélegzett Skóciában, és soha nem látott völgyet, tavat, erdőt vagy egy romos kastélyt. Illetve látott ilyeneket, de mindig csak kekszesdobozokon vagy kirándulóbuszok oldalán. Lefeküdt az egyik nagy alapkőre, és hagyta elkalandozni a gondolatait. Úgy érezte magát, mintha kicsit részeg volna.

- Hallóóó. - A hangja visszhangot vert a tető nélküli teremben. - *Brúúú-brúúú-brúúú* - kiáltotta az ég felé.

Kíváncsi volt, milyen érzés lesz hazamenni most, hogy egyetlen napon többet látott a világból, mint tizenöt év alatt - hogy tudna ott maradni a telepen, és nem menni túl rajta? Jamesnek igaza volt. Szerette volna, ha James itt lenne vele, vagy Jodie, de főleg James. Nagyszerű lenne megosztani valakivel mindezt az újdonságot, valakivel, aki tudja, hogy az egész nem csak kitalálta. Az okkersárga zuzmót csipegette, és csalódást érzett, amiért nem lennének szavai, hogy ezt az egészet Jodie-val, Hamishsel vagy Ma-Mauval érékeltesse. Még ha képes lenne is leírni, tudta, hogy nem izgatná őket; azt mondanák, szálljon le a vasalandó ruhákról, vagy megkérnék, hogy őrizze a lopott autórádiókkal teli dobozt. Unottan rágcsálva néznének rá, és alig várnák, hogy az arany-zöld palotáról szóló meséje véget érjen.

De James talán nem. James meghallgatná a történeteit, és amikor Mungo megmutatná neki a fotót a kos csontvázáról, James

megkérdezné, nem volt-e kozmás szaga (nem volt), megkérdezné, nem volt-e gyapjú a tetem alsó oldalához ragadva (volt, krémszínű és göndör). Szerette volna, ha James itt lenne.

Mungo beleütötte a tarkóját az alapkőbe.

Talpra ugrott. Ideges vágatába kezdett. Mozognia kellett, ki kellett ráznia a fejéből a katolikus fiúval kapcsolatos bűnös gondolatokat. A lerohadt kandalló előtt állva összecsapta a cipője talpát. Meghajolt az üres teremnek, és teli talppal ügetett körbe egy *strip the willow* ütemére. Egy különösen pocsék télen tanulták ezt a táncot az iskolában. Kénytelen-kelletlen törölték az összes szabadtéri sportrendezvényt, és a tanácsi iskola fiú növendékeit - akik természetes rátermettséggel törték össze a hokibotokat egymás fején - vonakodó párokban körbetáncoltatták a hideg gimnáziumban. Mungo ennek emlékével keringett. Mindig kedvelte a népitánc-órákat, épp csak soha nem volt hajlandó beismerni. Vágtatott körbe a romos csarnokban, egy képzeletbeli Jodie-t forgatva kinyújtott karjában.

- Jól adod - mondta egy testetlen hang.

Mungo leállt a pörgéssel. Gallowgate mászott át a leomlott falon, a cigarettát a foga közé szorítva, túl magabiztosan ahhoz, hogy a kezét kivegye a zsebéből.

- Elfelejtettem, hogy itt van ez a szemétdomb. - A szája jobban mozgott, mint reggel. Egy új sörösdobozt vett elő, és négy nagy korttyal kiitta. - Ha nem akarsz éhen halni, keresnünk kell egy boltot. - Összegyúrta a dobozt a markában, és a beomlott csarnok sötét sarkába dobta. - *Vagy* megsüthetjük a vén hülyét, mielőtt az összes halat elijeszti.

Mungo remélte, hogy soha egyetlen halat sem fognak. Remélte, hogy a két férfi éhesen és whiskytől bódultan korán nyugovóra tér.

Gallowgate kikecmergett a kastélyból. Mungo hátramaradt, úgy tett, mintha a cipőfűzőjét kötné meg, aztán rohant az árnyékba, és megkereste az eldobott sörösdobozt. Eldugta az anorákjában, és

kimászott. Gallowgate már arrafelé lépkedett, ahonnan jött. Mungo megállt egy pillanatra, szemügyre vette a kastélyát. Fölhúzta az eldobható kameráját, és készített egy fényképet, amit senki sem akar majd megnézni.

Nem volt órája, de úgy érezte, órák óta mennek. A tóparton ballagtak, el a táborhely mellett, és tovább. Egymástól távol mentek, és egyikük sem beszélt. Mungo leghátul csellengett. Vadvirágokat szedett Jodie-nak, teletöltötte velük a kenguruzsebet. A virágokat tépkedve földézte a nevüket: fátylvirág, hölgymai, ördögharaptafű.

A falu már nem volt falu. Szétszórt terméskő házak, egy másik korszak maradványai. A három vagy négy másik ház, amelyik mellett elmentek, úgy nézett ki, mintha már régóta üresen állna. Mungo mindegyiknek bekukkantott az ablakán.

Az úthoz legközelebb álló ház egyetlen helyiségből álló bolt volt, amely postahivatalként, de főképpen egy barátságtalan megjelenésű asszony otthonaként is szolgált. A boltban mindent finom porréteg borított. A szél cserzette boltosnő üveges tekintetétől kísérve Gallowgate vett némi dohányt, előfőzött tésztát, amennyi csak volt, és annyi dobozos sört, amennyire csak futotta a pénzéből. Az asszony egyszer sem mosolygott rájuk. Éneklő hangsúllyal beszélt, amelyet Mungo még soha nem hallott. Gyönyörű hang volt, és Mungo szerette volna, ha többet beszél, de az asszonynak kezdettől ellenszenves volt Gallowgate, és nagyon sietett, hogy mielőbb megszabaduljon tőlük, és folytathassa az abszolút semmittevést. A szövet vékonyságában, amit viseltek, volt valami, amit az asszony nem szeretett. Kívülállóknak bélyegezte őket. Helytelenítő képet vágott Mungo focinadrágja, kopott papucsba bújtatott, elkékült lába láttán. Összeszűkül a szeme, amikor meghallotta Gallowgate színtelen, tompán kopogó akcentusát. *Glasgow-iak*. Csak ennyit mondott:

- Jobb lesz, ha magukkal viszik az összes szemetüket, mikor elmennek. Nem szeretjük, ha a városi népek úgy bánnak a tavunkkal, mintha egy nagy szemétláda volna.

Mikor a felföldi nő nem nézett oda, Gallowgate a középső ujját mutatta neki, és egy tábla csokoládét feldugott a kabátujjába. A táborhely felé menet odacsúsztatta a meleg csokoládét Mungónak.

- Ettől fogsz mosolyogni?

A szétszórt házakat elhagyva piros telefonfülkéhez értek. Egy tiszafacsoport alatt volt, amely erősen benőtte. Mungo megtorpant.

- Fölhívhatom a mamámat?

- Nincs aprónk, kisember.

Mungo tudta, hogy Gallowgate hazudik. Láta, hogy a felföldi nő visszaadott neki.

A szeme remegett, mintha mindjárt rángani kezdene. Igyekezett azzal elfojtani a csalódottságát, hogy átkutatta a saját zsebeit. Az anorákjában tapogatózva talált két ezüstsínű érmét.

- Rendben van, találtam párat.

Furcsa volt egy olyan telefonfülkében állni, amely nem bűzlik az erjedő húgytól. A kényelem kedvéért valaki mintás szőnyeggel borította a padlóját, és egy régi konyhaszéket tett a készülék alá. A telefonkönyvet tartó polcon egy légfrissítő volt, meg egy igazi élő cserepes növény. Mungo belenyomta az ujját a földjébe, és érezte, hogy enged, mert frissen öntözték meg.

Bedobta az érméket. Az ujja addig habozott a tárcsa fölött, míg a vonal szétkapcsolt, és az érmék visszapotyogtak. Bárcsak föl tudná hívni Jamest, ő az egyetlen, akivel beszélni szeretne. Nem volt biztos a számban, amellet Mr. Jamieson biztosan elkobozta a krémszínű telefont, mikor visszament a fűrószigetre. Hülye helyzet volt. Miből gondolja, hogy James beszélni akarna most vele?

Ehelyett az otthoni számot hívta, aztán rögtön letette a telefont. Az érmék kigurultak, visszatette őket, és tárcsázott megint. Ma-Mau a legelső csörgésre fölvette. Mungót meglepte, hogy ott találja, és nem Jockynál meg az új családjánál van.

- Halló? - Máris idegesnek tűnt. - *Öt-öt-négy... ööö... hat-egy, ööö... kettő-kettő.*

- Én vagyok, Ma-Mau.

- Mungo! Mungo drágám, tényleg te vagy az? Jól vagy? Hol vagytok? - túl gyorsan áradtak belőle a kérdések.

- Aha, én vagyok. Jól vagyok. - Készült a harmadik kérdésre is válaszolni, de rájött, hogy nemigen tudja a választ. - Nem tudom, hol vagyok pontosan. Minden zöld, van egy mély tó meg egy régi kastély. Éjszaka értünk ide, úgyhogy nem sokat láttam.

- Gondoskodnak rólad?

- Mondjuk.

Az asszony sóhajtott, ami úgy hangzott, mintha sokáig benn tartotta volna a levegőt.

- Az jó.

Gallowgate a kezét forgatva mutatta, hogy igyekezzon.

- Megtanultam tüzet rakni. Megtanultam fölcsalizni a horgot.

- Nézz oda! - Ma-Mau mintha megkönnyebbült volna. - Ezt mondtam Jodie-nak. Ezért akartam, hogy elmenj. Férfias dolgok. Férfit faragok belőled.

Mungo háttal fordult az ablaknak. A cserepes növényt csipegetve suttogta a telefonba:

- Szeretnék már otthon lenni.

- Jól van. Akkor gyere haza.

Nem számított rá, hogy ilyen könnyen meggyőzi. Ez elbátortalanította. Az egész az ő ötlete volt, és most képes visszavonni, az egész kísérletet a szemétre dobni.

- Nem tudok. Egy örökkévalóságig tartott idejönni. Nem akarnak elmenni hétfőig.

- Akkor csak mondd meg nekem, hol vagy.

A telefon három rövidet sípolt. Elfogyott a pénz. Érezte, hogy ráng az arca.

- Nem tudom, hol vagyok.

- *Jaj, fiam!* Sajnálom, Mun...

A vonal megszakadt. Egy ideig az arcánál tartotta a kagylót, úgy tett, mintha az anyja még ott lenne, és próbálta megfékezni a lázadást az arcán. Így állt ott, mígnem Gallowgate megkocogtatta a gyűrűjével az üveget.

- Jézusom, koromsötét lesz, mire visszaérünk. Elevenen megesznek a szúnyogok.

A lába tele volt púpos csipésekkel, mire visszaértek a tűzrakó helyhez. Gallowgate megkönnyebbült, hogy további italokra tett szert, fecsegőkedvében volt, egész úton a táborhelyig be nem állt a szája. Azt mondta, megmutatja Mungónak, hogyan kell kibelezni egy halat, már ha Szent Kristóf fog egyáltalán, aztán megmutatja, hogyan kell csapdát állítani nyulaknak. Vasárnap este főznek egy nagy nyúlparikást. Nyúlhúsból és előfőzött tésztából. A legfinomabb lesz, amit valaha is evett, ígérte Gallowgate.

Mungo figyelmesen hallgatta; igyekezett mosolyogni a megfelelő pillanatokban. Ez volt a negyedik arc, amit Gallowgate mutatott neki, és mindegyiket jól meg akarta jegyezni. Ott volt a duzzogó férfi a buszon, a kéjenc a mocskos történeteivel a tábortűznél, a sértett halász a tónál, és most ez a személy, az izgatott legjobb barát, a hamis idősebb testvér.

Mindig későn fedezte föl, hogy Hamish manipulálja. Gyakran csak akkor kezdett derengeni, amikor Jodie rászólt Hamishre, hogy hagyja abba, ne bánjon úgy Mungóval, mint a rabszolgájával, ne kedveskedjen

neki csak azért, hogy azt tegye, amit ő akar. Ez rendszerint akkor következett be, amikor Hamish elkezdett hihetetlenül, megmagyarázhatatlanul kedves lenni. Mungo kezdett gyanakodni mások kedvességére is, de James ezt megváltoztatta. Most figyelte Gallowgate leereszkedő viselkedését, miközben a sűrű páfrányosban lépkedtek. Izgatottan beszélt csapóvasokról és dobozkelepcékről.

- Megmutatok neked mindent, amit tudok - mondta. - Milyen szerencsés vagy.

Szent Kristóf az öltönyét szárította a füstölgő tűznél, amikor végre odaértek a táborhelyre. Az alsóruhája lötyögött rajta, és a gerince csigolyái úgy ütöttek át a vékony bőrén, mint a cukorborsószemek a hüvelyen. Mungo elnézte kiálló csontjait, és sajnálta a férfit. Azokra az afrikai kölykökre hasonlított a jótékony célú tévéműsorokban, csak azoknak felfúvódott a hasuk, míg Szent Kristófé homorú volt a bordái alatt, és szinte a gerincéhez ért.

A férfi örült, hogy visszatértek. Egy sziklán hét kis hal száradt takarosán felsorakoztatva, szivárványos fényük már eltompult, elhomályosult. Szent Kristóf úgy járkált körülöttük, mint egy büszke házimacska.

- Nem sok - mondta, miközben a halakat egyenként a markába vette és gyengéden megsimogatta. - De reggel horogra tűzzük őket, és fogunk egy sügért vagy sebes pisztrángot.

- Aha. - Gallowgate a műanyag szatyrokkal zörgött. - Az talán beválik.

Szent Kristóf ünnepélyesen kinyitotta az utolsó üveg whiskyt. Két nagy kortyot ivott, aztán továbbadta Gallowgate-nek, aki ugyanazt tette. Odanyújtotta Mungónak, aki a szájához emelte, de a nyelvével elzárta az üveget.

- Ne úgy, mint egy buksza. Húzd meg - csapott le rá Gallowgate. - Átkarolta Mungo tarkóját, és a szájához nyomta az üveget. Egy haragos,

égető korty folyt le a torkán. Fölgyújtotta a tüdejében a levegőt. Gallowgate várt, míg levegőt kap, aztán megint megdöntötte az üveget.
- Még! Még! Még!

Mungo hamar berúgott.

Az estét azzal töltötte, hogy hosszú ágakat húzkodott oda az erdéből, és a tűzre dobta őket. Az egyik úgy ágazott el, mintha karjai volnának, és úgy szorította magához, mint egy finom kisasszonyt. Forgott és táncolt vele a tűz fényében. A kavicsos parton botladozott, a két férfi nézte és biztatta. Az üres sörösdobozokat megtöltötték a tó vizével, és a tűzre tették forni. Újra és újra megtöltötték a dobozokat, és a vizet az édes-savanyú kínai tésztára öntötték. Amikor elkészültek, fejenként legalább két doboz sós metéltet faltak fel. Jóllakottan és elégedetten elheverték, a hasuk tele volt keményítővel és forró vízzel.

Mungo a semmibe bámult. A szemhéja elnehezült, a szíve a szemgolyója mögött dobogott. Nagy esőcseppek kezdtek potyogni, sziszegtek a tűzben. A cseppekből felhőszakadás lett, a férfiak hamarosan föltápáskodtak, mentették a szálnalmas halakat, a tweedöltönyt meg ami a bevásárlásból maradt. Rohantak fedezékbe, és Mungo szem elől veszítette őket a hirtelen támadt vízfüggöny mögött. A két férfi bepréslődött a kunyhóban álló kétszemélyes sátorba, ő meg a félig leomlott sátorlap alá bújt a vízparton.

Gallowgate adott a fiúnak egy meleg sört, és ő örült a sima ízének, tompán simogatta a nyelőcsövét, amit megégetett a whisky. Lefeküdt, és ritka békességet érzett. A föld mozgott a piros sátor alatt. Víz folyt a teste körül a tó felé. Érezte az áramló víz hidegét, de ő maga nem volt vizes. Itta a sörét. Behunyta a szemét. Életében először részegen és az esőtől elzsongítva.

Tíz

A fülük a szőnyegen, a fenekük az ég felé, olyan volt, mintha imádkoznának. A nappali közepén térdeltek, és hallgatták, ahogy a férfi az asszony puha húsát püföli. Fájdalmasan. Valahányszor odacsapott, az asszony felkiáltott a fájdalomtól. Remegő sikoly volt, amelynek a végét elharapta, mintha le akarná nyelni a szégyenletes hangot, amely kiszökött belőle. Még amikor a férfi püfölte, akkor is a jó híréért aggódott.

- Meg fogja ölni - mondta Jodie. - Csinálj valamit, Mungo!

- De mit?

Szerette volna befogni a fülét.

- Nem tudom. - A földrajzházi lapjai összegyűrődtek a kezében. Szaporán lélegzett, a szemében páni félelem. - Ha Hamish itt lenne, ő tudná.

A Rangers elvesztette az örökrangadót. Szép tavaszi napként kezdődött. Az ablakok az egész telepen nyitva voltak, a tévék és a rádiók az utcára közvetítették a meccset. Nagy Ogilvy és a fiai az erkélyablakban álltak a kék egyenruhájukban, *bumm, bumm, bumm*. Az utcát orániai büszkeség töltötte be. De a Celtic hamarosan vezetni kezdett, és az utcára sűrű csönd borult, még Ogilvy fiai is abbahagyták a sipogást. Collins első félidős gólját Paytoné követte, biztosítva a Celticnek a vezetést. A Rangers bevetette az aranylábú McCoistot, és küszködve próbálták megmenteni a meccset. Amikor Hateley végül szépített a nyolcvannegyedik percben, az utca kétségbeesett rivalgással fogadta. A végén nem az számított, hogy a Celtic nyert - hiszen arra nem

volt esélyük, hogy megnyerjék a bajnokságot -, hanem hogy véget ért történelmi jelentőségű, sorozatban negyvenöt meccsen át tartó veretlenségük. Az összes katolikus Baird kocsmájában ünnepelt. Mr. Campbell ezt nagyon rosszul viselte.

- Csinálnunk kell valamit - mondogatta Jodie.

- Mit?

- Nem tudom, az istenit. Nem lehetnél most az egyszer rohadt férfi?

De Jodie Hamilton férfi volt a férfiak helyett. Már rohant is ki a lakásból, le a lépcsőn, miközben Mr. Campbell a folyosó szőnyegén vonszolta a feleségét. Jodie megdöngötte az ajtajukat, mint egy adósságbehajtó. Mungo is megjelent, nem egészen mellette, hanem kicsit mögötte. A sarkán hintázott, és nagy erőfeszítésébe került, hogy a nővére elé lépjen. Ahogy az ajtó kinyílt, Jodie észrevette, hogy Mungo felmosószivacsot és vödröt tart a kezében.

Ritka látvány volt Mr. Campbellt talpon látni akkoriban. De amikor ajtót nyitott, a küszöbtől a szemöldökökéig betöltötte a keretét.

- Mi a fészkes fenét akartok?

Jodie rendelkezett az olyan lányok különös bátorságával, akik soha nem számítanak arra, hogy egy férfi megüti őket - ami különös volt, hiszen a három gyerek látta, mit szenvedett el az anyjuk a barátaitól. Nem volt olyan férfi, akinek Jodie ne beszélt volna vissza, és habár Mungo csodálta ezért a nővérét, úgy vélte, túlságosan bízik a férfiak illemtudásában. Ettől a bizalomtól, ettől a bátorságtól a lány nagyszájú lett. Amikor kicsik voltak, Jodie bátran szájait bandázó vagányokkal, és olyan csekket töltött ki, amelyeket aztán Hamishnek kellett beváltania. Mungót nemegyszer pofozták fel olyan fiúk, akiket még sohasem látott, aztán azt mondták neki, adja át a nagyszájú nővérének.

Mungo beszélt, mielőtt Jodie megszólalhatott volna:

- Üdv, Mr. Campbell - mondta olyan behízselgően, ahogy csak tudta. - Én vagyok soros a lépcsőház felmosásában, és nincs szappanpelyhem.

Gondolja, hogy megkérdezhetném misszasz Campbellt, nem tudna-e kölcsönadni egy kicsit?

A férfi arca mélylila árnyalatot öltött. Többet izzadt és mozgott, mint máskor évek alatt, és zsírral elzáródott artériái küszködve látták el vérrel teste tömegét. Feje tetejére fésült gyér haja lazán lecsüngött.

- Annie most nem tud kijönni. Nincs jól. Ágyban fekszik.

Mungo igyekezett csalódottnak látszani, de vénáit előntötte az adrenalin.

- Csak nincs valami baja?

- Mi közöd hozzá?

- Ha nem tud kijönni, én bemehetnék? Én tudom, hol tartja a szappanpelyhet. Csöndben leszek.

A férfi nem tudta, mit kezdjen a fiúval meg a felmosószivacsával. De az utálkozó fintora elárulta, hogy eleget hallott.

- Nem, nem jöhetsz be. Add azt a vödröt a nővérednek, és kopj le!

Lentebb a lépcsőházban valami mozgott. Alattuk a félelemeti lépcsőfordulóban egy kis arc kémlelt ki a korlát fölött, és figyelte a gyerekeket Campbellék ajtaja előtt. Senki sem törődött vele. Mr. Campbell az ajtóra tette a kezét, hogy becsukja előttük.

- Elnézést, de nincs valami baj? - Jodie ragadta meg a veszni készülő alkalmat, és rámenősebb akart lenni Mungónál. - Egy szörnyű puffanást hallottam az előbb. A mama dísztányérjai csörömpöltek a szekrényben.

- Annie egy kicsit elesett - mondta Mr. Campbell. - Megmondtam neki, hogy ne álljon a konyhaszékre a portörüléshez. - Elmosolyodott: - De most majd megtanulja.

És nyomta be az ajtót, mielőtt Jodie bármit mondhatott volna még. Majdnem becsukódott, amikor egy hang szólalt meg a lépcsőaknában.

- Graham! - A hang tekintélyt parancsolóan csengett. - Mi ez a lárma?

Szegény Csirke jött föl lassan a lépcsőn Campbellék lépcsőfordulójáig. Feleolyan magas és feleolyan széles volt, mint

Graham Campbell. A nadrágja szíja körül matatott, betúrte alá a vastag pulóverét.

- Megvolt a piád. Megvolt a szórakozásod. Most már ideje ágyba menned.

- Mijafasznak...

- Ne hepciáskodj velem - torkolta le az agglegény. - Nem félek tőled, Graham. Egy nőverő nevelt föl.

- Tényleg?

- Aha. Tele vagyok agresszióval. A doki mondta nekem. Segítesz, hogy jobban érezzem magam?

Graham Campbell egész életében acélt hajlított; Charles Calhoun csontjai úgy törtek volna össze, mint a hideg pala. Mr. Campbell felfújódott a méregtől, lila arca most elkékült, az ökle olyan volt, mint a disznócsülök. Egy lépést tett a kis ember felé.

- Te nagy pofájú kis buzi!

Otthonos dicsőség lett volna elpusztítani ezt a perverzét. Liter whiskyket és több pint meleg sört jelentett volna minden kocsmában a Duke Streettől északra.

- Ó, ez nem érdekel - mondta Szegény Csirke, de nem hátrált meg. - Ez egy segélykiáltás? Hallottam ilyesmiről. Talán azt szeretné, hogy bemenjek, és megöleljem egy kicsit. - Szegény Csirke csípőre tette a kezét, kinyújtotta a nyelve hegyét. - Na? Ez kell magának? Azt akarja, hogy Csirke ágyba fektesse?

Kedves volt. Bátor volt. Meg nem érdemelten nagylelkű. Ez megsemmisítette volna Charles Calhoun jó hírének utolsó maradványát is. A liter whiskyk és olcsó meleg sörök még mindig vártak Mr. Campbellre. Még mindig hős lehetett. *Szét akartam verni a kis szartúrót, de hallanotok kellett volna, mit mondott ezután. Fölizgult. Meg kellett szabadulnom tőle, mielőtt megpróbálja beledugni a kezét a*

seggem lyukába. Én nem vagyok egy füstös baba. Mocskos, kibaszott semmirekellő.

A proti vagányok szívesen hallanák ezt. Tort ülnének Csirke csontjain. *Nocsak, nocsak, Mr. Calhoun! Ágyba akar fektetni, meg minden?*

Éles belégzés hallatszott, mintha valaki sokáig elfelejtett volna levegőt venni. Campbellné jelent meg a folyosó sötétjében, mintha egész idő alatt az ajtó mögött állt volna.

- Ne hülyéskedjen, Chick. Jól vagyok. Egy kicsit elestem.

Kék véraláfutás terjengett sápadt arcán az áliától a szeme aljáig. A bőr fölrepedhetett a szeme alatt, mert a kezében tartott zsebkendő véres volt. A bal karja bénultan csüngött, és ahogy a keze a köténye zsebében nyugodott, olyan volt, mintha eltört volna a szárnya.

Sokáig mindenki hallgatott. Mungo hallotta a sutyorgást, a csoszsanó talpakat a kémlelőablakok mögött az egész lépcsőházban.

Jodie törte meg elsőként a csendet:

- Jaj, misszasz Campbell! Én tényleg egy buggyant kiscsaj vagyok, megint odaégettem a vacsorát. *Hááá-há.* - Ez hazugság volt, de senkinek sem volt kedve leleplezni. Jodie arca könnyes volt Campbellné miatt, de könnyű volt azt állítani, hogy az odaégett sültet meg a vésés lepényt siratja. - Segítenie kell rendbe hozni, mielőtt megkapom a magamét. - Jodie kinyújtotta a kezét a sötét folyosó felé. A küszöb fölött kinyújtott kis kézben volt valami merész és bolondos egyszerre. Mungo nézte, ahogy Mr. Campbell mellett az asszony felé oson. Visszafojtotta a lélegzetét. Nehogy Mr. Campbell sértésnek vegye, és lecsapja, mint egy zsenge ágat. Egy örökkévalóságnak érezte, amíg Campbellné lépett egyet a kinyújtott kar felé, és amikor megtette, Jodie megkönnyebbülten kinyögte: - Jaj, az életemet menti meg. Nem tudom, mit csinálnék maga nélkül.

- Jól van, csibém - mondta Campbellné kissé kábán, és hagyta, hogy Jodie átölelje, és föl kísérje a lépcsőn. Tétován mozgott, mintha nem ismerné a járást. Mr. Campbell minden fényt kitakart az ajtókeretben. Campbellné még mindig a zsebkendőt szorongatva feléje fordult: - Eleget ittál, Graham - mondta nyugodtan. - Feküdj le, drágám. Ha visszajöttem, odateszem a vacsorádat.

Szegény Csirke mintha akart volna valamit mondani még, de meggondolta magát. Öklével a korlátra csapott, és a koppanás tudatta velük, hogy vége, hogy nem fognak többé beszélni a sértésről, se ma, se soha. Megfordult, és lecsoszogott a lépcsőn. Ahogy Szegény Csirke elment, Mr. Campbell visszavonult a lakásába, mint valami harcias kakukk.

Mungo fölment a nők után. Jodie átkarolta Campbellnét. Az asszony olyan kicsinek látszott, hogy Mungo el tudta képzelni, a nővére fölemeli, és a karjában viszi tovább. De Jodie nem siettette, lépcsőről lépésre haladtak, ünnepélyesen, mint egy temetési menet. Mungo látta, ahogy Campbellné sarka emelkedik és süllyed a posztócipőjében. A bokája meszes-kék volt a rossz keringéstől, és Mungo elhatározta, hogy keres neki egy vastag sportzoknit, ha épségben fölérnek.

Amikor a félemeletre értek, a festett üvegablak fénye beteges elevenséggel megvilágította a véraláfutást az asszony arcán.

- Mindig csodálatos táncos volt a férjem - mondta. - Nem hinnék, ha most látják, hogy mekkora lett - olyan halkán mondta, mintha magában beszélne.

Jodie fűjt egyet.

- Hát, szerintem rohadt ronda dolog, ahogy a férfiak fölhúzzák magukat a foci miatt. Micsoda ócska lúzerek.

Campbellné kiszabadította magát Jodie karjából. Néhány lépést tett fölfelé, aztán megfordult. Zavartnak látszott.

- Nem. Egyáltalán nem így van.

- Így van. A foci csak ürügy a férfiaknak, hogy igyanak, verekedjenek, és kiadják a mérgüket...

- Túl kicsi vagy ahhoz, hogy valamit is tudj a férfiakról meg a mérgükről. - Campbellné kihúzta a sérült karját a köténye zsebéből, megdörzsölte, a karjába vette, mintha kisbárány lenne. - Ez az ember huszonhét éven át mindennap a hajógyárba ment. Akkora gerendák röpködtek ott láncokon, mint egy busz, tonnányi acélok billegtek a feje fölött, bármelyik percben leeshettek és megölhették volna, és itt hagyott volna minden nélkül, csak a három kölyökkel meg egy gödörrel a matracban. És ő ezt *tudta*. Az összes férfi tudta ezt.

Jodie összeharapta az ajkát.

- Akkor örülhet, hogy mindez mögötte van.

Az asszony tekintete a színes ablakon át a hátsó szeméttárolóra siklott. Zöld és kék fények foltozták, amitől mintha szétvagdoszták volna, mint a hentesek rajzain a megfelelő módon fölszeletelt állatokat.

- Van férfi, aki hat-hét pint sört is megiszik ebédhez. Csak egy óra ebédszünetük volt, egyik pintet a másik után kellett fölhajtaniuk. Hallottam, hogy a kocsmáros egész reggel töltögetett, és százszámra, *ezerszámra* kellett kiraknia a pinteket a pultra, hogy a férfiak azonnal megragadhassák, és belefojtsák magukat, mihelyt megszólal az ebédszünetet jelző harang. Akkor aztán rohantak! Úgy hangzik ez, mintha boldogok lettek volna?

- Bocsánat, misszasz Campbell. De rengeteg boldogtalan embert ismerek. Ez nem mentség a... - Jodie az arcára mutatott.

Úgy tűnt, nem tudja rászánni magát, hogy hangosan kimondja.

Mungo látta, hogy Campbellné Jodie-ra mered, aztán tovább a semmibe. Soha senki nem nézett úgy Jodie-ra, mint egy ostobára, mint aki semmit sem tud, és Mungót meglepte, hogy most ez történt.

- Amikor a mi Grahamünk hazajött, amikor leült a vacsorához, megkérdeztem tőle, hogy milyen volt a napja, és ő csak ennyit tudott

mondani: „Hát jó. Nem rossz. Minden rendben volt.” Szóval én csak el akartam vele beszélgetni erről meg arról, a Mary McClure vicces férjéről, meg hogy nem kedveli az új lelkészt. - Campbellné megremegett, ahogy felsóhajtott: - Képzeld el azt a sok félelmet és csalódottságot, ami ott összegyűlhetett, és senki sem állt le megkérdezni, hogy boldog-e az életben és hogy boldogul-e. Egyik férfi sem tudja megmondani, hogy érzi magát valójában, mert ha megtennék, akkor sírnának, és ez a rohadt város elég vizes már így is.

Campbellné a sebére nyomta a zsebkendőt. Aztán elvette, és nézte a ráalvadt vért.

- És mit kaptak ezért a sok kínlódásért, he? Elbocsátást valami öltönyös sznobtól a Westminsterben, aki meg se tudná mutatni a térképen, hol van Glasgow, akit egy futó kettyintésre sem érdekli, hogy a férfiaknak családjuk van, amit el kell tartaniuk. Csak azt mondogatták nekik, hogy problémát okoznak az országnak, hogy akadályozzák a haladást, mert nem félnek a kemény munkától. Aztán egy rátarti vörös kurva a töltőtolla egy vonásával eldönti, hogy végük. Kész, finito, kaput.

Campbellné teljesen átalakult a szemük láttára. Nyom nélkül eltűnt korábbi törékenysége, most habzó haraggal nézett le rájuk.

- Úgyhogy nem, Jodie Hamilton, nem a fociról van szó. Nem arról van szó, hogy szeret egy kicsit inni vagy nem szereti a főztömet. Csak két számár kölyök vagytok. Fogalmatok sincs, miről van szó. Halvány fogalmatok sincs.

Jodie a kezét tördelte.

- Kérem, csak áltatja magát. Csak engedi neki.

Campbellné elindult lefelé a lépcsőn. Jodie kinyújtotta a kezét, de az asszony lerázta. Amikor leért a lépcsőfordulójukra, megfordult, és fölnézett a Hamilton gyerekekre.

- Ismerlek benneteket pelenkás korotok óta, és az önző anyákat még régebben. Ha valaki ért hozzá, hogy mentségeket keressen valakinek, akit szeret, hát ti vagytok azok. Nekem nem tudjátok megbocsátani ugyanezt?

Tizenegy

Szent Kristóf duzzogva ment oda Mungo sátrához. A két férfi összeveszett a másik sátorban; tunya, elmosódó szóváltás két iszákos között. Siráncozó, szánalmas veszekedés volt, tele önsajnálattal. Hallotta, ahogy a sértéseket emlegették föl a távoli múltból, megfakult büszkeségük sérelmeit, hűségük bizonyítékainak könyvelését. Mind a ketten sértettek voltak. Mungo csak foszlányokat hallott belőle a felhőszakadásban, de úgy tűnt, Szent Kristóf sírt - vagy talán mind a ketten -, aztán együtt nevettek, vagy egymáson nevettek, nem tudta eldönteni. A fiú egyik kábulatból a másikba zuhant.

Most a szent feküdt mellé a vizes öltönyében. Ez a sátor túl kicsi volt kettejüknek, de a férfi csak mászott befelé. A forma kedvéért fölvette az átázott zakóját, de se nadrág, se zokni nem volt rajta, és az összekarcolt lába cuppogott az elegáns bőrcipőben. Figyelte a fiút, egy szót sem szólt. Mungo pislogott, zavarba hozta a jelenés. A hasában felkavarodott a whisky. Öklendezni szeretett volna, hátha úgy megszabadul a méregtől.

Hátát a sátor falához nyomta, és fölhúzta a lábát a mellkasáig. Érezte a bőrén, ahogy kopog az eső, de furcsa módon száraz maradt. Néhány helyen meggyűlt az esővíz, és meg kellett nyomnia a vízhatlan ponyvát, hogy lecsorgassa, hogy ne boruljon rá egészen. Szent Kristóf figyelte a homályban, a szeme mozdulatlan volt, mint egy tócsa vize.

Mungo ki akarta tölteni a szürkeséget. Belekezdett a hosszú altatódalba arról, hogyan tanította Hamish biciklizni. De Szent Kristóf nem akarta hallani a történeteit.

- Ne dumálj! - csapott Mungo térdkalácsára. Először csak megütögette, de aztán ökölbe szorította a kezét, és keményen odavágott a csontra. A régi heg tompán sajogni kezdett. - Nemtok alunni, ha itt fekszl, és a hegyes csontjaiddal böködsz.

- Miért nincs a nagy sátorban?

- Az egy rohadt tetű. Mindig átver. Azér.

Mungo kinyújtotta a lábát, és a szent kényelmesen elhelyezkedett. Mungo először a hátára akart fordulni, de pokoli volt a férfi bűdös lélegzetét érezni az arcán, ahogy behatol az orrába. Amellett a sátor túl szűk volt ahhoz, hogy váll váll mellett feküdjének. Szent Kristóf fűjtatott, és addig zaklatta a fiút, míg az megfordult, arccal a hideg műanyag szövetnek. Az eső egyre esett. A talaj kezdett mállani alattuk, mikor egy kar csúszott rá, éppen úgy, mint előző éjszaka, de Mungo ezúttal tudta, hogy a férfi egyáltalán nem alszik.

Valami megérintette hátulról a lábát. Olyasmi volt, mintha két ujj tapogatná, és megpróbálna a meztelen combja közé nyomulni. Meleg volt, már magában is ragadós, és egy másodpercig hozzáragadt, mint amikor két különböző hőmérsékletű bőr érintkezik, az egyik síkos és nedves, a másik porszáraz. Aztán besiklott a combja közé. A férfi lihegett.

Először úgy tűnt, Szent Kristóf megelégszik ezzel. De aztán elkezdett előre-hátra fűrészelni. Bűdös lehelete a fiú haját borzolta.

- Hagyja abba - szorította össze a combját Mungo, és összekulcsolta a bokáját. - Mi a francot szórakozik?

Elszavardott a férfitől, és az fájdalmasan nyöszörgött. Mungo a sátor falához szorult. Nem volt hová visszavonulnia.

Szent Kristóf egész hétvégén üregesnek látszott, mint a balsafa, kiéhezettnek, táplálékot és jóságot nélkülözőnek. Most még ékeesebbnek tűnt, mint korábban, és mint aki nem akar tovább nélkülözni. Megragadta a fiú torkát; mindegyik ujja mint a satu. Töredezett körmeit

a gégejébe mélyesztette, és meghúzta, mintha el akarná választani a légcsövet a gerincétől. Aztán az egyik meztelen lábát átvette a fiún, aki érezte, ahogy a Goodyear cipő varrása végigkarcolja a vádliját.

- Ne légy ostoba, fiú. Minél jobban ellenkezel, annál tovább tart.

- Ne, kérem - gurgulázta Mungo.

Szent Kristóf nem válaszolt. Megint a meleg combja között lökdösődött, és elkezdett morogni magában. Csak lökött és lökött, csak morgott és morgott.

A zakó ujjja fölcsúszott az alkarján. Egyik hosszú kezével szorosan lefogta a fiú mindkét csuklóját. A másikkal a torkát szorongatta. A nappal utolsó világosságában Mungo látta a szőrszálakat a karján. A fekete szőr úgy állt el a sápadt bőrtől, mint egy erdő a hóban. Mungo kínlódó lélegzése elérte a szőrszálakat, és azok irányt változtattak, elhajlottak és vissza, mint a hosszú moszat egy pisztrángos patakban. Igyekezett a dombok szépségére gondolni. Pokolian zuhogott az eső.

A sátor legtávolabbi sarkában kuporgott, amikor Gallowgate félrehúzta a sátorlapot. Majdnem teljesen sötét volt a piros sátorban, de a táborni borostyánszínű derengése megvilágította a fél arcát. Mungo hallotta, hogy Szent Kristóf a tóba vizel. Görnyedt háta bizonyára elégedetten, talán megkönnyebbülten kiegyenesedett; a vizeletsugár nagy ívben, hangosan csobbant a víz felszínére. Ellazította a beleit, és belefingott az éjszakába.

- Minden rendben? - kérdezte halkán Gallowgate. - Mi történt? Miért füttyörészik?

Mungo a fejét rázta. Több érzés tolakodott egyszerre a szájára, nem bírt velük. Nem voltak szavai, hogy elmagyarázza, mit művelt vele Szent Kristóf. Még ha tudta volna is, a szégyen lakatot tett a szájára, torka a fojtogatástól nem engedte át a hangokat.

Gallowgate megtapogatta a hálózszakot. Dörzsölt valamit a két ujja között, megszagolta, és hátrahőkölt. Visszament az éjszakába, Mungót ott hagyta a sötétben. Mungo nem tudta, hogy megütötte vagy megrúgta-e a férfit, de rémült csobogás és lihegés hallatszott, ahogy Szent Kristóf próbált fölállni, és visszaevickélni a partra. Gallowgate megint felhajtotta a sátorlapot, nagyon dühösnek tűnt.

- Teljesen elment az eszed! Te mocskos szarházi! Hívom a kibaszott rendőrséget!

A fiú hallotta Szent Kristóf nyögdécselését; a vizes zakója csattanását, ahogy a sziklákra dobta. Aztán hallatszott, hogy kínlódva lehajol, és bemászik a másik sátorba. Az elégedett sóhaja, ahogy fáradt csontjait a hálózszakra ejti.

Gallowgate kinyújtotta a kezét a sötétben, és Mungót kereste.

- *Ide, ide.* - Próbálta megnyugtatni Mungót, előcsalogatni a sarokból.
- Rettentően sajnálom. Figyelj, reggel beszélek vele. Minden rendben lesz.

Mungo hangja messziről hallatszott. A torka égett a fojtogatástól. Fájt, ha nyelt.

- Nincs rendben. Kibaszottul hozzám ért. Nem kellett volna ezt csinálnia.

Gallowgate-nek közelebb kellett húzódnia, hogy hallja.

- Tudom.

- A bátyám meg fogja ölni, baszki. *Meggyilkolja.*

- Tudom.

- Kérem, szeretnék hazamenni.

- Tudom, tudom. Hazamegyünk. Reggel.

Magához húzta a fiút, és átkarolta a vállát.

Mungo azzal vigasztalta magát, hogy elmondta Gallowgate-nek, mi mindent tesz majd Ha-Ha Szent Kristóffal. El tudta képzelni őt a farmerje övébe dugott tomahawkkal, amint makacsul felforgatja az

összes elsötétített csehót a Saltmarketen, a Trongate-en, a Briggait környékén, végigfürkészi a vasúti aluljárókat, az arcába néz az összes kocsmatölteléknek, míg meg nem találja a faszt, akit keres - és ő mindig megtalálta a faszt, akit keresett -, aztán fűtyülni fog a tomahawk finom éle.

Gallowgate türelmesen hallgatta, sóhajtott a megfelelő pillanatokban, várta, hogy a fiú lélegzése megnyugodjon. A kezét Mungo hátán járatta, nyugtatgatta, mint egy türelmes apa, paskolta, mint egy gyereket, akiben bennszorult a szél. Csöndben ültek, és hallgatták, ahogy a zajos anorák surrog a simogató keze alatt. Mungo a rángó arcát csipkedte.

- Gallowgate?

- Igen?

- Én szeretnék elmenni most, *máris*, melyik irányba induljak el?

- Csitt, hamarosan világos lesz. Világosban minden jobb.

Gallowgate karja elfáradhatott. Az apai kéz köröző mozgásba kezdett. Körbe-körbe járt, lejjebb és lejjebb, mígnem az anorák-ja befűzött öve alá nem siklott. Ahogy gyöngéden dörzsölgette a meleg mélyedést Mungo hátán - a kis völgyet, amely épp csak elkezdett pelyhesedni -, Mungo összerándult. Gallowgate pénzes gyűrűi jéghidegek voltak, ahogy fölfelé haladtak a csigolyáin.

Mungo nem vette észre, hogy sír, míg Gallowgate rá nem szólt, hogy hagyja abba. Soha nem volt bőgőmasina gyerekkorában. Mert amennyire csak vissza tudott emlékezni, Hamish mindig élvezetét lelte abban, hogy elrontsa a hangulatát; igyekezett megtalálni és kilyukasztani a könnyekkel teli ballont, ami mindenkiben ott van. Hamish a mellkasára ült, és az ujjaival bökdöste, mintha a szegycsontja egy írógép volna. Minden mondat végén megcsavarta a fülét, mintha tovább csavarná a papírt, és meg- legyintette Mungo arcát. Új mondat.

Miért vagyok én, Mungo Hamilton, ilyen kis hiszékeny puna?
Gépelés, csavarás, pofon. Új mondat.

Miért kerülök mindig bajba én, Mungo Hamilton? Gépelés, csavarás, pofon.

Jodie is visszaélt a tűrésével, ha jól jött neki. Rávette Mungót, hogy menjen be Ma-Mau titkos raktárába, és lopjon krumplis pogácsát kettejüknek. Ültek a nyugalmas szárítószekrényben, és teleették magukat a laktató tésztával. Ha Ma-Mau rajtakapta őket, Jodie azt mondta, hogy Mungo ötlete volt, és ő kapott a bőrpánttal a meztelen lábszárára. Jodie elbújt a hálósobája ajtaja mögött, és megvárta, hogy bejöjjön sajgó fájdalommal, de száraz szemmel. Ilyenkor megölelte, és azt mondta neki, hogy ez azért volt, mert ő bírja a szidást, mert sohasem bög, senkinek nem adja meg azt az elégtételt, hogy könnyezni lássa.

Gallowgate azt sziszegte Mungónak, hagyja abba a bögést. A keze Mungo focinadrágján volt, és próbálta lehúzni róla. Mungo teljes erejét összeszedve szorongatta a nadrág övrészét, a másikkal Gallowgate mellkasát tolta el magától. A Ha-Ha elleni védekezés éveit megedzették: izmos lába elbírta egy másik ember súlyát, feszes teste hajlíthatatlan volt, szorítása erős, mint egy kagylóé. Egy másodpercig úgy tűnt, képes lehet Gallowgate súlyát lerázni magáról.

A tűz fényének utolsó lobbanása érte Gallowgate arcát. Összeszorított állkapcsáról Mungo leolvashatta az elszántságát. A férfi ököllel Mungo arcába csapott, amit Hamish soha nem tett meg. Könyökét már amúgy is megviselt légsövére tette, és fölfelé nyomta, míg Mungo feje egészen hátra nem nyaklóit. Aztán megfordította a fiút.

Tizenkettő

Ma-Mau a feltámadása utáni hetekben se itt, se ott nem volt. Ha Jocky fölhívta, az egész életét besöpörte egy kézitáskába, és rohant vissza hozzá. A férfi nagyjából ötnaponként visszaküldte, mint egy lejárt könyvtári könyvet, és ő olyan számárfülesen, italtól ázottan jelent meg, mintha beleejtették volna a fürdőkádba. Jodie szerint Jocky is kemény ivó lehetett, mert éjjel és nappal a leghetetlenebb időpontokban telefonált. Hallhatták, amint újra és újra azt mondja Ma-Maunak, mennyire édes. Ma-Mau ezt el akarta hinni, még ha tudta is magáról, hogy nem édes, és meg is mondta neki, már túl fáradt ahhoz, hogy édes legyen.

Az éjszakai műszak éjjeli bagollyá tette. Amikor Mungo fölkel, hogy iskolába menjen, nemegyszer találta tárva-nyitva a bejárati ajtót, miközben Ma-Mau a teakonyhában ült a vastag kabátjában.

A barna kézitáskája tartalmát szanaszét szórta a padlón, a bejárati ajtón kívül, és még a lépcsőházban is, ahogy hazabotorkálva a lakáskulcsot kereste.

Campbellné egy hét alatt kétszer is rájuk nyitotta az ajtót. Bíborvörös arccal és sárga szemgödörrel érdeklődött, hogy megy Mungónak az iskola. Szótlanul, és anélkül, hogy lenézett volna, megfogta a kezét, és belegyűrte Ma-Mau fehér melltartóját, és még egyre az időjárásról fecsegve ráhajtogatta az ujjait, majd elment anélkül, hogy egy rossz szót szólt volna Ma-Mauról. Legközelebb marhasültet és vésés lepényt hozott Mungónak, még forrón a saját sütőjéből. Aztán egy műanyag zacskóban átadta neki mindazt, amit Ma-Mau előző éjjel elszórt: fél

tucat szárnyas betétet, egy üveg Avon parfümöt és egy csomag kiolvadt fagyasztott kolbászt.

Mungo becsukta az ajtót, és gondosan visszatett mindent Ma- Mau táskájába. Az anyja megint levette a melltartóját, de ezúttal a teakonyha asztalán volt, miközben ő amerikai mogyorót hámozott, és a héját egy fölborult csészébe szórta. Egy üres likőrboros üveg volt az asztalon.

Ügy nézett ki, mintha hajnal óta ott inna és cigarettázna.

- Korábban zártam - közölte, noha Mungo nem kérdezte. - Egyszerűen nem bírtam már.

Mungo megcsókolta a meleg homlokát. Daueroltatta a haját, noha nem volt pénzük. A fejének olyan szaga volt, mintha vegyszerrel égették volna. Föltette a teavizet, és két csésze erős fekete teát forrázott neki éppen úgy, ahogy szerette. Az asszony feje a mellére csuklott, lázadozva föl-fölemelte, mint egy kisgyerek, akinek már aludnia kellene. Mungo figyelte, ahogy küzd az álmosággal, megpróbálta a leégő cigarettát kivenni az ujjai közül, de az asszony eltolta a kezét.

- Ne nyüzsögj, az istenit. Olyan vagy, mint egy kis nőci.

Lehamuzta a harisnyáját, aztán a padlóra söpörte. Mungo nem merte feltakarítani.

Túl a sűrű lombon, a szemetestartályok fölött még ragyogtak a fények a szemközti lakásokban. Mungo látta, hogy Jamesék házában is kigyullad a fény, az egyetlen lámpa, amit James lekapcsol, valahányszor kimegy a szobából. Mungo tudta, hogy korán kel, megy a galambházhoz. Egy órát tölt azzal, hogy eteti és gyakoroltatja a galambokat, mielőtt az a veszély fenyegetné, hogy egy másik galambász felröplet egy csalimadarat. Így ment ez az East End galambászáinál: a többségük munkanélküli volt, úgyhogy nem tartották be a szokásos időbeosztást.

James körvonala megjelent a teakonyhájuk fényében. Kinézett, és meglátta, hogy Mungo figyel. Még mindig nem beszéltek egymással,

egyszer sem, de felmutatta Mungónak a hüvelykujját, és arca kérdést fejezett ki. Mungo lefelé tartott hüvelykujjal adott határozott választ. James nevetett.

- Gyere el attól az ablaktól - mondta Ma-Mau. - Ne lesd a nőket, ahogy öltözködnek munkába menet. Már csak ez hiányzik. Hogy egy kukkolót neveljek.

Ma-Mau rászokott, hogy húst lopjon a lakókocsiból, hurka- végeket és szeletelt sonka félig kiolvadt tömbjeit. Mungo bekapcsolta a villanytűzhelyt, és meleg reggelit csinált neki, hogy rendbe hozza a gyomrát. A tojások saját fehér zsírukon csúszkáltak a serpenyőben, sonkaszírdarabokat és az előző napi hurka maradékát sodorva magukkal. Várt, amíg a közepe befelhősödik, aztán óvatosan megfordította. A tányér üveges hangot adott, ahogy az asztalon odacsúsztatta elé. Pont olyan volt, ahogyan szerette.

- Rá se bírok nézni - mondta Ma-Mau öklendezve.

- Csinálhatok neked zabpelyhet.

- Ne nyüzsögi - mondta az anyja fáradtan, de messze attól, hogy elaludjon.

- Talán lefekhetnél.

Ma-Mau elnyomta a cigarettáját a tojásos szendvicsen. A szeme kitisztult. Az éjszakai műszak rutinja benne volt.

- El akarok menni.

Alig tudott járni. Mungo a derekát átkarolva lekísérte a lépcsőn. Egy ponton a korlátba kapaszkodott, de olyan önfejű volt, hogy ezt meg kellett neki mondania, miközben lecsúszott a korlát mellett. *Hüh!* Ma-Mau vihorászni kezdett, és lehetetlen volt ellenállni a jókedvének. Jodie dühös lett volna, hogy nem rángatta el az ajtótól, hogy nem terelte minden erejével a pamlag felé, hogy belesüppedjen a puhaságába, amiből nem tudott volna kikecmeregni.

A kora reggeli fény halványkék fürdője előcsalta az elevenséget mindenből, amit megérintett, ellopta az életet az idegen járókelők arcáról. Át kellett ölelnie az anyját, nehogy végigbotladozzon a Parade-en. Időnként olyan erővel dőlt felé, hogy úgy érezte, egész súlyával ránehezedik. Aztán tett néhány csoszogó lépést, és másfelé kanyarodott, ő meg botladozott utána. Minden erejére és figyelmére szüksége volt, hogy ne zuhanjanak mindketten az árokba.

A fűtött városi buszokból a kora reggeli műszak bámészkodott rájuk. Szánakozó arckifejezésükből Mungo tudhatta, hogy szomorú látványt nyújtanak. Igyekezett egyenesen tartani a hátát, és szemét a láthatárra szegezni, mintha kirándulásuknak célja lenne, bár nem volt; az asszony a fejébe vette, hogy sétálni fog, és neki nem volt ereje megállítani.

- Mindig ezt csináltuk, amikor pici voltál. - Az asszony semmivel sem lett józanabb, de a hideg csípte az orrát, és most teljesen ébernek tűnt. A derekánál tartotta, az anyja pedig mindkét kezével átkarolta, mintha fiatal szerelmesek lennének. - Nem tudtam átlépni úgy a küszöböt, hogy ne lógjal a szoknyámon. A másik kettő azzal se törődött volna, ha elűt a busz. De te nem, te mindig itt voltál nekem.

A városközpont felé irányította a sétát; a kaszinó talán nyitva van még, vagy az olcsó boltok a Central Station alatt. A Krumplirém szerette a fényeket. A fiú azt remélte, feladja, de nem. Az ital vagy kiütötte, vagy különösen kitartóvá tette. A rémületes az volt, hogy soha nem tudhatta, melyik várható.

Ahhoz, hogy a központba jussanak, a Necropolis felé kellett átvágniuk. A levegő ott lesz a legfrissebb, a meredek domb lesz a legjobb, hogy kitisztuljon a feje. Békés lesz ezen a reggeli órán, senki sem fogja látni a feszültséget vagy a zavart az arcán. Nekiütődött, mint egy gyöngéd vontatóhajó, és a temető felé kormányozta. A kilátás a Necropolisból átfogta az alsóvárost. Láthatta Sighthill nyúlánk ujjait és

a viktoriánus épületek sűrű csoportját, amely a városközpontot alkotta. A Tennent sörgyár már az ég felé bőfögte az élesztőjét.

- Szerintem Jocky nem szeret engem. - Az amerikai tornacipőjére rászáradt a sár, mire leültette a John Knox-émlékmű lépcsőjére. - Rusnyának tart.

Mungo egy mogorva lelkész szobra mellett lekuporodott, hogy krókuszokat szedjen, amelyek már túl voltak legjobb pillanatukon. Nehéz volt olyat találni, amelyik még nem roskadt vissza magába.

- Talán csak akkor nem szeret, amikor iszol.

- Az istenit, csak harmincnégy vagyok. Az egyetlen, amit tennem kellene, az ivás. Ivás, tánc és nevetés. - Arca beesettnek látszott a reggeli fényben. A táskájából elővett egy üveg likőrbort. Mungo érezte, hogy a szemhéja kezd megtelni elektromossággal. Kivette az italt a táskájából indulás előtt, de az asszony elég ravasz volt, hogy visszategye, amikor ő nem nézett oda. - Lefogadom, hogy ez neked hót öregnek hangzik. Nem voltam sokkal idősebb nálad, amikor Hamishsel teherbe estem. Apád meg volt döbbenve. Hallanod kellett volna, milyen borzasztó szavakat mondott rám az anyja.

Mungo nem emlékezett a nagyanyjára. Halványan derengett neki egy presbiteriánus sznob, aki dzsemet kent a sós kekszre, és azt állította, hogy pompás kétszersült.

- Mesélj, apám milyen volt?

- Jaj, már megint. - Egy görbe cigaretta meggyújtásával küszködött. Mungo attól tartott, el fogja felejteni, hogy az apjáról kérdezte, de a nikotin, úgy látszik, segített összpontosítania, és el is kezdte: - Nem volt semmi különös. Rengeteg jóképűbb volt nála. De ő egy szemtelen és elbűvölő nagy szarházi volt. Bátor legény, mint a mi Hamishünk, és belül puha, mint te.

A távolba meredt, valahová a kanyargó Clyde-on túlra.

- Miért hagytad, hogy bandákban verekedjen, mikor már kölykei voltak?

Mungo ezt már ezerszer megkérdezte tőle. Mind a hárman megkérdezték.

- Nem tudtam visszatartani. Próbáltam, de valójában soha nem tartozott hozzám. Csak fél évig éltünk együtt, mielőtt leszúrták. Jodie még a babakocsiban aludt, mert nem tudtunk ágyat venni Hamishnek. Csak játszottuk, hogy házunk van. - A szeme vizenyős volt a hidegtől. - Úgy értem, a rendőrség nem is engem értesített először. Az anyjának kellett telefonálnom, amikor nem jött haza éjszaka. Ottőle tudtam meg, hogy leszúrták. Otthon voltam egy bútorozatlan lakásban, a fia két kölykét neveltem, és eszébe sem jutott, hogy ő hívjon föl engem.

Mungo azt tervezte, hogy a félig hervadt krókuszokat az anyjának adja. De aztán hagyta, hogy elfújja őket a szél a dombról.

- Nem akartalak elszomorítani.

Az asszony kinyújtotta felé a kezét, és ő leült mellé.

- Ne légy szamár, te soha egy percre sem okoztál nekem szomorúságot. - A fiú hallotta, hogy szipog. - Kedves meglepetés volt, mikor megtudtam, hogy meg fogsz születni. Kedden temettem el őt, és a következő hétfőn Doak doktor közölte, hogy terhes vagyok veled.

- Biztosan frászt kaptál.

- Igen. Tekintve, hogy csak valami antidepresszánsért mentem el hozzá. - Elpöckölte a csikket a fejfák között. - Meglátogattak, tudod.

- Kicsoda?

- A kölykök, akik megszúrták, egy csomó ír kölyök. Vigyáztak, hogy a jó elsőáldozós ruhájukban jöjjenek, talán a mamájuk parancsolt rájuk, de olyanok voltak, mint egy külföldi küldöttség, amikor bekopogtak. Rém bátor dolog volt négy katolikus kisfiútól, hogy végigjöjjenek azokon az utcákon, miután megölték a bátor Ha-Hát. Biztosan bűnösnek

éreztek magukat. Emlékszem, csuromvíz voltak, és reszkettek. Megvárták, míg kitör egy nagy vihar. Úgy biztonságosabb.

- A vesztüket kívántad?

- Először igen. Sírtam és üvöltöttem. Jodie nem akart szopni, mindig zűrös kis lény volt, és az egésztől, ami történt, tiszta ideg voltam. De azok a fiúk mind veled egykorúak voltak, olyan fiatalnak látszottak, ahogy ott álltak az ajtóban. Gondolom, kemény legénynek hitték magukat először, amikor leszúrták. Benne volt az összes újságban, és idővel a saját mamájuk is rájuk szállt, mikor megtudták, hogy Ha-Hának két kölyke van, és persze rohadt dolog ezt elviselni. Az asszonyok érezték rosszul magukat. Ok csak kisfiúk voltak, akik ollóval hadonásztak.

- Hamish egy napon visszaadja nekik.

- Azt mondja. De a vicces az, hogy pelenkákat vettek Hamish- nek. Egy ideig még pénzt is küldtek, főleg a Providence utalványait, és talán egyszer egy tízfontost karácsonyra. - Mélyet lélegzett. - Hát igen, csupa multság és játék, míg az egyik szemedet el nem veszted.

Ma-Maunak volt egy szokása, amikor szomorú volt, vigasztalás gyanánt. Kinyújtotta egyik kezén az ujjait, és mindegyiket megsimogatta, végigdörzsölte egész hosszában, és becsúsztatta az ujját közöttük a puha redőbe, gyengéden megnyomogatta, mintha egy finom kesztyűt venne föl. Mungo azon gondolkodott, hogyan gyűjthetne össze annyi pénzt, hogy kesztyűt vegyen neki. De az asszony hirtelen felállt, a kőlépcső elszívta testük melegét.

- Meséltem neked, honnan vettük a nevedet?

- Aha, legalább százszor.

- Jaj, untatlak? Biztos megőrültem, hogy ezt a nevet választottam neked.

- Ír név.

Elutasítóan legyintett.

- Nem. A szentek mindannyiunkhoz tartoznak. De emlékszem, az anyakönyvvézető úgy nézett rám, mintha hülye lennék. *Az* is voltam. Még özvegy sem voltam... még azt se mondhattam magamról. Az apád mindig *szegény Jocelyn Hamilton fia* volt, sohasem az én férjem, sohasem *szegény Maureen Buchanan pasija*. Úgy éreztem, neked valami glasgow-i név kell. Az volt valószínűleg az egyetlen, amit apád tényleg szeretett. Gondoltam, az valami békességet hozhat.

- Nem nekem.

- De te az vagy. Te vagy nekem a legkedvesebb - simogatta meg a fiú hátát. - Nem könnyű név, gondolom.

- Stephen jó lett volna. David, John.

A dombtetőn ültek, érezték a dízelolaj édeskés szagát az éles reggeli levegőben. A Parade már fuldoklott a sűrű forgalomtól, mindenki igyekezett elérni a szürke várost. Ma-Mau megcsókolta a fiú hideg arcát.

- Abszolút bele fogok halni.

- Mibe?

- Ha találsz egy csajt, és otthagysz minket.

- Te előbb hagytál ott engem!

Vékonyabb hangon mondta, mint szeretne volna.

Az asszony fölemelte a kezét, mint aki nem érti.

- Azt is nehezen viselem el, hogy Jo-Jóval kell osztoznom rajtad, ami azt illeti. - Ebben volt igazság. Kényelmetlenül telepedett közējük. - Tudom, hogy azt gondolja, szörnyű anya vagyok. Egy alkalmat sem mulaszt el, hogy arra emlékeztessen, ő jobban föl tudna nevelni, mint én. A szigorú, álszenteskedő kis tehén.

- Mama!

Az anyja a térdére ütött.

- Mit mondtam, hogy *így* ne szólíts? - Aztán megsimogatta az ütés helyét. - De meg fogok. Meg fogok halni, amikor te smárolni kezdesz. -

Anélkül, hogy ránézett volna, tudta, mi következik... ez egyáltalán nem volt bonyolult... és tényleg hallotta, ahogy felé fordulva megkérdezi: - Na és találkozgatsz már valakivel?

- Nem - húzta szorosan magához. - Te vagy az egyetlen csajom.

Az asszony nem nevetett, eltolta magától.

- Kezdek aggódni érted, drágám. Karácsonykor tizenhat leszel, a csajok után kellene járnod. Amikor Hamish annyi idős volt, mint te, Govantól Garngadig az összes apa ott volt az ajtómban. - Egy pillanatra elhallgatott. - Van valami baj?

- Nincs.

A fiú érezte, hogy elpirul.

Ma-Mau rá nem jellemző módon gondterheltnek látszott. Jodie említette neki, hogy kilakoltathatják őket, és ő nem törődött ezzel. Hamish teherbe ejtett egy gyereklányt, és neki a szeme sem rebtent. De most a fia szemébe nézett, és tényleg gondterheltnek látszott.

- Egyszerűen nem nagyon érdekel. - Majd reménykedve hozzátette: - Még.

Az asszony fűjt egyet.

- *Hallgass ide.* Attól, hogy nem voltam otthon, ne hidd, hogy nem figyeltem. Misszasz Campbell elmesél nekem mindent, amit csinálsz. Elmondta, hogy bent voltál Szegény Csirkénél.

- Mister Calhounnak segítségre volt szüksége.

- Hát, azt elhiszem. - Az állkapcsát harciasán előretolta. - És a te kis puha kezed nagy segítség neki, hát köszönöm szépen! Tartózkodj tőle, Mungo! Hallod? Átkozott legyek, ha egy agglegényt nevelek.

Mungo örült, hogy fölkelhet. Megigazította az asszony vékony anorákjának kapucniját. A hamis prérifarkasprém illetett a foltosán festett hajához.

- Menjünk haza, úgy látom, elég volt.

- Köszönöm szépen.

Ma-Mau letörölte az elmosódó sminket a szeme alatt. A fiú talpra segítette, és majdnem beestek a krókuszok közé.

- Figyelj, segítened kell. Abba kell hagynom az ivást. Ez most nem vicc. - Aztán a legcékélyebb önirónia nélkül fölhajtotta a likőrbor maradékát. Megütögette apró keblét, néhány centivel magasabbra húzta, és sóhajtott, amikor visszaereszkedett a helyére. - Tudod, nem hagyhatom, hogy Jocky elmenjen. Ha hagyom, talán soha nem lesz több dobásom.

Mungo nem értett egyet. Lekíserte az anyját a sáros dombról. Ha megcsúszott, elkapta.

Aznap nem ment iskolába. Míg a többi gyerek rohant a becsöngetésre, Mungo langyos fürdőt készített az anyjának. Egy köteg törülközőt tett melegedni a sütőbe, és amikor ágyba fektette, a törülközőket ráterítette, hogy fölmelegítsék. Ma-Mau zavartan és nyugtalanul viselkedett. Mungo levette az iskolai egyenruháját, és befeküdt mellé, tartotta, míg a reszketése elmúlt, és elaludt.

Az ég ismét elsötétült, mire Jodie hazajött az iskolából. Bekukkantott a hálósobába, és a tekintetük összekapcsolódott a csöndben. A fiú azt gondolta, örülni fog, de Jodie csak a szokásos elégedetlen énjét mutatta.

Amikor az esti hírek kezdődtek, Mungo egy púpozott tányér pirítóst süttött, és ott ült Ma-Mau mellett, amíg megevett belőle, amennyit tudott. Le nem vette róla a szemét, nehogy megtaláljon egy eldugott üveg likőrbort, hogy azzal csillapítsa a reszketését. Kikészítette neki a ruháit, és együtt mentek a városi busszal a városba, a gyűlésterembe.

A fiú volt már az Anonim Alkoholistáknál korábban, de Jodie nélkül alig. Ma-Mau az évek során próbálkozott a Tizenkét Lépéssel, de a józansága mindig mulékony és ingatag volt. Mint egy hősies kölyök, aki azt hiszi, tud biciklizni oldalkerekek nélkül, *gyógyultnak* nyilvánította magát néhány hét után, de hamarosan elesett, és lenyúzta a bőrt a

térdéről, ivott megint. Rengeteg levegőt pazarolt a magyarázgatásra, mekkora különbség van *italozás* és *lerészegedés* között. Jodie elég gyűlésen őrizte a hátsó sorokban az öccsét, hogy tudják, ha az ember alkoholistá, akkor egy pohár ital vagy száz egy és ugyanaz. Ma-Mau nem értett egyet: a józanság untatta.

A gyűlésterem egy régi szabadkőműves-csarnok mögött volt. Iskolai helyiségre hasonlított a hosszában futó festett padlódeszkákkal és a faemelvénnyel. Egy összekötő folyosó ablaktalan kis konyhába vezetett, ahol az összejövetel előtt és után a tagok szerettek a teafőző edény körül álldogálni. Mungo ott jobban érezte magát. Tartotta Ma-Mau kabátját, és amikor a gyűlés megkezdődött, a teafőzőnek dőlt, és a meleg áthatotta a testét, miközben a tagok vallomásait hallgatta.

Az összejövetel végén az alkoholisták a bakokon álló asztal körül gyülekeztek. Ennek a gyűlésnek a tagjai szoros közösséget alkottak; jámbor emberek voltak, akik a jövedelmük nagyságától függetlenül igazi rokonszenvvel viseltettek egymás iránt. Mungo szívesen volt közöttük, és habár a szemét csípni kezdte a füst, kedvelte, ahogy a vastag téli dzsekik szinte megölelték, miközben a sűrű tömeg szorosan körülvette.

Ma-Mau kézen fogta, és egy csoport nő felé vonszolta, akik sonkás szendvicseket majszolva pletykáltak.

- *Na*, akarják látni, hogy megnőtt? Ha belegondolok, hogy még tegnap a szőnyegen csúszott-mászott!

Minden-Második-Szerda Nora hideg tenyerébe vette az arcát. A cigarettájából füst indázott. Az ő szeme rángott, nem nagyon, de eléggé. Ma-Mau sóhajtott.

- *Noss, még* mindig gond van a szemével?

Valahányszor MiMÁS Nora látta, mindig ugyanezt kérdezte. Húsos nő volt; otthoni kisegítő Roystonhillből fürkésző tekintettel és olyan sárga bőrrel, mint egy régen festett konyha. Mákos haját rövidre vágatta,

és az ajka finom ráncokkal volt tele attól, hogy negyven éve negyven cigarettát szívott el naponta. Ha megszólalt, mindig egy hosszú, elnyújtott nöss-sal kezdte. Ez azt jelentette: „Ki vagyok én, hogy ezt mondjam?” Úgy tűnt, azért mondja, hogy mintegy aláássa a saját véleményét arra az esetre, ha Isten nem értene egyet vele, megrepesztené a mennyboltot, és ellentmondana neki.

- *Nöss*, ne zavarjon, hogy ráng, fiam. Töröd már össze a szíveket? Lefogadom, a csajok kénytelenek a fél pennyjükön tartani a kezüket, ha veled vannak - kacsintott Ma-Maura.

Ez volt a másik, amit mindig elmondott, ha találkoztak.

- Kívánom, hogy így legyen, Nora. Későn érő fiam van.

- Szerencséje van. Élvezze, amíg lehet. Én már soha nem látom a fiaimat. Látnia kellene a szájalmas teremtéseket, akiket elvettek.

Ma-Mau a fia ágyékára bökött.

- Hamish fiam néz ki úgy, mint egy gyerek. De szemlátomást itt megvan mindene, és primán működik.

- *Anyá!* - mondta Mungo elcsukló, vékony hangon.

Néhány fej feléjük fordult, cigaretták fityegtek a fogak között. - Te kis pöcs. Ha elmondanám egyszer...

A körben álló nők végigmérték Mungót, mint valami másodosztályú ökröt. MiMÁS Nora csillapítóan Ma-Mau karjára tette a kezét.

- *Nöss*, a kis mamid csak aggódik érted, Mungo. Nehéz fiúkat nevelni egy magányos asszonynak. - Azzal ismét Ma-Mauhoz fordult. - Úgy értem, ott a legidősebb fiam, vadonatúj autó, üvegház, két hét teljes kiszolgálással Torremolinosban, én meg itt ülök Garngadben, és a konyhai tapéta nem akar megmaradni a falon. - A műanyag teáspohárba ejtette a csikket. - Rod Stewart legyen a tanúm, ha újrakezdeném, csak lányaim lennének.

- Istenem. Csak azt ne - horkantott Ma-Mau.

Tizenhárom

Jodie kinézett Észak-Ayrshire parlagföldjeire. Kései fagy volt, és a felszántott barázdák most olyanok voltak, mint egy tűzött paplan felülete, ahol minden lapot hófehér fonál szeg be. A barna mezők a láthatár felé nyúltak, ahol a szénfekete tenger a színtelen, tompa éggel találkozott. A busz lengéscsillapítója rég tönkrement, és miközben rázkódva közeledtek a semmi vonala felé, Mungo nem akart beszélgetni vele. A fejére húzta a csuklyáját, és nem tudta rászánni magát, hogy a nővérére nézzon.

Mr. Gillespie lelépett. Ők Jodie-val olyan tapintatosak voltak egymással, hogy végül Mungo mondta meg a nővérének, hogy Mr. Gillespie eltűnt.

Jodie és a tanár rendszerint a nagy kiterjedésű középiskola más-más szárnyát látogatta. A lány a művészeti és nyelvi panelépületek nyugalma szerette, Mr. Gillespie pedig a tanári szobában bujkált. A lány időnként fölneézett, és látta, hogy őt bámulja a fölépcső tetejének drótüveg biztonsági ablakán keresztül. Mosoly jelenik meg az arcán, kéjes csillogás a szemében, aztán eltűnik. Jodie szerette ezt. Ravasznak hitte magát.

Csütörtökönként találkoztak és keféltek - és alkalomadtán szombaton, amikor a férfi közölte, hogy a felesége golfozni ment -, de többnyire csütörtök esténként, amikor elhajtottak a bádoggal lakókocsihoz. A férfi néha megváratta, hagyta ácsorogni a bérházak árnyékában, és később valami mentségre hivatkozott: egy kanyarós kölyökre, a felesége meghúzódott hátára. A rá következő héten aztán többet hajkurászta,

fontossága felhőjében járva a folyosókat. Néha rákiáltott az előcsarnokban, valami kis szabálytalanságra hivatkozva, bármire, ami lehetővé tette, hogy árnyékába merítse, és rávegye, hogy mandulaszemét feléje fordítsa.

Az elmúlt héten, amikor elmaradt a csütörtökük a lakókocsiban, a lány örült a békének. A hétvége után a férfi nem hajszolta a folyosókon, és amikor átment az irodalomrészlegbe, nem volt ott, ahol szokott lenni.

Az öccse a villanykályha előtt öltözködött, és ezt énekelte: *Tudok valamit, amit te nem*. Fölváltva hol az iskolai ingét gombolta, hol előrehajolt, és nagy halom csöpögő árpaekszet lapátolt a gyomrába. Nem vette le a szemét egy képregényről.

- Nem találod ki?

Mungo csupasz fenekű és ártatlan volt, mint egy kölyök. A lakás többi részében nem volt fűtés, de nem számított, hogy meztelenül mutatkozik előtte, még most sem, hogy már tizenöt éves volt. Testileg, ha a fejében nem is, fiatal férfi volt. Vékony, barna szőr sarjadzott az ágyékán meg a combján, és a feneke pufók gömbölydedségét sovány, szögletes izmosság váltotta fel. A pucér fenekét feléje billegette.

- Hagyd abba az eszetlenkedést, és vedd föl az alsógatyádat.

A lány gyászolta az édes kisfiút, aki volt. Éjszaka hallotta a falon túlról, hogy hevesen dörzsöli magát, és túl hamar elmegy. Tudta, mit művel, amikor a végtelenségig marad a fürdőszobában, és a bojlerből kifogy a meleg víz. Volt idő, amikor egy törülközővel kellett kergetnie, hogy megmosakodjon.

- *Tudok valamit, amit te nem* - ugratta Mungo vigyorogva, de Jodie nem volt hajlandó találgatni. - *Nagyszerül* A hájas Gillespie lelépett. Mr. Goodart bejelentette, hogy mostantól ő tanít minket. Hallottam, amikor mondta, Gillespie nem jött be dolgozni, nem is telefonált, hogy beteg, semmi. Egyszerűen eltűnt. - Mungo a hosszú, fekete zokniját húzta föl. -

Goodart megkérdezte, kaptunk-e Gillespie-től házi feladatot, mi meg hazudtunk, naná.

Fél térdre ereszkedett, egy képzeletbeli gitárt pengetett. Nem számított rá, hogy Jodie zokogni kezd.

Jodie úgy érezte, a padló megbillen alatta. Mint egy lebontásra ítélt ház oromfala, élete homlokzata ledőlt, és intim tartalmai szétgurultak. Lerombolták, és lelkének minden rosszul illeszkedő lepedője közszemlére volt téve. Ő tudta, miért ment el a tanár. Tudta, mit tett ő, amitől Mr. Gillespie eltűnt.

Mungo nem akart mellette ülni a buszon. A szemközti pádon ült, az ablakhoz lapult, a szeme valahol a fekete földeken járt. Jodie nem emlékezett rá, hogy valaha is ilyen csalódottnak látta.

Sokáig tartott, amíg abba tudta hagyni a sírást. Aztán elmondott mindent Mungónak Mr. Gillespie-ről, a nyaraló-lakókocsiról a hatalmas tenger partján és a csikorgó körhinták izgalmáról. Mindenben, amit elmondott, volt valami, amit soha nem tudott volna elmondani. Nem mondta el, hányszor hallotta Mr. Gillespie-től, hogy hisz benne. Hogy hízelegve milyen könnyen elhitette a buta kis csajjal, hogy kiszabadulhat a városból; hogy megszökhet a keserves utcákból, amelyek mindannyiukat fogva tartják, és megszabadulhat végre testvérei terhétől. Jó feje volt, az biztos, *de semmi különös*, nem hasonlítható azokhoz a perthi csajokhoz a nevelőjükkal meg a Mary Erskine iskola edinburghi elsőéveseihez. Jó feje volt, de a férfi volt az első, aki elhitette vele, hogy messzire juthat. Hogy mondhatta volna meg Mungónak, hogy amikor legelőször megújgazta, máris elkezdett hinni neki, és nem hinni magának?

Mr. Gillespie azt ígérte, hogy segít neki bejutni a Glasgow-i Egyetemre, és ő nem hitte magát elég okosnak ahhoz, hogy a saját erejéből bejusson. Jodie számára az egyetem egy egész más város volt,

amelyiknek a postai irányítószáma várárokként tartotta távol az olyan East End-i söpredéket, mint ő. A tudás ősi székhelye volt, ahová tiszteletre méltó angolok jártak, ha a határ élményére plusz felsőfokú képzésre vágytak, nem szólva a négy év hancúrozásról a helyi lányokkal, akik imádtak bekokszolva és rengeteg almaborral kevert sör után elélni.

Hamish azt állította, mindent tud erről. Ha hozzájutott, préselt hasist árult az egyetemi gólyáknak. Sima dohánnyal keverte, és egy húsleveskockát morzsolt a keverékbe. A legkisebb adag elég volt egy egész osztály ellátására.

Az időzítése tökéletes volt. A gólyák hetében kellett elkapnia őket, amikor még megvolt a borítékolt pénzük a nagymamájuktól, és mielőtt megtanulták a kemény leckéket, amiket a város tartogatott számukra. Mindig igyekeznie kellett elfojtani a vigyorgását, amikor Toby és Dom a dohányt meg Ma-Mau lejárt szavatosságú leveskockáit szagolgatva azt rikkantotta, hogy pont olyan jó szaga van, mint annak az anyagnak, „amit egyszer Goában próbáltunk”.

Hamish szeptember utolsó hetét „zsíros szezonnak” nevezte. Addig kell átvágni a szarháziakat, amíg túl érettek nem lesznek, és Glasgow lábán meg nem rothasztja őket. A város elég hamar kimutatja nekik a foga fehérjét, és akkor már késő. De három év alatt elég pénze lett, hogy kifizesse Ma-Mau összes lejárt kölcsönét; még egy videolejátszót is vett, a maradékból meg egy egészségtest-szoláriumot bérelt Sammy-Jónak.

Amikor Hamish utoljára megjelent felajzva és tele a gólyák pénzével, Jodie már lefeküdt Mr. Gillespie-vel, és arról álmodozott, hogy eljut a West Endre. Tátott szájjal hallgatta, amikor Hamish csodálattal beszélt a nagy bérleményekről, amelyekben az egyetemisták laknak, a csicsásokról a Byres Roadon túl, a széles parkettás folyosóikkal, a magas mennyezetükkel és a nagy mennyezeti lámpáikkal, amelyek nem

lefelé, hanem fölfelé szórják egy szuperfényes égő fényét. Tele lett a feje ábrándokkal.

Az angolok minden zsíros szezonban az anyjuk ütött-kopott Volkswagenjén érkeztek, csak hogy ne hivalkodjanak a gazdagságukkal - a jó Mercedes egyszerűen túl sok volt északnak. A Great Western Roadon gurultak végig kopott kordbársonyban és Barbour vikszolt kabátban. A hajuk művészien kócos volt, egy számárfüles, régi Proust-kiadás lógott ki szembetűnően a vászontarisznyájukból. Aberdeenshire-i fajdvadászathoz voltak öltözve.

- Asszem, a walkmanjük túl hangos volt, amikor az anyjuk arról beszélt, hogy Glasgow tele van paraszttal. A hülye faszok azt hitték, azt mondják, harasztal. - Hamish ezt a viccet elmondta minden egyes protestáns fiúnak, Jodie-nak meg kétszer. - Akkor öltözhetsz így, ha nem érdekel, hogy van pénzed. Mármost komolyan, olyan pénz, amit soha nem kell megszámolnod.

A glasgow-i tizenévesek a pénzükből telő legjobb szerelésben, sminktől és testsprétől vastagon figyelték az elsuhanó kordbársonyokat a busz felső emeletéről, és szégyenkeztek. Az volt az álmuk, hogy szép ruhákat engedhetnek meg maguknak. Egészen más álom volt, hogy lemondhatnak erről, és úgy öltözhetnek, ahogy tetszik.

Hamish gyorsan elszedte a pénzüket. Gúnyosan mosolygott, amikor azt mondták neki, hogy a nővérüket készülnek meglátogatni - akit mindig Tillynek vagy Tanyának vagy Tessnek hívtak - St. Andrewsban vagy a Robert Gordon Egyetemen. Megkérdezték, melyik évszakban a legjobb elmenni a Skye szigetre.

- Honnan a faszból tudnám? - kérdezett vissza. - Nem vagyok a kibaszott inasotok.

Ezek az egyetemisták minden ünnepkor hazamentek. Akárhol akárki megkérdezte tőlük, hol tanulnak, azt felelték, *Glasgow-ban*, és a kérdező elismerően bólintott; milyen nagyszerű és bátor ifjú ez a

Dominic Buxton, és még éppen elfogadható mértékben züllött. Végzés után mindig hazamentek. Soha nem telepedtek le itt, ami azt illeti.

De Hamish szerint nem az angolok voltak a legrosszabbak. A legrosszabbak a puhány, édeskés anyámasszony katonái voltak a West Endről, Perthből vagy Edinburghból. Ezek a skótok gögösen tiszta királyi angolt beszéltek, ami még az etoniakat is meglepte volna. Robert Burnsnek több költeményét tudták fejből, és cikizés nélkül élvezték a skót népi táncot meg a dudaszót. Ismerték a legjobb kirándulóutakat a Loch Voil körül, és úgy gondolták, hogy a Drovers Inn szolgál a legjobb vasárnapi sülttel, noha „tönkretették a kirándulók”. Hamish szerint ezek a skótok hagyták, hogy néger babát csináljanak belőlük. A középosztálybeli glasgow-iak voltak a legrosszabbak; nem volt bennük lojalitás, ha az felelt meg nekik, magukra öltötték a várost, mint egy menő kabátot, de mit sem tudtak a félelmeiről, a szükségleteiről. Ezek a glasgow-iak elfogadhatóan idegenek és végtelenül szórakoztatóak voltak az angolok számára. Apáikat nem tették utcára a Clyde mentén, vagy nem lapátoltak salakot a cardowani szénfejtéseknél. Apáik az ingajáratokkal repültek Londonba, és füstölt skót lazacot ettek a Canary Wharf negyedben tartott munkaebédeken. A zabpogácsájukat francia pástétommal szerették, és az ír whiskyt pohárból itták, nem üvegből.

Hamishnek elég volt rájuk nézni, hogy tudja, gyűlöli őket. Minden szempontból féltékeny volt. Aztán a hiszékenyséjükön röhögve elszedte a pénzüket, és megtöltötte a tüdejüket húslevesporral.

Ő mondta Jodie-nak, hogy az egyetemi élet nem elérhető számára. Nem az olyan glasgow-iaknak való, mint ő.

Jodie hallgatta a sirályok vijjogását, és tudta, hogy mindebből semmit nem tud elmagyarázni Mungónak.

Elég volt annyi, amennyit elmondott. A lakásban, miközben a tej lecsorgott az állán, elmondta Mungónak, hogy egy baba van a hasában Mr. Gillespie-től. Aki ezért tűnt el. Elmondta Mungónak, hogy Mr.

Gillespie azt állította, nem az övé. Hogy ordított vele egy út menti parkolóban, és pánikba esett, mint egy szemétdombi patkány egy Staffordshire terrier szájában. Vicces volt, mondta, hogy csapdában érezte magát, holott nem ő volt az, aki bajban lesz. Az ökle kifehéredett a kormánykeréken, miközben felsorolt egy csomó protestáns vezetéknevet, a fiúkét, akikkel Jodie egy osztályba jár. Ábécésorrendben mondta fel, rekedten, mint a reggeli névsorolvasáskor.

- McConnachie volt?

- Nem.

- Neely?

- Nem.

- Nicholson?

- Neeem.

- Rattray?

- Nem!

- Ugyan már! Ne hazudj nekem, te lány. Fogadok, hogy Rattray volt.

Láttam, hogy vihogtál vele, és belevésted a nevét a padod belsejébe.

- Az istenit, egyáltalán nem.

Nem a pimasz Rattray volt.

- Buchanan? - kérdezte a férfi. - Akkor a kis Buchanan volt?

- Várj csak, nem Buchanan jön Rattray után - fújta a lány. - Ugrottál.

Mr. Gillespie a kormánykerékre csapott.

- Murchison?

- Nem! - Jodie nagyot sóhajtott. - Senkivel nem feküdtem le, csak veled. - Az arca megfakult, mint a túlfőzött káposzta. - Az ön gyermeke, *uram*.

A férfi rendszerint szerette, amikor így szólította. Kérte, hogy szólítsa így, amikor rajta fekszik. De most nem. Nem akarta elhinni, hogy a magzat az övé.

- Ezt szeretik csinálni a csajok, szaladgálnak az utcán, mint a tüzelő szukák. Tudom jól. Tudom, hogy pont olyan voltak, mint azok a lakótelepi szajhák. - Újra és újra dűnnyögve szidta magát az ostobaságáért. - Most már soha nem mehetsz egyetemre.

Nem mondhatta meg neki, mennyire utált alatta feküdni - annyira nem élvezte, hogy egy örökkévalóság fog eltelni, mire egy másik srácot magába enged.

A férfi nem vitte vissza aznap az East Endre. A lakása közelében tette le, a Cowgate-en, kint Kirkintillochban. Amikor Jodie megkérdezte, hol van - semmit sem tudott a világnak erről a részéről -, a férfi azt felelte, Cow-Gate, és becsapta az ajtót. Több érettséget várhatott volna akármelyik fölsorolt fiútól.

Most Mr. Gillespie elment, és ők a Largs felé tartó buszon ültek, amelyikről átszállnak majd West Kilbride és a lakókocsipark felé. Ez Mungo ötlete volt - hülye ötlet -, de ő sem tudott jobbat.

Jodie átcsusszant az ülésorok közötti folyosón, és leült a testvére mellé. Addig csúszott felé, míg egészen odanyomta az ablakhoz, és arra kényszerítette, hogy tudomást vegyen róla. Arra számított, hogy csalódott vagy dühös lesz; de amikor ránézett, mélységesen szomorúnak látszott, és ő úgy találta, nem tetszik neki, amit a szemében lát, és szeretne volna, ha megint elfordul. Mungo kinyitotta a tenyerét. Egy marék gemicukor volt nála, és kiválogatta számára a pirosakat.

Mungo sohasem látta a tengert nappali fényben. Amikor Largsban átszálltak, odavonszolta a nővérét, és Jodie pocsékul érezte magát, amiért nem hagyja csak úgy álldogálni. A következő busz a lakókocsipark bejáratánál tette le őket. Addig mentek az aszfaltozott zsákutcában, amíg meg nem találták az ismerős lakókocsisort. Noha még hideg volt, a glasgow-i nyugdíjasok már készülődtek a rövid nyárra: törpemuskátlit ültettek ki régi whiskyshordókba, rendbe hozták

az elfagyott vízvezetékeket. Gyanakodva nézték a gyerekeket, és Jodie sajnálta, hogy nem cserélték le az iskolai egyenruhájukat.

Hülye ötlet volt itt keresni a férfit, de a lelke mélyén félig-meddig arra számított, hogy ott lesz a lakókocsiban, mivel sehol másutt nem tudta elképzelni. Kevés képe volt Mr. Gillespie-ről azon kívül, hogy Dél-Afrika térképe előtt áll, vagy rajta fekszik a kinyitható asztalon. Soha nem látta az utcán. Vajon a „Billy Boy”-t fütyüli, mint Mr. Campbell, vagy peckesen lépked, mint Hamish? Nem volt valóságos képe róla azon kívül, amit az iskolában tanított és amit utána művelt vele; amit az elméjének adott és amit a testétől elvett.

A lakókocsi homokszínű, hideg tapintású bádogdoboz volt. Belestek a büszke tüllfüggönyön át az üres belsejébe. Mungo elkezdte rángatni az ajtaját.

- Mit csinálsz?

A lány tudta, hogy tucatnyi szem figyel minden mozdulatukat; a telepi csöcselék nem illik a gondosan ápolt virágágyaik közé.

- Lehet, hogy hagyott bent üzenetet - mondta Mungo -, vagy *talán* van bent valami az igazi címével. Valahogy megtalálhatjuk, és rávehetjük, hogy segítsen neked.

Jodie nem gondolt ilyen messzire. Nem tudta elképzelni, mit akarhatna a férfitől. Hülyeség, de csak abban szeretett volna biztos lenni, hogy a férfi megérti, nem volt félreértés az egész. Nagy teher a hiszékeny lélek. Néha nem tudta a legrosszabbat elhinni az emberekről. Az évek alatt Ma-Mau igazán megtaníthatta volna rá.

Mungo megint megrántotta a nikkelezett kilincset. Az ajtó vékony volt, és Hamish könnyedén berúgta volna, tudta volna, pontosan hova célozzon a bakancsával. Mungo az anorákja kenguruzsebében keresgélt. Egy kis kést vett elő, amit Hamishtől kapott. Fogalma sem volt, hogy kell feltörni egy zárat, de ez itt alig volt zár. A retesz mögé dőfte a kést, és az ajtó felpattant.

Tisztaság és hideg volt odabent. Gillespie-ék elég berendezést hagytak hátra, hogy el lehessen adni a következő glasgow-iak- nak. Mrs. Gillespie csicsás vackai nélkül Jodie-nak idegenül hatott. Ellenőriznie kellett, nem tévesztette-e el a sok egyforma lakókocsi között. Nem, ez az. Végighúzta a kezét a kinyitható konyhaasztal alján, és érezte a száraz takony éles kis csúcsait. Mr. Gillespie szerette az orrát túrni dugás után, és az asztallap aljába törölte az ujját. Ez az a hely.

- Olyan, mint egy bűvész cilinderében - csodálta meg Mungo az üres helyiséget.

Gillespie-éknek két elkényeztetett gyerekük volt; sok pénzt költöttek a de luxe berendezésre.

Mungo megtalálta a vegyi vécét, és hangosan belepisált. Olyan hangot adott, mint egy olcsó műanyag vödör.

- Ó, a francba! - kiáltotta a lábát fölemelve. - Nem gondoltam, hogy le van zárva.

Édeskésen sárga vizelettócsa folyt szét a vécékagyló tövében. Jodie azon kapta magát, hogy ösztönösen egy konyharuhát keres, feltakarítani a mocskot.

- Mit csinálsz? - kérdezte Mungo arrébb táncolva. Mielőtt Jodie felelhetett volna, fölemelte a kezét, és lesöpörte az utolsó megmaradt fényképet a falról. Érzelmős vacak volt, egy fekete-fehér felvétel Inverarayról, vízfestékkel kiszínezve. Összetört a padlón. A fiú mosolygott.

Jodie-ban fölment a pumpa. Beletépett a kétszemélyes ágy lepedőjébe: az ágy a férfi feleségéé volt, ugyanaz az ágy, amelyikbe őt nem engedte belefeküdni. Proli Jodie-nak a kinyitható asztalon vagy a gyapjúborítású pad kényelmetlen bukleszövésein kellett odaadnia magát, vagy ha a férfi nagyon beindult, a bádogmosogatónak kellett támaszkodnia, miközben a férfi a csípője fölé gyűrte az iskolai szoknyát.

Jodie végigsimította a párnáját. Frissen mosták, de olyan sokszor aludt rajta, hogy a verejtékének és a hajkenőcsének ott maradt a nyoma. Érezte a férfi szagát. Letépte a párnáról a huzatot, és kiszaggatta a libatollat a belsejéből. Két egész párnát kibebezett üvöltve és kivörösödött arccal, míg el nem fogyott a levegője. Az öccse a keskeny ajtónyílásban állt, és nézte, ahogy a háta megfeszül, minden lélegzetvétellel egy kicsit jobban meggörbül, ahogy a haragja elszivárog.

- Várj. Pehelypárnákat akarsz? - Mungo szeme elkerekedett a csodálkozástól. - Bazmeg! - kapott föl egy párnát, és hozzávágta Jodie-hoz.

A lány nekiesett a paliszander faburkolatnak, a válla döngött. A fiú megint megütötte a párnával, és a levegő megtelt friss libahóval. Jodie is talált magának fegyvert, és jól játszottak a lakókocsiban, ágyról padra ugrálva és kíméletlenül püfölve egymást. Messze hangzó, hullámzó ütközet volt, és mindent elpusztítottak, ami az útjukba került. A lakókocsi nyikorgóit és billegett a kerekein.

Csak akkor hagyták abba, amikor az utolsó párna is kiürült. Jodie-nak vérzett a füle, mert az arany fülbevalója beszakadt, de cseppet sem törődött ezzel, még rá sem kiabált Mungóra. Minden felületet vastagon foszlányok és tollak borítottak.

- Ezt érdemli - mondta Mungo büszkén.

De túl gyerekes volt ez az egész. Törlesztésnek nem elég.

Amikor kimentek, a téli nap a felhők alá ereszkedett, és Mungo végre láthatta a rést az ég és a tenger között. A hajukba és az iskolai egyenruhájukra toll ragadt. Mungo bemászott a lakókocsi alá, és elvette a hátsó kerekeket rögzítő téglákat. Jodie idegesen vihogva figyelte, mit művel.

- Kárba veszett fáradság. Úgyis el fogja adni. Soha nem jön vissza.

Az öccse ezt egy másodpercig latolgatta. Nem lenne tisztességes kárt okozni a következő nyaralónak, akárki lesz is. Hamisht ez nem zavarná. De kegyetlenség tők ismeretleneket visítva az ír-tengerbe gurítani.

- Elrontod az élvezetet - duzzogott Mungo, de nem tette vissza a téglákat. Kivette a támaszt a lakókocsi eleje alól, és leengedte az elülső kereket a földre. A lakókocsi megmozdult, ahogy meglökte. Elkezdett lefelé gurulni, egyre gyorsabban. - Hohó, bazmeg! - kiabálta. - Futás. *Futás!*

Jodie a karosszékben kuporgott, és ügyet sem vetett az öccsére, aki John Donne-t próbálta olvasni. Az arca kipirult az erőfeszítéstől, de a nővére nem törődött vele. Valami máson gondolkodott. A fiú észre sem vette, hogy sír.

- Miért csinálta ezt velünk a rohadt öreg McGregor? - morgott. - Nem tisztességes egy skótot arra kényszeríteni, hogy helyesen beszéljen angolul, aztán jól pofára ejteni, a nyakába sózni egy ilyen szart.

McGregor híres volt erről. A *különleges* kölyköknek - a fiúknak, akik nem tudták, mit kezdjenek az életükkel - a „Nagy Donne”-t adta föl. Az angoltanár tudta, hogy nem fogják a segítségét kérni. Úgy használta a költőt, mint egy nagy adag penicillint egy tüdőbajtól sorvadónak. Ha egy gyerek nem boldogult a tananyaggal, nem fecsérelte többé az időt azzal, hogy átvontassa *A weydoni asszonyvásáron*. Hátraültette őket, és megkapták a Nagy Donne-t. A legtöbb azzal töltötte az órát, hogy a belső borítóra firkált. McGregort ez nem érdekelte.

*Engem, majd téged csíp megint,
s közös vérünk e bolhában kering...*

Mungo vakarózott.

- A nőci rühes, és egy szerelmes verset ír erről. Az öreg McGregornak meg van pofája a vonalzóval odacsapni, ha az ember *oll-hunt* mond *otthon* helyett. De ez az öreg szófacsaró bármelyik kibaszott szót kibaszottul úgy írja, ahogy neki tetszik, és „mesternek” nevezik - hajította Mungo a vastag kötetet a szoba túlsó végébe.

- Én szeretem azt a verset - monda Jodie inkább csak magában. Megtörölte az arcát, és próbált mosolyogni. - A költő próbál rávenni egy nőt, hogy feküdjön le vele. Meg kellene tanítani ezt a verset minden lánynak, mihelyt kinő a cicije.

- A legszívesebben kiásnám John Donne csontjait, és adnék neki - rázta meg a fejét Mungo.

- Adnál? *Té?*

- Hát. - A fiú gyanakodva fürkészte. - Most mi a bajod?

Jodie fölemelte a megnőtt fenekét. Fölkelt, és odament a fiúhoz.

- Csinálok neked sajtos pirítóst, ha megteszel valamit.

Hirtelen nagyon kedves lett. Mungo tudta, hogy rá akarja venni valamire.

- Nem vagyok éhes.

- Segítened kell. Meg kell kérjelek valamire, és neked férfiasán meg kell tenned.

Újra ez a mondat. Mindenki a férfit akarja látni benne.

- Nem ígérem meg, míg meg nem mondod, mi az.

- Hát - megint elhallgatott. - Azt akarom, hogy bemoss nekem, amekkorát csak tudsz.

A fiú hangosan, rondán röhögött. De Jodie nem nevetett. Megfogta a kezét, és a hasára tette, a múzálás pulóvere csomós szövetére. Feszés tapintása volt, és egyenletes meleget sugárzott.

- Ha gyerekem lesz, soha nem olvasok több verset.

A fiú elhúzta a kezét.

- Normális vagy?

- Ez semmi - bizonygatta a lány. - Még csak nem is gyerek, csak egy kis ebihal. Ha sokat várok, már idegei lesznek. Fülcimpája. .. - Jodie mindig jó volt biológiából. A tanultakat használta, hogy nyomást gyakoroljon rá. - Ne aggódj. Csak egy zsák nyálka meg sejt. Ha kijön belőlem, egyszerűen lehúzhatom a klotyón.

- Nem lehet. Az egy baba.

- Nem az. És ha minden jól megy, nem is volt. - Sóhajtott, és megpróbált gyengéden beszélni vele. - Mungo, ha megmarad ez a baba, pont olyan leszek, mint Ma-Mau. Ezt nem akarod, ugye?

- Persze hogy nem. De talán én vigyázhatok rá. Én nem megyek sehova, úgyhogy miért ne? Te meg járhatsz tovább iskolába. Mehetsz a főiskolára. A tanácstól kapunk egy kis lakást. Frankó kedvezményeket kapunk.

A gondolat megrémítette a lányt. Nem tudta elképzelni az életét az öccsével *meg* egy babával.

- Nem. Én nem akarok úgy élni. Ha nem segítesz, munkába kell majd állnom. Betanított munkásokat keres a Maguires, dobozokat fogok hajtogatni. - Megsimogatta az öccse csontos arcát, és mosolygott. - De segíteni fogsz. Én tudom.

- Nem fogok.

Jodie ellépett tőle. Egy lendülettel egy székre lépett, és onnan az ablakpárkányra.

- Mit akarsz csinálni?

Jodie hátrafordult.

- Emlékszel a Krumplirémre, mikor rá akarta venni Ma-Maut, hogy leugorjon? Én nem fogom megszülni ezt a babát. Én le *fogok* ugrani. - A fiú jól emlékezett. Soha nem fogja elfelejteni az anyját a vizes ablakpárkányon, hogy mászott föl rá, valahányszor úgy érezte, a gyerekei nem szeretik eléggé. Egy árnyék futott át Jodie arcán, egy

villanás, mint néha, amikor egy különösen nehéz egyenletet oldott meg.

- Pfü. Most már értem, miért csinálta. Nem akarok így élni.

Mungo átkarolta a derekát, és lehúzta onnan. Aztán olyan erősen meglökte, hogy visszaröptült a könnyű székbe. A lába fölfelé kalimpált.

- Bazmeg.

- Mun...

- Bazmeg.

Mungo a sötét teakonyhában duzzogott. Az ujját húzogatta a mezei virágokat ábrázoló tapétán, tetszett neki, ahogy a sűrű minta térbeli benyomást kelt. James házának a hátát nézte. Még mindig nem beszéltek, amióta James sírt. Most szeretett volna egy barátot.

A középső konyhaszekrény tele volt egypintes üvegekkel, amiket Ma-Mau lopott az öregek kocsmájából a Duke Streeten. Fogott egyet, és beletöltötte az anyja konyhájának minden folyadékát és öntetét: barna mártást, vörös mártást, sárga mártást és megsavanyodott sovány tejet. Hozzátett egy nyers tojást, Askit fájdalomcsillapító port és egy fél mérce fekete borsot. A trutyi tetejére töltött egy hosszú eresztés mosogatószert és egy csepp vécétisztítót. A tetejébe köpött egy gombócosat.

- Tessék, idd meg ezt - nyújtotta oda Jodie-nak a varázsitalt.

A nővére az ablakpárkányon ült, kinézett a keskeny utcára. Megint sírt. Aztán nevetett. De aztán elakadt valahol sírás és nevetés között. A hú sértetten ellépett tőle.

- Te kérted, hogy segítsék. Idd meg.

Jodie átkarolta a vállát, fölborzolta a haját a tarkóján. Jólesett.

- Te kis hülye Mungo, nem függenek össze. A méh meg a gyomor. Talán összeszarom magam tőle, de a paca nem fog megmozdulni. - Az ablakpárkányra tette a büdös üveget. A szoba túlsó feléből is érezték. - Húzz be nekem, vagy belém is rúghatsz, ha az jobban tetszik. Csak egyszer. Ígérem.

Mungo hamuszürke volt. Megrázta a fejét.

A vonakodása zavarba ejtette Jodie-t. Voltak esős nyarak, amikor azzal szórakoztak, hogy egymás képébe vágták az ajtót, kivárták a kellő pillanatot, amikor a másik a küszöbre lép, és *durr*. Két pontot ért, ha egy bögre tea is volt a kezében.

- Órákon át - kezdte Jodie halkán -, egész délutánokon át ültem a szárítószekrényben, és a sebeidet ápoltam. És te ezt az egy dolgot sem akarod megtenni nekem? - törölgette a könnyeit. - Azt hittem, szeretsz. Hááá-há.

- Szeretlek.

- Nem, nem szeretsz. Csak azt szereted, amit teszek érted. Ugyanolyan rossz vagy, mint mindenki.

A fiú a rángó szemhéjára nyomta a hüvelykujját.

- Csak egyszer?

- Aha. Csak egyszer - bólintott a lány.

- Azt mondtad. Csak. Egyszer.

Meg kellett ismételnie, hogy nyoma maradjon.

Jodie elsimította a haját a szeméből. Éreztetni akarta vele, hogy semmi baj.

- Csak egyszer.

A fiú hosszú ideig készülődött, közben egyszer sem ért hozzá, remélte, hogy meggondolja magát. Jodie rákiabált. Végül az öcs- cse hátrahúzta az öklét, és fájdalmas kiáltással gyomron vágta. Visszafogta a kezét. Az ütés a levegőt sem préselte ki belőle. De Jodie most elérkezettnek látta a pillanatot.

- Ez jó. Még egyszer, Mungo. Erősebben.

- De azt mondtad, csak egyszer.

- Igen, de rendesen kell ütnöd.

A fiú megütötte megint, ezúttal erősebben, de a csuklóját lazán hagyta.

- Erősebben.

Megütötte megint. Csak ő kapkodott levegő után, a lány nem. - Erősebben.

Megint megütötte. A lány meg se moccant. A fogát csikorgatta.

- Kérlek, Mungo, az istenért. Most az egyszer. Légy férfi.

Hátrahúzta az öklét. Minden fehér volt és piros. Meglendítette, és keskeny válla minden erejével követte az ökle ívét. Talált, és a levegő kijött Jodie-ból. Nem számított arra, amit érzett; kemény ökle Jodie párnás lágyágába süppedt. A húsa könnyen elnyelte, nem állt ellen. Ahogy a lány kétrét görnyedt, ő azon kapta magát, hogy álmélkodik: a nők tökéletes felépítésén, hogy képesek elviselni az ütést, és a melegség és védettség érzésével viszonzni. Nem olyan volt, mint amikor egy férfinak hűz be az ember. A ritka alkalmakkor, amikor vissza mert ütni Hamishnek, Hamish minden rostja csontként, porcként és izomként csapott vissza, és visszaadta a fájdalmat Mungo karjának. Ha egy férfit ütsz meg, az visszaüt.

Aztán Campbellné látta maga előtt, és utálta magát.

Jodie, amikor levegőhöz jutott, összeszedte magát. A karjába vette Mungót. Annak minden szín kifutott az arcából, vér híján még a rágás is elállt. Jodie-nak zúzódott meg a hasa, mégis megint ő vigasztalta a fiút. Mint az életben semmiben, ebben sem számíthatott rá. Mindketten azt gondolták, de egyikük sem mondta ki: *Hiába*.

- Köszönöm, Mungo - mondta kedveskedve. - Melegítsek Campbellné zöldségleveléből, és aztán összebújunk egy kicsit? Egy perc múlva kezdődik a *Scooby-Doo*.

Végül is nem sikerült, de Jodie ezt nem mondta meg Mungó- nak. Jobb volt nem beszélni róla. Egy gyengéd lelket akart erőszakosságra bírni, és ez olyan érzés volt, mint a friss havat letaposni.

Nem sikerült, a hasa tovább nőtt. Szegény Csirke - aki mindig figyelt a tüllfüggönyei mögül - észrevette, hogy a jókedvű lány már nem mosolyog, amikor szembejön az utcán. Szólt Campbell-nének, és ő

hozott Jodie-nak sültet és vésés lepényt. A következő héten azt tette, amit a lányok az ő idejében tettek, és elvitte Jodie-t egy cigányasszonyhoz Caltonba. A sosemvolt baba elment, és Mungo azt hitte, hogy ez az ő hibája.

Tizennégy

Mungo a földön feküdt. Miután a férfi használta, nem aludt és nem mozgott. Arra gondolt, ha a halottat játssza, a halálnak kedve támad eljönni érte. Néhányszor megpróbálta beszüntetni a légzését. Nem fölfújta mellkassal, oxigént tárolva, ahogy Jodie tanította az úszásnál, hanem a kilégzés végén egyszerűen leállította a légzését, és nem volt hajlandó több levegőt magába szívni. Sohasem sikerült. A teste árulóként viselkedett.

A nap korán fölkelte. Az eső elállt, de a levegő sűrű és nyirkos tapintású maradt. Ahogy a nap fölége ért, átvilágította a piros sátrat, és minden dühös cseresznyeszínben fürdött. Gallowgate nem bajlódott a cipzár behúzásával, amikor távozott, de szinte gyengéden megsimogatta Mungót, és a derekára terítette a futballnadrágját. Noha a sátorlap szabadon lógott, a levegő fojtó volt, nehéz volt belélegezni. Bűzlött, mint a cukrozott whisky, mint a vér és a fos. Kövér böglyök szálltak le a műanyag oldalfalra, és basztak pár hüvelyknyire az arcától.

Mungo sejtette, hogy monoklija van; ujja leggyengébb érintésétől is fájdalmasan rándult össze a teste. Némi habozás után vizsgálni kezdte magát. Volt egy vágás az arcán, ahol a hálósák cipzárja beleakadt, és aztán a vízhatlan szőnyeg dörzsölésétől még nagyobb lett. A bordái érzékenyek voltak, és a feje tetején véres volt a haja, ahol Gallowgate belemarkolt és kitepte. A lába nedves és ragacos volt a saját véréből és szarától meg mástól, ami nem az övé volt. De a legrosszabb fájdalmat belül érezte. Valahol a gyomra fölött és a szíve alatt. Megpróbálta kitapogatni az ujjaival, de nem fért hozzá, és egyre nőtt.

A piros sátron kívül csönd volt. Csak a víz halk csobogását hallotta és a bagócsok lusta zümmögését. Le kellene mennie a tóhoz, belemerülni a zsibbasztó vízbe, és mindent lemosni. Szeretett volna a felszín alá bukni, és soha nem jönni fel többé.

Az oldalára fordult. Volt egy másik érzés, valami új; mintha szarnia kellett volna, mindent kiadnia magából. Levette a zokniját. Letörölte vele a mocskot meztelen lábáról. Aztán kimászott a sátorból.

A férfiak némán ültek a kialudt tűznél. A tejcsokoládé az egyik sziklán feküdt, mint egy nyúlcsapda.

- Szerinted hány óra van? - Szent Kristóf rezzenéstelenül nézett Mungo szemébe, a legcsekélyebb lelkifurdalás sem tükröződött az arcán. Mungo akarata ellenére lesütötte a szemét. A szemébe akart nézni a férfinak, rákényszeríteni, hogy félrenézzen, de úgy érezte, képtelen rá.
- Már aszíttem, az egész napot átalszod. Micsoda időpazarlás. Pisztrángot kell fognunk.

Gallowgate háttal ült a fiúnak. Nem szólt egy szót sem. Szent Kristóf közelebb jött, a fiúra sandított, szemügyre vette a sérüléseit.

- Szent isten, micsoda kibaszott monoklid van. Ennyire beszívtunk? - Hangjában különös büszkeség csengett. Úgy tűnt, ártatlanul élvezi a gondolatot, hogy bedurvultak, és Mungo kíváncsi lett volna, mire emlékszik a vén alkesz, ha valamire egyáltalán. - Dögöljek meg. Jó kis filmszakadás lehetett nálam. Ha kicsit iszom, egy üres koporsóba is képes vagyok belekötni.

Mungo hátrált anélkül, hogy hátat fordított volna nekik. A fák vonala felé vánszorgott, vissza a nyugodt, hűvös helyre, ahol előző nap háborítatlanul szabadnak érezte magát.

- Hova mész? - kérdezte Szent Kristóf. - Hozzá se nyúltál a kajához.

- Muszáj - nyelt egyet fájdalmasan Mungo - vécére mennem.

A hang rekedten, erőtlenül szakadt ki a szájából. Megérintette feldagadt torkát.

Gallowgate egy kis sügért belezett. Félig megfordult, és nézte, ahogy Mungo eltűnik a fák lombja alatt. A válla fölött szólt oda neki:

- Ne menj messze, Mungo. Csúnya dolgok történhetnek egy kisfiúval a sötét erdőben.

Mungo messze bement az erdőbe. Futott és futott, míg egy csörgedező kis folyóhoz nem ért. Lekuporodott a magas páfrányok közé, és hagyta, hogy kiürüljön a teste. Csípett, ahogy jött ki belőle, és tudta, hogy fölrepedt. Amikor végzett, levett minden ruhát, és a folyóba lépett. Friss, lila zúzódások siettek találkozni a Glasgow-ból hozott régi, kék zúzódásokkal. Tegnap a jéghideg víztől összerándult és sikított. Most az egész testét belemerítette, és alig érezte a hidegét az égő belsőjétől. Keresgélt a mederben, és talált egy lyukacsos követ. Ledörzsölte magát vele, mint a habkövel, végighúzta a bőrén mindenütt, míg rózsaszín nem lett, jéghideg, és sajgóit az érdességétől. Nem volt jó. Mocskosnak érezte magát. Aztán hányt, sárga és sötétvörös sugarat, nagy ívben. Nézte, ahogy lesodródik a tó felé.

- Csak egy kis játék volt - mondta Gallowgate. - Egy kicsit kicsúszott a kezünkből, ennyi az egész.

A férfi egy bükkfának támaszkodott, nem messze Mungo levett ruháitól. Cigarettazott, és a halbelező késsel a koszt piszkálta ki a körme alól. A penge elkapta a lombon átszűrődő egyik fénysugarat, és fenyegetően csillogott.

Mungo alsó ajka remegni kezdett. Megcsípte, belenyomta a körmét, míg abba nem hagyta.

- Nekem nem volt játék.

- Ugyan már. Tudod, milyenek a fiúk. Mindegyik csinál ilyesmit. Hozzátartozik a felnőtté váláshoz. Ez könnyebb, mint bajt hozni a csajokra.

Mungo dühös volt magára. Nem tudott a férfi arcába nézni, azon kapta magát, hogy a folyó felszínének beszél. A rekedt hang mintha nem

az övé lett volna.

- *Csak várjon.* Csak várjon, míg megmondom a bátyámnak, mit csinált. Ki fogja nyírni magát, basszameg. Van egy tomahawk- ja, és szét fogja vágni vele a rohadt koponyáját.

Gallowgate nem ismerte Ha-Ha legendáját. Kuncogva igazgatta a homlokába fésült haját.

- Szégyen tönkretenni egy jó frizurát.

Mungo elhajította a lyukacsos követ, Gallowgate sokkal gyorsabb volt, és félreugrott. A kő visszapattant egy fatörzsről, és a páfrányok közé surrant. Az aljnövényzet minden zajt elnyelt. Megint magukban voltak. Gallowgate összecsukta és zsebre dugta a bicskáját.

- Nézd, lehet, hogy túl messzire mentem. De biztos vagy benne, hogy nem élvezted? - vigyorgott most az éles kis fogaival. - Épp csak egy picikét?

Mungo lassan megrázta a fejét.

- Biztos.

A férfi megszívta a fogát.

- Basszameg, akkor *tényleg* sajnálom, cimbora. - Gallowgate méregette egy ideig, mintha egy kicsit büntudatos lenne. - De meglep, hogy ezt hallom. Főleg azután, amit Ma-Mau mondott nekünk rólad.

Már semmi vér nem maradt benne, de minden porcikáját elárasztotta a fortyogó düh. Elsápadt és elvörösödött egyszerre.

- Bármit mondanak arról, hogy mit csináltam... az soha nem ilyesmi volt.

- Tényleg? - Gallowgate töredelmesnek tűnt egy másodpercig, de a metszőfogai éle megint az alsó ajkát érte, és ettől visszaváltozott állattá.

- De én nem ezt hallottam. Ez az oka, hogy elküldték velünk. Hogy rendbe tegyünk. Hogy férfit faragjunk belőled.

- Így csinál maga férfit belőlem?

- Nem. Azt hiszem - mondta Gallowgate. - De mi szívbéli kedvességből csináljuk, elviszünk egy kis árvát, hogy megbámulja a hangafüves domboldalt. Szóval ne legyél hálátlan. Ne legyél ilyen kibaszottul fukar a kegyeiddel legközelebb. - Fogta a fiú alsóruháit, a trikóját meg a bokszeralsóját. - A Barlinnie-ban nem viselhettük a saját ruhánkat. Soha nem kaptam meg kétszer ugyanazt az alsót, és az istenit, soha, de soha nem volt jó rám. És még ha kimosták is, érezni lehetett rajta egy másik fickó szagát, a száz fickóét, akik előttem viselték. - Ujjai között morzsolta a szürke pamutot, aztán Mungo alsóruháit a folyóba ejtette. - Ki kell mosnod ezeket. Nem hordhatjuk úgy, mintha állatok lennénk.

Mungónak utána kellett bukdácsolnia, hogy elkapja az eldobott ruhát. Szemügyre vette, ismerős holmi, amit ezerszer viselt, és csodálkozott, hogy most kié lehet.

Gallowgate megunt nézni a fiú pizsmogását. Józanul ingerlékeny volt.

. - Mindenesetre igyekezzél. Az öreg Kris még meg akarja mutatni neked, hogy kell pizstrángot fogni. Ha mást nem, majd jót nevetek. - Visszafordult a táborhely felé, egy pillanatra megállt, és Mungo felé pöckölte a csikket. - Csak arra az esetre, ha hülyeségek jutnának eszedbe, nem beszélhetsz senkinek arról, ami történt. Se az anyádnak, se a bátyádnak. Soha nem leszel igazi férfi, ha megtudják, hogy mit tettél, és mennyire élvezted.

- Nem élveztem - mondta Mungo olyan érthetően, ahogy csak tudta.

- Tényleg?

Ekkor volt, hogy valami megváltozott Mungóban. Ez nem olyasmi volt, amit a mami csókjai eltüntethetnek. Nem egy erőszakos alak, akit a bátyja elintézhet egy késsel. Ezt senki nem veheti át tőle. A szégyent és büntudatot neki kell viselnie. Tudta, hogy Gallowgate-nek igaza van. Nem mondhatja el senkinek.

- Mellesleg - mondta Gallowgate, miközben eltűnt a páfrányosban - mindenki tudja, hogy egy mocskos kis buzi vagy. Egy piszkos kis homokos. Ennyit érne a szavad az enyémmel szemben.

Ekkor megértette, hogy a két férfi ismét megtenné.

Mire visszatért a táborhelyhez, Gallowgate kiürítette az ő hátizsákját, hogy bevásárolhassanak vele a falusi boltban. Mungo nézte, ahogy a vázlatkönyvét és a társasjátékát kiborítja a kavicsra. Ezek egy kisfiú tárgyai voltak. Tárgyak, amelyeket többé nem érzett a magáénak. Akár mind elsüllyedhetett volna a tóban, annyira nem érdekelte.

Gallowgate szemlét tartott a megmaradt italok fölött. Amikor látta, hogy csak egy kevés whisky és pár doboz sör van, a két férfi pánikba esett. Mászkáltak és kiabáltak, minden zsebüket kiforgatták. Mindenkinek üres volt a gyomra, de csak akkor szánták rá magukat az újabb bevásárlásra, amikor Gallowgate rájött, hogy a torkuk is száraz marad.

Mungo látta, hogy itt a lehetőség.

- Én segíthetek elhozni az italt - mondta olyan közönyösen, ahogy csak lehetett.

Ha eljuthatna a postahivatalba, megkérdezhetné a felföldi asszonytól, hol vannak. Megint telefonálhatna Ma-Maunak, és akkor Hamish jöhetne a hajógyári tomahawkjával, és darabokra apríthatná ezeket az embereket. Mungónak vissza kellett jutnia a kis postahivatalba.

Gallowgate Mungo sebzett mosolya láttán kuncogott.

- Mungo, engem ne akarjál átverni. Semmiféle boltba nem mész ilyen arccal.

- Miért? - emelte érzékeny szeméhez a kezét.

A szemürege bedagadt, a szeme félig bezáródott. Nem látott jól oldalra, viszont az ideges rángása meghátrálásra kényszerült, a hús túl érzékeny és sérült volt ahhoz, hogy rosszalkodjon.

- Ne érdekeljen, *miért* - lendítette a hátára a férfi az üres zsákot. - A vén felföldi picse már így is azt hiszi, hogy tiszta söpredék vagyunk. Ha meglátja az arcodat, fölhívja a rendőrséget, és mehetünk a síttre verekedés miatt. Nem. Te itt maradsz. Vigyázol, hogy az az idióta bele ne fulladjon a tóba. - Gallowgate megfordult, és elindult. A páfrányos szélén megállt, és visszaszólt. - Ne mászkálj el. Ne próbálkozz semmi ostobasággal. A szavad az enyémmel áll szemben, és a családot már tudja, miféle vagy - azzal eltűnt a fák között.

Mungo leroskadt egy zuzmó borította sziklára. Elmehetne, elfuthatna, de merre? Jó lett volna tudni, mit mondott Ma-Mau Gallowgate-nek, kíváncsi volt, mi bírhatná rá a családját, hogy egy idegen szavának higgyen az övével szemben. Égő arccal és fájdalmasan lüktető belekkel a mellkasáig felhúzta a térdét, és ép szemét a térdkalácsára függesztette. Hirtelen megint egyedül érezte magát, nem azon a varázsos módon, mint tegnap, hanem úgy, hogy az minden meleget kiszívott a testéből. És az volt az érzése, attól félt, hogy talán sohasem jut haza, soha nem látja többé Jodie-t vagy Jamest.

- Föl a fejjel, fiam. Talán meg se történt.

Azon kapta magát, hogy Szent Kristófot figyeli, aki apró halakat tűzött horogra és dobált be a tóba. Az ideges természete miatt soha nem hagyta annyi ideig mozdulatlanul, hogy egy hal megközelíthesse. Kuporgott és prédára lesett, arca egész közel volt a vízfelszínhez.

- Basszameg. Egy árva hal sincs az egész kurva tóban. - Csak úgy a levegőbe panaszkodott. - Régen minden szombaton a Cart folyónál pecáztam az apámmal. Vödörszám vittük haza a sügéreket, a bűdös, ficáncoló, kövér rohadékokat. Annyit fogtunk, hogy az öregem elküldött, osztogassam el a szomszédoknak. - Levette a sapkáját, és megvakarta a kopasz fejét. - Ez a tó kibaszottul készen van.

Gallowgate visszatéréséig még sok idő volt, és Mungo nem bírta hallgatni ezt a nyavalygást. Arra gondolt, hogy elküldi a férfit; így

módja lenne azon gondolkodni, mit tegyen.

- Van egy folyó amott. Valamilyen kövér halak nyüzsögnek benne - a karját széttárva mutatta, mekkorák.

Szent Kristóf szeme elkerekedett.

- Ott bujkálnak a rohadékok. - Föltekerte a zsinórt. - Megmutatod?

Tovább tartott Szent Kristófot átvezetni az erdőn, mint egyedül földeríteni. A férfi nem tudott átmászni a letört faágakon, meg kellett állnia, leülni a fára, aztán egyenként átlendítenie rajta a lábát. Furcsa volt látni, ahogy ez a férfi az ócska munkásruhájában botorkál a vastag páfrányszőnyegen. A horgász zsinórja minduntalan beleakadt egy ágba vagy levélbe, és Mungónak kellett kiszabadítania helyette. Amikor ez harmadszor vagy negyedszer történt, Mungo sokáig figyelte a férfi arcát, miközben ügyes ujjai a zsinórt bogozták. Ahogy a tarka lombsátor alatt a fény megtört a férfi szemén, Mungo látta, hogy hártya borítja, amit korábban nem vett észre.

Most már tudta, hogy a férfi miért tartotta az arcát olyan közel a vízfelszínhez, miért botlott meg minden egyes sziklában. A szeme a végét járta. Szent Kristóf alig látott.

Ahogy követte Mungót a folyóhoz, megállás nélkül beszélt. Mungo nem figyelt oda, és nem állt meg, hogy megcsodálja a völgy varázsos nyugalma. Az már tönkrement a számára. Most a kövér harangvirágok fejét rugdosta le, és gonoszul végighúzkodta a kezét a páfrányok szárán, leszaggatva minden levelüket, hagyva, hogy elpusztuljanak.

Odaérték a folyóhoz, és találtak egy helyet, ahol jó mély volt. Kiszélesedett ott, és Mungo látott egy lusta halat, a vízen szaladgáló bogarakat eszegette. A halra mutatott, és figyelte, ahogy Szent Kristóf követte a karja irányát. De tudta, hogy többé nem látja a halat magától. A férfi bedobta a horgot folyásirányban, és a botot két nagy kő közé szúrta. Cigarettát vett elő, és rágyújtott, aztán zsebre dugta a kezét, és várakozott, mint egy buszmegállóban.

Mungo átgázolt a folyón. Távol akart lenni a férfi bűzétől. Át volt ázva az első eső óta, de a víz jót tett vele; elterelte a figyelmét az arca sajgásáról és a lassú lüktetésről, amely most szétterjedt a mellkasában. Ha óvatosan lépkedett, a meder biztonságos volt, egyetlen nagy kő billegett csak. Mungo érezte, hogy megmozdul a súlya alatt, és gyorsan visszanyerte az egyensúlyát, vigyázott, nehogy a sodrásba essen. Gyerekes dolog volt, de elhatározta, hogy erről nem beszél Szent Kristófnak.

A másik oldalon egy ledőlt fatörzs merült az iszapba. Amikor Mungo ráállt, a talaj bugyogó hangot hallatott. Egy ideig hintázott rajta, lenyomta és fölengedte a fát, miközben arról ábrándozott, hogy beveti magát az aljnövényzetbe, kíváncsi volt, milyen gyorsan tudna futni a páfrányok között.

- Semmi, bazmeg - szólalt meg Szent Kristóf. - Egyik szar- faszú se akar ráharapni.

Mungo látta, hol ugrál a zsinór az áramlásban. A férfi elvétette a helyet, amit mutatott neki, a színes úszó túl hevesen táncolt az örvényben.

- Ezt miért csinálta? - kérdezte.

- Aszítottam, azt mutattad.

- Nem, nem így értem. Úgy értem, miért csinálta azt velem az éjjel.

Szent Kristóf nem volt távol tőle, a folyó csak húsz láb széles volt ezen a helyen. Mungo mégis látta, hogy a férfi nem néz egyenesen rá; azt hiszi, hogy igen, de nem.

- Sohasem voltál cserkész?

Ma-Maunak soha nem tellett az egyenruhára; mire jó a csomókötést és az asztronómiai jeleket ismerni az East End utcáin?

- Mert azok mind csinálják. Ezt csináljuk mi, fiúk, ha magunk vagyunk. Egy kis szórakozás. Mellesleg ez egyfajta hagyomány némelyik népnél. Egyszerűen csak nem ajánlatos beszélni róla, ha

szegény vagy, viszont ha gazdag, ha-ha-ha. Az előkelő fiúk mind ezt csinálják, ha együtt vannak. Oxford tele van velük. Az összes internátusuk. Mindig szerettek egy kis alkalmi pöcsölést arrafelé.

Szent Kristóf elővette a tejsokoládét, és odanyújtotta Mungónak.

Mungo kíváncsi lett volna, hány fiúnak mesélte ezt már el Szent Kristóf. Olyan simán csúszott ki a száján. Hányszor nyújtott egy tábla csokoládét egy síró kölyöknek? Az agyát elöntötte a vér.

- Maga nem azért volt börtönben, mert flane... - Mungo nem találta a szót.

- Flangáltam? - segítette ki gyorsan Szent Kristóf. - Nem. Nem azért voltam bent.

Ezután egyikük sem szólt. A víz áramlott közöttük.

Mungo félt Gallowgate-től. Volt egy fejmozdulata, ami harcoló pitbullra emlékeztette; testének aránytalan izmosságával úgy nézett ki, mintha egy tompa késsel faragták volna ki, és utólag sem csiszolták simára. Szent Kristóf viszont nem ijesztette meg, már nem. Most azért volt dühös, hogy hagyta, amit az öregember csinált vele. Nyelt egyet, akkorát kiáltott, amekkorát megviselt torkával csak bírt:

- Dugja már föl azt a csokoládét a seggébe!

A férfi letette a csokoládét a folyópartra, mintha Mungo kutya lenne, és közel csálhatná vele.

- Csinálj, amit akarsz. Mellesleg jól tennéd, ha élveznéd. Biztonságosabb, mint egy csajt bajba sodorni.

Megint ez a hazugság. Mungo Jodie-ra és a *bajára* gondolt. A megnőtt kis hasára gondolt, és kíváncsi lett volna, hogy az a férfi a lakókocsiban erőszakkal hatolt-e belé.

Szent Kristóf sóhajtott. Megvakarta borostás állát, és témát váltott, mintha csak az időjárásról fecsegték volna.

- Hol vannak azok a halak, amikről beszéltél, Mungo fiam?

Mungo a túlsó parton állt. Megfordulhatott volna, és eltűnhetett volna a páfrányok között, Szent Kristóf soha nem érte volna utol. De hová mehetne? Tudomása szerint ezer mérföldre volt az otthonától. Vagy a lakótelep épp csak a Munro másik oldalán állt.

Egy heves zápor első cseppjei koppantak fölöttük a leveleken. Gallowgate meg fog ázni. Mungo a lába előtt úszó halrajjra mutatott. Végül is nem barnák voltak, tarka pikkelyeik szivárványosan fénylettek.

- Onnan nem éri el őket. A horgát lefelé fogja vinni a víz. Azokon a nagy köveken átjöhet, és innen kifoghatja őket.

Elfordult, nem volt biztos benne, hogy nem fakad sírva megint.

Épp néhány harangvirág fejét tépte le, amikor hallotta, hogy Szent Kristóf belelép a folyóba. A férfi hangosan fohászkodott, amikor a jéghideg víz elakasztotta a lélegzetét. Mungo megengedte magának, hogy mosolyogjon a bajba jutott férfin. Azon volt, hogy vastag masszává gyúrja a kék szirmokat, miközben figyelte, ahogy Szent Kristóf az áramlással szemben évikéi, és azt dünyyögi újra meg újra:

- Jesszus Pepi, Jesszus Pepi.

Már majdnem elérte az innenső partot, amikor a fohász elhallgatott.

Rálépett a billegő köre. Bőrcipője csúszkált a mohos folyómederben. A víz csak derékig ért, de arccal esett a folyóba, elengedte a pecabotot és a zsákot a horgászfölszereléssel. Mungo látta elúszni a gyapjúsapkáját, miközben a férfi jajgatott félelmében és fájdalmában.

Mungo attól félt, hogy megfullad, gondolkodás nélkül belevetette magát a folyóba, odagázolt hozzá. A férfi kapálózott, és teleitta magát vízzel, ahogy küszködve próbálta ismét megvetni a sérült lábát.

- A bokám!

Mungo kinyújtotta a kezét, és elkapta az öltönye hajtókáját. Nem volt nagy súlya, csak egy zsák üreges csont volt. Mungo megtartotta a sodrásban, és minden erejét megfeszítve a lábára állította.

Szent Kristóf a vizet csapkodta, a tüdeje gyenge volt attól, hogy éveken át csak cigarettázott, ült, és még többet cigarettázott. Mungo maga felé húzta a férfit, akinek sikerült az ép lábát megvetnie, és Mungo alkarját szorongatta.

Túl sok részletet kellett figyelembe venni: az esetlen férfit, azt, ahogy a hideg eső dőféseivel képest a víz majdnem melegnek tűnt, a tönkrement horgászfölszerelést, túl sok minden vonta magára Mungo figyelmét ahhoz, hogy ennél a furcsa, jelentéktelen részletnél lecövekeljen. Mégis meredten nézte. Azon kapta magát, hogy nem tudja levenni a szemét a férfi kezéről, az ujjairól, ahogy az ő alkarjára kulcsolódnak. Ezek az ujjak nikotinsárga ujjhegyekben végződtek, recés, fekete körmökkel; a bűtykeiken fekete szőrszálak meredeztek, és mindegyik bűtyök rücskös volt, mint egy odaoltott faág. Ugyanazok az ujjak voltak, amelyek éjjel markolászták. Ugyanezek a gyászkeretes körmök karcolták fel a csuklóján a bőrt, mikor a férfi a bűdös faszát a combja közötti meleg részbe nyomta.

Volt egy trükk, amit valamikor Ha-Ha tanított neki. Egy nagyon okos trükk. Hamish szerint „vidám cimbora” volt a neve; arra szolgált, hogy lefegyverezzen akármilyen izompacsirtát vagy erőszakoskodót, aki azzal a szándékkal közeledik, hogy belekössön. Ha-Ha megmutatta neki, hogyan kell egyenesen a szeme közé nézni szemrebbenés és agresszivitás nélkül. Ha-Ha megtanította, hogyan nézzon az illetőre, és mosolyogjon a szájával és a szemével, a legszélesebb, legragyogóbb mosolyával. Teljesnek és szívélyesnek kell lennie, ahogy az ember egy kosár kutyakölyökre néz, vagy a tűzijátékra az égen Guy Fawkes napján; aztán amikor az izompacsirta elcsodálkozik, hogy miért vigyorogsz, mint egy gyengeelméjű, a jobb lábadal a sarka mögé kampózol, és meglököd a mellénél, amilyen erősen csak tudod. Aztán - ha van nálad (és mindig kell legyen nálad) - beledöföd a kést.

A férfi ragyás orrából csöpögött a víz. Mungo mosolygott. A borús nap megfényesedett.

Elkampózta Szent Kristóf egészséges lábát, és a hajtókáját megragadva lenyomta a férfit a víz alá. Szent Kristóf elengedte a csuklóját, a karja oldalt csapott, támaszt keresve ott, ahol csak víz volt. Mungo így tartotta, és ötig számolt.

Ha-Ha tanítása ellenére Mungo a jóság kimeríthetetlen kútja volt. Tízig számolt, aztán megint megragadta a szentet a hajtókájánál, és kihúzta a vízből. Csak rá akart ijeszteni. Csak azt akarta, hogy vegye le róla a kezét.

Szent Kristóf kitört, mint egy gejzír. A tüdeje tele lett a folyó vizével, felköhögte és Mungo arcába köpte. Dülledt szeme vadul forgott a fejében. Kétségbeesett és rémült volt. *Helyes*, gondolta Mungo, *csak szarja össze magát*.

Éppen kinyitotta a száját, hogy megfenyegesse, de Szent Kristóf az arca felé csapott az öklével, és az érzékeny bőrt érte Mungo zúzott szeme alatt. A fiú elesett. Érezte a folyó partját a megviselt hátsójával, és ahogy a vízbe fordult, a világ eltűnt a szeme elől.

Amikor sikerült megvetnie a lábát, egy kő volt a markában. Kis kő volt, körülbelül akkora, mint egy karácsonyi mandarin, de amikor meglendítette, betörte Szent Kristóf halántékát, és a férfi hanyatt a vízbe zuhant.

Mungo megint elkapta a gallérját. A mellére térdelt, és teljes erőből leszorította. Addig nyomta, míg azt nem érezte, hogy elérte a feneket. Akkor ráállt. A szent ujjai az ég felé kapaszkodtak, de Mungo megragadta tőle. Mindent összevetve nem tartott sokáig Szent Kristófot vízbe fojtani.

Tizenöt

Gallowgate gyorsabban haladt most, hogy a fiú nem kullogott utána. A tó túloldalán a felhők úgy lógtak a dombok körül, mintha csapdába estek volna, és nem találnák a menekülés útját. A tó nyugtalannak, dühösnek látszott, a szél lerohant a domboldalon, és végigszántott rajta. Az eső zuhogni kezdett, mintha dézsából öntenék, és mire odaért a kis bolthoz, bőrig ázott.

A felföldi asszony alaposan végigmérte, ahogy csöpögve járkált az egyetlen polcsor mentén, dobozos raviolival és gyümölcs- konzervekkel megrakodva. A bolt korlátozott alkoholkínálata a szegények éléskamrájához volt szabva. A férfi kénytelen volt egy finom whiskyt választani, amelyik túl drága volt ahhoz, hogy csak úgy benyakalják, és egy köteg világos sört, amelyet vastag porréteg borított.

- Mennyit ad egy mosolyért? - kérdezte, hogy időt nyerjen.

A boltosnő azonban érzéketlen volt a bájaira. Kiküldte a szakadó esőbe, és bezárta mögötte az ajtót.

Gallowgate a piros telefonfülkében húzta meg magát, a faülőkén kuporgott. Az eső kopogott az üvegen, de a fülszék nagyjából száraz volt. Fogta a telefonkönyvet, és a cigarettáit mint apró, sebesült katonákat fősorakoztatta a borítóján. Próbálta megmenteni őket; a menthetetleneket kibelezte, és a dohányt a zsebébe gyömöszölte. Az egyik sörösdobozról lefújta a port, és ivott egy hosszú, hálás kortyot.

Az ég leereszkedett. A felhők teljesen összezártak, a napfény utolsó sugarainak nyomuk veszett. Sokáig tarthat még, míg eláll az eső. Gallowgate a telefonkönyvet böngészte. Kevés név volt benne, és a

vezetéknevek újra meg újra ismétlődtek. Az emberek nem költözködtek messzire a világnak ezen a részén. Találomra kiválasztott egy nevet, és egy pénzdarabot forgatott a kezében. Nem sok pénze maradt; több alkohollal végeztek, mint amennyit előírányzott, és amikor megszámolta az aprót, rájött, hogy abból nem utazhatnak vissza mind Glasgow-ba a busszal. Mungóra gondolt, és nem tudta, jó ötlet-e egyáltalán visszavinni a fiút a városba, ahol elmesélheti az ő változatát a történetekről.

Folyton történik ilyesmi. Fiatal városi fiúk fulladnak bele a tavakba, a víz mélyebb és sötétebb, mint bármelyik klórozott úszómedence. Az esti lap tele volt történetekkel tapasztalatlan fiatalokról, akik halálra fagytak a dombok között, vagy betörték a fejüket a Munro valamelyik meredélyén. Hihető lenne. Folyton megtörténik.

Gallowgate a résbe tolta a pénzdarabot. Tárcsázta a számot, és várt. Már éppen le akarta tenni, amikor egy halk hang szólalt meg a vonal másik végén.

- Halló, Mrs. E. Beatonnel beszélek?

Az asszony lihegett, mintha nagy utat tett volna meg a telefonig. Talán egy másik telefonfülke volt, amelyik egy csomó falusi ház között áll, vagy talán éppen forró fürdőt vett.

- Doktor Procter vagyok a kórházból. Tudja, a *nagy* kórházból.

- Milyen kórházból, doktor úr? Én soha nem voltam semmilyen kórházban.

- A naaagy kórházból. Ami odaát van Edinburghban. Nos, megkaptuk a vizsgálati eredményeket, igen, a háziorvosa elküldte nekünk az eseteírást, *dr. Deacon*, pontosan. Nos, elküldte nekünk az esetét, hogy vizsgáljuk meg, és attól tartok, hogy le kell vágnunk mind a kettőt.

- Mind a kettő micsodát? - kérdezte a nő. - Csak a köhögés miatt mentem el az öreg Deaconhoz.

Gallowgate virágokat rajzolt a párás üvegre.

- Erről van szó, Mrs. Beaton. Le kell vágnunk mind a két lábát, hogy jobban tudjon köhögni. Minden összefügg, tudja. Most ne sírjon. Megpróbálhatjuk térdtől fölfelé megmenteni, de a sebész nem tudja pontosan megmondani, míg személyesen nem látja.

A telefon hármat sípolt, a vonal megszakadt. Gallowgate kuncogott magában.

Az eső most oldalról vágott. Eltűnt a tó, aztán a fehér házak, aztán a tiszafa. Gallowgate megint a telefonkönyvet lapozgatta. Talált egy nevet, amelyiknek tetszett a hangzása, és elhatározta, közli a tulajdonosával, hogy ő a rég elveszett fia. Remélte, hogy a nő elég öreg lesz, de hát itt mindenki öregnek tűnt; akiben még megvolt az élet egy szikrája, már elmenekült a városba, vagy még messzebbre, délre.

Amikor a Barlinnie börtönben volt, sok üres órát töltött ugyanezzel. Nem volt senkije, akit fölhívjon, ezért találomra hívott föl glasgow-i számokat, és beszélt bárkivel, aki fölvette. Az emberek általában kedvesek voltak, talán kissé zavartak, de kedvesek. Odamentek az ablakhoz, és meglehetősen részletességgel beszámoltak neki az időjárásról. *Eső*, többnyire folyton esett, de megnyugtató élvezet volt hallani, ahogy különböző idegenek az eső ezer különböző típusát leírták. Némelyek még az *Evening Times* aznapi szalagcímeit is fölolvasták neki. Időnként megfeledkeztek arról, kivel beszélnek, és egy megerőszkolásról vagy gyilkosságról szóló történet közepén torpantak meg, hogy valami helyi politikai eseményt keressenek helyette. A magányos öregek voltak a legjobb társaság. Ők meséltek neki az örökrangadóról, olyan részletességgel ismertették a meccset, hogy úgy érezte, ott ült a lelátón Parkheadben, mikor győzött a Celtic.

Máskor egy kölyköt talált, aki egyedül volt otthon, míg az anyja valami ügyeket intézett. Néha egy kisfiúra akadt, és ilyenkor szinte mindig azonnal letette a telefont.

Tárcsázta a számot, és azon tűnődött, milyen lehet ennek az asszonynak a fia, aztán abbahagyta. Várt, míg a gép visszaadja az érmekeket, aztán egy másik számot tárcsázott. Valamit az emlékezete mélyéről.

Egy fiatal lány vette föl a telefont. Hallotta, hogy valami silány popzene harsog mögötte, és a hangzavarból kitalálta, hogy a ház tele van emberekkel, és majd szétveti a vidámság.

- Hallóóó - énekelte a lány.

- Jacqueline, te vagy az? Én vagyok. Angus.

Szinte hallotta, ahogy a lány arca megmerevedik, énekeskedve elillan.

- Mit akarsz? Asszem, megmondtam, hogy ne telefonálj többet.

- Tudom. De kint vagyok, idekint vagyok, és segítséget kapok. Javulok.

- Odakint. Hol odakint? Hol vagy, Gus?

A lány hangjában pánik remegett. A férfi el tudta képzelni, ahogy körülnéz, nem lép-e ki máris a folyosói szekrényből vagy bújik elő a pamlag mögül.

- Fönt vagyok északon, a hétvégén eljöttem pecázni pár sráccal. Épp csak elfelejtettem, milyen nap van, és gondoltam, telefonálnom kellene.

- Kortyintott a poros sörből. - Már nem iszom, Jackie. Túl vagyok az egészen. Úgyhogy beszélhetek a mamával?

Jacqueline nem felelt. Hallotta, hogy finoman leteszi a kagylót az asztalra, és valakivel beszél a másik szobában. Néhány ajtó becsukódott, és a popzene elhalkult. Egy ismerős hang szólt bele a telefonba:

- Mit akarsz, Angus?

- Halló, mama. - Újabb érmekeket csúsztatott a készülékbe. - Csak föl akartalak hívni.

- Jól van. Ennyi?

Gallowgate szeretne tudni, hogy nézhet ki most.

Maga elé tudta idézni, milyen volt az anyja boldogabb időkben; amikor egy krémszínű és bordó lakókocsit bérelt a saltcoatsi parton a glasgow-i vásár idejére. Vonaton vitte oda hármukat, Angust, Jacqueline-t és a kis Evant. Az eső kitartóan esett egész héten. Az első délutánt sírással töltötte, és nézett ki a lakókocsi ablakán, miközben az eső őrjítően dobolt a bádogtetőn. Gallowgate tudta, milyen keményen dolgozott, hogy összehozhassa ezt az egyhetes kirándulást. Egész évben gyűjtögette, amit félre tudott tenni az iskola takarításával keresett pénzből.

Miközben a kölykök a pádon ugráltak, kiment a lakókocsiból, le a strandra. Kavicsos, vizes homokkal teli vödrökkel jött vissza, és kiborította őket, homokozót csinált a linóleumpadlón. Egész délután hordta a homokot a lakókocsiba a gyerekeinek a szakadó esőben. Gallowgate nem emlékszik boldogabb pillanatokra, mint amikor ők négyen az esőtől védve játszottak a magánstrandjukon. Ahogy ázott anyjából szállt föl a gőz, mikor a gáztűzhely elé térdelt.

A hangjában most nem volt meg az a meleg, ezüstös csengés.

- Megkértelek, hogy ne telefonálj ide.

- Tudom. Csak meg akartam mondani, hogy kijöttem a börtönből, mama. Megdolgoztam érte.

- Hát, hallottam.

A hüvelykujjával dörzsölte a kagylót.

- Találtam magamnak egy kis munkát. Semmi különös. Csak alátétet rakok le egy padlószőnyegesnek a Royston Roadon. - Várta, hogy az anyja mondjon valamit, de az nem szólt. - Esténként az Anonim Alkoholistákhoz járok. Igyekszem távol tartani magam az italtól, ahogy csak tudom.

- Honnan telefonálsz?

Ugyanazt az aggodalmat hallotta a hangjában, ami a nővéreét is elfátyolozta.

- Minden rendben - mondta. - Nem vagyok a ház közelében. Elmentem pecázni.

Azt várta, hogy az asszony ebben megnyugtató hétköznapiságot lát. Távol van a Gallowgate-i lakóteleptől. Nem okozhat zavart. De ahelyett, hogy megnyugodott volna, az asszony élesebb és hangosabb lett.

- Kivel pecázol?

- Semmi különös. Csak egy öreg fickóval, akit az egyik AA-gyűlésen ismertem meg.

Az anyja közelebb tarthatta a telefont a szájához, mert a következő mondata fojtottabban hangzott.

- *Angus, vannak ott veled gyerekek?*

- Nincsenek. Tudom, mi a szabály.

Gallowgate született hazudozó volt. Akkor tanulta meg, amikor még fiatal volt, és nem találta jobb módját annak, hogy a vágyott dolgokhoz hozzájusson: együttérzéshez, csokitojáshoz, egy iskolamentes délutánhoz, egy új Diadora focipőhöz vagy rálátáshoz a szomszéd kisfiú magánszférájára. Egy időben szinte semmi sem volt, amihez keresztül ne tudta volna hazudni magát. Elég alattomosan kezdődött, de akkorra, amikor a Barlinnie-ba zárták, már több volt az életét megkönnyítő síkosságnál, természetének részévé vált. Gallowgate született hazudozó volt, az anyja ezt keservesen tanulta meg.

- Szent Isten - suttogta. - Angus, kérlek, ne bántsd a fiút.

A férfi nem tudta, mióta nem szereti az anyját, de szerette volna kitalálni, és visszamenni azelőttre az időben. Most már túl volt azon, hogy elfogadja az igazságot az ő természetéről. Evan oldalára állt, elhitte a testvére történeteit, és kihívta a rendőrséget. Most, miközben Gallowgate hagyta lejárni az utolsó pennyket, tudta, hogy sohasem fognak már négyesben a homokozóban ülni egy krémszínű és borvörös lakókocsiban a saltcoatsi parton.

A telefon három rövidet sípolt. Gallowgate az anyja utolsó sóhaját élvezte. Volt már valami rekedtség a hangjában, egy dörzspapírhang, ami elárulta, hogy késő abbahagynia a dohányzást.

Tizenhat

Mungo a galambház körüli fűben bóklászott. Időnként megállt, úgy tett, mintha érdekelné valami a lába előtt. Csak úgy járkált, és minden eltelt perccel közelebb lopakodott a galambházhoz, míg már olyan közel volt, hogy nem tehetett úgy, mintha csak éppen arra csellengene. James bent volt, a barna galambok ketrece fölött hajlongott. Orvosságot töltött az egyik galambba, suttogott neki, miközben egy csepegtetőt tolt le a torkán. Minden borús, szürke volt körülötte, kivéve őt magát és a fiatal madarat; megvilágította őket a tetőablak. Olyan volt, mint egy olajfestmény, mintha a menny mosolyogna rá. A haja ragyogott, mint egy selyemcukorból font korona.

Mungo az ajtó keretének támaszkodott, arcát a festett fához érintette.

- Egy ismerős asszonyt majdnem megölt a férje.

James nem hőkölt hátra, nem ugrott fel a hangra. Mungo ebből tudta, hogy látta őt a galambdúc körül keringeni, de nem vette a fáradságot, hogy kiszóljon neki.

Keresett valamit, akármit, amit szóba hozhatna. A sarokban, a legalsó polc alatt két halom pala feküdt. Mungo ezt használta a beszélgetés elindításához.

- Tetőcserepeket vettél?

James odapillantott a palára.

- Nem - mondta, és ezzel el is halt a társalgás.

Mungo érezte, hogy az a kis izom rángatózni kezd. Világos volt, hogy a barátságuknak vége, és ideje elmennie. Aztán James újra megszólalt:

- Egy éjszaka párat odatámasztottak az ajtóhoz. A következő éjszaka megint. Rohadt nehezek. Nagyon furcsa.

- Csak úgy?

Mungo tudta, hogy nem csak úgy. Tudta, hogy Szegény Csirkének kemény munka lehetett a palát odahordani a fiúnak. Több éjszakai forduló lehetett leszállítani ezeket a lapokat, miközben a bevásárlókocsija csikorgott a sötétben, Natalie idegesen rángatta a pórázát, és mindketten igyekeztek az árnyékba húzódni.

James odanyújtott Mungónak egy barna borítékot. Számtalan palaszög volt benne, egy hézagoló és pontos technikai ábrák arról, hol kell a szöveget beleverni a palába. Mungo széthajtogatta a papírt, az ábrák gyakorlott kézre vallottak, de nem voltak aláírva.

- Jesszus. Egy palatető. A tiéd lesz a legmutatósabb kecé a telepen.

- Aha - mondta James, de nem látszott boldognak.

Még mindig nem tudott Mungo szemébe nézni.

Mungo értette ezt a félénkséget és szégyenkezést, és gyengédséget érzett James iránt.

- Figyelj, ha bevezetjük a vizet, heti negyvenöt fontot is kaphatsz a galambházért. Gyakorlatilag kétszintes. Könnyedén elhelyezhetsz benne egy egyedülálló anyát hat kölyökkel és négy pitbullal.

James mintha nem lett volna vicces hangulatban. Megint a hátát fordította felé, a galamb fölé hajolt, a fűrészpóros szart csipegette ki a karmai közül. Úgy látszott, egyedül akar lenni.

Mungo megfordult, hogy elmenjen, mielőtt az arca rángani kezd.

- Figyelj, én nem tudom, mit vétettem, James. De sajnálom. Tényleg.

A talpával csiszatolta a padlót, a patkányok elleni üveg csikorgott. Mungo csak annyit tett, hogy vigasztalta a barátját, amikor az anyját gyászolta. Nem volt ebben semmi mocskos, mégis minden rosszul ütött ki.

- Ne légy hülye.

A galambcsapda felől érkező fény éles árnyékokat vetett James arcára. Ettől még jobban elállt a füle.

- Nem vagyok fura, ha arra gondolsz. Csak megöleltelek. Nem akartam vele semmit.

- Tudom. - James lezárta a szöveget tartalmazó borítékot, és félretolta. - Megint csipkedted a szádat. - Kis szünet után hozzátette: - Kérsz süteményt?

- Süteményt?

James a fejével a sarok felé intett. Egy fehér doboz volt ott a pádón. Mungo fölemelte a fedelét, egy Viktória-piskótatorta volt benne, tejszínhab buggyant ki a két aranyszínű lapja közül. Egy koalamackó díszítette, és ehető betűkkel valaki hibásan ráírta: *Születésnapos Fijú*. Mungo sokáig bámulta. Rohadtul érezte magát.

- Van bringád?

- Miért? Szereztél nekem egyet?

- Nem tudtam, James, hogy ma van a szül...

- Csak viccelek. Igen, van bringám.

- Akkor menjünk el valahová.

- Hová?

- Nem tudom. Valami klassz helyre. Ahol még sohasem voltunk. - De hova?

Mungo megvonta a vállát. Kinyújtotta a karját, és a hüvelykujját kifeszítve lassan forogni kezdett.

- Szólj, mikor.

James aznap most mosolyodott el először. Kicsi, ferde mosoly volt, de több fényt sugárzott, mint a galambház világítóablaka fölöttük.

- Kibaszott hülye vagy. - Figyelte, ahogy Mungo néhányszor megfordul maga körül. - Jó, jó, állj.

Mungo megállt. A karja kelet felé mutatott. Ez éppolyan jó irány volt, mint bármely másik.

Megtöltötték James iskolai táskáját dobozos gyömbérszörppel és a fehér süteménnyel. Egy szelelő pumpával felfújták Mr. Jamieson kerékpárjának leeresztett kerekeit. A bringa használaton kívül rozsdásodott, a gumifogantyúkat kikezdte a verejték, és fekete, ragacsos nyomot hagytak Mungo kezén már attól, hogy kitolta a biciklit a lépcsőházból. A fehér vázra fölváltva aranszínű és zöld szigetelőszalagot csavartak. *Büszke vagyok, hogy ír vagyok.* James érezte, hogy Mungónak nem akaródzik felülni a keskeny nyeregbe.

- Pedig a pápa személyesen áldotta meg.

- Egy kicsit sok. Fölnyársal, baszki.

James hajtotta az öreg Rattray versenybringát, és Mungo ült mögötte. Mereven tartotta magát, épp csak hozzáért James derekához. James előredőlve, előre-hátra hajolva taposta a pedált, mint egy igásló. Először az ismerős utcákon hajtottak végig. Naponta látott arcokat hagytak el, és Mungo hol attól félt, hogy James abbahagyja a pedálozási, és haza akar menni, hol attól, hogy beleszaladnak Ha-Ha csapatába, és őt agyonverik, amiért a Celtic színeivel hivalkodó bringán ül egy fiú mögött.

- Rosszul csinálod. Abba az irányba *kell* menned, amit választottál. Ez az egyetlen szabály.

James megsértődött, de kelet felé fordította a bringát, és amikor az egyik utca rossz irányba kanyarodott, a következőn befordultak balra, és egyfolytában a délutáni nappal ellentétes irányba távolodtak. Néhányszor úgy tűnt, James föl akarja adni. Először úgy látszott, az utcák egyre rosszabbak. Sűrűn épült bérházakat hagytak maguk mögött, amelyeket a hiány és a szűkösség érzése tett súlyossá. Kibombázott házak között haladtak, ahol minden ablak be volt deszkázva. Amikor James habozott, Mungo oldalba bökte:

- Tovább, tovább, tovább.

Több kellett.

A város egyszer csak tágulni kezdett, mintha fellélegezne, a házak kezdtek távolabb húzódni, és több eget láttak, mint homokkövet. A tanácsi házak négylakásosoknak adták át a helyüket, de a kis kertek többnyire gondozatlanok voltak, elborította őket a gaz. Amikor a Barlinnie börtön elállta útjukat, Mungo majdnem beismerte, hogy vesztett. James lihegett az emelkedőtől, álltak, és bámulták a szögesdróttal kerített monolitot, amely súlyos és visszataszító volt, mint egy viktoriánus dologház.

- A nagybátyám, Paddy Grant odabent van súlyos testi sértésért - mondta James.

- Mo McConnachie is itt van - mondta Mungo -, meg Joe McConnachie is.

Mindenki ismert valakit, aki a Barlinnie-ban ült.

Ez lenne minden? Ez lenne az út vége, ameddig a lábuk el tudta vinni őket? Mungo érezte, hogy a barátja lelkesedése lelohadt. Helyet cserélt Jamesszel, rávette, hogy hátrább csússzon a keskeny ülésen.

- Hadd tekerjek még tíz percig. Ha nem látunk semmit, ami klassz, akkor én tekerek egész hazáig, rendben?

- Aha, rendben.

Mentek tovább, de most már lassabban, nehezebb szívvel. Azon vitatkoztak, hajtsanak-e át egy hídon a dübörgő autópálya fölött. Mungo nem bízott a hidakban; a protestáns Billyket csak egy felüljáró választotta el a katolikus Bhoystontól. A távolban egy újabb lakótelepet láttak, de azon túl fák alacsony vonala látszott, toronyházak nélkül, gázgyárak nélkül, amelyek szennyezik a láthatárt.

A fák vonala felé indultak, és örültek, amikor az füves lejtőkre nyílt. Golfpálya volt az egyik oldalon, ahol a lompos, középkorú férfiak vidám cukorkáknak látszottak a pasztellszínű pulóvereikben. Aztán egy kisebb tó következett. A vize algától fulladozott, és hályogszerű réteg

vonta be, de csinos hattyúk siklottak zöld felszínén. Béke honolt. Csak az övük volt.

- Látod, megmondtam. Boldog születésnapot.

James oldalba bökte.

- Te mázlista pöcs.

De mosolygott.

Mungo egy ösvényen kanyargóit a bringával nagy, lusta körökben, és igyekezett annyira megdönteni, hogy James leessen. Egy ideig nevetve huzakodtak a víz mellett, próbálták egymást a hattyúszarba rántani. Amikor a hattyúknak elégük lett belőlük, és elúsztak onnan, a fiúk fölkapaszkodtak egy alacsony gátra, és Mungo a magas fűben tolta az öreg bringát, hogy minden küllője harmattól csillogott. A domb tetejéről balra a sűrű, szürke várost látták; a másik oldalon új, félig kész és bőkezűen szétszórt házak voltak, ragyogó narancssárga téglából épültek autóval és jól fizető állással rendelkező családok számára.

James kinyitotta a dobozt. A sütemény összelapult, és a betűk belesüppedtek a szivacsos tésztába. De nem számított. Ragacsos falatokat lapátoltak kézzel a szájukba, lefeküdtek a fűbe, és hagyták, hogy a meleg krém betömje a szájukat. Jamesnek volt egy kis üveg Famous Grouse whiskyje az anorákja zsebében. Nagyot kortyolt belőle, és átadta Mungónak.

- Hadd szőrösödjön a tököd. Gyerünk. Nem tartóztatnak le azért, hogy részegen tekerünk egy ócska versenybringán.

Csak egy cseppel nyelt le. Rosszulesett, de nem mutatta Jamesnek. A whisky megbizsergette a nyelőcsövét, de az alacsony fellegek alatt, a friss fűvön kellemes fafüst- és tőzegíze volt. Olyan volt, mint a tüzek éjszakája, mielőtt régi bicikligumikat tettek a tűzre, és Ha-Ha hajlakkos palackokat dobott a parázsra, aztán figyelte, ahogy sивítva felrobbannak.

James elővett egy doboz gyűrött cigarettát.

- Ezt nézd - mondta.

Elfordította a fejét, és amikor visszafordult, négy cigaretta volt a szájában, mindegyik más-más hézagban a fogai között. Pofákat vágott, és a szemét forgatta.

- Tiszta gyagyás vagy - nevetett Mungo. - De tényleg. El sem hiszem, hogy ilyen elképesztő szarházi vagy. Röhögsz, mint egy gyengeelméjű. Két órája még azt hittem, leveted magad a galambház tetejéről.

- Na de fölvidítottál.

Meggyújtott egy cigarettát, és odanyújtotta Mungónak, de az a fejét rázta. Aki látta Ma-Maut, ahogy reggeli köhögéshamában hamus ujjakkal kotorászik a csikkek között, az soha nem fog rágyújtani. Hallotta Jodie hangját a fejében. Jodie, a képmutató, aki most már olyasmit követett el, ami sokkal, de sokkal rosszabb a cigizésnél.

- Most mi bajod? - mordult rá James.

Mungo nem vette észre, hogy elkomorodott az arca.

- Figyelj, nálatok a suliban a katolikus tanárok kóstelgatják és megdugják a gyerekeket?

- Nem. Ne legyél számár. Volt egy Peter atya, aki futballt tanított, és Pedro atyának hívtuk, de ennyi. Állt a sarokban, és, *felügyelt* minket, amikor az öltözőben voltunk. De én csak azt gondoltam, egy faszfej. - James füstkarikákat eregetett. Nézték, hogy szállnak a tó felé. - Miért? A proti tanárok megpróbálták megfogni a seggedet?

- Nem, nem az enyémet - felelte Mungo. - De hagynám, ha engednék, hogy soha ne kelljen többé matekot tanulnom.

- Ó, *uram, segíts! Csak még egy icipicit!* - nevetett James. Nézték a tó körül lassan kocogó nyugdíjasokat. - Engem nem zavar a matek. A nyelvek nem mennek a fejembe. A papok rohadtul odavannak a latinjukért.

- Folyton templomba kell mennetek?

- Nem, de reggel többnyire imádkozunk a suliban.

Mungo ezen eltűnődött. A protestáns iskolában hetente volt közös istentisztelet, és ebédidőben el kellett mondaniuk egy miatyánkot. Akkor miben különböznek olyan nagyon a katolikusok? Mi az, amiért neki gyűlölnie kellene őket?

- Hogy tartod fejben azokat a táncmozdulatokat?

- A szertartásokat? Ó, az összes mozdulatot megtanítják kölyökkorodban. Aztán már egyszerűen tudod. A katolikusok nincsenek oda a szabad stílusért. - James keresztet vetett. - De ez csak a sulis. Otthon nem megyünk már templomba vasárnaponként. Amióta a mama meghalt. Az öregem nem szeret kiöltözni, aztán ott ülni a pádon. Azt mondja, az olyan, mint a finom porceláncsészék működő teáskanna nélkül.

- Költői. Ő a második Burns Robi. - James szeme csillogott lenszínű haja alatt. Már nem hasonlított annyira a mogorva fiúra a galambházban. Mungo biztosra vette, hogy boldog megint, és elbír egy kis ugratást. A csípőjére tette a kezét, és félig oldalra dőlt. - Mellesleg te vagy a teáskanna. Egy nagy buzi.

Valami megvillant közöttük. Rosszul ítélte meg. Túl messzire ment. Egy pillanatig azt hitte, a redőny megint leereszkedik James szemére, a csillogó szem eltűnik mögötte. Sajnálta, amit mondott. Aztán James szívott egy utolsót a cigarettáján.

- Teáskanna? Aha. Te már csak tudod.

Mungo attól lett ideges, hogy ezután nem szólaltak meg. James nem nézett félre, és nem mondott semmit. A vigyora egyre szélesebb lett, és Mungo vigyora milliméterről milliméterre követte, így ültek ott, és vigyorogtak, míg bele nem fájdult az arcuk.

- Úgy nézel ki, mint az öreged - szólalt meg egyszer csak Mungo.

- Nem, bazmeg.

- De igen. Csak barátságosabbnak látszol. Ha akarsz. - A füvet tépkedte. - Meg kéne próbálnod, hogy ne légy mindig tök bánatos.

James kinyújtotta a kezét, és kisimította Mungo haját a szeméből. Olyan gyorsan, hogy szinte meg sem történt. A keze lebbent és suhant, mint egy szálló galamb.

Mungo mellében felnyílt egy repedés, amiről nem tudott, és az üresség érzése volt mögötte, ami addig még soha nem zavarta. Nagy erőfeszítésébe került, hogy ne emelje föl ő is a kezét, és ne nyúljon a hajához, ahol James keze érintette. Égette. Nem akart semmi többet, csak érezni az érintése után maradt meleget. Becsukta a szemét.

- Rosszul vagyok.

Olyan volt, mintha az egész eget eltakaró felleg vonulna át James arcán, eső volt és félelem volt. Mungo látta a változást. Néznie kellett. Egymás közelében ültek a földgáton, de esetlen fényjeleket váltottak, mintha a Clyde medre választaná el őket egymástól. James áthajolt a távolságon, és megcsókolta Mungo ajkát. Száraz volt, és a fogai Mungo alsó ajkát súrolták. Összekoccant a fejük.

Mungo megdörzsölte a homlokát.

- Lefejeltél?

- Tehetünk úgy, mintha az lett volna, ha akarod.

A mosoly megint eltűnt az arcáról.

- Ne legyél számár.

Mungo fönről lefelé végignézett a domboldalon, aztán gyorsan megcsókolta James száját. Olyan volt, mint a meleg vajjas pirítós egy éhezőnek. Annyira jó.

Egy szeles tavaszi napon temették James anyját Lambhillben, amikor a szél minden virágot leszaggatott a fákról, és a fekete gyászkocsikra fehér szirmok ragadtak.

A temetés után az apja segített Jamesnek megépíteni a galambházat. Az egész az apja ötlete volt; a galambászat jó, férfias időtöltés, ami fegyelemre szoktatja Jamest, és arra, hogy gondoskodjon a nála

kisebбекről. Amellett addig is, amíg elfoglalták magukat valami közös tevékenységgel, nem kellett James anyjáról beszélniük.

Az apja kihagyott három munkahetet. Addig maradt távol a fűrészigettől, ameddig csak lehetett.

- Figyelj, ha naponta egy órát töltesz a galambházban, nagyon hamar itt leszek - Ígérte a fiának.

Aztán összecsomagolta az olajfűró felszerelését, és ott hagyta Jamest az üres házban az összes könnyel együtt, amit soha nem voltak képesek együtt elsírni.

James ott feküdt az ágyban az anyátlan házban. Az ágynemű tiszta volt, de savanyú szagú. Az apja túl sokáig hagyta a ruhaszárítón, és nem jutott eszébe átforgatni és kiszellőztetni, amikor megszáradt. Ezek a kis dolgok estek Jamesnek a legrosszabbul. A kis dolgok, amiket az anyja meg tudott oldani.

Azt tette, amit az apja tanácsolt. Iskola után ment a galambházba, és sötétedés előtt tért vissza onnan. Játszott magával, aztán megetette magát, és még játszott magával. Ahogy a múltó eufória elszivárgóit a testéből, ott maradt egy újabb üres este csöndjében. Bekapcsolta a rádiót a teakonyhában meg a televíziót a nappaliban, aztán lefeküdt az ágyára, és azon tűnődött, nem büntetést kapott-e valamiért.

Igyekezett elhessegetni a képzeletében felbukkanó képeket, de azok makacsok voltak. Újévkor kezdődtek, amikor a katolikus fiúkat kivitték a North Fieldre, és hokimeccset játszottak skót kockás, kék alsóban. Az eső és a szél meggyötört mindenkit, aki nem mozgott megállás nélkül. Fölhúzták a zoknijukat magasra, hogy eltakarja a lábukat, de Strachan atya rájuk kiabált, hogy fejezzék be ezt a szálnalmas mutatványt.

- Ha fáztok - üvöltötte a hosszú ujjú gyapjúkabátja föl hajtott gallérja mögül -, akkor fussatok gyorsabban.

Miután kilencven percig csépeleék egymást a görbe botokkal, hálások voltak a langyos zuhanyért, amely alig volt elég meleg ahhoz, hogy

életre keltse érzéketlen lábujjaikat és lemossa lábukról a vörös agyagot. James az utolsó rózsa alatt állt. Elkékölt ujjait a szájába tömte. Igyekezett nem nézni Paddy Creekre a lusta mosolyával és a széles, izmos vállával. Igyekezett nem nézni a hátán lecsurgó és a feneke vágatában eltűnő habcsíkot. Mint egy makacsul tapadó műszálas pulóver, valami statikus erő húzta vissza a pillantását a fiúra. James elfordult. Tudta, ha rajtakapják, hogy nézi, százféle gúnynévvel illetik, mielőtt saját neve lenne.

Lelógatta a lábát a keskeny ágy széléről. A feje fölé nyúlt, és kivette az újságot a fejtámla és a fal közötti részből. Átvitte a krémszínű telefont a hálósobájába, és tárcsázta az utolsó oldalon talált számot. Már tudta volna fejből is. Háromszor félbehagyta, mielőtt ujjai bátorságra kaptak, és képesek lettek az egész számot végigtárcsázni. Egy gépi kattanás után rövid hangfelvétel üdvözölte a találkavonalon.

A hely, ahol a hozzád hasonló fiúk hozzád hasonló fiúkkal találkoznak.

Nem tudta megállapítani, hányán vannak a vonalban, de sok hangot hallott a sötétben. Némelyik olyan volt, mint az övé, erős glasgow-i torokhangokkal, de mások Skócia távoli részéből érkeztek éneklő vagy választékos hangsúlyokkal, jól képzetten vagy szégyenlősen helyesen ejtett magánhangzókkal. Fecsegték és nevettek. Hallgatta, ahogy zenéről beszélgetnek, a kedvenc falatozójukról vagy a kocsmákról, ahová járni szoktak, ahol találkozhatnak, helyekről, amelyek gazdája toleránsabb, és engedik, hogy békében élvezzék a pint sörüket. Néhány idősebb férfi jelentkezett, és rámenősebb volt, mint a többiek. Durván kérdezték, mit szeretnének, olyan szavakkal, amelyeknek James nem ismerte a jelentését, de a hangzásuk tetszett neki. A férfiak néha megtalálták, amire vadásztak, és megegyeztek egymással, átkapcsoltak egy drágább magánvonalra.

James rendszerint ritkán szólalt meg. Azzal vigasztalódott, hogy egyszerűen hallgatta. Ma este meg tudta állapítani, hogy néhány férfi már magához nyúlt. Amikor először telefonált, ez már elég volt, hogy kihozza a sodrából, kezével befogva a kagylót idegesen vihogott. De aztán hozzászokott a ritmikus rángatás hangjához; ahogy az álluk és a válluk közé szorítják a felefont, ahogy hevesen és gyorsan lélegeznek kitágult orrlyukkal, miközben a kezük más, mocskosabb dologgal van elfoglalva. Könnyen elkezdődött - vagy már elkezdődött azelőtt, hogy ő telefonált -, egy férfi (mindig egy öregebbnek ható hang) megkért valakit, hogy beszéljen magáról, és valaki, egy fiatalabb, ráállt. Részletesen leírta a saját testét, a bőre színét, azt, ahogy a szőr selymesen bolyhosodik a hasán és a feneke kemény izmai fölött.

- Egy úszó teste, tudja, nem túl izmos, de karcsú - mondta valaki Dundeeből.

- Azt szeretem - lihegett egy perthshire-i gazda. - Hány ujjadat tudod beledugni?

Összegyűltek félkörben idegenek, és miközben hallgatták a fiatalembert, remélték, hogy a szép dolgok, amiket magáról mond, igazak.

A farmer összemocskolta magát. Néhány vonal megszakadt, néhány új hang csatlakozott a recsegéshez. Volt egy másik hang a háttérben, egy dallamos, könnyed hang, James elkezdett arra hallgatni a tömegben.

- *Hálló* - mondta. - Van ott valakid?

- Te vagy az, Frazer? - kérdezte James.

- De jó - hallotta egy kelta beszélő vidám hangját, aki angolra váltott.

- Reméltem, hogy ott vagy, Tonalt.

James hazudott, amikor a nevét kérdezték. Azt mondta, ő Donald, vagy ahogy a valóságban hangzott, a kemény glasgow-i D-vel: *D-aanaul-Dh*. Sokkal jobban szerette, ahogy Fraser énekelt: *Tonalt*.

- Végre meghallgattam azt a dalt, Tonalt - mondta Fraser. - Fél éjszaka vártam, hogy adják a rádióban.

- És tetszett?

- Igen - mondta a hú valódi élvezettel. A hangja fátyolos és halk volt, mintha a telefont a szája elé tartva egy gardróbban bújt volna el. - Föl is vettem, de a kazetta akadozik. Azt hiszem, ha legközelebb Inbhir Nisben leszünk, meg kell vennem lemezen. De az öreglánynak már most az idegeire megy. Azt mondja, előbb egy fejhallgatóra kellene gyűjteném.

James szerette, ahogy kelta szavakat kever a mondataiba; kiálltak, mint a félig levágott köröm. A hűk egyszer egy órát töltöttek azzal, hogy meleg dumák kelta fordításán röhögtek; a randivonalon csönd volt, míg Fraser előadta és megismételte a szavakat: *Càm, cà m*. A test nélküli hangok papagájmód ismételték egyenként a szavakat, mint egy külföldön tanuló diákokkal teli esti iskola. *Flinch, boireanta* vagy James kedvence, a hú és a fenék képzeletszegény összekapcsolása: *Gilletoin*.

- Én elküldhetem neked a lemezt - mondta James. - Csak tudnom kell, hol laksz.

- Rendben, Tonalt. Talán majd máskor - hárította el Fraser az ajánlatot, fülek voltak mindenütt, óvatlanság lett volna megmondani. - Apámmal Tober Mhoirébe vitorláztunk a hétvégén. Van ott egy elveszett galamb a kikötőben, egy ostoba szürke, és én rád gondoltam.

- Lehet, hogy az enyém - nevetett James. - Soha nem tanulok meg bánni a golyvásokkal. Több madarat veszítek, mint amennyit befogok.

- Elég baj - húzta el a száját Fraser. - Csak erőltesd...

- Majd én beléd erőltetem, fiam - mondta egy durva hang.

James összerezett. Egy percre elfelejtette, hogy nincsenek magukban.

- Majd én jól felnyomom neked.

Egész délután a magas fűben feküdtek, és nézték, ahogy a felhők lehömpölyögnek a Campsie Fellsről. Mungo örült, hogy fekszenek, mert ha álltak volna, nem tudná, mit kezdjen a végtagjaival. A szeretet hullámai lepadtak fölötté, a szégyen hullámai követték őket. Úgy jöttek, mintha Jodie nyitogatná fölváltva a meleg vizes és a hideg vizes csapot, hogy beállítsa a víz hőmérsékletét, miközben ő már benne van. Ezúttal azonban nem húzhatta ki a lábát, hogy elmeneküljön, mert megégett vagy megfagyott volna, ha megteszi. Nem lehetett elhúzódní.

Óvatos távolságban feküdtek egymástól. James kisujja megtalálta az övét, és összekulcsolták, mint az első éjszaka James hálósobájában.

- Zavar?

Kísérlet volt, merő udvariasság és figyelem. A következő lépcsőfok szüntelen keresgélése a sötétben.

- Nem, nem zavar - mondta Mungo. - James?

- Igen?

- Az öreged nem kedvel engem? - Ez nyomasztotta. - Mit ártottam neki?

- Semmit. Különben is engem utál. Nem téged.

- Hogy lehet, hogy a saját öreged nem kedvel?

James felkönyökölt. Többször kinyitotta a száját, hogy megszólaljon, de aztán lenyelte a szavakat, és nem mondott semmit.

- Nekem elmondhatod. Tudok titkot tartani.

Végül James beszélt neki a randivonalról, az újságban talált telefonszámról, amit magával hordott, amióta folyton Paddy Creek- re kellett gondolnia.

- ..Semmi mocskos nem volt a randivonalban. Csak hangok, fiúk beszélgettek egymással zenéről, hogy hol szeretnek ruhát venni és más ilyen ostobaságokról. Néha beszólt egy öregebb férfi, és mocskos dolgokat kérdezt, de többnyire csak fiatal srácok beszélgettek, jól érezték magukat, és vicceket meséltek.

James fölült, és felhúzta a térdét.

- Volt egy fiú, a kis Fraser, a legviccesebb tájszólás, amit valaha hallottam, elmondott valami hót szomorú dolgot, és vigyáznom kellett, hogy ne röhögjek, mert úgy hangzott, mint egy örült madár csiripelése. Őt kedveltem a legjobban. Az öregje birkákat tartott, sokat panaszkodott, hogy nincs más társasága, csak a fekete fejű birkák, egész napokat tölt azzal, hogy mászkál, és elvan magában. Ez neki tiszta gyötrelem volt, nekem azonban úgy tűnt, hogy önmaga lehet egész nap, és nem kell színlelnie. Szerettem volna tudni, milyen érzés ez.

- De mi volt az az öregeddel?

James megrázta a fejét.

- Arról beszélek. De meg kell értened, hogy én szinte soha nem szóltam egy szót se. - A farmerjébe törölte a koszt a tenyeréről. - És nem tudtam, hogy egy vagyomba fog kerülni, érted? Becsszóra. Apám megjött a fűrészigetről, és megnézte a számlákat. Fölhívta a telefontársaságot, amikor az iskolában voltam, és megmondták neki, milyen szám volt az. „Szexvonal férfiakat kedvelő férfiaknak”, azt mondták. - James megrázta a fejét. - De nem csak az volt. Becsszó.

Mungo felült. Érezte, hogy Jodie a forró vizes csapot eresztette meg rá, és nyakig piros volt.

- Az öregem tudja. Tudja, mi vagyok. - James egy büntetőkortyot ivott a whiskyből. - Azóta nem néz rám.

James nagyobb volt nála, egy egész fejjel magasabb, egy egész évvel idősebb. Volt egy sötét út, és James rajta volt. Mungo tudta, hogy nem kellene követnie, ha nem lép rá arra az útra, akkor még elkanyarodhat. James ránézett, és mintha olvasna a gondolataiban, az ujját Mungo rángó arcára tette, és azt mondta:

- Ne legyél olyan, mint én, Mungo. Neked még nem késő.

De már késő volt. Mindig is késő volt. Amikor kisebbek voltak, Mungo és Hamish a fürdőszobában játszott. Teletöltötték a

mosdókagylót, beledobták Action Mant, és víz alatti csatát játszottak. Hamish a kagyló szélére nehezedett a testével, és Mungo nem látott jól, ezért felugrott, és ugyanazt tette. Volt egy aprócska repedés a porcelánban - Ma-Mau ejtett bele egyszer egy üveg hamutartót -, és most a súlyuktól eltört, és ömlött a víz mindenfelé. Épp mielőtt eltört, Mungo a repedés fölé tette a kezét, és próbálta visszatartani a vizet - működött, aztán már nem, ő elázott és véres lett a törött porcelántól. Egész délután próbálta, de nem lehetett a helyére illeszteni a törött darabot.

Mungo felkönyökölt, és megcsókolta Jamest. Ez az első igazi csókjának érződött, sokkal inkább, mint a többi, ügyetlen volt, és túlságosan odanyomta az ajkát. Az orra hegyét James arcába temette, és elakadt a lélegzete, amikor megérezte James nyelvének titkos melegét. Ettől megrémült. A nyelv édes volt, mint a krém és a vaníliás cukor, a szája meg mint az égő tűzeg és az aransárga dohány.

Végül James rátette a kezét Mungo mellkasára, és eltolta gyengéden. Nem voltak biztonságban itt a dombon, a börtön közelében.

A Rattray az oldalán feküdt, és James forgatni kezdte az első kerekét, kíváncsi volt, milyen gyorsan tudja pörgetni.

- Megérdemelte? - kérdezte hosszú hallgatás után. - Az a kis nő, akit majdnem megölt a férje.

Mungo nem akart Campbellnére és a kivörösödött szemére gondolni, most nem.

- Nem. Nem érdemel meg valaki egy ilyen verést.

James a kerékhez érintette a lábát, mire az azonnal megállt.

- Még hogy nem? Kérdezd meg az öregemet.

- Az öklét használja?

- Nem. De nagyon tud visszakézből ütni. Tudnod kell, hogy megöl, ha megtudja, mit csináltunk az előbb. - James megint megpörgette a kereket, és nevetett. - Bár előbb téged öl meg.

Megint itt volt, az út, az ösvény, az elkanyarodás, a figyelmeztetés.

- Nem, ember. Én Hamilton vagyok - mondta Mungo büszkén. -
Leszúrom az ír szarházit.

James fellökte.

- Most már egy mocskos írrel smároló vagy, te ostoba semmirekellő.

A csap, a forró víz, még több szégyen.

- Lehet, hogy soha nem jön rá, Mungo. Nem képes, úgy értem. -
James a kereket pörgette. - Például az én dolgom volt elmosni az edényeket, mikor kicsi voltam. Néha elfelejtettem becsukni a szekrényt vagy egészen betolni egy fiókot. Majdnem be volt csukva, de nem száz százalékgig. A kedvenc szórakozása volt, hogy várt, amíg majdnem elaludtam, tudod, az a klassz érzés, amikor kinyújtod a lábadat, szépen belesüppedsz a matracba, és elrepülsz. Tökéletesen időzítette. Várt, aztán betrappolt, meggyújtotta a nagy lámpát, és fölébresztett, föl kellett kelnem, hogy becsukjam a szekrényajtót. A fejemet ütögette végig a konyháig és míg vissza nem mentem az ágyba.

- Csak egy nyitva hagyott szekrényajtó miatt?

- Aha. Egész nap ott járkált előtte, és nyitva hagyta. Egy ujjal becsukhatta volna maga is.

- Még Ha-Ha sem szemét ennyire.

- Egyszer Geraldine felült a kávézóasztalra, és a kövér seggével eltört egy poharat. Rám fogta, ő elvert a szíjjal, aztán egy évig minden hétvégén inaskodnom kellett egy üvegesnél Parkheadben, hogy megtanuljam az üveg értékét. Csak tizenkettő voltam.

- És mennyit ér?

- Honnan a faszból tudjam? Az volt a dolgom, hogy az üres furgonban üljek, amikor csak a második sorban tudott megállni. -
Megint megállította a kereket. - Egy éven át abban a fehér furgonban töltöttem minden hétvégét. Utána apámnak volt képe megkérdezni, hogyhogy nincsenek barátaim.

- Sajnálom.

- Nem a te hibád. De amit múltkor éjszaka mondtam, azt komolyan gondolom. - James a sütemény maradékában turkált. A tenyerébe gurította a koaladísz. Olcsó műanyag holmi volt. Hanyagul öntötték, és a hibás illeszkedés miatt olyan volt, mintha félig elolvadt volna. Túl gyerekes tárgy volt ahhoz, hogy a „Tizenhat” feliratú szalagot hordozza. James már felszabadult. Azt tehette, amit akar. Férfi lett. - Maradok, amíg tudok. De ha mennem kell, megyek.

James mozdult, hogy eldobja a medvét, de Mungo megállította. Elvette a kezéből a figurát. Lenyalta róla a cukrot, és amikor James nem nézett oda, a zsebébe ejtette.

James tekert vissza a városba, lefelé tartottak, az East End felé. A Rattray repült a szemetelő esőben, hasított és kanyargóit, keskenyen és gyorsan, mint az ostorszíj. Mungo távol tartotta magát James testétől, mint addig is, de most a derekába kapaszkodva az egész tenyerét használta, és a hegyes csontot fogta a csípője tetején. Hagyta, hogy a hüvelykujja lassan belopakodjon James Fair Isle pulóvere alá, és a meleg bőrt érje. Semmiség volt, de mindennek érezte.

Amikor a forgalom sűrűbb lett, a fiúk áttértek a járdára, le-föl zökkenve minden vizes járdaszegélynél. Az eső lógott mindenről, amihez ért. Csöpögött Mungo orráról, és bevonta a szempilláit, amiktől a reflektorok fénye mintha felrobbant volna.

- Azt hittem, van egy madárkád - kiáltotta túl Mungo egy városi busz dübörgését.

- Egy galamb?

- Nem. Egy bögyös vörösbegy, két kék cicivel. Egy csaj.

- Kicsoda? Azok a lányok a szökőkútnál? - James abbahagyta a tekerést, és a keskeny nyergen hátracsúszott Mungo lába közé. Lassan gurultak lefelé, közelebb egymáshoz, mint addig egész nap. - Nem,

nincs madárkám - mondta James. - De nagyon igyekeztem, hogy legyen. Miután megtalálta a telefonszámlát, apám mindennek elmondott. Kidobott, és a galambházba mentem aludni, lefeküdtem az üvegcserepekre a padlón. Körülbelül fél tizenkettőkor odajött a galambházhoz. Megpróbálta ledönteni velem együtt. Kicsavarta volna az összes galamb nyakát, meg az enyémet is, ha hagyom. A tetőablakon kellett kimásznom, aztán hátul leereszkedni és a végén leugrani. Végigrángatott az utcán, és olyanokat mondott rám, amiket még sohasem hallottam. Olyan hangosan ordított, hogy az összes nő kint lógott az ablakban Cullodentől Ballindallochig.

Mungo James vállára támasztotta az állát.

- Reggel azt mondta, csak akkor maradhatok a házában, ha lesz egy barátnőm. Azt mondta, akár teherbe is ejtethetem, ha akarom. Ő nem bánja azt sem. De találjak egy madárkát, vagy hagyjam el a házát. - Fényszórók pásztázták őket. - Megígértem, hogy megpróbálom. Végül is még nem csináltam semmit, amit vissza ne lehetne csinálni. Szóval kimegyek a parkba egy bontatlan csomag cigivel, és megpróbálok találni valakit, akivel smárolhatok. Ismertem pár csajt az osztályból, akinek nincs apja. Nekik két lábon járó fagylaltoskocsi lennék. Ők használnának engem, én használnám őket.

Mungo arca bizsergett a hirtelen visszavett ajándéktól. Kicsit szétnyitotta a combját, elengedte Jamest. Párás levegő töltötte be a helyet, ahol a fiú volt.

Elgurultak a börtön mellett, és James hátracsúszott a keskeny nyergen. Betöltötte a köztük támadt hézagot, ezúttal ő nyomta bele a gerincét Mungo testének homorulatába. Minden egyes csigolya büttyökként nyomta a legfájdalmasabb helyeket. Mungo a homoksínű hajába fújta a levegőt. A karja nem engedelmeskedett, átölelte James derekát. Az arcát megint a shetlandi gyapjúra fektette, belélegezte a zsíros lanolint és a fiú hónaljának pézsmaszagát. James ugyanolyan

erővel dőlt hátra, ahogy Mungo előre- nyomakodott. Egy teherautó pöfögött el mellettük, a légféke sziszegett az esőben.

- Nem kell... - szólalt meg James. - Nem kell még egyszer ilyesmit csinálnunk. Úgy értem, ha nem akarod.

Tizenhét

Volt egy kanyarulata a folyónak, ahol egy megdőlt nyírfa túl közel volt a parthoz. A talaj kimosódott, és a megbontott partot a szabadon maradt gyökerek fonadéka tartotta. Mungo maga mögött úsztatta a testet, és begyömösölte a gyökérfonadék alá. Szent Kristóf biztonságban lesz ebben a sötét üregben, ahol a kimosott föld és a fa titkos zsebet alkotott.

A botja és a horgászfelszerelése nem sodródott messzire, de Mungo hiába kereste, nem találta a férfi sapkáját. Vacogott a foga, mikor felhúzódkodott a partra. Az eső vágott, mint a jégverés.

Egész testében reszketett, mire visszaért a táborhelyre. A holmija, amit Gallowgate kiborított a földre, szanaszét hevert és tönkrement. A társasjáték darabjai szétszóródtak a kavicsokon, és a kedvenc vázlatkönyvéből egyetlen ázott, vérző massa lett. A sátrak lapjai elszabadultak, a nagyobbik bejárata egy tócsába süppedt. A hálósák, a horgászfelszerelés, minden vizes volt. Mungo bemászott, és megpróbálta kisöpörni a tócsát, de hiába. A hátsó falhoz kuporodott, és érezte, hogy minden adrenalin távozik a testéből.

Az eget tompa, kék fény világította meg. A felhők alacsonyan lógtak, és Gallowgate küszködve kereste az utat visszafelé. Ha nincs ott a romos kunyhó körvonala, meg sem találta volna a táborhelyet. Az eső csépelte a sátrakat, és néhány feszítőkötél már meglazult. A sátrak félig összeestek, és legyőzöttnek látszottak. Senki sem gyújtott tüzet.

Túl csöndes volt a táborhely. Gallowgate a kétszemélyes sátorhoz ment, arra számítva, hogy a duzzogó és józan Szent Kristóft találja ott. Tapogatnia kellett a sötétben, míg talált valamit, ami nem vizes

műanyag vagy nem esővíztócsa volt. Ujjai bőrt érintettek. Egy láb volt, hideg tapintású. Felkattintotta az öngyújtóját, és a fiú felült,

- Hol van az öreg Kris?

- A másik sátorban - mondta Mungo, bár fájt a beszéd. - Dühös volt, és lefeküdt.

Gallowgate mozdult, hogy visszahúzódjon, és megnézzé, mi van a barátjával. De Mungo megragadta a csuklóját, és igyekezett nem mutatni, hogy pánikban van.

- Hagyja. Ha alszik, nem akar inni. Amellett szívesebben vagyok magával egy sátorban.

Gallowgate mosolygott, a foga fehérét majdnem ultraibolyára festette a kék fény maradéka. Kidobta az anorákját az esőbe, aztán a hátára feküdt, és kivergődött az ázott farmerből. A víz nagyját kisöpörte a sátorból. Behúzta a cipzárt, és most együtt ültek a sötétben. Felvillant egy öngyújtó, és egy kis teamelegítő mécses gyulladt ki kettejük között. A férfi a boltban vette, olyan volt, amilyeneket a kínai kifőzdék ablakaiban látni karácsonykor; vidám, ünnepi holmi. Mungo a sebes arcát csipkedte, azon tűnődött, fel tudná-e gyújtani a sátrat a mécsessel.

- Milyen volt a pecázás? - kérdezte Gallowgate, és melegedni próbált az apró láng fölött.

Meztelen bőrét a bokájától a csuklójáig feliratok borították.

- Rettenetes.

Mungo nem tudta, mit fog mondani a férfinak, gondolatban nem jutott el odáig. Csak azt tudta, hogy bármit csinál is, reggel csinálja, amikor megszárad, amikor futni tud.

Nézte, ahogy Gallowgate feltépte a hátizsákot, és elővette a dobozos raviolit meg az Isle of Skye whiskyt. Odanyújtott egy dobozt a fiúnak, és az ráeszmélt, hogy előző éjszaka óta nem evett semmit. A dobozon volt egy gyűrű, a tető könnyen levált. Éles volt, mint egy borotva. Mungo lenyalogatta, megvigasztalta az élessége, és gondosan félrerakta.

Aztán a teamécses fölé tartotta a dobozt, próbálta megmelegíteni a hideg tésztát, de az csak nagy, fekete füstgolyókat eregetett a levegőbe, ezért föladta, és megette hidegen a raviolit. Farkaséhes volt, nagy marékkal tömte a szájába a puha tésztát, és az orrán keresztül lélegzett, hogy gyorsabban lenyelhesse. Gallowgate kicsavarta a whisky kupakját, és megkínálta a fiút. Mungo kényelmesen kortyolt belőle, hamar hozzászokott az ízéhez.

- Haza akarsz menni reggel?

Mungo megtörölte a száját a keze fejével, egy csíkot kent szét az arcán.

- Aha. Mikor indulunk?

- Á, nem sietünk - mondta Gallowgate. Az étel nem érdekelt. - Adjunk esélyt az öreg Krisnek, hogy elkapja azt a szarházi pisztrángot.

Valami reményhez hasonló fojtogatta belülről Mungót. Gallowgate kinyújtotta a kezét, és megmarkolta a fiú térdkalácsát.

- Ez itt? - kérdezte. - Ezt hol szedted össze?

Volt egy vágás Mungo lábszárán, nem volt mély, de hosszú. Egy éles szikla vághatta meg, amikor az utolsó szuszt szorította ki Szent Kristófból. Gallowgate egy kevés whiskyt öntött a szájába. Mungo lábszára fölé hajolt, és rácsepegtette. Az a sebet érte, és égetett. Mungo küzdött, hogy elhúzza a lábát, de Gallowgate erősen tartotta a térde mögött. Meleg, whiskyben ázott nyelvét végighúzta a seben. Aztán úgy nyalogatta elkékült sípcsontját, mint egy jégcsapcukrot.

- A nyál állítólag jót tesz. Most jobb?

- Nem akarom azt csinálni!

Mungo olyan színtelen hangon mondta, ahogy csak tudta. Maga alá húzta a lábát, és becsomagolta az anorákja kapucnijába.

Gallowgate ivott még egy pofa whiskyt, a teamécses a sátor falára vetítette az árnyékát.

- Ha nem akarod *azt* csinálni, miért tartod magad mellett a hálózszakomat?

Gallowgate levett Mungo arcáról egy ráragadt bogáncsot. Meggyújtotta a mécses fölött.

Mungo ráeszmélt, hogy hibát követett el. Csak azzal törődött, hogy eltitkolja az igazságot Szent Kristófról, de azzal nem, mi jöhet utána. Gallowgate fészkelődött, mint aki kényelmetlenül érzi magát. Kinyújtotta a bal lábát, amelyre a térde fölött egy zászló volt tetoválva, rajta vastag, kék betűkkel: *Ne hátrálj, ne add föl*.

- Furcsa - mondta Gallowgate. - Azok után, amiket anyád mesélt nekünk, azt hittem, ugrálni fogsz örömben, hogy egy hétvégére eljöhetsz. Undorodik tőled, tudod. Gyakorlatilag könyörgött nekünk, hogy vigyünk el. Retteg, hogy olyan puha kisfiú leszel, mint az ír, akivel kavarsz.

Mungónak feszült az arca, és sejtette, hogy a szeme elkezdett rángani, hiába van bedagadva. A háta a sátor falához ért, és a teste dőléséből tudta, hogy olyan távol van, amennyire csak össze tudta húzni magát. Gallowgate megint kinyújtotta a kezét, Mungo tarkójára tette, és húzta vissza, maga felé. Lehajtotta a fejét, és ajkát Mungóéra szorította. Erőszakos csók volt, a nyelve szétfeszítette Mungo ajkát. Mungo arra gondolt, kinyitja a száját, beengedi a nyelvét, aztán leharapja, kitépi egészben, hogy ott feküdjön nyersen és remegve, mint a tökehús, amit Ma-Mau annyira szeret.

- Állj. - Nem tudta eltolni magától Gallowgate-et, ezért összegömbölyödött, és nehézkedve kicsúszott a szorításából. - *Nem akarom azt csinálni*.

Gallowgate szája nedves volt a saját nyálától. A szeme sértetten csillogott.

- Hát majd meglátjuk. - Megtörölte a száját, és ivott a whiskyből. - Mellesleg miből gondolod, hogy hagylak hazamenni Glasgow-ba, ha

nem vagyunk jóban? Nem hagyhatom, hogy mindenhova elmászkálj, és mindenfélét mesélj rólam.

- Nem fogok mesélni. - Mungo tényleg így gondolta. A családja máris úgy gondol rá, mint aki nem is ember, és nem tudná elviselni a szégyent. Maga elé képzelte Csirke Calhount a halott anyja lakásában, a kényelmes házicipőjében, meg ahogy a szemüvegével tartja távol a szemébe lógó haját. Tudta, hogy néz a telep Csirkére. - *Kérem!*

Gallowgate mintha komolyan elgondolkodott volna valamin. A fejét rázta, és szánakozva nézett Mungóra.

- Nem tudom, bízhatok-e benned, Mungo.

A vízhatlan sátorlap alatt a talaj hullámozott a rohanó víztől. A vízfolyások keresték az utat lefelé a sátor mellett és a fiú körül. Most mintha Mungo feje is forgott volna. Minden elmozdult. Ez volt a hatodik arc, amit Gallowgate mutatott neki: az áldozaté, a sértett személyé, aki csalódott Mungóban.

Mungo megpróbált abba kapaszkodni, hogy Glasgow-ra gondolt, Jodie-ra és a lakásuk meleg utcai szobájára, meg hogy elektromosság szaga van a levegőnek azokon a napokon, amikor ők ketten bevackolódnak, távol a világtól, és a tévét nézik.

- Bízhat bennem - próbált mosolyogni.

Gallowgate átfogta Mungo csuklóját. A sátor rázkódott a szélről.

- Asszem, ha nem vagyunk cimborák, nem kéne ilyen barátságosnak lennem.

Tizennyolc

Mungo az elmúlt néhány napban pocsékul optimista volt, ostoba, mólés a boldogságtól. Most azonban elbátortalanodott. Minden újonnan szerzett önbizalma elpárolgott, vállá ismét a szokott módon meggörnyedt. Megint kicsire húzta össze magát, meghunyászkodott, a háta mögé rejtette az ajándékot, és azt kívánta, bárcsak meg se szólalt volna.

James elterpeszkedve feküdt a tengerészkék szőnyegen, fejét az apja pamlagának támasztotta, a nyaka olyan szögben állt, mintha eltört volna.

- Ugyan már. Ne legyél ilyen.

- Felejsd el.

James felült, és Mungóra tekeredett, ahogy a majmok - Mungo talán egész idő alatt erre várt. James a háta mögé kukkantott, és a csomag után kapott. Mungo kartávolságra eltartotta a dobozt, de James karja hosszabb volt.

- Jól van. Rendben. Szállj le rólam.

- Nem akarsz igazán, hogy leszálljak rólad - vigyorgott James, de engedelmeskedett.

Mungo visszaereszkedett a sarkára, és kelletlenül átadta neki a kis ajándékot. Kézzel rajzolt kasmírmintás papírba volt csomagolva, kitárt, csíkos szárnyú galambok kavarogtak egy bárányszerű felhőkkel teli égen. Egyenesen James számára rajzolta, és lélegzetét visszafojtva vágta ki a lapot a vázlatkönyvéből. Többórás fáradtságos rajzolgatás egy vékony hegyű tollal, szövevényes, mint egy *toile de jouy* tapéta.

James kicsomagolta és a kezében forgatta a kazettát.

- Mi van rajta? Nem bulizós zene, ugye?

- Nem - vonta meg a vállát Mungo. - Semmiség. Csak a kedvenc dolgaim a slágerlistáról.

James félretette a kazettát, mintha nem nagyon érdekelné. Mungo az arcát csipkedte. Igyekezett odaszögezni a fájdalmat, amely már ingerelte az izmot, hogy ne terjedhessen tovább. Végül is csak egy kazetta volt, de attól, ahogy James félretette, mintha a szíve lett volna. Aztán James olyasmit tett, amire nem számított. Kisimította a papírt, és a napfénybe tartva nézegette, mintha a legpompásabb dolog lenne, amit valaha látott. Mungo látta, hogy ujjai gyengéden követik a kanyargó vonalakat.

- Ezt is nekem csináltad?

- Csak ha kell.

- Aha, tetszik.

- Nem muszáj ezt mondanod.

James felült, és megcsókolta. Most minden olyan meghitt volt. Túl voltak az esetlen tapizáson és nyammogáson. Mungo többször le akart állni, hogy mentegetőzzön, annyira ügyetlennek érezte magát, de James megfogta az arcát, és Mungo száját visszahúzta a magáéra. Csókjaik most lágyak és gyöngédek voltak, félelem és tartózkodás nélkül kínálták egymásnak. Egy csók órákig tartott. Összeérő szájjal feküdtek, és Mungo James arcának mélyedésébe rejtette az orrát, aztán csendes barangolásra hívták egymást, egyikük irányt váltott, és a másik követte újra és újra, míg az egyik kar elzsibbadt, vagy a mikrohullámú sütő pityegni kezdett. Egy kéz becsúsztatott egy trikó alá, de soha nem merészkedett tovább. Mungo tudta, hogy az egész életét szeretné ezzel tölteni, csak csókolni ezt az egy fiút. Nem volt miért sietni.

Mungo összerándult. A bőr a szája körül kimaródott a túl sok gyöngédségtől. Olyan volt, mintha egy méh csípte volna meg, kissé megduzzadt, és rózsaszínű lett.

- Tartunk egy kis szünetet?

James rendszerint nem állt le, csak Mungo arccsontját csókolta, aztán a fülcimpáját és tovább, a gallérja alatti sápadt bőrt. Boldogok voltak. Néha elragadtatták magukat, és Mungo feszült húsz percet töltött a folyosói tükör előtt forgolódva, a szerelmes harapásokat keresve. James mögötte álldogált, jégkockákkal a kezében.

Saját szemetekből rakott fészekben ültek, félredobott iskolatáskák és üres burgonyaszirmos zacskók között. A nagy tévé előtt, mintha valami oltár lenne, zabpelyhes tálak szegélyezték a szőnyeget. Félig nézett videókazetták heverték szanaszét, lexikonutánzatú dobozuktól megfosztva, befejezetlen házi feladatok társaságában, amelyeket a csókolózás és merengés kedvéért hagytak félbe. Mungo arra gondolt, ha *A Legyek Ura* ehhez hasonlított volna, nagyobb figyelemmel olvassa.

Titokban kölcsönvette James ruhadarabjait, intim holmiját, amit kicserélt a saját tökéletesen tiszta, de nem különösen csinos darabjaival. Egy pár vastag zoknival kezdődött, miután panaszkodott, hogy fázik, holott James lakásában központi fűtés volt, amitől kiszáradt a bőre és tompán fájt a feje. Aztán ellopott egy túl nagy bokszeralsót a ruhaszáritóról, és három napig hordta egyfolytában az iskolanadrágja alatt, begyűrve, mint egy viktoriánus bugyogót.

Reggelenként egész héten kirepültek a galambházból, ki-ki az iskolája felé, aztán vissza a galambházba, arccal a szeszélyes égnek, távol az idegen szemektől. Amikor külön feküdtek a saját hálósobájukban, a hátsó szeméttároló két oldalán, órákon át pofákat vágtak az ablaknál, úgy tettek, mintha gyilkolnák őket, és ujjúkkal fenyegették egymást, vigyázva közben, hogy ne röhögjenek túl hangosan.

Egyszer ott világlott James arca a túloldalon, miközben Jodie mosogatott.

- De csitt, mi fény nyilall az ablakon?

- Mivaan? - Mungo az ablaküvegen tartotta az arcát, élvezte a pára hűvösségét.

- Hogy hívják azt a lányt? - kérdezte Jodie.

- Semmi közöd hozzá.

Most hősiesebbnek érezte magát. Többé nem volt magányos lélek.

- Titkolózol. Ez nem túl kedves.

Megcsiklandozta az oldalát, szemügre vette felmart ajkát.

- Titok! - morogta mogorván. - Olyan vagy, mint a Titkok szerencsés megtalálói.

A hasába bökött, és a lány összerándult. Mungo nem tudta, mit mondjon. A szombat reggeli kedvenc hirdetésükre utalt, amelyben amerikai csajok ostoba kis titkokat írtak le és rejtettek el egy kitömött mackó hasába. Vihogó kis csajok, nem volt a hasukban egy tanár kölyke, ostoba kis csajok, nem voltak megőrzésre érdemes, igazi titkaik.

Jodie ellökte a kezét a hasa elől.

- Lassan olyan lesz, mint Hamish.

- Jól van, Jodie. Sajnálom. Nem úgy gondoltam. Nem akartam.

- Csinálj magadnak vacsorát, Rómeó - dobta feléje a lány a konyharuhát. - És ha a barátnőd vakarta így össze az arcodat, akkor kétszer is gondold meg, hogy máshoz is hozzáférhessen.

A Jamestől távol töltött hosszú órákat elviselhetetlennek érezte. Nyughatatlanul dobolt a lábával, ami idegesítette Jodie-t. Úgy érezte, az órákat semmi sem tölti ki. Ideje volt aludni és enni és azon gondolkodni, mit fog mondani neki, amikor újra látja, buta kis dolgok, említésre alig érdemesek, de tudta, hogy James nem bánná.

Amikor egy délután James nappalijában heverésztek, James nyugtalannak látszott, a fényes hokibotjával hadonászott tévénezés közben. Hirtelen felült, bárgyú képet vágott. Magában vihogott, miközben egy pokrócot, majd egy fürdőlepedőt vetett át a vállán.

Hátratólta a gyapjúsapkáját a feje tetejére, hogy csúcsos püspöki süvegre hasonlítson.

- Várj. Várj! - Úgy tartotta a hokibotot, mint egy ünnepi jogart, és szembefordult Mungóval. Kinyújtotta a jobb kezét, úgy tartva a mutató- és a gyűrűsujját, mintha egy buszt akarna leinteni. - Mit gondolsz, ki vagyok?

- Nemtom - fúj Mungo. - Egy gyagyás fürdőlepedőben?

- Nem. Te vagyok.

Volt ott egy bögre víz, amit közösen ittak, a víz valahogy édesebb volt attól, hogy ugyanabból az edényből itták. Mungo intett Jamesnek, hogy adja oda.

- Baszki, James, hogy volnál én?

James szélesen széttárta a karját, szent kegyességét érzékeltetve. Az ujjával intve hívta a híveket, hogy lépjenek elő, és imádják őt.

- Jöjj hozzám, gyermekem.

Mungo meggondolta magát. Engedelmeskedni akart.

- Ez te vagy. Szent Mungo - fordította profilját a fénybe James. - A téged ábrázoló szobor a Kelvingrove-i Múzeumban. Láttad már?

Mungo sohasem járt Kelvingrove-ban, és noha csak néhány mérföldnyire volt, sohasem járt a West Enden. Ha beismeri, attól kisebbrendűnek érezte volna magát, és ő olyan nagyon akarta, hogy egyenlők legyenek, teljesen, teljesen ugyanolyanok. A szemét forgatta, és megint a közös kehelyre mutatott.

James pápai kézmozdulattal odaadta neki a bögrét a csapvízzel.

- Megáldalak, fiam.

Mungo nagyot kortyolt a vízből.

- Várj. A nővéred tréningruhája van rajtad?

James gyorsan lesütötte a szemét.

- Nem!

Ugyanaz a tréningalsó volt, amit az utóbbi három napban viselt. Ráfért volna egy mosás.

- Takarodj! Ne pimaszkodj egy szenttel, fiacskám. - Mungo nevetgélt magában, amikor James ismét fölneézett. - Hogyan? Bilifrizurád van? - Előrelépett, és meghúzkodta Mungo frufruját. - Micsoda? Neked tényleg bilifrizurád van?

Egy-két nappal azelőtt lépték át ezt a vonalat. A félénk gyengédségtől eljutottak a sértegetésbe burkolt érzelmességig. Kedves állapot volt két fiú számára: őszinte, izgató, éretlen.

- Ez nem bilifrizura. - Mungo szürcsölt a fémes ízű vízből. A csorba perem fölött meredt Jamesre. - Mellesleg szép próbálkozás, te szárnyascsavar. Első csodatételed szentként az lehetne, ha csinálnál valamit a hatalmas füleddel.

- Nem kedveled a fületem? - tornyosult föléje James.

- Dehonnem - vigyorgott Mungo. - De nem húzódnál balra egy kicsit? Nem látom tőle az eget.

James megragadta a bögrét. Megfordította, és Mungo ölébe öntötte a vizet.

- Gyakran összepisálsd magad?

Mungo elkaszálta James lábát, és könnyedén a szőnyegre döntötte, víz fröccsent szerteszét. Talált valakit, akinek a legkegyetlenebb dolgokat mondhatta, és egyikük sem bánta. Már nem zavarta, hogy az ajka felmaródott. Csókolták és szívták egymást, és egymáson feküdtek végig az esti hírek alatt, és messze túl a *Coronation* Street bánatos trombitahangjain. Bármennyit csokolóztak, még nem mentek tovább. Elég volt James inge alá tennie a kezét, és érezni, ahogy a széles izmok hullámszerűen a hátán, ahogy Mungóhoz dörzsöli magát. James Mungo hátának mélyedésében szerette tartani a kezét, gyengéden simogatva a feneke fölött nőtt pihés szőrt. Mungo ettől elálmosodott, biztonságban érezte magát.

Most keményebben nyomakodtak egymáshoz. Érezte James merevedését a vastag tréningalsón át. Megmozdította a karját, és a keze fejével dörzsölte ott, ahol a legmelegebb volt, aztán a tenyerét fordította rá, és gyengéden megfogta. James halkan sóhajtott. Mungóhoz nyomta a homlokát, lehelete cukortól és tejes zabpehelytől volt édes.

- Akarod?

- Nemtom.

Mungo nem egészen tudta, mit kérdezett. Mostanáig James járt az úton előtte, és ő a nyomában haladt. Majdhogynem kézen fogva vezette Mungót, és amikor néha megállt, és ránézett, Mungo fájdalmasan érezte, hogy James már járt ezen az úton valaki mással. Azt szerette volna, ha mindketten először mennek rajta.

James felkönyökölt, a nadrágja eleje kidudorodott és nedves volt. Amikor kiment a szobából, Mungo elhagyatottnak, kiszolgáltatottnak érezte magát. Fölhúzta a térdét a mellkasához, és tűnődött, mi rosszat tett.

- Mutatni akartam neked valamit. - James egy magazinnal a kezében jött vissza az utcai szobába. Lapozgatta, keresett benne valamit, és Mungo a meztelen, kicsavart testekből és a papír olcsó pengéséből kitalálta, miféle magazin lehet. - Egyszer meglátogattam a nagynénémet Dundeeban. A buszpályaudvaron árulták ezeket. Két buszt is elengedtem, mire összeszedtem a bátorságomat, hogy megvegyem.

- Hagyták, hogy *te* megvedd?

James vállat vont.

- Aha, tizenkettő kilencvenkilenc mégiscsak tizenkettő kilencvenkilenc.

A folyóirat fölfűjt amerikaiakkal volt tele. Férfiak duzzadó izmokkal és sárgásbarna csíkokkal, a hiányzó fürdőnadrág kísérteteként. Nem volt olyan hosszú, vékony lábuk, mint neki meg Jamesnek, olyan puha, pihés szőrcsíkjuk vagy érintésre kipirosodó fehér bőrük, amely elkékült vagy

kivörösödött a hőmérséklettől vagy az érzelmi állapottól függően. Ezeken az amerikaiakon minden mesterségesen duzzadt volt; a szőrük leborotválva vagy letépdésve, a hátukon fekve, a lábukkal a levegőben inkább karácsonyi pulykákra hasonlítottak, mint emberekre. Kínos mosoly ült az arcukon, az üveges tekintetükben, a hamisan élvezeg fintoraikban. Az egyik a kamerába vigyorgott, miközben a hajladozó farkát szorongatta, fojtogatta, mintha egy üres fogkrémes tubus lenne.

- Ez nem létezik. Felnyomta a seggébe - mutatott Mungo két baseballjátékost egy lécpadon.

A folyóirat nem engedett teljesen merev péniszt látni, de abból, ahogy a férfiak elhelyezkedtek, az elgondolás világos volt. Mungo gondolt James fenekének ívelt árkára, de a közepe, a sötét, rejtett része nem volt olyasmi, amire sokat gondolt volna. A következő oldalon ott volt egy férfi a hátán fekve, a lába a levegőben, az ujjait magába nyomta. Fájdalmasnak tűnt.

- Igen - fektette James Mungo vállára az állát. - Ezt csináljuk mi.

- Ki az a *mi*? - fortyant fel Mungo.

- Az olyanok, mint mi.

- De ki a férfi és ki a nő? - kérdezte Mungo őszintén.

- Hát *te* vagy a nő.

Lerázta Jamest a válláról:

- *Te* vagy az.

A képek felizgatták. Néha - amikor Jodie már ágyban volt, Hamish meg Sammy-Jo lakásában aludt -, elővette a bátyja magazinját, tele vajpuha nőkkel. Legjobban szerette a kihajtható lapokat, amelyeken férfiak is voltak, úgyhogy félbehajtotta az oldalt, a nőt hátraküldte, pihenni hagyta egy kicsit. Amikor először ügyeskedett a lappal, túl keményen bánt a papírral. Akármennyire igyekezett kisimítani utána, az árulkodó hajtság megmaradt; ez biztosan el fogja árulni. Kínszenvedés volt felállítani a nyikorgó vasalóasztalt anélkül, hogy fölébresztené a

nővérét. De a hajtás halványan még akkor is látható volt, amikor addig vasalta az oldalt, míg már hámlani kezdett a festék. Még mindig elválasztotta egy vonal a nőt a saját szájától és a petyhüdt faroktól, amelyet a nyelve hegyével birizgált.

James lapozott, és a sok amerikai meg a katonai dzsipjeik között - a kocsikat is mintha felfújták volna - volt egy realisztikus kép egy buszkalauzról és a pimasz potyautasról. Olyan volt, mintha egy glasgow-i városi busz emeletén lennének, de a kalauz a térdén tartotta a fiút, és a tenyerével csépelte. Az iskolás fiú bele- vigyorgott a kamerába.

- Biztos otthon hagyta a havi bérletét - mondta James.

- Talán félárú jeggyel akart utazni.

- Aha. Kábé negyvenötnek látszik.

James kitépte a kezéből a képeslapot. Mungo nézte, ahogy átvitorlázik a szobán, de a képek már beleégtek a retinájába. Később majd a paplana alsó oldalára fognak vetülni, mint a Parade moziban vetített filmek.

Amikor Mungo először látta Jamest meztelenül, a közelség miatt alig tudta egészében befogadni. El akarta tolni magától, a padlóhoz szögezni, odaállni fölé, és egyszerűen csak nézni. De egymásba csavarodtak, szemöldök szemöldökön, száj a szájon, és az egész olyan volt, mintha egy ajtó repedésén leskelődne: az egész szemét betöltő alabástrom és rózsaszín, a kar belsejének jeges kékje a vénákkal mint lila folyókkal, az érdesség James könyökén, amelyet Mungo annyira szeretett volna megcsókolni, és a lázas pirosság, amely magasan a sápadt kulcscsontja fölött virágzott. Az egész fiú növésben lévő csontokból és makulátlan bőrből, a leglágyabb fehérekkel festett felületből állt.

Ha a hátán feküdt, a bordái olyanok voltak, mint egy fölfordított bárka, két kis rózsaszín mellbimbóval, amelyek viccesen aprók voltak egy ilyen széles mellkashoz. Gyomra homorú mélyedésére mellkasa

ernyője borult. Kiálló csípőcsontja a keretről árulkodott, amelyet még nem töltött ki egészen, de a háta izmai és a feneke gömbje világosan mutatta, hogy ki fogja. Testét porszerűen finom fehérarany szőr borította, mintha virágpor ülepedett volna rá. Halványan csillogott a borús nappali fényben.

Hónaljának nyirkos tollazata és a feneke partját borító pihék csiklandozták Mungo ujjhegyeit. Bőre nagyobb és meglepőbb táj volt, mint bármi, ahol Mungo eddig járt, és boldogan derítette föl. Bejárta a vasúti vágányokat, amelyeket a bokszeralsó szoros gumija hagyott, recés érintésű és dallamos volt ujjhegyei alatt. Földerítették egymást, nyúlánk végtagjaik összefonódtak esetlenül és gyakorlatlanul, túl sietős kézzel, túl mohó ujjakkal, túl gyorsan rohanva tovább új élvezetek felé. A testük elvált egymástól, James homlokát Mungo homlokához nyomva feküdt, és lélegzete, csupa karamell és tejes tea, forrón érte az arcát.

A saját kezükkel nyúltak a saját testükhöz most. Külön, de együtt. Maguktól loptak élvezetet, és megosztották azáltal, hogy gyorsuló, felületesebbé váló lélegzetük összekeveredett, aztán James alsó ajka Mungo orrába akadt, a lélegzete még gyorsabbá vált, ajka ráragadt száraz fogaira. Lépést tartottak egymással. Aztán éppolyan gyorsan, ahogy elkezdődött, James háta felívelt, és vége lett.

Mungo kábult volt, boldog, míg James ott nem hagyta elnyúlva a szőnyegen, aznap már másodszor. Mungo odanyúlt érte, de James már föltérdelt, és a ragacsot törölgette a hasáról. Az erkélyablak előtt térdelt, a hátát mutatta Mungónak, a veséje fölött és az oldalán lenyomatot hagyott a szőnyeg mintája. Egy családi méretű palackból kiitta a maradék gyömbért, a műanyag pattogva behorpadt, ahogy nagyokat kortyolt belőle.

A szenvedély túl gyorsan csapott át rajtuk. Most James gubbasztott. Gerince szegecseivel és bordái merevítőivel olyan volt, mint egy hajóváz Govanben. Amikor végre megfordult, hátát keményen a falnak

vetette, és a padlóra meredt. Csak egy kasmírmintás szőnyeg választotta el őket, de nem néztek egymásra, mintha egy tanár külön ültette volna őket, mert megelégtelte, hogy zavarják az órát.

- Mit csináltam? - kérdezte Mungo.

Mit csináltam? Arra tanították, hogy ezt mondja. Soha azt, hogy *mi a bajod?* vagy: *jól vagy?* Csak: *mit csináltam?*

James hörögve, kínlódva köhögött. A mellkasa közepét dörzsölte. A fülével meg a ritkás fogsorával néha olyan volt, mint egy barátságos rajzfilmfigura, de most nem. Most az elhaló világosságban, ahogy hátrahajtotta a fejét, és Mungóra bámult a szemöldökcsontja alól, az állán megfeszültek az izmok, és a tekintete olyan hidegen szelte át a szobát, mint a huzat. Pöttyös, zöld szeme olyan volt, mint a palacserepek, inkább szürke, mint zöld, éles és kemény.

- Gondolod, hogy fura vagyok?

- Viccesen fura vagy furcsán fura?

- Furcsán. Gondolod... Gondolod, hogy olyan vagyok, mint Szegény Csirke?

Szippantott az inhalátorából.

Mungo nem tudta, mit válaszoljon. Nagyon igyekezett, hogy értse, amit James mond, de nem tudta elképzelni őt elbújva egy földszinti lakásban, ahol nem éri friss levegő a haját, és az arcán nincs ott a széles mosolya.

- Nem kell ezt csinálnunk többet.

- Ne mondd el senkinek, jó? - James szemében félelem váltotta föl a szégyenkezést.

- Dehogy. Miért? *Té* elmondod?

Tudta, hogy nem, de a kapcsolat megkövetelte, hogy hangosan kimondja.

- Soha. - Keresztet rajzolt a levegőbe, és úgy tűnt, ettől kissé megnyugszik. Megtörölte a taknyos orrát. - Nézd ezt a kibaszott

rendetlenséget. Az öreg Jamieson három nap múlva itthon lesz. Megnyúz, ha nem találok egy csajt.

- Mindenképpen meg fog nyúzni - mondta Mungo. - Olyannak tűnik, mint az én Hamishem.

James szeme karikás volt, és gyulladtnak látszott. Olyan messzire utazott, amióta Mungo mellett feküdt; akkora távolságot kellett megtennie hét perc alatt.

- Nem tudom, hogy bírod.

Mungo a lábujjai alá ragadt szöszöket szedegette.

- Könnyebb, amióta veled találkoztam - próbálta mosolygásra bírni.

- Haha. Akarsz *te* a barátnőm lenni ezen a hétvégén, amikor apám itthon lesz?

- Micsoda? Szerezsek egy parókát? Játsszam el a kis Maireadet a Parade-ről?

- Tudtam. Tudtam, hogy te vagy a nő - nevetett fojtottan James.

Mungo bármit megtett volna, hogy megtartsa itt, ezzel a fintorral az arcán.

- Mit bámulsz, te nagy fülű szarházi?

- Semmit - mondta James. - Egyszerűen szeretek rád nézni. Bizonyos értelemben szégyen. Egész életünkben csak egy szeméttároló választott el minket.

- Na jó. Még van három napunk, mielőtt apád hazajön.

- Még három nap - értett egyet James. - Aztán nincs többé Jamieson Csirke.

Aztán Mungo nekiesett, és ököllel ütötte meg James mellkasát. Kiprovokálta, hogy visszaüssön. Az érzélgősséget mindig megelőzte az erőszak; Mungo ennek más módját nem ismerte. Ma- Mau a Scholl szandálját törné össze a hátán, bíborvörös horzsolásokat fakasztva a krémszínű bőrére, aztán észbe kapna, hogy túl messzire ment, és a melle puhaságába vonná. Jodie megalázná, a rosszul huzalozott agyát szidná,

aztán büntudatosan egy púpozott tányér meleg árpakekszet készítené neki fehér cukorral. Hamish odacsapna ököllel, és a mellére ülne. Aztán amikor Mungo elkezdene segítségért kiabálni, Hamish az arcába nyomná a kezét, a forró kezét, az ujjai eltakarnák a szemét, a tenyere párnás része meg a nyitott szájára tapadna. Sokáig így ülnének, Hamish kiszorítaná belőle a szuflát, míg Mungo meg nem adná magát engedelmesen, mint a letaposott fű, kezesen, mint a húsvéti bárány.

Előbb a sebzés, aztán a csók. James hosszú karjával átkarolva, medveöleléssel fölemelte Mungót a padlóról. Teljes erőből szorította, míg Mungo már nem kapott levegőt. Remélte, hogy sohasem lesz vége. Aztán James fingott, hosszú, dübörgő mennydörgés. Nagyon bűdös volt, és avas, merő tej és cukor. Mungo nekifeszült Jamesnek, de nem tudott kiszabadulni. És boldog volt.

Jamiesonék fürdőszobája tejesmenta-színű volt. A vécé fölötti négy polc közül már csak egy tartalmazott testápoló szereket. Mungo a dezodoros palackok, lábgomba elleni sprék és egy rozsdás tubus aranyérkenőcs között kotorászott. Régimódi borotválkozókészlet volt mögöttük egy borzszőr pamaccsal és egy egyenes borotvával; még soha nem látott ilyesmit. Levette Mr. Jamieson borotvapamacsát a polcra. Megszagolta. A szappanhab maradékának olyan szaga volt, mint egy más kor férfijainak. Átható mentol- és fenyőillat, meg az ánizsos, majdnem karbolos szappan halvány orvosi szaga. Végighúzta a puha borzszőr pamacsot az alsó ajkán, kellemesen csiklandozta.

Amíg várta, hogy megteljen a kád, végighúzta a pamacsot a kulcsontján, aztán a nyakán, a meztelen mellkasán és a bal mellbimbója körül. Eközben hátrahajtotta a fejét, és fölneézett a mintás mennyezetre. Bizonyára maga Mrs. Jamieson burkolta be. Tűkkel tűzdelte tele a falak tetejét, aztán fonott zsinórt húzgált ide-oda egy tetszetős minta szerint, amely olyan volt, mint a makramé. Állt egy tálka

szárított virág az öblítőtartályon, Mungo megszagolta, de már semmi illata nem volt. Ezen kívül semmi sem árulkodott arról, hogy valaha élt itt egy nő is.

A fürdővizük langyos lett, mire mindketten belemásztak. Mungo volt az első, és azt a végét foglalta el, ahol nem volt csap. Ragacsosnak érezte magát, mintha a láz nehezen lenne éppen túl, de a bőre minden darabkája boldog és békés volt. James is beszállt, és hosszú lábával körülkerítette. Egy nagy tányér kolbásztekerceset tett a végé fedelére.

- Akkor hát ki a misszasz? - bökött felé a fejével Mungo.

James nem kelt föl hozzá, csak beletépett az egyikbe. Tucatnyi vajás pehely ragadt a mellére és oldódott szét a párás bőrén. A többi a vízben lebegett, mint falevelek egy tócsában. Mungo a szájába tömött egy karikát. A zsíros hústöltelék tűzforró volt. Langyos fürdővizet lapátolt a nyitott szájába.

Jamesen megint a halászsapkája volt, nyitott szájjal rágott és nevetett. Mungo odanyúlt, és lerántotta a fejről a sapkát.

- Nem ülsz veled egy kádban, ha sapka van rajtad. Ez abnormális.

James a kezével eltakarta a fülét.

- Bárcsak valaki hátratűzte volna. Te nem tudod, milyen ez. Próbálj suliba járni ezzel. Soha eszedbe nem jutna, hogy elől ülj az osztályban.

- Engem nem zavar.

James barna mártást nyomott a szájába. Belapátolt egy újabb gőzölgő tekerceset, és a kolbászhúson át vigyorgott.

- Úgy érzem, te tudnál kedvelni.

- Talán. - Mungo a vízhez érintette az állát. - Csakhogy még három napig néznem kell. Nem hiszem, hogy kibírom addig okádás nélkül.

- Három nap.

James erről egy pillanatra megfeledkezett. Zöld szeme szürke lett megint.

Mungo James töke alá csúsztatta a lábujjait, míg az vonaglani nem kezdett, és a víz kicsapott a szőnyegre. Akkor előrecsúszott, és James arcát megragadva elkezdte fölfelé húzni, míg a fiú vastag ajka kényszerű mosolyra nem húzódott.

- Figyelj, ha csak három napom van, nem akarom egy nyavalygó pocccsal tölteni.

Hátradőlt a kádban, miközben James dühösen nézte, és az arcát dörzsölgette.

- Lefogadom, hogy a szart is ki tudom taposni belőled.

- Lefogadom, hogy nem.

- Csak azért, mert van segítség. - Kihívóan előreszegezte az állát. - Csak Ha-Ha miatt mersz így beszélni velem.

- Így van - bólintott Mungo. - Úgyhogy tartsd az ír pofádat, különben megmondom a bátyámnak, hogy megmutattad a fütyidet.

- De neked meg *tetszik*.

Víz hullámot zúdított Mungóra.

- Igen, de *ezt* nem fogom megmondani neki. Vagy megmondjam?

Visszafeküdtek a hűlő meleg vízbe. Mungo a kezébe vette James lábát. Eddig még nem nézte meg közelebbről. A talpa meglepően puha volt, és egyáltalán semmilyen szagot nem érzett. A szájába vette James nagylábujját, és így ültek, rezzenetlen arccal, végül James mozdult először, megpróbálta elhúzni a lábát. Mungo leszedett egy zokniszöszöt a nyelvéről, és levegőt sem véve mondta:

- Nem érdemled meg, hogy megidd a fürdővizemet.

- Mivaan? - James az ujjaival halászott a vízben, a benne úszkáló tésztadarabkákat ette.

- Ez egy vicces dolog, amit Ma-Mau szokott mondani. Egy öreg nő a hentesnél tetőtől talpig végigmérte, és ő erre mondta: „*Vén tehén, nem érdemli meg, hogy megigya a fürdővizemet.*” Úgy értem, képzeld el a termoszokkal sorban álló nőket a folyosón és Elamisht egy

bársonyzzsinórral. „Nem, Irene, te nem jöhetsz be. Nem csípem az ortopéd pofádat. Nincs fürdővize a számodra.”

- Szeretném látni egyszer. A bátor Maureent.

Mungo a fejét rázta.

- Szó se lehet róla. Szégyent hozna rám.

- Viccesnek tűnik.

- A mi Jodie-nk nem így látja. De engem nem érdekel, csak önmagára veszélyes. - Valami fényesen földerengett benne. Az arcához tartotta James lábát, és a puha talpán tárcsázott, mintha telefon lenne. - Halló, halló. Mrs. Hamiltonnal szeretne találkozni? Uzsonna három személyre? A szokásos asztal, uram?

James csiklandós volt.

- Aha. De miért nem...

Jamesre megint rájött a köhögés. Az inhalátorért nyúlt.

Mungo elengedte a lábát.

- Orvoshoz kéne menned. Nem szeretem, mikor így fuldokolsz. James a mellkasát dörzsölte, próbált levegőhöz jutni.

- Ez semmiség.

- Nem semmiség. Szerintem a galambok.

- Valószínű. - James igyekezett elterelni a beszélgetést a madarokról. Le akarta törölni az aggodalmat Mungo arcáról. - Kedves azért, hogy valaki aggódik értem.

Mungo lassan a vízbe süllyesztette az arcát, és megpróbálta elrejtetni széles mosolyát. Aztán előbukkant.

- Most már így van? Gondolod, hogy a barátom vagy?

- Csak ha te a barátnőm.

Mungo kifelé nyomta a térdét, James combjának belső oldalára. A szőke fiú tekergőzve megadta magát.

- Na jó. Nem mondjuk meg *azt* Ma-Maunak, de rendben, a barátod leszek, Mungo Hamilton, legalábbis a következő három napra.

Most meg ő feledkezett meg róla egy pillanatra. Ott feküdt, és a hátralévő időre gondolt, próbálta beosztani és eldönteni, hogyan fogja élvezni az édességét. Persze lehet még több belőle Mr. Jamieson látogatása után, de nem tűnt úgy, hogy ez számítana. Gyerekes érzése támadt - miért kell James apjának egyáltalán hazajönnie? James figyelte Mungo elsötétülő arcát. Megfordította a fiút a kádban, hogy végül a mellkasán feküdjön. A víz kilötyögött a szőnyegre.

- Najó, találkozatsz anyámmal, de csak egy percre - mondta Mungo.

Amikor James ismét megszólalt, a szája ott volt Mungo fülénél. Megfogta Mungo csuklóját, erősen tartotta.

- Jó. Talán járhatnék a te mamáddal, és lehetnék az új papád. Kettőt egy csapásra. Végül is elég furcsa kölyök vagy.

Mungo korán elment, hogy az anyja után nézzen, és ha kell, visszatartsa a keményebb ivástól. James tudta, hova jöjjön, és mikor. Az anyja megcsókolta, aztán a falatozó pultja alá tuszkolta, hogy a törzsvendégek ne lássák. Mungo alulról nézte, hogyan bővíti a vevőket pletykátöredékekkel és hamis mosolyokkal. Amikor lenézett őrá, a mosoly eltűnt az arcáról.

Ma-Mau titokban nagyokat kortyolt egy műanyag pohárból. Amikor nem nézett oda, a fiú megvizsgálta a poharat. Likőrbor volt benne, olyan szaga volt, mint a hideg gyógyszernek és a rothadt gyümölcsnek. Már régóta töltögethette ugyanazt a poharat. Az ajkán elkenődött a rúzs, és a pohár széle körös-körül rúzsos volt.

A falatozóban édes sült hagyma szaga terjengett. A késő éjszakai rádióműsorban soft rockot adtak Ma-Mau fiatalokából: Dr. Hook, Eric Clapton, Kenny Rogers. Mungo a műanyag hűtőtáskán ült, és az anyja odaadott neki egy doboz zsemlét.

- Ha már zavarasz a munkámban, akár hasznossá is teheted magad.

Az új dauerja merevebb volt, mint szeretne volna. Miközben a zsemleket krumplimasszával és zsíros császárhússal töltötte meg, a haját húzogatta, és a sziszegő rostély fölé tartva megpróbálta gőzzel kiegyenesíteni.

- Ez a Pauline egy ostoba picse! Volt pofája tizenennyolc fontot elkérni ezért. Ezért! A lakására mentem, és az összes kölyke a nyakamra mászott. Mire kijöttem, úgy néztem ki, mint Árvabaszó Annie. - Húzkodta, aztán visszahőkölt. - Holnapra meg kimegy. A francba!

- Csinos vagy.

Ügy nézett ki az anyja, mintha áramütést szenvedett volna.

- Még egy rendes csésze teát sem kaptam tőle.

Mungo a zsemle belét szedegette ki, és ette a puha tésztát. Egy műanyag késsel élénksárga margarint kent mind a két felükre. Azt hitte, jó munkát végez, elképzelte, hogy a sofőröknek tetszeni fognak a zsírtól csepegő zsemlei, de Ma-Mau rácsapott a kezére a szedőkanállal.

- Ne edd meg a zsemlet! És ne használj ilyen átkozottul sok margarint. A Nagy Ella mindjárt rám fog szállni. - Folytatta a dauerja kilazítását. - Különben is minek vagy itt? Pénz kell?

- Miért, neked van?

- Nincsen.

- Akkor azért jöttem, mert hiányoztál.

Az asszony megcsiklandozta a nyakát.

- Ja, gondolom. Sajnálom, kicsim. Rád szálltak az iskolában?

Mungo a margarint törölgette a pulóvere elejéről.

- Nem igazán. Remélem, hamarosan abbahagyhatom. Szakmát tanulhatok, vagy dolgozhatok valamit.

Ma-Mau melléje kuporodott, és rágyújtott. A pult alatt szívta el, ahol nem láthatták.

- Én szeretném, ha folytatnád az iskolát.

- Nem hiszem, hogy nekem való. Azt hiszem, munkával jobban boldogulnék.

- Akkor csináld azt, amit szeretnél. Nem kényszeríthetlek. Nagy hasznomra volt az iskola nekem is, mondhatom. - Rákacsintott. - De vigyázz, Mungo, mert ha az Iskolatanács rám száll, akkor én mondom, a lábad se éri a földet.

- Nem fog. Örülni fognak, ha a hátamat látják.

- Hát, már majdnem férfi vagy. Ideje felnőned, és eltartanod magad. - Nagyot kortyolt a félig teli pohárból. Amikor kinyitott egy üveget, hogy újratöltse, a Buckfast fémkupakja elgurult a zsíros padlón. - A rohadék!
- vonta meg a vállát, és jól meghúzta az üveget, mint aki úgy döntött, jobb mindjárt végezni vele.

Odanyújtotta Mungónak.

A fiú a fejét rázta.

- És szeretném, ha te sem innál.

- Ez csak egy kis ébresztő. Talpon tart egész éjszaka. - És hozzátette:

- És viccesebb leszek tőle. A férfiak szeretik a vicces nőket. Több borraivalót adnak.

Az összes alkohol közül, amit Ma-Mau kedvelt, Mungo a Buck- fast koktéltól tartott a legjobban. Hallotta, hogy a fiúk Ha-Ha csapatában „Fejbevert Kevert” néven emlegetik. Nagy alkohol- és koffeintartalmától az anyja káprázatos részeg lett, túlságosan felélénkítette ahhoz, hogy kiüsse. Mungo feltépett egy zsemlét, és a tésztás belét odanyújtotta neki. Ma-Mau eltolta a kezét.

- Nem látod az alakomat? Ha még kövérebb leszek, ennek az utánfutónak kipukkad a kereke.

A fiú a saját szájába tömte a kenyérbelet.

- Hogy van Jocky?

Ma-Mau hirtelen felélénkült. Megperdült, és kifeszítette az ujjait. Mungo mintha valami aranyos csillogást látott volna. Az asszony arcán

olyan izgatottság látszott, hogy a merev dauerral együtt szinte rázkódott.

- Istenem! Nem hiszem el, hogy még nem mondtam el! Jocky megtalált egy özvegyi jegygyűrűt, amit egy szarházi kis betörő próbált elsózni a zálogházán keresztül. Pénzjutalmat kapott, és még többet, megígértek neki egy lakókocsit két hétre Burntisland-ben. El tudod képzelni?

Volt egy lyuk a barna harisnyanadrágja vádliján. Mungo végighúzta rajta az ujját.

- Mehetek én is?

Ma-Mau kisöpörte a haját a homlokából, és egy kis fintort vágott.

- Ó, sajnálom, kisfiam. Még tart, amit a reggeli tévé mondott a mézeshetekről. Most *magunkkal* kell törődnünk. Ez nagyon fontos. - Belemarkolt a csípőjébe. - Jaj, ezek a harisnyák kinyírnak. Jobbat kellett volna kitalálnom, mint a rostély mellett állni, és megfojtani magam.

A fiú a lyukba dugta az ujját.

- Szabad?

Az asszony fűjt egyet, aztán bólintott.

- Rajta, csináld. Ha ettől boldog vagy.

Mungo érezte, ahogy a lába szőre az ujjaihoz súrlódik. Széthúzta a lyukat, és a szemek leszaladtak, végig a lábán, mint az esőcseppek. A többi ujját is bedugta a nyílásba, és széthúzta. A harisnya a bokacsontjától a szoknya széléig szétszakadt. Mungo lyukat nyitott a másik szárán, és azt is felszakította. Ma-Mau a pultba kapaszkodott, és megkönnyebbülten sikkantott. Gyerekkorában szerették ezt a játékot. Amikor a harisnyáján az elfogadhatónál több szem leszaladt, engedte, hogy a gyerekek széttépjék. Soha nem szakadt tovább az ágyékánál, vagy a lábujjakig, úgyhogy azt játszották, hogy a harisnya száránál fogva fölhúzták az anyjukat a székéből, vihogva végigrángatták a padlón, mígnem fehér, puha lába a szőnyegre puffant, mint csirkehús a hálószatyorból.

- Jaj, végre kapok levegőt! - lépett ki Ma-Mau a megsemmisült harisnyából. Visszahúzta a tornacipőjét. Föltette a lábát az alacsony polcra, kitépett néhány szőrszálat, és az ujját végighúzta egy gyulladt visszéren. - Ezt akkor kaptam, amikor téged cipeltelek. Micsoda erőszakos kölyök! Soha nem hagytad, hogy letegyelek.

Valami magára vonta a figyelmét a sötétben. Mungo látta, hogy kihajol, és fürkészhöz valamit a fluoreszkáló fényeken túl.

- Helló, fiacskám. Töltsék neked egy szendvicset?

Mungo felült, és kikémlelt a pult fölött. Ott állt idegesen toporogva a fénykör peremén. James Jamieson, egy forró fürdőtől kipirosodva, nedves és gondosan elválasztott hajjal. Mungo vigyorgott az igyekezetén, utólag majd ugratni fogja ezért.

- Ma-Mau, ő a barátom. Jamesy.

- Várj csak. Te találtál egy kis barátot? - Mungo a kemény vádlóját nézte, ahogy Ma-Mau kihajol a sötétbe, hogy kezét fogjon a fiúval. - Örülök, hogy találkoztunk, fiam. Maureen vagyok, Mungo nővére.

Mungo kinyitotta az utánfutó ajtaját, és kiugrott a sárba. Úgy látta, Ma-Mau kedvezően vélekedik Jamesről. Amikor azonban James elfordult, hogy Mungót üdvözlje, Ma-Mau megvakarta a füle tövét, és hangtalanul azt mondta: *Szégyen az ilyen.*

- Hogy kezdtetek együtt játszani? - kérdezte.

- Jesszusom, ne csináld! Mi *nem* játszottunk.

- Én nem tudom, hogy mondjátok. Szóval, mikor kezdtetek együtt bingóra járni? Bridzsezni? Kanasztázni? - Beképzeltén mosolygott. - Így már jó?

Mungo szeme lüktetni kezdett.

- Jamesnek van egy galambháza. Galambokat tenyészt.

Ma-Mau olyan képet vágott, mint aki mindjárt rosszul lesz.

- Én nem tudom, hogy bírjátok azokat a meredt szemű kis szörnyeket. Esküszöm, alig várják, hogy meglássanak, mindjárt

megpróbálnak leszarni. - Az ételkiadó nyíláson kihajolva nézte a szőkésbarna fiút. Mungo nem bánta volna, ha begombolja a blúzá. James tűrte, hogy szemügyre vegyék. Ma-Mau elismerően bólintott, és visszahúzódott a falatozóba. - Nézzük csak, Jimmy Jamieson fia vagy? - És mielőtt James válaszolhatott volna, a pultra csapott. - Persze hogy az vagy! Kitalálhattam volna. Szép nagydarab vagy, mint az apád.

James nem felelt, de látszott, hogy kellemetlenül érzi magát. Ma-Mau fogott egy műanyag poharat, és töltött Jamesnek a borából.

- Tessék, smároltam vele egyszer. Évekkel ezelőtt. Nagyanyád dührohamot kapott, amikor megtudta, hogy protestáns vagyok. De mindig hittem a vallások összebékítésében.

James fölnyúlt, és két kezébe fogta a poharat, mint egy áldozati kelyhet.

- Köszönöm, hogy megtette a magáét, Mrs. Hamilton.

Ma-Mau azonnal fölmelegedett a fiatalember iránt. Üdvözlésre emelte a poharát.

- Na most, Mungo, képzelj el, mennyire más lenne, ha Mr. Jamieson volna az apád. - Fújtatott és legyintett. - Nem, várj csak, mit mondtam? Képzelj el, James, milyen tök vicces lenne, ha én volnék a mamád. Na?

- Örölnék neki - hazudta James. A fogát már megfestette a bor. - Tetszik a frizurája.

- Látod? - Ma-Mau nem tudott ellenállni a bókoknak, mintha soha nem törődött volna azzal, hogy igazak-e vagy sem. Vádlón mutatott Mungóra. - Ő csak öt másodperce a fiam, és máris mondott valami kedveset. Nahát, így kell beszélni egy nővel.

Tizenkilenc

Amikor másodszor feküdtek le, az első láz mohósága megtört. Most nem volt sietség, nem volt önzés. Utána a hősugárzó fényében heverték, és csak akkor fordultak meg, amikor a hőség túl nagy lett. Az elektromos tüzet egy réteg hamis műanyag széndarab koronázta meg, amely igazi kandallót utánzott. A széndarabok alatt volt egy kis ventilátor, amelyik kavarta a levegőt, és mesterséges tűzfényt táncoltatott a mennyezeten. Mungo hanyatt feküdt a kék szőnyegen, és nézte a viliódzó lángokat. James elmondta neki, miért utálta meg az anyja ezt a tüzet. Szerette, amikor még gyerekek voltak, de ahogy a vég közeledett, azt mondta, a lángok a pokolra emlékeztetik.

Mungo szorosan tartotta. James az ujjait Mungo hasán sétáltatta. Megengedett magának egy kis ábrándozást, miközben képzeletbeli keringőjét járta a fehér hason, a csípője árkain és a szegycsontja emelkedőjén. Mungo bőre havas síkság volt, makulátlan üresség tája. James a hasa közepén húzódó vékony szőrsávot birizgálta. Ráfűjt, és azt mondta, füves mezsgyére emlékezteti két szántóföld között.

- Képzeld el, hogy valahol egy ilyen békés helyen élsz. Milyen lenne olyan messzire látni, amennyire csak bírsz, mindenütt csak a mezők, és egy lélek sincs mérföldeken át.

Kezdte idegesíteni Mungót, hogy a távozásról beszél. Itt akarta tudni Jamest, a mostban, nem a távolba meredve, az apja visszatérése miatt aggódva. Mungo végighúzta a kezét a testén, megpaskolta a fenekét.

- Miért mennél el? Ez mind a tiéd már.

- Az enyém?

Mungo bólintott.

James a tenyere élet használta. Végighúzta Mungo ragacsos hasán, mintha felhasítaná.

- Ez esetben mit gondolsz, mennyit kapok érte, ha felvagdossom, és felparcellázva áruba bocsátom?

- Semennyit. Senki másnak nem kell.

James a Mungo farkától vékony csíkban a köldökéig húzódó ágyékszőrt borzolgatta.

- Nemtom. Mit gondolsz, mennyi marhát legeltethetnék rajta?

- Mungo hasára hajtotta a fejét, és kicsit legelészett rajta.

Mungo elernyedte a könnyű csókoktól.

- Egyébként hová mennél, ha elmész? Edinburghba?

James lerogyott rá.

- Nem. Egyszer voltam ott a sulival. Négy font egy sajtos szendvics. Kibaszottul beképzelték. El tudod képzelni, mit mondanának arról, ahogyan beszélünk?

- London?

- Semmiképpen. Az *tényleg* drága. Amellett örült cirkuszok vannak arrafelé. Brixtonban meg ilyesmi. Durvábbnak tűnik, mint Calton. - Énekelni kezdte magában a „Guns of Brixton”-t, meglehetősen eltávolodva a tényleges dallamtól. - *Yeese kin crush us, yeese kin bruise us, but yeese Il huv tue answer to, ohahwoah, the Orange drums of Cahhl ton**

A Clashról Mungónak eszébe jutott Hamish; egyszer eszméletlenülre vert egy fiút, miközben a „Police and Thieves”-t énekelte. Mungo James szájára csúsztatta a kezét, hogy elhallgattassa. Aztán két ujját a szájába dugta, mert kíváncsi volt, milyen érzés. Megtapogatta arca puha húsát, hátsó zápfogai sérült taraját. Sokáig csöndben volt, eszébe véste ezeket a textúrákat.

James kiköpte a kezét.

- Ardnamurchan.

- *Ardna-micsoda?*

- Murchan. Ez egy kelta szó, *kifutni a tengerre*, vagy ilyesmi. Akkor mentünk oda, amikor a mama beteg volt. Ez volt az utolsó családi nyaralásunk. Csak az a békés, magányos kis darab Skócia, ahogy nyúlik bele hosszan a tengerbe. Határozottan több birka volt, mint ember, és az út olyan keskeny, hogy egyszerre csak egy autó tudott elmenni rajta. Volt egy nap, amikor a mamám túl rosszul volt ahhoz, hogy kimenjen, és egyedül mentem sétálni. Találtam egy békés öblöt, a sziklamarton kellett lemászni, hogy elérje az ember. Ijesztő volt, de láttam, hogy van lent valami a víz szélén. Amikor leértem, láttam, hogy egy csomó régi kőkunyhó, amit otthagytak, akik bennük éltek. Egy egész falu. Suty, volt-nincs.

- *Suty?* - kuncogott Mungo.

James átfordult, és folytatta a lusta legelészést.

- A legtitkosabb hely, amit valaha láttam. Van egy másik, kevésbé eldugott part a félsziget túlsó oldalán, amelyik patkó alakban bekanyarodik, és tökéletes, fehér homokos strandja van, meg kristálytishta vize egész évben. Fehér homok, tiszta fehér, mint a cukor. Engedték, hogy ússzak egyet, és kiúsztam egészen egy nagy szikláig meg vissza.

- A tengeri levegő jót tenne a köhögésednek.

- Igen, talán az lenne az a hely. Az öregem azt mondja, a gazdák nehezen kapnak ott segítséget, mivelhogy nagyon messze van. Megállt egy tanyánál, és megpróbálta rájuk sózni Geraldine-t, mert nyavalygott, hogy rosszul van a kocsiban.

Mungo beletúrt ujjaival a fiú lenszőke hajába. Szerette volna visítva megrázni. Ehelyett minden erejével azon igyekezett, hogy gondtalannak látsszon, és azt mondta:

- Ha megvárod, hogy tizenhat legyek, megoszthatjuk a költségeket. Olcsóbb lenne.

James abbahagyta a legelészést. További hat hónap, mire Mungo betölti a tizenhatot, félbehagyhatja az iskolát, és a szociális osztály nem jön utána. Egy egész élet.

- Mi van, ha nem tudok bujkálni a születésnapodig?

- *Tizennégy*, már csak tizennégy szárazföldi hét apáddal. Nem olyan sok, ha így gondolsz rá. - Föltartotta az ujjait. - Nézd, majdnem meg lehet számolni két kézen.

- Meg fog ölni, Mungo. Tudom, hogy igen. Mi van, ha nem húzom ki addig?

James megint Mungo hasára hajtotta a fejét, hozzádörgölte az arcát, mintha viszketne az orra. Mungo szerette nézni az érintetlen rózsaszínt a füle mögött, a búzaszínű haj enyhe göndörödését, és ahogy tucatnyi különböző színárnyalatban kúszik a tarkója felé. James testének összes általa fölfedezett meghitt részlete közül ez volt a kedvence. Szeretett arra gondolni, hogy ő az egyetlen, akit ez érdekel.

Egy fekete közepű mitesszer volt a nyakán; Mungo nekiesett a két körmével.

- Meg tudod tenni. Mostanáig már meg is tetted. Én bárhová elmegyek veled. De ha elmegyek, mielőtt betöltöm a tizenhatot, abból zűr lesz. Biztosnak kell lennem benne, hogy Ma-Mau rendben van. Nem löcsölhetem őt Jodie-ra. Mert abban is biztosnak kell lennem, hogy Jodie bejut a főiskolára. Keményen megdolgozott érte.

- Úgy láttam, Ma-Mau jól van.

- Nem láttad jól elázva. Ha Jocky végez vele, valakinek ott kell lennie mellette.

James átfordult, hogy szemben legyen vele, hitetlenkedve sandított rá.

- Calhoun Csirke.

- Mivaan?

- Calhoun Csirke lesz. Most értem már.

- Ne mondd ezt.

- Pontosan látom, mit akarsz, és az nem jó. Ha nem vigyázol, itt ragadsz vele, Ma-Mauval, örök életedre. Egy kis agglegény a harmadik emeleten a szegény mamájával, aki kapucnis kabátban csoszog bevásárolni. Egy szenvedő Jézus. A nap legjobb része az lesz, mikor a hentesbolt előtt állva társalogsz a többi nyanyával az időjárásról. Aztán hazaviszed a halvacsorádat hálószatyorban, és minden reteszt bezársz magad mögött. És miért?

- Őérte.

- Akkor olyan számár vagy, amilyennek látszol.

- Te ezt úgysem értheted. - Nagy lélegzetet vett, mintha visszaszívhatná a kegyetlen szavakat. - Sajnálom. Sajnálom.

Érezte, hogy James merev lesz, mint a deszka.

- Aha. Én is sajnálom, hogy meghalt a mamám.

- Nem úgy értettem.

James mogorván nézett rá.

- Tegyük föl, tudok várni. Tegyük föl, keményebben próbálkozom a lányokkal a szökökútnál. Aztán meglátjuk, sikerül-e valaha is felnőnöd.

- Aha. Tedd ezt. Ha muszáj. - Hirtelen azt szerette volna, ha James magára hagyja, de nem kellett kérnie, mert James fölkel, és letörölte a habot a szája sarkából. - Hogy tudsz ilyen lenni?

- Milyen?

James előrehajolt, és kikapcsolta a villanymelegítőt. A lángok a mennyezeten meglibbentek és elhaltak.

- Az isten szerelmére, Mungo! Mintha részeg lennél. Elfelejtetted, mi a helyzet odakint? Ha tudnák, leszúrnának minket! A tőküinktől az állunkig fölhasítanak, elég volna, ha szóba hoznak minket a kocsmában.

- Tudom.
- Annyit se számítunk a szemükben, mint a szar.
- *Tudom.*
- Azok a csajok. Azt csak miattad csinálnám.
- *Miattam?* Én soha nem kértelek rá.

A fiúk egymásra meredtek. James arca elszíneződött, a rést piszkálta a metszőfogai között.

- Hát nem látod? Miattad rostokolok itt, és akkor be kell tartanom a szabályait. Ha a házában lakok, muszáj megpróbálnom.

Ez egy trükk volt, Ha-Ha trükkjeire hasonlított. Csak a te érdekedben. *Blabla.* Csak azért teszem ezt, mert te kértél meg rá. *Blabla.* Majd megköszönöd még nekem. *Blabla.*

Még távolabb húzódtak egymástól; csupa éles sípcsont, üreges kulcsont, kék-fehér bőrbe csomagolt szögletes csontok, semmi más. Úgy sodródtak a tengerészkék szőnyeg tengerén, mint leváló, egymástól távolodó jéghegyek. Mungo a ledobott ruhájáért nyúlt.

- Hova mész?
- El.
- Ne.
- Ne mondd meg, baszki, hogy mit csináljak.

James megragadta a bokáját, és elkezdte maga felé húzni a szőnyegen. A szőnyeg égette. A teste megtelt elektromossággal. Nem tudta biztosan, mit érez, annyit tudott, hogy szeretne az arcába rúgni, de még jobban, mérhetetlenül jobban szeretne volna, ha magához szorítaná.

James átkarolva tartotta Mungót, míg a rángás megszűnt, és alábbhagyott benne a menekülés vágya. Egy ideig dulakodtak. Megpróbálta fölemelni Mungo állát, hogy a szemébe nézzen. De Mungo újra és újra kiszabadította magát, és a melléhez szorította az állát. Nem akarta, hogy érveljenek neki. Nem akart felnőtt lenni.

- Ne légy ilyen kibaszott szeszélyes.

- Könnyen beszélsz - mondta Mungo, csakhogy a szája James izmos vállához szorult, úgyhogy amit mondott, érthetetlenül hangzott.

- Mivaan? Mivaan? - csiklandozta meg James.

Csak még egy mosolyt szeretett volna. Mungo nyálat csurgatott a bőrére. James nem törölte le a válláról, nem kérte Mungót, hogy mozduljon, még akkor sem, amikor a karjuk elzsibbadt, és a lábukat mintha tűkkel szurkálták volna. Sokáig egymásba csavarodva ültek, elég sokáig ahhoz, hogy a szoba kezdjen kihűlni. Egy fagyaltoskocsi távoli dallama hallatszott. James megcsókolta Mungót.

- Nincs miért aggódnod. Most te vagy a csajom. Amíg velem nem tudsz jönni. Megteszem, amit tudok.

Mungo bordái közé nyomta az ujját, némán zongorázott rajtuk, le-föl húzogatva, mintha Mungo harmonika lenne.

A boldogság maradék három napja a végén kettő és negyed lett. Mungo csalódottnak, megrövidítettnek, becsapottnak érezte magát. Egész nap az volt az érzése, hogy megfosztották valamitől, amit megígértek; mint amikor valaki kiválasztja a legnagyobb zacskó burgonyaszirmot, kinyitja, és főleg csak levegő van benne.

- Biztos, hogy jönni akarsz? - kérdezte James.

Negyedszer kérdezte meg ugyanazt. Már alkonyodott, és a parkban sötét lett. Távol az utcalámpák borostyánsárga fényétől az este vizenyős szürke volt.

- Igen - felelte Mungo.

Tudta, ha nem megy, ha elbújik otthon, akkor a borzalmak, amelyeket el tudott képzelni, milliószorta rosszabbak volnának.

A két fiú ugyanattól az olcsó arcvíztől illatozott. Hónaljukban aeroszolos dezodor, amit olyan vastagon vittek föl, hogy csúszós volt az ingük alatt, mint a tejszínhab. James vállával megtaszította Mungót, és lelökte az útról.

- Figyelj, ne gyötörd magad, rendben? Nekem át *kell* esnem ezen.

- Miattam ne aggódj - próbált mosolyogni Mungo, és rájött, hogy nem tud. - Lehet, hogy egy „kettőt egyért” spéci változatot akarnak. Lősz egy csajt, egyet meg ingyen kapsz.

- Javaslom, hogy válaszd a hűségprogramot. - Nevetett, zöld szeme csillogott. - Aztán fuss olyan kibaszott gyorsan, ahogy csak bírsz.

A parkban még csak most kezdtek kibomlani a tavaszi levelek. A hideg eső elállt, de még minden csöpögött. Fekete ösvény kanyargóit a fűben, mint egy hajlékony nyelv. A lányok a szökőkútnál egy elkorhadt pad támláján kuporogtak, bólogatva és bamba szemmel, mint a fázós galambok, amelyek arra várnak, hogy egy nyugdíjas jöjjön arra egy kenyérvéggel. Férfimelegítőiket lehúzták kinőtt iskolai szoknyájukra, a hajukat zselézték, és félresimították az arcukból. Mindegyiknek vékony és merev frufruja volt, amit egy kerek kefével csavartak föl, és belakkoztak. Most úgy állt ki és kunkorodott fényes arcuk fölött, mint a napellenző a boltok homlokzatán.

- Mit hoztatok nekünk? - kérdezte Nicola, a legnagyobb a három lány közül.

James kiürítette az anorákja zsebeit, elővett egy kis üveg MD 20/20-as likőrbort, egy tízes csomag Embassy Light cigarettát, az anorák ujjából meg az *NME* magazin egyik összegöngyölt számát, borítóján a dicsfény övezte Morrissey-val. Mindezt letette a padra, és hátralépett.

- Ez egy régi szám. Ki ez a borítón? - kérdezte Nicola, a szája a fogszabályozó drótjaitól mint egy ketrec.

James nővérének az egyik magazinja volt, most már majdnem tízéves. Nicola utálkozva nézegette Morrissey-t, azt mondta, jobban szeretett volna valamit a Take Thattal, az EMF-fel vagy a Shamennel.

- Ideje tudni valamit a klasszikusokról is.

- Ugyanazt szereted, mint Eileen nagymama - fújta Nicola. - Egyébként már azt hittem, hogy ejtettél minket.

- Aha - értett egyet a legkisebb és legcsinosabb lány. A bőre tiszta és halvány volt, mint a holdfény, finom csontjaival még fiatalabbnak látszott, mint amilyen volt. Az arca arról árulkodott, hogy még ismerkedik a sminkkel, olyan volt, mint egy gyerek, aki az anyja toalettasztalkájánál kifestette és kirúszosza magát. De beleszívott a cigarettájába, és amikor megszólalt, a hangja férfiasán mély volt. James később elmesélte Mungónak, hogy Ashley-nek hét bátyja van otthon, és olyan a szája, mint egy kocsmá az örökrangadó napján. - Tiszta szégyen így megvártni három szép csajt. A seggem telement szálkával ezen a pádon, csak mert itt ültem, és vártam, hogy Szárnyascsavár herceg megjelenjen.

Mungo látta, hogy James a gyapjúsapkájával babrál.

- Betegek voltak a galambjaim.

- Senkit sem érdekelnek az ostoba galambjaid. Ez milyen ciki. - Ashley a park kapuja felé pillantott. Aztán ásított. - Elmehettem volna Jimmy Fitzsimmonsszal. A nővére kapott egy új napágyat.

- Ne mondd ezt - mondta James. - Tudod, hogy szerintem édes vagy, mint a méz.

Mungónak vissza kellett volna vonulnia. Tudta, miért van itt - ő könyörgött Jamesnek, hogy vele jöhessen -, mégis bántotta, hogy ez az ajak valaki másnak mond édes szavakat. Ashley tekintete rásiklott.

- És ki ez a kis buzi?

James bemutatta.

- Azt mondja, hogy kedveli Angélát - bólintott a lány felé, aki eddig nem szólalt meg.

- Én *Angelique* vagyok. - Így ejtette: *An-dzsa-li-ki*. - Jegyezd meg! - Unottan végigmérte Mungót. Az csak futólag ismerte az utcáról; furcsa módon kitűnt német nyelvből, s tovább tudott úszni, és tovább bírta ki a víz alatt, mint akármelyik fiú a telepen. - Ha-Ha testvére vagy? Megmondtam neki, hogy ne hajtson Sammy-Jóra. Azért kellett neki egy

kölyök, hogy megszabaduljon az anyjától, és saját tanácsi lakást kapjon, ezt mindenki tudja.

- Sokáig kell majd várnia - mondta Mungo. - Nem mehet el otthonról, míg tizenhat nem lesz, és még akkor is az anyjának kell kidobnia, hogy érzelmi válsága legyen, vagy ilyesmi.

- Aha, ezt mondtam neki én is. Hiszékeny picsa - nevetett keserűen a lány. Már megenyhült Mungo iránt. - Sokkal jobban nézel ki, mint a bátyád.

- Jobban csókolsz, meg minden? - kérdezte Nicola, aki még kartávolságban tartotta Morrissey-t.

Az összes lány visítva nevetett. Hirtelen megint tizenöt évesek voltak, végtére is csak gyerekek.

- Ő mit hozott nekünk? - kérdezte Ashley.

James keze már a térdén volt, ajka a fülcimpájától a finom nyaka felé tartott.

Mungo három tábla Terry's mentás csokoládét ásott elő az anorákja zsebéből.

Nicola azonnal lecsapott rá.

- Mi ez? Még nem is vacsoráztam. Anyám a kórházban van a kisöcsémmel. Lenyelt egy húsvéti díszet.

James szája Ashley-ére tapadt. A szájuk olyan nagyra nyílván zárult egymásra, hogy Mungo látta, az izmok megfeszülnek James állkapcsán. Inkább marcangolás volt, mint csokolózás, de Ashley elalélt, élvezet kis nyögésekkel bátorította. Cigarettaájának hamuja megingott, és a vizes talajra hullott.

A többi lány ette a csokoládét, és egymásnak adta a borosüveget.

- Figyelj, ha kevered, olyan íze lesz, mint az egyik olyan menő koktélnak.

Mungo a nedves ösvény közepén állt, és igyekezett nem nézni Jamesre. A lányok a magazint lapozgatták, a réges-rég feloszlott

popegyüttesek elavult hajviseletén nevetgéltek, és tudomást sem vettek Mungóról. Biztosra vette, ha elsétálna, senki sem hívná vissza. Angelique néha rápillantott, és figyelte egy pillanatig. Arcát csinos, vörös szeplők pettyezték.

- A mamám azt mondja, ruletted van.

- Rulettem?

Angelique gyors egymásutánban fél tucatszor pislogott. Nyelvét féloldalt kilógatta, mint egy akasztott kutya.

-Van?

Mungo a Parade-en elrobogó emeletes buszt nézte. Az emeletére képzelte magát, amint valahova megy, bárhova, el innen. Nem tudta, van-e Tourette-szindrómája, nem akarta tudni. Amikor a pislogása és a rángása először feltűnt, Jodie elvitte egy orvoshoz. Dr. Chaudhry nem látszott túl aggodalmasnak. Megkérdezte Mungót, stresszesen él-e, vannak-e különösen szorongós időszakai. Jodie elkezdett nevetni, nem a szokásos affektálásával, hanem ideges vihogással, ami annál rosszabb lett, minél inkább igyekezett elfojtani. Ez ragályos volt, Mungo is elkezdett nevetni a nővére láttán, aki küszködve igyekezett visszanyerni az önuralmát. Dr. Chaudhry megsértődött, és azzal vádolta őket, hogy az idejét fecsérlik. Jodie egyszer csak összeszedte magát, elnézést kért, és azt mondta, igen, azt hiszi, Mungónak stresszes az élete, és ebben nincsen semmi új.

Az orvos azt mondta, hogy az arcizmok rángásában nincs semmi, ami miatt aggódni kellene, még nem. Azt mondta, Mungónak több vitamint és magnéziumot kell fogyasztania, de ha hat-kilenc hónap alatt nem múlik el, jelentkezzenek megint, mert lehet idegkárosodás jele vagy Tourette-szindróma. Tizennégy hónap telt el, és Mungo nem ment vissza a doktornőhöz. Jobban szeretne volna nem tudni, és a tudatlanok halvány reményével élni; fohászkodni, hogy egy napon majd elmúljon, ugyanúgy, ahogy a kamaszkori pattanásai is elmúltak.

- Nem tudom - mondta a lány kérdésére.

Ebben a pillanatban öt férfi bukkant föl az ösvény tetején. A lombsátor alatt haladtak, a halvány nappali fény hol megvilágította őket, hol nem. Mindegyiknek egyetlen golfütő volt a vállán, és ó-lábukkal a fiatal szerelmesek felé lépkedtek. Mungo megdermedt. James abbahagyta Ashley marcangolását, és a közeledő férfiakat figyelte, próbálta megállapítani, vagányok-e vagy tényleg golfozók. A két fiú lába észrevétlenül megfeszült. Amikor a férfiak odaértek, egyikük meglendítette az ütőjét, mintha bozótban akarna utat vágni. Mungo hátralépett a fűre, és a férfiak baj nélkül továbbmentek. Mungo és James egymásra nézett. Nem vették le a szemüket a férfiakról, míg azok el nem tűntek.

- Szóval melyikünk tetszik neked? - kérdezte Angelique.

- Tessék? - fordult Mungo a lány felé. Megvonta a vállát. - Szerintem mind a ketten aranyosak vagytok.

- De nem csókolózhatsz mind a kettőnkkel, nem vagyunk perverzek.

- Nekem kell vele mennem - mondta Nicola, akinek a csokoládé a fogszabályozójára ragadt. - Én smároltam a bátyjával.

- Mi ez, családi számla?

- Nem. Csak arról beszélek, hogy már mindenki tudja, voltam egy Hamiltonnal. Ez itt nem számít egy teljesen más személynek. Olyan, mint egy fél pont, vagy ilyesmi. Nem olyan rossz.

- *Wie du willst* - mondta Angelique nyers németiséggel. Fölvette megint a magazint, és lapozgatni kezdte. - De nem fogom a gyertyát tartani nektek.

Nicola ellépett a pádtól, és a karját nyújtotta, mintha a fiú táncra kérte volna. A határozottsága megrémítette Mungót. A lány az ösvényen túl valami sáros helyre vezette, amelyet sűrű rododendronbokrok vettek körül. Derengő homály volt odabent. A lány habozás nélkül hozzányomta a testét, és átölelte.

Nicola egy fejjel magasabb volt, mint James, Mungónak homorítania kellett, és lábujjhegyre állnia, amikor a lány szája felülről az övére záródott. Friss almasampon illata volt, és mintha egy dohányosokkal teli házban lakott volna. Érezte a fogszabályozója recés életét, amikor a lány akkorára nyitotta a száját, mint egy szemeteskanna fedője.

Mungo igyekezett lépést tartani vele, elkezdett ezertől visszafelé számolni. Kilencszáznegyvennégyenél tartott, amikor a lány eltolta magától. Elkezdte a csokoládés száját nyalogatni, mintha olyasmit ízlelt volna, ami nem tetszik neki. Rámeredt a sötétben. A valahol a távolban elhaló nappali fény utolsó sugara megcsillant a pupilláján.

.....

* „Összetörhetsz minket, összezúzhatsz minket, de válaszolnod kell, ó, Calton orániai dobjaira.” A Clash nevű angol punk-rock banda számának módosított és skót nyelvjárásra átírt szövege.

Húsz

Mungo mindjárt a kanyaron túl állt az úton, és nézte őket a szemetelő esőben. Lecsípett egy darab zöld festéket a rozsdásodó kerítésről. A nevetgélő lányokat nézve a szilánkot a körme és a körömágya közé nyomta, és összeszorította a fogát, amikor a festékpikkely a puha bőrbe fúródott.

A lányok egy csomóban álltak a száraz kapualjban. Dulakodtak egymással, ketten befelé nyomakodtak, miközben a legkisebb próbálta feltartóztatni őket. Úgy nézett ki, mintha verekednének, de vidáman visítotak, és olyan hangosan beszéltek, hogy az ablakokba odagyültek az asszonyok. Nicola könnyedén átnyúlt Ashley feje fölött, és ujját az ócska lépcsőházi csengőn tartotta. A kaputelefon pitegett. A hang végigfutott a keskeny utcán, *tvííí-ííí-ííí, tvííí-ííí-ííí, tvííí-ííí-ííí*.

- Megöllek - sziszegte Ashley, de szemlátomást el volt ragadtatva. Megfordult, hogy elfusson, de Nicola elkapta az anorákja kapucniját úgy, hogy gyűrűkkel díszített ujjait az arcára szorította, elég széles rést hagyva, hogy figyelhesse, mi történik. - Megöl a szégyen.

- Halló, van ott valaki?

Ez James hangja volt, olyan barátságos, amilyennek bizonyára a randivonalon maszturbáló férfiak is hallották.

A lányok fölváltva visítotak a kaputelefonba szerelmi vallomásokat, illetve tudósításokat arról, hogy Ashley megőrül a szenvedélytől. Ashley próbálta befogni a barátnői száját, de azok kiszabadították magukat, és ez olyan ütközet volt, amit Ashley nem igazán akart megnyerni.

- Ha kijössz a parkba, Ashley azt mondja, enged *mindent*, amit csak akarsz tőle.

- Jajj, istenem - visított Ashley. - Nem hiszem el, hogy ezt mondjátok neki!

Mungo a többi ostobaságot nem hallotta. Túlságosan lefoglalta az emeleti ablak figyelése. Mr. Jamieson a nadrágzsebében tartotta a kezét. A hátát büszkén kihúzta, hintázott a sarkán. Állt az ablakban, és figyelte, ahogy a bolond lányok szerelmet vallottak a fiának. Mungo látta, hogy mosolyra húzódik a felső ajka.

- Megint megrágtad a tévé távkapcsolóját? - csapott le rá Jodie. Nem kérdés volt, a nővére nem is várt rá választ. A fiú többnyire nem volt tudatában, hogy csinálja, de szerette rágcsálni a szürke távkapcsolót. Pontosan beleillett a szájába, egészen hátra tudta tolni, és a zápfogaival szorította, míg jobban nem érezte magát. A műanyag megnyugtatóan nyiszorgott, és elég erős volt ahhoz, hogy teljes erőből harapja, míg remegni nem kezd az erőfeszítéstől. A távkapcsoló morzsolása a zápfogai között egy pontba gyűjtötte a testén átfutó áramot. Egy ideig nem csinálta. De ezen a délutánon ismerős vigaszt talált benne. Jodie méltatlankodva a szoknyájába törölte.

Hat könyv volt kiterítve a szőnyegen: három képzőművészeti könyv, egy számárfüles regény, egy kézikönyv a sárkányrepülésről Fair Isle-on és egy másik a hagyományos skót szőttesekről. Mindegyik könyv egy adott lapon volt kinyitva, és Jodie valamelyik személyes tárgyával leszorítva. Félkörben rendezte el őket.

- Mik ezek? - kérdezte durcásan a fiú.

- *Ezek* könyvek - pislogott egyet Jodie nagyon lassan.

- Mit akarsz csinálni velük?

- El fogom olvasni őket.

- De hogyan?

Jodie úgy nézett rá, ahogy fáradt nők néznek ostoba fiúkra; nehéz lett volna megmondani, hogy őt sajnálja-e, vagy magát, amiért el kell őt viselnie. Megviseltnek látszott a munkaruhájában. A fagyialtos egyenruhája prúd és régimódi volt a málnaszínű zsinórjaival és csipkés gallérjával, de Mungo látta, hogy ráférne egy vasalás, és elhatározta, hogy kimossa neki. Jodie még viselte a hajcsatokat, amelyek a papírkalapját tartották, és most, ahogy kivette őket, azokkal mutatott a könyvekre.

- Valójában neked hoztam a könyveket.

- De hogyan?

- Ne beszélj így. Az isten szerelmére, *miért*, és nem *hogyhogy*. *Miért* hoztam neked őket. Úgy akarsz beszélni egész életedben, mint egy kis lakótelepi gyagyás?

Mungo lerúgta a tornacipőjét.

- Nem tudtam, hogy ekkora szégyent jelentek neked.

- Nem akarsz elérni valamit az életben, Mungo? - Jodie-nak kezdett elfogyni a türelme. - Az istenit. Azért hoztam ezeket, mert beszélnem kell veled.

Nehézkesen lehuppant a padlóra. Beült a félkörbe, és az egyik könyvet odatolta elé, mint egy ouija-táblát. A könyv fehér borítóján különböző színű, egymásra helyezett dobozok voltak láthatók: *Ellsworth Kelly*, *Modern Művészeti Múzeum*. A borító már sárgult, de amikor Mungo megvizsgálta a borító belsejét, a könyvtári jegyről kiderült, hogy most vették ki először.

- A Mitchell Könyvtárból kellett megkérnem egy példányt. Némelyik könyvre ezek közül hónapokig vártam.

Mungo átlapozta a könyvet; egyik oldalt a másik után rendezett sávok vagy szigorúan szabályos vonalak töltötték meg. Vékony vonalú derékszögek olvadtak össze mintákká és árnyalatokká, ahogy egymásra

másolódtak. Nagyon szabályozott módon. A fiú ezt megnyugtatónak találta.

- Miért csinálod ezt?

Jodie sóhajtott. A táskájába nyúlt, és egy hivatalosnak látszó levelet vett elő. Miközben átnyújtotta, rövid tömondatokban beszélt, szinte mintha úgy könnyebben lehetne érteni.

- Fölvettek. Feltétel nélkül. Szeptemberben kezdek. Egyetemre megyek.

- Igen. Biológia szakra.

Mungo nekiesett, és a testsúlyával összenyomta. Érezte, hogy a nővére ellazul alatta, mintha addig merev lett volna a feszültségtől. A pamlagnak döltek, a lány viszonzta az ölelését.

- Ez piszkosul izgalmas - énekelte Mungo a hajába. - Én tudtam. *Én tudtam!*

Amikor felültek, a lány megkönnyebbülten sírva fakadt. Az arca könnytől fénylett, a haja nedves arcára tapadt.

- Istenem. Örülök, hogy örülsz. Aggódtam. A múlt héten kaptam a levelet, és nem volt kinek megmondanom. *Hááá-há.*

A fiú az arcát csipkedte, mert James emlékét büntudat színezte át. Mohó volt ezzel a három nappal. Önző volt.

- Csak egy percet várj, rendben? - Mielőtt a nővére tiltakozhatott volna, kiperdült a szobából. Amikor visszajött, egy tálcán toronymagas szendvicset hozott. Nyolc réteg fehér kenyér, és köztük vastagon felkent málnadzsem. Mungo nagyjából kör alakúra faragta, aztán négybe vágta. Egy félig leégett kék születésnapi gyertyával koronázta meg a tortát.

Jodie összecsapta a kezét, és megszámolta a lelapult kenyérszeleteket.

- *Huit-feuille.* Gratulálok a konyhafőnöknek!

- Nemtom, mit hablatyolsz, de ha becsukod a szemed, lefogadom, pont olyan íze van, mint a Viktória-tortának.

Törökülésben helyet foglaltak a szőnyegen, és Mungo tapsolt, miközben Jodie elfújta a gyertyát. Nem árulta el az öccsének, mit kívánt. Próbáltak megenni fejenként egy szeletet, de csak Mungo jutott tovább az első falatnál, skarlátvörös dzsem gyúlt mosolygó szája sarkába.

- Az vagy, az leszel, doktor? - próbált enni, beszélni és levegőt venni egyszerre.

A lány az édes szendvicset csipegette.

- Nem, az óceánról szeretnék tanulni. Tengerbiológiára fogok specializálódni. Azt hiszem, ezt az egyet a hájas Gillespie-nek köszönhetem. Annyit voltam az ayri parton, és rájöttem, hogy semmit sem tudok a tengerről.

- Nem lehetne, hogy David Attenborough-t nézve tanulsz a tengerről? - Mungo még több kenyeret tömött a szájába. - Mellesleg kíváncsi vagyok. Meddig tart? Busszal fogsz menni?

- Hova? A tengerhez?

- Nem. Az egyetemre. A városban át kell majd szállnod, tudod. Jodie eltolta maga elől a tányérját.

- Nem fogok buszra szállni.

- De hát *nem gyalogolhatsz* olyan messzire.

Nem tudta elhinni, hogy a nővére ilyen ostoba. Jodie soha nem volt ostoba.

- Nem, igazad van. - Megtörölte a szája sarkát. - A West Endre kell költöznöm. Egy lakóközösségbe a többi hallgatóval.

James képe merült fel a fiú elméjében.

- De én nem tudok elköltözni.

- Tudom - simította el a haját az arcából a lány. - A közösségben egyágyas szobák vannak. Egyedül kell mennem. Neked itt kell maradnod. *Hááá-há.*

- Á!

Többféle érzelm keresztezte egymást a fiú arcán. A boldogság hitetlenkedésbe csapott, és a végén azzal próbálta leplezni az ellenkezését és a zavarát, hogy ajkát és szemhéját sztoikusán megmerevítette.

- Mungo, te mindenhol vérzel - ugrott talpra Jodie. Vér volt a szőnyegen és Ellsworth Kelly könyvén. Jodie utálta, ha egy könyvvel történt valami. A saját könyveit rendszerint biztonságban tartotta a hálósobájában, biztonságban attól, hogy második életükben teaalátétekként vagy hamutartókként szolgáljanak. Jodie a kezébe fogta a fiú vérző kezét. - Egy darab fém fűrődött a hüvelykujjadba.

- Tényleg?

- Mungo, hogyan nem érezted?

Jodie a fogával húzta ki a festékszilánkot a körömágyból. Gondolkodás nélkül a szájába vette az egész ujjat, és kiszívta belőle a vért. Mungo érezte, ahogy a lány gyors nyelve a körme élét piszkálja. Kihúzta a szájából, és közelről megszemlélte.

- Átkozott ostoba fiú. Hogyan nem tudtad, hogy egy darab fém van a körmöd alatt? Tetanuszoltást kell kapnod.

- Nem fáj.

Jodie nyomkodta a körmét, megvizsgálta, nincs-e benne még rozsdá, és letörölte a szivárgó vért.

- Mikor is mész el?

- Micsoda?

A lány a hüvelykujj miatti aggodalmában már megfeledkezett a nagy újságról. A fiú arcát korábban elárasztó boldogság elenyészett. Az arca már rángott, miközben a szeme vörös lett a fájdalomtól, amelyet titkolni igyekezett a nővére előtt.

Jodie Ma-Mau foteljába ült. Maga felé húzta Mungót, aki eleinte ellenkezett. De Jodie szorosan tartotta.

- Ugyan már. Soha nem leszel túl nagy ahhoz, hogy megöleljelek. - Az ölébe húzta az öccsét, és magához szorította. Már sokkal magasabb volt nála. Hosszú lábát egymásba fonta, és mindketten összegömbölyödtek, mint két sziámi macska, a repedezett fotelba fészkelődve. - Túl nehéz vagy már ehhez. - Megfogta a vérző hüvelykujjat, és az öccse szájába dugta. Az szopogatta egy ideig. Érezte a nővére nyálát, olyan volt, mint az édes málnadzsem. - Az én kisbabám felnőtt.

- Megláfogafhaflak? - kérdezte Mungo a vérző ujját nyalogatva.

- Amikor csak akarsz. Akár meg is lovagoltatlak idegenek előtt, mint most, ha akarod.

A fiú a lány lófarokba fogott hajával játszott.

- Nagyon ügyes vagy, Jodie. Dicsőséget hoztál magadra. Nem akarom elrontani.

A lány a lábával a padlón fekvő könyvekre mutatott. Azt hiszem, beszélhetnénk valamiről, ami talán meghozza a kedvedet.

A fiú kivette az ujját a szájából, hogy lássa, vérzik-e még. Már nem, de azért tovább szopogatta. Elkezdte harapdálni, rágni, próbálgatni, aztán a zápfogai közé szorítani.

- Szeretsz rajzolni, nem? Talán azzal kezdhetsz valamit, ha otthagysz az iskolát.

Mungo a könyvekre nézett. Aztán megint lehajtotta és a válla közé húzta a fejét.

- Nem. Én nem vagyok olyan klassz, mint te.

Jodie hallotta, hogy a zápfogai csikorognak a hüvelykujján, és fölborzolta a haját a tarkóján.

- Klasszabb vagy, mint gondolnád. És tök tehetséges. - Megszorongatta az öccsét. - Hé! Ez Ma-Mau miatt van?

Mungo nem válaszolt. Jodie látta, hogy az öccse szeme a lehalkított tévére siklik. Valamitől elborult a tekintete.

Nem kellett megkérdeznie, hogy Ma-Mau-e az oka. Ezzel a fiúval minden az anyja miatt van. Az anyjáért él úgy, ahogy az anyja sohasem őerte. Mintha Ma-Mau bábjátékos lenne, és a fiú összekuszált, összegubancolódott zsinórait a kezében tartaná. Ő hatotta át minden gesztusát: a félénk mosolygását, a kirojtosodott idegeit, a szorongó harapdálását, az aggodalmát, a kellemességét, a módot, ahogy a legkisebb lesz mindenütt, ahova belép, az éber figyelmet, amikor megszólalni készül, és a kedvességet, a nagy-nagy szeretetet.

Jodie gyakran csodálta, de főleg utálta ezt: ahogy elárasztja a szeretetével Ma-Maut, nem számítva a viszonzásra. Vagy talán abban a reményben halmozta egyre, hogy egy töredékét visszakapja, mintha a szeretete valami leértékelt valuta lenne. A csajokra kellett gondolnia a háztartási osztályban, ahogy visszajönnek a nyaralásból gyöngyökkel a hajukban és elől lebarnulva az orruk hegyétől a fájdalmasan lüktető combjukig. Két hét Benidormban, és már arról beszélnek, hogy milliomosok, de ez az újsütetű gazdagságuk pesetában értendő, és Jodie tudja, hogy pontosan ugyanannyit érnek, mint amennyit mindig is értek.

Mungo képessége a szeretetre iriggyé tette. Ez a szeretet nem önzetlenség volt, egyszerűen nem tudott másmilyen lenni. Ma- Maunak olyan kevés kellett, ő pedig túl sokat adott, úgyhogy az egész szörnyű pazarlásnak látszott. Aratás, mikor senki sem vetett, olyan szőlő termése, amelyet senki sem gondozott. Évekkel azelőtt el kellett volna fonnyadnia a szeretetének, mint az övének, mint Hamishének. De Mungóban ott volt mindez a szeretet, és csak ott hevert, mint az érett gyümölcs, és senki nem vette a fáradságot, hogy összeszedje.

Campbellné egyszer azt mondta, Mungo képessége a megbocsátásra bibliai mértékű, de Jodie-t nem nagyon érdekelte a Biblia, úgy vélte, ostobaság az öccsétől, hogy ilyen könnyen hagyja magát kizsákmányolni. Azt gondolta, ez kicsit szomorú, kicsit gyenge dolog. Az öccse minden szeretetét és megbocsátását egy kacér kis nőre

pazarolja, aki legelőször és legutoljára és a kettő között is magára gondol. Szörnyű anya. Jodie nem szerette ezt más nőkről mondani, de ő az. Szörnyű. Hamish tudja ezt. Jodie tudja ezt. Kíváncsi volt, Mungo mikor fog rájönni.

Mungo akkorát sóhajtott, hogy neki rázkódtak a csontjai. Láta a tévé képeit áttetsző szivárványhártyáján tükröződni; a pupillája kitágult, a szeme a semmibe révedt.

- Szeretném, ha beszélnél hozzám, Mungo.

- Minden egyes nap beszélek hozzád - felelte a fiú anélkül, hogy ránézett volna.

- Nem. Azt szeretném, ha elmondanád, mit érzel.

- Mit érzek? - Egy pillanatig gondolkodott. - Megint éhes vagyok. De nem tudom rávenni magam, hogy fölálljak.

Jodie eltolta magától.

Ő volt Ma-Mau legkisebb fia, de a bizalmasa is, a társalkodónője és a kifutófiúja. Az egyetlen hízelgő tükre és kamasznaplója, a villanypaplan, a lábtörlője. A legjobb cimborája, a kutyája, amit alig sétáltatott, és a legnagyobb románca. Ő volt a vigasza egy nyomott reggelen, az egyetlen nevetés a hallgatóságában. Jodie eltolta megint, de Mungo csak morgott, és még jobban rátekeredett.

Az öccse volt az anyja kis holdja, legmelegebb napja, és pontosan ugyanabban az időben egy kis műhold, amelyről megfélekezett. Egy örökkévalóságig kering körülötte még akkor is, ha ő és aztán a fia is darabokra törnek.

Jodie megfricskázta az orra hegyét.

- Szputnyik.

- Mivan? Csss. Nézem ezt.

Jodie az ujjával az öccse hajába túrt. Valami furcsa, új dezodor szagát érezte rajta, valami állatiast és harsányat. Az a fajta illat volt, amivel a fiúk az ő évfolyamán elárasztották magukat, csupa feromon és

egy harc vagy egy ujjazás ígérete. Nem illett hozzá. Megszaglásztta a feje búbját.

- Hagyd abba! - csúszott arrébb a fiú, mintha nem ülne kényelmesen.

Aztán ahogy lassan visszatelepedett mellé, vigyázott, hogy ne nyomja meg. Jodie arra gondolt, mennyire Ma-Mauhoz formálta magát Mungo, hogyan változtatta őt az anyja pontosan azzá az alkatrészzé, ami hiányzott neki, és most, amikor már nincs szüksége rá, a fiú beledermedt ebbe a kísérteties, sajátos formába. Szerette volna tudni, mi vár a pici testvérére. Milyen nő fogja szeretni így? Remélte, lesz valaki, aki értékelné fogja a jóképűségét és a tartózkodó modorát. Valaki, akit meg fog érinteni a csendes figyelme, aki elfogadja és biztonságban megőrzi egész szeretetét. Vannak olyan lányok, akik örökké anyáskodnának vele, akikben gyámoltalan tekintete primitív készletet ébresztene, hogy főzzenek, takarítsanak rá és gondoskodjanak róla. És vannak mások, akik kizsákmányolnák, akik olyan keveset adnak magukra, hogy a szeretetét gyöngeségnek látnák, olyasminek, amiért büntetést érdemel.

Mungo tekintete visszatért a semmiből. Elfordította a fejét, hogy találkozzon a tekintetük.

- Mi a francot bámulsz? - kérdezte mogorván.

- Téged, Mungo. Szeretlek. Jó anyag vagy.

Mungo kicsit meglepettnak látszott.

Jodie a padlón fekvő könyvekre terelte a figyelmét.

- Tudom, hogy őt nem érdekled. De ez nem jelenti azt, hogy magadat sem kéne érdekelned.

- Aú! Melyik női magazinból szedted ezt a marhaságot? - Mungo a farmerjébe törölte a hüvelykujját. - Egyébként azt hiszem, egyszerűen kokszt fogok árulni Hamishnek. Az jól fizet.

Jodie a mellkasára csapott. A fiú ijedten pislogott.

- Figyelj, én megölelgetlek, amikor csak akarod. Még nyolcvanöt éves korunkban is a térdemre ülhetsz, míg el nem töröd a csípőmet,

rendben? Csak *kérlek*, ne állj össze Hamishsel.

Mungo lassan bólintott. A nővére kitalálta, hogy fáj hazudnia.

Ejtette a tanulás témáját. Azt remélte, ha ott hagyja a könyveket, ahol vannak, majd beléjük szagol a saját jószántából. Kuporogva együtt megnézték az *EastEnders* végét. Aztán Jodie megette a kenyértortaszelete maradékát, csak hogy az öccse kedvében járjon. Lefeküdt, de nem tudott elaludni, nem esett jól az édesség, és büntudatot érzett az öccse miatt.

- Hol a faszban voltál? - kérdezte tágra nyílt szemmel Hamish, amikor beengedte a McConnachie-lakásba.

A nap közepén bokszeralsóban volt, ami lötyögött izmos testén, és sovány, izmos lába körül lifegett. Leroskadott a pamlag szélére, és nézte tovább a tévét: gyerekeknek szánt ostobaságot vinnyogó babákkal egy sajtból készült holdon.

Adrianna a babaszékből nézett föl az apjára. Magában gögicsélt, vaskos ökle a szájában, a bőre síkos a nyáltól. Hamish a meztelen lábát nekinyomta a babaszéknek. Belerúgott, mint egy mozdonyvezető, akinek most mondták meg, hogy nem lesz túlórapénz. Lekötötte a figyelmét a tévé, és túl erősen lökdöste. Az asztalon tisztességes mennyiségű kocsz volt, amit tiszta zacskókba osztott szét. Mungo kíváncsi lett volna, mióta kuporog így, adrenalinfüggő létére.

- Hol voltál? - kérdezte Hamish megint.

- Sehol.

- Megmondtam Jodie-nak négy napja, hogy a segítségedre van szükségem.

Mungo a turbékoló hangokat utánozta, amilyenekkel Campbellné kedveskedett az unokáinak. Kiemelte a babát a székből, mielőtt Hamish kárt tenne benne. Gyorsan oldalt lépett, nehogy eltakarja a tévét és a visítózó egereket. A baba vizes volt, fénylett az izzadságtól.

Levetkőztette, biztosan jobb neki kint a száraz, hideg levegőn, mint a rugdalózdója párás melegében.

Az egerek elszálltak egy rakétán. Hamish nagy lélegzetet vett, mintha elfelejtett volna lélegezni, és most hirtelen újra fölfedezte volna a varázsát. Lenézett az amfetamincsíkokra az asztalon, aztán föl az öccsére meg a lányára. Mungo nem beszélt addig, amíg meg nem szólította.

- Szóval hol voltál? - harapta be az alsó ajkát Hamish.

- Csak itt a környéken.

Mungo egy kevés hintőporral szórta be a kislányt, aki meglepetten pislogott. Beleforgatta, mintha csirkét panírozna.

Hamish a kokszt köré tartotta a kezét.

- Hé, vigyázz azzal!

Aztán kicsit gondolkodott, majd kivette a hintőport Mungo kezéből. Lecsavarta a tetejét, beletett egy marék amfetamint, és összerázta. Beleérintette az ujját, és megnyalta, hogy lássa, nem sok-e. Elfintorodott.

- Illatosított.

- Én is érzem. Mit értesz azon, hogy csak a *környéken*?

Mungo egy törülközőbe csavarta a babát, és a térdére ültette, örült, hogy van egy talizmánja Hamish és maga között.

- Nemtom, itt voltam, hol lettem volna? - Megpróbálta másra terelni a szót. - Kellott volna valami?

- Hogy kellott volna-e? - vágott savanyú képet Hamish. - Nem. Én csak itt igyekszem vinni a családi ügyeket meg gondoskodni egy síró kölyökről. Egész idő alatt settenkednem kellett, mert lecsaptam egy rendőrt, mikor te orvost meg ápolónőt akartál játszani egy vörös hajú szipuzóval. Nem. Remekül vagyok, Mungo. Köszönöm kérdésedet, boldogulok.

A tévében két kitömött medve olvasott föl egymásnak egy könyvből, miközben egy ütődött szőke férfi úgy tett, mint aki nincs meglepve. Hamish nézte egy ideig, aztán megnyalta a szája szélét. Úgy tűnt, nem képes abbahagyni az ajka harapdálását.

- Szóval egy csaj?

- Milyen csaj?

- Akármilyen, baszod, akivel itt voltál a *környéken*.

- Nem.

Hamish pislogott egyet a vastag szemüvege mögött. Aztán nevetett, hamis, mély hangú, fenyegető nevetéssel.

- Úgy látom, hősies kedvedben vagy ma. Ezt imádom. De azért végigpofozlak ezen a szobán, még ha a lányomat tartod is a kezeden. Úgyhogy tegyél meg egy szívességet mind a kettőnknek. Hagyd ezt a rizsát.

- Csak a környéken voltam, Hamish. Lett egy barátom.

- Á, értem. Én itt csatára készülök, te meg játszol, mint egy kölyök. Homoktortát sütöttetek? Vagy egy olyan „röptessünk sárkányt Glasgow rétjein” típusú semmirekellő vagy? - Hamish nem várta, hogy nevéssen ezen. - Ki az?

- Nem ismered - Mungo igyekezett könnyednek látszani.

- Hátha.

Mungo érezte, hogy az út végéhez ért.

- James a neve.

Hamish megszívta a fogát.

- A kis Jimmy Gilchrist? A Csámpás Jimmy? Robi ikertestvére, James-Samesz? Hadd ne találgassak. *Milyen* James?

- James Jamieson.

Amikor kisebbek voltak, volt egy félkarú rabló Ma-Mau kedvenc játéktermében, amit Ma-Mau „bébiszitternek” nevezett, és egy marék aprópénzt adott mindegyiküknek, hogy húsz percre békén hagyják.

Amikor beledobtak egy pénzdarabot, hallották, ahogy egy sor ütközőn ugrál végig csörögve a gép hasában. Egy örökkévalóságig tartott, amíg leért, a gép kigyulladt, és elvakította őket a diszkófényeivel. Az érme néha eltévedt a gépben, kihagyott egy ütközőt, és kiesett. Hamish utálta ezt, a várakozást és aztán a csalódást, rálehel a pénzekre, és addig dörzsölte őket, míg csillogni nem kezdtek, azt hitte, az majd segít. Mungo most megfeszült, figyelt, és várta, hogy Hamishnek leessen a tantusz, ahogy mondani szokták. Azt remélte, hogy kihagy egy ütközőt, nem indítja be a gépet, és Mungo mondhatja, hogy bedobta, James neve pedig elgurul a pamlag alá.

- James Jamieson? - rázta a fejét Hamish. Aztán a szemüvege kicsit fölemelkedett, amikor kapcsolt, és utálkozva felhúzta az orrát. - Úgy érted, az a kis pápista?

Minden fénye kigyulladt most, talpra ugrott, és hátralendítette a karját.

Mungo összegömbölyödött a széken, föl húzta a térdét, és kettejük közé tartotta a babát. Hamish próbálta megkerülni a nevető kislányt, de Mungo fürgén mozgatta, mint egy emberi pajszt.

- Csak barátok vagyunk. Csak mászkálunk együtt.

Majdnem sírt. Hamish hátralépett, leeresztette az öklét, és a vér visszatért a bütykeibe. Elkezdett járkálni a szobában. Mungo tudta, nem szólalhat meg, amíg meg nem szólítja. Nem merte leengedni a nevetgélő gyereket.

Amikor végül Hamish újra megszólalt, a kávézóasztal szélén ült, térde a testvére térdéhez ért, és szeme a gyerekével egy magasságban volt. Egy halom tiszta babaruha volt a szék karfáján. Hamish elkezdte gondosan összehajtogatni, és a lányához beszélt kedvesen, mintha Mungo ott sem lenne.

- Abba kell hagynod, hogy vele mászkálsz.

- Ne már, Hamish.

- Figyelj. *Abba fogod* hagyni, hogy vele mászkálsz.

- Nem mondhatod meg többé, hogy mit csináljak.

Hamish bólintott, Mungo látta, hogy a vállizmai megfeszülnek, aztán elernyednek. Kedves semmiségeket suttogott a nyáladzó babának. *Arany kis bogaram, az vagy?* Aztán halkán hozzátette:

- Abba kell hagynod, hogy vele mászkálsz, és szombaton éjszaka ott leszel mellettem, amikor a Billyk kiverik a szart a bhoystoniakból.

- De nincs más barátom.

Ki az én kis drágaságom?

- Ez az, amire vártunk. A két legjobb verekedőjük jön vissza egy liverpooli munkából. Hónapok óta idegeinek minket. Ott leszel, és megkéseled az ír szarháziakat.

- Nem értem, Hamish. Miért? Miért kell harcolnunk velük?

Hamish megcsókolta a baba kövér hasát. *Szép kövér hasikád van, pont mint a maminak.*

- James Jamieson a hátsó kerten túl lakik, ugye? Van egy galambháza az új épületek mögött?

Mungo semmit sem szeretett volna jobban, mint válasz nélkül hagyni ezt a kérdést.

- Lehet.

- Lehet, mi? - *Jajj, te! Mungus bácsi kemény legénynek hiszi magát.* Hamish továbbra is az apró ruhadarabokat hajtogatta. - Lehet! - dünnyögte magában ismét. Valóban hatott rá a testvére hirtelen bátorsága. - Asszed, kibaszott okos vagy, mi? Asszed, jobb vagy nálunk? - Hamish a fejét rázta. - Nahát, Jodie Hamilton másolata vagy, és ennyi. Ezt csírájában el kellett volna fojtanom évekkkel ezelőtt.

- Én csak azt mondtam, nem tudom, miért kell harcolnunk a katolikusokkal.

- Tudod, Jodie-nak az a baja, hogy azt hiszi, csak átmenetileg van velünk. Mindig is ezt hitte. Egész idő alatt csak azt várta, mikor húzhat

el a faszba. Azt hiszed, ha ott lesz, ahova készül, még akar majd hallani rólad?

- Ő a nővérem. Mindig a nővérem lesz.

- Én lefogadom, hogy egyáltalán nem úgy gondol rád, mint az öccsére. Úgy gondol rád, mint egy nem kívánt kölyökre, akit a nyakába varrtak, hogy fölnevelje. És kibaszottul elege van ebből. Mondjuk neheztel miatta.

- Ez nem igaz.

- Csak várd ki a napot, amikor találkozol vele az utcán, és átmegy a másik oldalra. Jodie alig várja, hogy megszabaduljon tőled. Száz fontba fogadok.

Mungo hátracsúszott a széken. Átkarolta a babát, és szorosan tartotta, a feje búbjának édes illata volt, mint a hintőpornak meg a tejpornak. A testvérek csöndben ültek egy ideig. Az ütődött férfi a tévében vécépapír-gurigákat ragasztott össze gyerektávcsová. Hamish tátott szájjal nézte. Mungónak várnia kellett.

Hamish nem fordult vissza az öccséhez. Lekötötte a figyelmét a férfi, aki szeméből kincset csinált.

- Figyelsz rám, Mungo? - Aha.

- Akkor hallgasd meg, amit mondok. Ha nem tolod oda a képedet szombat éjjel, akkor elmegyek ahhoz a galambházhoz. Odamegyek a galambházhoz, és bezárom oda a pápistát. És amikor bezártam, fölgyújtom vele együtt. James Jamieson sírni fog a mamája után, de megsül. - Hamish szünetet tartott, aztán megkérdezte: - Megértettél?

Mungo bólintott, bár Hamish nem fordult meg, hogy ránézzen.

A férfi a tévében kék és rózsaszín papírdarabokat ragasztott a papír távcső végére, amiből hirtelen kaleidoszkóp lett. A képernyő megtelt szép színekkel. Hamish vadul vigyorgott. Hátrafordult, és kezét gyengéden Mungo térdére tette. Úgy forgatta a szájában a nyelvét, mintha azon gondolkodna, amit Mungo kért.

- És amit először kérdeztél a verekedésről a katolikusokkal. Talán a becsületért? A területért? A dicsőségért? - A baba odanyúlt, és megragadta Hamish kisujját Hamish gyengéden mosolygott. - Frankón, nem igazán tudom. De kibaszott jó móka.

Huszonegy

Mungo két nap alatt háromszor zárandokolt el a Glasgow Cross-hoz. Negyvenöt percig tartott oda az út, és dolgavégezetlen egy óra húsz perc alatt baktatott haza.

A zálogház egy lepusztult hátsó utcában volt eldugva a Saltmarket mögött. Néhány félig lehúzott redőnyű bolt volt ott tengődő tulajdonosokkal, az egyik sarkon meg egy takarékosan berendezett kocsmá. Időről időre kikukkantott belőle egy férfi a napvilágra, mint egy kakukk, felpislogott az égre, mintha azt akarná megállapítani, milyen napszak van, és változatlanul esősnek találva az időt, visszacsoszogott. Mungo örült, hogy sikerült belesnie a csehóba, ahol egy csomó testes nő táncolt egymással, forogva a padlón, mint megannyi elszabadult mosógép.

A hátsó utca a legrövidebb utat kínálta a Briggaittól a Barrasig. Mungo vett egy zacskó sült halat, és nekitámaszkodott egy lámpaoszlopnak. Szerette elnézni a különböző jövő-menő embereket: az árusokat és a háziasszonyokat, a sima juppikat és a sima narkósokat. Egy oldalajtón egy csapat középkorú táncosnő jött ki szteppcipőben és ezüstszínű trikóban. Vihogva és pörögve lökdösődtek az utcán, bennfentesen viccelődtek, és egy szál cigarettát adtak kézzől kézre. Körültáncolták Mungót, vörös ajakkal mosolyogtak rá.

Mungo mindegyik zárandokútján más-más leshelyről figyelte a zacit, de sohasem látta az anyját, és nem tudta összeszedni a bátorságát, hogy bemenjen. A bordó homlokzatot aranyszínű feliratok borították, büszkén kínálva „jeggyűrűk hatalmas választékát” meg „a legjobb árat női

ékszerekért”. De amikor Mungo bekémlelt a rácsos kirakaton, csak kidobott ócskaságoknak tűnő holmikat látott. Az egyik kirakatban tévék és hifikészülékek voltak egymásra rakva, egy kupac elavult elektronika a rátekeresztett zsinórjával, mintha sietősen szabadultak volna meg tőlük. Egy másik kirakatban ormótlan hangszerek és hiányos szerszámok voltak: egy használt flex, régmódi gyaluk és egy büszke polcon tapétakések, amelyekről Mungónak Hamish bandája jutott az eszébe. Egy vitrin fényképezőgépet és bizsudobozokat kínált, súlyos limlomokat elszíneződött fémből, amelyeket értéktelennek hitt, de amikor kibetűzte a kis árcédulát, meglepetten fölkapta a fejét. Egy vitrinben drágának látszó fényképezőgépek voltak, olyasfélék, amiket a való életben soha senkinél nem látott.

Úgy tett, mintha a keresztelői ajándék kanalakat nézegetné az egyik polcon, de valójában a pult mögött álló köpcös férfit figyelte. Nem sokat lehetett látni Jockyból. A bolt gyöngén volt megvilágítva, a férfi szigorú arccal a pénzét számolgatta egy plexi biztonsági válaszfal mögött.

Mungo majdnem összeszedte a bátorságát, hogy belépjen, amikor egy furgon hajtott föl döccenve a járdára. Egy fiatal melós tódult be a boltba fekete munkászubonyban, valami szaxofont vagy tubát cipelve egy ütött-kopott tokban. Mungo félrehúzódott, és visszatért a kirakatokhoz.

- Elnézést. Tudja, hogy működik a zálogos? - érdeklődött egy választékos kiejtésű fiatalember.

Mungo összerezzent a mellette megszólaló hangra. A fiatalember felé fordult. Az a japán fényképezőgépek előtt állt, és értelmes, nyugodt arckifejezésén látszott, hogy tudja is, hogyan kell használni az ilyeneket.

- Sajnálom, nem. Még soha nem adtam semmit zaciba.

- Értem. Köszönöm.

A fiatalember magas volt, és szögletes, teste elveszett egy túl bő viharkabátban. Ébenfekete haja túl hosszú volt, de hibátlanul

elválasztva. Szája sarkában aggodalom ült.

- Tudja, nem lehet túl nehéz - mondta Mungo. - Mit akar zálogba tenni?

A fiatalember lecsúsztatta a válláról a táskáját. Óvatosan kinyitotta, és Mungo belenézett. Rongyok közé csomagolva porcelándíszek gyűjteménye volt benne. Mungo egy szemérmes pásztorlánykát és néhány játékos kismacskát látott.

- Azt sem tudom, mennyit kérjek értük.

- Azt én sem - vont a vállát Mungo. - Mennyire van szüksége?

- Amennyit csak kapok. Jövő héten kezdek a fodrászfőiskolán. Pár új ollót kell vennem, meg ilyesmit.

Mungo tekintete megint a kirakatot pásztázta, úgy rémlett, látott valahol néhány elektromos hajbodorítót. Egy ideig mindketten a zálogbolt belsejét fürkészték, figyelték, ahogy a melós Jocky- val alkudozik. A munkás élénken gesztikulált, mintha a szaxofon nevezetes történetét ismertetné, Jocky arca azonban mindeközben szenvtelen maradt.

- Anyám sohasem rajongott a zálogházért - mondta a fiatalember, mintha csak magában beszélne. - Eléggé alja helynek tartotta, totál közönségesnek. Szükséges rossznak nevezte.

- Miért nem kérdezi őt, hogyan működnek az ilyenek?

A fiatalember szeme Mungóra villant, aztán elnézett mellette.

- Azt nem lehet.

A melós nagy zajjal távozott a boltból. Egy vékony köteg bankjegy volt a markában.

- Maga egy kis parazita bandita. Nagyon ért hozzá, hogy kell lenyúlni a dolgozó emberek kibaszott értékeit. Szégyellhetné magát! - Olyan erővel csapta be az ajtót, hogy a kirakatrácsok rázkódtak a keretükben. A melós Mungóhoz fordult: - Figyelj, haver, ha jól akarsz magadnak,

akármit akarsz zaciba csapni, vidd máshová. Ez egy rabló szarházi. A nagymamád szájából kilopná a fogakat.

Mungo nem talált szavakat. Levegőhöz sem jutott. A munkásnak vastag, sötét szempillái voltak, és olyan fakókék szeme, hogy Mungo képtelen volt máshová nézni. Felkészületlenül érte a férfi ritka szépsége. Ajka duzzadt volt, álla vonala erőteljes, és még haragjában is csillogó szemmel mosolygott.

- Nem tudsz beszélni, cimbora? - A magabiztosság, amivel a fiatalember Mungo mosolyát viszonzotta, arra vallott, megszokta, hogy így hat az emberekre. - Szellemidézésre lesz szükségem, hogy elérjelek?

Mungo túl későn tért magához:

- De, tudok beszélni. Hallottam, mit mondott.

A fekete hajú, gondterhelt fiatalember ekkor előrébb lépett.

- Uram, ha máshol kell zálogba adnom a dolgaimat, nem tud j véletlenül egy helyet, ahol átveszik ezeket?

A melós elé tartotta a táskát, az belekukkantott, de nem volt lenyűgözve.

- Megcsapta a mamája finom porcelánját egy pár pusziért?

- Nem. Természetesen nem - mondta felháborodva a fiatal fodrász.

A férfi mosolygott. Mungo félrenézett, hogy ne bámulja tovább. Később álmodni fog erről a férfiről, vissza fogja idézni, hogyan kotorászott vastag ujjával a farmerje zsebeiben, hogy ki volt dörzsölve az izmos nyaka ott, ahol a zubbonya durva posztója a borostáit súrolta. A férfi nevetett:

- Mi van magukkal? Ez az első napjuk a földön? - Megint belenézett a sporttáskába. - Az öreg Jocky jobb fűrészlapokban és spéci oboában. Ezeket én elvinném a West Endre, és a Byres / Roadon keresgelnék. Csicsás házak és régiségboltok vannak arra. *Alkalmilag* üzletelnek más népek régi vackaival, már ha elhiszik ezt a dumát - azzal eltette a pénzét a felső zsebébe.

Átballagott a járdán, és visszaült a furgonjába, a motor rázkódva és csattogva beindult.

Kihajolt az ablakon, és odaszólt a fodrásznak:

- Hé, maga ott a csecsebecsékkal! Finnieston felé megyek, ha akarja, elvihetem. Ha nem zavarja, hogy egy kicsit sétálnia kell, letehetem nem túl messze a West Endtől.

A fiatalember bólintott, és átment az utasülés oldalára. A melós Mungót figyelte. Kihajolt az ablakon, és az ajtót megütögetve jelezte, hogy menjen közelebb. Mungo odament hozzá, és a melós megkérdezte:

- Hány éves vagy?

Mungo egy kicsit tétozott.

- Majdnem tizenhat.

A férfi mosolygott, és Mungo érezte, hogy a szívverése felgyorsul. A melós a furgon oldalára mutatott.

- El tudod olvasni, mi van odaírva?

Mungo arrafelé nézett, amerre a férfi mutatott. *Davey Mac Neil. Vízvezeték-szerelés. Fürdőszoba és konyha. Tisztességes ár - gyors munka. Duke Street. Tel: 554 6799.* Mungo zavartan bólintott.

- Persze, el tudom olvasni.

- És meg tudod jegyezni?

Mungo ismét odapillantott.

- Igen. Miért?

- Jó. Én vagyok Davey. Mondd, mikor huszonegy lesz, meghívhatlak egy italra? Felhívsz majd telefonon?

Rákacsintott Mungóra, kék szeme pajkosan csillogott. Mungo bólinthatott, bár nem tudott róla. Davey kiengedte a keziféket, és a furgon elrobgott. Mungo nézte, ahogy besorol az esti forgalomba.

Egy új hang hatolt a tudatába.

- Hé! Mire készülsz, cimbora?

Mungo sarkon fordult. Jocky állt a zálogüzlet ajtajában, kalapács volt a kezében.

- A héten mindennap láttam, hogy ill nézelődsz. Az egyik kis Tong vagy? Gondolod, hogy ki tudnál rabolni?

Mungo megrázta a fejét.

- Nem. Nem Caltonból vagyok. Maga Jocky?

- Mi van, ha igen?

- Maureen Buchanant keresem. Mungo vagyok. A fia.

Mungo nem tudta, mire számított valójában, de az volt az érzése, hogy a férfit idegesíti váratlan felbukkanása. Ma-Mau azt érezte, hogy Jocky nem kedveli élete zavaros részleteit, hogy ő meg a gyerekei olyanok voltak neki, mint a koszos tányérok, amiket az ágya alá rúgott és a lepedő mögé rejtett. Jocky meglepte azzal, hogy leengedte a kalapácsot, és azt mondta:

- Jól van. Innál egy csésze teát?

Az üzlet belseje zsúfoltabb volt, mint a kirakatok. Az egyik fal mellett porszívók serege sorakozott, és biztonsági üveg mögött ott voltak a cégéren ígért gyűrűk dobozai. Mungo szemügyre vette őket, semmit sem tudott a női ékszerdivatról, de minden általa ismert nőnek gyors, fürge keze volt, és ezek a gyűrűk nehéznek és kevésbé praktikusnak tűntek. Jocky becsukta az ajtót, és a pult mögé tessékelte Mungót, a hátsó raktárba. Elővett két teafiltert, és bekapcsolt egy villanyforralót. Egy fémrúdon esküvői ruhák porosodtak.

- Mindent árul?

- Aha. A legkülönbélebb dolgokat, ha van bennük pénz. - Jocky púpozott kanál tejport lapátolt a bögrébe. - De igazából nem az eladás a lényeg. Hanem a megőrzés. Cukrot?

Mungo bólintott.

- Még soha nem voltam zálogüzletben.

- Hát, semmi különös nincs benne. Csak egy nagy raktár. Pénzkölcsönzés, érted? - Megkínálta Mungót aprósüteménnyel, és amikor vett egyet, odatolt elé még egyet. Egy alacsony zsámolyra mutatott, hogy oda üljön. - Az a fickó, akivel beszéltél. Folyton idehozza a trombitáját. Minden alkalommal úgy tesz, mintha engem egy banánoshajó hozott volna a Clyde-on. De adok neki érte pár fontot, aztán bérfizetéskor visszaveszi egy kicsikét többért, mint amennyit kapott tőlem.

Mungo a puha süteményt rágtá.

- Szóval anyámért mennyit kér?

Mungo ezt viccnek szánta, de Jocky a fiú kezébe adott egy csésze teát, és úgy tett, mintha nem hallotta volna.

- Elég jó pénz van ebben. Rendes családoknak egy kicsit több pénzre van szükségük, hogy túljussanak a pénteken. De mostanában az összes narkós elhordja az elektronikát a mamája lakásából, és becseréli herkéra - bólintott az egymásra rakott lejátshók felé. - És ki akar még használt cuccot venni? Minden úján, úján, úján kell az embereknek manapság. Ha eltörik: szemétre. Ha nem megy a feleség legújabb frizurájához: szemétre.

Mungo most más szögből látta a raktárhelyiséget. Ami elsőre új otthonra váró kincsek gazdagságának látszott, most senkinek sem kellő relikviák lerakata lett.

Jocky dörmögve az asztalához ballagott. Alacsony és zömök férfi volt, de az arca még nem puhult kövérré, még mindig izmosnak tűnt; olyannak látszott, aki megállná a helyét egy verekezésben. Beleszürcsölt a teájába.

- Amit a rendőrség soha nem tudhat meg, nagyot kaszálok késekkel, pengékkel meg spéci lőfegyverekkel. Hála a péknek, a kölyökcsapatok mind harcolnak egymással. Ebben van a pénz manapság: a drogban meg az erőszakban. A többiből egy tölcseres fagyira se futná.

Mungo szeretne volna tudni, Hamish járt-e itt valaha.

- Tudtad, hogy menők lettek a fegyverek? Ez most az új divat. Némelyik ilyen harcos úgy viselkedik, mintha csaj lenne, és Párizsban vásárolna ruhát. „A, nem, én nem akarok vadászkést... vadászkése minden fasznak van már. Valami elegánsabbat szeretnék. Valamit, ami *rólam* szól.”

Jocky dűnnyögve rágyújtott. Megkínálta Mungót, de az elhárította. Most, hogy megtárgyalták a zálogszakmát, úgy tűnt, semmi másról nem tudnak beszélni az asszonyon kívül, aki ott feszült közöttük, és összekötötte őket. Úgy tűnt, egyikük sem tudja, hogyan hozhatná szóba Maurent. A csönd kényelmetlenül hosszú ideig tartott. Jocky a bagóját szívta. Mungo teája hűlt.

- Egyáltalán nem úgy nézel ki, mint ő. Mármint Maureen.

- Tudom. Ő azt mondja, úgy nézek ki, mint apám, de... - Mungo nem vette a fáradságot, hogy befejezze a mondatot. - Egyébként hogy van?

- Remekül. Láttam ma reggel, mikor megjött a munkából. - Jocky kifújta egy nagy füstfelhőt. - Mindig ilyen sokat iszik?

Mungo egy pillanatig gondolkodott.

- Ha vigyáz, hogy jókedve legyen, ha eltereli a figyelmét, akkor egy kicsit kevesebbet iszik. Akkor van a legjobban, ha várhat valamire. Nem kell nagy dolognak lennie. Mondja azt neki, hogy moziba viszi pénteken. Talán mondja azt neki, hogy beviszi vásárolni a központba. Ilyen apró ígéreteket, amikre várhat.

- Ismered az összes trükköt.

- Jodie jobban, mint én. Azt mondja, olyan ez, mint egy édes kis kölyökre vigyázni.

Jocky nevetett.

- Van itt valahol egy olyan babaszékem.

- Lefogadom, hogy elférne benne.

- Soha nem mondta, hogy ilyen vicces vagy. - Jocky a karórájára pillantott, egy súlyos ezüsthalmira, amely fölhívta a figyelmet értékes voltára. - Föl kellene menned, hogy meglátogasd. Mostanra már ébren van. Megadhatom a címet.

- Nem. Jó ez így. - A fiú leszegte az állát. - Megtenne egy szívességet? Ne mondja meg neki, hogy idejöttem. Megkért, hogy ne tegyem.

Jocky előrehajolt a zsámolyán, hasa a combja közé ereszkedett.

- Nézd, fiam. Nem tudtam, hogy kölykei vannak. Becsszó. Ahogy megtudtam, lapátra tettem.

- Ne. Ne csinálja. Mi nem leszünk útban.

- Á, nem *ez* a baj. Már három hete ismertem anyádat. Elmesélte, mennyire szereti a ráksalátát meg Tom Sellecket, mielőtt akár csak említette volna, hogy kölykei vannak. Mit akarsz, mit csináljak?

- Becsszó, teljesen rendben van.

- Én lapátra tettem, úgyhogy mehet, és gondoskodhat rólatok. Miféle nő az, aki nem megy haza a kölykeihez?

Mungo nem tudta, mit feleljen erre. Az anyja olyan volt, mint egy vásári bűvész, folyton valami szemfényvesztésen dolgozott, behúzta a hasát, vagy más képet mutatott a férfiaknak. Jodie szerint olyan volt, mint amikor a pék, McCallum megfordítja a régi esküvői tortát a kirakatában, ha a máz megsárgult a naptól. Mire valami szegény ürge egy szeletet vágott a gyümölcstortából, már késő volt arra panaszkodni, hogy ragacsos, visszataszító és romlott, régi pia itatja át.

Jocky megkavarta a teáját, ivott belőle egy keveset.

- Azt hiszem, aggódik, hogy már nincs szükségetek rá, és ott marad egyedül. Azt mondja, túl gyorsan nőttek föl. Ez nehéz egy anyának.

Ez nem volt igaz; Mungo érezte, hogy mindig szüksége lesz rá, de soha nem volt szabad nyíltan bevallania.

- A bátyám szerint csak a saját életével törődik, és nekünk is azt kell tennünk a miénkkel.

Valahányszor nem kedves dolgokat gondolt Ma-Mauról, megpróbálta felidézni azokat a történeteket, amelyeket az anyja a saját gyerekkoráról mesélt. Hogy a legfiatalabb volt a négy lánytestvér közül, és miután az anyjuk meghalt, az apjuk, aki gabonát szállított a Clyde-on, fogta, és szétosztotta a lányokat akárkinek, aki képes volt rendes otthont biztosítani nekik. Egy közönséges szerda volt, amikor felnőttek jöttek hozzájuk ünneplőruhában, és elvitték a nővéreket.

Megállapodtak, hogy nem szólnak előre a lányoknak. Ehelyett mindegyik pár egy szép, egész napos kiruccanást szervezett: az állatkertbe, vagy cipőt venni, és aztán este hazavitték a lányokat az új otthonukba, és azzal vége, nem volt vita. Senki sem tudta befogadni mind a négy lányt, úgyhogy Cathy, a legidősebb Ballachulishba költözött, ahol Buchanan nagymamának segíthetett a gazdaságban. Alice-t és Jeant Angliába küldték, anyjuk két különböző unokatestvéréhez, és nyugodt, sikeres életet éltek. Csak a három és fél éves Maureen maradt Glasgow East End negyedében. Egy gyermektelen házaspár fogadta be, egy ócskavas-kereskedő és a felesége, akik a szomszéd utcában laktak. Elég közel ahhoz, hogy az apja rajta tarthassa a szemét, amit meg is tett, míg újra nem nősült és el nem költözött Falkirkbe, hogy a Un ion-csatornán dolgozzon. Az anyja hatéves kora óta nem látta.

Ma-Mau azt mondta, az ócskavas-kereskedő meg a felesége jó emberek voltak, közönyösek, de ártalmatlanok. Mungo hitt neki, mert az asszony minden kedveskedésben képes volt megtalálni a szilánkot, úgyhogy nem mondta volna ezt, ha kegyetlenek vagy zsugoriak lettek volna, vagy valami hasonló. Ám éppen olyan könnyen, ahogy belépett az életükbe, Ma-Mau ismét kisodródott belőle, amikor tizenöt éves volt. Az ócskavas-kereskedő szerette esténként nagy bőr fejhallgatóval

hallgatni a rádiót, régi táncteremi dalokat a háború előttről vagy végeérhetetlen futballközvetítéseket. A felesége a pamlagon ült mellette, a tévécsatornákat váltogatta, együtt voltak, mégis magányosak. Ma-Mau azt mondta, így látta őket először, és ugyanígy hagyta ott őket.

Mungo lenézett a lábára, a nagyujja kikandikált tornacipője varrásán.

- Szereti?

- Nem. Nem szeretem - felelte Jocky túl gyorsan.

Mungo ránézett.

- Értsd meg, fiam, a szerelem az én koromban nyűg. Az ember könnyed társaságra vágyik egy kedd éjszakán, egy kis segítségre a házvezetésben, és ha szerencséje van, egy kis kamatyolásra, ha az oldalán fekhet közben. - Mungo nem nevetett a viccen. Jocky a bögréjébe ejtette a csikket. - Amit szeretne az ember, az a könnyű élet. A szerelemben semmi sem könnyű.

Mungo végzett a teájával. A mosogatóba tette a bögréjét.

- Megtenne nekem egy szívességet?

- Még egyet?

Mungo bólintott.

- Ha megkérdezi magát, hogy szereti-e, mondja azt, hogy igen. Megérdemli.

A férfi se így, se úgy nem felelt. Egy kis fintorral felállt a zsámolyról.

- Nem tesz jót az ember hátának, ha egész nap a pult mögött áll. Ha megfogadsz egy tanácsot, majd ha kimégy az életbe, igyekezz olyan foglalkozást találni, amiben mozoghatsz. Vigyázz, ne ülj más emberek életének hulladékai között.

Amikor visszamentek a bolthelyiségbe, egy fiatal nő kopogott a bezárt ajtón. Videomagnó volt a kezében és kétségbeesés az arcán. Amikor meglátta Jockyt, lábujjhegyre állt, és úgy látszott, mindjárt elsírja magát. Jocky fáradtan sóhajtott.

- Ha a szoknyák még egy kicsivel rövidebbek lesznek, akár föl se húzzák őket.

Néhány egyfontos pénzdarabot vett elő a nadrágzsebéből, és Mungo kezébe csúsztatta.

- Hallgass ide, én kedvelem a mamádat, igen, kedvelem. De vissza kell vennie a kevert italokból. Nekem ott vannak a saját kölykeim, hogy aggódjak értük. Nem ülhet ott és piálhat egész nap.

Mungo bólintott, és Jocky kinyitotta az ajtót. Éppen akkor lépett ki a napfénybe, amikor az ezüstszerű táncosnők pörögve közeledtek az utcán.

A galambház ajtaja nyitva volt a szép időben. James töprengve lehajtotta a fejét. Hümmögött magában, miközben egy ketrec törött zsanérját javítgatta. James, a türelmes autodidakta szinte akármit meg tudott szerkeszteni vagy javítani; a palalemezek már a tetőn voltak, senkinek a segítségére nem volt szüksége hozzá.

Miközben James dolgozott, Mungo nézte. Szerette észrevétlenül figyelni. Nem tudta, meddig lesz még lehetősége erre, és szerette volna rögzíteni agya videoszalagján, amíg még megtehette.

Amikor legutóbb látta, James haja a tarkóján egy kényes pontban végződött, mint egy kis kacsafarok. Mungo szerette hozzáérinteni az orra hegyét, amikor James aludt. Most a haja éles vonalban ért véget, ahol egy egyenes borotva lemetszette. Mungo maga elé tudta képzelni Mr. Jamiesont, ahogy a kezében tartja a fia fejét, és Ashley-ről kérdezet, miközben a nyakát szappanozza a borzszőr pamaccsal. Mungo lenyelte a féltékenység kis csomóját, amely emelkedni kezdett benne. Lecsúszott a torkán, és visszaverődött a mellkasában. Érezte, ahogy gurul ide-oda, mint üveggolyó egy gyermekjátékban.

James letette a fogót, és kivett egy madarat a kalitkából; a madár megrémült, amikor a tenyerébe fogta, de ahogy egy picit megszorította,

abbahagyta az ideges bólogatást. Mungo figyelte, ahogy az ujjak átölelik a félig vad, félig ostoba galambot, és féltékeny volt a madárra meg a tudatlan pislogására. Belépett a galambházba, és megcsókolta a rózsaszín bőrt James füle mögött. Megpróbált, de nem tudott egy egész héten át távol maradni.

James hátrahőkölt, tekintete Mungo háta mögött a nappali fényre siklott.

- Ne csináld ezt. Itt ne. Most ne.

James szeméből tudni lehetett, hogy őt nem fogják a hosszú ujjak szorosan tartani és megnyugtatni. Rettenetes késztetést érzett, hogy most összetörjön valamit, hogy ledöntse a rozoga polcokat, és szabadon engedje az összes madarat. Lógó karral állt. Kényszerítette magát, hogy nagyon nyugodt maradjon.

- Már majdnem vége. Még két nap, és elmegy megint. Már *annyira* közel van. - James a fejét rázta. - Korábban el fog menni, hogy meglátogassa azt a nőt Peterheadben. Még két nap, és magunk lehetünk.

- Igen, egy ideig. - Mungo tudta, hogy ez gyerekes dolog.

- Ezen nem tudok segíteni. - James megcsókolta a golyvást, és visszatette a kalitkájába. Tett-vett, míg eléggé lehiggadt, hogy megkérdezhesse: - Miket csináltál egyébként?

- Semmit. - Mungo most nem akart beszélgetni. Nem volt meg benne a nagylelkűség, hogy jó társaság legyen. Azon kapta magát, hogy a kis világítóablakot nézi, azon tűnődve, vajon James el tudna-e azon át menekülni, ha Hamish eljönne érte. - Abszolút kibaszott semmit.

- Szükséged van valami kedvtelésre.

Itt van megint valaki, aki megmondja neki, mire van szüksége, mit kellene tennie, milyennek kellene lennie. Valaki, aki nem gondolja, hogy ő elég úgy, ahogy van.

James látta, hogy megfordul, menni készül. Mungo hátához beszélt, ahogy eltűnt az alacsony ajtónyílásban.

- Az öregem elvitt minket a Celtic Parkba. Tizenkét éves korom óta nem láttam focit. Az egész meccs alatt átölelt, ahogy azelőtt, büszkeformán. A foci után currys csirkével vendégelt meg minket, Geraldine-t meg engem a West Enden. Bementünk egy kocsmába, és megvette az első pint sörömet. Hazudott a csaposnak, azt mondta, a fia most lett tizennyolc.

- Ezzel a tempóval hatvan leszel, mielőtt én tizenhat.

- Ez volt a legjobb hete, amióta meghalt a mamám. Nem akartam elrontani neki. - James torz képet vágott, szégyellte a saját boldogságát. - Alig említette a flancos nőjét.

Mungo próbálta lehűteni a sértettségét. Semmire sem vágyott, csak hogy a hosszú ujjak átfogják a mellkasát, és nyugodtan tartsák, ne engedjék elrepülni, éreztessék, hogy valaki törődik vele. Volt ott egy hosszú szög, lakat lógott róla, végighúzta rajta a hüvelykujja beszakadt körmét, és érezte, ahogy a fém ismét feltépi a sebét.

- Még valami. Azt mondta, tudna nekem munkát szerezni a fűrészigeten.

Mungo hozzányomta a bőrét a szöghöz.

- Ó!

- Azt mondta, nem látja be, miért ne lehetne. Egy új olajmezőre helyezik át, egy újabb fűrészigetre, amit most építenek, Gannet a neve, vagy ilyesmi. Azt mondta, ha betöltöm a tizennyolcat, bevihet engem az élelmezéshez vagy takarítónak, esetleg rakodónak. Idővel feldolgozhatom magam darukezelővé vagy fűrómesterré. Abban van a pénz, azt mondta.

- Ez jó.

- Ha odakint dolgoznék vele, több időt tölthetnénk együtt.

- Ashley nem bánná?

- Ki a szar törődik vele? - hajolt le James, hogy Mungo szemébe nézzon a bilifrizurája alól. - Nem mennék, tudod jól. De kedves, hogy

megkérdezte. Hadd örüljek ennek, Krisztus szerelmére.

- Szereted?

- Kit?

- Ashley-t.

- Nem. - James ingerültnek tűnt. Lefoglalta magát azzal, hogy préselt tápot mért ki egy pohárba. - Szinte gyűlölöm. Minden, amit csak mond, vagy ostobaság, vagy róla magáról szól. Nyafog, ha nem figyelek rá öt percig. A haja mintha mindig vizes lenne, pedig száraz és kemény, mint egy kibaszott szikla, és amikor hozzám ér, az ember sejti, hogy számol magában, mintha ezt is hozzáadná a számlámhoz. De...

Mungo elméjét valami más ragadta meg.

- Megdugtad már?

- Nem. - James a tenyere húsát a szemgödrébe nyomta. - De folyton kéri tőlem. Az anyja meg a mostohaapja a jövő héten Mallorcára mennek. Üres lesz a ház.

- De - vékonyodott el hirtelen Mungo hangja - mi még nem is csináltuk.

- Tudom.

James most fáradtnak tűnt. Csak egy kisfiú volt, aki úgy viselkedett, mint egy férfi, aki másfajta férfinak tudja magát.

Mungo elvette az ujját a rozsdás szögről.

- Örülök, hogy megállapodtál, James. Keményen megdolgoztál azért, hogy jobb legyen. Megérdemled.

- *Nem állapodtam meg*, Mungo. Csak hazug vagyok.

- Hát igen. - Mungo az üvegszilánkokat szedegette a tornacipője talpából. - Én annyi más rossz dolog vagyok. Nem akarok hazug is lenni.

Egy ideig úgy tűnt, James ki fogja javítani - már most hazug -, de a nyelvébe harapott. Odament hozzá a patkányüvegeken. A félhomályban a mutatóujját Mungo tarkójára tette. A lehető legkisebb érintés volt,

amely könnyedén durva fricskává változhatott, ha valaki arra jött a koszos füves téren. Ujját lefelé húzva gyengéden végigsúrolta az ott növő finom szőrszálakat. Mungo előrehajtotta a fejét, és lehunyta a szemét. Azt akarta, hogy tartson még.

- Ezt csinálod, ha egy madár szomorú.

- Nem kedvesebb, mint egyszerűen nyakon vágni?

James nevetett.

- Hamarosan vége. Aztán kiválaszthatjuk bármelyik égtáját, és arrafelé bringázhatunk.

- És mi lesz Ashley-vel?

- Túl sokat kérdezel.

- Ha megdugnád, én megérteném. - Kockázatos volt ezt mondani, rajtaveszthetett, de akkor is mondania kellett. - Ugyanakkor bele is halok.

- Nem. Keményebb vagy, mint amilyennek látszol. - James abbahagyta a simogatást, és az öklét gyengéden végighúzta a rángó arcon. Amikor Mungo kinyitotta a szemét, tíz ujj feszült előtte, odatette a saját kezét, és négy ujját kinyújtotta, aztán James az egyiket visszahajtotta. - Nézd, most már csak tizenhárom maradt. Az öregemnek már csak tizenhárom szárazföldi hete maradt, mielőtt betöltöd a tizenhatot.

Úgy tűnt, egy mosolyt szeretne kapni Mungótól, mielőtt elmegy. Csak egyetlenegy mosolyt. Mungo egyet sem akart megadni.

Azon kapta magát, hogy a visszaszámolást bámulja. Néhány nappal korábban ártatlannak tűnt, mint egy adventi naptár. Most azonban látta maga előtt Jodie-t a már összecsomagolt táskájával, Ashley-t elterülve a szülei ágyán, és Hamisht bepörögve a saját anyagától, egy benzinesüveggel a kezében. Tizenhárom ujj, tizenhárom szárazföldi hét, túl nagy távolság ahhoz, hogy el lehessen képzelni. Ők ketten nem fogják megtenni. Biztonságban nem. Együtt nem.

- Én le tudok lépni most, ha te is. Ma éjszaka. Kit érdekel, ha valaki fölhívja a rendőrséget? Kit érdekel, ha az iskola ránk küldi a szociális gondozót? Elbújhatunk. Egyszerűen húzzunk el a faszba

James az arca belsejét rágta. Ez rosszabb, mint gondolta. Mungo mögé nyúlt, és becsukta a galambház ajtaját. A sötétben erős ujjai átfogták Mungót, a bordáinak nyomódtak, és körbekúsztak a gerincéig, ahogy a hosszú kar köréje siklott. Mungo fulladozott James mellkasán, megbízhatónak és megnyugtatónak találta a shetlandi gyapjú csiklandozását. James lélegzete forrón érte a fejét.

- Meghallgattam a kazettát. Álltam a sötétben az ablakomban, és hallgattam minden éjszaka. Azt hiszem, azt mondtad, hogy a negyvenes lista, de csak ugyanaz a szám újra és újra.

- Zavarban voltam. Hazudtam.

- Szeretem a Smithst.

Mungo a birkagyapjúhoz dörzsölte az arcát.

- De miért nem gondolja Morrissey, hogy félelem van Glasgow utcáin? Rengeteg kibaszott félelem van ott.

- Valószínűleg azért, mert Glasgow a frankóra rímel. Valahányszor hallom, mindig rád fogok gondolni. Te csinos kis ördög. - Mungo ajka felé hajtotta a fejét, és erősen szájon csókolta. Aztán kartávolságra eltolta magától, és kicsit megrázta. - Föl a fejjel. Szeretlek, Mungo Hamilton.

- *Nem.*

Valami a lelke mélyén nem bírta, hogy szeretik.

- Hogyhogy nem? Szerethetlek, ha akarom.

- Attól nekem csak nehezebb lesz. Ha minden elromlik.

James elvette a kezét. Mungo megint úgy érezte magát, mint a galamb, ahogy a szorongás elárasztotta a testét. Anélkül, hogy kinyitotta volna a szemét, hallotta a nehéz ajtó rozsdás zsanérját, érezte a hideg, gyöngye fényt a szemhéja rózsaszínén.

- Nem minden romlik el, ami jó.

Mungo szerette volna ezt hinni.

James megint fölvette a fogót.

- Csak két nap még. Aztán megint együtt lehetünk. Át tudsz jönni szombat éjszaka? Akkorra már Aberdeenben lesz az utolsó vonattal.

- Persze, rendben. - Mungo mindent elkövetett, hogy lazának látsszon, holott azt a pillanatot fogja várni az addig eltelt minden egyes percben. Aztán megrázta a fejét, és a haja ismét a szemébe hullott. - Várj, nem. Nem tudok menni szombat éjszaka.

- Hogyhogy nem? - James csalódottnak látszott.

Mungo soha be nem ismerte volna, de tetszett neki James csalódottsága, az erő csekély visszaszerzése. Torz fizetség volt az elmúlt héten elszenvedett nélkülözésért.

- Semmi. Csak Hamish hülyesége.

- Nem tudsz egyszerűen nemet mondani neki?

Mungo nevetett ezen a képtelen ötleten.

- *Ez vicces.* Hadd mondjam meg neki azt is, hogy nem tetszik a szemüvege, ha már itt tartunk.

- Mi annyira fontos, hogy nem várhat?

- Utálom. De egy verekedést terveznek szombat éjszaka a Royston hídon túl. A bhoystoniak az idegeikre mennek. Azt mondta, ott kell lennem, hogy segítsek nekik. A hírnévről van szó. Hamilton vagyok. - Átugrotta a fenyegetést, James elégetését elevenen. - Hamish nem fogadná el, ha nemet mondanék.

- Szóval csak odamész, és leszúrsz pár katolikust?

- Őszintén szólva be vagyok tojva. De azt remélem, csak megmutatom a képemet, aztán hátul maradok, mondjuk.

Mungo talált egy üveg penicillint a polcon. Megrázta, mint egy rumbatököket.

- De én is katolikus vagyok.

- Te nem igazán. Ez nem ugyanaz, te más vagy. Templomba se jársz.

- *Ez pontosan* kibaszottul ugyanaz. - James hátat fordított Mungónak, de azért elég hangosan mondta, hogy meghallhassa: - Egy kis beszari vagy.

Idióta. Nyamvadt. Buzi. Hazug. Beszari.

- Te rosszabb dolgokat is művelsz, hogy leplezd magad.

- De legalább nem sértek másokat.

Mr. Jamieson sértett lesz, Ashley is sértett lesz, de ő hamar túl lesz rajta. Mungo nem akart életet lehelni ezekbe az emberekbe, és visszahozni őket kettejük közé, a galambházba.

- Ezek a katolikus verekedők, a bhoystoniak engem is bántani akarnak. Ha nem állok ki ellenük, egy napon összefutok velük a Trongate-nél vagy Briggaitben, és innentől idáig fölhasítanak - húzta végig a körmét a fülcimpájától a szája sarkáig.

Olyan erősen rányomta, hogy vértelen nyomot hagyott, amely egy ideig megmaradt, majd elhalványult. Tisztára mintha Ha-Ha beszélt volna.

James a törött zsanér fölé hajolt, éppen úgy, mint ahogy Mungo találta. Furcsa volt látni; olyan volt, mintha sohasem járt volna itt, mintha szemernyi sem változtatta volna meg James napjait. Az élete nélküle is folytatódni fog.

- Ha a katolikusokkal verekszel, ne gyere szombaton. Ne közelíts hozzám vasárnap vagy hétfőn vagy soha többé. Ha megteszed, nem akarlak ismerni.

Huszonkettő

Mungo nem mert elaludni. Ez volt a harmadik éjszakája a tó partján, és a feje a mellére bukott. Gallowgate nem sietett. Csavart egy közepes cigarettát a hulladék dohányból, és elszívta az össze- omlani készülő sátorban. Ahogy mesélt, túl közel tartotta a parazsas végét a gyúlékony szövethez. Mungót már nem érdekelte. Gyulladjon meg.

A teamécses utolsó fényénél a tetovált férfi közeledett hozzá lassan, területet foglalva, festett öklére támaszkodva. Szinte gyengéden érintette meg, és olyan kedveskedve simogatta a fiút, hogy az rosszul lett tőle. A tenyerét Gallowgate szájára tette - nem tudta elviselni, hogy édes szavakat mondjon neki -, de Gallowgate ezt félreértette. Belenyalt Mungo tenyerébe, az ujjai hegyét rágsálya, nyelve az ujjak részébe siklott.

A gyengédségnek hamar vége lett, és a tetovált férfi elkezdte fogdosni, durva kezét Mungo ruhája alá erőltette. A mohóság eluralkodott rajta, tekintete feneketlen lett a mécses fényénél, karmolta a fiút, ahogy a húsába markolt. Mungo nem akarta, ami következett. Beleköpött a markába, aztán megragadta Gallowgate duzzanatát. A pislákoló fényben olyan gyorsan dolgozott, amennyire csak lehet, hogy megadja a férfinak, amit akar, és vissza- küldhesse a sötétségbe.

Amikor Gallowgate elment, hanyatt feküdt, és karját kétoldalt szétvetette, mintha keresztre feszítették volna. Átnyúlt a fiúhoz, és a haját borzolgatta, arcán elégedettség látszott. Mungo az eső kopogását hallgatta a vízhatlan ponyván. Egy kérdés égette belül, és éppúgy a világegyetemről kérdezte, mint Gallowgate-től:

- Ez azt jelenti, hogy buzi vagyok?

Gallowgate odacsúszott a földön, és meztelen testtel elkezdett rákúszni a fiúra. De most ellökte. A távolság jólesett Mungónak.

- Mondd ezt még egyszer, és kiütlek.

Mungo elszenderedhetett, mert már fényes nappal volt, mikor Gallowgate felébresztette. A férfi meztelenül kimászott a sátorból, és vizelni ment. Mungo látta a tiszta reggeli fényt a sátorlapon át, úgy tűnt, az eső egy időre elállt. A válla köré csavarta a hálósákot, és követte Gallowgate-et a partra, nagyobb biztonságban érezte magát odakint, mint a sátor összeizzadt, bűdös kelepcéjében. A történelem előtti sziklák megint fényesek voltak az esőtől, és az új esőtócsák körül már legyek nyüzsögtek. Gallowgate a víz szélén állt. A hátát is tetoválások kárpitja borította, a lapockáin élethű női szempár tollas szárnyként felcsapó szempillákkal. Csak a fenéke nem volt tetoválva, és kísérteties sápadtan világított.

Mungo az egyszemélyes sátrat nézte. Már nem hasonlított menedékre, majdnem egészen lelapult, vörös tócsa a szürke parton. Nem úgy nézett ki, mintha egy ember testét rejthetné. Mungo szorosan magára tekerte a hálósákot, messzebb ment a vizelő férfitől, és lekuporodott a víz mellett. Az arc, amelyik visszabámult rá, nem volt az övé.

Úgy tűnt, Gallowgate-re nem hat a hideg. Az ital még melegítette belülről.

- Szóval mit akarsz csinálni ma?

Futni, futni hazáig. Mungo a hideg vízbe merítette az arcát, hogy a tó megfagyassza rajta az ideges rángást. Aztán megrázkódott, fölállt, és megvonta a vállát.

- Mi lenne, ha összecsomagolnánk, és elindulnánk haza?

- Már elegend van belőlem?

Gallowgate az utolsó cseppeket rázta le a farka végéről. Mogorván nézett a fiúra.

Mungo ismét leguggolt. Ha-Ha jól tanította. Egy csomó közös volt bennük, Gallowgate-ben meg a bátyjában. Szeszélyes, saját erőből felkapaszkodott félistenek voltak, akik állandó áldozatosságot követeltek, és ok nélkül bosszúállókká válhattak. Mungo látta a készülődő bajt. Átkelt a kis távolságon, és egy békítő csókot nyomott a férfi szájára. Ez volt az első, amit adott neki.

Gallowgate sugárzott a büszkeségtől. Most meggyőződött az eljárása helyességéről, boldog volt, hogy egész idő alatt tudta, mi a legjobb Mungónak. A fiúnak csak egy erős kézre volt szüksége, egy apafigurára, aki utat mutat neki. Gallowgate fölszegte az állát, éles fogai az alsó ajkába mélyedtek.

- Látod, haverok vagyunk. - Átkarolta Mungo derekát. - Arra gondoltam, ma megmutatom neked, hogyan kell nyulat fogni.

- Szerintem szégyen megölni egy állatot, ha nem esszük meg. Fel lehet szállni vele a buszra?

- Persze hogy. - Közelről fürkészte Mungót. - Amellett a mamád szereti. Hallani akar majd a kalandjaidról. És ha fogunk kettőt, csinálhat magának egy új pár papucsot.

Mungo lesütötte a szemét.

- Ma-Mau miatt ne aggódjon. Ő már el is felejtette, hogy elmentem egyáltalán. Szokás szerint magával törődik csak. Amellett megtanultam, hogy kell tüzet rakni, felverni egy sátrat, és... - Mungo a folytatást Gallowgate füléhez hajolva suttogta.

A férfi elvörösödött.

- Te mocskos kis szarházi. - Megharapta a fiú nyakát. - Mikor először megláttalak, már tudtam, miféle vagy.

Mungo pulóvere az öklére lógott, és ő meleg levegőt lehelt az ujjába.

- Csak menjünk. Foghatunk nyulat máskor is.

Gallowgate gondolkodott egy pillanatig.

- Najó. Megígéred?

Mungo bólintott.

Gallowgate elengedte a fiút, a piros sátor felé fordult.

- Állítsuk talpra az öreg szarházit, és mehetünk.

Mungo a férfi kisujjába fűzte a magáét.

- Muszáj? Úgy értem, akár itt is hagyhatjuk. Hazatalál egyedül is.

- Röhögnöm kell.

- Nem lehetek a maga barátja meg az övé is. Nem megy.

A férfi a hóna alá vonta Mungót, és keményen megszorította a fejét, megcsavarta ugyanúgy, ahogy az összes erőszakos alak, akit addig ismert.

- Amiatt ne aggódj. Te most már az én külön cimborám vagy. De nem hagyhatom itt. Az a sátor egy fickóé, akivel együtt dolgozok. Hatvan fontomba kerülne, ha nem vinném vissza neki. Mindenképpen pénzt fog kérni, mert bűdös vén faszok fingották tele egész éjszaka.

Mungo a hazudozással, az erőltetett kedveskedéssel semmit sem ért el, és összerándult a gyomra, amikor Gallowgate belerúgott a feszítőkötélbe. A maradék levegő is kiszállt a sátorból, egy vert sóhajjal összeomlott. Halvány dudor jelezte a hálósák helyét, de lehetetlennek látszott, hogy Szent Kristóf teste lehessen benne, bármennyire lepusztult és üresre vájt volt is a férfi. Gallowgate rátaposott a hálósákra. Aztán le-föl taposott az összeomlott sátron.

- Hol a faszba van?

Mungo holtfáradt volt. Annyira egyenes beszédű és becsületes volt, hogy a ravaszkodás kimerítette. Ereje maradékát is elszívta annak színlelése, hogy bármi mást érez a férfi iránt, mint gyűlöletet.

- Nem tudom. Talán pecázni ment?

Gallowgate végigbotladozott a vízparton, összezsugorodott farka komikusán fityegett. Végigmérte mindkét irányban a tó partját.

- Ilyenkor? Mikor láttad utoljára?

Mungo nem tudta, mit mondjon. Kibontotta a hálósákját. Széttérítette, mint egy sztepek szárnypárt, és kitakarta vékony testét. Olyan volt közepén, mint valami ikszlábú áldozat.

Gallowgate megrázta a fejét.

- Nem. Hagyd. Most nincs idő ilyesmire. Meg kell találunk.

Mungo ismét becsomagolta magát. Hazudott, ahogy csak tudott. Elmondta a féligazságot az előző napról, hogy milyen pocsék horgász volt Szent Kristóf, és hogy el kellett vinnie egy helyre, ahol a halak lustának és könnyen kifoghatónak látszottak. Aztán elmesélte Gallowgate-nek, hogy elvesztette az összes sprotniját, és ott se sikerült semmit fognia. A szent véres lábbal visszajött a táborhelyre, italt keresgért, de nem talált, és duzzogva bezárkózott a sátorba. Ez volt az utolsó, amit tudott róla, mielőtt Gallowgate visszatért szürkületkor.

- Lehet, hogy hazament?

- Nem. Biztosan nagyon rájött a reszketés.

Gallowgate fölhúzta ázott ruháit. Beteges megkönnyebbülést okozott, hogy eltakarta a szemeket a lapockáján.

- Határozottan reszketett. Borzasztóan nézett ki.

- Akkor meg kell találunk a vén segget. Nem hagyhatom itt, hogy aztán a nevelőtisztemnek kelljen magyarázkodnom - azzal elügetett a fák irányába.

Mungo szorosan magára csavarta a hálósákat, most biztos volt benne, hogy a hideg a belsejéből jön. Szeretett volna megszabadulni tőle, elrohanni az ellenkező irányba. A sziklákon és kőtömbökön ugrálva elérhetné a másik erdővonalat. Biztos volt benne, hogy gyorsabban képes futni, mint Gallowgate; látta, mennyi kárt tett a férfiban az alkohol. De hova rohanna aztán? Merre jut haza? A férfi megállt; pattintott az ujjaival, és füttyentett, mintha a fiú egy terrier lenne. Mungo bólintott, és követte az aljnövényzetben.

A fák alatt mindenhol víz csöpögött. A hálósák hamarosan teleszívta magát. Nehéz lett, cs Mungo fáradt volt, úgyhogy egy kidőlt fára fektette, rövidnadrágban és anorákban didergett. Nyomasztotta, ahogy Gallowgate az aljnövényzetben lopakodik. Olyan volt, mintha nem akarná felébreszteni az ott alvó szellemeket. Igyekezett nem elképzelni, hogy Szent Kristóf életre kel a nyírfa gyökerei közül, csontujjával órá mutat, és elsárgult koponyájának jobb oldalán üreg tátong.

A távolban, a folyó túlsó partján egy őzbak legelészett az alacsony ragadványfűben. Mungo megtorpant. Visszatartotta a lélegzetét, miközben az őz fölemelte a fejét, és feléjük nézett. A szeme olyan sötét és nedves volt, mint két hámozott szilva. Ide-oda forgatta a fülét, az erdőt pásztázta szokatlan hangokat keresve. Fejletlen kis agancsok voltak a fején, és Mungo szerette volna tudni, hol van az anyja. Gallowgate már majdnem a folyóparton lopakodott, mire az őzbak megrémült, és farkát megvillantva eltűnt. Amilyen váratlanul megjelent, éppoly váratlanul nyoma veszett. Gallowgate sugárzott az örömtől.

- Na, ezt el kell majd mesélned Maureenak. Ezért jutalompontot kapok, hát nem?

A víz magasabban állt, mint tegnap, és erőszakosabbnak látszott, mint ahogy Mungo emlékezett rá. Gallowgate a folyópartot fürkészte, a cimborája nyomát keresve, Mungo viszont nem tudta levenni a szemét a rohanó vízről. Annak a helynek a közelében állt, ahol agyonverte Szent Kristófot, és azt képzelte, hogy egy ezüstpénzt lát csillogni a fenéken.

- Itt van - mondta Gallowgate a folyópart fölé hajolva.

A gyapjúsapka volt a kezében. Egy kötömbre sodorta a víz, és a vizes gyapjú fönnakadt. Tompa, barnászöld színe volt, Mungo a pániktól nem vette észre. Gallowgate a kezében forgatta, odatartotta Mungo elé az átizzadt címkét. *Christopher Milligan*. Nem volt szent. Mungo biztos volt benne, hogy örökre megjegyzi ezt a nevet.

- Bassssszameg! - engedett ki magából Gallowgate egy hosszú sóhajt. - Tovább kell keresnünk. Ha az a hülye szarházi beleesett, azt fogják hinni, hogy én öltem meg. Tutira mehetek vissza a Barlinnie-ba.

A hétvége folyamán először igazi félelmet tükrözött a tekintete.

Tovább követte a folyót folyásirányban. Mungo látta a nyírfát és a kanyarulatot, de a férfi testének nem volt nyoma. Jól elrejtette. Próbálta azzal nyugtatni magát, hogy ez egy csendes hely. Az ő lábnyomaik voltak az egyetlenek, és a kos koponyája is évek, talán évtizedek óta hevert ott háborítatlanul. Szent Kristófot soha nem fogják megtalálni. Senki sem fogja. Pont olyan sírja volt, amelyet megérdemelt.

Gallowgate most már nem lopakodott. Vadul átkutatta a folyópartot, csúszkált a mohos köveken; félt attól, amit találni fog, és aggódott, hogy esetleg semmit sem talál. Folyásirányban csörtetett, közeledett a tóhoz. Mungo visszatartotta a lélegzetét, amikor Gallowgate megkerülte a következő kanyarulatot.

Néhány másodperc lehetett csak, de perceknek tűnt. Mungo csak azt látta, hogy Gallowgate háta megfeszül, amikor teljes magasságában fölegyenyesedik. A jobb karját kinyújtotta, és valamit mutatott a távolban, nem a nyírfánál, hanem lejjebb, egy sekély öbölben. Nem mondott semmit. De amikor Mungo is megkerülte a kanyart, már tudta, mit fog találni.

Az erős áramlás nyilván kimozdította Szent Kristófot a gyökérketrecből. Lefelé sodorta egy darabon, és néhány éles sziklára letette. A test hanyatt feküdt, a szeme tágra nyitva. A feje néhány nagyobb kőtömb közé szorult, a nyaka bizonyára eltört. A langaléta testet hamis élet járta át, hullámozott az áramlatban. Mungo szíve vadul dobogott. Onnan, ahol állt, úgy nézett ki, mintha a szent békésen lebegne a felszínen, csendesen szemlélve a mennyböltöt.

Huszonhárom

A leszálló sötétség felfalta a felhőket az égen. Amikor a lámpák kigyulladtak a fénylő utcán, a protestáns fiúk kezdtek előszivárogni a bérházakból, károgva, mint az éjszakai dögevők. Mungo a harmadik emeleti ablakból figyelte, ahogy az idősebb Billyk a sarki paki bolt előtt gyülekeznek. Összeverődtek a bolt nyitott ajtaján kivetülő fényben, csapongva, mint a tarka pillangók. A magasból Mungo világosan látta, hogy izgatottak és kiszámíthatatlanok az adrenalintól, harcra készek, dicsőségről álmodoznak, bármiről, ami fényt adhatna a nevüknek. Érzelmesen kapaszkodtak egymásba, széles, férfias ölelések, soha nem érintkező, de szeretettel és dühvel teli testek, alig várták, hogy megszurkálják és megnyomorítsák a roystoni katolikusokat.

Mungo a hideg ablaküvegnek nyomta az arcát. Ide-oda forgatta a homlokát. A szoba mögötte túl meleg volt és túl közeli. A villanykályha maximumon volt, sör és verejték állott szagával töltötte meg a levegőt, és tűvékonyan zúgott, amitől megfájdult a feje. Az ablaküvegen lecsapódott pára kellemes volt az idebent örökdéssel és aggódással töltött hosszú nap után, miközben Ma-Mau egyik sört a másik után bontotta fel, a fogát nyalogatta, és arról panaszkodott, hogy Jocky megint lapátra tette.

A nap ártatlanul indult, mint egy teadélután. Ma-Mau először leültette őket, és egy-egy pohár sört töltött nekik. Arról szóló megrázó történetekkel szögezte a pamlaghoz Mungót és Jodie-t, hogyan ártott neki Jocky: hogyan ígért neki egyhetes nyaralást Burntislandben, és hogyan hívta meg aztán a kölykeit, hogy ők is menjenek (volt pofája

annak a fasznak), hogy a háza tele volt piával, de felpanaszolta, ha ő egy *picikét* ivott belőle (a zsugori szarházi). Mungo figyelte, hogy a nővére arca márványkemény lesz, miközben Ma-Mau dönögve sajnálja magát. Amikor az inger túl erős lett, Jodie elnézést kért, és nyugodtan távozott, anélkül hogy megmondta volna, hová megy. Ez volt az utolsó csepp a pohárban. Jodie most egy kávézóban vagy a könyvtárban duzzoghatott, Ma-Maunak pedig társaságra volt szüksége - a Krumplirém hallgatóságot igényelt -, valakire, aki meghallgatja a történeteit a meg nem érdemelt mellőzésről.

Mungo úgy tett, mintha rajzolna, miközben Ma-Mau különböző ajtókon kopogtatott a lépcsőházban, nem lévén képes egyedül maradni, Jocky nélkül lenni. Campbellné kedvesen elhárította. A barátságos, félénk Mr. Robertson ki se jött. De aztán Mr. Donnelly ajtót nyitott neki, és undorító volt hallani, ahogy az anyja hízeleg az özvegyember társaságáért.

- Az isten szerelmére, hiszen szombat este van! - mondogatta. - Jöjjön, jöjjön!

Az anyja bájologva, a ruhaujját húzva, mintha egy elkóborolt vagy legávásra szánt állatot vezetne, lekísérte a lakásukba. A férfi sietve összecsomagolta az összes maradék italt a házban egy műanyag szatyorba, amit Ma-Mau most kivett a kezéből.

A szomjas Donnelly eleinte udvariasan érdeklődött Mungótól, bólogatva hallgatta, amikor Ma-Mau fölszólította, hogy beszéljen a galambházban tanultakról. A sovány férfi a megfelelő pillanatban megjegyezte, milyen okos, és milyen büszke lehet rá Ma-Mau - bár egyiket sem gondolta komolyan. Ma-Mau erőtlenül mosolygott, aztán a tekintete elfelhősödött és elkalandozott. Ilyen a szilveszteresti bánatos énekesek nézése; az öreg férfiaké, akik a sarkokban gyülekeznek, és gyászos énekükkel tönkreteszik a jó hangulatot, sírásra ingerük az öreg nőket.

- A legjobb éveimet áldoztam föl, hogy ezt a hármat fölneveljem. És mit kaptam cserébe?

Mungo bébiszitterként őrizte őket, míg berúgtak. Annak alapján, ahogy Donnelly bámulta, az anyja hosszú ideje a legbájosabb lény volt, akivel a magányos özvegy egyáltalán találkozott. Cipőt, zakót és kalapot vett pusztán ahhoz, hogy átlépje a lakása küszöbét. Modora egy másik korból származott, és mintha szégyellte volna beismerni, hogy maradni szeretne. Így ott ült a Harris zakójában, megsült a hőségben, de képtelen volt arra, hogy levegye. Kényelmetlenül fészkelődött a puha kanapén, és ujjával az inge feslett gallérját lazítgatta.

Ma-Mau a lábát maga alá húzva a mutatós tornacipőjén ült. Kérdezgette a férfit, mint egy nappali beszélgetős tévéműsorban, nagyon jól tudva, hogy a férfiak legjobban azt szeretik, ha magukról beszélhetnek. Mungo vigyorgott. A vak is láthatta, hogy az anyja nem figyel a válaszokra, csak beszélteti a férfit, és többet iszik annál, ami neki járna.

A szobában fojtogató volt a hőség, és Mungo arra gondolt, bárcsak az anyja elaludna; akkor karon foghatná az öregembert, az ajtóhoz kísérlhetné, megköszönhetné neki a látogatást, kezébe adhatná a délben hozatott étel maradékát. Későre járt, hamarosan mennie kellett, az anyját otthagya csatlakoznia kellett a bátyjához. Nem lehetett kimaradnia. Most nem.

A délutánt kifogások kiagyalásával töltötte. Arra gondolt, hogy Ma-Mau felbukkanását okolhatná, azt magyarázhatná, hogy Mr. Donnelly az emeletről megpróbálta a lábát szorongatni az asztal alatt. Hamish utálta Mr. Donnellyt, de ez nem lenne elég mentségnek; Hamish olyan simán elégetne Jamest elevenen, ahogy a lopott Caprit felgyújtotta.

Ma-Mau szemhéja többször leereszkedett a hőségben, dauerolt feje le-lekókadott, de ilyenkor Mr. Donnelly meggyújtott egy cigarettát, megbökte, és odanyújtotta neki. A nikotin visszavonszolta az élők közé,

és belekezdett egy unalmas történetbe lakókocsikról és falatozókról. Mungo egy végtelen spirálist rajzolt. Úgy tűnt, Ma- Mau legboldogabb emlékei kerekeken nyugszanak, ideiglenesen és megalapozatlanul.

Mosolyogtak valami távolba vesző tárgyon, és részegen kókadoztak a kanapén, mintha saját kis csónakjukon sodródának. Mungo arra gondolt, most már hamarosan lefektetheti az anyját. Aztán kitárja az ablakot a friss levegőnek, összesöpri a hamut a szőnyegről, és nekivág az éjszakának. Ma-Mau szünetet tartott csapongásában, és elegánsan beleszívott a cigarettájába; a hamu, mint egy hosszú ujj, azzal fenyegetett, hogy lyukat éget a barna harisnyáján. Lehuntya a szemét.

Mr. Donnelly a vastag zakójába nyúlt, és egy vékony pénztárcát húzott elő. A benne lévő néhány bankjegyet átpörgetve egy kék ötfontosnál állapodott meg; Mungo elszánt arckifejezése láttán aztán egy valamivel nagyobb, barnábbat választott ki. A pénz zizegésére Ma-Mau szeme kinyílt, és mintha meglepődött volna, hogy cigaretta fityeg a szájában. Mungo és Ma-Mau a bankjegyre meredt, mintha mondott volna nekik valamit.

- Mi lenne, fiam, ha elmennél a moziba?

Ma-Mau örvendező arcot vágott, mintha azt figyelné, ahogy Mungo a karácsonyi ajándék csomagolását bontogatja.

- Nézz csak oda. Mit kell mondani?

A jó modora hirtelen visszatért. Mulatságos volt, hogy nagy bánatában még gondosan ügyelt mások társasági viselkedésére.

Mungo a pénzt nézte, és arra gondolt, mi mindent vehetne rajta. Amire mindennél jobban vágyott, egy buszjegy volt kettejüknek Jamesszel. Egy jegy valahová messzire, ahol önmaga lehetne, és James biztonságban volna. Nem akarta elfogadni a pénzt, mégis önkéntelenül előrehajolt.

- Köszönöm, Mister Donnelly.

A férfi szeme ismét résnyire húzódott. A bankjegy ropogós, tiszta hangot adott a kezük között. Mungo egy percig ült, aztán a férfi hozzáfordult, és azt kérdezte:

- Na, akkor? - Megszívta a csikket. - Mehetsz a moziba.

A két felnőtt várakozóan nézte Mungót. Ma-Mau megfontoltan, lassan bólintott.

Mungo elrakta a rajzait. Összehajtotta a bankjegyet újra meg újra, és eközben egy új érzés kerítette hatalmába: utálta magát, hogy olyan fiú lett, aki eladja a saját anyját. Felállt, és az özvegy felé nyújtotta a karját.

- Jöjjön, kikísérem.

- Mivaan?

Egy örökkévalóságig tartott, míg a férfinak sikerült fókuszálnia a kis fekete szemével.

- Megyek a moziba, úgyhogy kikísérem. Nem maradhat itt kettesben a mamámmal.

Ma-Mau és az özvegy egymásra nézett. Mr. Donnelly arcán több kifejezés váltotta egymást, a zavartól a gyanakvásig, hogy valami rossz vicc áldozata, míg végül az látszott rajta, tisztában van azzal, hogy beugratták.

- Maureen?

- Mungo, nem beszélhetsz így Mr. Donnellyvel. Ez az én házam.

Mungo túl fáradt volt ahhoz, hogy nevéssen. Átnyúlt a kávézóasztal fölött, és megfogta a férfi karját. Mr. Donnelly ellenkezett, mint egy gyerek, aki nem akar fürödni menni. Ma-Mau ráütött Mungo kezére. Előrecsúszott, és készült felállni, de Mungo visszanyomta a pamlagra. Hátramutatott a hüvelykujjával.

- Mr. Donnelly, tényleg azt akarja, hogy idehívjam Hamisht?

A férfi segélykérően Ma-Maura nézett, de annak lógott az álla. Mungo megint karon fogta a férfit, és talpra segítette. A másik kezével összeszedett annyit a férfi holmijából, amennyit csak bírt. Kikísérte az

ajtóhoz, és a lépcsőházi világosságban pislogó férfi egyik kezébe egy doboz sört adott, a másikba meg a kalapját.

Amikor visszatért a nappaliba, Ma-Mau karba fonta a kezét, mint egy durcás gyerek. Mogorván a sötétedő égre meredt. Mungo a karosszékre zötytyent, és kezdte befűzni a tornacipőjét.

- Nem tudom, mi a faszt képzelsz magadról - köpte oda az anyja.

- Én? Semmit.

Az anyja már harcra készült, de ez lefegyverezte. Mungo a fejére húzta a kapucnit. Csöndben ültek egy pillanatig, aztán azt mondta:

- A mamám vagy. Az egyetlen mamám. Csak jót akarok neked.

Az asszony a fogai közé dugta a nyelvét, és összeöntötte a maradék italokat a poharába.

- És a tévében sincs semmi kibaszott néznivaló. - Ma-Mau úgy mozgott, mint egy lassított felvételen. A megfeszített figyelme elárulta, mennyire részeg. - Mindenesetre hazudós vagy. Pont mint a másik kettő. Csak azért akarod, hogy boldog legyek, mert az megkönnyíti az életedet. Csak az érdekel, hogy mit tehetek érted. Ettől okádnom kell.

Mungo kilépett a lépcsőházból, és csatlakozott az üres telekre induló proti fiúk falkájához. Csecsemőarcú harcosok alakzatába került. Az ő vagány járásmódjukat utánozva lépegetett, vállát a füléig fölhúzva és szemöldökét ádázul összevonva. Ez a peckes járás pont olyan elterjedt egyenruha volt, mint a futballistamez. Nagy öklű, görbe lábú gatzfickók kaszáló előrehaladását eredményezte, lesunyit fejjel, a szemet mindig az áldozatra szegezve, ököllel vagy az ezüstös pengével támadásra készen. Mungo nagyon igyekezett, hogy felöltse ezt az egyenruhát, de szélhámosnak érezte magát. Gyöngye utánzat volt.

A szemetelő eső bőrig áztatta őket. A finom köd utat talált a ruházat résein át, és átjárta a cipőket, a fehér zoknik ázóttak és mocskosak lettek. A lábuktól elindulva falta fel őket, fölfelé kúszott a farmer

szárában, és beszívódott az alsóruhájukba. A szemerkélő eső csak akkor vált láthatóvá, amikor a narancsszínű utcalámpák fénytócsáiba léptek. A narancsszínű fények meleget ígértek, ami úgy hiányzott a szürke nappali órák folyamán. A fiúk időről időre megálltak, és összeverődtek alattuk. Fél téglák és bicskák jártak kézzel kézre, mintha játékokat csereberéltek volna.

Mungo didergett, mire odaértek Ha-Hához és az idősebb fiúkhöz. Világos volt, hogy Ha-Ha benyomott valamennyi kokszot; meglátszott azon, ahogy a fogát csikorgatta, és táncolt, mint egy árnyékbokszoló. Az öccse hátára csapott:

- Helyesen döntöttél, agyasfejes. Tényleg kár, én csípem a tüzet. Tök csodás látvány.

A fiúk most szervezetlen csürheként befordultak a sarkon a sötétségbe. Az üres telken fatáblák és ócska raklapok heverték szanaszét; törmelék, amiből a fiatalabb fiúk rozzant erődítményeket és kunyhókat építettek. A sárban és a gazban középkori településnek látszottak. Némelyik kunyhónak alacsony ajtaja volt, és mintás linóleumdarabok alkották a tetejét. Némelyik csinos, nőies jelleggel és hajdan választékos berendezéssel rendelkezett. Ha-Ha belerúgott a legkisebb kalyiba oldalába. Öt-hat kisfiú bújt elő belőle, és hamarosan az egész település benépesült, mint egy aprócska falu. Az egyik nagyobb fiú egy pornóújság kitépelt lapját lobogtatta Ha-Ha felé, egy hanyatt fekvő, szétvetett lábú nő volt rajta.

- Ki ez? - kérdezte Ha-Ha, ahogy körbeadta a nőt. - Az anyád?

Mungo szeretett volna ott maradni a kunyhóvárosban. A galambdúc nyájasságára emlékeztette. Ezek a fiúk jól megvoltak, konstruktívan együttműködtek a kis falu építése közben, valami jót hoztak létre a semmiből, éppen úgy, mint James.

Ha-Ha fogta a mocskos képet, és biztonságba helyezte az anorákja alatt.

- Ki jön velem a hídra? Csináljuk, bazmeg!

Mint egy orániai dudás, úgy vezette a fiúkat a gazban, bele az éjszakába. Elég szép összhangban füttyülték egyszólamú harci indulójukat. Mungo hátramaradt. Láta, hogy némelyik fiú még csak kilenc- vagy tízéves, néhányan trikót vagy könnyű kötött felsőt viselnek, és legtöbbször az orrukból csepegő taknyot nyalogatták. Maroknyian voltak közöttük már szinte felnőttek is, Ha-Ha közvetlen alvezérei. A vörös hajú fiú még felkötve hordta a karját, de a másik kezében a mamája fűrészkes élű kenyérvágó kése villogtatta fogait.

Az üres telken nem volt világítás, de Mungo látta arrébb a híd embertől származó fényeit. Keskeny gyalogoshíd ívelt az autópálya fölött, a protestáns lakótelepet kötötte össze a túlsó oldalon elterülő katolikussal. Az a híd volt, amelyen egyetlen ifjú protestáns harcos sem ment volna át soha egyedül.

Az autópálya tele volt az edinburghi kirándulásból visszatérő szombati utazókkal; elégedett kölykökkel, akik megsimogathatták a hűségeket, Greyfriars Bobby szobrának orrát.

Mungo csuklyás alakokat látott ögyelegni a híd bejáratánál. Tíz-tizenöt további protestáns fiú lehetett, mind idősebbek nála, elszánt arccal álltak a hideg esőben. Félrehúzódtak, hogy utat adjanak Ha-Hának. Nagy csapat jött össze. Ha-Hát majd szétvetette a büszkeség.

Valaki lekuporodott a koszba, és egyik kezébe egy követ, a másikba egy gyömbéres palackot fogott. Mint a krumpliszedők, a kisebb fiúk további lövedékek után turkáltak. Mungo lenézett, és egy vörös, súlyos fél téglát látott, valamelyik régebbi ütközet maradványát. Kiásta, szélei erőszakosan élesek voltak, és nyomban szeretne volna letenni, sarkon fordulni, és visszamenni Jameshez.

Az egyik csuklyás Billy feléje fordult, és nagyot szívott a cigijéből.

- Nézz oda, végre itt van velünk az ifjú Hamilton. Legfőbb ideje, szarzsák. - A fiú szája törött fogak gyűjteménye volt. A mosolya mint

egy romos fejfákkal teli temető. - Már aszítottam, cserben hagyod a családod nevét. Kiderül, hogy egy kibaszott buzi vagy.

Mungo igyekezett teljes hosszában kihúzni magát. Tudta, hogy nem az számít, amit mondani fog, hanem csak az, ahogyan mondja.

- Hé, szopópofa! Ha kedvesek neked azok a fapeckek, amiket a fogaidnak nevezel, fogd be a kibaszott pofádat.

A csuklyás fiú túl közel járt az igazsághoz. Mungo a téglát forgatta a kezében, és félelméből adrenalin lett. Érezte, hogy Ha-Ha helyeslően bólint valahol a harcosok tömegén túl, és a fiúk egymás után elfordultak tőle.

A harcosok most úgy negyvenen lehettek. Miközben a forgalom elzúgott alattuk, az egyetlen utcalámpa fénykörébe tömörültek, kezüket és fülüket mélyen az anorákjukba rejtve, és a Rangers dalát énekelték. Ahogy énekeltek, meleg leheletük fölfelé szállt, mint egy kéménysor füstje. Mocskos történeteket meséltek, és hencegve hazudoztak arról, hogyan basszák meg egymás anyját. Úgy döntöttek, hogy egy szőke fiúnak - egy előreugró állú tizenegy évesnek - van a leginkább baszható anyja. Néhány idősebb Billy előrelépett, és azt állította, hogy ő a fiú apja.

- Rám hasonlítasz - kukorékolt az egyik.

- Nem. Tuti, hogy rám jobban hasonlít.

Egy ideig azzal szórakoztak, hogy kinyújtották a kezüket, és a fiúnak ide-oda kellett másznia a sárban, hogy megcsókolja az aranyozott gyűrűiket, amit az meg is tett, hálásan azért, hogy a nagyok a figyelmükre méltatták.

Valaki egy üveg Buckfast likőrbort adott körbe, és nagy kortyokban nyelték. Néhány fiatalabb is érte nyúlt, elismerésre szomjazva, aztán fintorgott, amikor a savanyú bor kaparta a torkát. Mungo idegesen toporgott, érezte a vizes zokni cuppogását a lábujjai között, és hol összehajtotta, hol szétbontotta a tízfontost a zsebében. Arra gondolt,

hogy James utálkozva elfordult tőle. Aztán önkéntelenül Ashley-re gondolt, és arra, hogyan csapkodtak a szempillái, mikor James megcsókolta a nyakát a parkban. Hamarosan úgy fogja ismerni Jamest, ahogy ő még soha.

Hangos üvöltözés hallatszott a fejük fölött; valaki volt a hídon. Egy pillanat alatt fél téglák emelkedtek, és ezüstös pengék kerültek elő a zsebekből. Két fiú hosszú, rozsdás kardot húzott elő a tréningnadrágja szárából, és Mungo látta, hogy az egyik legkisebb fiúnál egy rönkhasító van, amelyet csak két kézzel tud felemelni. Éppoly gyorsan, ahogy a fegyverek előkerültek, a tömeg kettévált. A fiúk két sorba rendeződtek, középujt egy keskeny folyosót hagyva. Egy feszült arckifejezésű lány jött végig rajta. Ingatag babakocsit tolt, egy ragacsosnak látszó arcú gyerek volt benne. A lány ugyanolyan buggyos tréningruhát viselt, mint a gyerek, csak a nagy karika fülbevalója és a rózsaszín tornacipője jelezte női mivoltát. A lány az üres telket átszelő rövidítésen tolta végig a műanyag babakocsit. A nyikorgó kerekek csúszkáltak a gyomokon, és ide-oda rázták a babát.

- Jaj, nőjetek már föl! Piszkosul szégyellhetitek magatokat. - A lány úgy viselkedett, mint egy harcias királynő, a haja hátra volt simítva, és egy ékköves hajpánt fogta össze. Néhány műanyag ékkő hiányzott, a foglalatuk üres volt, mint egy kivájt szem. Amikor biztonságos távolságban volt a Billyktől, gúnyos vigyorral visszakiáltott: - Remélem, a katolikusok a szart is kiverik belőletek.

A fiúk egymásra néztek, vezetőt kerestek, valakit, aki megmondaná nekik, hogyan vélekedjenek erről a sértésről. Egy elszabadult üveg repült a levegőben, és a lány lábánál tört össze. A fiúk egyetlen, egységes üvöltést hallattak.

A ragacsos kölyök sírva fakadt. Mivel a glasgow-i nők harcias hagyományában nevelkedett, a lány elfogadta a kihívást. Otthagyta a babakocsit, és visszavágtatott a sárban, ázott lófarka lebegett mögötte, a

lerágott körmeit kimeresztette, készen arra, hogy darabokra tépje őket. Megragadta a legnagyobb szájú srác haját, ököllel a fejére és a tarkójára sújtott. A fiú megpróbált elszaladni, de ő megragadta a csuklyáját, és tovább ütötte. A többiek abbahagyták a röhögcsélést. Az, aki a palackot dobta, elbújt a tömegben. Az ütleget fiú kibújt a csuklyájából, és most félmeztelenül, dideregve állt az esőben, elhúzódva a karmok elől. A legmegalázóbb dolog volt, ami egy harcossal történhetett: hogy egy lány nyilvánosan ellátja a baját.

Mungo a csődület szélére húzódott. Bátorságot gyűjtött, hogy elszaladjon, miközben a tömeg szórakozik. Körülvették a félmeztelen fiút, ütögették a hátát, és a köpködő lány felé lökdösték, mint egy tyúkot a harci kutya elé. A lány körmei hosszú, rózsaszín csíkokat húztak a karján, és a szőke haja reccsenése a fiúk izgatott kurjongatásán keresztül is hallható volt. Valahányszor kiszabadította magát, a Billyk elzárták előle a menekülés útját, és visszalökdösték a fiatal anya felé. Az a tiszta fehér testét rugdosta, befeketítette a sáros lábával.

A semmiből egy újabb palack érkezett az éjszakai levegőn át; a legkisebb fiúk egyikének halántékán tört össze, és eközben sziporkákat szórt, mint a fények az iskolai diszkóban. A kisfiú estében széles ívben vért fröcskölt a félmeztelen fiúra.

Mindenki figyelmét az őrjöngő lány kötötte le; nem vették észre a keskeny gyaloghíd tetején álló íreket. A katolikusok vigyorogtak a halovány fényben, mind zöld-fehér csíkos egyenruhát viseltek.

A Billyk vezető nélküli kaptárként kavaroztak, míg Ha-Ha hangja cselekvésre nem indította őket.

- Maradjatok együtt! - Aztán meg: - Rúgjátok szét a kibaszott picsájukat!

A banda újraszerveződött, és az első lövedékek gyűlölködő ordítás kíséretében átszelték a levegőt az autótú fényei felé. A bhoystoniak hátratáncoltak, az üvegek a lábuk előtt zúzódtak szét. Megvárták, míg a

fegyverekből csillogó törmelék lett, aztán zöld felsőik egymás után villantak föl az erős fényben, ahogy visszatámadtak lefelé az üres telekre. A katolikusok voltak előnyös helyzetben; mivel lefelé tüzeltek, fegyvereik messzebb szálltak és könnyebben célba találtak. A fél téglák tompán puffantak és reccsentek, amikor egy fiú bordáit eltalálták. Más fiúk műanyag madárijesztökként ugráltak és táncoltak, amikor hűggyal megtöltött üvegek robbantak a lábuk előtt.

A levegő sűrű volt a vallási gyűlölet áradatától, de a fiúk jól érezték magukat, fiatal életük nagy pillanatát élték. A bhoystoni fiúk Dennistoun sarától nedvesen és mocskosan visszakapták a saját fél tégláikat és köveiket. A fiatalabb fiúk kövei a hidat sem találták el, veszélyesen a zsúfolt autópályára hulltak odalent. Az autók veszettül dudáltak.

Mungo lába a földbe gyökerezett. A fél téglá kicsúszott az ujjai közül, futni akart, de a lába nem engedelmeskedett a parancsnak.

Miközben lövedékek röpködtek körülötte, néhány sebesült fiú hátrálni kezdett a kis kunyhófal felé; bíborvörös csíkok voltak elkékült karjukon, véres kezüket szorították a fülükre, amelyik biztosan csengett a fájdalomtól. Félig felnőtt férfiak hulltak a földre, fölhasadt koponyájukat fogva, a legbátrabb harcosok az anyjuk után sírtak.

Az éjszaka hirtelen elcsöndesedett, a szétfröccsenő üvegek, a csontot érő kövek hangja elhallgatott. A bhoystoni fiúk a hídon megritkultak, sérültjeik Royston felé hátráltak. A dennistouni Billyk összezsápták hideg tenyerüket, ordítottak át az autópályán. A kiabálás bátorságot öntött az ijedt fiúkba, és az „Apám vállszalagja” trágár, harsogó éneklésévé olvadt össze. A bhoystoniak elveszítették a felső szint feletti ellenőrzést. Amikor már csak kevesen voltak, néhány idősebb Billy kalapáccsal és karddal fölfegyverezve megrohanta a hidat. Széttárták a karjukat, mintha nyírfajdokat kergetnének a hangásban. Csak Ha-Ha nem. Ő azzal a határozott céllal rohant előre, hogy elkapja az íreket.

Mungo figyelte, ahogy a bátyja az utolsó katolikusokat üldözi Roystonban, messze túl azon a ponton, ahol még biztonságban lenne. Tomahawkja éle csillogott az autólámpák fényében.

A sebesült protestánsok üdvözlőalkalmasan törtek ki. Bobby Barr, a törött karú vörös fiú magasba emelte a fűrészkesét.

- Ha még egyszer látom a kis szarházi Timet a hipózott hajával, a szart kitaposom belőle.

Más fiúk hasonló kijelentéseket tettek: hogyan fognak bosszút állni, ki harcolt jól, kinek a palackja talált célba. A hencegéstől és tetszelgéstől Mungónak fölkavarodott a gyomra. Ez gyávaságnak tűnt. A sötétségbe húzódott, örült, hogy vége van.

Megtette, amit kértek tőle, és ami a legjobb az egészben, nem tett kárt senkiben. Alig várta, hogy ezt elmondja Jamesnek: most odamegy, rohan, odanyomja az arcát a kaputelefonhoz, és büszkén, vadul szerelmet vall, ahogy Ashley már megtette. Ő miért ne tenné? Megrészegette ez a remény. Hátravetette a fejét, élvezte az esőcseppeket forró arcán, és kifújta a benne felgyülemlett levegőt.

Félig már a házak felé fordult, amikor eltalálták a halántékát. A reccsenés olyan hangos volt, hogy azt hitte, fölrobbant a koponyája, olyan hang volt, mint amikor hokibottal csapnak egy feszes, vízzel töltött dobra. A látótere felrobbant, mint az égbolt az éjszakai tűzijátéktól. Aztán minden kifehéredett.

A halántéka forrón lüktetett, és még mindig zsebre dugott kézzel, oldalra zuhant a sárba. Amikor az éles fény elhalványult, és végre ki tudta nyitni a szemét, látta, hogy a Billyk szétfutnak, mint a megriasztott birkák; egyesek farkukat behúzza vágattak, mások hátrafelé futottak támadóik csapásai alatt. Mungo a földön feküdt, és látta, ahogy a zöld-fehér csíkosok áttörik a királyi kéket. Csak a néhány legbátrabb állta kivont fegyverrel a sarat. Hamarosán lerohanták őket, friss arcokat hasítottak fel az éles bokszeres, teniszütők reccsentek a koponyákon. A

szaladó Bobby Barrí figyelte, amikor egy cipő fúródott a veséjébe. Az arca eltorzult a fájdalomtól, de minden levegőt kitapostak belőle, kiáltani sem tudott.

A sárban vonaglott, pislogott, amikor gyengéd, barna szem nézett le rá, és felvillant egy tökéletes, kápráztató mosoly. Szép fiú volt; Mungót kábaságában is lenyűgözte a szépsége. Széles orrcsontja volt, mint egy büszke shetlandi juhászkutyának, és sötét szemöldöke a sűrű fekete haja alatt, olyan szabályos választkkal, mint egy plébánosé. Úgy tűnt, mond valamit, de Mungo nem hallotta a feje zúgásától. Segítségkérőn fölemelte a kezét. Ekkor a fiú lába fölemelkedett, és lezúgott Mungo halántékára, mint egy lórúgás.

A fehérség visszajött. Olyan volt, mint mikor ő a sötétségben ült, és Jodie felkapcsolta a nagylámpát, a lámpaernyő nélküli meztelen égőt, és az égette a koponyáját. A láb újra és újra lecsapott, próbálta elválasztani a fejét a testétől. Mungo hallotta, ahogy a tornacipő gumija csikorog az arcán. Szájában érezte a füléből csörgő vért és a sós ízt a szeméből, és megkésített mozdulattal fölemelte a kezét, hogy az arcát védje.

A taposás átvette egy vidám tánc ritmusát. Mungo nem látott a fájdalomtól. A láb ismét lecsapott, aztán végigmasírozott a testén. A szép fiú végigsétált Mungón. Díszlépésben, mint egy náci karikatúrája. Mungo feje fölött megfordult, helyben járt a sarkán, és megint végigsétált az elesett testen. De a következő lépésre nem került sor.

Ha-Ha ott volt, a tomahawkot a feje fölé emelte, és lecsapott vele a szép katolikusra, aki eldőlt, mint egy eltört facsemete. A bátyja fél arca vérvörös volt. A fülétől a szájáig húzódó vonalban a saját vére függönyözte el. Már megdagadt és fehéren ráncolódott a szélén, mint a zsír egy szelet császárszalonnán. Ha-Ha megbökte Mungót a lábával, aztán megfordult a fejszével a feje fölött, és elkezdte aprítani az írek sokaságát.

Mungo a vizes földön feküdt. Nem tudott fölemelkedni onnan, ahol a földre taposták. Fázott volna, ha nincs a pokoli fájdalom. És miközben a csata tombolt fölötte, lehunyta a szemét.

A katolikusok visszavonultak a gyaloghídon keresztül. Mungo hallotta, hogy Ha-Ha utánuk üvölt, ledöfést és seggbe baszást kilátásba helyező édes ígérekkel kecsegteti őket. A sárban feküdt, és az eső hűvösen szemerklélt az arcára. Óvatosan beletapogatott a szájába a sáros ujjaival; a pofahúsa felszakadt, és legalább egy zápfoga kitört. A sár tiltakozott, amikor megpróbált fölállni. A lába néhányszor kicsúszott alóla, és visszaesett a fűbe. Amikor végre kiszabadult, látta, hogy tökéletes lenyomat maradt utána, mint egy hóangyal a mocsokban.

Más fiúk nem voltak ennyire szerencsések. Nagy csoport gyülekezett egy tizenkét éves fiú körül, aki szeretett gördeszkázni, és mindig segített a nagymamájának kívülről lemosni az ablakot. Mungo látta, ahogy ott áll a magas párkányon, és a nagymamája a derekába kapaszkodik. A másik oldalon néhány Billy elkapott egy lángvörös hajú katolikus fiút, és körtáncot jártak rajta. Ő boldog lehet, hogy él.

Mungo a zúgó fejét fogva átbolladozott a csatatéren. Nehezen kapott levegőt. Attól tartott, hogy eltörtek a bordái, apró, féloldalas szippantásokkal lélegezte be a nyirkos éjszakai levegőt. A szeme már bedagadt, és sár szorult a daganat mögé; érezte, hogy kaparja a szemgolyóját. Vakító fájdalmat okozott, ha a bal lábára nehezedett, de mivel a sarkától a medencecsontjáig nyilallt, nem tudta, melyik testrésze akarja felhívni magára a figyelmet. Sírní, üvölni lett volna kedve az egész pusztítás miatt.

Ha-Ha az estét vereségnek tekintette. Akik még harcképesek, a szégyen miatt a jövő héten visszatérnek, hogy kiköszörüljék a csorbát. Ezzel vége lehetne, de Mungo tudta, hogy nincs. Ez inkább a kezdet, mint a befejezés.

Botladozott tovább, és lenyelte a sérelmét, pontosan ahogy tanították neki. Könnyei elakadtak a torkán, ahol a vérével keveredtek. Addig nyelte, míg fulladozni nem kezdett, és akkor fekete nyálat köpött a före. Örült, hogy nem látja vörösnek a gyöngye világításban.

Fiatalok siettek minden irányba. A rettenthetetlen harcosok mind hazafelé sántikáltak, dicsőségükkel hencegve, bosszúval fenyegetőzve. De abból, ahogy behúzták a farkukat, Mungo tudta, hogy megrendültek. Nyelik, rágják a sérelmüket, míg belül nem kerülnek lakásuk ajtaján. Kidüllesztik a mellkasukat, míg biztonságban nem lesznek újra a mamájuk karjában; ahol odabújhatnak hozzá, amíg ő a tévét nézi, és megkérdezi:

- Mi történt, mi ez a nagy ragaszkodás?

De ők nem felelnek, elszántan csak fiúk megint, biztonságban elvackolódva a puhaságban.

Az első rendőrautók szirénája visszhangzott a bérházak között. Akik még futni tudtak, futásnak eredtek. Mungo a konyhákhoz ért. A kis település elpusztult, a viskóvárost szétlapították és darabokra törték. A kibelezett pornóújságok a fűvön heverték, nyitott szájú, haldoklástól vagy élvezettől eltorzult arcú nők heverték szanaszét halott falusiak gyanánt.

Amikor Mungo elérte az utcát, haragot érzett a lakásokból érkező boldog ragyogás miatt. A családok összeverődtek, halvacsorát ettek, és nézték a szombat esti varietéműsort. Amikor a lépcsőházukba ért, kínlódva kapaszkodott föl a lépcsőn. A Hamilton-lakásban sötét és csönd volt. Jodie hazajött a kávézóból, és már a hálósobájában volt; Mungo gyengén, szinte kérelően lenyomta a kilincset, de az ajtó szilárdan ellenállt.

A nappali üres volt. Állottfüst-, döglöttsör- és verejtékszag alacsony felhője lebegett benne. Az áporodottság alatt ott volt Ma- Mau vaníliaparfümjének emléke - amire ők adták össze a pénzt, hogy

megvegyék neki karácsonyra -, és szomorú volt, hogy nem találja ott a kanapén, italszagúan hortyogva.

Bekapcsolta a villanykályhát, és küszködve kibújt vizes ruháiból. Egy örökkévalóságig tartott, amíg levetkőzött; minden közönséges mozdulat rendkívüli fájdalommal járt, gyakran meg kellett állnia, hogy kifújja magát, és bátorságot gyűjtsön a folytatáshoz. Az anorák levétele volt a legrosszabb - kiderült, hogy nem tudja a feje fölé emelni a karját -, és amikor már csak a bokszeralsó volt rajta, a harag és a fájdalom könnyei csorogtak az arcán. Ivott egy pofa maradék sört Ma-Mau poharából. Csípte a hasadást az arcán, de az ital szomorú és ízetlen volt, és a szaga felébresztette benne az anyja utáni vágyat, szeretett volna mellette feküdni.

A folyosón hallgatózott a hálósobája ajtajánál. Hallotta, hogy Ma-Mau hangosan horkol odabent. Mungo tudta, hogy már túl öreg ehhez az érzéshez, tudta, hogy Jodie nem helyeselné, de ahogy a kilincshez nyúlt, csak arra tudott gondolni, mennyire vágyik arra, hogy bemásszon az anyja mellé az ágyba, és biztonságban érezze magát a karjában. Lassan benyitott, a szoba sötét volt, de nem volt behúzva a függöny, és az utcai világítás halvány narancsszíne derengett.

- Mau? - suttogta.

A fal mentén araszolt előre, míg az ágy melletti asztalkába nem ütközött. Teásbögrék és illatszeres üvegcsék csörrentek meg rajta. A halvány utcai fényben látta anyja sápadt arcát az ágynemű fölött. A feje oldalra fordult, aludt. Mungo nézte egy kicsit. A sminkje a párnára kenődött, és feszült volt az arca, remegett a szemhéja, mintha az ital és a cukrok purgatóriumában lenne.

- *Ma-Mau?*

A fiú alsó ajka megremegett az önsajnálattól. Lehámozta anyjáról a takaró szélét; elkezdett becsúszni mellé, de ahogy az ép szeme

alkalmazkodott a sötéthez, ráeszmélt, hogy az anyja kis teste túl nagy kupacot alkot az ágynemű alatt.

Lassan fölemelte az ágyneműt.

Az utcai fény végigömlött a furcsa testeken. A felettük lakó öreg özvegyember fészkelte be magát az anyja mellé. A hóna alá furakodott, a szája a mellére tapadt, hosszú karja átkarolta a derekát. Olyan volt, mintha egy alutáplált kullancs szívna az oldalát, és Mungónak némi idejébe tellett értelmezni az összegubancolt végtagokat, és neheze esett, hogy ebben a borzalomban valami értelmes rendet találjon.

Olyan volt, mintha tánc közben mindketten hirtelen elaludtak volna, vagy egyszerűen csak föladták.

Talán a hirtelen hideg levegő miatt. Talán a halvány fény miatt. Mr. Donnelly kinyitotta apró, fekete szemét. Ahogy elmozdította a száját Ma-Mau bőrétől, egy hosszú nyálcsík feszült ki. A férfi nyújtózkodott, mint némelyik rágsáló a fészkében. Vékony haja izzadtan az arcára tapadt, és ahogy a fiúra pislogott, a szeme két tócsa volt a sötétségben.

Mr. Donnelly nem számított rá, hogy a szelíd fiú nekitámad. Amikor Mungo megragadta a hajánál fogva, és kirángatta a folyosóra, a vén potyázó csak ennyit tudott mondani:

- Jóvan, semmi probléma, főnök, én nem akartam rosszat.

Barátságosan kinyújtotta a nyelvét, mint egy vendég, aki túl sokáig maradt a szilveszteréjféli harangszó után.

Mungo odavágta a férfit a kemény lépcsőhöz. Járkált a lépcsőfordulóban, ostromozta magát, a saját arcát ütötte, öklével verte a saját fejét. Az öregember ettől rémült meg a legjobban. A lépcső- ház sarkába lapult, a padlóra kuporodott, két kézzel védve a fejét. Mungo dühös volt a férfira, de magára még dühösebb. Lidérces látvány volt a férfi nadrág nélkül, de az ócska zakójában és ingében, a nyakában még mindig megkötött nyakkendővel. Meztelen lába fehérlett a betonon, összezsugorodott farka kilógott az inge széle alól, és ragacsosnak tűnt a

lépcsőházi fényben. Mr. Donnelly meglátott és megragadott egy lehetőséget, nem fecsérelte az idejét epekedésre vagy incselkedésre. Alsóbb szinten élt.

Mungo leköpte, irányítatlan köpéseket zúdított a férfira.

- Köszönöm, fiam. Jóvan, köszönöm.

A férfi hálásnak tűnt, amiért ilyen könnyen megússza.

Mungo otthagyta a lépcsőházban kuporgó Mr. Donnellyt, bement, és ráfordította az összes kallantyút. Visszament Ma-Mauhoz, és ráhúzta az összeizzadt ágyneműt. Az asszony meg se moccant. A feje hátracsuklott, a szája nyitva volt, és kísértetiesen hatott az elmázolódott rúztól. *Krumplirém*. Lefogadta volna, hogy egész idő alatt Krumplirém volt. Nem nézett oda, ahol a legrózsásabb a húsa, finoman megemelte üres porhüvelyét, és alágyúrte a lepedőt. Az asszony szétvetett lába ettől összezáródott. Aztán mintha temetésre készítené elő, letörölte ajkáról a maradék rúzt. Úgy feküdt ott az eszméletlenségig részegen, mint egy csecsemő, aki nem tud aludni, míg be nem pólyálják.

Jodie fölébredt az öregemberrel folytatott veszekedésre. Morgott magában, mint aki alig várja, hogy szabaduljon ebből a bolondokházából. A fiú hallotta, ahogy egy bögre csapvizet tölt magának. Aztán megint bezárkózott a hálósobájába.

Mungo nem tudott aludni. Kívül-belül csak vergődött. Forgolódott az ágyon, rohadtul érezte magát az elkövetett tévedések miatt, az összes hiba miatt, ami az eszébe jutott: Jodie és a baba, Ha-Ha és a bhoystoniak, Ma-Mau és a mocskos pénz, de mindenekelőtt James.

Annyira félt Ha-Hától, hogy tönkretette a legjobb dolgot, amiben valaha része volt. Most itt, a sötétben tudta, hogy Ha-Ha nem fogja betartani a szavát, legalábbis nem sokáig - soha nem is tette. Csak idő kérdése, hogy Jamesnek baja essék, és miért? Mert kedveli Mungo Hamiltont, minden jó dolog tönkretevőjét.

Huszonnégy

Amint a nap fölkel a telep fölött, Mungo kiment a fürdőszobába, és egy vizes ronggyal letörölte magáról a vért meg a sarat. Elropogtatott két tablettát Jodie fájdalomcsillapítójából, és bekente a bordáit Ma-Mau kenőcsös tubusaiból, míg vastagon nem borította őket a csípős zsiradék. Egy régi portörlőből tépett csíkokkal bekötötte a veséje táját, és megvizsgálta az oldalán terjengő vér- aláfutásokat. A külseje éppolyan halottnak látszott, amilyennek a bensőjét érezte. Csak látszólag volt rendben.

Volt egy rejtett hasadás a haja alatt, ahol a hokibot betörte a fejét. Letisztogatta a feldagadt részt, és letakarta egy tyúkszemtapasszal, az egyetlen ragtapaszfélével, amit talált. Megpróbálta összeilleszteni a sebszéleket, amikor rátette, aztán ráfésülte a hússzínű tapaszra a vértől itt-ott fénytelen haját. Ahogy a haját hátrafésülte, egy zúzódás került elő a halántékán, úgyhogy fogta Jodie alapozóját, és a szeme sarkától a haja vonaláig bekente a ríktó narancssárga krémmel.

Fájt, amikor a ruháit áthúzta a fején, és a sebek meg a kötések miatt nem tudott rendesen lehajolni, amikor bepakolta az iskolatáskáját. Összetörte a malacperselyét, és a tartalmát belehajtogatta Mr. Donnelly összepiszkolódott pénzébe. Levette a szobája faláról Jodie régi fényképét, és biztonságba helyezte az anorákja zsebében. Nem tartott sokáig összecsomagolni a kedvenc tárgyait, és amikor befejezte, a táskája még elég könnyű volt, hogy az érzékeny oldala ellenére vállra tudja venni.

Kényszerítette magát, hogy várjon, és megegye az utolsó szelet kenyeret. Meg-megrándulva, lassan ette, visított a hasadás belül az arcán. Rágás közben a hátsó udvart és James sötét ablakát nézte. Nem bántott egyetlen katolikust sem, ez biztosan számít valamit. Mindketten megtették, amire szükség volt a valódi énjük elleplezéséhez. Meg fogja mutatni Jamesnek a sérüléseit, és James meg fogja érteni. Ejteni fogja Ashley-t, aztán elmennek ketten egy gyors buszon bármerre, amerre Mungo mutat.

Becsukta maga mögött az ajtót. Lebotorkált az alvó lépcsőházban, miközben a gyenge napsütés már átszivárgóit az ablak festett üvegén. A földszintre érve meglepetten látta, hogy Szegény Csirke lép be a kapun. Natalie a pórásznak feszült, apró szeme kidülledt koponyájából. Mungo udvariasan biccentett, és elsurrant mellette. A súlyos kapun volt már a keze, amikor Szegény Csirke megszólalt:

- Cirkusz van a városban?

- Tessék?

Még ebben az állapotában is megőrizte a jó modorát.

A kis ember a homályban állt a lépcső aljában, a póráz a kezére tekerve.

- Te itt lopakodsz, az arcod csupa festék, és tele van a táskád. Úgyhogy azt gondoltam, talán a Ringling Cirkuszhoz akarsz csatlakozni.

Mungo mosolygott, noha nem volt hozzá kedve. Megint megfogta a súlyos kaput.

- Hallgass ide, én a te helyedben várnék egy kicsit, mielőtt kimegyek. A rendőrség annyit mászkál ezen az utcán, hogy a tanács kénytelen lesz új szőnyeget lerakni. - Mungo kilesett a tejüvegén. Szép vasárnap reggel kezdődött odakint. A nap széles lyukakat ütött a vastag felhőzetbe, ez kék eget ígért, ha sikerül neki. De azért az biztos volt, hogy két jelzés nélküli rendőrkocsi lopakodik végig az utcán; feltűnőek voltak ezen a

helyen, ahol kevesen engedhettek meg maguknak saját autót. Lassan gurultak, hogy készületlenül ériék a verekedésből távozó fiúkat. Szegény Csirke fejével a saját ajtaja felé intett. - Ettél ma már valami meleget, fiam?

- Nem.

- Akkor gyere be, hadd süssek egy májat.

- Nem szeretem a májat, Mister Calhoun.

- Ó, senki sem szereti a májat, fiam, de úgy látom, neked jól tette a vas.

Ahogy a küszöbön túl voltak, Szegény Csirke az összes reteszt bezárta maguk mögött. Levette az anorákját, fölvette a főzőkardigánját, és nyakig begombolta. Ide-oda tologatta a vörös májat egy serpenyőben, aztán letette a fiú elé, még sercegve és véresen. A szagától felfordult Mungo gyomra, de udvariasságból a kezébe vette a kést.

- Nem tudod megenni?

Mungo a fejét rázta.

- Bocsánat. Fáj a szám.

Szegény Csirke a kardigánja zsebében kotorászva elővette az olvasószemüvegét. Kezébe fogta Mungo fejét, és azt mondta, nyissa nagyra a száját.

- Jól van, ne mozogj. - Fogott egy szemöldökcsipeszt, és benyúlt vele Mungo szájába. Megrántott valamit, és egy fogszilánkot húzott ki az arc húsából: olyan hosszú volt, mint egy hasított mandula. - Meg kell majd nézetned azt a fogat. - Odanyújtott neki egy pohár főzősótól homályos vizet. - Öblítsd ki ezzel, jól fog tenni a sebnak.

Mungo fíntorogva öblített a sós vízzel. Aztán megismételte, és a véres vizet a mosogatóba köpte.

- Jól vagy, fiam? Az arcod rohadtul rángatózik.

Mungo megcsípte az arcát.

- Bocsánat, Mister Calhoun.

- Nincs miért mentegetőznöd, fiam - nyugtatta meg Szegény Csirke. - De ne nyomkodd túl erősen az arcod, mert tönkreteszed a csinos alapozásod. - Aztán aznap reggel már másodszor a tenyerébe fogta Mungo arcát. Kicsit figyelte az ideges pislogást, aztán egy régi konyharuha sarkával megtörölte a fiú arcát. Gondos ujjakkal jobban elkente, a széleken elvékonyította a vastag alapozót. - Miután a tetőfedő szakszervezet kedves, gerinces család- apája kiutált a szakmából, a Királyi Színházba mentem dolgozni. Csak a hátsó bejáratot őriztem, de néha megengedték, hogy meg nézzük a nagy sztárokat, tudod, sminkelés meg a paróka felrakása közben. *Megőrrültem* Dorothy Paulért, az az igazság.

Mungo Hamilton, aki sohasem sírt, most elsírta magát. Beleharapott az alsó ajkába, de nem tudta visszatartani.

- Nocsak, nocsak, semmi baj. Engedd csak ki. Szóval Dorothy már nem az az énekes, aki egykor volt, de én nem fogadnék erre, fiam.

Mungo nevetés és könnyek közt fuldoklott.

- Engedd ki. Jót tesz.

- Nem tudom, hogy kell.

Szegény Csirke összehajtogatta a konyharuhát. Kimutatott a hátsó udvarra.

- Tudod, ismertem egyszer egy bátor kis katonát. Ott sétált le és föl azon a hátsó falon. - Eljátszotta a büszkén masírozó, merev kis katonát. - Volt egy kis fapuskája, meg a mamája ócska svájcisapkája; rém büszke volt magára, bizony. Csak álltam az ablakban, és néztem, milyen jól érzi magát, úgy tett, mintha az ellenséges kölykök hadseregére lövöldözne, mind walkie-talkie-ba ordítottak, hamis gránátokat dobáltak, tiszta pantomim volt. Aztán egyszer csak a nagy tábornok odament mögé, és lerúgta a kis katonát a falról. Egyszerűen szemrebbenés nélkül lelökte. Ó, ez volt aztán a bűn! A tábornok *ugyanabban* a csapatban volt, el tudod hinni? Csak úgy egyszerűen lelökte a saját emberét. - Csirke a

fejét rázta. - Elég az hozzá, hogy az a derék srác kábé négy láb magasból a szeméttároló tetejére zuhant, legurult onnan, és nyolclábnyit zuhant a kőlapokra. *Puff!* - Szegény Csirkének eltorzult az arca, ahogy a konyhapultra csapott. - Az a kis katona egy hangot sem adott ki. Levegő után kapkodott, de bátor volt. Akármelyik másik kisfiú a mamájáért sírt volna. De nem ez a kis katona. Ez a kis harcos csak fölkelt, és ment tovább.

Mungónak korgott a gyomra. Ökölbe szorította a kezét, és megpróbálta a szemgödrén keresztül az agyába nyomni. Az arca vérvörös volt.

- Minden rendben, fiam, engedd csak ki. Minden bátor katona elfárad egyszer, és elsírja magát.

Szegény Csirke nem dörzsölgette a hátát és nem veregette a vállát, egyszerűen csak ott állt, és hagyta, hogy Mungo befelé sírjon. Rágyújtott, és amikor a fiú elvette a szeméről az öklét, megkérdezte:

- Az a fiú a palatetővel ugyanúgy kedvel téged, mint te őt?

Mungo összerezzen.

- Semmi baj, senkinek sem fogom elárulni a titkod. - A szívére tette a kezét, és tisztelgett a fiúnak. - Lánycserkészi becsületszavamra.

Mungo Csirkére nézett a bedagadt szemével. Szegény Csirkére, aki állt a tüllfüggönye mögött, és mindennek a mélyére látott, ami történt. Világosan látta, mi folyik.

- Igen, Mister Calhoun. Nagyon kedvel engem. De én mindent tönkretettem.

- Jaj! Kölykök! Minden száz százalékkal tragikusabbnak látszik a ti korotokban. El fog múlni - nyújtott oda neki egy tiszta konyharuhát.

- Tényleg így gondolja?

- Aha.

Mungo megtörölte az arcát.

- Azt akarta, hogy szökjek el vele, én meg arra kértem, hogy várjunk. Most nem hiszem, hogy sokáig bujkálhatunk még.

Szegény Csirke megint gondolkodott; félredöntötte a fejét, és a nyelvét végighúzta a fogain.

- Szeretnék mutatni neked valamit. Ne menj most el. Nem egy nagy gyerekfogó háló, akármit mond a többi kölyök.

Csak rövid időre ment ki, de ez elég volt ahhoz, hogy Mungo megtörölje az arcát a konyharuhával, és ostobának érezze magát. Amikor Csirke visszajött, egy borvörös könyv volt a kezében, egy napló, az 1957-es évszám állt rajta aranyszínű mélynyomással. Belelapozva látta, hogy minden egyes krémszínű lap kényszeresen apró betűs írással van tele. Csirke érzései zsúfolódtak a lapra, és amikor megtelt, elfordította, és folytatta fölfelé a margón.

Két fekete-fehér fotó volt a lapok közé dugva. Az első négyzet alakú volt, fehér kerettel. Egy sűrű hajú fiatalembert ábrázolt, aki a szabadban állt, és egy lakás nyitott ablakának támaszkodott. Egy nagy, összehajtott vasárnapi újság volt az egyik kezében, rövid cigaretta a másikban. Arcát fölfelé, a gyér napsütésbe tartotta, vastag gyapjúzakót és valamilyen magas derekú nadrágot viselt. Laza volt, nevetett valakire, aki a felvételt készítette.

A férfi a fényképen jóképű volt, és fiatalosan magabiztos. Még minden előtte állt. Még nem rontották el.

- Jóképű volt, Mister Calhoun.

- *Voltam?* Pimasz fráter! Az állam vonalával üveget lehetne vágni.

A következő képen hat tizenéves fiú látszott egy bérház hátsó udvarán, a bérház ugyanez volt, keresztbe tett lábbal ültek a letaposott fűvön, a fényképészre mosolyogva. Ketten közülük kissé külön ültek egy piknikpokróc gyanánt kiterített ócska esőkabáton. Ez volt a legkevesebb. Egy focimeccs után cigarettáztak mind a hatan, de ez a kettő másnak tűnt, még ha alig elkülönülve is, a saját szigetén.

Szegény Csirke az esőkabáton mellette ülő alakra mutatott. Egy fakószőke, gödrös állú, hamiskás mosolyú fiúra.

- Ez a fickó Georgie volt. Kedves fiú, tényleg, igazán kedves és előzékeny. Együtt képeztek minket Ayrben a kereskedelmi tengerésziskolában. Az első napon megsajnálta, mert nem volt elég vastag a zoknim a bakancshoz, és adott egy párat. Anyámtól kaptam pénzt szendvicsre meg gyömbérsőrrre, és a városba visszafelé jövet a vasútállomáson láttam, hogy nincs pénze, úgyhogy nekiadtam az enyém felét. Valójában ez volt minden, kis dolgok. A következő három hónapban apró kedveskedések itt és ott. Pedig szerettem. Tőle kaptam az első csókot. A legjobbat.

Mungónak elállt a szava.

- Arra kért, vándoroljak ki vele Ausztráliába.

- Miért nem tette meg?

- Ó, száz jó okom volt rá akkoriban, egyik sem tűnik értelmesnek most már. A szokásos hülyeség: anyám nem volt jól, apám nem jött vissza a háborúból, a nővéremnek egyedül kellett volna állnia a sarat, nekem nem állt jól a rövidnadrág. Teljes ostobaság. Mindenfélét bemeséltem magamnak, hogy a gyávaságomat leplezzem. Ausztrália! Rángatózott a kis seggem lyuka, mint a nyúl orra.

Szegény Csirke sóhajtott, miközben megtöltötte a vízforralót.

- Mégis, tudod, szerintem azt tettem, amit minden jó fiúnak kell. Anyám legalább haláláig boldog volt.

- Ez rendes volt magától.

Szegény Csirke a fejét rázta.

- Nem, félreérted. Gyávaság volt. Annyira vágytam rá, hogy Georgie-val menjek! Az elmúlt harmincegy évet azzal töltöttem, hogy elképzeltem ezt. Egyszerűen nem volt hozzá merszem.

- Nem volt senki más?

- Hogyan, itt? - Szegény Csirke egy laza szálat húzogatót a kardigánján. - Az embereket halálra ijesztettem. Azt gondolták, hogy fertőző a bajom. Ki akart volna a közelembe jönni?

Mungo ismét a fényképekre nézett. A nevető fiúk, a cigarettázó és újságot olvasó boldog kamasz. Szegény Csirkét szeretet vette körül. Hol változott meg minden?

- Georgie hol van most?

- Ó! Georgie nős, úgyhogy talán így volt a legjobb. Néha ír nekem. Folyton azt kérdezi, visszajárok-e Ayrbe, és én megírom neki, hogy igen, pedig soha. Nem bírom látni.

- Én mit csináljak, Mister Calhoun?

Szegény Csirke kissé lehajtotta a fejét, és merőn Mungo szemébe nézett.

- Ez nem nehéz, fiam. Most az egyszer csak magadra gondolj.

Mungo leakasztotta az iskolai táskáját az érzékeny válláról.

A máj felé intett:

- Sajnálom, nem tudom megenni.

Szegény Csirke nevetett.

- Á, semmi baj. Natalie szereti a májat. A mennyekben fogja érezni magát. - A tüllfüggöny fölött látszó égszeletet fürkészte, sóhajtott, és rajtakapta Mungót, hogy őt nézi. - Miattam ne aggódj, fiam. Kicsit bevásárolok a boltokban, szerzek valami finomat vacsorára. Később lehet, hogy lesz egy jó film.

Még korán volt. Mungo várt, amíg az álcázott járőrökcsi elmegey, aztán előjött a ház kapujából, és elsántikált az úton. Sajgó lábbal megállt a sarkon, és habozott, hogy Jamesék lakása vagy a galambház felé induljon-e. Ha a lakáshoz megy, James talán nem engedi be, a szomszédok pedig hallani fogják, ahogy könyörög a kaputelefonon. Ezt a szégyent nem tudta volna megemészteni.

A galambházhoz ment, és bujkálva, a hátsó oldala felől közelítette meg. A nap fölkelte Glasgow fölött, miközben ő arra várt, hogy James megérkezzen a reggeli etetés és egyéb teendők elvégzésére. Közben elismételte magában mindazt, amit mondani szeretett volna, de minden esetben hangzott, a kis dolgok mind kicsik voltak, a nagy érzések eltűntek és kérkedőek, mint egy amerikai filmben. Nem kellett sokáig várnia. Meghallotta James köhögését, még mielőtt látta volna.

Amikor előjött a galambház mögül, James nem akart ránézni. Kinyitotta a nehéz lakatot, és belépett a sötétbe, mintha Mungo ott se lenne. *Brúúú-brúúú-brúúú*. A madarak visszaturbékolnak neki.

- Készen állok. Elmegyek akárhova, ahová menni akarsz.

A sok gyakorlás ellenére Mungo nem volt ura a helyzetnek. Ashley és Ha-Ha túlságosan éket vert közük. Szüksége volt arra, hogy James tisztában legyen érzései mélységével. Kikíváncozott belőle, még ha James később megszégyeníti is miatta.

James nem fordult meg. Egy korsó hideg vizet tartott oda mindegyik kalitkához, hogy a madarak a rácson át ihassanak, mint a rabok. Belevészte az apró agyukba, hogy ő egy jóindulatú börtönőr. Hogy egyedül ő szereti őket, ő egyedül fog gondoskodni róluk, ha megígérik, hogy visszajönnek, valahányszor kiengedi őket. Nem akart Mungóra nézni.

- Akárhova? Ez rendes tőled. - Nem úgy hangzott, mintha tényleg ezt gondolná. - Hova tűnt az önutálatod?

- Mennünk kell. Most.

- Igen? Ez vicces. Akkor állsz készen az indulásra, amikor a dolgok egy kicsit jobban alakulnak számomra. - Kivett az egyik kalitkából egy szépiabarna kis tojót, és a nyakát simogatta. Az nem itta meg a reggeli vizét. - Azt hittem, boldog vagy velem. Nem számítottam rá, hogy féltékeny leszel.

- Nem vagyok féltékeny.

James vállának merevsége kicsit enyhült. Aztán köhögött a vizenyős, húzós köhögésével.

- Nem hiszem, hogy bárhová is menni akarnék veled. Ugyanolyan gonosz vagy, mint a bátyád.

- Nem csináltam semmit. - Ide-oda járt most, megpróbált James látóterébe kerülni, de James mindig talált ürügyet, hogy elforduljon tőle. Megtagadta tőle a tekintete vigaszát. - Azt akarom, hogy tudd, senkit sem bántottam az éjszaka. Elmentem. Megtettem, amire Hamish kért, de nem harcoltam. - Megemelte az anorákja szélét, hogy megmutassa a tengerészkek véraláfutást, de James a műanyag zizegésére sem nézett oda. - Hagytam, hogy megverjenek, megtapossanak, és nem ütöttem vissza.

- Ettől cseppet sem leszel kevésbé kibaszott fanatikus.

Idióta. Nyamvadt. Hazug. Buzi. Beszari. Strici. Fanatikus.

Mungo meg akarta mondani, hogy Jamesért tette. Azért tette, hogy Ha-Ha ne bántsa őt, hogy békén hagyja az egyetlen, akit szeret. De mi értelme most már? Úgy látszik, Jamest mindenképpen elveszítette. Még egy utolsó próbát tett, de a szó úgy szakadt ki belőle, mint egy sóhaj.

- Kérlek!

James nem nézett rá.

Mungo fogta az iskolai táskáját, és megfordult, hogy elmenjen. Hova menjen, ha nem Jamest követi? Tudta, hogy akkor nem megy sehová. Egyenesen Ha-Hához megy, és odaáll elé, hogy soha ne legyen kedve levadászni, soha ne legyen kedve elégetni ezt a katolikust.

- Szeretném, ha nem ilyen lennék, James. Szeretném, ha minden rendben lenne velem, de nincs. Neked nem kell olyannak lenned, mint Csirke. Ashley nagyszerű lány, és szép dolog, hogy az öreged szeret téged. Ezek jó dolgok. Hazudtam. Féltékeny vagyok.

Korcs kutyák szimatoltak a galambház körüli fűben. Szemükbe húzott lapos sapkában öregemberek álltak a közelben, és nyers

parancsszavakat sipítottak. Minden úgy megy tovább, ahogy mindig is.

- Nem. Tévedsz. Az öregem nem szeret. - James megfordult, és hunyorgott a világosságban. - Még csak nem is ismer.

Jodie alapozójának vastag lemeze olyan volt a reggeli napfényben, mint egy megkérgesedett var. Halántéka körül a bőr már bíborvörös volt a vértől. Súlyos könnyzacskók voltak a szeme alatt, és a fél arca kívül és belül egyaránt meg volt dagadva.

- Az istenit!

James átgázolt a patkánycserepeken, és a kezét Mungo fejére tette. Félredöntötte, mint egy hamuszürke galambot. A sebeket fürkészte, ujjával lehúzta az alsó ajkát, hogy megvizsgálja a fogait.

- Ssssz! - hőkölt hátra Mungo.

- Hol fáj?

Nem tudta, hol kezdje.

- Sehol. Jól vagyok.

James felhúzta a mellkasán a dzsekijét. Látván a kenőcs alatt a sarkak lenyomatait, amelyek még mindig virítottak és sötétlettek Mungo halvány törzsén, gyengéden megérintette őket az ujjával.

- Szentséges szenvedő lószar!

- Én nem bántottam senkit. Nem akartam.

James körbeforgatta a sápadt fiút, szeme végigpásztázta a törzsét, ujjai végigsiklottak a fájdalom körvonalain. Mungo megpróbálta nevetéssel elűtni a dolgot.

- A katolikusok, ember. Mindenki azt hiszi, hogy ők a jó fiúk.

James a szemgödrébe nyomta az öklét. Azt ismételgette, jó van, *jóvan, jóvan*, mint egy litániát. A vér kifutott az arcából. Így állt ott, gondolkodott, és mondogatta, sokáig.

- Basszameg. Jól van, elmegyünk.

Mungo akarata ellenére a fejét rázta.

- Nem. Önző voltam. Te rendben leszel. Elmehetsz a fűrószigetre. Lehetnek kölykeid Ashley-vel.

James két kézzel megragadta Mungo fejét.

- Késő.

Mungo összerezzen. Aztán mosolygott rebbenőn, röpkén.

- Biztos vagy benne?

- Aha. - A hüvelykujja Mungo alsó ajkát simogatta. - Asszem, több mint eleget tettem félre. Fölmehetünk északra, és egész nyárra kibérelhetünk egy lakókocsit. Találok munkát. Minden jó lesz.

A férfiak, akik a kutyájukat sétáltatták a korai napsütésben, feléjük nézegettek. A fiúk szétváltak. Tiszteletteljes kartávolságban maradtak, és mosolyogtak, nevettek egymásra, mint akik meghibbantak. James leguggolt, a szeme ide-oda járt, miközben azon törte a fejét, mi mindent kell még megtervezni.

Mungo mellette ült a fűvön. Most már vacogott a fogá. A fájdalom a hatalmába kerítette, teste melegének utolsó maradéka is elszivárgóit az oldala duzzanatain keresztül. James lehúzta a saját pulóverét, az árpa- és zánótmintás Fair Isle-t, aztán segített levenni Mungo anorákját, és átöltöztette a pulóverbe. Közelről nézve számtalan különböző szín futott végig a kötésen, nemcsak zab- pehelysárga és arany, de harangvirágkék, mohabarna és egy punkos halvány rózsaszín. Mungo szerette volna, ha van ideje leülni, és alaposan szemügyre venni, ezekre az apró dolgokra azelőtt nem figyelt föl. Főlelevenedett James melegétől, érezte őt maga körül. Megrágcsálta a pulóver ujját, a gyapjú csikorgott a fogai között. Ez megnyugtatta.

- Jobb? - James segített visszahúzni a fején át az anorákját, és egészen a nyakáig felhúzta a cipzárt, vigyázva, nehogy az álla bőrét becsípje vele.

Mungo ledőlt a puha iskolai táskára, hirtelen nagyon megkönnyebbült, és fáradtabb volt, semhogy beszélni tudott volna.

Hagyta, hogy átmossa a gyöngé napsütés.

- Ma?

James megrázta a fejét.

- Talán holnap. El kell mennem Cranhillbe, hogy beszéljek Mac Munroe-val. Mindenáron meg akarja venni tőlem a galambházat. Időtlen idők óta arra vágyik, hogy ő röptethesse a kedvenc golyvásaimat. A kalitkákkal meg a madarakkal együtt kábé száz fontot érhet. Az nagyot lendítene rajtunk.

James bement a galambházba, és a galambjait gyakoroltatta, miközben Mungo a fűben heverészett, és rosszul érezte magát a sovány megtakarítása miatt. James elővette a kulacsát meg a szendvicseit, és együtt megreggeliztek, miközben a galambok fölöttük keringtek. A tejes tea édes volt, simogatta a felhasadt archúsát. Nem volt iskola aznap, és másnap sem lesz. Listát állítottak össze arról, mit kell becsomagolniuk; hasznos dolgokat, mint a kötszer, az öngyújtó, a hálózás, és sok haszontalan dolgot: egy hordozható magnós rádiót, nehéz, dobozos rizspudingot és James temetési öltönyét arra az esetre, ha a gazdák formális felvételi beszélgetéshez ragaszkodnának. Aztán feküdtek hason a reggeli napon, nem volt már mit mondaniuk, részegen a megkönnyebbüléstől és attól, ami előttük áll. James keze kígyóként siklott a fűben, és fölemelte Mungo pulóverének hátát. Végigfuttatta az ujjait a pihés gödrön a gerince tövében. Mungo behunyta a szemét.

- Gondolod, hogy az emberek kedvelni fognak minket?

- Ardnamurchanben? Nemtom, igazából nincs szükségünk arra, hogy az emberek kedveljenek. Csak annyi kell tőlük, hogy békén hagyjanak. Alig vannak ott emberek, azt hiszem, minden rendben lesz.

Nem figyelnek asszonyok az ablakokból. Nem lesz pletykás sutyorgás egy lépcsőfordulóval lejjebb. Nem követeli Ha-Ha, hogy legyen férfi. Nem kéri Jodie, hogy nőjön fel. Mungo ezt nem tudta elképzelni.

- Meg akarod mondani az öregednek?

- Aha. Már megírtam a levelet. Még tavaly, amikor elvert a randivonal miatt. - James Mungo gerince tövét dörzsölgette, készen arra, hogy visszahúzza a kezét, ha az egyik kutyasétáltató közelebb jönne. - Te megmondod Ma-Maunak?

Mungo ezen gondolkodott.

- Nem. Jodie-nak mondom meg. Ő tudni fogja, hogyan adja be Hamishnek meg Maureennak. Mellesleg hallani sem akarnak majd rólam, ha megtudják, mi vagyok.

- Jodie talán mégis. - James bízott a lány legendás jószívűségében. Ez éppen annyi jót árult el róla, mint a lányról. - Talán egy napon megmondhatjuk neki, hova mentünk.

- Aha. Talán.

- Azt tudod, Mungo, hogy soha nem jöhetünk vissza ide? Ha megtudják, olyanok leszünk nekik, mint Csirke Calhoun.

Mungo egyszer majd elmondja neki, amit tud, de egyelőre csak ennyit mond:

- Ő egyáltalán nem rossz. Teljesen rendben van. Mi teljesen rendben vagyunk.

- Micsoda? Nem csoszogunk a paki boltba kapucniban, hogy levest főzzünk Ma-Maunak, nem a jó időért élünk, amikor nézhetjük a szemeteseket, ahogy beszopják a sörüket a nyári napsütésben?

Mungo vigyorgott, a nyál kicsordult oldalt a nyitott száján.

- Egy pimasz szarházi vagy katolikus létedre. Bocsánatot fogsz kérni tőlem a kegyetlen sok baromságért, amit mondtál nekem.

- Én csak próbáltam lépést tartani a protestánsokkal. Azt hiszitek, ti irányítjátok ezt a várost.

- Ez kedves tőled, szárnyascsavar - vihogott Mungo, és megcsavarta James fülét.

James félreütötte a kezét. Fölnézett a kavargó madarakkal teli égre. Valaki másnak a tojója volt fönt. Szürkés-tojássárga volt a hamuszürke fellegek előtt, de a napfény időről időre ráesett, és aranszínűen fénylett. James egyik galambja elkezdett körözni körülötte, egy tömzsi kis bak, amelyet nyolcadik Henriknek nevezett. A pár eltűnt a szemük elől a bérházak mögött, és James abban a pillanatban tudta, hogy ez a madár örökre elveszett. Alig néhány órával azelőtt ez letörte volna, de most csak fűjt egyet, és furcsán boldognak érezte magát Henrik miatt. Kuncogott magában.

- Figyelj, rájöttem valamire a napokban. Emlékszel a randivonalra, amiről meséltem neked? Nahát, rájöttem, hogy jóval a mamám halála előtt elkezdtem már hívogatni.

- Aha. És?

- Hónapokig kapnia kellett azokat a számlákat. Tudnia kellett, milyen számok, és kifizette. Soha nem fecsegte ki. Soha nem szólt egy szót sem.

Beletelt egy kis időbe, míg Mungo megértette, James miről beszél.

- Á! Tudta rólad. Ez jó.

James füttyentett a madarainak.

- Aha. Ez jó.

Mungo elfordult Jamestől. A napsütés fölmelegítette a feje tetejét, most az arca másik felén akarta érezni a csókját.

- Gondolj bele. Most, a jövő héten. Nincs többé John Donne.

- Kicsoda?

A puha ujjak a gerincén bódulatba ringatták.

- Nem számít.

A napsütés kitartott. A fiúk lehunyták a szemüket.

Miközben a telep fölött repkedő madarakat figyelték, a park felől Hamish közeledett a galambházhoz. Mint egy kopó, ösztönösen a

legtávolabbi pontról indult, és pásztázott befelé, zsákmányát hazafelé kergetve. Átjött a parkon, és átbújt a foghíjas vaskerítésen.

Aznap előbb a lakásban kereste Mungót, és Ma-Maut a konyhaasztal mellett találta összeroskadva, arcát a tenyerébe temetve. Az éjszaka adrenalin, smaragdzöld és fehér foltok, nyál és vér elmosódó összevisszasága volt. De ezek mögött világosan maga előtt látta a kisöccsét a sárban fekvő, a saját vérében fuldokolva, miközben kárörvendő írek taposnak rajta. Amikor meglátta a folyosón Mungo véres, levetett ruháit, és Ma-Maut magában sírdogálva találta az asztalnál, a legrosszabbra gondolt. Felrázta az asszonyt. Az fölnézett. Visított.

Hamish egy pillanatra megfeledkezett saját felszakadt arcáról. Ma-Mau visítása előcsalta Jodie-t a szobájából. A húga megállt a konyhaajtóban, a haja a sütővasra csavarva, a zsinórja szabadon lógott, ahogy kitépte a falból. Valószínűtlen látvány volt Jodie, amint nem talál szavakat. Hamishre bámult, aztán a kötésen már átütő vérre, és miközben bámult, a vas elégette a haját, és egy hosszú, göndör csomó maradt a markában.

Ma-Mau a másnaposságát gyógyítgatta, nem Mungo miatt sírt, azt hitte, még az ágyában van. Hamish röhögött a saját ostobaságán.

Hamish nem vetett árnyékot. Mungo maga sem tudta, miféle ösztön készítette arra, hogy fölnézzen a magas fűből, milyen szélmozgásra pillantott hátra. De amikor az oldalára fordult, Hamish ott állt mellettük, és vér csurgóit a nyakán.

Mungo arra gondolt, túl korán van, hogy a bátyja fönt legyen, túl korai ez egy baba fiatal apjának, akit még föl kell öltöztetni, hogy ki lehessen vinni sétálni. Mégis itt volt - és egy benzinnel töltött gyömbéres üveg volt a kezében.

Keserű fintor volt Hamish arcán, és a fogát csikorgatta a koksztól. Arca véres és fölsebzett bal oldalát nagy, fehér kötés takarta, de a

kenőcs és az alvadó vér átütött a vékony muszlinon. Ami kilátszott alóla, az egy vigyor felének tűnt, mint azokon a karneváli rajzokon, amelyek elforgatva hol fintorgó, hol mosolygó arcot ábrázolnak. A fülcimpájától a bal szájszegletéig föl volt hasítva a képe, egy rozsdás szőnyegvágó a bőr legtöbb rétegét átvágta. Biztosan a Királyi Kórházban töltötte az éjszaka nagy részét, amíg összevarrták. Jókora adag kokszot vett be, és még nem volt otthon aludni. A varrás nem tartott.

- Azt hittem, kibaszottul meghaltál - mondta vadul villogó szemmel.

- Hamish, ez nem az, amit hiszel.

Mungo félve gondolt arra, mennyit láthatott, mennyit hallhatott.

A vastag szemüveg mögött valódi könnyecsek buggyantak. Mungót legjobban ez rémítette meg. Hamish úgy rázta a fejét, mint aki nem akarja elhinni. A fűben egymás mellett fekvő két fiú. Az ír keze, amint az öccse gerince tövét csiklandozza. Hamish fojtottan felzokogott.

- Nem, Mungo. Te nem lehetsz olyan. Te nem lehetsz. Kibaszottul nem.

James keze - ugyanazok a gyengéd ujjak, amelyek Mungo bőrét simogatták - a fűben támaszkodva tartotta a teste súlyát. Hamish előrelépett, és rátette a cipőjét. Kétszer rátaposott, minden erejét a sarkába gyűjtve, és Martens bakancsa vastag talpa borzasztó ropogó hangot adott. James az oldalára fordult, arca elfehéredett a rémülettől. Védekezésül összehúzódott, és törött ujjait a másik kezébe szorította. Mungo odahajolt hozzá.

James szája tátva volt, de nem adott ki hangot. Elkezdett hátrafelé mászni, el Hamishtől, megpróbált eljutni a galambházig. Hamish levette a szemüvegét, és megtörölte könnyes szemét. Az írre nézett, aztán vissza Mungóra. Sötét megkönnyebbülés áradt szét benne. Megkapta a választ, amire szüksége volt, még ha nem is volt igaz.

- Á, most már értem. Kiverte neked ez a faszfej, mi? Ez a mocskos szarházi, aki szereti kisfiúkkal csinálni. Jellemző. A kibaszott papok az okai.

Elindult a fűvön James felé. Ezt akarta hinni. Ezt sokkal könnyebb volt megérteni, mint a másik igazságot, hogy Mungo összefeküdt ezzel a fiúval, és élvezte; hogy Mungo James árpacukros leheletéről álmodozott, hogy a szájába vette, vagy hogy az orrát belenyomta a puha szőkeségbe a feneke vágatában, vagy hogy Jameshez dörgölődött egy hideg fürdőben, miközben puha buborékokat vertek a sima vízfelszínen. Hamish nem lehetett egy deviáns testvére. Nem akart egy buzi testvére lenni.

- Te kibaszott gyerekmolesztáló.

James Jamieson ekkor furcsa dolgot cselekedett. Nem hátrált tovább.

A fiatal férfi csak egyet bölintott, nagyon kicsit, mint aki tej nélkül nyel le egy tablettát. Most Mungóra nézett, és a szája bal sarka hátrahúzódott, elfogadva azt, ami következik. *Értem. Rendben van.*

Mungo túl későn vette észre, amit nem mondtak ki. Hamish előrelendült, mielőtt ráeszmélhetett volna.

- Ne! Hamish! Ne csináld!

Az első rúgás az álla alatt érte Jamest. Felhasította a puha bőrt, és darabokra törte engedetlen fogait. A második rúgás az arca közepét találta el, és vér fröccsent az ég felé törött orrából. A fiú nem mozgott tovább. Feküdt a napfényben, búza és karmazsin, a feje hátrabicsaklott, a karja szétvetve, mint egy mennybemenetelét váró szenté. Mungo még térdelt. Keze imádságra összetéve. Csak két rúgás kellett James Jamieson megsemmisítéséhez.

Hamish nem akarta odaengedni hozzá Mungót. Az futva megkerülte, ám amikor letérdelt James mellé, Hamish erősen belemarkolt a hajába, és elhúzta onnan.

Hamish lecsavarta a gyömbéres palack kupakját, és leöntötte Jamest. Sebes sugárban ömlött a benzin. Mungo a hasának vetette a vállát, és megállította. Minden maradék erejét megfeszítette, hogy ellökdösse a bátyját a testtől. Küzdött, de Hamish erősebb és gyorsabb volt. Térdre kényszerítette, cipőjét a bordái közé nyomta, és Mungo tehetetlen lett, mint egy újszülött borjú. A bátyja a jobb kezével erősen belemarkolt a hajába, a ballal megragadta a pulóvere hátát, és négykézláb húzta a lakótelep felé.

- Szedd össze magad. Megmentettelek, Mungo. Egy napon meg fogod köszönni nekem. Megmentettelek.

Mungo először hagyta, hogy elhúzza onnan, örült minden lépésnek, amellyel eltávolíthatja a bátyját James testétől. Ám amikor a járdához értek, Hamish megállt, és visszaordított a katolikusnak.

- Visszajövök érted. Még kurvára nem fejeztem be!

Mungo vadul tekergett. A körmével esett neki Hamish kézfejének, de az tudta, mit csinál. Belekönyökölt az érzékeny sebbe Mungo arcán újra és újra, amíg meg nem adta magát. Aztán vonszolta tovább a térdén a bérházak felé, időnként megállt, megrázta, és rászólt, hogy hagyja abba a kibaszott sírást.

Huszonöt

Szép napra virradt. A tavat életre keltette a napfény, és Mungo segített Gallowgate-nek visszavonszolni a táborhelyre a holttestet. Folyton elejtették, és Szent Kristóf teste elgurult, eltűnt a zsurlóban. Valahányszor újra fölvtették, Gallowgate-nek volt rá gondja, hogy letörölgesse a koszt a sárga bőréről. Valódi gyász ült ki az arcára, miközben a barátját végighúzták a zöldhúr szőnyegén. Mungo nem tudott a holttestre nézni. Arra gondolt, bárcsak a halott ember becsukná a szemét.

A kétszemélyes sátorba fektették Szent Kristófot; Gallowgate ragaszkodott hozzá, hogy így tisztességes. Nem tudták egészen bevonszolni, mert az átázott tweedöltönye elakadt a vizes aljzaton, és nem lehetett továbbmozdítani az egész szerkezet összedöntése nélkül. Így aztán a lába térdkalácstól lefelé kilógott, Gallowgate pedig összeszedett egy nyaláb lila hangát, és a mellére szórta.

Mungo száraz fát keresett, hogy tüzet gyújtson, miközben Gallowgate megivott három doboz sört egymás után, és hallgatott. Nem volt száraz fa, és a tűz szánalmas lett, füstölt és lassan éledt fel, de elég jól égett ahhoz, hogy Mungo két doboz raviolit tehessen a lángok közé. A tűzrakó hely másik oldalán ült, és figyelte, ahogy Gallowgate ivásba merül, végez a sörökkel, és kicsurgatja a dobozokból az utolsó cseppeket.

- Gondoskodott rólam a sitten. - Gallowgate a tűzbe beszélt. - Megosztotta a fejadagját. Mindig adott pár csikket, amikor látta, hogy az enyém elfogyott.

Megkapni valakitől a cigarettái szétnyomott maradékát Mungo szemében nem tűnt különösebb jótékonyágnak. De Gallowgate szemlátomást meghatódott azon, amit mondott.

- A sitten eleinte senki sem állt szóba velem, senki az öreg Krisen kívül. Az első naptól kezdve ő volt a cimborám.

- Rossz volt odabent? Pokoli volt? - érdeklődött Mungo.

Igyekezett nem nézni a halott ember lábára.

- Nemtom, börtön volt, hát nem? Lehet jó is meg rossz is. Túlzsúfolt volt, két ember egy cellában, és az ágyon ülve kellett ennünk. Mindenkit ugyanabban a szárnyban tartottak. Az összes fiút, aki szex miatt volt bent. Az igazgató a fejébe vette, hogy rehabilitál minket. Hagyta, hogy megszervezzük a dolgainkat, adott egy sárga teáskannát. Azt hiszem, tanulmányoztak minket.

- Nem tartották külön magukat? - Mungo ezt nem tartotta helyesnek.

Miféle büntetés valakinek, hogy olyanokkal veszik körül, akik ugyanazt szeretik, mint ő? Mungónak az elsős fiúk jutottak eszébe az iskolában. Ahogy minden ősszel megbolondultak a futballistamatricákért. Képesek voltak tömegesen összeverődni, hogy csereberéljenek, és úgy mozogtak, mint egyetlen vonagló massa.

- Nem. Egy kupacba dobáltak minket. Volt néhány igazi szörnyeteg odabent. Férfiak, akik húsvéti ruhás kislányokat daraboltak fel. Meg mások, akik nem hagytak magamra éjszaka. - Leeresztette a whisky maradékát a torkán. Állát a pilótadzsekije gallérjába húzta. A férfi kilógó lábát nézte. - Az öreg Kris más volt. Az apjái volt a híres hentesüzlet a Paisley Roadon. Évekig takarékoskodtak, és vettek még egy boltot lentebb a Govanen. Krisnek azt kellett egyedül vezetnie.

- És miért nem vezette?

- Csinálta egy ideig, és tényleg jól csinálta. Kitanulta a szakmát az apjától, és két bolttal a hús minősége jobb lett, az ára meg csak egy kicsivel magasabb. Nagyágjuk lettek.

- Akkor hogy lett belőle hajléktalan piás?
- Vigyázz a szádra - mordult Mungóra Gallowgate.

Mungo száját nem hagyta el bocsánatkérés. Tovább piszkálta a szűnyogcsípéseit.

- És? Mi lett a hentesüzlettel?

Gallowgate vállat vont.

- Egy szombati fiú miatt bukott 1c. Beleesett egy tizenegy évesbe, aki a tartályokat súrolta ki hétvégén. Az apja az öreg Krisnek dolgozott, és a fiú néhány órára járt be, intézte a szállítást meg ilyesmit. Kris azt hitte, a fiú imádja. Aztán nem tudta visszafogni magát.

Mungo úgy érezte, most már rá tud nézni a lábra. A félelem, amit érzett, visszahúzódott az elméjében, és hirtelen már nem érezte annyira rosszul magát. Olyan volt, mint amikor megkeverik a szerencsekerék kártyáit: a lelkifurdalás alulra kerül, és felül valami megkönnyebbülésféle van. Szent Kristóf nagyon rossz ember volt.

- Gondolja, hogy fájdalmas megfulladni? - ezt tudnia kellett.

- Hogy a faszba tudhatnám? Úgy tűnik, összetörte az arcát. Nem tudom megmondani, hogy azelőtt vagy azután történt-e, hogy beleesett a vízbe.

Mungo érezte, hogy a gerincében enyhül a feszültség, és először lélegzett igazán mélyen, amióta megtalálták a holttestet. Láta most, hogy Szent Kristóf cipője egyenlőtlenül kopott, a bőrtalp mindkettőn a belső oldalán volt megviseltebb; a szent csámpás volt.

- Szóval nem tudja, hogy halt meg.

Gallowgate a fejét rázta.

- Nem. Az egyetlen, aki biztosan megmondhatná, az a kórboncnok. Majd fölვágják és megnézik.

Mungo bólintott, jöllehet nemigen értette.

- Gondolja, hogy utána minden rendben lesz? Egyszerűen egy öregember, aki vízbe fulladt, *ugye?* Egyszerűen itt is hagyhatnánk.

Miért vennék a fáradságot, hogy utánunk nézzenek?

- Nem. - Gallowgate sokáig nézte a fiút, aztán bosszúsan felhorkant a naivitása miatt. Elfelejtette, hogy egy gyerekkel beszél. - Ez nem így működik. Ha rájönnek, hogy egy halott zaklatót találtak a nagy bűdös semmi közepén, utána fognak nézni.

- Miért?

Mungo szerint ennek nem volt értelme: egy halott bubus tiszta haszon.

- Mert ha egy hozzánk hasonló halottan kerül elő, akkor tudni akarják, kivel volt utoljára. Vagy ami még fontosabb, ki volt az a balszerencsés, aki *vele* volt. - Gallowgate ideges lett. - Nem akarok visszamenni a síttre.

Mungo hátradőlt az egyik mohos sziklára, és behunyta a szemét. Üresnek érezte magát, ugyanakkor pocsékul is az érzések gubancával, amit nem tudott kibogozni. Haza kell mennie. Mit fognak róla mondani most? Keményebb legénynek bizonyult, mint Hamish valaha is gondolta volna. Nem az a kretén képű, félénk kisfiú. Nem az a buzi ír szerető, aki nem tud harcolni. Betörték a testébe. Megölt egy férfit. Elverte, aztán vízbe fojtotta. Furcsa érzés volt arra gondolni, hogy férfibb volt annál, amilyen Hamish valaha is lesz, ugyanakkor férfiatlanabb is. Haza kell mennie. Soha nem mehet haza többé.

Az anyja rábízta két gyermekmlesztálóra egy táska számárfüles képregénnyel és egy társasjátékkal, szórakozás az egész családnak, 6-tól 14 éves korig. Azt hitte, ezek majd férfit faragnak belőle; hogy olyan dolgokat mutatnak neki, amik rendbe hozzák, amiket egy apának kellene megtanítania, amiket ő, az anyja is megtaníthatott volna neki, ha megpróbálja, amiket soha nem kellene tudnia, ha egész életében Glasgow-ban él, ahogy szeretné, mert ezt teszi mindenki, akit ismer.

Mungo arca ismét nedves volt a könnyektől. Gallowgate odament hozzá, átkarolta a vállát, és megcsókolta a fejét.

- El tudjuk rendezni. Kivihetjük a tetemet a tóra, és elsüllyeszthetjük.

A raviolis dobozok bugyogni kezdtek, és Mungónak ez jó ürügy volt, hogy kimeneküljön az öleléséből. Gubbasztott, mint egy sértett főemlős. A földre tette a forró dobozt, és elkezdte egyenként kiszedegetni belőle a raviolit. A mártás égette az ujját, de nem hagyta abba.

A déli napsütés átkúszott a Munrón a tó túloldalán. A hófoltok mozogni kezdtek. Mungo figyelte, ahogy átkúsznak egy szikla éles peremén, aztán rájött, hogy valójában egy nyáj szétkószáló juhok lát, édes, zöld fűvet keresnek a sziklák között. Megtalálta az eldobható kamerát a válogatott hulladék között az anorákja zsebében. Zajosan továbbtekerte, és megpróbált felvételt készíteni a vándorló hóról. Aztán megpróbálta lefényképezni Gallowgate-et. Az az arca elé tartotta a kezét. Mindegy volt - a műanyag burkolatból víz szivárgott.

Miközben ettek, úgy tűnt, Gallowgate nagyon szeretné tudni, hogy Mungo mit mondana és mit nem mondana, ha visszamennék Glasgow-ba. Hosszú időbe tellett, amíg ezt tisztázták; Gallowgate bedobta a zsinórt, és Mungo úgy érezte, mintha horog lenne a szájában. Gallowgate azon a hangon beszélt most, amelyet Mungo nem hallott tőle az óta az éjszaka óta a sátorban. Olyan volt, mintha megint a legjobb cimborák lennének, ketten együtt a világ ellen.

- Szóval mit fogsz mesélni a családnak erről a hétvégéről?

Mungo szájában megállt a falat.

- Csak azt, hogy jól éreztem magam. Élveztem a vizet. Láttam pár dombot.

- Nem, úgy értem, mit fogsz mondani rólunk. Az öreg Kris- ről, meg minden.

- Mit akar, mit mondjak?

- Talán mondd azt nekik, hogy tök kedvesek voltunk. Hogy megtanítottunk tüzet rakni, pecázni. Mondd el nekik, hogy az egész kétheti pénzemet arra költöttem, hogy idejöhessünk. Mondd nekik ezt. -

Gallowgate a nyelvével piszkált ki valami mócsingot az alsó ajka mögül. - Ha megkérdezik, mit mondasz, hol aludtál?

Mungo a kétszemélyes sátor felé intett a fejével, helyesebben afelé, ami maradt belőle.

- Nem. Inkább mondd azt, hogy az egyszemélyes sátorba tettünk. Mondd meg világosan, és gondoskodj róla, hogy megértsék, egész idő alatt magadban voltál. Mondd nekik, hogy féltél, vagy ilyesmi, hogy az őzek meg az eső kibaszottul ijesztőek voltak éjszaka. - Huhogott, mint egy szomorú bagoly. - Mondd azt nekik, hogy akkor is boldogultál. Ja, és mondd meg nekik, hogy az egész sátor a tiéd volt.

- Rendben.

- Szóval mit mondasz nekik?

Mungo pislogott. Úgy érezte, megbolondul. De Gallowgate nem tágít, amíg nem válaszol.

- Azt fogom mondani, hogy abban a kis sátorban aludtam ott lent, a parton, és egyedül. Azt fogom mondani, hogy hideg volt éjszaka. Félttem.

Olyan matt volt a hangja, mint a friss útburkolat.

Gallowgate ételmaradékot piszkált ki a zápfogából, és elpöccintette a kavicsok fölé. Nem tetszett neki, hogy Mungo hangja olyan színtelen. Úgy sandított a búra, mint aki nem biztos benne, nem gúnyolódik-e.

- Ne felejtse el megemlíteni a nagy őzbakot, amit láttál. Jobban fog tetszeni nekik, mint bármi más. Meg a kastélyokat, a mamád *kedvenc* kastélyait.

- Rendben.

- És mivel magyarázod meg a véraláfutásokat?

- Nem érdeklik őket - vont a vállát Mungo.

- De ha mégis, mondd nekik azt, hogy legurultál egy dombról. Ezek a dombok rém csúszósak olvadáskor. Az egész képét összeverheti az ember egyetlen hibás lépéssel. Mint egy szamár kis Tojás Tóbiás.

- Rendben.

Ezután sokáig hallgattak. Nem volt értelme megrágni a pépes ételt, Mungo csak ide-oda forgatta a szájában, míg gombóc nem lett belőle, amit le tudott nyelni. Gallowgate egész idő alatt figyelte.

- Figyelj, nem áll jól neked, ha sajnálod magad.

- Ezt hogy érti?

- Nem vagyok hülye. Eszedbe juthat, hogy mindenfélét mesélj, ha elmegyünk. Hazugságokat terjeszthetsz rólam, csak hogy mindenki sajnáljon.

Mungónak nagy erőfeszítésébe került lenyelni a következő falatot.

- A sajnálat csak egy percig esik jól. Rém gyorsan megromlik, és kibaszott bűdös lesz. De fölteszem, ha hazugságokat mesélsz, azt jól fogadják, és kedvesen megölelgetnek. Még egy halvacsorát is kaphatsz érte.

- Értem.

Gallowgate előrehajolt, az alsó ajka nyáltól fénylett.

- De tudnod kell, hogy akiknek elmeséled, azok soha többé nem néznek rád ugyanúgy. A mamád rohadtul fogja érezni magát. Iszik egy kicsit, és elmeséli valakinek, csak hogy jobban érezze magát. Ezt csinálják a nők; nem lehet bízni bennük, hogy tartják a szájukat. Az a valaki aztán elmondja valaki másnak, és azok is elmondják valaki másnak, és mielőtt körülnéznél, már az összes szarházi tudni fogja a telepen, hogy megbaszattad magad két idegennel az erdőben.

- De nem hagytam.

A férfi sajnálkozva nézett rá.

- Nem. De azt akarod, hogy ezt gondolják az emberek?

- Nem - rázta meg a fejét Mungo.

- Mert ezt fogják. - Gallowgate a halott szentre mutatott. - Amellett ha Hamiltonék a rendőrséggel jönnek, akkor *ezt* is meg kell magyaráznunk nekik.

A fiú éhes volt, de nem tudott többet enni. Egy idő után abbahagyta a csöndes sírást. A tó felé fordította az arcát, és lopva megtörölte a szemét.

- Mi van, ha Szent Kristóf fényképe benne lesz az esti újságban? Gallowgate szomorú nevetéssel válaszolt.

- Senki sem fogja beletenni a fényképét az újságba. Senkinek sem fog hiányozni. - Megrázogatta az utolsó sörösdobozokat, de üresek voltak. Egy ideig Mungót nézte elsötétülő arccal, aztán megkérdezte: - Szóval pontosan milyen sokáig hazudtál anyádnak?

- Nem hazudtam - mondta zavartan Mungo.

- Ugyan már. - Gallowgate hirtelen ingerült lett. A halántékát dörzsölte, a feje hirtelen elnehezült, több italt követelt. - Hazudtál arról az írről. Hazudtál arról, hogy egy kis buzi vagy.

- Én nem...

- Látod, most is hazudsz.

Mungo csípője elmerevedett a hidegtől, nyögdécselve állt föl. Távolabb ment a férfitől, és a gyöngye tűzhöz közelebb kuporodott le.

- Az előbb még azt akarta, hogy hazudjak.

Gallowgate dühösen fújta egyet. Minden negédesség eltűnt a hangjából.

- Aha, mert jó vagy benne. Azt elismerem.

Nem volt jó a hazugságban, de nem volt kedve tovább huzakodni. Engedett, ahogy mindig, és megvonta a vállát.

Gallowgate belerúgott egy mohos kőbe a lába előtt.

- Szóval ragaszkodni fogsz a történetedhez?

Mungo habozott, nem mintha kedve lett volna ellenszegülni - tisztában volt azzal, hogy nem tudná elviselni Ma-Mau tekintetét, ha valaha is elmondaná neki az igazat -, hanem csak azért, mert fáradt volt. Gallowgate agya túl gyorsan dolgozott az övéhez képest. Belefáradt abba, hogy a férfi úgy rángatja pórázon, mint egy engedetlen kutyát. Fáradt volt a tó felől felszálló nyirkos hidegtől, fáradt volt a sátorból

kilógó szánalmas, kopott cipőtől. Először nézett Gallowgate szemébe ezen a délutánon, és a szemöldöke között egy kis csomót vett észre, a kétely vagy talán a félelem első rezdülését. Ezt örömmel látta. Kivárt, egy fél másodperccel tovább ízlelgette.

- Nem mondom el senkinek. Megígérem.

- Jaj, Mungo - sóhajtott a férfi. Az arckifejezése ismét megváltozott, most mélységes szomorúsággal nézett a fiúra. - Megmondtam, hogy kibaszottul nincs kedvem visszamenni a síttre.

A maradék raviolit betömte a szájába, és a keze fejével szétmázolta a vörös mártást. Aztán egy ideig a tenyerét nyalogatta, és rövid, homlokába fésült haját igazgatta. A szeme a semmibe révedt, úgy tűnt, gondolatokba merült. Mungo kábán ült, aztán Gallowgate talpra ugrott.

- Rendben. Szedj össze egy csomó követ, nehezeket, de elég kicsiket, hogy a zsebébe meg a kabátbélésébe tegyűk. - Kimutatott a nyugodt vízre. - Kábé öt-hat méter után a meder hirtelen mélyül, onnan kezdve a tó akár százezer méter mély is lehet. - Úgy látta, Mungo ellenkezni akar, ezért hozzátette: - Ne aggódj, ebben a tóban nincs szörny.

Mungo nem hitt neki. Örült, hogy hátat fordíthat Gallowgate-nek. Skócia sziklatörmelékéből van, hamarosan egy nagy kupac nehéz követ gyűjtött össze. Gallowgate kivonszolta a halott embert a sátorból, odavitte a vízhez, és begázolt a mélybe, mintha arra készülne, hogy megkeresztelje. Mungo szinte áhítatosan követte, lehajtott fejjel, karjában az áldozati jószággal. Gallowgate körülbelül hat métert ment befelé, és már föl kellett emelnie a fejét, hogy levegőt kapjon.

- Igyekezz - köpködött. - Rakd tele a zsebeit, amilyen gyorsan csak tudod.

Mungo begyömöszölte a köveket Szent Kristóf derékszíja alá, a zakózsebeibe, a nadrágjába. Gallowgate mutatta neki, hogy még, és ő visszagázolt a partra még egy adagért. Az utolsó kavicsot a szent nyitott szájába dugta.

Gallowgate arcán nagy feszültség látszott, az ajka vértelen és kék volt. A halott ember nehéz lehetett a kövekkel. Gallowgate hirtelen eltűnt a víz alatt, és Mungo elképzelte, ahogy egy utolsó lökéssel elindítja a testet a semmibe. Fölszállt néhány buborék, aztán semmi. Mungo el tudta képzelni a halványan csillogó test hullását a sötétségbe.

Gallowgate üres kézzel bukott felszínre, fújtatva és dideregve a hidegtől. Vacogott a foga, ahogy gázolt kifelé a partra. Amikor a víz már csak a derekáig ért, Mungo érezte, hogy megragadja a csuklóját.

- Várj. Tudsz valami imát?

- Nem.

A férfi tovább húzta maga felé, és a karjában tartotta, mintha a teste melegét akarná ellopni. Mungo a mellkasának feszítette a kezét. Nem kért a férfi érzelmeiből. De Gallowgate szorosan tartotta. Aztán megpróbálta megcsókolni.

- Kérem, engedje, hogy hazamenjek.

Gallowgate merőn a szemébe nézett. Az őszintesége lefegyverző volt.

- Mungo, akarom, hogy tudd, a kis Maureen nem mondott rosszat rólad. Amit korábban mondtam, nem volt igaz.

Mungo túl üres volt most, hogy ez érdekelje.

- Azt mondta, egy szentről nevezett el téged. És miután megtette, sohasem kellett megbánnia. Azt mondta, te voltál a leggyengédebb, legédesebb fiú, akit valaha is ismert.

Mungo érezte, hogy a lába elhagyja a talajt, ahogy Gallowgate átölelte. A férfi kapaszkodott belé, és a nyakát kezdte csókolgatni. Zokogva dűnnyögte, *hogy sajnálja, és* az ajka Mungo állát kereste, aztán az arcát, az ajka puhaságát. Mungo azt hitte, a sok rosszért kér bocsánatot, ami történt, a fájdalomért a hasában, a holttestért. De aztán a férfi erőszakkal kezdte csókolni, a keze a torkára siklott, és lenyomta a víz alá.

Hihetetlen csend volt a tó felszíne alatt.

Mungo kinyitotta a szemét; a víz olyan tiszta volt, hogy látta az erőlködést Gallowgate arcán, a tetovált nyakán kidudorodó izomkötegeket, miközben megpróbálta vízbe fojtani őt. Érezte, hogy a kapucnijába szorult levegő a felszín felé húzza, miközben Gallowgate ökle a hasába, a szívébe mélyed. Úgy érezte, megint egyedül van, arra vágyott, hogy ellebegjen a tó békéjébe, zsebeiben vadvirágokkal.

Eszébe jutott az eldobható kamera a zsebében - esztelen dolog volt erre gondolni, de butaság volt tőle, hogy nem tette ki. Most soha nem fogja tudni megmutatni Jodie-nak a szép kastélyt, soha nem mutathatja meg Jamesnek a kifehéredett koskopolyát. *James*. Annyira szeretett volna hazamenni most. Nem érdekelte Hamish vagy Ma-Mau vagy Gallowgate; látni akarta az olajbányász fiát utoljára, és megcsókolni a rózsaszín, puha bőrt az elálló füle mögött.

Ez az, ami sohasem történhet meg.

Gallowgate abbahagyta a fiú öklözését. A keze megint a torkára fonódott, hogy kiszorítsa belőle az utolsó levegőt. Mungo alig volt tudatában, hogy az ő keze csapkod, kapaszkodik az ég felé. Gallowgate arca felé kapott, de nem érte el, a karja túl rövid volt. Látta Szent Kristófot az utolsó pillanatában, és most már tudta, milyen fájdalmas vízbe fulladni. Mókás. Látta a katolikus fiút és az üdvözült mosolyát, ahogy végiggyalogol rajta.

Gallowgate kezével a torkán a ruhájába szorult levegő elfordította a testét, míg a lába az ég felé nem nézett. Érezte, hogy az eldobható kamera és Gallowgate eldobott sörösdoboza kicsúszik a kenguruzsebből. Minden elmozdult a belsejében, tótágast állt, Jodie iskolai fényképe, James születésnap i mackója. Aztán eszébe jutott valami, amiről megfeledkezett.

Előkotorta a kést, amit Hamishtől kapott. Szorosan megmarkolta, és Gallowgate gyomrába vágta. A keze ott ragadt, a férfiba szegezve, és

erősen meg kellett rántania, hogy kihúzhassa, és új lendülettel a bordái közé dőlhessen. A tó vize jéghideg volt, de megesküdtött volna rá, hogy érzi a férfi vérének melegét az ujjain. Vadul lendítette a karját újra meg újra, míg a kéz el nem engedte a torkát, és ő tova nem lebegett a tóba.

Már kint volt a mélység fölött, amikor sikerült ismét rendesen levegőt vennie. Túl volt Szent Kristóf testén, és nem ért feneket.

Erős áramlás húzta le néhányszor a felszín alá. Elképzelte, hogy a vaksi szent fölnyúl a mélyből, és hosszú ujjait a bokájára kulcsolja. Ereje utolsó maradékával taposta a vizet. Minden amellet szolt, hogy a legjobb volna, ha egyszerően elmerülne. Ha egyszerően földadná.

Ahogy alá-alámerülve küszködött, pillanatokra látta Gallowgate-et. A férfi kifelé támo lygott a tóból. Kezét az oldalára szorította, és a jó olasz farmerjét tintafekete folyadék tette tönkre. Elért a térdig érő vízbe, és leült. Lezöttyent a fenekére, mint egy karonülő. Cigareták után kotorászott a zsebében, és amikor látta, hogy tönkrementek, a tóba dobta őket. Aztán eldölt.

Ez egy újabb csel is lehetett.

Mungo taposta a vizet, ameddig tudta, aztán kutyaúszásban elérte a sekély részt. Gallowgate-et nagy ívben kikerülve igyekezett elérni a partot. Némi időbe tellett, míg megközelítette. Körözött, csöpögött és reszketett, fokról fokra közelített hozzá.

A víz szép rózsaszín volt. A férfi arca félig a víz alá merült. Zöld szeme nyitva volt, és jobb keze egy sziklába kapaszkodott, mintha bármelyik pillanatban fölkelhetne. Hosszu időbe tellett, de Mungo végül elég bátorságot gyűjtött, hogy közelebb menjen, és el tudja olvasni a feliratot az ujjpercéin. *Evan*. Kíváncsi volt, hogy ez Gallowgate igazi neve-e. Meglökte a férfit a lába hegyével. Aztán hátralépett, és várt.

Gallowgate még mindig vért folytatott a vízbe. Skarlátvörös fodrokban lebegett körülötte. Olyan volt, mintha középkori lángok

emészténék el. Mungo az arcát csipkedve nézte egy ideig, hogyan ég.

Gallowgate tárcája akkor eshetett ki a zsebéből, amikor cigaretta után kotorászott. Mungo kihalászta a sekély vízből. Alig volt benne pénz - se bankkártya, se hitelkártya -, de az igazolványok rekeszében volt egy buszbérlet. Mungo szemügyre vette a mogorva képet. Hangosan olvasta a nevet: „*Angus Bell.*”

A pénzes rekeszben egyetlen levelezőlap volt. Angus Bellt ábrázolta rosszul álló rabruhában egy karácsonyi műfenyő előtt. A jobb alsó sarkot magyalág meg csengettyűk díszítették, és viktoriánus betűkkel ez volt odanyomtatva: *Gondolunk rád karácsonykor.* Mungo megfordította. Egy másodosztályú bélyeg volt rajta, de se cím, se ünnepi üzenet.

Huszonhat

Sok este elég világos volt ahhoz, hogy nélkülözni tudják a villódzó, fluoreszkáló világítást. A természetes fény természetellenesen egészségesnek mutatta a társaságot. A főasztal rendre intette a gyülekezetei, az alkoholisták elfoglalták helyüket, és belekezdtek beszámolóikba és fogadkozásaikba. Ma-Mau legelől és középen ült, mereven, egyenesen és komolyan, mint a tanár kedvence. Erősen igyekezett, hogy megmutassa Mungónak, mindenki képes megváltozni.

Mungo a szokásos helyén állt a forró teatartály mellett, fél füllel hallgatva csak, ahogy a főasztal szokatlan élvezettel ismertette a Tizenkét Lépést. Felélénkítette őket az időváltozás, és felbátorította a fél tucát új arc meg a visszatérő társak nagy aránya. A jó hangulatuk nem volt ragályos. Mungo hat műanyag poharat színültig töltött a forró, fekete teával. Elrendezte a poharakat, gondosan kiegyensúlyozta őket a kinyitható asztal szélén.

Szkrriút, szkriút, szkrriút, szkrit, szkrriút, szkrit.

Végighúzta a hüvelykujja körmét a műanyagon, mindegyik pohár aljától körülbelül egy centire. Ahogy az egyiket végigkarcolta, folytatta a másikkal, és mikor végigkarcolta mind a hat poharat, visszatért az elsőbe karcolt barázdához. A találgatás elszórakoztatta, adott valamit, amire várhat; várhat, míg kiderül, melyik pohár megy tönkre először, és égeti meg a lábát a forró folyadékkal.

Mögötte a társaság üdvözölt minden új tagot. Türelmesen meghallgattak mindenkit, aki elég bátornak érezte magát, hogy megossza velük a napjait, míg Ma-Mau belevágva egy férfi beszédének

végébe föl nem állt, hogy megossza a saját sztoriját. Mungo hallotta már az egészet.

Szkrriút, szkrriút, szkrriút, szkrit, szkrriútt, szkrit.

- Sziasztok, a nevem Ma-Maureen, és alkoholista vagyok.

- *Szia, Maureen.*

- Küzdök az itallal, hol ki, hol be, körülbelül tizenkét éve. Tudom, tudom. - Itt jól begyakorolt vihogás következett. *Várjátok ki a végét,* gondolta a fia. - Nem nézek ki elég öregnek hozzá, mégis igaz. De hol is tartottam? Á, igen, nos, egyedülálló anya vagyok. - Kis szünet az együttérzésre. - A férjem majdnem tizenhat éve meghalt, és kemény volt egyedül fölnevelni a kölykeimet. Elég kemény lett volna egyet is, de hárommal voltam megáldva, és mondhatom, mindegyik akkora kihívás volt, hogy el sem hinnétek. Soha egy perc nyugta nincs az embernek. Elfordul, hogy segítsen az egyiknek, és a másik már a nyakán van valami zúrral. A fiúk a legnehezebbek, hát nem? - Gyöngye, egyetértő morgás. Ma-Mau nem tűnt elégedettnek a langyos válasszal. A hangja egy oktávval magasabbra csapott, ott rezgett benne a „szegény fejem”. - Nehéz fölnevelni egy fiút férfi nélkül, a lelkedet kiadod, de néha kiderül, hogy nem csinálod elég jól.

Szkrriút, szkrriút, szkrriút, szkrit, szkrriútt, szkrit.

Mungo egy kicsit erősebben odanyomta a körmét. Elsőként a negyedik pohár adta fel, forró, fekete tea lőtt ki a nyíláson. A combját érte, és a jobb lábán folyt lefelé. Mungo a fogát csikorgatta. Sorra vette körmével az ötödik poharat.

Valaki megfogta a csuklóját. Minden-Második-Szerda Nora tartott a mosdó felé, és rajtakapta a rendzavaráson.

- *Noss, nézd csak, milyen koszt csináltál, te bolond jószág! Gyerünk. Kifelé* - már a tócsát törölte fel, miközben durván tessékelte kifelé a folyosóra.

Ma-Mau nem szakította meg tanúságtevő monológját, de észrevette a felbolydulást, és csúnya pillantásokat küldött a fia felé a tömeg feje fölött. Úgy siklottak, mint dárdák a csatatér fölött.

- Ez! - mutatott felé. - Ez az oka, hogy az italhoz folyamodtam.

Negyven fej egy emberként fordult hátra, hogy megnézzék magának a szegény asszony tehertételét. Mungo integetett. Semmi félelem nem volt már benne.

A Hamiltonok összegyűltek, mint a viszálykodó szakszervezeti fejesek, mindegyik dühösen hadonászott, és megpróbálta túlharsogni a többit. Hamish elmondta az anyjának és a húgának, mi történt, miközben Mungo a fejét lógatta, és az ujjai még benzintől bűzlöttek. Ez volt Hamish változata az eseményekről: az idősebb ír fiú molesztálta az ő naiv kisöccsét. A szobában csend lett. Arcukon szájalom és szegény váltotta egymást, ahogy Mungó- ra néztek, mintha egy porcelántányér volna, amelyik megrepedt, és most azt latolgatnák, hogy megtartsák-e vagy sem; túl kedves tárgy ahhoz, hogy elpusztítsák.

Mungo figyelt hidegen, mint a Clyde, miközben a másik három megint elkezdett egymással kiabálni: hibáztatták egymást, sorolták a mulasztásokat, felhánytorgatták a másik önző természetét. Amikor Ma-Mau és Hamish végül összeállt Jodie ellen, amiért „nem nevelte helyesen”, Jodie lesöpörte és összetörte az összes képkeretet a kandallóról.

- Elegem van abból, hogy azt hiszed, te vagy a legnagyobb szám a környéken - mondta Ma-Mau.

Miközben az üvegcserepeket szedegették, Mungo érkezettnek látta a pillanatot. Kisurrant az ajtón.

A sár már megszáradt a térdén, mire futva a galambházhoz ért. A tarkója vérzett attól, hogy Hamish végigvonszolta az utcákon, és most arcok meredtek rá az ablakokból; gyerekek gyűltek az anyjuk köré,

mindenkinek volt egy széke, alig várták, hogy lássák, mi lesz a következő zúr a Hamilton-pantomimban.

Mungo kifulladásra érte el a kitaposott fűvet. A galambház ajtaját csapkodta a szél, és ez először megvigasztalta; James ott van, megsérült, de él.

Túl sok vér volt a fűvön, hogy Mungo ne vegyen róla tudomást. Le volt nyomva a fű, ahol feküdt, és ott voltak a kitört fogak szilánkjai, világítottak a sárban. Mungo összeszedte és gondosan az anorákja zsebébe tette őket.

De James a galambházban van, minden rendben lesz.

Megragadta a csapkodó ajtót, és bekémlelt a sötétbe. A bronzszínű fénytócsát kereste; az aranyszínű haját, amely a nap sugarát a sötét helyiség minden zugába szerteszórta. De James nem volt ott. Az összes kalitka nyitva volt, némelyiknek lógott az ajtaja, a James által gondosan rendben tartott zsanérok leszakítva a csavarjaikról. Egy magányos galamb csapkodott a sarokban, nem tudott felrepülni. A bal szárnya lógott, törött volt.

Mungo kilépett a nappali fénybe. Néhány galamb ült az új palatetőn, de a galambház mögötti fűvön ott feküdt James többi kedvenc golyvása döglötten és szanaszét szórva. Némelyiken látszott, hogy kitekerték a nyakát. Egy csomóban volt három, a kiszőkített tubi, a hamuszürke tojó és egy új madár, amelyet Mungo sohasem látott. Golfpecek voltak a testük mellett, és nem volt fejük. Valaki tartotta őket nagy vidámság közepette, míg valaki más meglendített egy golfütőt. A nap még nem ért delelőjére, és már el volt pusztítva minden, ami szép volt.

Mungo visszament a galambházba. A sérült madár még mindig rémulten csapkodott. Egyszerűen csak a kezébe akarta venni, ahogy James tenné, végighúzni ujját a begyén, és megnyugtatni. Burukkolt neki, és gyengéden bólogatott, ahogy Jamestől látta. Egy pillanatra

nyugton maradt, akkor felkapta, és a Kis Mungo volt a kezében. A szíve hevesen zakatolt. Annyira nagy volt a félelme.

Brúúú, brúúú, brúúú - a gubancos tarkóját fűjogatta, míg megnyugodott. *Brúúú-brúúú-brúúú*. Sírva kicsavarta a szegény kis nyakát.

Odament a Jamieson-lakáshoz, benézett a levélrésen, és megállapította, hogy senki sincs otthon. Amikor hazament, megtudta, hogy Hamish megint őt keresi. Jodie elrejtette az öccsét a meleg szárítószekrényben. Felhúzta a trikóját a feje fölé, és körbefordította, hogy lássa a véraláfutásait.

- Tényleg úgy volt, ahogy Hamish mondta? A katolikus fiú mocskos dolgokat csinált veled?

- Nem.

Jodie abbahagyta a sebei kenetetését. A füléhez hajolt.

- Csúnya dolgokat műveltetek egymással?

- *Aha*.

A nővére tovább kenegette a rózsaszín kenőccsel a bordáit, de minden szín kiment az arcából. A fűtőtest kattant, és fojtó hőséggel árasztotta el a szekrényt. Ezt mindig szerette.

- Sajnálom - mondta.

- Börtönbe kerülhetsz azért, amit csináltál. - Túl durván dörzsölte bele a kenőcsöt a véraláfutásába, mintha piszokfolt lenne, amit egy jó kefével el lehet távolítani. - Be szokták zárni a férfiakat ezért. *Hááá-há*.

- Nem tehetek róla.

Jodie olyan közel dugta az arcát, hogy megszámlolhatta volna a szeplőket az orrán.

- AIDS-et akarsz kapni? Azt akarod? Mert *megfogod* kapni. Mind megkapják. Lehet, hogy az ír fiú már megkapta, és továbbadja neked, ilyen egyszerű - pattintott a kenőcsös ujjával.

- James nem tenne ilyet.

- Nem? Mi a francot tudsz te a férfiak módszereiről? - fortyant fel Jodie, és a fiú most láthatta benne Ma-Mau kemény kis darabjait, mint csomókat a szép fában. Fájt, ahogy a kenőcsöt a bőrébe dörzsölte, és kitalálta, hogy szándékosan csinálja. - Egy szamar kisfiú vagy. Egy lágyszívű idióta. - Elfordította, és a veséjére mázolta a kenőcsöt. - Mi mind a lelkünket kitesszük, hogy legyen valami belőled, igyekszünk férfit faragni belőled. És mit csinálsz te? Úgy viselkedsz, mint egy hülye, bezsongott csajszi. Ideje megkeményedned.

- Nem tehetek róla - mondta megint.

Jodie maga felé fordította. Keményen megrázta.

- Az istenit! Tenedd kell róla! Nem lehetsz ilyen, és nem várhatod, hogy boldog légy ezzel!

Mungo hátrament a gyűlésteremben, és lecsúszott a magas vasradiátor tövébe. A forró bordák jólestek a zúzódásainak. A var még nem kezdett összehúzódni, de már nem hajtottak ki belőle a szörnyű, bíborszínű virágok, és Jodie azt mondta, ez jó jel.

Szétáradt benne a meleg, a radiátor mély, kongó hangokat adott, és egyfolytában sziszegett, ami alvajáró állapotba ringatta. A padlón ülve átlátott a műanyag ülések alatt. Láta, hogy a tagok lába idegesen rángatózik az unalomtól vagy a kezdődő remegéstől. Némelyik alkoholista alig várta, hogy vége legyen a gyűlésnek, mások amiatt aggódtak, mi lesz, ha vége lesz. Az arcok egymás felé fordultak, ahogy a végső áldást mondták. Az ülést berekesztették, a társaság a teatartály körül gyülekezett, és sonkás szendvicseket adtak körbe.

Négyes-ötös csoportokba álltak össze, és kicserélték értesüléseiket. Mungo nem hallotta, mit mondanak, de szerette, ahogy egymás karjára teszik a kezüket, és szerette, hogy mindenki odafigyel arra, amit mondanak, és úgy tűnt, hogy a csontjuk velejéig együtt éreznek egymással. Mulatságos volt megfigyelni: miután majdnem idegenként

megosztották egymással legmélyebb szégyenüket, legsérülékenyebb pillanataikat, most közömbösen csevegtek az időjárásról, vagy hogy Cranhill-Cathy bejut-e a körzeti döntőbe a női curlingbajnokságon. Elmondták a legszívettebb igazságokat, és most, húsz perccel később Hyacinth Bucketen, egy tévésorozat szereplőjén nevettek.

Ma-Mau a pódium közelében állt. Mount Ellen-Ellenel csevegett, egy nála is szabadszájúbb nővel, és időnként odanéztek Mungóra a fejüket csóválva. A körök lassan cserélődtek, mintha lassú táncot járnának, és két új tag csatlakozott az asszonyokhoz. Kezet fogtak, és társalogni kezdtek kifejezett tárgy nélkül: a város különböző részeiről, milyenek a gyűlések más lakótelepeken az itteniekhez képest, és hogy a főasztal itt milyen jó munkát végzett az otthonias hangulat megteremtésével. *Otthonias*, gondolta Mungo, *aminek a valódi jelentését Ma-Mau soha nem fogja megismerni.*

Figyelte Ma-Maut, ahogy a dauerját igazgatja, elismerően méregeti az új férfiakat, egyforma mennyiségű bájjal halmozva el őket, míg meg nem tudja, melyik kedveli jobban az ő levesét.

Mungo még sohasem látta azt a két férfit, de hozzájuk hasonlókat már igen. Úgy tűnt, az idősebbik kedveli Ma-Maut. Egyre- másra odahajolt hozzá, és gyér haját simogatta viaszsápadt fején. A fiatalabbik kevésbé érezte otthonosan magát. Csak néhány évvel lehetett idősebb, mint Hamish, és miközben büszke volt a megjelenésére, Mungo látta, hogy még nem pusztult le teljesen az italtól. A nadrágja fájdalmasan fehér volt, zselézett haját előre fésülte és cézár fazonra vágatta.

Minden-Második-Szerda csatlakozott hozzájuk. Kezet fogott az új tagokkal, és kislányosan kacérkodott a fiatalabb férfival. Az nem viszonzta a közeledését. Mungo látta, ahogy Ma-Mau karjára teszi a kezét, és mond valamit a forró teáról, amire Ma-Mau megrázza a fejét. Mintegy vezényszóra az összes alkoholisták megfordult, és Mungo felé nézett.

Éppen ilyen gyorsan zárult össze a hátuk falként Mungo előtt. Ő tudta, hogy Ma-Mau most együttérzésért pumpolja őket, megosztva velük az állítólagos szégyent, amit ő a katolikus fiú kezétől elszenvedett, azt magyarázva, miképpen siklott félre, és hogy egyedülálló nőként ő nem tudja, mit kezdjen ezzel. A férfiak jól időzítetten bólogattak, *szegény asszony*, és ez végigfutott a csoporton, mint egy stadionban. A fiatalabb férfi, a cézárfrizurás úgy tett, mintha egy hosszú horgászbót zsinórját vetné ki a linóleumkockákra. Ma-Mau megint a dauerját piszkálta. Aztán egyet bólíntott. *Rendben*, értett egyet, *ha magukat nem zavarja*.

Nem zavar egyáltalán - vonták meg a vállukat, aztán mind nevettek, mintha régi barátok volnának.

Az anyja odaintette Mungót, a karját kinyújtva, mint egy előkelő hölgy.

- Mungo, ő itt Mister Christopher, ő meg... - Elhallgatott. - Bocsánat, mondaná még egyszer a nevét?

Huszonhét

A vad félelem menekülésre készítette. Egy ideig ész nélkül futkosott összevissza, hol fölvelt, hol eldobott valamit, botladozott és elesett. Berohant az erdőbe, csak hogy remegő lábbal visszatérjen a tóhoz, mielőtt ismét elrohan a másik irányba. Minden akaraterejére szüksége volt, hogy leállítsa a testét, miközben az elméje azt üvöltötte, hogy fusson. Tehetetlennek érezte magát, állt a romos táborhely közepén csukott szemmel, kezét lázongó arcára szorítva. Próbálta lecsillapítani a gondolatait, és arra gondolni, mit tenne Hamish, ha itt lenne. Hamish a becstelen, az önző megoldást választaná. Elpusztítaná, amit lehet, és elrejténé a maradékot. Aztán hazudna, úgy tenne, mintha soha meg sem történt volna.

Gallowgate nehezebb volt, mint amilyennek látszott, tömörebb, húsosabb, mint Szent Kristóf. Mungo nem tudta egyedül a meder mélyüléséig vonszolni, de berángatta a testet annyira, amennyire tudta, és megrakta a zsebeit kis kövekkel. Vacogó foggal várta, hogy a test elmerüljön. Aztán ráállt a testre. Hármát ugrott rajta, és figyelte, ahogy Gallowgate utolsó levegője bugyborékolva a felszínre ér. Még látta Gallowgate szeme fehérjét, miközben a test elnyugodott a tófenéken.

Rendbe tette a táborhelyet, amennyire tudta. Telerakta a műanyag bevásárlószatyrokat a szétszórt hulladékkal, aztán kis köveket tett beléjük nehezekként, és a tóba hajította. A sátrakat begyömöszölte a huzatukba, és a horgászbottokkal együtt eldugta a legsűrűbb páfrányosba, ahol a talaj a legvizényösebb volt. Összeszedte a saját, gyerekes holmiját a hátizsákjába, és a vállára kanyarította. A maradék

adrenalinától remegve lekuporodott a víz szélén, és lemosta a koszt az arcáról, ledörzsölte a vér nagyját műszálas sortjáról.

A víz fölé hajolva a tükörképére fókuszált. Kíváncsi volt, mit látott meg benne a két férfi. Mi volt az a jel, amit ő nem látott, a fényjelzés, amelyet soha nem akart elküldeni? Az, hogy sohasem tudott igazán a szemükbe nézni, hogy megadóan lesütötte a szemét? Az, hogy lógó karral állt előttük, testsúlyát az egyik lábára helyezve? Meg akarta találni a jelet, és véget akart vetni a jeladásnak.

A két férfi úgy nézett rá, mint akik tudják, mi van a lelke mélyén, amit ő még be sem ismert önmagának. Ismerték az elkerülhetetlen szégyenét, amitől elszigeteltnek érezte magát, és kihasználták, hogy elszakíthassák az otthonától, és azt tehessék vele, amihez kedvük van.

Könnye a vízbe potyogott, és eltorzította a tükörképet. Jamesre gondolt, és a kedves dolgokra, amiket a tengerészek szőnyegén csináltak. Három nap boldogság, három nap kínai füstölőkkel és esetlen simogatással. Mohó kis csókok összekoccanó fogakkal és bocsánatkérésekkel. Rossz volt összevetni a kedvességüket azokkal a dolgokkal, amelyekre a részegesek kényszerítették. Nem ugyanazok, emlékeztette magát Mungo. Egyáltalán nem ugyanazok. Nem voltak azok.

Aztán csak Jamesre gondolt. Ott van még a bőrén James cukros csókja, vajon ez az, amit a férfiak megszimatoltak? Láthatták világosan, mint egy szégyenfoltot?

Mungo leült, és letörölte a könnyeit James pulóverének ujjával. Lemosta Hamish rugós késének pengéjét, aztán fölállt, hogy széles karlendítéssel a tóba hajítsa a kést. Valami az eszébe jutott, a lecke, amit az erőszak váratlan látogatásairól tanult. Még messze volt az otthonától. Megfordította a kezében a kést, és becsúsztotta a kenguruzsebbe.

Összeszedte a holmiját, és elindult arrafelé, ahonnan emlékezete szerint jöttek. Lábujjhegyen járt a csalán között, aztán fenyők és nyírfák

törzsét kerülgette. Visszafelé nem látta a koskoponyát.

Egy kátyús úthoz ért, és pusztán azért, hogy a bágyadt nyári nap felé mehessen, jobbra indult el rajta. Kora délután volt, a fák között a felhők fehérek voltak, és gyorsan úsztak az égen. Két mérföld után az út egy fémkerítésnél ért véget, és ő ismét elkanyarodott, a nap állása alapján becsülve meg, melyik lehet a déli irány. Az út üres volt, de időnként egy autó ment el mellette, és ő megpróbálta leinteni, bármelyik irányba tartott, mert nem tudta, hol van és merre tartson.

Néhány óra múlva végre megállt egy kocsi. Egy zöld Land Rover Defender volt, csupa koszos fém, magasan az út fölé emelve. Úgy állt meg, hogy kicsit túlszaladt rajta, és futnia kellett, hogy utolérje. Ahogy odaért, a férfi lenézett rá a magasból, és mintha csak azért állt volna meg, hogy megbámulja a koszos fiút a szakadt anorákjában.

- Hova igyekszel, fiam, ebben a ruhában? - kérdezte a vidék dallamos tájszólásában.

Mungo a nadrágja szárát húzogatta le a koszos lába miatti zavarában. *Nem tudom. Hová kellene mennem?*, szeretne volna mondani. Ehelyett lehajtotta a fejét, és azt mondta az idegennek, hogy Glasgow-ba szeretne eljutni. A férfi végigmérte. Azt mondta, csak egy nagyobb városig megy - a hely kelta hangzású nevét Mungo még soha nem hallotta -, de ha Mungo vele megy, biztosan könnyebben talál egy dél felé tartó kocsit.

Mungo végigpillantott az üres úton, nem tudta, bízhat-e ebben a férfiban. Méregette az idegent, összevetette világoskék szemét és lágy, joviális arcát azzal, ahogy türelmetlenül ütögette a kormánykereket. Az inge frissen volt mosva, vasalt él futott végig az ujján, és Mungo szemében ez annak jele volt, hogy egy asszony gondoskodik róla, hogy valakinek ér valamit. Tétovázott az út- szélén. A férfi megkérdezte, beszáll-e, és végül egy furcsa dolog döntött: Mungo két kutyát látott a hátsó ülésen, két kövér, kezes, farkát csóváló jószágot.

A férfi szemügyre vette Mungót, miközben ő becsatolta a biztonsági övét. A ragyogó napsütés ellenére előrenyúlt, és a legmagasabb fokozatra állította a fűtésventilátort. A két labrador a hátsó ülésen - az egyik piritós-, a másik teaszínű - fölváltva dugta előre a fejét, és szimatolta a fiút. Nagyokat szusszantva a lába közét szaglászta, mintha lenyűgözték volna őket az ott rejtegetett történetek. Mungón látszhatott, hogy kellemetlenül érzi magát, mert a férfi megragadta a nyakörvüket, és visszatolta őket.

- Bocsánat. Ez itt Crystal, a másik meg Alexis. Soha ne engedje, hogy a felesége nevezze el az állatait.

A Defender meglódult, ahogy a férfi ismét sebességbe tette. Kátyús utakon hajtottak, hallgattak, és Mungo az útra szegezte a tekintetét, hálásan minden egyes kerítésoszlopért, minden magányos birkáért, amelyik közé és a tó közé kerül. A férfi vikszolt kabátja Mungo ülése fölött lógott. Nyirkos helyek, vízhatlan viasz szagát érezte rajta, és aggódni kezdett, milyen szagot érezhet őrajta a férfi. Amikor úgy vélte, hogy nem figyel, megvakarta a lába közét, aztán lassan az orrához emelte a kezét. Ha szaglott is, a férfi nem mondott semmit. A kutyák már szunyókáltak a hátsó ülésen.

Mondván, hogy ismer egy rövidebb utat, a férfi letért az országútról egy keskeny helyi útra. Egy kopár domboldal mellett kanyargóit, és a legkeskenyebb részén egyetlen nyomra szűkült. A férfinak néha le kellett húzódnia, hogy a szembejövő autókat elengedje. Valahányszor így tett, odaintett a másik vezetőnek, mintha ismerné. A keze széles és erős volt, a kézfejét májfoltok tarkították, de a körmei rózsaszínje dologtalan életmódra vallott. Mungo kíváncsi volt, nem nyugdíjas-e.

- Szóval mit csinál erre felé?

- Semmit. Sátoroztam.

- Hogyan? Egyedül?

- Aha.

A férfi előrenyúlt, és a fűtőventilátort egészen a fiú felé irányította.

- Remélem, nem sértődsz meg, ha mondom, de nem is kicsit úgy nézel ki, mintha háborúból jönnél.

Mungo a lába legcsúnyább horzsolásaira tette a kezét.

- Elestem egy domboldalon.

- Igen? Hányszor?

Mungo nem vette észre, hogy a férfi gúnyosan elhúzza a száját. Komolyan válaszolt:

- Csak egyszer. Lecsúsztam.

A férfin látszott, hogy erről nem akar többet beszélni. A pirítós- színű kutya a mancsát nyalogatta, elmélyülten harapdálta az ujjait.

- Tudod, nekem négy fiam van - mondta a férfi. - Jó fiúk. Úgy tudom, soha nem sérültek meg, ha egyedül voltak. Csak amikor együtt vannak, akkor szörnyen ügyetlenek. Együtt mászkálnak, a világítóablakon át beesnek az elletőbe, felbiztatják egymást, hogy fölhajtsanak bringával a gátakra, belelökik egymást a tábortűzbe a hecc kedvéért. Vicces. - A férfi kinyitotta a kesztyűtartót, és elővett egy tekercs gyümölcsízű cukrot. Megkínálta vele Mungót. Ő udvariasan elvett egyet, és szájában összefutott a nyál. A férfi tiltakozott, az egész csomagot a kezébe nyomta. A kutyák felültek az ennivalót szimatolva, a férfi a könyökével visszatolta őket. Mungo örült, hogy a cukor kimosta a tó ízét a szájából. Szopogatta az első cukrot, és igyekezett nem befalni. Érezte, hogy a férfi szeme az arcát fürkészi, a véraláfutásait és fénytelen haját veszi szemügyre. - Szóval ki volt az, aki lelökött arról a dombról?

- Senki.

- Valóban? - A férfi szilárdan fogta a kormányt, miközben a kocsi tócsákon át zötykölődött. - Amióta fölvettelek, ott kuporogsz az ajtó mellett, mint egy kiveret kutya.

Mungo végignézett magán, és tényleg az ülés szélén kuporgott, olyan messzire a férfitől, amennyire csak lehetett. Keze az ajtókilincset

markolta.

- Bocsánat.

Meglazította a biztonsági övét. Kényelembe helyezkedett az ülés közepén.

- Nem kell bocsánatot kérned. Egyébként Calum a nevem. Korábban is mondhattam volna.

- David - mondta Mungo.

- Hát, örülök, hogy megismerhetlek, David. - A férfi a bal kezével tisztelgett. A jegygyűrűjén megcsillant a napfény. Mintha beágyazódott volna az ujjába, ahogy egy csemetefára kötött huzal süppedt be, mikor a kéreg körülnövi. - Szóval hazafelé?

Egyszerű kérdés volt, de Mungo nem válaszolt mindjárt. Egész hétvégén az East Endről álmodott. Előtte volt a lakótelep képe, de a „hazafelé” többé már nem tűnt a helyes kifejezésnek.

- Azt hiszem, igen.

- Bátor dolog tőled, hogy kimentéi oda egyedül. Nem biztos, hogy akármelyik fiamnak megengedném.

- Nincs abban semmi.

Calum lehúzódott, hogy egy hippikkel teli lakókocsi elmeessen mellettük. Az ujjáival dobolt a kormányon.

- És a sátrad hol van?

- Micsodám?

- A sátrad - intett a férfi a fejével a kis hátizsákja felé. - Ha sátoroztál, akkor hol a sátrad?

Mungo lenyelte a cukrot.

- Jaj, biztos elveszítettem.

A férfi egyesbe kapcsolt, és megint nevetett.

- Aha. A fiaim kedvelnének. Egyszerű vidéki fiúk, de nagyon ügyesnek képzelik magukat. Melletted mesterkémeknek éreznék magukat. - Nem volt kegyetlenség a nevetésében. Lazán viselkedett.

Olyannak látszott, aki szeret beszélgetni a szomszédaival. De egyúttal olyannak is, aki nem túl gyakran beszélget a szomszédaival, és ha igen, akkor a semmiből is képes beszélgetést fakasztani. Ostoba birkák csapatai legeltek az út szélén, egyre többen lettek, és eltorlaszolták előttük az utat. Calum megint lassított, a dudát nyomta, hogy szétzavarja őket. - Messze még a város, David. De ha nem akarod elmesélni, mi történt, az se baj. Nem akarok kíváncsiskodni - emelte föl megadóan a kezét.

Ezután tizennégy percre csöndben haladtak; Mungo a cukrokat szopogatta, és az órára szegezte a szemét. A ventilátor visszaadta a meleget a bőrének, de nem hatolt el a csontokig. Mérlegelte, meséljen-e Calumnak a tópartról, az anyjáról és az egyezségről, amit a két férfival kötött. Kíváncsi volt, ha beszélne ezekről, megkönnyebbülne-e, távozna-e a fájdalom a gyomrából, mint egy dugulás a csatornából. Ahogy ott ült a halott glasgow-iak miatt szorongva, tudatára ébredt, hogy a férfi az arcát nézi. Kizökkentette a gondolataiból, amikor megszólalt:

- Az utak rémes állapotban vannak. Hányingered van? Szörnyen fehér az arcod, David.

Mungo a rángó arcára tette a kezét.

- Igen? Jól vagyok. Bocsánat.

Calum feléje hajolt.

- Ne mondd meg senkinek, de Alexis imádja megenni a hányadékot, valahányszor valamelyik fiam rosszul lesz a kocsiban.

Hátranyúlt, és megvakarta a barna kutyát az álla alatt.

- Ez undorító.

Calum kuncogva egyetértett, és ismét az utat nézte. Mindenfelé dombok nyúltak el. Mungo egyetlen fát sem látott.

- Meséltem neked a legkisebb fiunkról, Gregorról?

Mungo annyira kába volt a saját gondolataitól, hogy nem tudta, mesélt-e neki a férfi Gregorról vagy sem.

- Bocsánat. Azt hiszem, nem.

- Untatlak?

- Nem, dehogy.

- Szóval Gregor az, aki folyton rosszul lesz a kocsiban. Szörnyű rossz utazó, de az én fiam, és az a sorsa, hogy megismerje a világot. A sors kegyetlen tréfája, nem?

Mungo nem tudta, hol itt a tréfa.

- Honnan tudja, hogy meg kell ismernie a világot?

- Egy apa tudja ezt. Gregor jó gyerek. Nagyon okos, tiszta fejű. Mindig segít az anyjának a háztartásban kérés nélkül is, de egy kicsit...

- A férfi elhallgatott, mintha nem találná a megfelelő szót. - Művészies. *Ej.* Tudod, hogy értem?

Mungo picit bólintott. Nem volt biztos benne, hogy amit a férfi mondani akar, és amit ő ért belőle, az ugyanaz.

- Elnézést, ha rosszul ítélek meg, David. De nincs igazam, ha azt hiszem, hogy te is egy kicsit művészies vagy? - Válaszra sem várva folytatta: - Nézd, egy csomó embert ismerek, akit ez zavar. De nekem nem lenne probléma, ha az lennél. Csak azt mondom... Jaj, hát nem is tudom. Néha nem azt mondom, amit kellene. - A napsütés áthatolt a felhőkön, és elérte a szélvédőt. Mungo kihasználta az alkalmat, hogy a férfit nézze. Nyájas arca volt, jóképű volt a kora ellenére, erős lehetett, mielőtt megereszkedett. A szeme tiszta, zavartalan kékség, a haja göndör korona, fehér és sűrű, mint a bárány bundája. - A mi Gregorunknak be nem áll a szája, ebből a szempontból olyan, mint az anyja, de engem nem zavar. Néha csak ülök, és ámulok a sok hülyeségen, ami kijön a száján. Micsoda fantáziája van! Őszintén fogalmam sincs, honnan szedi.

Mungo egy újabb cukrot forgatott a szájában. Azt hitte, eper, de most azt gyanította, hogy fekete ribizli.

- Ha sikerül megkaparintania egy ócska függönyt meg pár asztali lámpát, máris kap az ember egy háromfelvonásos előadást teljesen ingyen. Csak odaáll a kandalló elé, és előadja. Dalok, viccek, szívszaggató nagy tragédiák... merő esztelenség, érted, de nagyon szórakoztató - nevetett megint Calum, de Mungo érezte, hogy erőltetetten.

Odafordult Mungóhoz, hogy lássa, ő is nevet-e. Nem nevetett.

Nem tudta, miért mesél neki a férfi a fiáról. Miért mesél neki erről az egy fiúról, mikor azt mondta, négy van neki. A cukor hozzáragadt összetört zápfogához.

- Gregor majdnem tizennégy éves. Szeretném, ha találna munkát a környéken, de a feleségem szerint egy napon el fog hagyni minket. Azt mondja, el kell mennie, hogy olyanokat találjon, akik ugyanazt szeretik, amit ő. - Calum az üres domboldalra mutatott. - Azt hiszem, itt nincs élet a számára.

Mungo elfordult, mintha az üres domboldalt venné szemügyre, de a külső visszapillantóba nézett, a saját tükörképére, és megint azon tűnődött, mi az, amiről felismerik az emberek.

A férfi most a saját gondolatai futását követte. Nem Mungót akarta társalgásra bírni, hanem csak mondta, ami az eszébe jut.

- Gondolod, hogy boldog lehet? A városban?

- Nem tudom.

- Neked sok művészies barátod van?

Mungo Jamesre gondolt. Megrázta a fejét.

- Egy sincs.

Calum balra, majd jobbra húzta az állát.

- Hát én csak azt akarom, hogy tudja, büszke vagyok rá. Nem számít, miért. Érted?

- Azt hiszem.

- Rád büszke lehet az apád - mondta Calum. - De remélem, nem lesz bajod az elveszett sátor miatt.

Mungo megint elfordította az arcát. A visszapillantó tükör törött volt, és szigetelőszalaggal volt a nyeléhez erősítve.

- Te jó gyerek vagy, David. Eleget rágtam a füled - ütögette meg a térdét a férfi. Nehéz, magabiztos keze volt, irányításhoz szokott. Mungo összerezett az érintésére, de a férfi keze nem tolakodott. Nem akart többet. Mungo figyelte, ahogy ismét megfogja a kormányt. - Alhatsz egy kicsit, ha akarsz. Fölébresztelek, ha a városba érünk.

Mungo érezte most a frissességét; a borotvavize olyan illatú volt, mint minden kedves dolog, amit addig belélegzett, de egyszer és mindenkorra tönkrement. A fejtámasznak döntötte a fejét, és a szemét félig lehunyta. A szempillái fedezékéből megint a férfi rózsaszín, széles, egészséges körmeit nézegette. Ahol az inge a csuklóját érte, sápadt, hibátlan bőr látszott. Nem olyan kéz volt, amely jó és rossz időben a földet műveli. Olyan időkről mesélt, amikor csak ült, és olvasgatott a napon. Ha lehet valamit mondani valakiről csak a keze alapján, akkor Mungónak el kellett ismernie, hogy egy kicsit féltékeny. Ez a férfi százszor meg százszor többet ér, mint ő. Az élete jónak és könnyűnek látszik. Mungo el tudta képzelni, hogy a fiai szeretik. És hogy ő is szereti őket.

Huszonnyolc

Hosszú, füledt alkonyat végén értek Glasgow-ba. Nyolc óra hosszat ült át bizalommal egyik autóból a másikba, ismeretlen irányba tartó buszokba, de már nem félt.

A sofőr kétszer nem engedte föl a buszra; alig volt pénze, ráadásul koszos volt. De háromszor igen, amikor a sofőr megsajnálta, kilyukasztotta a nem létező jegyét, és intett, hogy nem kell fizetnie.

Kábultan ballagott lassan hazafelé a Buchanan Street buszállomásáról. A város levegője forró és fojtó volt. Sokáig világos volt az évnék ebben a szakában, a tivornyázó tahók még ing nélkül jártak, vörösre égtek a hosszú hétvégén, elitták az ünnepi bérük maradékát is, és még nem volt kedvük hazamenni. Mungo elment a Strathclyde-i Egyetem új campusa meg a régi Rottenrow Kórház mellett, fölfelé és kifelé tartott az East Endre.

Minden hazafelé vezető út a nyomasztó Királyi Kórház előtt vezetett el, a mocskos járdaszíget mellett a rozsdás falatozóval. Ma-Mau már ott volt az ételkiadó pultnál. Néhány mentősofőrrel beszélgetett. Mungo ilyen messziről is megállapíthatta a mesterkélt széles mosolyaiból, hogy már ivott egy jót. Azt tervezte, hogy elmegy mellette köszönés nélkül, de észrevette, hogy ott van Jodie és Hamish, ott ülnek az ócska kempingasztal mellett. Olyan bágyadtnak tűntek, mintha már régóta várakoznának.

Végigmérték, miközben átgázolt a szeméten. Mindegyikük jellemző módon reagált. Ma-Mau melodramát játszott; jajongása feléje szállt, de a hangja ezt mondta: *nézz rám, nézz rám*. Hamish összeszorította az

állkapcsát; Mungo látta, hogy a szeme összeszűkül a szemüvege mögött, hagyja, hogy a nők fedjék fel kártyáikat, mielőtt ő kijátssza a magáét. Elnézett Mungo mellett, és csalódottnak tűnt, hogy a két alkoholista nincs vele.

Csak Jodie örült igazán, hogy látja. Megtörölte az arcát a pulóvere ujjával, és a derekára fonta a karját. Mungo érezte, hogy forró a feje teteje, mert a háromnapos hétvége egész hétfőjét a napon töltötte, hogy újra lássa az öccsét. Mungo karja erőtlenül csüngött. Nem tudta viszonzni a nővére ölelését.

Semmit sem szeretett volna jobban, mint megosztani velük a fájdalmát. Hogy érezzék a lassú, borzasztó órákat, mint ő. De Gallowgate-nek igaza volt, sohasem lesz képes megosztani a sérelmét, mert attól elborulna a tekintetük, és némelyikük arra gondolna, mit tett vajon, hogy ezt érdemelte. Könnyes volt a szeme, de hagyta, és nem engedte, hogy remegjen az ajka. Nem adja meg nekik azt az elégtételt, hogy sajnálhassák. Nem volt már a kisbabájuk.

- Mi történt? - visította Ma-Mau, és félrehúzta tőle Jodie-t. - Egy nyugodt percem se volt, mióta fölhívtál.

- Semmi - vont a meg Mungo a vállát, mintha azt kérdezték volna tőle, mi volt az ebéd az iskolában.

Ma-Mau nyugtalankodott a telefonja miatt, vagy talán kijózanodott, és ráeszmélt, hogy nem tudja, hol vagy kivel van a kisebbik fia, de most úgy aggódott, ahogy másokért ritkán. Vadul vizslatta az arcát. A kezében szorongatta a kezét, végighúzta az ujját a sápadt határvonalon, ahol a haja megvédte a bőrét a naptól. Megtalálta a szent ujjlenyomatait a nyakán, és a hüvelykujját megnyalazva próbálta letörölni. Nem lehetett.

- Az arcod. Mi a fene történt vele?

Mungo a bátyja felé intett a fejével.

- Ő történt vele. Ilyen volt, már amikor elmentem.

- Igen? Rosszabbul néz ki.

- Csak képzeled. - Megcsípte a varas állát. - Párszor elestem. Csúszós volt a domboldal. Lehet, hogy megint bevertem.

Ma-Mau az utat kémlelte.

- És ők hol vannak?

-Kik?

- Tudod, a hogyishívják meg az a langaléta.

- Elmentek. - És közönyösen hozzátette: - Azt mondták, majd találkoztok a csütörtöki AA-gyűlésen.

- Tényleg semmi bajod, Mungo? - nyújtott oda neki Jodie egy pohár döglött kólát, amit ő zajos kortyokkal megivott.

- Semmi. Friss vagyok és ropogós. Ti hogy vagytok?

Ma-Mau túl erősen szorongatta az arcát. Úgy tűnt, most már haragszik rá, hogy betolakodott a békés hétvégéjébe.

- Akkor mi a francnak hívtál föl és ijesztettél meg minket?

Mungo lerázta az arcáról zsíros ujjait.

- Mit érdekel?

Ma-Mau az egyik lábára helyezte a testsúlyát, és a két kezét ugyanarra a csípőjére tette. A Nike tornacipőjét nyilván mosógépben mosta ki, mert a varrása szétnyílt, és a csicsás logó lekopott róla; hamis volt.

- Ne gondold, hogy elmész pecázni, aztán minden pimasz szarházi a nyakamra járhat. - Magában mérgelődött, forgolódott a koszos járdaszigeten, az összes idegen sofőrhez beszélt, aki nem rokonszenvezik keserű sorsával. - Egy hétvégi kirándulástól még nem leszél férfi. Nem vagy olyan nagy, hogy el ne fenekeljelek.

Mungo egyenesen átnézett rajta. Először nem volt eléggé férfi; most túlságosan az volt.

A nővéréhez fordult, és a kezébe nyomott egy halom kacsázó követ a tópartról.

A lány hozzányomta a homlokát, és azt suttogta:

- Elmondod nekem, mi volt, ugye? A szárítószekrényben?
- Láttam egy őzbakot meg egy döglött juhot. Esett az eső. Ennyi.

Jodie kinyújtotta a kezét, hogy megigazítsa a haját, de ő ellépett tőle. Rá tudott nézni Jodie-ra, de nem akarta, hogy megint hozzáérjen. Ha az összes ember közül Jodie sem szereti őt mindenestül, akkor talán őt nem is lehet szeretni.

Ma-Mau magában kántált.

- Egyre jobb, egyre jobb. Látod, jól van. Visszajött. *Ő jól van.*

Csapkodott és forgolódott a koszban. Mungo látta, hogy megkönnyebbült. De önmaga miatt könnyebbült meg.

A belviszály szombat reggel kezdődött, amikor Jodie megkérdezte az anyját, hol van Mungo, és Ma-Mau homályosan azt felelte, *pecázni*. Későn kaptak észbe. Kiderült, hogy Ma-Mau nem ismeri a férfiakat, akikkel elküldte a fiát. De védekező álláspontra helyezkedett, azt mondogatta, hogy a férfitársaságban biztonságban van; mi lehet biztonságosabb egy fiatal fiúnak? Mi baja lehet: néhány hal, egy kis friss levegő, egy jó tábortűz. Ez csak Skócia. A rossz dolgok itt pont azokon az utcákon történnek, ahonnan elküldte őt.

Hamish jött oda a koszban. Elkapta Mungo kenguruzsebének a szélét, és maga felé húzva belenézett.

- Mivaaan? Nekünk nem hoztál semmit? - Mungo azt hitte, lehetetlen lesz Hamish szemébe néznie, de most látta, hogy lehetséges. Valójában kiderült, hogy pislogás nélkül tud ránézni. Az ornyergére szögezte a tekintetét, míg Hamish hátra nem lépett. Elengedte az öccsét.

- Mivaaan? Itt nincs kiszolgálás?

Ez volt az, ez az egyetlen mondat, amiből tudta, hogy vége. Pont. A taxisofőr a derékszíja fölé csüngő hasával kijelentette, hogy kéri a hurkás szendvicsét, és majd meghal egy kis teáért két filterrel. Ma-Mau futott vissza az ételkiadó pulthoz. A háromnapos hétvége véget ért.

Mungo otthon volt. Ez olyasmi lesz, amiről nem beszélnek többé. Mint a sohasem volt babáról vagy a fiúról, akit Mungo szeretett.

Nézte, ahogy a testvérei összeszedik a holmijukat. Szokatlan élességgel látta őket. Számukra már vége volt. Számára sohasem lesz vége. Egyszerűen nem volt kinek elmondania.

Ma-Maut elvesztette, ezt tudta már. Ő Jocky terhe, és ha nem Jocky, akkor egy másik pofáé, aki azt hiszi, hogy tud vele bánni. Meg kellett volna könnyebbülnie, de utálta, hogy elhagyottnak érzi magát.

Jodie örökre el fog menni. Eleinte fokozatosan, de aztán befejezi az egyetemet, és a távollétei egyre hosszabbra nyúlnak majd. Hamishnek teljesen igaza volt. Le fogja kerekíteni a magánhangzóit, és leszokik a torokhangokról. Azt fogja szeretni, ha a kenye barna és a filmjei külföldiek. Talán találkozik valakivel az egyetemen, akit nyugodtan szerethet, de őt sohasem viszi haza karácsonyra. A háza tele lesz kóbor kutyakölykökkel, ha megengedik neki. Mungo el tudta képzelni, hogy kiselejtezett rendőr kutyákat fogad örökbe, annyi kutyát, hogy a kis lakása bűzleni fog az inkontinenciában szenvedő juhászkutyáktól.

Hamish intett neki. És Mungo tudta, hogy ő nem fog elmenni.

Hamish ott vonszolja majd maga után az összes hiábavaló erőszakoskodás során, amire csak képesek. Találnia kell majd egy lányt, gyorsan teherbe kell ejtenie, mindent el fog követni, hogy szeresse. Dolgozni fog, ha tud, és lopni fog, amit tud, és csütörtökön meg szombaton tízfontos ecstasyt fog árulni egyetemistáknak a Sub Club és az Arches előtt. Harcolni fog a bhoystoniakkal, míg túl öreg nem lesz hozzá, és járni fog az örökrangadóra, és verekedésekbe keveredik a Loudon Tavern előtt, és minden július tizenkettedikén elénekli az orániai dalokat. Kénytelen lesz férfivá válni, ahogy Hamish elvárja tőle.

- Akarsz fürödni? - vette a vállára Jodie a táskáját.

De Mungo nem hallotta.

Az út túlsó oldalán, a rémes kórház előtt állt egy alak, akit Mungo először nem vett észre. Az East End felé tartó buszok elakadtak az ünnepnap forgalomban, és minduntalan eltakarták. A fiatalember türelmesen várt, mintha át akarna kelni az úttesten, de amikor lehetősége adódott volna, ott maradt, ahol volt. Soha nem fog átkelni az úttesten.

A lábánál egy halom különféle, dudorodó és duzzadozó csomag volt, teletömve puha ruhákkal, az életével. Két vastag kabát volt rajta a nyári hőség ellenére. Fekete varratok látszottak sápadt bőrén, és mindkét szeme alja sötétkék volt, az orra pedig törött. Szétvert ujjai sínbe voltak téve, és rózsaszín gézzel bekötve, ami már szürke volt a pizsoktól.

Figyelt, és várt, és mindent egyszerre hagyott ott.

Álltak, és nézték egymást a négysávos forgalmon keresztül. Egy örökkévalóságnak tűnt. Valahányszor egy fehér furgon eltakarta a kilátást, Mungo gyomra összerándult, és visszatartotta a lélegzetét, míg továbbment, és közben biztos volt benne, hogy a fiú még ott van a csomagjaival, még figyel, és vár. Ő volt az, a Jó-és-Igaz-James.

Felemás üdvözlésül James fölemelte a törött kezét. Óvatosan, visszafogottan, mintha két idegen lennének. De ez csak Mungó- nak szólt. Senki másnak.

Mungo halványan, félénken mosolygott. James viszonzta, aztán mindkettőjük mosolya lassan vigyorgássá szélesedett, és Mungo már tudta, mit fog tenni, hová fog menni. Az egyetlen helyre, ahol valaha is lenni szeretett volna.

Jodie kereste Jamest, amikor Mungo telefonált Ma-Maunak a tópartról. Nyomta a csengőt, de James nem válaszolt, nem engedte be. Jodie végignyomkodta a csengőket a kapualjban. Várt, míg az egyik szomszéd beengedi, és megostromolta a lépcsőházat. Letérdelt a levélrész előtt, elmondta Jamesnek, mi történt - vagy az üres folyosónak, mert James elbújt a sötétben.

Az arca össze volt verve, és nem akart ajtót nyitni egyik Hamiltonnak sem. Dermedten állt az előszobában, és a kitépett telefondugót nézte.

- Mungo nem telefonált - selypítette James a sötétből. - Ha akart volna, sem tudna.

Jodie elengedte a levélrész fedelét. Abból, amit a levélrészén át látott, kitalálta, hogy Jamest a csomagolásban zavarta meg.

Mungo az út menti korlátra tette a kezét, és arra készült, hogy átugorja. Megfordult, hogy elbúcsúzzon Jodie-től. Ekkor egy tengerészkek kocsija vált ki a háromnapos hétvége forgalmából. Feldöccent az üres telekre, és kavicsokat szórva lefékezett. Két rendőr szállt ki belőle. Nem viseltek egyenruhát, de magabiztos viselkedésükből Mungónak messziről búzlott, hogy hekusok. A szemével a bátyját kereste, hogy megbizonyosodjon. Hamish már a falatozó árnyékos oldala felé osont.

- Ne aggódj! - ujjongott Ma-Mau, mintha egy nagy partira készülne. - Hozzám jönnek. Hozzám.

Beletörölte a kezét a kötényébe, és sietett üdvözölni őket. Megnyomkodta a bodros haját, és begombolta a farmerje felső gombját a puha, hájas hasán. Jodie elhúzta a száját ettől a hiúságtól. A fickók nem tűntek jóképűnek, de vele egykorúak voltak, és jobban fizető munkájuk volt, mint Jockynak.

- Nem kell aggódni, biztos urak, a fiam, az én drága kisfiam visszajött.

Mungo telefonja után jól beszívott. Fölhívta a rendőrséget, és jelentette a fia eltűnését. A rendőrök, akik a hívását vették, elképedve néztek egymásra. Ki adja oda a kisfiát vadidegen férfiaknak? Most már harmadszor jártak itt ezen a hétvégén. Először kíváncsiak voltak. Másodszor már hagyták, hogy meglátsszon rajtuk, mennyire undorodnak. Most már rosszul voltak, ha meglátták a nőt.

- Minden rendben - mondta megint Ma-Mau.

Széttárta a karját, mintha meg akarná ölelni őket, aztán elbúcsúzott tőlük, és le akarta kísélni őket a koszos járdaszígtérőre.

- Igen? Ezt örömmel halljuk, Mrs. Hamilton.

- Buchanan - mondta az asszony. - Soha nem mentem hozzá az apjukhoz, soha nem volt rá alkalom. Úgyhogy *Ms.* Buchanan, nagyon köszönöm.

Rendszerint a Hamilton nevet használta, akkor kevesebbet kellett magyarázkodnia, és mindenki azt a benyomást keltette, hogy összetartoznak. Mungo csak olyankor hallotta tőle ezt a helyesbítést, ha férfiakkal beszélt.

A rendőrök mosolytalanok maradtak. Nézték a kis nőt, és nem lehetett őket lekenyerezni. A csontosabbnak divatjamúlt focistafrizurája volt, ami jobban illett volna egy rádiós lemezlovashoz. A rendőrök mogorván nézték a három ifjú Hamiltont, a magukra hagyott gyerekeket, akik most szétszóródtak az üres telken. Jodie-t szinte azonnal elvetették, és helyette Hamishre meg Mungóra összpontosítottak. Volt valami kökemény a nézésükben, és Mungo tudta, hogy alaposan szemügyre veszik, és minden kis részletet katalogizálnak. Érezte, ahogy a szemük végigpásztázza őt sérült térdétől fel a földagadt arcáig. Aggódott, hogy láthatják mindazt, amit nem akar, hogy lássanak.

A rendőrök szokásuk szerint szándékosan túl sokáig hallgattak, jóval túl azon a ponton, amikor kínossá válik. Mungónak kedve lett volna megszólalni, kitölteni az űrt. De Hamish megtanította neki, hogyan várja ki: az A betűtől kezdve sorolja föl fejben az összes általa ismert állatot, és amikor végzett az állatokkal, akkor kezdje újra, ezúttal a gyümölcsökkel. Hamish szerint zöldségeken, kutyaneveken és országokon gondolkodni a legjobb, ha kifürkészhetetlen akar maradni az ember.

Mungo épp a koalamáczókra gondolt, amikor az egyik rendőr végre megszólalt. A focistafrizúra zordan megrázta a fejét.

- Volt egy kis zavar, tudja. Egy férfi holttestét megtalálták ma egy tóban. Valaki leszúrta, aztán megpróbálta elsüllyeszteni. Annak alapján, amit maga mesélt nekünk, Mrs. Hamil..., bocsánat, Ms. Buchanan, tudni szeretnénk, mit... - A rendőr a noteszába pillantott. - *Mun-go?* - Szánakozva megcsóválta a fejét a név láttán, amelyért verés jár bármelyik játszótéren. - ..mit tudhat erről az ifjú Mungo.

- A tetemek nem maradnak a víz alatt sokáig - mondta a másik rendőr.

Hullott a haja, de derék ember volt, és rövidre vágatta. Barátságtalanabb volt, mint a társa.

- A bomlás - mondta Jodie szárazon. - A rothadó hús gázt fejleszt. *Ezt* mindenki tudja.

Mungo nem tudta. Idegesítette, hogy Jodie még ebben a pillanatban sem áttal a tudásával hencegni.

A detektív elismerően bólintott. Nyíltan elárulta a meglepetését, hogy Ma-Maunak ilyen okos gyereke lehet.

- Úgy van, nagyon helyes. Derék kislánya van, Ms. Buchanan.

- Igen. Nagy öröm számomra. Egy beszélő biciklopédia. Nem akarják kölcsönvenni?

A barátságtalan ember fűjt egyet.

- Folyton szabadulni akar a kölykeitől. Nem akar kölcsönzött nyitni?

Jodie zavartan mocorgott. A gúnyos megjegyzés lepergett Ma-Mauról.

A detektív előadta, hogy a strathclyde-i rendőrség körbetelefonálta Balmahát, Balquhiddert, Loch Lomondot és Inverarayt, nem látták-e arrafelé Ma-Mau elveszett fiát. Az inverarayi rendőrség azt mondta, hogy nem, viszont most találtak egy elsüllyedt holttestet, ami nem gyanús önmagában, de megkéselték, és spéci olasz farmer volt rajta, ami nagyon szokatlan. A halőrség orvhalászokra vadászott, és félig a víz alá merülve találták a tetemet, a zsebében több tucat kisebb kővel. A test

nem emelkedett volna föl egyhamar; Gallowgate nem volt kövér, a víz pedig hideg. Hetekig a víz alatt maradt volna, ha rendesen megterhelik.

Amikor a rendőrök elvitték a kis faluba, és telefonáltak a hullaszállítóknak, hogy jöjjenek érte, a tetem az évszázad szenzációja lett.

A postamesternő azonnal felismerte Gallowgate-et, és azt mondta, egy csöndes fiú volt vele. Mind a kettőnek vaskos, műveletlen glasgow-i kiejtése volt, mondta, és a fiút szomorúság lengte körül, í csokoládét loptak, és egy font ötvennel tartoznak neki.

- Örülök, hogy Mungo hazajött. Boldog lehet, hogy minden rendeződött. De nekünk beszélnünk kell a fiúval. - A focista- frizurás detektív az egyik fiúról a másikra nézett. - Szóval melyik közületek a derék Mungo Hamilton?

Jodie és Ma-Mau ekkor valami furcsát tett. Nem Mungo, hanem Hamish felé fordultak. Ösztönösen Hamisht nézték, mert ő tudni fogja, mit kell tenni. Ő volt a férfi a háznál. A szemük mintha könnyögtött volna: *Intézd el, Hamish.*

Az első detektív toppantott, mint aki elveszített egy fogadást. Nem az a testvér volt, akire ő gondolt. Igaz, hogy Hamish volt az alacsonyabb a kettő közül, de egy kicsit túl öreg ahhoz, hogy ifijén rá a személyleírás. A kopaszodó detektív szája viszont öntelt mosolyra húzódott. Ahogy megpillantotta Hamisht, tudta, hogy képes erőszakos cselekményre.

Hamish szinte azonnal előrelépett. Nem pislogott, csak bólintott.

- Én vagyok az. Én vagyok Mungo.

Hősies hülye. A rendőrtisztekkel nem sokáig lehet a bolondját járatni.

Ez lehet az utolsó alkalom, hogy láthatja Jamest. Mungo már tudta ezt. Megfordult, mert látni akarta olyan sokáig, ameddig csak lehet, hogy emlékezzen a mosolyára, amitől minden jobb lett, a boldog foghíjakkal teli szájára. Látni akarta, hogy az arca a szokásos kék-piros skót színeket öltötte-e a friss levegőn.

James törött karja fölemelkedett egy dermedt üdvözlésre. A sok kabátjában megint hasonlított Szent Mungo szobrára Kelvingrove-ban, ahogy a karját kinyújtva köszönti a híveit.

James a fölrepedt ajkába harapott. A száguldó forgalom a szemébe fújta homokszínű haját, búza és árpa, a ragacsos vattacukor elkapta, és elnyelte a leszálló nap utolsó sugarát.

Törött karja ismét megmozdult. Mungo felé fordította bekötött kezét, és a törött ujjak, amelyek a puha pihéket simogatták a gerince tövében, halványan, finoman megmozdultak. A kötés nyerssé, zavarossá tette a mozdulatot, de Mungo megértette.

Csak egyszer hívta. Elég volt egyszer.

Gyere, mondta. Gyere el.

Köszönetnyilvánítás

Nagyon hálás vagyok a családomnak, a hősies glasgow-iaknak, akikkel megáldott az ég, és a csodálatos barátoknak, akikkel egy lett a sorsom. Nem volnék itt nélkülük.

Lekötelezettje vagyok a szerkesztőmnek, Peter Blackstocknak és a Grove Atlantic csapatának: Morgan Entrekinnak, Judy Hottensennek, Deb Seagernek, John Mark Bolingnak és Emily Burns- nek. Köszönet csúf kiskacsa társamnak (ez az ő kifejezése), Ravi Mirchandanimnak, és Camilla Elworthynek, Jeremy Trevathannek, Stu Wilsonnak, Gillian McKaynek és a Picador tehetséges dolgozóinak. Szeretet és köszönet Anna Steinnek, Claire Nozieresnek és Lucy Lucknak, amiért oly jól gondját viselték Mungónak, továbbá Grace Robinsonnak, Julie Flanagannek és Will Watkinsnak a támogatásért. Köszönet Mungo barátainak odaátról, Cathrine Bakke Bolinnak, Dániel Sandströmnek, Susanne Van Leeuwen-nek, Lina Muzurnak és Valentine Gaynek.

Korai olvasóim tartanak életben, úgyhogy számos sörrel tartozom Patricia McNultynak, Clive Smithnek, Valentina Castellanimnak, Margaret Ann MacLeodnak, Tanya Carey-nek és Tina Pohlmannek, amiért szívüket és elméjüket rendelkezésemre bocsátották.

És mindennekfelett köszönet Michael Cary nek, aki mindig hitt.